

CATALOGUS

VAN DE

BIBLIOTHEEK

DER

REMONSTRANTSCH-GEREFORMEERDE GEMEENTE

TE ROTTERDAM

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1893

CATALOGUS.

CATALOGUS

VAN DE

BIBLIOTHEEK

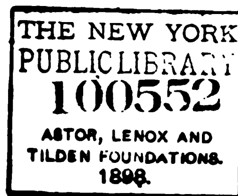
DER

REMONSTRANTSCH-GEREFORMEERDE GEMEENTE

TE ROTTERDAM.

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1893.

GEDRUKT TER ZUID-HOLLANDSCHE BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ.

VOORBERICHT.

In de eerste eeuw na de Hervorming komt het niet zelden voor, dat kerkelijke gemeenten hier te lande, ten behoeve harer predikanten, eene bibliotheek in hare kerkgebouwen aanlegden. Vooral in plaatsen waar zich geene Universiteit bevond, werd dit noodig geoordeeld, daar van openbare en plaatselijke bibliotheken nog geen sprake was. Die behoefte werd ook door de Remonstrantsche gemeente te Rotterdam gevoeld, en toen de beroemde leider der Remonstrantsche beweging, Johannes Wtenbogaert, bij zijn overlijden in September 1644, zijne handschriftelijke nalatenschap en een gedeelte zijner boekverzameling aan deze legateerde, werd van het aanbod een dankbaar gebruik gemaakt om het overige gedeelte voor een bedrag van *f* 1050.— aan te koopen. Wel schijnt reeds vóór dien tijd de bibliotheek te zijn aangelegd, want bij het legaat van Wtenbogaert werd uitdrukkelijk bepaald „dat alles bij deze kerke op de bibliotheek zal geplaatst worden", in ieder geval vormt Wtenbogaert's boekverzameling de grondslag en de kern der bibliotheek. Spoedig daarop, in 1646, werd zij vermeerderd door den aankoop van eenige boeken uit de bibliotheek van den predikant der gemeente Benj. Sapma, en weldra ten gebruike gesteld van de predikanten, die ieder een sleutel ontvingen van de bibliotheek. Deze maakten daarvan een ijverig gebruik, maar vergaten wel eens, zelfs bij vertrek naar elders, de gebruikte boeken terug te bezorgen. In 1660 werd daarom besloten tot de aanstelling van een bibliothecaris, welke betrekking eerst aan een predikant, bijgestaan door een ouderling, later, in 1667, aan ieder predikant op zijn beurt, voor een jaar werd opgedragen. Ook werd weldra door den kerkeraad besloten jaarlijks *f* 50.—, later *f* 100.—, voor onderhoud en voor aankoop toe te

staan, behoudens extra-giften wanneer die noodig mochten zijn. Sedert zijn het vooral deze laatste die de bibliotheek met menig belangrijk werk verrijkten. Daaronder mag genoemd worden de nieuwe uitgaaf van de werken van Erasmus door den hoogleeraar aan het Remonstrantsch Seminarium, J. Clericus, in 10 folio deelen uitgegeven, terwijl het als een teeken des tijds mag beschouwd worden, dat men terstond bij de uitgave inteekende op de groote Encyclopaedie van Diderot en d'Alembert. Daarbij voegden zich intusschen gedurig geschenken en legaten. Zoo schonk in 1730 het lid der gemeente J. Vis het Corpus scriptorum historiae Byzantinae in 35 folio deelen; in 1739 schonk Prof. A. van Cattenburgh eenige werken van zijn hand, als gedachtenis aan zijn 25-jarigen dienst als predikant te Rotterdam; in 1750 werd ter bibliotheek bezorgd een kist met boeken en papieren van Fr. de Haes, den schoonzoon van Ger. Brandt; in 1752 werden namens de erfgenamen van wijlen Ds. P. Westberg, sedert 1727 predikant te Rotterdam, overleden in 1750, eenige zijner manuscripten en boeken in de bibliotheek geplaatst; in 1777 werd door Mr. C. van Rijckevorsel een „dubbele kast met boeken" vermaakt; eindelijk werden in 1783 „eenige kisten met boeken" van den predikant der gemeente D. van der Hoeven op de bibliotheek geplaatst, terwijl voortdurend een aantal afzonderlijke werken, meestal door de schrijvers aan de bibliotheek werden vereerd.

Sedert het laatst der 18e eeuw werden ook de aankoopen op auctiën menigvuldiger. Daaronder mag vooral vermeld worden de aankoop in 1793 van 121 banden in 4to met politieke en kerkelijke tractaten van de jaren 1580 tot 1790 voor een bedrag van *f* 148.—, „op de beurs door mij zelf (A. Stolker) gekocht." De bekende predikant en historicus A. Stolker zag reeds toen het belang daarvan in, vooral met het oog op de geschiedenis der Remonstranten. Deze aankoop strekte ook ter aanvulling van eenige banden met dergelijke tractaten in de bibliotheek van Wtenbogaert aanwezig. In dien geest werd later voortgegaan met het aankoopen van verzamelingen, tractaten en pamfletten uit de bibliotheken van Mr. Frets (1848), J. van Harderwijk (1848), Verwey Mejan (1851), eindelijk in 1862 van een uitgebreide verzameling, meerendeels godgeleerde en kerkelijke brochures, uit de bibliotheek van Prof. A. des Amorie van der Hoeven. Daartoe bepaalden zich hoofdzakelijk de aanwinsten in den loop der 19e eeuw, die overigens, behoudens een enkel belangrijk werk, van weinig be-

teekenis waren, tot daarin rijkelijk voorzien werd door het legaat van Dr. H. N. Van Teutem, predikant der gemeente sedert 1827, die, bij zijn overlijden in 1890, zijn geheele boekverzameling 1) aan de bibliotheek vermaakte.

De zorg voor de bibliotheek was intusschen aan predikanten overgelaten, onder oppertoezicht van den kerkeraad. Hebben wij reeds gezien, dat er wel eens boeken uit de bibliotheek verdwaalden, een bedenkelijker feit was het besluit van den kerkeraad in 1686 om „een uitschot te maken uit de bibliotheek en de beste boeken te behouden". Was het plaatsgebrek dat tot dezen maatregel bewoog, evenals later, in 1730, toen de dubbelen werden verkocht? Niet minder treft het wanneer wij in de notulen van den kerkeraad van 1767 lezen, dat besloten wordt tot het „zooveel mogelijk zuiveren der bibliotheek van eenige oude nietswaardige en reeds door den worm bedorven boeken", — en dat aan dit besluit gevolg gegeven is, blijkt uit den tegenwoordigen over het algemeen voortreffelijken toestand der aanwezige oude boeken, — maar die zuivering blijft te betreuren, want boeken met worm kunnen het zeer lang uithouden. In hetzelfde jaar namen de predikanten zich voor, de bibliotheek, zooals zij het noemden, in orde te brengen en te catalogiseeren, maar het bleef bij het voornemen, en het was niet vóór omstreeks het jaar 1840, dat de boekhandelaar W. Messchert te Rotterdam het werk van den catalogus op zich nam en daarmede reeds een eind gevorderd was, toen zijn overlijden de voltooiïng belette. Deze werd toen opgedragen aan den student in de letteren J. Tideman te Utrecht, die het werk in zoover ten einde bracht, dat in 1848 de Catalogus van het theologisch gedeelte der bibliotheek door zijn zorg in druk kon verschijnen. 2) Voorzag deze catalogus aanvankelijk in de behoefte, na een ruim 40-jarig gebruik bleek het, dat deze door de minder praktische inrichting aan de tegenwoordige eischen niet meer voldeed, en toen nu het legaat Van Teutem aan de bibliotheek was toegevoegd, achtte de kerkeraad een nieuwen catalogus van de geheele bibliotheek noodzakelijk, wilde zij aan haar doel beantwoorden. Inmiddels was ook verschenen de catalogus

---

1) Althans wat de theologie aangaat; een aantal boeken de nieuwere literatuur betreffende was niet in het legaat begrepen.

2) Catalogus van de theologische bibliotheek der Remonstrantsch-Gereformeerde kerk te Rotterdam, opgemaakt door J. Tideman. Utrecht, Kemink en Zn. 1848. 8vo.

van de handschriften op de bibliotheek aanwezig, bewerkt door H. C. Rogge en P. A. Tiele 1).

De bibliotheek, die overeenkomstig het doel harer oprichting voor verreweg het meerendeel uit godgeleerde en kerkhistorische werken bestaat, kan ook in die vakken op geene volledigheid aanspraak maken. De boekerij van Wtenbogaert intusschen geeft het zeldzame beeld te aanschouwen van een rijk voorziene bibliotheek van een protestantsch godgeleerde van het begin der 17e eeuw. In weinige bibliotheken hier te lande komen zoo vele drukken der 16e eeuw voor als hier vereenigd zijn, daaronder zoowel groote en kostbare werken als kleine, thans zeldzame geschriften. In het bijzonder mag gewezen worden op de zeldzaam rijke verzameling bijbel-uitgaven, ook door latere en laatste aankoopen aanzienlijk vermeerderd.

Overtreft de bibliotheek van Van Teutem die van Wtenbogaert verre in hoeveelheid van boekdeelen, in belangrijkheid, ook voor den tegenwoordigen tijd, moet zij voor deze onderdoen. Toch levert zij een vrij volledig beeld op van een bibliotheek die in de behoeften voorzag van een liberaal hervormd predikant van de eerste helft dezer eeuw, die met belangstelling, ook sedert zijn emeritaat, de beweging op godgeleerd en kerkelijk gebied in de laatste jaren volgde. Als zoodanig heeft deze boekverzameling eene historische beteekenis, van te meer waarde, omdat van dergelijke verzamelingen weinige meer bestaan en de laatste eerlang verspreid wordt. Met de daarbij gevoegde legaten en aankoopen zal zij overigens in vele afdeelingen nog met vrucht kunnen geraadpleegd worden.

Bij de niet theologische afdeelingen worden, vooral bij die der Geschiedenis, nog enkele belangrijke werken gevonden, die men in andere bibliotheken hier te lande te vergeefs zal zoeken. Overigens bestaan deze afdeelingen bijna uitsluitend uit geschenken en andere toevallige aanwinsten, waardoor haar geringer beteekenis voldoende verklaard wordt.

De geheele verzameling heeft intusschen een bijzonder belang voor de Remonstrantsche Broederschap, daar zeker in geene andere bibliotheek zoovele geschriften worden aangetroffen van en over hare leeraren, hoogleeraren en andere leden van dit kerkgenootschap,

1) Amsterdam, Y. Rogge. 1869. 8vo.

onmisbaar voor ieder, die eenig deel harer geschiedenis tot het onderwerp zijner studie maakt.

De inrichting van den catalogus blijkt voldoende uit de inhoudsopgaaf. Er lag iets aantrekkelijks in, de bibliotheek van Wtenbogaert afzonderlijk te beschrijven en haar niet te doen opgaan in de meer uitgebreide moderne verzamelingen. Zooveel het mogelijk was, daar geen afzonderlijke lijsten van de bibliotheek bestaan, is daaraan gevolg gegeven. De boeken van Ds. Sapma zijn er bijgevoegd, daar zij geheel binnen hetzelfde tijdperk vallen. In ieder geval is hier geen enkel werk opgenomen dat niet tot de bibliotheek van Wtenbogaert kon behoord hebben 1). Bij de bibliotheek van Ds. Van Teutem zijn al de andere boeken gevoegd, zoowel de aankoopen als de legaten.

De systematische rangschikking van den catalogus, zoowel van het eerste als van het tweede gedeelte, is grootendeels te danken aan Dr. H. C. Rogge, die daarbij gezorgd heeft de rijke verzameling Remonstrantsche schrijvers in de verschillende afdeelingen te doen uitkomen. Aan de titelbeschrijving is door den heer J. Em. Engelberts de voor het doel noodige zorg besteed, meer bijzonder aan de zeldzame drukwerken der 16e eeuw. In de bibliotheek van Wtenbogaert bevinden zich een aantal banden waarin meerdere geschriften, dikwijls van afwijkenden inhoud, ook wel over hetzelfde onderwerp, reeds bij Wtenbogaert's leven bij elkaar gebonden zijn. Waren deze alle met afzonderlijken titel beschreven, de catalogus zou daardoor een belangrijke uitbreiding ondergaan hebben, grootendeels onnoodig, daar de namen der schrijvers alle in het alphabetisch register opgenomen zijn. Dit register, ook door den heer Engelberts bewerkt, zal overigens bij het gebruik van den catalogus de noodige diensten bewijzen.

De uitgebreide oude pamfletten- en nieuwe brochures-verzamelingen, waarvan hierboven gesproken is, zijn niet in dezen catalogus opgenomen. Van de eerste bestaat een door den heer R. van der Meulen, directeur van het Leeskabinet te Rotterdam, in handschrift met zorg bewerkte Catalogus, met verwijzing naar de gedrukte catalogussen van de

---

1) Op blz. 53 komt voor het werk Institutum Soc. Jesu. Dit behoort niet tot de boeken van W., maar werd, met andere boeken, aan de bibliotheek gelegateerd door Prof A. van Cattenburgh, volgens diens daarbij gevoegde lijst, bij de bewerking van den catalogus te laat ontvangen.

Pamflettenverzamelingen van Muller en Meulman (zie Catalogus, blz. 303). De nieuwere zijn chronologisch in portefeuilles gerangschikt en dus gemakkelijk te raadplegen. 1)

Nog bevindt zich in de bibliotheek een verzameling prenten, meest spotprenten, uit de eerste helft der 17e eeuw, grootendeels betreffende de Remonstrantie, voorts eene verzameling gegraveerde portretten van Remonstrantsche predikanten en hoogleeraren, in de jaren 1873 en 1882 aangekocht, alles in portefeuilles bewaard 2).

De Bibliotheek is geplaatst in het gebouw der Kerk, op twee ruime bovenzalen 3). Voor het gebruik der bibliotheek wende men zich tot een der predikanten van de Gemeente.

M. N.

---

1) Een aantal oude tractaten van de bibliotheek Wtenbogaert en nieuwe brochures van de bibliotheek Van Teutem zijn in den catalogus afzonderlijk beschreven, omdat zij een integreerend deel van beide bibliotheken uitmaken.

2) Zij werden bij gelegenheid van de viering van het 250jarig bestaan van de Remonstrantsche Broederschap, in 1869 tentoongesteld. Zie het „Gedenkschrift" dier viering, blz. 35.

3) De handschriften worden bewaard in het beneden gedeelte van hetzelfde gebouw, in een daarvoor gemetseld gewelf.

ERRATA.

Blz. 100 staat: Bbett, lees: Brett.

„ 204 Psalmen 1884, moet zijn 1834.

„ 252 staat: Stelling, lees: Stilling.

„ 329 (Walden) Bubbles, enz. lees: (Head, F. B.) Bubbles, enz.

INHOUD.

EERSTE GEDEELTE

Bibliotheek van J. Wtenbogaert.

Bladz.

GODGELEERDHEID.

Bijbeluitgaven 1
Uitlegging en verklaring der H. Schrift 8
Kerkvaders 14
Godgeleerden van de middeleeuwen 18
R. K. Godgeleerden van de 16e en 17e eeuw 18
Hervormers 25
Protestantsche Godgeleerden van de 16e en 17e eeuw . . . 27
Doopsgezinden. — Socinianen 42
Remonstranten 45

GODSDIENST- EN KERKGESCHIEDENIS.

Niet-Christelijke godsdiensten 48
Algemeene werken. — Katholieke Kerk 49
Hervorming 52
Nederlandsche Kerkgeschiedenis 59

WIJSBEGEERTE 71
STAATKUNDE. 75
NATUUR-, GENEESKUNDE, GEHEIME KUNSTEN 76

GESCHIEDENIS.

Oude geschiedenis, middeleeuwen, nieuwe geschiedenis . . . 78
Nederlandsche geschiedenis 84

TAAL- EN LETTERKUNDE. 88

TWEEDE GEDEELTE

Bibliotheek van H. N. van Teutem en anderen.

Bladz.

GODGELEERDHEID.

Werken van algemeenen aard.

Encyclopaedie. — Inleiding. — Bibliographie 94
Genootschapswerken. — Tijdschriften 96
Bijbeluitgaven.
Inleiding. — Bibliographie. — Woordenboeken 100
Grondtekst en vertalingen 102
Inleiding (Hermeneutiek) en kritiek 112
Taalkunde 117
Bijbelsche geschiedenis 120
Bijbelsche oudheid- en aardrijkskunde 124
Bijbelsche uitlegkunde 127
Kerkvaders. — Conciliën. 145
Godgeleerden van de 16e—19e eeuw 148
Systematische godgeleerdheid.
Inleiding. — Algemeene werken over godsdienst en christendom. — Monographiën over godgeleerden 154
Apologetiek 159
Bijbelsche godgeleerdheid. 163
Symbolische geschriften 171
Dogmatiek en polemiek.
Inleiding. — Geschiedenis. — Algemeene werken . . . 172
Afzonderlijke leerstellingen en monografiën. 178
Strijdschriften.
Tusschen Katholieken en Protestanten 184
Protestanten onderling 187
Remonstranten en Contra-Remonstranten. 194
Irenische geschriften 197
Christelijke zedeleer. — Mystiek 199
Praktische godgeleerdheid.
In het algemeen. — Liturgie 201

Bladz.

Homiletiek.
Alg. werken. — Leerredenen 205
Leerredenen van Remonstrantsche predikanten 216
Katechetiek 220
Stichtelijke geschriften 223
GODSDIENST- EN KERKGESCHIEDENIS.
Niet-Christelijke godsdiensten 232
Geschiedenis der Christelijke godsdienst en kerk.
Algemeene werken. — Handboeken 237
Christelijke oudheden 240
Eerste eeuwen der Christelijke kerk 241
Middeleeuwen. — Katholieke kerk 243
Hervorming. — Protestantsche kerk 247
Nederlandsche kerkgeschiedenis. 253
De Remonstrantsche Broederschap. 265
Zending en Zendingsgeschiedenis 271
WERKEN VAN ALGEMEENEN INHOUD.
Encyclopaedie. — Letterkundige geschiedenis. — Hoogescholen . 274
WIJSBEGEERTE.
Wijsgeeren van vroeger en later tijd. — Zedeleer. — Psychologie.
— Monographiën. — Opvoeding 278
Staatkunde. — Natuurkunde 287
GESCHIEDENIS.
Algemeene geschiedenis. — Tijdrekenkunde. — Aardrijkskunde 290
Oude geschiedenis — Antiquiteiten 295
Middeleeuwen. — Nieuwe geschiedenis 299
Nederlandsche geschiedenis 303
TAAL- EN LETTERKUNDE.
Oostersche, Grieksche, Latijnsche taal- en letterkunde . . . 314
Nederlandsche taal- en letterkunde 319
Fransche, Engelsche, Duitsche taal- en letterkunde 327

ALPHABETISCH REGISTER. 333

EERSTE GEDEELTE.

BIBLIOTHEEK VAN J. WTENBOGAERT.

GODGELEERDHEID.

BIJBELUITGAVEN.

Polyglotten, Geheele Bijbel, Oud Testament, Nieuw Testament.

BIBLIA SACRA POLYGLOTTA, Hebr., Chald., Graece et Latine, nunc primum impressa de mandato ac sumptibus FRANC. XIMENIS DE CISNEROS, atque edita curis DEMETRII CRETENSIS, ANT. NEBRISSENSIS etc. In Complutensi universitate, industria Arn. Guil. de Brocario, 1514—17. 6 dln. fol.

Deel V en VI «Novum Testamentum» en de «Errata» ontbreken.

Biblia Sacra polyglotta, Hebr., Chald., Gr. et Lat. Cura et studio BENED. ARIAE MONTANI. Antv., Christ. Plantin, 1569—73. 8 dln. fol.

De titels, kaarten en platen alle fraai gekleurd en met goud gehoogd.

Biblia, Hebr., Samarit., Chald., Syr., Gr., Lat. et Arabice (edidit GUIDO MICH. LE JAY.) Paris., A. Vitray, 1628—45. 9 dln. 13 bdn., fol.

Biblia, Hebr., Gr. et Lat. Cum annot. FRANC. VATABLI. Lat. interpr. duplex est, altera vetus, altera nova. Omnia c. ed. Complutensi coll. add. in marg. quos Vatablus in suis annot. nonunquam omiserat, idiotismis, verborumq. difficil. radicibus. Ed. postrema emend. Nov. Test. Graeco Lat. BEN ARIAE MONTANI (Heidelb.), Ex off. Commeliniana, 1599. 2 dln. fol.

Novum Testamentum, Gr. et Lat. Est autem interpretatio Syriaca N. T. Hebr. typis descripta plerisque etiam locis emend. Eadem Latino sermone reddita. Aut. IMM. TREMELLIO cuius etiam Gramm. Chald. et Syr. calci adj. est. (Lutet.,) H. Stephanus 1569. 2 dln. fol.

Novum Testamentum, Syriace, Hebr., Gr. et Lat. Studio, GUID. FABRICII BODERIANI. Par., Joan. Benenatus, 1582. 4to.

Novum Testamentum, Syriace, Ebr., Gr., Lat., Germ., Bohem., Ital., Hisp., Gall., Angl., Dan., Polon. Studio et labore ELIAE HUTTERI. Norib., 1599. 2 dln. fol.

Biblia Graeca. Vetus ac Novum Test. Gr. juxta LXX, cura ANDREAE ASULANI. Venet., in aed. Aldi et Andr. Soceri, 1518. fol.

Biblia. Vet. ac Nov. Test. Gr. Basil., J. Hervagius, 1545. fol.

Tekst van de Aldijnsche uitgave van 1518, met varianten.

Biblia. Vet. ac Nov. Test. Gr. recens a viro doct. (FRAN. JUNIO aut FRED. SYLBURGIO) et linguarum peritiss. dilig. recogn. et multis in locis emend. variisque lect. ex div. exempl. collatione decerptis. Francof., ap. Andr. Wecheli hered., 1597. fol.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Gr. et Lat. Sec. LXX et ex autorit. Sixti V. editum c. scholiis Roman. Studio et lab. JOAN. MORINI. Paris., 1628. 3 dln. in 2 bdn. fol.

Biblia Latina. Vet. et Nov. Test. Juxta vulg. ed. Adj. est Hebr., Graec. caeterumq. peregrinarum vocum c. illarum varia a nostra prolatione interpretatio, Paris., ex off. Sim. Colinaei, 1541. fol.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. iconibus artific., quo lectoris memoriae consulant, tanquam emblematis quibusdam exornata. Add. sunt ex vet. quibusque Codd. var. lect. Hebr., Chald., Graec., Lat. nominum diff. explicatio. Antv., Joan. Steels, 1542. fol.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. e sacra Hebr. ling. Graecorumque fontibus, consultis simul orthodoxis interpr. transl. (Opera L. JUDAE et alior.) Tiguri, C. Froschover, 1543. fol.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. interpr. vulg. et versione SANCT. PAGNINI, c. adnot. FRANC. VATABLI. Lutet., Rob. Stephanus, 1545. 2 dln. 8vo.

—— STEPHANUS ROB., Ad censuras theologorum Parisiensum, quibus Biblia a Rob. Stephano typographo Regio excusa calumniose notarunt responsio. Lut., Rob. Stephanus, 1552. 8vo.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. interpr. SEBAST. CASTALIONE. Una c. ej. annotat. Basil., Joan. Oporinus, 1551. fol.

Met eenige HS. aanteek. (v. Balth. Longolius (?) wiens naam op den titel staat.)

Biblia. Vet. ac Nov. Test. Lat. summa fide ac studio singulari, c. alior. doct. interpret., tum vero in primis S. PAGNINI ac FR. VATABLI opera. Basil., Thom. Guarinus, 1564. fol.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. recens ex Hebr. factum, brevibusque scholiis ill. ab IMM. TREMELLIO et FRANC. JUNIO. Acc. libri Apocr. Tertia ed. cura FRANC. JUNII. Hanov., Andr. Wecheli hered. 1596. fol.

De vertaling van het N. T. is die van Th. de Beze.

Biblia. Vet. et Nov. Test. Lat. cum glossa ordinaria a STRABO FULDENSI collecta, novis P.P. Gr. et Latin. explicat. locuplet. Et postilla NIC. LIRANI c. addit. PAULI BURGENSIS ac MATTH. THORINGI emend. Rec. LEANDER a S. MARTINO Benedict. Antv., 1634. 6 dln. fol.

Biblia. Vet. Test. ab IM. TREMELLIO et FR. JUNIO ex Hebr. Lat. redditum et Test. Nov. a THEOD. BEZA e Graeco in Lat. versum. Amst. 1639. 8vo.

Den gheheelen Bibel, inh. het O. ende N. T. met grooter naersticheyt overghestelt nae dat Lovensche Latijnsche exemplaer. Loven, A. M. Bergaigne, 1553. fol.

Den Bibel inh. dat O. ende N. T. Gedr. (te Harlingen) bij mij Peter van Putte, na de Copie v. Nic. Biestkens van Diest, 1579. fol.

Biblia d. i. de gantsche H. S., grondelick ende trouwelick verduytschet. Met verclaringhe duysterer woorden, redenen ende spreucken (m. psalmen v. DATHENUS en Catechismus). Leyden, by Jan Paedts Jzn. ende Jan Bouwensz, 1589. 8vo.

Biblia d. i. de gantsche H. S., grondelick ende trouwelick verduytschet. Met seer schoone annot. nae den Geneefschen ex. uyt de Frans. tale overgheset, nu ten derde male oversien ende verbetert door P(ETR.) H(ACKIUS). Leyd., 1609. fol.

Biblia d. i. de gantsche H. S., nu ten vierde male oversien ende verbetert d. P(ETR.) H(ACKIUS). Rott., 1612. fol.

Biblia d. i., de gantsche H. S., voortijts uytgegeven tot Geneven. Getrouwelijck overgeset en voor de vierde reyse oversien, gecorrigeert en verbetert door P(ETR.) H(ACKIUS). Amst., 1621. fol.

Biblia d. i. de gantsche H. S., grondelijck ende trouwelijck verduytschet (uitg. d. SIXT. AMAMA, met de psalmen van DATHENUS en Cathechismus). Amst., 1628. 8vo.

Biblia d. i. de gantsche H. S., grondigh ende trouwelijck verduytschet d. P(ETR.) H(ACKIUS) Ende nu op nieus oversien enz. d. SIXT. AMAMA. Mitsg. annot. d. H. FAUKELIUS. Dordr., 1632. fol.

Biblia d. i. de gantsche H. S., vervatt. alle de Canon. Boecke des O. en des N. Test. Statenvert. Leyd., (1637). fol.

Bible, Vieux et Nouveau Test., reveu et conferé sur les textes Hebr. et Gr. par les Pasteurs et Prof. de l'église de Genève. Genève, 1588. fol.

Biblia, d. i. Alle Bücher der H. S. des A. u. N. T. Aus Hebr. u. Griech. spraach jetzund aufs new vertheutscht, samt beygefügten concordantzen und angehengter erklärung. Ferner die Apocrypha u. s. w. Durch JOHAN PISCATOR. Die andere edition. Herborn, 1604—06. 4 dln. in 3 bdn. 4to.

Hierbij: Anhang des Herbornischen Biblischen wercks. Nemlich das Register. Durch JOH. PISCATOR. Herborn, 1610. 4to.

Biblia, q. e. el Vieyo y Nuevo Test. Segunda ed. Revista y conferida con los textos Hebr. y Gr. y con diversas transl. por CYPRIANO DE VALERA. Amst., 1602. fol.

Protestantsche Bijbel in het Spaansch.

TWISK, PIET. JANSZ., Concordantie der H. S. ofte Vergaderinge van de ghelijckluidende spreuken, woorden, geschiedende t'samenstemmende plaetsen der H. S. Hoorn, 1615. fol.

Biblia Hebraica, (cum punctis et comment. R. DAV. KIMHI, ex recogn. FR. VATABLI). Paris., Rob. Stephanus, 1539—44. 2 dln. 4to.

Biblia Hebraica eleganti et majuscula characterum forma, auth. ELIA HUTTERO. Hamb., impr. typ. Elianis p. Joh. Saxonem, 1587. — Acc. ELIAS HUTTERUS, Cubus alphabet. Sanctae Ebraeae linguae. Recogn. et in lat. sermonem conv. studio et opera DAV. WOLDERI. Hamb., Jac. Wolfius, 1587. fol.

Biblia Hebraica, cum interlineari interpret. Latina XANTI PAGNINI c. adn. BEN. ARIAE MONTANI. Acc. bibliorum pars quae Hebr. non reperitur, item Test. Nov. Gr., cum vulgata interpret. Latina. (Lugd. Bat.,) Plantin, 1610—13. 9 dln. in 6 bdn. 8vo.

Biblia. Vet. Test. Gr. juxta LXX, ex auct. Sixti V. editum (Studio ANT. CARAFFAE card., c. praef. PETRI MORENI.) Romae, Franc. Zannetti, 1587. fol.

Biblia. Vet. Test. Lat. planeq. nova SEBAST. MUNSTERI tralatione, Acc. in hac sec. aedit. multae novae annot. praesertim in Pentateucha. Basil., Mich. Isingrinius et Henr. Petri, 1546. 2 dln. fol.

Biblia. Vet. Test. Lat. recens ex Hebr. factum, brevibusque scholiis ill. ab IMM. TREMELLIO et FRANC. JUNIO. Acc. libri apocryphi, Lat. redditi et notis quibusdam aucti a FRANC. JUNIO. Ed. postrema emend. Genev., 1630. fol.

Psalmorum Liber Hebr. Editus in gratiam ecclesiarum et scholarum. Aut. ELIA HUTTERO. Hamb., per Joh. Saxonem, 1586. 4to.

Psalterium Davidis juxta translat. vet., iterum repurgatum et ad Hebr. veritat. recogn., argumentis et scholiis breviss. auctum, p. GEORGIUM MAJOREM. Witteberg, L. Schuuenck, 1588. 12mo.

Psalmorum liber. Antv., Plantin, 1567. 16mo.

Bijgebonden: Proverbia eccles., et cantica cantic. Salomonis. Liber Sapientiae. Eccles. Jesu filii Sirach. Antv., Plantin, 1567. 16mo.

Psalmorum Davidis et aliorum prophetarum ll. V. Argumentis et Lat. paraphr. illustr., ac vario carminum genere latine expressi THEOD. BEZA auct. Antv., Aeg. Radaeus, 1579. 8vo.

Eenige bladzijden aan het einde ontbreken.

Psalmorum ll. V, vario carminum genere Latine expressi, cet. THEOD. BEZA auct. Genev., 1581. 8vo.

Psalmi Davidis. THEOD. J. F. GRASWINCKEL paraphrasi heroica vertit. H. C., 1643. 4to.

Psalmorum Davidis paraphrasis metrorhythmica ad melodias Gall., et rythmos German. AMBR. LOBWASSERI accomm. Exertitium scholast. juvent. matutinum et vespert. futura, c. argum. diversa metri ratione et quatuor vocum symphoniis auct. ANDR. SPETHE. Heidelb., Petr. Mareschal, 1596. 12mo.

Boeck der Psalmen. Wt der Hebr. sprake in nederd. dichte op de ghewoonl. oude wijsen van singen overgeset. Mitsg. de lofzangen oock in nederd. dichte. Mit elck sijnen text van woirde te woirde daer tegen over d. PHIL. V. MARNIX VAN SINT ALDEGONDE. Middelb., Rich. Schilders, 1591. 8vo.

Achterin de « Catechismus » enz.

Ecclesiasticus Gr. ad ex. Roman. et Lat. ex interpretat. J. DRUSII. C. castigationibus s. notis ej. Fran., Aeg. Radaeus, 1596. 4to.

Novum Testamentum Gr. et Lat. Novum instrumentū omne diligenter ab ERASMO recognitum et emendatum c. annotationibus. Basil., (Joh. Froben, 1516.) 2 dln. in 1 bd. fol.

Eerste uitgave van Erasmus en tevens eerste uitgave van het geheele Grieksche Nieuwe Test.

Nov. Test. Gr. et. Lat. omne, multo quam ante hac dilig. ab ERASMO, recognitū, emēdatum ac translatum c. annotationibus. Add. sunt in singulas Apostolorum epistolas argumenta p. ERASMUM Basil., .Jo. Froben, 1519. fol.

Tweede uitgave van het N. T. door Erasmus.

Nov. Test. Gr. ab D. ERASMO tertio recogn. Annot. item ab ipso recogn. et auctario locupletata. Basil., Jo. Froben, 1522. fol.

Nov. Test. Gr. et Lat. ex ERASMI recognitione. 4ta ed. adj. vulgata translatione. Adj. est Pauli peregrinatio Lat. c. praefat. CHRYSOSTMI in omnes epistolas Pauli. Basil., (J. Froben,) 1527. fol.

Nov. Test. Gr. et Lat. jam quintum accur. cura recogn. DES. ERASMO, c. annot. ej. ita locupletatis, ut propemodum opus novum videri posssit. Basil., (Froben,) 1535. fol.

Laatste, door Erasmus zelven bezorgde uitgave. De «annot.» ontbreken.

Nov. Test. Gr. Paris., Sim. Colinaeus, 1534. 8vo.

Nov. Test. Gr., ex Bibliotheca Regia. Lutet., Rob. Stephanus, 1549. 12mo.

Nov. Test. Gr., ex Bibl. Regia. Lutet., Rob. Stephanus, 1550. fol.

Nov. Test. cuius Graeco textui respondent interpret. duae: una vetus, alt. nova THEOD. BEZAE, dilig. ab eo recogn. cum ej. annot. (Lutet.,) H. Stephanus, 1565. fol.

Nov. Test. Gr. cum Vulgata interpret. Lat. Graeci contextus lineis inserta. C. adn. B. A. MONTANI. Antv., Plantin, 1583. 8vo.

Nov. Test. Gr. THEOD. BEZA interprete. Add. sunt ab eodem Summae breves doctrinae unoquoque Evang. et Actorum loco compreh. Item METHODI Apostolicarum Epist. brevis explicatio. Antv., Aeg. Radaeus, 1583. 8vo.

Nov. Test. Gr. Ad ed. H. Stephani impr. et nunc cum ultima doct. THEOD. BEZAE edit. coll. Lond., Thom. Vautrollerius, 1587. 12mo.

Ex. op groen papier met geschreven opdracht van T. Duglas (Scoto Brit.) aan J. Wtenbogaerd.

Nov. Test. Gr., Lat. Vulg. interpr. BEN. ARIAE MONTANI, opera a verbo reddita Acc. ll. Gr. Apocryphi, c. interl. interpret. Lat. ex Bibliis Complutensibus deprompta. (Genev.,) Petr. de la Roviere, 1609. fol.

Nov. Test. Gr., c. notis JOS. SCALIGERI in locos aliquot diffic. nunc primum ed. Genev., 1620. 8vo.

In 4to gebonden, doorschoten en met eenige aanteek. in hs.

Nov. Test. Gr., c. notis Jos. Scaligeri. Add. etiam syllabus locorum N. T., de quorum sensu et applicatione ad controversa Religionis Christ. capita hodie lis est. Genev., 1620. 4to.

Ex. gebonden in 2 deelen, doorschoten en met vele aanteek. in hs.

Nov. Test., omne ad Graecam veritatem Latinorumq. codicū emend. fidem a D. ERASMO recogn. c. nova illius praefatione, et in sing. Apost. epistolas argumentis p. ERASMUM. Basil., 1621. 4to.

Nov. Test. Gr. Paris., ex. typ. Regia, 1642. fol.

«Splendidissima editio Mazariniana».

Nov. Test. cujus Graeco contextui respondent interpret. duae, una vetus, alt. THEOD. BEZAE. et c. annot. JOACH. CAMERARII in N. T. comment. Cantabr., 1642. fol.

Nieuw Test. (volgens de kopie van Bieskens). Ghedr. (te Embden) bij Lenaert der Kinderen, 1562. 12mo.

Nouv. Test. extraicte de mot a mot de la Saincte Bible privilege(e) par l'imperialle Majesté de laquelle obtint loctroy jadis feu Martin Lempereur. Anv., p. Francoise la Rouge, qui fut femme de Mart. Lempereur, 1541. 2 dln. 1 bd. 8vo.

Testamento Nuevo. (Lond.,) En casa de Ric. del Campo, 1596. 12mo.

Presentexemplaar van CYPRIANO VALERA aan J. v. WTENBOGAERT, 17 Jan. 1602.

CHEMNITIUS, MART., Harmonia evangelica, edita ab POLYC. LYSERO. Francof. ad. M., Joh. Spies, 1593. 3 dln. in 2 bdn. 4to.

Evangelium J. C. Paris., Sim. Collinaeus, (1541.) 2 dln. in 1 bd. 4to.

Evangelium sec. Matthaeum in lingua Hebr., c. vers. Lat. atq. annot. SEB. MUNSTERI. Basil., Henr. Petri, 1537. fol.

Bijgebonden: MART. BUCERUS, De regno Christi Jesu servat. nostri ll. II. Basil., Jo. Oporinus. (1557).

Evangelium sec. Matthaeum, Hebr. Paris., Mart. Juvenis, 1551. 8vo.

Epistolae, S. Pauli Graece. Lutet., Rob. Stephanus, 1549. 12mo.

Epistolae IV, Petri sec., Johanni sec. et tertia et Judae, fratris Jacobi, una ex. Bibl. Bodleianae MS. exemplari nunc primum depromptae, et charact. Hebr., vers. Lat. notisque quibusdam insignitae. Opera et studio EDW. POCOCKE. Lugd. Bat., 1630. 4to.

Bijgebonden: Apocalypsis S. Johan., ex. MS. exempl. e bibl. Jos. SCALIGERI deprompta ed. charact. Syro et Ebrao, c. vers. Lat. et notis. Opera et studio LUD. DE DIEU. Lugd. Bat., 1627. 4to.

Concordantiae Test. Nov. Graeco Latine. Nunc primum plenae editae. (Lutet.,) Henr. Stephanus, 1594. fol.

UITLEGGING EN VERKLARING DER H. S.

LUCAS, FRANC., Notationes in sacra Biblia, quibus, variantia discrepantibus exemplaribus loca, discutiuntur. Antv., Chr. Plantin, 1580. 4to.

LAPIDE, CORN. CORN. A, Commentaria in S. Scripturam. Antv., 1629—45. 10 dln. fol.

De «Comment. in Psalmos» ontbreken.

CAJETANUS, THOM. DE VIO, Opera omnia, quotquot in S. Scripturae expositionem reperiuntur. Lugd., 1639. Deel I, III en IV. fol.

FLACIUS, MATTH., Clavis Scripturae Sacrae, s. de sermone sacrarum literarum. Ed. nova, recogn. et emend. Basil., 1628, 29. 2 dln. 1 bnd. fol.

JUNIUS, FRANC., Sacrorum parallelorum ll. III: i. e. Comparatio locorum Script. S., qui ex Test. Vet. in Novo adducuntur etc. Heidelb., 1588. 4to.

GOULART, SIM., Apophthegmatum sacrorum loci communes, ex eccles. et secul. script. collecti. (Gen.,) Jac. Stoer, 1592. 8vo.

GELLIUS SNECANUS, Comment. de artificio dial. et rhetor. ad Scripturam recte accommodando. Franek., Aeg. Radaeus, 1588. kl. 8vo.

Achterin: Id., Legitima ratio interpretandi, et ad ecclesiae aedificationem proponendi S.S. Ibid., 1588.

BRUNFELSIUS, OTHO, Pandectae Scripturarum V. et N. Test. His inserta sunt a JOAN. GASTIO jam olim exempla sacra ex

eccles. et profana ex ethnicis scriptor. collat. et repurgata p. Jac. Hertelium. Basil., Bryling, 1564. 8vo.

Vallesius, Franc., De iis quae scripta sunt physice in libris Sacris s. de sacra philosophia. Adj. sunt. Levin. Lemnii de plantis sacris et Franc. Ruei de gemmis. Tertia editio repurg. Lugd., in off. Hug. à Porta, ap. fratr. de Gabiano, 1592. 8vo.

Bucholcerus, Abrah., Cronologia, h. e. annorum supputatio, continua serie deducta ab orbis cond. prim. usque ad excilium Israelitarum: insertis passim historiae Gr. et Rom. eventibus insignioribus. In off. Sanctandreana, 1594. 8vo.

——————— Isagoge Chronologia: id est: Opusculum ad annorum seriem in sacris bibliis contexendam. In off. Sanctandreana, 1596. 8vo.

Costa, Gabr. a, Commentaria V in totidem libros Vet. Test. Lugd. 1641. fol.

Junius, Franc., Libri Geneseos analysis ex ore Franc. Junii exeptae. In officina Sanctandreana, 1594. 4to.

Achterin: Id., Lectiones in Ionam prophetam, ex ore Franc. Junii exceptae. 1594. 4to.

Mercerus, Joan., In Genesin, primum Mosis librum sic a Graecis appellatum, commentarius. Add. Theod. Bezae praefatione. Ex. typh. Matth. Berjon, 1598. fol.

Junius, Franc., Libri II Mosis, qui Exodus vulgo inscribitur, analyt. explicatio. Lugd. Bat., Plantin, 1597. 4to.

Achterin: Id., Libri III Mosis, qui Leviticus vulgo inscr. analyt. explicatio. Ib. 1598. 4to. — Id., Libri IV Mosis, qui Numeri volgo inscr. analyt. explicatio. Ib. 1600. 4to.

Martyr, Petr., In librum Judicum commentarij, doct. c. tractatione perutili rerum et locorum. Ed. tertia longe emend. Tiguri, Christ. Froschover, 1571. fol.

Achterin: Id., In duos libros Samuelis prophetae, qui vulgo priores ll. Regum appellantur commentarii. Ib. 1575.

Martyr, Petr. et Joan. Wolphius, Melachim id est Regum ll. duo posteriores c. commentarijs. Tiguri, C. Froschover, 1571. fol.

Lavaterus Ludov., Ezras. Liber primus Ezrae, homiliis XXXVIII expositus. Tiguri, C. Froschover, 1586. 4to.

Mercerus, Joan., In librum Job. Adj. est Theod. Bezae Epistola, in qua de huius viri doctrina et istorum commen-

tariorum utilitate disseritur. Genev., Eust. Vignon, 1573. fol.

Achterin: Id., In Salomonis proverbia, ecclesiasten et canticum canticorum. Ib., 1573. fol.

LAVATERUS, LUDOV., Liber Jobi homiliis CXLI German. lingua explicatus, ac recens ab HARTMANNO SPUNGLIO (Tigurino) Latinitate donatus. Tiguri, Froschover, 1585. fol.

Bijgebonden: Id., In librum Proverbiorum commentarij. Ed. III^a. locupl. Ib., 1586. fol.

BEZA, THEOD., Jobus, partim comment. partim paraphr. illustr. Gen., Joan. le Preux, 1589. 4to.

Bijgebonden: Ecclesiastes Salomonis concio ad populum habita THEOD. BEZAE paraphr. illustr. Idem liber heroico carmine a JAC. LECTIO expositus. Ib., 1588. 4to. — Tractatus pius et moderatus de vera excommunicatione et christiano Presbyterio. Jampridem TH. ERASTI oppositus et nunc primum ed. THEOD. BEZA. Ib., 1590. 4to.

Catena Graecorum patrum in Beatum Job. Collectore NICETA. Gr. nunc primum edita et Lat. versa. Opera et stud. PATR. JUNII. Acc. ad calcem textus Jobi. Lond., 1637. fol.

Bijgebonden: Catena LXV Graecorum patrum in S. Lucam, quae quatuor simul Evangel. introducit explicat.; luce ac Latin. donata et annot. illustr. BALTH. CORDERIUS. Antv., 1628. fol.

ARNOBIUS Afer, Commentarii pii juxta ac eruditi in omnes psalmos, sermone Lat., sed tunc apud Afros vulgari, per DES. ERASMUM proditi et emendati. Basil., Froben, 1537. 8vo.

HOPPERUS, JOACH., Paraphrasis in Psalmos Davidicos, add. brevibus argumentis et explanat. C. libello de usu et divisione Psalmorum. Antv., Plantin, 1590. 8vo.

MOLLERUS, HENR., Enarratio Psalmorum Davidis ex praelect. in acad. Vvitebergensi excepta. Postrema ed. emend. Acc. theses s. observat. locorum doctrinae, ex doct. interpretibus TH. BEZAE eorundem psalmorum paraphrasis poët., vario carminum genere expressa. Genev., Guill. Laemarius, 1591. fol.

Expositio Patrum Graecorum in Psalmos, a BALTH. CORDERIO ex vet. MSS. codd. concinnata, in paraphrasin comment. et Catenam digesta, Lat. don. et annot. illustr. Antv., 1643. 3 dln. fol.

WERST, JAN, Een schoō Wtlegginghe des eerstē Psalm vandē Souter van Davidt tot nut ende troost van allen eendrachtighen eñ goetbertige Christenmenschen, die alle Euang. eñ

Bijbelsche boecken niet en hebben oft ghelden connen. Thantwerpen, Jan van Ghelen, 1561. kl. 8vo.

Rio, Joan. del, Moralis explicatio Psalmi CXVIII. Antv., 1617. 16mo.

Moringus, Gerard., Commentaria in librum ecclesiastae. Antv., Mich. Hillenius, 1533. 8vo.

Bijgebonden: Id., Vita divi Aurelii Augustini potissimū ex ipsis sanct. viri monumentis, submotis nugis, terse depicta. Ib, 1533.

Angelomus, Enarrationes in Cantica Canticorum, miro artificio elaboratae. Colon., Joh. Prael, 1531. 8vo.

Bijgebonden: Didymus Alexandrinus, In omnes epistolas Canonicas brevis enarratio. Ej. de Spiritu Sancto ll. III. Hieronymo interpr. Ib., 1531. — Aur. Augustinus, De pastoribus liber unus, Ej. de cura pro mortuis agenda liber unus. Colon., Joan. Gymnicus, 1529.

Oecolampadius, Joan., Commētarii omnes in libros Propheticarum (Genev.,) Is. Crispinus, 1558. fol.

Musculus Wolfg., In Esaiam prophetam, commentarij locuplet., ac recens editi. Basil., Heruagius, 1557. fol.

Gualtherus, Rodolph., Isaias. In Isaiam prophetam homiliae CCCXXVII. Tiguri, Christ. Froschover, 1583. fol.

Bullingerus, Heinr., Ieremias propheta expositus concionibus CLXX Tiguri, Christ. Froschover, 1575. fol.

Bijgebonden: Id., De origine erroris ll. II ab ipso authore nunc demum recogn. et aliquot locis praeclare aucti. Acc. ejusd. auth. ll. II de Concilijs. Ib., 1568. fol.

Lavaterus, Ludov., Propheta Ezechiel homiliis seu commentariis expositus. Anchora, Joan. Chrispini, 1571. fol.

Junius, Franc., Expositio Prophetae Danielis. Ex publ. praelect. cum cura exeptae a R. Grutero. S. l., Gabr. Carterius, 1594. 4to.

Broughton, Hugho, Comment. in Danielem, primum Angl. scriptus nunc Lat. donatus per Joh. Boreel. Basil., Henricpetri, (1599.) 4to.

Achterin: Epelenchus s. appendix elenchorum Judaicorum, cont. Refutat. expt. et argument., quae à Judaeis contra adventum Messiae afferi solent. praes. Christ. Helvico def. Giessae, 1613. 4 sts. 4to. — Marq. Freherus, De numismate census, a Pharisaeis in quaest. vocato. Dissert. Heidelb., Andr. Cambieru, 1599. 4to. — (Id.,) Constantini imp. Byzant. Numismatis argentei expositio. A° 1600. 4to. — J. Drusius, Apophtheg-

mata Ebraeorum ac Arabum. Fran. 1612. 4to. — CHRIST. CRINESIUS, Gymnasium Syriacum, h. e. linguae J. C. vernaculae perfecta instituto Wittenb. 1611. 4to.

P. D. L., Paraphrase et exposition du Prophete Daniel. Sedan, 1624. 8to.

GUALTHERUS, ROD., In Prophetas duodecim, quos vocant minores homiliae. Acc. Opera chronolog. temporum et rerum inter Judaeos usq. ad tempora Arcadij et Honorij Impp. Tiguri, Christ. Froschover, 1563. fol.

ZWINGLIUS, HULDR., In Evangelicam historiam per Matth., Marc., Luc. et Joan. conscriptam, Epistolas et aliquot Pauli, annotationes p. Leon. Judae exceptae et aeditae. Adj. est Epistola Pauli ad Hebr. et Joan. Apostoli Epistola p. GASPAREM MEGRANDUM. Tiguri, Christ. Froscherus, 1539. fol.

AQUINAS, THOM., Enarrationes in IV Evangelia quae F. Ant. Senensis sua opera et eruditione diligent. singulari praestitit. Antv., Christ. Plantin, 1578. fol.

ARETIUS, BENED., Commentarii in IV Evangelistas. Ed. alt. emend., utilissimisque ad marginem notis illustr. Morgiis, Io. le Preux, 1580. fol.

Achterin: Id., Comment. in sacram Actuum Apost. hist. Laus., Franc. le Preux, 1580. fol.

MALDONATUS, JOAN., Commentarii in quatuor Evangelistas. Mogunt., 1602. 2 dln. in 1 band. fol.

(Dl. II: Mussiponti, ex. typogr. Steph. Mercatoris, 1597).

DIEU, LUD. DE, Animadversiones s. Comment. in quatuor Euangelia. Lugd. Bat., 1631. 4to.

(STEPHANUS, ROB.), In Euangelium Matthaeum, Marcum et Lucam commentarii, ex ecclesiasticis scriptoribus collecti. Par., Rob. Stephanus, 1553. fol.

Bijgebonden: Cunmannus Flinspachius, Genealogiae Christi et omnium populorum tabulae: h. e. De arcano Dei consilio nascendi Messiae ll. III. Basil., Jo. Oporinus, 1567. fol.

BULLINGERUS, HEINR., In Euangelium sec. Matthaeum comment. ll. XII. Tiguri, C. Froschover, 1554. fol.

Bijgebonden: Id., In Evang. sec. Marcũ comment. ll. VI. Ib., 1554. — Id., In Evang. sec. Lucam comment. ll. IX. Ib., 1557. — Id., In Evang. sec. Ioannem comment. ll. X. Ib., 1556.

GUALTHERUS, ROD., Mattheus Evangelista. In Evang. sec. Matthaeum (homiliae). Tiguri, Christ. Froschover, 1583, 84. 2 dln. in 1 bd. fol.

GUALTHERUS, ROD., Marcus Evangelista. In Evang. sec. Marcum homiliae CXXXIX. Ed. sec. locuplet. et emend. Tiguri, Christ. Froschover, 1564. fol.

——————— Lucas Evangelista. In Evang. sec. Lucam homiliae CCXV. Ed. tertia emend. Tiguri, Christ. Froschover, 1579. fol.

——————— Joannes Evangelista. In Evang. sec. Joannem homiliae CLXXX. Tiguri, Christ. Froschover, 1575. fol.

BULLINGERUS, HEINR., In Acta Apostolorum comment. ll. VI. Ab auth. recogn. ac denuo jam excusi. Tiguri, Christ. Froschover, 1556. fol.

Bijgebonden: Id., In omnes Apostolicas Epistolas commentt. Ib., 1558. fol.

OECUMENIUS, Commentaria in hosce N. T. tractatus, in acta Apost., in omnes Pauli Epist., in Epist. Cathol. omnes. Acc. ARETHAE Explanationes in Apocalypsin. Nunc primum Gr. et Lat. ed. Interpr. JOAN. HENTENIO, emend. et praelect. huius ed. FED. MORELLO. Lut. Paris., 1631. 2 dln. fol.

ARETIUS, BENED., Commentarii in omnes Epistolas Pauli et Canonicas, itemque in Apocolypsin D. Joannis. Ed. alt.emend., Morgiis, Joannes le Preux, 1583. fol.

Achterin: N. Colladone Biturige, Methodus facilima ad explicationem SS. Apocalypseos Joannis Theol., ex ipso libro desumpta. Ed. 2ª emend. 1583. fol.

BUCERUS, MART., Metaphrases et enarrationes perpetuae Epistol. Pauli Apost. tomus I cont. Metaphrasim et enarrationem in Epistolam ad Romanos. Argent., Wendel Richelius, 1536. fol.

MARTYR., PETR., In Epistolam S. Pauli ad Romanos commentarii doct., cum tractatione perutili. Ex postrema auth. recognitione. Tertia editio. Basil., Petr. Perna, 1563. fol.

GUALTHERUS, ROD., In Pauli Apostol. Epistolam ad Romanos homiliae. Tiguri, Christ. Froschover, 1566. fol.

TOLETUS, FRANC., In Epistolam Pauli ad Romanos comment. et annot. Mogunt., 1603. 4to.

ARMINIUS, JAC., De vero et genuino sensu Cap. VII Epist. ad Romanos dissert. Lugd. Bat., 1612. 8vo.

EPISCOPIUS, SIM., Paraphrasis et observationes in Caput VIII, IX, X et XI Epist. Pauli ad Romanos. Amst. 1644. 4to.

PAREUS, DAV., In priorem Pauli ad Corinthos Epistolam comment. Francof. 1609. 4to.

Achterin: Id., In Pauli ad Hebraeas Epist. comment. Francof., 1609. 4to.

SALMASIUS, CL., Epistola ad Andr. Colvium super Cap. XI primae ad Corinth. Epist. de caesarie virorum et mulierum coma. Lugd. Bat., 1644. 8vo.

ZANCHIUS, HIER., In Pavli Epistolam ad Ephesios commentarius. Neustadii Palat., 1600. 4to.

Achterin: Id., In Pavli Epistolas ad Philippenses, Colossenses, Thessalonicenses et duo priora primae Epistolae Johannis commentarii. Ed. alt. recogn. et avcta. Neustadii Palat., 1600. 4to.

LORINUS, JOAN., In Catholicas Jacobi et Judae Apost. Epistolas commentarij. Mogunt., 1622. fol.

GRYNAEUS, JOAN. JAC., Explanatio Epistolae primae et secundae Johannis. Basil., Sebast. Henricpetri, (1591.) 4to.

Achterin: Theologicorum theorematum et problematum de quibus in Basiliensi academia anno 1589 institutae fuerunt. Pars tertia ed. a Joh. Jac. Grynaeo. Ib., (1590.) 4to.

TRIGGUS, FRANC., Noctes sacrae s. lucubrationes in primam partem apocalypseos. Oxoniae, Jos. Barnes, 1590. 4to.

Achterin: (Add. Williatt,) De universali et novissima Judaeorum vocatione secundum apertissimam Pauli prophetiam, in ultimis hisce diebus praestanda. Ex. off. Joh. Legati Cantabrigiensis, 1590. 4to.

Met de handteekeningen van J. Bastingius en Joh. Wtenbogaert.

KERKVADERS.

AMBROSIUS, Opera omnia quotquot extant, cum per DES. ERAMSUM tum per alios eruditos viros emend. Basil., 1538. 5 dln. in 2 bdn. fol.

ATHANASIUS, (Archiepisc. Alexand.,) Opera quae reperiuntur omnia Graece nunc primum (descriptio vet. et integerrimo Basiliensis Acad. archetypo et c. aliis MSS. collato) in lucem data. Add. interpret. PETRI NANNII Ex. off. Commeliniana, 1600. fol.

AUGUSTINUS, AUR., Enchiridion ad Laurentium, s. summa et praecipua totius Christ. religionis capita. Per LAMB. DANAEUM. Sec. ed. aucta et ab ipso auct. recogn. (Genev.,) Eust. Vignon, 1579. 8vo.

——————— Meditationes, soliloquia et manuale. Meditationes B. Anselmi cum tractatu de humani generis redemptione. D. Bernhardus de amore divino. Omnia ad MSS.

exemplaria emend. et in mel. ord. distributa, opera ac studio HENR. SOMALII. Mogunt., 1616. 16mo.

BASILIUS MAGNUS, Omnia quae ad nos extant opera ab JANO CARNARIO interpr., iterumq. recognita et castigata, ac duobus libris contra Eunomij apologeticum aucta. Basil., Froben, 1566. fol.

——————— GREGORIUS, CYRILLUS, Liturgiae. Ex. Arab. conversae a VICT. SCIALACH. Aug. Vindel., 1604. 4to.

Bijgebonden: HENR. VICUS OOSTHOVIUS, De decensu J. C. ad inferos, ex symbolo Apost. et SS. libr. Antv., Plantin, 1586. 4to.

BASILIUS Seleuciae Isauriae episc., Opera quae exstant, nunc primum eruta et in lucem edita. Heid., H. Commelin, 1596. 8vo.

———— Orationes de Moribus XXIIII. Simone magistro ac logotheta auctore. Paris., Morelius, 1556. 8vo.

———— Orationes XLIV. — CL. DAUSQUEIUS nunc primum Lat. fecit et illustr. notis. Heid., Commelin, 1604. 8vo.

CHRYSOSTOMUS, JOANNES, Opera quotquot per Graecorum exemplarium facultatem in Latinam linguam hactenus traduci potuerunt. Basil., (Froben,) 1547. 5 dln. fol.

CLEMENS Alexandrinus, Opera quae exstant, GENTIANO HERVETO interpret. Addita sunt Scholia, obscuriora quaedam auct. loca illustrantia. In off. Sanctandreana, 1592. fol.

——————————— Opera quae exstant. Diversae lectiones et emend., partim ex vet. scriptis, partim ex huius aet. doctorum judicio seorsum in fine add. Opera FRID. SYLBURGII. (Lugd.,) H. Commelin, 1592. fol.

CLEMENS ROMANUS, Opera omnia, una cum apostolorum canonibus, per eundem Clementem in unum congestis. Nunc primum in hanc enchiridii formam redacta. Colon., Melch Novesianus, 1547. 8vo.

CYPRIANUS, CAECILIUS, Opera. Jam denuo quam accurat. recogn. collatione facta ed. PAULI MANUTIJ et GULIEL. MORELIJ, ad aliquot MSS. vet., certoq. ordine dist. Adnot. JAC. PAMELII. Ab eodem recens adj. D. Cypriani vita. Ed. ult. emend. (Morgiis,) Joan le Preux, 1593. fol.

CYRILLUS, (Alexandr. Episc.) Opera in tom. V digesta. Basil., Hervagius et E. Episcopius, 1566. fol.

CYRILLUS, (Hierosol. archiepisc.) Opera in lucem edita, c. Lat.

interpret. JOAN GRODECII. Aucta et emend., studio et opera JOAN. PREVOTII. Par., 1640. fol.

Bijgebonden: SYNESIUS (episc. Cyrenes.), Opera omnia Interpr. DION. PETAVIO. ac notis ill. 2a ed. multo accurat. Par., 1640. fol.

CYRILLUS, Adversus Anthropomorphitas Liber unus Graece et Latine. Ej. de incarnatione Unigenti et quod unus sit Christus ac Dominus secund. scripturas, ad Hermiam Dialogi duo nunquam antehac editi, interpr. B. VULCANIO. C. notis ej. Lugd. Bat., 1605. 4to.

DIONYSIUS AREOPAGITA, Opera omnia. Ej. vita. Scholia incerti auth. in librum de Ecclesiastica hierarchia. Quae omnia nunc primum a JOACH. PERIONIO conversa sunt. Hisce accessere IGNATII POLYCARPI Epistolae. Colon., Birckmann, 1557. 8vo.

EPIPHANIUS, Contra octoaginta haereses opus, Panarium, sive Arcula, aut Capsula Medica appellatum, cont. ll. III et tomos sive sectiones ex toto septem JANO CORNARIO interpr. Basil., Oporinus et Hervagius, (1560). fol.

Bijgebonden: PETR. GALATINUS, Opus de arcanis Catholicae veritatis h. e. In omnia difficilia loca V. T., ex Talmud. aliisq. Hebr. libris scriptis contra obstinatam Judaeorum perfidiam, absolut. commentarius. Ad haec JOAN. REUCHLINI de arte cabalistica ll. III. Basil., (Joan. Heruagius), 1550. fol.

EUCHERIUS, (Episc. Lugdunensis), De contemptu mundi epistola paraenetica ad Valerianum. Acc. Vita D. Paulini Nolani veri mundi contemptoris. (Ed. ab HERIB. ROS-VVEYDO.) Antv., 1620. 12mo.

GREGORIUS MAGNUS, Opera omnia, pleraque antehac nunquam visa, de Graeco in Lat. a diversis, sed potissimum a D. LAURENTIO transl. Basil., Nic. Episcopius F. sibi et haeredib. A. Birckmanni, 1562. fol.

GREGORIUS (Nazianzenus), Opera. Aucta nunc primum CAESARII, qui frater Nazianzeni fuit, ELIAE PSELLI et ipsius GREGORII librorum aliquot accessione. Quorum editio qua interpret. qua vet. ad libros collat. elaborata est p. JOAN LEUVENKLAIUM. Basil., Episcopius, 1571. 3 dln. in 1 bnd. fol.

GREGORIUS (Nysseni Episc.), Omnia quae extant opera. Hactenus studio virorum doct. in Lat. sermonem conversa. Paris., S. Nivellius, 1573. fol.

HIERONYMUS (Stridoniensis), Opera. Ex ant. exemplar. opera ac studio MARIANI VICTORII REATINI emend. argumentis et scholiis illustr. Antv., Plantin, 1578. 9 dln. in 4 bdn. fol.

HIERONYMUS Stridonensis, Opus epistolarum, una cum scholijs DES. ERASMI denuo per illum recognitum, correctum ac locupletatum. Basil., Froben, 1524. 3 dln. in 1 bnd. fol.

HILARIUS (Pictavorum episc.), Lucubrationes quotquot extant, olim per DES. ERASMUM emendate, nunc denuo vigelant. et ad plura exemplaria p. MART. LYPSIUM collatae et recognite. Basil., (Froben), 1550. fol.

——— Ex opere historico fragmenta, nunquam antea edita. Ex bibl. PETR. PITHOEI. Paris., Rob. Nivelle, 1598. 8vo.

Bijgebonden: GELASIUS CYZICENUS, Comment. actorum Nicaeni Concilii c corollario THEOD. PRESBYTERI, de incarnatione Domini. Nunc primum Graece prodeunt. Interpr. ROB. BALFOREO. C. ej. notis. Lutet., Feder. Morellus, 1599. 8vo.

IRENAEUS, Libri quinque adv. portentosas haereses Valentini et aliorum, accuratius quam antehoc emendati; additis Graecis quae reperiri potuerunt: opera et diligentia NIC. GALLASII. Una c. ej. annot. S. l., Joan. le Preux et Joan. Parvus, 1570. fol.

JUSTINUS, Episc. et Martyr., Graece ex biblioth. Regia. Lutet., Stephanus, 1551. fol.

——— Quae extant opera. Omnia p. SIGISM. GELENIUM e Gr. in Lat. conversa, denuo recogn. et emend. Adj. est HIPPOLYTI oratio, quae de iisce temporibus habita videri possit. Paris., G. Julianus, 1575. 16mo.

LACTANTIUS, L. COELIUS FIRMIANUS, Divinarum institutionum ll. VII. De ira Dei lib. I. Epitome in libros suos, Liber acephalos. Carmen de Phoenice. (de) Resurrectione dominica (et de) Passione Domini. Omnia ex fide et auctoritate librorum MSS. emendata. Lugd., Thom. Soubron, 1594. 12mo.

RUFFINUS, Opera quae extant, partim antehac nunquam in lucem edita, partim nuper emend. et cast. Paris., Mich. Sonnius, 1580. 2 dln. 1 bnd. fol.

TERTULLIANUS, Q. SEPT. FLOR., Opera. Ad complures veteres codices recognita non omissis accuratis BEATI RHENANI annot. Par., Andoenus Parvus, 1566. 2 dln. 8vo.

——— Opera omnia. Ex edit. JAC. PAMELII, quibus add. sunt annot. BEATI RHENANI Seletstadiensis, aucta censura Inquisit. Hispan. Itemq. castigat. ac notae FRANC. JUNII. Franeker, Radaeus, 1597. fol.

GODGELEERDEN VAN DE MIDDELEEUWEN.

BERNARDUS CLAREVALLENSIS, Opera omnia. Basil., J. Hervagius, 1552. fol.

INNOCENTIUS PAPA III, De sacro altaris mysterio ll. VI, ex fontibus SS. potissimum excerpti collatione vetusti codicis habita. Antv., Joh. Steels, 1545. 16mo.

LOMBARDUS, PETR., Sententiarum ll. IV. Quibus autor ille in div. script. exercitat., universae Theologiae summam ex orthod. Patrum decretis atque sententiis compendio complexus est nunc primum vere rest. 4a ed. Lov., B. Gravius, 1566. 4to.

THOMAS DE AQUINO, Summa sacrae theologiae, in qua quicquid in utroque Testamento continetur per quaestiones et responsiones explicatur, THOM. A VIO commentarijs illustr. Antv., Steels, 1567, 68. 3 dln. fol.

R. C. GODGELEERDEN VAN DE 16e EN 17e EEUW.

ANTONIUS DE DOMINIS, MARC., De republica ecclesiastica ll. X. Lond. et Hanov., 1617—22. 3 dln. fol.

——————————— Predica, la prima Domenica dell' Avvento quest' anno 1617 in Londra, nella Cappella detta delli Merciari ad essa natione Ital. In Londra, 1617. 16mo.

BAILLON, PIERRE DE, L'examen des esprits. (Lyon, Gabr. Chappuis, 1580.) 12mo.

Titel ontbreekt.

BARBANSON, CONST. DE, Amoris divini occultae semitae, in quibus vera coelestis sapientia et Regnum Dei quod intra nos est absconditum latet. Colon., 1623. 16mo.

BARDETE, GABR., Fructuosissimi atque amenissimi sermones, a toto verbisatorum cetu, diu desiderati. Summa cura multis sumptibus et collatis exemplaribus. Paris., Fr. Regnault, (1521). 8vo.

BECANUS, MART., Tract. de Deo et attributis divinis. In quo Cathol. sententia brev. explicatur. Mogunt., 1611. 8vo.

——————— Manuale controversiarum huius temporis, in quinque libros distrib. Antv., 1624. 4to.

——————— Opuscula theologica. Par., 1642. fol.

BELLARMINUS, ROB., Disputationes de controversiis Christ. fidei adv. huius temporis Haereticos. Ingolst., D. Sartorius. 1592, 93. 3 dln. in 9 bdn. 8vo.

———————— Contradictiones doctorum nunc Romanae ac ecclesiae. Indice et teste ROB. BELLARMINO. C. praefat. JOH. PAPPI. Argent., Haer. Bernh. Jobini, 1597. 4to.

Bijgebonden: JUST. LIPSIUS, Dissertatio de idolo Hallensi. S. l., 1605.

———————— De indulgentiis et jubileo ll. II. Acc. et alia ejusd. auth. aliquot opuscula. Colon., Ant. Hierat, 1599. 8vo.

———————— De gemitu colombae s. de bono lacrymarum ll. III. Antv., 1617. 8vo.

———————— De septem verbis a Christo in cruce prolatis ll. II. Antv., 1618. 8vo.

———————— Disputatio de controversia prima fidei Christ., quae est de verbo Dei scripto et non scripto IV ll. comprehensa. C. notis et animadv. DAN. TILENI. Sedan, 1618. 4to.

———————— Disputatio de controversia secunda fidei Christ., quae est de Christo capite totius ecclesiae quinque ll. comprehensa. C. not. et animadv. DAN. TILENI. Sedan, 1619. 4to.

CANISIUS, PETR., Opus catechisticum s. De summa doctrinae Christ. Opera PETRI BUSAEI. Ed. ult. Paris., Thom. Brumennius, 1585. fol.

CARERIUS, ALEX., De potestate Romani Ponteficis adversus impios politicos ll. II. Patavij, Franc. Bolzeta, 1599. 4to.

Bijgebonden: NIC. ARRESDORFFIUS, Disputatio theol. de sanctis, complectens omnes fere nostri temporis controversias in acad. Trevirensi publ. propisita, praeside JOAN. GIBBONO. Aug. Trevir., Em. Hatot, 1584. — BELLARMINUS, Responsio ad duos libros, unum cuius inscriptio est: Responsio cuiusdam doctoris theol. ad epistolam reverend. sui amici de brevi et censuris a Paulo V Papa adv. Dominos Venetos publ., et alterum cuius titulus est: Tractatus et resolutio Joan. Gersonis de excommunicationis valore. Moguntiae, 1606. — JAC. GRETSERUS, Liscivium pro abluendo male sano capite anonymi cujusdam fabulatoris, et, ut vocant, novellantis, qui caedem Henrici IV in Jesuitas partim aperte, partem tacite confert. Ingolst., 1610. 4to.

CASSANDER, GEORG., Opera omnia, Epistolae CXVII et colloquia II cum anabaptistis, nunc primum edita. Paris., 1616. fol.

CASTRO, ALF. A, Adversus omnes Haereses libri XIIII. Antv., J. Steels, 1556. fol.

CHAMIER, DAN., Epistolae Jesuiticae. Gen., Petr. de la Rouiere, 1599—1601. 2 dln., 1 bnd. 8vo.

COEFFETAU, F. N., La defence de la Saincte Eucharistie et presence reelle du corps de J. C. contre la pretendue apologie de la Cène, publ. p. PIERRE DU MOULIN. Par., 1607. 8vo.

CONTZEN, ADAM, Defensio libri de gratia primi hominis a Rob. Bellarmino contra castignationes et explanationes DAV. PAREI. Mogunt., 1613. 8vo.

Bijgebonden: MART. BECANUS, Tractatus scholasticus de libero arbitrio. Mogunt., 1613. 8vo.

CROMBECIUS, JOAN., De studio perfectionis ll. II. Antv., 1613. 4to.

CUSA, NIC. DE, Opera (theolog., philos. et mathemat.) Basil., Henricpetri. (1565). fol.

DREXELIUS, HIER., Heliotropium s. conformatio humanae voluntatis cum divina. Ed. 3a. Col. Agr., 1629. 12mo.

DUPUY, G., Premiere descouverte des faulsetez et erreurs du Sieur du Plessis, en son institution, traicté de l'église et responses au Sieur Boulenger. Sec. éd. reueue et augm. Bourdeaus, S. Millanges, 1599. 8vo.

Bijgebonden: FRONTON LE DUC, Inventaire des faultes, contradictions, et faulses allegations du Sieur du Plessis remarquées en son livre de la Saincte Eucharistie. Sec. éd. reueue et augm. Ib. 1599. 8vo.

FABER, JOH., De miseria vitae humanae, deque mundi contemptu homilae XXXIII. — LILII VICENTINI de fugacitate, miseria et inconstantia vitae et rerum humanarum declamatio. — JOAN. CHRYSOSTOMI libellus quod nemo laeditur nisi a semetipso. Antv., J. Bellerus, 1564. 16mo.

FRANCISCUS (Archiepiscopus Rothom.) Apologii Evangelii pro Catholicis. Paris., 1625. fol.

GONTERY, I., La vraye procedvre povr terminer le different en matiere de religion. Caen, 1607. 8vo.

GRENADE, LOUYS DE, Predications pour le temps de Pasques. Mises en Franç. p. N. COLIN. Par., Guill. Chaudière, 1582. 8vo.

——————— Predications s. l. Evangiles du temps, depuis le treiziesme dimenche après la Pentecoste, jusques au premier des Advents. Composées premier. en Latin et mises en Franç. p. N. COLIN. Paris, Guill. Chaudière, 1586. 8vo.

——————— Le memorial de la vie chrestienne cont. la manière de parfaitement former un Chrestien et tout ce qu'il est obligé de faire. Trad. d'Espagnol en Franc. p. N. COLIN. Rev., augm. et disposé de nouveau selon la dern. in-

tention de l'autheur p. JEAN CHABANEL. Paris, Guill. de la Nouë, 1587. 8vo.

GRENADE, LOUYS DE, Les additions ou Supplement du Memorial etc. Auquel sont contenus deux traitez; l'un de l'amour de Dieu, en la perfection duquel consiste la perfection de la vie Chrest. trad. p. JEAN CHABANEL, l'autre est des mystères de la vie de N. S., transl. p. F. DE BELLEFOREST et augm. de nouveau p. le dit CHABANEL. Par., Guill. de la Nouë, 1587. 8vo.

——————— La grande guide des pecheurs, pour les acheminer à vertu. Faite en Espagnol et mise en Franç. p. PAUL DU MONT. Rev., corr. et augm. du Miroir de la vie humaine p. JEAN CHABANEL. Paris, Guill. de la Nouë, 1588. 8vo.

HOSIUS, STANISL., Confutatio prolegomenon Brentii, quae primum scripsit adv. Petr. à Soto, deinde vero Petr. Paul. Vergerius apud Polonos temere defendenda suscepit. Sec. ed., novis ab aut. aucta accessionibus. Antv., J.Steels, 1561. 8vo.

——————— Opera omnia (Opera et stud. STANISL. RESCII). Colon., Cholinus, 1584. 2 dln. 1 bnd. fol.

LANNOY, MATTHIEU DE, Remontrance Chrétienne et modeste pour la justification des Chretiens enfans fideles de la S. Eglise Chrét., Apost., Cathol. et Rom. cōtre les blâmes, impostures et calomnies des Huegenotz et autres semblables heretiques, maheutres et Caco-lyques de ce temps. Brux., 1601. 8vo.

LESSIUS, LEON., De gratia efficaci decretis divinis libertate arbitrii et praescientia Dei conditionata disputatio apologetica. — Duae aliae ejusd. auct. disput. altera de Praedestinatione et Reprobatione angelorum et hominum, altera de Praedestinatione Christi. Antv., 1610. 4to.

LINDANUS, WILH. DAMASI, Apologeticum ad Germanos pro religionis Cathol. pace, atque solida ecclesiarum in vero Chr. J. Evangelio concordia: cui inserta est responsio ad Codicem D. Ferdinando A. pro Confessione August. et German. schismate An. 62 Francofordiae ab Electoribus quibusdam, summisq. Rom. Imp. Ordd. oblatum; cet. Antv., Plantin, 1568. 4to.

Met inscriptie van den schrijver.

MAGIUS, HIERON., De mundi exustione et die judicii ll. V. Basil., Henr. Petri, 1562. fol.

MALDONATUS, JOAN., Disputationum ac controversiarum decisarum et circa septem ecclesiae Romanae sacramenta inter Catholicos praesertim et Calvinistas, tum alios hoc tempore agitari solitarum, tomi II. Lugd., 1614. 4to.

MOLINA, LUD., Commentaria in primam D. Thomae partem, in dvos tomos divisa. Sec. ed. Lugd., J. B. Bvysson, 1593. fol.

MORTONUS, THOM., Apologiae Cathol. in qua paradoxa, haereses, blasphemiae, scelera, quae Jesuitae et Pontificij alij Protestantibus impingunt, fere omnia, ex ipsorum Pontif. testimoniis apertis diluuntur ll. II (et Secunda Pars) Ed. castigatior c. Indice locupl. Lond., 1606. 2 dln. kl. 8vo.

OCHAGAVIA Y MAULEON, PETR. DE, Breves tractatus, universam doctrinam sacramentorum ecclesiae, tam in genere, quam in specie comprehendentes. Salmanticae, 1619. fol.

OCHINO, BERN., Prediche. Novellamente ristampta et con grande diligentia rivedute et corrette. S. l. et a., (Omstr. 1550). 3 dln. 8vo.

PANIGAROLA, Conciones quadragesimales transl. ex lingua Italica in ling. Lat. p. ANT. KERBEKIUM. Mogunt., 1602. 8vo.

PERALDUS, GUILL., Summae virtvtum ac vitiorvm. Omnia nunc denuo innumeris mendis repurgata, accurat. quam antehac exc. Lugd., Guliel. Rovillius, 1585. 2 dln. in 1 bnd. kl. 8vo.

PETRUS A SOTO, Assertio Cathol. fidei circa articulos confessionis oblatae per Legatos ejus Concilio Tridentino, 1552. Colon., Joh. Nouesianus, 1555. 4to.

Bijgebonden: BART. LATOMUS, De docta simplicitate primae ecclesiae et de usu calicis in Synaxi, et de Eucharistico sacrificio, adv. petulantem insultationem Jac. Andreae responsio. Colon., Cholinus, 1559. 4to.

PIGHIUS, ALB., De libero hominis arbitrio et divina gratia ll. X. Colon., Melchior Nouestanus, 1542. fol.

POSSEVINUS, ANT., Judicium de Nuae militis Galli, Joan. Bodini, Phil. Mornaei et Nic. Machiavelli quibusdam scriptis. Lugd., Joan. Bapt. Buysson, 1593. 8vo.

Bijgebonden: G. GENEBRARDUS, De sacrarum electionum jure et necessitate. Lugd., Joann. Pillehotte, 1594. 8vo.

(PUCCI, FRANC.), Informatione della religione Christ. fondata su la divina e humana ragione, secondo che la nature et la scrittura ci insigna. Fior., 1580. 12mo.

REGINALDUS, GULIELM., Calvino-Turcismus i. e.: Calvinisticae perfidiae cum Mahumetana collatio et dilucida utriusque sectae confutatio. Antv., Petr. Bellerus, 1597. 8vo.

RICHELIEU, CARD. DE, Les principaux poincts de la foy de l'Eglise Catholique. Defendus contre l'escrit adressé au Roy par les quatre Ministres de Charenton. Rouen, 1630. 8vo.

Rosweydus, Heribert., Syllabus malae fidei Capellianae excerptus ex Jac. Capelli mendaci assertione bonae fidei et fictis artibus Romanae Sedis, pro Anti-Capello suo et dissert. de fide haereticis servanda. Antv., 1620. 8vo.

Sadeelus, Ant., Opera theologica. S. l., Joan. le Preux, 1592. fol.

Sailly, Thom., Thesaurus litaniarum ac orationum cum suis adversus Sectarios apologiis. Brux., R. Velpius, 1598. 8vo.

Sales, Franc. de, Traicté de l'amour de Dieu. Douay, 1617. 8vo.

Schulting, Corn., Hierarchica anacrisis s. animadversionum et variarum lectionum ll. XVI, quibus varia de politia ecclesiastica seu de ratione legitime administrandae et gubernandae eccles. Calvinistarum libri, et diversae tam Gallicae quam Belgicae ab iisdem celebratae Synodi, ab hinc iam L annis conuelluntur. Col. Agr., 1604. fol.

Scioppius, Casp., Ecclesiasticus auct. Ser. Jacobi, magnae Britt. regis, oppositus. In quo disputatur de amplitudine potestatis et jurisdictionis ecclesiasticae. Hartbergae, 1611. 4to.

Bijgebonden: Id., Scorpiacum, h. e. novum ac praesens adversus protestantium haereses remedium quo adv. Ser. Jacobum, magnae Britt. regem demonstratur ecclesiae Rom. fidem omnibus saeculis jam inde ab Apostolorum aetate in universo mundo annunciatum fuisse. Mogunt., 1612. — Id., Alexipharmacum regium, felli draconum et veneno aspidum sub Phil. Mornaei de Plessis nupera Papatus historia abdito oppositum et Seren. Jacobo, magn. Britt. regi strenae Januariae loco muniri missum. Mogunt., 1612.

Scribanius, Car., Orthodoxae fidei controversa. Antv., 1609. 8vo.

Bijgebonden: Henr. Lancelotz, Pseudo-ministerium pseudo-reformantium, h. e. De illegitima praetensa et subrepticia missione, s. vocatione ministrorum Pseudoreformatae eccles. Lutheranorum, Zwinglian., Anabaptist., Calvinist. etc. dissertat. theol. Antv., 1611. — Bulla Gregorii papae XIII. Lecta in die Cenae Dom. Anno MDLXXIII. Par., Guliel. Merlin, 1573. 8vo. — Rob. Bellarmini, Judicium de libro quem Lutherani vocant Concordiae. Col. Agr., Joan. Gymnicus, 1599. 8vo.

Sixtus Senensis, Bibliotheca sancta ex praecipuis Catholicae ecclesiae auctoribus collecta a Joanne Hayo, revisa, scholiisque illustr. Colon. Agrip., 1626. 4to.

Sonnius, Franc., Demonstrationum religionis Christianae ex verbo Dei ll. III. Ab ipso denuo recogn. et locuplet. Lugd., G. Rouillius, 1564. 8vo.

STAPLETON, THOM., Promptuarium Catholicum ad instructionem Concionatorum contra haereticos nostri temporis. Quinta editio plurimis in locis novis add., ab auctore recens locupletata. Colon. Agrip., Birckmann, 1594. 2 dln. in 1 bnd. 8vo.

SUAREZ, FRANC., Defensio fidei Cathol. et Apostol. adv. Anglicanae sectae errores. Col. Agrip., 1614. fol.

SUTLIVIUS, MATTH., De Catholica, orthodoxa, et vera Christi ecclesia ll. II in quorum primo pseudoecclesiae Romanae speciosa ecclesiae Catholicae persona detrahitur. Lond., Reg. Typog., 1592. 4to.

Aan de «Praefatio» ontbreken eenige bladzijden.

THOMAS A JESU, Biatiensis, De procuranda salute omnium gentium, Schimasticorum, Haereticorum, Judaeorum, Sarracenorum, caeterorumq., infidelium ll. XII, quibus impiissimarum sectarum maxime Orient. ritus ad historiae fidem narrantur, errores ad veritatis lucem confutantur. Acc. pro laborantibus inter infideles brevis causuum resolutio, gratiarum ac privilegiorum compendium et pro conversis catechismus. Antv., 1613. 4to.

Traicte orthodoxe de l'Eucharistie, et Sainct Sacrement du corps et du sang de N. S. J. C.: recueilli tant de la pure parole de Dieu, que des S. Pères et anciens docteurs de son Eglise, des Conciles, canons et leurs gloses et des escrits de plus. excellens personnages qui se sont entresuivis jusques en ces derniers temps. Lyon, Bonav. Bidault, 1595. 8vo.

Bijgebonden: B. DE LOQUE, Les principaux abus de la messe, ou sont descouverts les plus remarquables erreurs de l'Eglise Rom. touchant la doctrine. la Rochelle, Hier. Haultin, 1596.

TRITEMIUS, JOAN., Liber octo quaestionum ad Maximilianum Caesarem. (Francof., Cyriacus Jacobus), 1550. 8vo.

Bijgebonden: JOAN. RIBITTUS, Disputatio, an Judas proditor Coenae Dominicae interfuerit. Item explanatio loci Hebr. VII. Basil., s. a. 8vo. — CAELIUS SEC. CURIONIS, Christ. Religionis institutio et brevis et dilucida. S. l., 1549. 8vo. — MARSILIUS ANDREASIUS, De amplitudine misericordiae Dei absolutissima oratio, Italico sermone primum conscripta, nunc in Latin. conversa CAELIO HORATIO CURIONE interpr. Item Sermones tres D. BERNARD. OCHINI, officio Christiani principis eodem interprete. Item Sacrae declamationes quinque. Basil., J. Oporinus, 1550. — JOH. RIVIUS, Quod sponsalia sine consensione et approbatione parentum facta, rata non debeant haberi. Eiusdem de familiari ciuusque genio, seu de praesidio Angelico libellus. Lips., Nic. Vuolrab, 1540. 8vo. — DES. ERASMUS, De puritate tabernaculi sive ecclesiae Christianae. Lugd., Franc. Justus, 1536. 8vo. — Del purgatorio. S. l., 1555. 8vo. — Ad Ser. Angliae Regem etc. Ecclesiae Christi defensorem Eduardum VI. De creatione Julij III Pontificis Rom. tum quid de eius Papatu sperari possit. S. l., 1550.

VILLAGAGNONES, NICOL., Ad articulos Calvinianae, de sacramento Eucharistiae, traditionis, ab eius ministris in Francia Antarctica, evulgatae, responsiones. Ed. 2a, ab ipso auth. aucta ac emend. Paris., Andr. Wechel, 1562. 4to.

Bijgebonden: Id., De venerandissimo ecclesiae sacrificio. Ib., 1561. 4to. — Id., De coenae controversiae Phil. Melanchtonis judicio. Ib., 1561. 4to.

VIVES, LODOV., De veritate fidei Christianae ll. V: in quibus de religionis nostrae fundamentis, adv. Ethnicos, Judaeos, Agarenos s. Mahumetanos et perverse Christianos disputantur. Cum FRANC. CRANEVELDII praef. Basil., Is. Oporinus, (1543). fol.

WIDDRINGTON, ROG., Apologia Card. Bellarmini pro jure principum adv. suas ipsius rationes pro auctoritate papali Principes Seculares in ordine ad bonum spirituale deponendi. Cosmopoli, 1611. 8vo.

——————— Disputatio theolog. de juramento fidelitatis. Albiniopoli, 1613. 8vo.

ZABARELLA, JAC., Opera. Adj. sunt annot. perutiles. Lugd., J. Mareschollus, 1587. 5 dln. in 1 bnd. fol.

Bijgebonden: Id., De rebus naturalibus ll. XXX, quibus quaestiones quae ab Aristotelis interpretibus hodii tractari solent, accurate discutiuntur. Colon., J. B. Ciotti, 1590.

HERVORMERS.

MELANTHON, PHIL., Opera omnia. Witeberg., 1601. 4 dln. fol.

Dl. I is van de uitgave: Witeberg., haer. Joh. Cratonis, 1580.

——————— Consilia s. judicia theol. Itemque responsiones ad quaestiones de rebus variis ac multiplicibus secundum seriem annorum digestae. Collecta et nunc primum ed. studio et opera CHRIST. PEZELII. Neust., 1600. 8vo.

ERASMI ll. XXI et P. MELANCTONIS Epistolarum ll. IV quibus adjiciuntur TH. MORI et LUD. VIVIS epistolae. Lond., 1642. fol.

(OECOLAMPADIUS, Jo. et HULDR. ZWINGLIUS), Epistolae doctorum virorū, quibus cum Eucharistiae et Anabaptismi negotium, tum alia religionis capita et Ecclesiasticae administrationis officia, nostro seculo perturbatissimo in primis observatu utilia continentur. (C. praefatio THEOD. BIBLIANDRI, de vita et obitu Oecolampadii p. SIM. GRYNAEUM, id. p. WOLFG. CAPITONEM; de Zwinglii vita et obitu p. OSW. MYCONIUM etc.) S. l. 1548. fol.

ZWINGLIUS, HULDR., Opera partim quidem ab ipso Latine conscripta, partim vero e vernaculo sermone in Lat. translata: omnia novissime recognita et multis adjectis, quae hactenus visa non sunt. Tiguri, (Christ. Froscherus), 1530—44. 3 dln. fol.

CALVINUS, JO., De aeterna Dei praedestinatione, qua in salutem alios ex hominibus elegit, alios suo exitio reliquit: item de providentia qua res humanas gubernatur. Genev., Joan. Crispin, 1552. 8vo.

——————— Tractatus theologici omnes, nunc primum in unum volumen cong. Acc. eiusd. in libros Senecae de Clementia comment. Genev., Petr. Santander, 1576. fol.

——————— Interim adultero-Germanum. Cui adj. est vera Christian. pacificationis ecclesiae reformandae ratio. Laus., 1579. 8vo.

VIRETUS, PETR., De vero verbi Dei sacramentorum et ecclesiae ministerio ll. II. — De adulterinis Sacramentis lib. I. — De adulterato Baptismi Sacramento et de sanctorum oleorum usu et consecrationibus lib. I. — De adulterata Coena Domini et de tremendis Sacrae missae mysteriis lib. VI. — De theatrica missae saltatione cento ex vet. poetis Lat. consarcinatus. (Par.), Rob. Stephanus, 1553. fol.

Bijgebonden: Id., De origine, continuatione, usu, autoritate, atque praestantia ministerii verbi Dei et Sacrametorum et de controversiis ea de re in Christiano orbe, hoc praesertim seculo excitatis ac de earum componendarum ratione. Ib., 1554. fol.

CAPITO, WOLFG., Responsio de missa, matrimonio et jura magistratus in religionem. Et alia non inutilia cognitu. Argentorati, Wend. Ribelius, 1537. 8vo.

BULLINGERUS, HEINR., De origine erroris ll. II. In priore agitur de Dei veri justa invocatione, in posteriore disseritur de institutione et vi Sacrae Coenae Domini et de origine ac progressu Missae. Tiguri, Froschover, 1539. 4to.

BUCERUS, MART., De vera ecclesiarum in doctrina, ceremoniis et disciplina, reconciliatione et compositione. Responsio ad calumnias Alb. Pighij Campensis contra confessionem et Apologiam Protest. (Argentorati, Wend. Ribelius, 1542). 4to.

Bijgebonden: Id., Acta colloqvii in comitis Ratisponae habiti, h. e.: articuli de religione conciliati et non conciliati omnes, ut ab Imperatore, ordinibus imperij ad judicandum et deliberandum propositi sunt. Consulta et deliberatia de his actis imp. et quaedam alia. Ib., 1542. — Acta in conventu Ratisbonensi. (ed. a PHIL. MELANTHONE.) Viteberg., Jos. Klug, 1541. — Colloquium Wormaciense institutum Anno MDXL autoritate

Imp. Carol. V. ad dirimendas controversias Ecclesiasticas. Acta Ratisbonensia adiugenda aeditioni nostrae proscimae. (ed. a PHIL. MELANTHONE). Ib., 1542.

MARTYR, PETR., Defensio ad Riccardi Smythaei duos libellos de caelibatu sacerdotum et votis monasticis. Nunc primum in lucē edita. Basil., Petr. Perna, 1559. 8vo.

———————— Loci communes ex variis ipsius authoris scriptis, in unum librum collecti. Acc. scripta, nec antea publ. C. praef. RODOLPH. GUALTHERI. Tiguri, C. Froschover, 1580. fol.

Op den titel in HS.: Ex libris Joh. Wtenbogaert.

BEZA, TH., Theses theologicae in schola Genevensi ab aliquot sacrarum literarū studiosis sub DD. TH. BEZA et ANTON. FAYO, SS. Theol. prof. propositae et disputatae. Alt. ed. emend. et auct. Genev., Eust. Vignon, 1591. 4to.

Bijgebonden: AMANDI POLANI A POLANSDORF, De verbo Dei didascalia. Adj. est ej. Oratio de incarnatione Immanuelis N. J. C. Basil., Conr. Waldkirch, 1593.

——————— Confessio Christianae fidei, et ejusd. collatio cum Papisticis Haeresibus. Adj. est altera brevis ejusd. Bezae fidei confessio. Genev., Eust. Vignon, 1595. 8vo.

Bijgebonden: Id., Quaestionum et Responsionum Christiarum libellus. Ib., 1584.

PROTESTANTSCHE GODGELEERDEN VAN DE 16e EN 17e EEUW.

ACONTIUS, JAC., Strategemata Satanae s. de recte et prudenter cum in doctrina, tum in disciplina instituenda, reformāda, adversusq. Diaboli insidias, praemunienda Dei ecclesia ll. IIX. Ed. corr. et notis atque Scripturae testimonijs illustr. Basil., 1610. 8vo.

APOLLONIUS, GUIL., Jus majestatis circa Sacra s. Tractatus theolog., de jure magistratus circa res ecclesiasticas, oppositus NIC. VEDELII tractatui de episcopatu Const. Magni. Mediob., 1642. 8vo.

AURELLIUS, GIO. BATT., Esamine di varii giudicii de i politici: e della dottrina e de i falti de i Protestanti veri et de i Cattolici. Rom. ll. IV. Londra, Giov. Wolf, 1587. 4to.

BANSILION, JEAN, L'idolatrie papistique, opposée en response à l'idolatrie Huguenote de Louis Richeome. S. l., 1608. 8vo.

Bijgebonden: Id., Le Pantheon de la Nouvelle Rome, opposé au Pantheon Huguenot de Louis Richeome. La Rochelle, 1611. 8vo.

BASTINGIUS, HIER., In catechesin religionis Christ., quae in ecclesiis et scholis tum Palatinatus tum Belgii traditur exegemata s. commentarii. Ed. alt. recogn. et aucta. Heidelb., 1590. 8vo.

BAYLE, LOVYS, La pratique de piété, adressant le Chrestien au chemin qu'il doit tenir pour plaire à Dieu. Escrite en Engl. et trad. p. JEAN VERNUILH. Geneve, 1625. 12mo.

(BEAULIEU, J. L. DE), L'Evangile de Rome: comme il a esté immediatement receu du Pape et publ. p. Messire Jaques Davy, Sieur du Perron et autres. S. l., (Gabr. Cartier), 1600. 8vo.

Op het schutblad: Ce livre appartient à Jean Wtenbogaert Me de la Haye et à ses amys.

BEDÉ, I., SR. DE LA GORMANDIERE, Les droicts de l'église Catholique et de ses prebstres. Genev., 1613. 8vo.

BORS, JAN JANZ., Summa der evangelische leere, de welcke ontrent sevenendertich jaren lang ghepredict sijnde, nu bij een ghestelt. Leyd., Gedr. voor J. Jz. Bors, 1617. 12mo.

(BROUGHTON, H.), A petition to the King for authority and allowance to expound the Apocalyps in Hebrew a. Greek, to shew Jewes a. Gentiles that Rome in Cesars and Pope, is therein still damned. And for translaters to set over all into other large-used tongues. No d. 1611. 4to.

——————— Concentus SS. Scripturae liber cont. et explicans breviter, praeter accuratam chronologiam ab Adamo usque ad D. N. J. C. mortem, praecipuos tum aliorum Script. librorum nodos tum vero Apocalypseos. Hanov., 1602. 4to.

Bijgebonden: GUIL. PERKINSIUS, Specimen digesti s. Harmoniae bibliorum V. et N. Test. Hanov., 1602. 4to. — GOTTW. MESCHIVUS, Tabula nova harmoniae evangelicae. Spirae Nemet., 1602. 8vo.

BUCANUS, GUIL., Institutiones theolog. seu locorum communium Christ. relig. ex Dei verbo et praestant. theologorum orthodoxo concensu expositorum analysis. Bernae, 1602. 8vo.

BUCERUS, GERSOMUS: Dissertat. de gubernatione ecclesiae maximeque de presbyterio et episcopatu, amica collatione instituta cum GEORGII DOWNAMI quondam de hoc eodem subjecto

Anglice edita, nunc vero in Latin. serm. versa. Middelb., 1618. 4to.

(I. B. A. C.), De politia et diciplina civili et eccles., tum Israel. tum Christ. reipublicae ll. II. Lugd. Bat., Leon. Niestus, 1585. 4to.

Bijgebonden: Theses de rite gubernanda Christi ecclesiae et serio in ea administranda spirituali disciplina. S. l., 1595. 4to.

CAMERON, JOAN., ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ s. Opera, partim ab auct. ipso edita, partim post eius obitum vulgata, partim nusquam hactenus publicata. Genev., 1642. fol.

——————— Defensio opposita libello cui titulus est: Epistola viri docti adamicum, in qua expenditur sententia Joan. Cameronis de gratia et libero arbitrio. Salmurii, 1624. 8vo.

CASMANNUS, OTHO, Angelographia s. Commentationum disceptationumque physicarum prodomus problematicus de angelis seu creatis spiritibus a corporum confortis abiunctis. Francof., M. Palthenius, 1597. 8vo.

——————— Mundus immundus, ut eius vanitas cognoscatur, malitia devitetur, contemtus contemnatur, ex piorum et doctorum scriptis. Francof., 1606. 8vo.

CHAMIERUS, DAN., Panstratiae Catholicae s. controversiarum de religione adv. Pontificios corpus. Genev., 1626. T. I—III. 2 dln. fol.

CHEMNICIUS, MART., Examen Concilii Tridentini. Opus integrum: quatuor partes, in quibus praecip. capitum totius doctrinae papisticae firma et solida refutatio. Francof. ad M., (Petr. Fabricius,) 1585. 4 dln. in 1 bnd. fol.

Commonefactio cuiusdam theologi de Sacra Domini coena. Et ej. commonefactionis consideratio. Neapoli Nemetum, Matth. Harnisch, 1583. 4to.

Consensus orthodoxus Sacrae Scripturae et veteris ecclesiae de sententia et veritate verborum coenae dominicae, adeoq. de tota controversia sacramentaria in certa capita distinctus. Tiguri, 1605. fol.

COORNHERT, DIER. VOLCKERTSZ., Wercken, waer van eenige noyt voor dezen gedruct zijn. Amst., 1630. 3 dln. fol.

COVET, JAQ., Responses chrestiennes aux doctrines non chrest. contenues ès libelles diffamatoires d'Antoyne Lescaille. Av. une remonstrance nécessaire adr. au dit Lescaille p. LEON CONSTANT. (Gen.,) J. Stoer, 1593. 8vo.

Cowper, Will., De triumphe eens Christens. Inh. drie uytnemende ende goddelicke tractaten. In d'Enghelsche tale gheschr. ende inde Nederd. overgheset d. J. Lamotium. Amst., 1618. 8vo.

Bijgebonden: Id., Een verachtinge des doodts. Daerin benevens verscheyden hemelsche onderwysinghe tot een godtlijck leven wij sterke ende notable vertroostinghe hebben om ons in den doodt op te houden. Overgeset door J. Lamotium. Amst. 1618. 8vo. — Id., Sevendaeghsche conferentie tusschen een Cath. Christen ende een Roomsch Cath. nopende sekere verschillen der Religie. Overgheset d. I. Lamotium. Amst., 1618. 8vo. — Id., Drie hemelsche tractaten, aeng. Christi gheslacht register, doop, camp met den Duyvel. Overgheset d. Joan. Lamotium. Amst., 1618. 8vo.

Crocius, Lud., De perseverantia Sanctorum, tractatus IV in quibus ex idoneis argumentis demonstr. et ab aliorum div. sentientium objectionibus vindicatur, imprimis libro P. Bertii de Sanctorum apostasia oppositi. Bremae, 1614. 8vo.

Curio, Coelius Sec., De amplitudine beati Regni Dei, dialogi s. ll. II. Goudae, 1614. 8vo.

P. D., Sermon expliqvant la doctrine de l'election, sur le commencement du verset 19 du second chap. de la seconde à Timothée. Sedan, 1627. 16mo.

Daillé, Jean, Traicté de l'employ des saincts pères, pour le jugement des differends qui sont aujourd'hui en la Religion. Gen., 1632. 8vo.

Danaeus, Lamb., Opuscula omnia theologica, ab ipso authore recognita et in tres classes diuisa. Genev., Eust. Vignon, 1533. fol.

——————— Physice Christ. s. Christ. de rerum creatarum origine et usu disputatio. 3a ed. aucta. Genev., Eust. Vignon, 1580. 2 dln. in 1 bnd. 8vo.

De libro concordiae quem vocant, a quibusdam theologis, nomine quorundam ordinum August. Confessionis, edito admonitio Christ. Scripta a theologis et ministris eccl. in ditione Joh. Casimire. Neust. in Palat., Matth. Harnisch, 1581. 4to.

De Pace, Christianarum ecclesiarum constituenda, consilium pii et moderati cuiusdam viri: ad Sacram Caesaream Maiest. et Rom. imp. Status Augustae congregatos. Genev., Jo. Crispinvs, 1566. 8vo.

Achterin: Hemmingius, Nic., De lege naturae apodictica methodus. Viteb., Joh. Crato, 1566. Met houtsneden. — Hieronymus, comes Alex., Commentarii de acerimo, ac omnium difficillimo Turcarum bello in Insulam Melitam gesto, Anno MDLXV. Norib., Ulr. Neuberus et Theod. Gerlatzen, 1566. 8vo.

Dialogue chrestien, Petit, auquel sont compris deux escrits traittans de deux les plus hauts points de la religion Chrest. S. l., 1591. 12mo.

ERASTUS, THOM., Explicatio gravissimae quaestionis utrum Excommunicatio, quatenus religionem intelligentes et amplexantes a Sacramentorum usu, propter admissum facinus arcet, mandato nitatur divino, an excogitata sit ab hominibus. Pesclavii, Baocius Sultaceterus, 1589. 4to.

ESPINE, J. DE L', Traitte de la providence de Dieu, auquel est adjouté vn traitte de la vraye participation que nous avons à la chair et au sang de J. C. la Rochelle, Hier. Haultin, 1588. 8vo.

Bijgebonden: Id., Traite de la foy, qui est le fondement de la religion Chrestienne. Ib., 1588. — (Id.), Traicte pour oster la crainte de la mort et la faire desirer à l'homme fidele. Avec une brieve declaration de la resurrection des morts, avecques quelques prieres et meditations. Ib., 1589.

FOECLERUS, ISAC., Regiminis ecclesiastici ac politici disterminator, quem e scriptis confessiones Augustanae symbolicis et liturgicis, nec non e Patrum aliorumq. doctorum monumentis coll. Spirae, 1636. 12mo.

Pesentex. aan Joh. Uyttenbogaert, met eigenh. opdracht en lange inscriptie.

GERHARDUS, JOH., Loci theologici cum pro adstruenda veritate, tum pro destruenda quorumvis contradicentium falsitate per theses nervose, solide et copiose explicat. Genev., 1639. 9 dln. in 3 bdn. fol.

GOCLENIUS, ROD., De hominis perfectione animo, et in primis ortu hujus commentationes ac disput. quorundam theologorum ac philos. nostrae aetatis (HERM. VULTEJUS, FRANC. JUNIUS, JOH. JAC. GRYNAEUS etc.) Marpurg., P. Egenolph, 1590. 8vo.

GRYNAEUS, JOH. JAC., Disputationes theolog., annis aliquot proxime praeteritis habitae in Basiliensi acad. Genev., Eust. Vignon, 1584. 4to.

——— Id., Pars altera theolog. disputat., de praecipuis aliquot doctrinae Christ. capit.: eas complectens, proxime praeterito biennio in acad. Heidelbergensi et postreditum in Basiliensi instituit. Basil., Conr. Waldkirch, 1586. 4to.

HEMMINGIUS, NIC., Syntagma institutionum Christianarum, perspicuis assertionibus ex doctrina Prophetica et Apostolica congestis. Genev., P. Sanctander, 1578. 8vo.

Bijgebonden: Id., Pastor, sive pastoris optimus videndi agendique modus. Acc. huc XXXVII propos. de legitima veri cultus Dei ratione. Ib., 1579. 8vo.

Gafferus, Caesar, Oct. Mey ceteriq. min. V. D. in Rhaetia Disputatio Tiranensis inter Pontif. et min. V. D. in Rhaetia Ao. 1595 et 1596 habita. In quibus de persona et officio J. C. cet. Basil., 1602. 4to.

Gellius, Snecanus, Methodica descriptio s. fundamentum praecipuorum locorum communium, aut dogmatum S. Script. de cognitione Dei et hominis hujusq. triplici in hac vita statu. Juxta Harlem. ex off. Joann. Theophili, 1591. 8vo.

——————— Loci communes ratione methodica descripti, complectens fundamentum praecipuorum dogmatum S. Script. (Gen.,) Sanctander, 1607. 8vo.

Harmonia confessionum fidei Orthodoxarum et Reformatarum ecclesiarum, quae in praec. quibusque Europae regnis nationibus et provinciis, sacram Evangelii doctrinam pure profitentur. Genev., Petr. Sanctander, 1581. 4to.

Henricus, Joh., Methodus SS. Theologiae in sex libros tributa. Offenb., 1611. 12mo.

Herius, Petr., Disputatio theologica de Antichristo. Genev., 1594. 4to.

Bijgebonden: Lud. Artopoeus, De spirituali eccles. regimine theses theolog. Lugdun., Ant., Candidius, 1593. — Sam. Huberus, Theses de Purgatorio Jesuitarum Catholico, praesertim sicut illud Rob. Bellarminus descripsit. Tub., Georg. Gruppenbachius, 1591. — Joh. Esyck, Oratio de ecclesica Cathol. et Apostol. continuatione. (Basil.,) 1589. — Jac. Bruno, Theses theol. de libero arbitrio. L. B., Franc. Raphelengius, 1594. — Amand. Polanus a Polansdorf, De traditionibus capitaquaedam. Basil., Conr. Waldkirch, 1593. — Sofrid. Sofridi, Theses theolog. de Sacro vernaculo. Franek., Aeg. Radaeus, 1589. — Casp. Ulenbergius, Summaria descriptio privati cvuisdam colloqvii, quod habitum est Coloniae, inter Casp. Ulenbergium, sacerdotem Cath. et Joan. Badium Rodingensem. Min. Calv. Colon., Ger. Calenius et haeredes Quentelii, 1590. — Joh. Badius, Warhaffter vnd bestendiger Gegenbericht Von dem Gesprech dass zu Cöln zwischen Casp. Ulenbergio und. Joh. Badio gehalten worden. Bremen, Bernh. Petersz, 1591. — Christ. Agricola, Antipistorianum propugnaculum vel exceptio posterior ad primam Theseun Pistoriarum. Francof. ad M., 1592. — Joh. a Petkum, De magicis actionibus Ε = ΕΤΑΣΙΣ succincta. Sententiae Joh. Bodini opposita. Henricopoli, Conr. Corneus, 1590. — De Quaestione illa, an hoc tempore gliscentis vel potius grassantis tyrannidis pontificiae Syncretismus et coitio fieri inter Ecclesias Euang. de Coena Dom. dissidentes adv. communem hostem debeat, disput. Heidelb., 1588. — Hub. Sturmius, Exegesis Psalmi CXXXIII. L. B., Car. Silvius, 1580. — Jo. Guil. Stuckius, Orationes dvae vna de mvnere eccles., alt. de Concordia. Tigvri, Joann. Wol-

phius, 1592. — THOM. SIGFRIDI, An exorcismus de essentia religionis sit? an vero tantum Ceremonia simvl respondetur ad obiectiones, infantes in vtero sanctos esse et consignationem crucis esse papisticam, etc. (Francf. ad M., Paul Brachfeldt), 1591. — FRID. HEININGVS. Degloriosa resvrrectione Domini ac Liberatoris nostri J. C. assertiones. Bremae, Bernh. Petri, (1589).

HERMA LAETMATIUS, De instavranda Religione ll. IX: quib. alia quam hactenus tentatum est, uia, ecclesiasticam concordiam resarcire desiderat. Basil., (1544.) fol.

Ontbr. sign. C. 1—6. Met handteekening van Ph. van Marnix op den titel.
Achterin: CLAUDIUS DE SAINCTES, Litvrgiae s. Missae sanctorum patrum Jacobi Apost. Basilij magni Joan. Chrysostomi de ritv missae et eucharistia ex libris B. Dion. Areopagitae, Justini Martyris, Joan. Damasceni etc. Paris., Guil. Morelius, 1560. fol.

HOSPINIANUS, ROD., Historia sacramentaria h. e. libri V de Coenae Dominicae prima institutione; ejusq. vero usu abusu in primitiva ecclesia: tum de origine, progressu, ceremoniis et ritibus missae, transsubstantiationis et aliorum pene infinitorum errorum. C. refutatione sophismatum et argumentorum Rob. Bellarmini. Tiguri, Joh. Wolphius, 1598—1602. 2 dln. fol.

——————— Concordia discors: de origine et progressu formulae concordiae Bergensis liber unus, in quo eius errores et falsa dogmata, Sacrae Script., orthodoxis Symbolis repugnantia. Tiguri, 1607. fol.

HUNNIUS, AEGID., Articulus de ecclesia vera et huius capite Christo: itemque de ecclesia Romana et huius capite Pontifice Roman. Francof. ad M., Joh. Spies, 1596. 8vo.

Bijgebonden: Id., Tractatus de trinitate, per quaestiones et responsiones per tractatus solide et indubitatis testimoniis sacrarum literarum contra quasius haereticorum vet. et rec. blasphemas strophas et corruptelas firmissime communitus. Ib., 1596.

——————— Articulus de providentia Dei et aeterna praedestinatione seu electione filiorum Dei ad salutem per quaestiones et responsiones ex immoto Dei verbo pertractatus. Francof. ad M., 1597. 8vo.

HYPERIUS, ANDR., Methodi theologiae s. praecipuorum Christ. religionis locorum communium ll. III. Adj. est etiam de ej. Hyperii vita et obitu D. WIGANDI ORTHII oratio. Basil., Joan. Oporinus, 1567. 8vo.

JUNIUS, FRANC., ΠΡΩΤΟΚΙΣΙΑ, seu creationis a Deo factae et in ea prioris Adami ex creatione integri et ex lapsu corrupti historia. Heidelb., 1589. 4to.

JUNIUS, FRANC., Defensio Catholicae doctrinae de S. Trinitate personarum in unitate essentiae Dei, adv. Samosatenicos errores in Polonia exundantes et libello comprehensos cujus haec inscriptio: Praecipuarum enumeratio causarum etc. Heidelb., 1590. 4to.

———— Eirenicvm de pace ecclesiae Catholicae, inter Christianos, quamvis diversis sententiis, religiose procuranda, colenda atque continenda: In Psalmos Davidis CXXII et CXXXIII meditatio. Lugd. Bat., Plantin., 1593. 8vo.

Achterin: SCHELCO A JEVEREN, Brevis ex verbo Dei tractatus, his difficillimus temporibus accommodatissimus de totius mundi rerumque omnium consumatione ac celeri Domini N. J. C. ad Iudicium vltimum aduentu. Emdae, 1575.

JON, FRANC. DU, Amiable confrontation de la simple vérité de Dieu, compr. es escritures Saintes, avec les livres de M. Pierre le Charron. Leyden, Pierre de Saint André, 1599. 4to.

———— Animadversiones ad controversiam primam, (secundum, tertiam et quintam) Christ. fidei: de verbo Dei scripto et non scripto (de Christo capite totius Ecclesiae; de Summo Pontifice; de membris ecclesiae militantis) quam Rob. Bellarminus disputationum suarum libris exaravit adv. huius temporishaereticos. Lugd. Bat., (et in Bibliop. Commeliniano), 1600—1602. 3 dln. 8vo.

———— De Ecclesia libellus singularis. Cui adj. sunt breves aliquot theses ejusd. argumenti. (Genev., Petr. Sanctander), 1602. 8vo.

Bijgebonden: ARTH. DENTUS, Nobilis et pathetica concio de resipiscentias maximam vim habens ad securos et impoenitentes peccatores pervincendo, et convertendos. Interpr. THOMA DRAXO. Amst., 1610. — JAC. LECTIUS, ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ sive in suo bonorumque omnium lectu et venerandi Patres Theod. Bezae πουσια suscepto consolatio. Genev., 1616. 8vo. (M. inscriptie v. d. schrijver). — JOAN. GORDONIUS, Assertiones theol. pro vera verae ecclesae nota quae est solius Dei adoratio. Contra falsae eccles. creaturarū adorationem. S. l., 1603. — I. ROTARIUS, De ministro Eucharistiae scholastica, theolog. et orthodoxa tractatio. S. l., 1608. — HERM. LIGNARIDUS, Antidotus contra scandalum apostasiae, datum ab iis qui ab ecclesiis evang. ad Papatum deficiunt. Bern., 1608.

KIMEDONCIUS, JAC., De scripto Dei verbo ll. VIII. Eivsdem de verbo non scripto ll. II. Heidelb., Abr. Smesman, 1595. 8vo.

LANCELOTUS, Opuscula quaedam posthuma: (Two answers to Card. Perron and two speeches in the Starr. chamber. Responsiones ad Petri Molinaei Epistolas tres, una cum Molinaei Epistolis etc. etc.) Lond., 1629. 4to.

Lansbergius, Phil., Catechesis religionis Christ., quae in Belgii et Palatinatus ecclesiis docetur, sermonibus LXX explicata. Neost. Palat., 1595. 8vo.

Lubbertus, Sibr., De Jesu Christo servatore, h. e. Cur et qua ratione J. C. noster servator sit ll. IV. contra Faust. Socinum. Franek., 1611. 4to.

Marnix, Phil. de, Tableau de la religion: traictant de l'Eglise, du Nom, Definition, Marques, Chef, Proprietez, Conditions, Foy et Doctrines d'icelle. Leyden, Jean Paets, 1599 et Leyd., Jean Maire, 1605. 2 dln. 8vo.

Marsilius Patavinus, Defensor pacis s. adv. usurpatam Rom. Pontif. jurisdictionem pro invictiss. et constantiss. Rom. Imp. Ludovico IV Bavarico a tribus Rom. Pont. indigna perpesso apologia. Franc. Gomarus rec. Francof., Joan. Wechel., 1592. 8vo.

Bijgebonden: Nic. Hemmingius, Tractatus de gratia universali s. salutari omnibus hominibus, cui adiiciuntur vicini loci, Liberum Arbitrium, Poenitentia etc. Hafn., Joan. Alburgensis, 1591.

Martinius, Matth., Christianae doctrinae summa capita quae continentur in Symbolo Apostol., decalogo, oratione Domini, institutione disciplinae ecclesiast. S. Baptismi et S. Coenae, breviter, perspicue, populariter et distincte explicata. Item Methodus S. Theologiae. Herbornae Nassov., 1603. 8vo.

Mentzer, Balth., Disputationes theol. et scholast. XIV, et oppositae totidem cap. ll. a Joh. Pistorio nuper emissi, cui titul. fecit: Wegweiser fur alle verführte Christen. Marp. Catt., 1600. 4to.

——————— Apologia primae (ex quatuordecim) disputat. Anti-pistorianae, pro divina S. Script. auctoritate: adv. falsidicum scriptum, nomine Joh. Pistorii editum: cui titulus est: Mille et viginti falsa etc. Marpurg., 1602. 8vo.

Monserrate, Miguel de, Libro intit. Coena Domini dirigido al Estados Gen. de la Prov. Un. del pais baxo. La Aya, 1629. 12mo.

——————————— Libro intitulado aviso sobre los abusos de la iglesia Romana. La Haya, 1633. 8vo.

Moulin, Pierre du, Apologie pour la Saincte Cène du Seigneur. Contre la presence corporelle et transsubstantiation. Itē contre les messes sans communians. Et contre la cōmunion sous une espece. 2ᵉ éd., en laquelle est satisfait à toutes les accusations des adversaires. La Rochelle, 1609. 8vo.

MOULIN, PIERRE DU, Du combat chrestien ou des afflictions. Sedan, 1622. 16mo.

——————— Enodatio gravissim. quaestionum de providentia Dei, (de) statu innocentiae, (de) peccato originali, (de) libero arbitrio, (de) praedestinatione, (de) perseverantia. Qua asseritur veritas et excutitur sententia Pontificiorum et Arminianorum. Lugd. Bat., 1632. 8vo.

——————— Examen de la doctrine de Mess. Amyravlt et Testard touchant la predestination et les poincts qui en dependent. Amst., 1638. 8vo.

MORNAY, PHIL. DE, De la vérité de la religion chrestienne, contre les Athées, Epicuriens, Payens, Iuifs, Mahumedistes et autres infideles. Pour Ant. Chuppin, 1582. 8vo.

Achterin: TEODORET Evesque de Cyr, Dix livres contre les Epicuriens et Atheistes. Deux autres livres du mesme auteur: l'un de la Providence divine, l'autre du but de la vie humaine et du dernier iugement. Trad. en franç. p. S. G. S. Laus., 1578.

MORNAI, PHIL. DE, Verification des lievx impvgnez de favx, tant en la preface, qu'avx livres de l'institution de la S. Eucharistie de N. S., par le Docteur du Pui, le Docteur Boulenger et les theologiens de Bordeaux en leur descouverte, response et inventaire. La Rochelle, 1600. fol.

——————— De l'institution, usage et doctrine du Sainct Sacrement de l'Eucharistie en l'eglise ancienne. Ensemble quand, comment et par quels degrez la Messe s'est introduicte en sa place. Seconde edition. Revue et augmentée. Saumur, 1604. fol.

——————— De sacra Eucharistia, in IV ll. distinctum opus. In quo et ejus institutio, celebratio, doctrina in primitiva Ecclesia, quae fuerit et Missa quando, quomodo, quibus gradibus in ipsius locum primum irrepserit, demū et invaserit, sigillatim explicatur. Hanov., 1605. 8vo.

PAREUS, DAV., Controversiarum Eucharisticarum una de litera et sententia verborum Dom. in S. Eucharistia. Heidelb., 1603. 4to.

——————— Quaestiones controversae theolog. de jure regum et principum contra Papam Roman. magnum illum Anti-Christum. Ed. JOACH. URSINUS. Ambergae, 1612. 8vo.

Bijgebonden: JOAN. MAGIRUS et DAV. PAREUS, Disceptatio epistolaris de authoritate divina et Canonica de S. Script.: deq. absoluta Ecclesiae infallibilitate. S. l., (typis Vaegelinianis, 1604). — De studiis Jesuitarum ab-

strusioribus relatio. 1608. — G. BUCANUS, Oratio pro carnis resurrectione, exquisitis naturae, scripturae et Patrum argumentis et testimoniis comprobata, adv. omnium temporum Sadducaeos. S. l., (Joh. le Preux), 1602. — Id., Ecclesiastes s. de formandis sacris concionibus. Ib., 1602. — Aphorismi doctrinae Jesuitarum et aliorum aliquot Pontif. doctorum: quibus verus Christianismus corrumpitur, pax publica turbatur et vincula societatis humanae dissolvuntur. S. l., 1608.

PERKINS, WILH., Eene grondige ende clare uytlegginghe over de twaelf Articulen des Christel. Geloofs. Wt de Eng. inde Nederl. tale overgheset d. VINC. MEUSEVOET. Amst., 1603. 4to.

Bijgebonden: Id., Eene grondige uytlegginge der thien geboden Gods. Ghenomen uyt zijn «Gouden keten» ende uyt de Eng. inde Nederl. tale overgheset d. VINC. MEUSEVOET. Amst., 1603. 4to. — Id., Eene uytlegginghe des Ghebedts des Heeren, dienende om slechte luyden te onderwijsen. Hier bij zijn oock ghevoecht de ghebeden Pauli, ghenomen uyt sijne Sendtbrieven met de uytlegginghe derselver. Wt de Eng. inde Nederl. tale overgheset d. VINC. MEUSEVOET. Amst., 1603. 4to.

PEUCERUS, CASP., Comment. de praecipuis generibus divinationum in quo discernuntur artes et imposturae diabolicae atque observat. natae ex superstitione et cum hac conjunctae. Witeberg., Joh. Lufft, 1580. 8vo.

Handteekening van Wtenbogaert op den titel.

PEZELIUS, CHRIST., Examen theologicum Phil. Melanthonis de ecclesia Filii Dei et de Scholis optime meriti. C. explicat. ej. Neost., (Matth. Harnisch,) 1587. 8vo.

——————— Argumentorum et objectionum de praecipuis articulis doctrinae Christ., cum responsionibus quae passim extant in scriptis Phil. Melanchtonis. Neapoli Nemetum, Matth. Harnisch, 1522. 8 dln. in 6 bdn. 8vo.

PIETERSZ., ROELOF, Enghe poorte ofte de wegh der Saligheijdt voorgestelt in geestelijcke meditatien over eenige bijs. texten der H.S. 3e druck, van nieuws oversien ende verbetert. Amst., 1628. 4to.

PISCATOR, JOH., Volumen thesium theol. in ill. schola Nassovica, partim Herbornae, partim Sigenae disput. praeside JOH. PISCATORE. Sigenae Nass., Christ. Corvinus, 1596. 8vo.

Bijgebonden: Volumen alt. thesium theol. in ill. schola Nass. Herbornae disput. ann. 1592, 1593, 1594 praeside BERNH. TEXTORE. Ib., 1597.

——————— Ad Conr. Vorstii Parasceven responsio apologetica. Herb. Nassav., 1613. 4to.

Bijgebonden: Id., Ad Conr. Vorstii amicam collationem etc. notae. Ib., 1613.

POLLOT, LAUR., Dialogues contre la pluralite des religions

et l'atheisme. 1. De la religion de Dieu. 2. Des religions des hommes. 3. Contre l'Atheisme. Adiousté un quatriesme Dialogue contre l'auarice de ce dernier siecle de fer. La Rochelle, Hier. Haultin, 1595. 8vo.

POLYANDER, Jo., Disputationes theologicae sub praes. JOANN. POLYANDRI in acad. Lugd. Bat. publ. defend. Lugd. Bat., 1632—46. 61 sts. in 1 bnd. 4to.

Achterin: Disputationes sub praes. JAC. TRIGLANDI, publ. defend. L. B., 1638—47. 22 sts. 4to. — Disputationes sub praes. FRED. SPANHEMII publ. defend. L. B., 1644—46. 11 sts. 4to.

PORTUM, JAC. AD, Orthodoxae fidei defensio adv. Christ. Ostorrodii Institutiones religionis ut vocat Christianae. Genev., 1613. 4to.

Protestatio concionatorum aliquot Augustane Confessionis adv. conventum Tridentinum, perniciem verae religioni et ecclesiae molientem et adv. eius conventus autorem Antichristum Roman. Acc. norma simul et praxis constituendae religionis ac ecclesiae. S. l., 1563. 4to.

RAINOLDUS, JOH., De Romanae ecclesiae idololatria in cultu Sanct., reliquiarum, imaginum, aquae, salis, olei, aliarumq. rerum consecratarum sacramenti Eucharistiae. Oxon., Joh. Barnes, 1596. 4to.

——————— Sex theses de S. Script. et Ecclesia: ut publicis in Acad. Oxoniensi disput. explicata, sic editae, ante annos viginti, nunc autem recognitae. Hanov., 1603. 8vo.

Bijgebonden: GUIL. WHITAKER, Tractatus de peccato originali adv. tres primos libros Thomae Stapletoni de universa justificationis doctrina hodie controversa. Ed. JOAN. ALLENSON. Hanov., 1604.

RAMUS, PETR., Commentariorum de religione Christiana ll. IV. Ej. vita a THEOPH. BANOSIO descripta. Francof., haer. A. Wecheli, 1583. 8vo.

RENNOY, QUINTIN, Le combat spirituel de la patience Chrest. avec tous ses ennemis tant visibles qu'invisibles, compris en 5 livres, cont. tous les poincts principaux et fondamentaux de la foy et religion Catholique et Apostolique. (Gen.,) J. Chouet, 1595. 8vo.

RIVET, ANDRÉ, Sommaire et abbrege des controverses de nostre temps touchant la Religion. La Rochelle, 1608. 8vo.

————— Critici sacri specimen, h. e. censurae doctorum tam ex orthod. quam ex pont., in scripta quae patribus plerisque priscorum et puriorum seculorum, vel affinxit, vel supposuit impostura. Typ. Gotth. Vaegelini, (1612.) 8vo.

(T. M. S.) De Turco-Papismo h. e. de Turcarum et Papistarum adv. Christi ecclesiam et fidem conjuratione, eorumque in religione et moribus confensione et similitudine. Lond., 1604. 8vo.

S. G. S., Anthologie morale et chrestienne cont. divers opuscules, discours et traictez, recueillis de plus. auteurs anciens et mod. pour l'instruction et consolation des ames fideles. Geneve, 1618. 8vo.

SARAVIA, HADR., Tractatus theologici diversi. Lond., 1611. fol.

SOHNIUS, GEORG., Opera. Praef. est oratio de vita et morte D. Sohnii. Herborn. Nassov., Christ. Corvinus, 1591—92. 3 dln. 8vo.

SONIUS, BERN., Isagoge ad studium theologicum s. adumbratio verae ac Christ. theologiae complectens definitionem, divisionem, causas et fructum eius. Monspelii, 1602. 4to.

STURMIUS, HUB., De aeterna Dei praedestinatione diatribe. Hanov., 1604. 8vo.

Bijgebonden: CHRIST. PEZELIUS, Orthodoxus brevis et perspicvvs de praedestinatione tractatus. Lichae, 1604. — HERM. MODED, Tabula brevis et perspicva de Sacra Domini Coena. (Antv., 1579).

Synopsis purioris theologiae disputationibus quinquaginta duabus comprehensa JOH. POLYANDRO, ANDR. RIVETO, ANT. WALAEO, ANT. THYSIO auctt. Ed. 3ª emend. Lugd. Bat., 1632. 8vo.

SZEGEDINUS, STEPH., Theologiae sincerae loci communes de Deo et homine cum confessione de trinitate explicati et scholasticorum dogmatis illustr. Praemissa est Palingenesia saepe a Chr. Jesu in Eccl. Dei repetita. Basil., Conr. Valdkirch, 1588. fol.

Bijgebonden: Id., Tabulae analyticae quibus exemplar illud sanorum sermonum de fide, charitate et patientia, quod olim Prophetae, Evangelistae Apostoli literis memoriaeque mandaverunt, fideliter declaratur. Schaphusiae, Conr. Waldkirch, 1592.

TESTARDUS, PAUL, Εἰρηνικον, s. Synopsis doctrinae de natura et gratia, thesibus e S. Script. eiusque analogia concinnata. Blaesis, 1633. 8vo.

TRELCATIUS JUN., LUC., Opuscula theologica omnia. Lugd. Bat., 1614. 8vo.

TRELCATIUS, SEN., LUC. et LUC. TRELCATIUS JUN., Opuscula theologica omnia. Lugd. Bat., 1614. 8vo.

URSINUS, ZACHAR., Volumen tractationum theologicarum; in quibus pleraq. Christ. Religionis capita ex Dei verbo explicantur et adv. Arianorum, Pontificiorum, Anabaptistarum et

al. errores et haereses defenduntur. Neust. Palat., (M. Harnisch), 1587—89. 2 dln. in 1 bnd. fol.

URSINUS, ZACHAR., Explicationum catecheticarum partes IV. Retextae et nunc primum editae studio DAV. PAREI. Nevstadii Palat., Matth. Harnisch, 1591. 4 dln. in 2 bdn. 8vo.

———————— Het Schatboeck der Christel. leere ofte uytlegginge over de Catechismus der Gereform. kercke in Nederlandt. Eertijdts in 't Latijn voorgelesen ende van Dav. Pareus uytgeg. De tweede Druck, In de welcke bij gedaen is uyt Balt. Copius, Hier. Bastingius, Phil. Lansbergius, Georg. Spindler ende andere, die over de Catech. geschreven hebben. Overgeset ende t'samengest. d. FESTUS HOMMIUS F. Leyd., 1606. 4to.

VIGNIER, NIC., Theatre de l'Antechrist. Auquel est respondu au Card. Bellarmin, au Sieur de Remond, à Pererius, Ribera, Viegas Sanderus et autres qui par leurs escrits condamnent la doctrine des Eglises Reformees sur ce subjet. S. l., 1610. fol.

VIRELLE, MATTH., La religion chrestienne, declaree par dialogue et distinguee en trois livres. Reveu et amplifié de plus de deux tiers par l'autheur mesme avant sa mort. Chez Eust. Vignon, 1586. 8vo.

Bijgebonden: ANT. DE SADEEL, Response à la profession de foy, publ. par les moynes de Bourdeaux contre ceux de l'Egl. Ref. pour leur faire abiurer la vraye Religion. 2e éd., rev. et augm. p. l'autheur. S. l., 1590.

VOSSIUS, GER. JOAN., Dissertatio gemina; una de J. C. genealogia altera de annis, quibus natus, baptizatus, mortuus. Amst., 1643. 4to.

Bijgebonden: (J. WTENBOGAERT,) Responsio necessaria ad contra-Remonstr. contrariam declarationem, cont. perspicuam et solidam ejusdam refutationem. Lugd. Bat., 1618.

WALAEUS, ANTON., Opera omnia. Lugd. Bat., 1643. 2 dln. in 1 bnd. fol.

WELLUS, JOAN., Adversus Thomam Hardingum volumen, in quo XXVII quaestiones et scripturis et omnium conciliorum ac patrum monumentis disceptantur atque explicantur. Ex Angl. conversum in Lat. a GUIL. WHITAKERO. Praef. est auct. vita et mors, ejusque verae doctrinae defensio, c. refutatione quorundam objectorum Thomae Hardingi, Nic. Sanderi, Alani Copi, Hieron. Osorii, Pontaci Burdegalensis, LAURENT. HUMFREDO auct. Ej. IVELLI Apologia ecclesiae Angl. Genev., Petr. Sanctander, 1585. fol.

WHITAKER, GUIL., Responsionis ad decem illas rationes,

quibus fretus Edmund. Campianus certamen ecclesiae Angl. ministris obtulit in causa fidei, defensio contra confutationem Joan. Duraei. Rupellae, Theoph. Regius, 1585. 8vo.

WHITAKER, GUIL., Praelectiones in quibus tractatur Controversia de ecclesia contra Pontif., inprimis Rob. Bellarminum. Opera et cura JOAN. ALLENSON. His acc. ej. Whitakeri ultima concio ad clerum, una c. descriptione vitae et mortis, auth. ABDIA ASSHETON. Cantabr., Joh. Legat, 1599. 4to.

——————— Praelectiones in quibus tractatur Controversia de Conciliis contra Pontificios, imprimis Rob. Bellarminum. Editae opera et cura JOAN. ALLENSON. Herb. Nassov., 1601. 8vo.

Bijgebonden: SIBR. LUBBERTUS, De conciliis ll. V. Scholastice et theol. collatj cum disputat. Rob. Bellarmini. Genev., 1601.

WOLPHIUS, HEINR., Chronologia s. de tempore et eius mutationibus ecclesiasticis tractatio theolog. libris duob. compreh. Tiguri, Froschover, 1585. 4to.

Bijgebonden: Antichristus s. Prognostica finis mundi. Ex Matth. XXIII Cap. Daniele et alijs Script. locis. Basil., Petr. Perna, s. a. — De antiquitate exorcismi, sententiae aliquot insigniores Sep Flo. Tertul., B. Cypriani, Basilij Magni, B. Ambro. et S. Aug. ex sinuosis eorundem comment. collect. adv. Zwing. Oecol. Calu. Lasco. Martij, Bullin. Rod. Gualt. et Sacra. Svverm. Exorcismi derisores. I. S. l. et a. — CYPRIANUS LEOVITIUS A LEONICIA, De conjunctionibus magnis insignioribus superiorum planetarum, solis defectionibus et cometis, in quarta monarchia, cum eorundem effectuum historica expositione. Laugingae ad Danub., Eman. Salczer, 1564. — JOAN. HUERNIUS, De Historie, Natuere ende Beduidenisse der erschrickelicke Comeet, die geopenbaart is int J. O. H. 1577. Cöln, Nicl. Bohmbarg, z. j.

ZANCHIUS, HIERON., De tribus Elohim, aeterno patre, filio et spiritu sancto, uno eodemque Jehova. Francof. ad M., (Georg. Corvinus), 1573. 2 dln. in 1 bnd. fol.

Bijgebonden: Id., De natura Dei s. de divinis attributis ll. V. Heidelb., Jac. Mylius, 1577.

——————— Ad cuivsdam Ariani libellum, cui titulus est: Antithesis doctrinae Christi et Anti-christi de vno vero Deo responsio. Nevst. Palat., Matth. Harnisch, 1586. 4to.

Bijgebonden: Synodvs Ephesina. Qualis sit vera carnis Christi vt Verbi propriae, in mysterio manducatio, deque ipsius viuificatione contra Nestorium ex Cyrillo et toto orthodoxo consensu. Ib., 1581. — HIER. ZANCHIUS, De J. C. a mortuis resvrrectione, in coelum ascensione ad dextram Patris sessione theses. Ib., 1581. — JOH. BECIUS, Theses de iis quae de D. N. J. C. post unionem praedicantvr qvonam praedicentur modo. Ex Epist. ad Ephes. Cap. 1. Ib., 1582.

ZANCHIUS, HIERON., De operibus Dei intra spacium sex dierum creatis opus, tres in partes distinctum. Nevst. Palat., Matth. Harnisch, 1591. fol.

Bijgebonden: Id., Miscellaneorum ll. III. Veteri editioni non pauca et ea quidem non parvi momenti addita sunt. Ib., 1582. fol.

——————— De incarnatione Filii Dei ll. II. Heidelb., Jos. Harnisch, 1593. 8vo.

——————— Tractationum theologicarum volumen, librum de operibus creationis proxime sequens et primam tractatus de redemtione partem continens. Neost. Palatin., Josua et Wilh. Fratr. Harnisch, 1597. fol.

DOOPSGEZINDEN. — SOCINIANEN.

(DAVID JORIS), Die Eerste sullen die Laetste, die Laetste die Eerste sijn. Z. pl. n. j. 8vo.

Bijgebonden van denz.: Een tweesprake tusschen Man unde Wijff/ Namelick Christus vñ de Gemeente oder verlorene Mensch. — Die ellendige Mensch mit synen goeden Engel. — Een andachtige betrachtinge vnd klaere Berichtinge/ den Mensche vant ewige verderuen te redden/ vñ totten heiligen verstande in te voeren. — Een onderscheidelijke Berichtinge/ vant rechte goet vnde quaetdoen. — Van dat rechte voetwasschen/ vnd wat het leuen voer een anderen te laten wtspreckt. — Berichtunge wie sijn Huysz op een Velsen oder opt Sandt buwende werd beuinden. — Alle vrome goetwillige louige oprechte welgesinde herten: Saluit enz. — Waerschouwinge vnd vermaeninge an alle getrouwe ware gelouigen/ wie sij sich tot stilheid begeuen. — Neemt Waer. Wie ick langer leue/ wie ik bet totten gesichte der waerheit ja oock van aller menschen blintheit/ dwalinge vnde onuerstandt kome enz. — Alles gedrukt van 1539—1545.

——————— Twonderboeck waer in dat van der Werldt aen versloten gheopenbaert is. Opt nieuw ghecorrigeert unde vermeerdert bij den Autheur selve. Int Jaer 1551. 4 stn. in 1 bnd. fol.

P(HILIPSZ,) D(IRCK,) Enchiridion Oft Handboecxken van de Christel. leere ende Religion, in corte somma begrepen, tē dienste vā alle liefhebbers der waerheyt wt der H. S. ghemaect, nu nieus gecorrigeert eñ vermeerdert. Z. pl., 1579. 12mo.

(DIRCKSZ, BAST.,) Kleyn boet-boecxken oft aenwijsinghe uyt de H. S. hoe dat een Mensche hem behoort te schicken na den raet des Heeren. Noch is hier achter bij ghevoecht de Pelgrimagie des christ. Pelgrims. Rott., 1632. 12mo.

———

Socinus, Faust., De Jesu Christo servatore, h. e. Cur et qua ratione J. C. noster servator sit. Typis Alexii Rodecii, 1594. 4to.

——————— Praelectiones theologicae. Racov., 1609. 4to.

Bijgebonden: Id., De statu primi hominis ante lapsum. Disput. quam Faust. Socinus per scripta habuit cum Francisco Puccio, 1578. In qua habetur Responsio ad defensionem Franc. Puccii suorum argumentorum. Racov.,1610.

——————— De sacrae scripturae auctoritate libellus. Cui add. est Summa religionis Christianae ejusdem Socini. Utrumque ex Italico in Lat. conversum. Racov., 1611. 8vo.

Bijgebonden: Id., Assertiones theol. de trino et uno Deo, etc. Ed. 2a Racov., 1611. — Id., Tractatus de justificatione. Racov., 1611. — Id, Tractatus de ecclesia. Racov., 1611. — Id., Miscellanea, h. e. Scripta theol., s. tractatus breves de div. materiis. Racov., 1611. — Id., Quod Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae homines, vulgo Evangelici dicti, qui, solidae pietatis sunt studiosi, omnino deberent se illorum coetui adjungere, qui in iisdem locis falso atq. immeritò Arriani atq. Ebionitae vocantur. Racov., 1611.

——————— De baptismo aquae disputatio. Racov., 1613. 8vo.

Bijgebonden: Id., Fragmenta duorum scriptorum in quorum priore sententiam eorum, qui Jesum Christum Dei filium unum illum et altissimum Deum esse, vel saltem antequam ex Maria nasceretur, reipsa extitisse affirmant, argumentis allatis refellere, in posteriore ad rationes adversariorum, puibus tres in unica Dei essentia personas adstruere conantur respondere instituerat Racov., 1619. — Id., Assertiones theol. de trino et uno Deo, adversus novos Samosatenicos. Ex praelectionibus Collegii Posnaniensis excerptae. Ed. 3a. Racov., 1618. — Jonas Schlichtingius, Quaestiones duae: una, contra Balth. Meisnerum disputatae. (Racov.,) 1636.

——————— Christianae religionis brevissima institutio, per interrogat. et respons. quam catechismum vulgo vocant. Racov., 1618. 8vo.

Bijgebonden: Id., Lectiones sacrae. Quibes auctoritas sacrarum literarum praesertim Novi Foederis asseritur. Racov., 1618. — Id., Defensio disputationis suae de loco sept. cap. Epist. ad Rom., sub nom. Prosp. Dysidaei, ante 12 annos ab se editae. Adv. reprehensiones N. N. Ministri (ut vocant) Evang. nuper scriptas et ab amico ad se missas. Anno 1595. Racov., 1618. — Id., Defensio animadv. Fausti Socini in assertiones theol. Coll. Posnaniensis de Trino et Uno Deo; adv. Gabr. Eutropium. Racov., 1618. — Rob. Jansonius, Brevis dissert. de visionibus quae Cap. XIII et XVII Apocal. describuntur. Claudiopoli, 1625. — Faustus Socinus, Elenchi sophistici, in gratiam amicorum explicati et exemplis theol. illustr. Racov., 1625. — Id., Brevis discursus de causa, ob quam creditur aut non creditur J. C. Ex Ital. in Lat. transl. p. Valent. Smalcium. Racov., 1614.

Crellius, Joh., De uno Deo patre ll. II. In quibus multa

etiam de Filii Dei et Spiritus S. natura disseruntur. Racov., 1631. 8vo.

Bijgebonden: FAUST. SOCINUS, Commentarius in Ep. Joh. Apost. prim. Racov., 1614.

CRELLIUS, FORT., Vindicatio: qua responsiones et argumenta pro vera Christi in Eucharistia praesentia contra Gregor. de Valentia allata, ab illius criminatione vindicantur. Heidelb., 1589. 4to.

CHRASTOVIUS, ANDR., Bellum Jesuiticum s. Ducentarum et quinque Jesuiticarum contradictionum Index. Basil., Conr. Waldkirch, 1594. 4to.

Bijgebonden: Id., Dvo libelli de opificio missae, quorum prior disputat. contra Jesuitam Rob. Bellarminum cont., alter Evang. et Apost. adv. horrendum Missae sacrificium disput. proponit. Ib., 1594. — Id., Praxis de caeremoniis et canone missae disput. Ib., 1594.

SMALCIUS, VALENT., Responsio ad librum Mart. Smiglecii cui titulum fecit Nova Monstra Novi Arianismi. Racov., 1613. 4to.

Bijgebonden: HIERON. A MOSKORZOW MOSCOROVIO, Refutatio appendicis, quam Mart. Smiglecius libro, cui titulum dedit Nova monstra novi Arianismi, apposuit et Hieron. Moscorovio opposuit. Racov., 1613. — VALENT. SMALCIUS, Refutatio libelli Mart. Smiglecii cui titulum fecit Verbum Caro factum. Racov., 1614. — Id., Examinatio centum errorum quos Mart. Smiglecius ex duabus Libri nostri, nuper adv. Monstra ipsius editi, partibus collegit. Racov., 1615. — Id., Refutatio disputationis de persona Christi, quam Alb. Grawerus ibidem habuit Anno 1612. Racov., 1615. — JOAN. STOIENSKI, De Jesu Christi divinitate et remissione peccatorum nostrorum per eundem parta, disputationis inter Joan. Stoienski et Joan. Mariam relatio. Racov., 1618. — JOAN. VOLKELIUS, Responsio ad vanam refutationem dissolutionis nodi gordii a Mart. Smiglecio nexi. Racov., 1618.

SMIGLECIUS, MART., Nova monstra novi Arianismi s. absurdae Haereses a Novis Arianis in Poloniam importatae. Nissae, 1612. 4to.

Bijgebonden: ALB. GRAWERUS, Harmonia praecipuorum Calvinianorum et Photinianorum.: h. e. evidens demonstratio qua recent. Photinianos salvis multis D. Conr. Vorstii et aliorum quorundam Doct. Calv. hypothesibus et sacrae script. interpretationibus solide et suffic. refutari non posse oculariter docetur. Jenae, 1613. — Id., Examen praecipuarum Sophisticationum, quibus recent. Photiniani Franc. Davidis Georg. Blandrata, Faustus Socinus, Christ. Ostorodus, Valent. Smaltzius, autores utriusq. Catechismi Rackaviensis et alii complures argumenta aeternum Christi Deitatem et Personalem spiritus sancti subsistentiam à patre distinctam confirmantia appugnant. Jenae, 1613. — JOH. NEOMARIUS, Vindicatio incarnationes aeterni Filii Dei ab impugnationibus recentium Photinianorum, Faust. Socini, Christ. Ostorodi, Franc. Davidis, Valent. Schmaltzii et aliorum. Jenae, 1613.

Ostorodt, Christ., Unterrichtung von den vornemsten Hauptpuncten der Christl. Religion, in welcher begriffen ist fast die gantze Confession oder Bekentnis. Rackaw., 1625. 8vo.

Bijgebonden: Von der Reformation oder Ernewerung der Gemeine Christi. O. O., 1532. Valent. Smalcius, Kurtze auslegung vber den Anfang des Evangelii des Heil. Johannis. Durch eine Unterredung gestellet, fur vier Jahre in Polnicher sprache, nu aber auch in Deutscher. Rackaw, 1611.

Assertiones theologicae de Trino et Vno Deo, adversus novos Samosatenicos. Ex praetext. collegij Posnaniensis excerptae. S. l., typis Alexii Rodecii, (15 . .). 12mo.

Ad Jac. Palaeologi librum, cui tit. est Defensio verae sententiae de magistratu politico etc. pro Racoviensibus responsio. Ex typogr. Theoph. Adamidis, 1581. 4to.

Bijgebonden: Andr. Reuchlinius, Ad Is. Casaubonum Paraenesis, cujus occasionem praebuit ipsius ad Epistolam Card. Perronii responsio. 1614. — Theoph. Nicolaides, Tractatus de ecclesia et missione ministrorum R. D. Alb. Borkowski, quo Socinum cum Theophilo in pugnare et Miedzibozium defendere conatur, brevis refutatio. Racov. (1614.). — Valent. Smalcius, Refutatio orationum Joh. Vogelii et Joach. Peuschelii, quibus Photinismum se hoc anno Altorfii retractasse gloriantur. Racov., 1617. — Hieron. a Moscorow Moscorovio, Refutatio libri de baptismo Mart. Smiglecii. Racov., 1617.

Refutatio libelli, quem Jac. Wiekus Jesuita anno 1590 Polonice edidit De divinitate Filii Dei et Spiritus sancti. Ante biennium conscripta Polonice, nunc vero etiam Latine edita et ab ipso auctore recognita. Anno 1594. 8vo.

Bijgebonden: Faust. Socinus, De Unigeniti Filii Dei existentia, inter Erasmum Johannis et Faustum Socinum Disputatio, a Socino jam ante decennium ex ipsius Erasmi scripto et sua ad illud responsione composita et conscripta. Nunc tamen primum typis excusa. Anno 1595.

REMONSTRANTEN.

Arminius, Jac., Disputat., magnam partem S. Theol. complectens, publicae et privatae. Priores cum accessione aliqua et correctiores nunc XXV numero. Alterae vero totae novae et LXXIX numero. Lugd. Bat., 1610. 8vo.

——————— Examen modestum libelli, quem D. Gul. Perkinsius edidit ante aliquot annos de Praedestinationis modo et ordine, itemque de amplitudine gratiae divinae. Lugd. Bat., 1612. 8vo.

——————— Amica cum D. Franc. Junio de praedestinatione per litteras habita collatio. Lugd. Bat., 1613. 8vo.

ARMINIUS, JAC., Opera theologica. Lugd. Bat., 1629. 4to.

Episolica (sic) disceptatio de fide justificante. Deque nostra coram Deo justificatione. Habita inter Sibrand. Lubbertum et Petrum Bertium. Delph. Bat., 1612. 4to.

Bijgebonden: P. BERTIUS, Apologeticus ad fratres Belgas in quo calumniae crimen ipsi a Joan Piscatore immerito impactum diluitur. Lugd. Bat., 1614. — JOH. PISCATOR, Responsio ad Apologeticum Petri Bertii, in qua orthodoxa de divina praedestinatione doctrina a sophismatis illius vindicatur et asseritur. Herb. Nass., 1615. — MARC. GUALTHERUS, Temeritas recalcitrans s. Dialogus de carentia liberi arbitrii primorum parentum ante lapsum contra Tapeinophrosynen Ioan. Urbani. Add. est JOH. URBANUS, Tapeinophrosyna retalians s. Dialogus de necessitate et contingentia lapsus Adami. Antea impr. Franeq, 1615. Goudae, 1616.

BERTIUS, PETR., Hymenaeus desertor, sive de Sanctorum Apostasia problemata duo. Lugd. Bat., 1601. 4to.

Met eigenh. opdracht aan «Joan. Vtenbogard.»

CORVINUS, JOANN. ARN., Defensio sententiae D. Jac. Arminii de praedestinatione gratia Dei, libero hominis arbitrio etc. Adv. eiusdem v. D. Dan. Tileno editam considerationem. L. B., 1613. 8vo.

EPISCOPIUS, SIM., Responsio ad duas Petri Wadingi (Jes.) epistolas vnam de regula fidei, alt. de adoratione imaginum. Cui praemissus est ej. auct. Labyrinthus pontificius. Rot., 1644. 4to.

GREVINCHOVIUS, NIC., Dissertat. theol. de duabus quaestionibus hoc tempore controversis, quarum prima est de reconciliatione per mortem Christi impetrata omnibus ac singulis hominibus; altera de electione ex fide praevisa. Sermone inchoata scripto continuata inter Guil. Amesium et Nic. Grevinchovium, non qualem ille eam edidit cum suo auctario, sed genuina illa atque integra, cui accessit Grevinchovij responsio ad Amesij instantias. Roter. Bat., 1615. 4to.

Geschenk van den auteur aan Wtenbogaert.

POPPIUS, ED., De enge poorte, ofte Predicatien over eenighe voortreffelijcke Texten ofte Spreucken der heyligher Schrifture. ter Goude, 1616. 4to.

VORSTIUS, CONR., Tessaradecas Anti-Pistoriana; h. e. Responsio ad librum D. Joh. Pistorii quem de XIV in religione controuersis articulis ann. 1599 edidit. Hanov., 1607. 2 dln. in 1 band. 8vo.

——————— Tractatus theol. de Deo sive de natura et attributis Dei, omnia fere ad hanc materiam pertinentia

decem disput., antehac in ill. Scholia Steinfurtensi diverso tempore, publice habitis brev. et method. comprehendens. Acc. etiam seorsim annot. Steinf., 1610. 4to.

Vorstius, Conr., Anti-Bellarminus contractus: h. e. Compendiosum examen omnium fidei controversiarum, quae hoc tempore in Evang. et Pontif. agitantur: prout eas Rob. Bellarminus IV disput. suarum tomis complexus est. Hanov., 1610. 4to.

Vorstius, Conr., Apologetica exegesis sive plenior declaratio locorum aliquot, quae ex libro ej. de Deo excerpta. Acc. breviccula adv. iniquas Becani criminationes. Lugd. Bat., 1611. 4to.

——————— Parasceve ad amicam collationem cum Joh. Piscatore super notis hujus ad loca quaedam, ex illius Tractatu de Deo et exegesi apologetica pridem excerpta. Goudae, 1612. 4to.

——————— Responsio ad Matth. Sladi scholasticam, quam vocat cum eodem Vorstio disceptationem, etc. Goudae, 1615. 2 stn. in 1 bnd. 4to.

——————— Amica duplicatio ad Johan. Piscatoris Apologeticam Responsionem et notas ej., amicae collationi oppositas. Pars prima in qua de praedestinatione Dei et capp. anexis, videl. de morte Christi pro omnibus etc. copiose differitur. Add. sunt seorsim Paralipomena hujus partis. Goudae, 1617. 4to.

Wtenbogaert, Joh., Twaelf predicatien over verscheijden aenmerckelicke texten ende materien, dienende tot ware Godsalicheydt ende Christelicke Vrede der Kercken (Uitgeg. d. C. R. H.) 's-Grav., 1644. 4to.

Achterin m. doorl. pagineering: Antwoordt Joh. Wtenbogaerts op seecker Schrift gheintit. Consideratien over eenighe poincten van de predicatie ghedaen bij Joh. W. in 's Grav., 6 Sept. 1615. 's-Grav., 1644.

GODSDIENST- EN KERKGESCHIEDENIS.

NIET-CHRISTELIJKE GODSDIENSTEN.

PIERIUS, JOAN., Hieroglyphica sive de sacris Aegyptiorum aliorumque gentium literis commentarij a Caelio Augustino curione duobus libris aucti et multis imaginibus illustrati. Basil., Thom. Guarinus, 1567. fol.

Sibyllina oracula ex vett. codd. aucta, renovata et not. ill. a JOH. OPSOPOEO. Cum interpret. Lat. SEBAST. CASTALIONIS. Par., 1599. 8vo.

Bijgebonden: ZOROASTER, Oracula magica cum scholiis PLETHONIS ET PSELLI nunc primum editis. E bibl. regia studio JOH. OBSOPOEI. Par., 1599. — Oracula metrica Jovis, Apollinis, Hecates, Serapidis et aliorum deorum ac vatum tam virorum quam feminarum a JOH. OBSOPOEO coll. Item ASTRAMPSYCHI Oneirocriticon a JOS. SCALIGERO digestum et castigatum. Gr. et Lat. Par., 1599.

COMITUM, NATALIS, Mythologiae s. explicationis fabularum ll. X. Nuper ab ipso aut. recogn. et locupletati. Ejusdem ll. IV de venatione. Add. mythologia musarum a GEOFR. LENOCERIO uno libello comprehensa. Francof., Andr. Wecheli heredes Claud. Marnius et Joan. Aubrius, 1588. 8vo.

STUCKIUS, JO. GUIL., Sacrorum sacrificiorumq. gentilium brevis et accurata descriptio, universae superstitionis ethnicae ritus cerimoniasq. complectens: ad sacros et profanos script. probe intelligendos explicandosq. peraccommodata. Tiguri, Joh. Wolphius, typis Frosch., 1598. fol.

HOSPINIANUS, ROD., De origine, progressu, ceremoniis et ritibus festorum dierum Judaeorum, Graecorum, Romanorum et Turcarum ll. III. Tiguri, J. Wolphius, 1592. fol.

Achterin: Id., Festa Christianorum, h. e. de origine, progressu, ceremoniis et ritibus festorum dierum Christianorum liber unus. Ibid., 1593.

——————— De origine, progressu, usu et abusu templorum, ac rerum omnium ad templa pertinentium ll. V. Tiguri, Froschover, 1587. fol.

Bijgebonden: Id., De origine et progressu monachatus ac ordinum monasticorum, equitumque militarium omnium ll. VI. Ib., 1588.

PERIONIUS, JOACH., De Sanctorum virorum, qui Patriarchae ab ecclesia appelantur, rebus gestis ac vitis liber. Lutet., Mich. Vascosanus, 1555. 4to.

Bijgebonden: PHILO (JUDAEUS), Libri quatuor iam primum de Graeco in Lat: conversi: Jo. CHRISTOPHORSONO interprete Antv., Joan. Verwithaghen, 1553.

Epistolae Hebraeae, qua Byzantiaco Judaeo respondítur de religione, cum versione. Amst., 1606. 4to.

MENASSEH-BEN-ISRAEL, De creatione problemata XXX. Cum summarijs singulorum problematum et indice locorum Scripturae quae hoc opere explicantur. Amst., 1635. 8vo.

——————————— De resurrectione mortuorum ll. III Quibus animae immortalitas et corporis resurrectio contra Zaducaeos comprobatur: caussae item miraculosae resurrectionis exponuntur: deque judicio extremo et mundi instauratione agitur. Amst., 1636. 8vo.

Presentex. aan Joh. Wtenbogaert van Ant. Zylius.

WAGENSEILIUS, JOH. CHRIST., Exercitationes sex varii argumenti. Altd. Noric., 1687. 4to.

Bijgebonden: Liber Iezirah qui Abrahamo Patriarchae adscribitur, una c. comment. RABI ABRAHAM F. D. super 32 Semitis Sapientiae a quibus liber Iezirah incipit. Transl. et notis ill. a JOAN. STEPH. RITTANGELIS. Amst., 1642.

ALGEMEENE WERKEN. — KATHOLIEKE KERK.

NICEPHORUS (CALLISTUS), Ecclesiasticae historiae ll. XVIII. Adj. est Latina interpretatio JOAN. LANGI, à R. P. FRONTONE DUCAEO c. Graecis collata et recognita. Lut. Paris., 1630. 2 dln. fol.

Centuriatores Magdeburgici. (FLACCUS ILLYRICUS et al.), Ecclesiastica historia, integram ecclesiae Christi ideam, quantum ad locum, propagationem, persecutionem, tranquillitatem, doctrinam, haereses, ceremonias etc. etc. secũdum singulas centurias, perspicuo ordine complectens (usque ad sec. XII). Per aliquot studiosos et pios viros in urbe Magdeburgica Centuriae I—XIII. Basilae, Joan. Oporinus, 1559—74. 8 dln. fol.

Bijgebonden (achter Dl. VIII): CLEMENT. SCHUBERTUS, Libri IV de scrupulis chronologor. Nunc primum editi c. praef. DAV. CHYTRAEI. Argentor., Bern. Jobinus, 1575.

CRESPIN, JEAN, L'estat de l'eglise, avec le discours des temps depuis les apostres jusques au present. Augm. et reveu tellement en ceste edition, que ce qui concerne le siege Romain et autres Royaumes depuis l'Eglise primitive jusques à ceux

qui règnent aujourd'huy, y est en brieves annales proposés. S. l., Est. Vignon, 1581. 8vo.

Bijgebonden: PAUL EBER, L'estat de la religion et republique du peuple Judaique, depuis le retour de l'exil de Babylone jusques au dernier saccagement de Jerusalem, trad. de Latin en François. Ib., 1581.

PAPPUS, JOH., Historiae ecclesiasticae, de conversionibus gentium, persecutionibus ecclesiae, haeresibus et concilijs oecumenicis epitome e praec. script. eccles. collecta. Argent., B. Jobinus, 1584. 8vo.

Bijgebonden: ARN. MERMANNIUS, Theatrum conversionis gentium totius orbis; s. Chronologia de vocatione omnium populorum et propagate per universum orbem fidei Ghrist. religionis descriptio. Antv., Plantin, 1573.

SPONDANUS, JAC., Annales sacri a nativitate Christi, ubi Augustinus Torniellus suorum annalium finem imposuit, usque ad annum 1400 et in epitomen ex Annalibus Card. Baronij redacti. Francof., 1614. fol.

VIGNIER, NIC., Recueil de l'histoire de l'église, depuis le baptesme de N. S. J. C. jusques à ce temps. Leyd., (1601) fol.

SANDIS, EDWIN, Relation de l'Estat de la Religion, et par quels desseins et artifices elle a esté forgée et gouvernée en divers Estats de ces parties Occident. du Monde. Tirée de l'Anglois. Genève, 1626. 8vo.

MERULA, PAULUS, Tiid-thresoor, ofte kort ende bondich verhael van den Standt der Kercken ende der wereltlicke regieringe tot op het jaer 1200. Daer na door GUIL. MERULA vervolcht totten jare 1614. Ende nu laetst door een Liefhebber der Historien gebracht totten lopenden Jare 1627. Waer inne oock de kerckelijcke geschillen in Nederlant. Leyd., 1627. fol.

CARRANZA, BARTHOL., Summa omnium Conciliorum a Sancto Petro usque ad Pium IV Pont. Antv., vid. et haer. Joh. Stelsii, 1564. 8vo.

LIPOMANUS, ALOYSIUS, Historiae de vitis Sanctorum. C. scholijs ej., omnium modernorum haereticorum blasphemias ac deliramenta clare conuincentibus. Lov., Mart. Verhasselt, 1564. 2 dln. 1 bnd. fol.

HARAEUS, FRANC., De vitis Sanctorum omnium nationum, ordinum et temporum, ex VII tomis Laurent. Surij compendium. Auct. notat. varijs ex scriptis CAESAR. BARONII. Colon., 1605. fol.

SAUSSAY, ANDR. DU, Martyrologium Gallicanum in quo Sanctorum, beatorumque ac piorum plusquam octoginta millium,

ortu, vita, factis, doctrina, agonibus, trophaeis, opitulationumque gloria, ac caeteris quibusque sacra venerationis titulis, in Gallia illustrium: certi natales indicantur etc. Paris., 1637. 2 dln. fol.

VEDELIUS, NICOL., De episcopatu Constantini Magni s. de potestate magistratuum Reformat. circa res ecclesiasticas. Franeq., 1642. 12mo.

Decretum aureum domini Gratiani, cum suo apparatu. (Ed. JOH. CHAPPUIS.) (Par., Thielman Kerver,) 1506. 4to.

Op den titel: Sum Joannis vander Vorst a Loenbeke Juriscons. Bruxellen.

GREGORIUS IX, Decretales dñi pape Gregorii noni accurata diligētia emēdate: sūmoque studio elaborate: cū multipl. tabulis et repertoriis ad materias quascūque diligenter inueniendas aptissimis. Quinque libri decretaliū totidē vocabulis explicātur Judex, Judiciū, Clerus, Sponsalia, Crimen. (C. not. JOH. ANDREE, PANORMITANI etc.) Par., Thielman Kerver, impr. Johan. Petit et Joh. Cabiller, 1507. 4to.

Op den titel: Sum Joannis Vander Vorst a Loenbeke juriscōs.

Juris Graeco-Romani tam canonici quam civilis tomi duo. JOH. LEUNCLAVII studio ex var. Europ. Asiaeque biblioth. eruti, Latineque redditi, MARQUARDI FREHERI cum ej. auctario chronologia juris ab exessu Justin. ad amissam Constantinopolin. et praefatione. Francof., hered. Petri Fischeri, 1596. fol. 2 dln. 1 bnd.

HAIMINSFELDIUS, MELCH., Imperialia decreta de cultu imaginum in utroq. impero tam Orient. quam Occid. promulgata. Nunc primum collecta, recensita et notis illustr. Francof., 1608. 8vo.

Gesta collationis Chartagini habitae Honorii Caesaris jussu inter Catholicos et Donatistas coram Marcellino V. C. Trib. et Not. P. C. Varanis V. C. PAPIRIJ MASSONI studio atq. opera, nunc primū editum. Paris., Marc. Orry, 1589. 8vo.

VOSSIUS, GER. JOH., Historiae de controversiis, quas Pelagius ejusque reliquiae moverunt ll. VII. Lugd. Bat., 1618. 4to.

(C. D. V.,) Dos tratados, el primero es del papa y de su autoridad, colegido de su vida y doctrina, el segundo es de la missa. Segunda edicion, augment. por el mismo autor. (Lond.,) En casa de Ricardo del Campo, 1599. 8vo.

Bijgebonden: GUILLERMUS PERQUINAS, Catholico Reformato o una declaracion que muestra quanto nos podamos conformar con la Iglesia Romana. Transl. en Romance Castellano p. GUILLERMO MASSAN. Ib., 1599.

MORNAYUS, PHIL., Mysterium iniquitatis seu Historia papatus. Quibus gradibus ad id fastigii enisus sit, quamque acriter omni tempore ubique a piis contra interassum. Sec. ed., locuplet. ab ipso auth. recogn. Salmurii, 1612. 8vo.

CHAMIER, DAN., De oecumenico Pontifice, disputatio scholastica et theolog. ll. VI distincta. Genev., 1601. 8vo.

GRIM, EGB., Pauselicke Heyligheit, D. i. Catholyck ende authentyck vertoogh, dat Iohannes, gemeenlick Paus Iutte genoemt, een vrouvve geweest is. Wesel., 1635. 4to.

Achterin: Id., Cort verhael van de Handelingen tot Rees A° MDCXXXV in Junio, tusschen den Paepe Stalenum ende Egb. Grim aeng. de Historie van Paus Joannes. Wesel, 1635.

Vita D. Thomae Aquinatis, OTHONIS VAENI ingenio et manu delineata. Antv., 1610. fol.

HUS, JOAN., et HIERONYMUS PRAGENSIS, Historia et monumenta, partim annis super. publ., partim nunc demum in lucem prolata et edita. Noribergae, Joan. Montanus et Ulr. Neuber, 1558. 2 dln. in 1 bnd. fol.

BEMBUS, PETR., Epistolarum Leonis X Pont. Max. nomine scriptarum ll. XVI ad Paulum III Pont. Max. Romam missi. (Romae), 1539. 8vo.

(CLICHTOVEUS, JUDOV.,) Elucidatorium ecclesiasticum ad officium ecclesiae pertinentia planius exponens et quatuor libros complectens. Haec postrema aeditio accur. visa et praelecta, aliis est longé praestantior ac emend. Par., Joan. de Roigny, 1556. fol.

SUAVIS POLANI (SARPI, PETR.), Historiae concilii Tridentini ll. VIII. Ex Ital. summa fide ac cura Lat. facti. Ed. nova ab ipso auct. multis locis emend. et aucta. S. l., 1622. 4to.

Revision du concile de Trente, cont. les nullités d'icelui, les griefs du Roy de France et autres princes Chrest., de l'eglise Gallicane et autres Cath. S. l., 1600. 8vo.

Instructions et missives des roys thrès-Chrestiens et de leurs ambassadeurs, et autres pieces concernant le Concile de Trente. Pris sur les originaux. S. l., 1613. 4to.

Traitté des indulgences, contre le decret du Concile de Trente. Briefve considération sur l'an du Jubile. Le vrai et grand pardon general de pleniere mission des pechés. Geneve, Jaques Chouet, 1599. 8vo.

Bijgebonden: La verité opposee aux faussetez publiees par Pierre Cahier, touchant la pretendue Conférence des Capucins avec les Ministres de Geneve: Item certains autres poincts malignement auancez par le dit Cahier

et autres. (Genev.), 1599. — BENJ. CRESSON, Response aux allegations du P. Cotton Jesuite où il est montré que les censures faites par luy publiquement en ses sermons à Grenoble, sur la traduction de la Bible imprimée à Genève, sont nulles. Genève, par Est. Gamonet, 1599. — PIERRE COTTON et ANDRÉ CAILLE, Conference par escrit. S. l., 1599.

HASENMULLER, ELIAS, Historia Jesuitici ordinis, in qua de Soc. Jes. autore, nomine, gradibus incremento, vita, votis, privilegiis, miraculis, doctrina, morte etc. tractatur. C. praef. POLYC. LEISERI. Francof., Joh. Spies, 1593. 4to.

Bijgebonden: PETR. STEVARTIUS, Apologia pro Societate Jesu contra commentitiam historiam ord. Jesuit., a Polycarpo Leysero nuper editam. Col. Agr., Henr. Falckenburg, 1594.

Doctrinae Jesuitarum praecipua capita, a doctis quibusdam theologis retexta, solidis rationibus testimoniisque Sacr. Script. et doct. vet. ecclesiae confutata. Alt. ed., emend. Rupellae, Theoph. Regius, 1584. 7 dln. in 5 bdn. 8vo.

RICHEOME, LOVYS, Plainte apologetique au Roy thrès-chrest. de France et de Navarre pour la Comp. de Jésus. Contre le libelle de l'autheur sans nom, intit.: Le franc et veritable discours etc. Av. quelque notes s. un autre libelle dict.: Le Catechisme des Jesuites. Bordeaus, 1603. 12mo.

Bijgebonden: Tres-humble remonstrance et requeste des religieux de la Comp. de Jésus, presentée au Roy Henry IIII, l'an 1598. Et r'imprimé de nouveau, 1603.

Institutum Societatis Jesu. Antv., apud Jo. Meursium, 1635. 14 st. geb. in 5 bdn. 8vo.

INHOUD: I. Litterae apostolicae, quibus institutio, confirmatio et varia privilegia continentur Soc. Jesu. — Constitutiones Soc. Jesu et examen cum declarationibus. — II. Regulae Soc. Jesu, auct. septimae congreg. gen. auctae. — Decreta congregationum generalium Soc. Jesu. — III. Canones congregationum generalium Soc. Jesu. — Formulae congregat., in quarta generali congregat. conf. et approb. in sexta et septima recognitae et auctae. — Ratio atque institutio studiorum Soc. Jesu, auct. sept. congregat. generalis aucta. — Ordinationes praepositorum generalium communes toti Soc., auct. sept. congregat. generalis contractae. — Compendium privilegiorum et gratiarum Soc. Jesu. — IV. Instructiones ad provinciales et superiores Societatis, auct. congregat. sept. seorsim impressae — CLAUD. AQUAVIVA, Instructio pro superioribus ad augendum conservandumque spiritum in Soc. (Jesu). — IGN. LOYOLA, Exercitia spiritualia. — Directorium in Exercitia spiritualia S. P. N. Ignatii. — V. Epistolae praepositorum generalium ad patres et fatres Soc. Jesu. — Index generalis in omnes libros Instituti Soc. Jesu.

BEDÉ DE LA GORMANDIERE, I., Le droit des roys contre le Cardin. Bellarmin et autres Jesuites. Franckenthal, 1611. 8vo.

Bijgebonden: JAQUES I, roy de la Grand' Bretaigne, Declaration pour le droit

des rois et independance de leurs Couronnes. Contre la Harrangue de l'illustr. Card. du Perron. Jouxte la coppie imprimée a Londres, 1615. — Traicté de la cause et de l'origine du peché. Ou sont deduictes et examinees les opinions des philosophes Payens, des Juifs, des autres Heretiques, des Libertins, de Luther, Calvin et autres nouveaux qui ont traicté ceste matiere. Par., 1621. — ABR. ELINTUS, Advertissement a l'assemblée de l'assemblée de la Rochelle. Par., 1621. — DAN. TILENUS, Examen d'un escrit intit.: Discours des vrayes raisons, où est respondu à l'advertissement à l'Assemblée de la Rochelle. Par., 1622. — SIM. GOULART, Traicté de la providence de Dieu et autres poincts que en dependent cont. un brief examen et refutation du sermon de Jos. Poujade, par lui publié contre les cinq articles des Remonstrants. S. l., 1627.

MONTANUS, REGINALD. GONSALVIUS, Der Heyliger Hispanischer Inquisitie etlicke listighe secrete Consten ende practijcken, ontdeckt ende int licht gebracht. Eerst int Latijn beschreven ende nu nieuwelick in onze Nederl. sprake overgheset. Z. pl., 1569. 8vo.

Bijgebonden: Vermaninghe aen die gemeyne Capiteijnen ende Krijchsknechten in Nederlandt. Ghedruckt buyten Doesborgh, 1568.

Index librorum expurgatorum ill. Gasp. Quiroga editus. Juxta exemplar, quod typis mandatum est Madriti, ap. Alph. Gomezium anno MDLXXXIIII. Salmuri, 1601. 4to.

RAEMOND, FLORIMOND DE, L'histoire de la naissance, progrez et décadence de l'heresie de ce siècle. Rouen, 1618. 4to.

HERVORMING.

SLEIDANUS, JOAN., De statu religionis et reipublicae Carolo V. Caesare commentariorum ll. XXVI. Argent., J. Ribelius, 1559. fol.

De officio pii ac publicae tranquillitatis vere amantis viri, in hoc religionis dissidio. Adj. est defensio ej. libelli, adv. iniquum et importunum castigatorem. Auct. VERANIO MODESTO PACIMONTANO. Add. pars illa ex scriptis adversariis, cui in hac defensione respondetur. S. l., 1562. 4to.

Bijgebonden: BARTH. NERVIUS, Responsio ad calumnias quibus Georg. Cassander in Germanico quodam libello viae commonstrator inscripto, petulanter impetitur, in qua et de Eucharistia, quae veterum sit sententia, obiter exponitur. Colon., haer. Arn. Birckmanni, 1564.

(CRISPIN, JEAN), Histoire des martyrs, persecutez et mis à mort pour la verité de l'Evangile, depuis le temps des apotres jusques à l'an 1574. Les prefaces monstrent une conformité de l'estat des Eglises de ce dernier siecle avec celuy de la primitive eglise de J. C. Revue et augm. d'un tiers, en ceste derniere edition. (Genève), 1582. fol.

(FLACCUS ILLYRICUS,) Catalogus testium veritatis, qui, ante nostram aet. Pont. Roman. Primativi variisque Papismi superstitionibus, erroribus ac impiis fraudibus reclamarunt. Nova hac edit. emend. Studio et cura S. G. S. Acc. append. rerum et testimoniorum insignium ab anno 1517 ad ann. 1600. (Genev.,) 1608. fol.

BEZA, THEOD., Icones id est verae imagines virorum doctrina simul et pietate illustr., quorum praecipuè ministerio partim bonarum literarum studia sunt restituta, partim vera religio in variis orbis Christ. regionibus, nostra patrumque memoria fuit instaurata: add. eorundem vitae et operae descriptionibus, quibus adj. sunt nonnullae picturae quas Emblemata vocant. Genev., Joan. Laonius, 1580. 4to.

VERHEIDEN, JAC., Praestantium aliquot theologorum qui Rom. Antichristum praecipue oppugnarunt effigies: quibus addita elogia, librorumq. catalogi. H. C., 1602. fol.

Exemplaar op groot papier met opdracht aan Joh. Wtenbogaert.

——————— (50) Afbeeldingen van sommighe in Godts Woort ervarene mannen die bestreden hebben den Roomschen Antichrist. Waer bij ghevoecht zijn de lofspreucken ende Registers harer Boecken. Uit het Latijn overgheset d. P(aul) d(e) K(empenaer.) 's Grav., 1603. 4to.

(BEZE, TH. DE), Histoire ecclésiastique des églises réformées au Royaume de France, en laquelle est descrite au vray la renaissance et acroissement d'icelles depuis MDXXI jusques en MDLXII. Anvers, De l'impr. de Jean Remy, 1580. 3 dln. 8vo.

——————— Ad acta colloqui Montisbelgardensis Tubingae edita responsio. Ed. 2ª. Genev., Joan. le Preux, 1588. 4to.

Examen pacifique de la Doctrine des Hoguenots. Provvant contre les Catholiques rigoureux de nostre temps et particulierement contre les objections de la response faicte à l'Apologie Cath. que nous qui sommes membres de l'Eglise Cath. Apost. et Romaine ne deurions pas condemner les Huguenots pour heretiques jusques a ce qu'on ait faict nouuelle preuue. Caen, 1590. 8vo.

Maintenue et defense des princes souverains et églises chrest. contre les attentats, usurpations et excommunications des Papes de Rome. Anno 1592. 8vo.

Bijgebonden: D. M. T. L., Traicté en forme d'apologie pour les Françaís faisans profession de la religion reform. Contre les calomnies et impostures des ministres du Siege Papal. Envoyé par un gentilhomme Franç. à un

Seigneur Cathol. S. l., 1593. — THEOPH. FRIDERICK, Le pacifique colloque de deux François, auquel il est monstré cõbien est deplorable l'horrible effusion de sang Chrest., qui se fait par toute l'Europe passé tant d'annees sous titre de Religiõ. S. l., 1590. — Briefs et simples discours propres et utiles pour le temps present. S. l., 1593. — Discours sur l'estat de la France. Chartres, 1591. — Le Francophile pour Henry Auguste 4e Roy de France, contre les conspirations du Roy d'Espagne, du Pape et des rebelles de France. Chartres, 1591. Le supreme restauration du royaume de France. S. l., 1581.

BOUCHER, JEAN, Sermons de la simulée conversion et nullité de la pretendue absolution de Henry de Bourbon le 25 juillet 1593. Paris, 1594. 8vo.

(G. L. V.), Refutation, par textes expres de l'Escriture et passages des Pères, de tous les argumens contenus en un libelle intit. Declaration du S. de Sponde, par lesquels il pretend rendre raison des motifs qui l'ont induit à se separer de l'Eglise reformée pour s'unir à l'église Romaine. S. l., 1595. 8vo.

Bijgebonden (DE LA PRIMAUDAYE,) Examen de la responce de Sponde Cathol. apostol. Romain. A la confession de foy du protestant de reformation, opposée à celle de l'église Romaine. Seconde ed. revue p. l'autheur. S. l., 1595. — EST. BONNET, Response sommaire à la declaration de Desponde. La Rochelle, Hier. Haultin, 1596.

MORNAEUS, PHIL., Tractatus de ecclesia quo praecipue quae hoc nostro tempore agitatae fuerunt quaestiones excutiuntur. Ej. Vitae mortisq. atque adeo humanarum actionum, Christ. ac pia consideratio. In off. Sanctandreana, 1594. 8vo.

Response pour le traité de l'église de Phil. de Mornay. Seconde éd. enrichie. Par Gabriel Cartier, 1595. 8vo.

Bijgebonden: Cinq traictez divers. Le tout recueilli et mis en lumiere pour l'intelligence de ceste controverse. 1607. — PIERRE DU MOULIN, Anatomie du livre du Sieur Coeffeteau, intit.: Refutation des faussetés contenues en la 2e éd. de l'Apologie de la Cene du Min. du Moulin. Genev., 1610.

Response à l'examen fait par F. Feu-ardent, sectaire de Franç. d'Assise: Sur les prières ecclesiast. et administration des sacremens des eglises Franç. reformées selon la parole de Dieu. La Rochelle, Nic. Froit-d'eau, 1599. 8vo.

Bijgebonden: Discours veritable de la conference tenue à Fontainebleau le quatriesme de May 1600. S. l., 1600. — BERNARD. OCHIN, Dialogue touchant le purgatoire. Par Ant. Cercia, 1559. — JACQ. COUET, La conference faicte à Nancy entre un docteur Jesuite accomp. d'un capuchin et deux ministres de la parole de Dieu. Basle, 1600.

Colloquium de norma doctrinae et controversiarum religionis

judice Ratisbonae habitum, Nov. 1601. Ex authentico subscripto et obsignato exemplari. Lavingae, 1602. 4to.

Chamier, Dan., Les actes de la conference tenue à Nismes, entre Dan. Chamier et Pierre Cotton, Jesuite. Publiez maintenant par le dit Chamier, pour faire voir les faussetez de ceux que Coton a fait imprimer à Lyon par Est. Tantilion, sous le nom de P. Demezat. Genève, 1601. 8vo.

Bijgebonden: Archibault Adaire, La narre de la conférence verbale et par escrit tenue entre Mons. du Moulin et Mons. Cayer. Imprimé l'an 1602. — Discours veritable de la Conference tenue à Fontainebleau le quatriesme de Mai 1600. S. l. ni d.

Richeome, Louys, Le Pantheon Huguenot decouvert et ruiné contre l'aucteur de l'Idolatrie papistique, Ministre de Vauvert, cy devant d'Aigues-mortes. Lyon, 1610. 8vo.

Bijgebonden: Guill. Cheisolme, Examen d'une confession de foy publ. n'agueres en France, sous le nom du Roy d'Angleterre et de son Parlement. Fait prem. en Latin et puis en Franç. et plus au long p. F. N. Coeffetau. Par., 1604.

D. H., Le contr'assasin ou response à l'apologie des Jesuites, faite par un pere de la Comp. de Jesus de Loyola et refutée par un très-humble serviteur de J. C., de la Compagnie de tous les vrais Chrestiens. S. l., 1612. 8vo.

Libre discours sur l'estat present des églises reform. en France, auquel est premierement traicté en general des remedes propres à composer les differens en la Religion à leur naissance, puis en suitte de ceux qui sont propres pour esteindre le schisme qui est aujourd'huy entre les François, tant en ce qui concerne la Religion que la Police. S. l., 1619. 8vo.

(Veron, Franç.) La methode nouvelle de refuter les ministres de France et reduire les dévoyez à la Religion Cathol. Ou bref et facil moyen par lequel tout Catholique peut faire paroistre évidement, que tous les ministres sont des trompeurs en l'exercice de leurs charges. Rouen, 1621. 12mo.

Misathée, Theoph., Apologie pour les eglises reformees de France. S. l., (de l'impression de Timothée Philadelphe) 1625. 8vo.

Balcet, Jean, Remonstrance Chrestienne à M. les ministres des églises pretendues reformees de la France, Geneve, Paisbas et lieux circonvoisins, sur le poinct de la justification et de ses dependances. Lyon, 1635. 4to.

Clouet, F. (cy devant nommé P. Bazille, Capucin etc.).

Motifs véritables qu' (il) a eu de se separer de l'Eglise Rom. pour se renger à la Reformée. Et son innocence justifiée contre les impostures de F. Veron et autres calomniateurs. La Haye, 1641. 8vo.

Ordonnances ecclésiastiques de l'église de Genève. Item l'ordre des escoles de la dite cité. Genev., Jean Durant, 1578. 8vo.

Fox, Joan., Rerum in ecclesia gestarum, quae postremis et periculosis his temporibus evenerunt commentarij. In qua (sic) primum de rebus per Angliam et Scotiam gestis, atq. in primis de horrenda, sub Maria nuper Regina, persecutione, narratio Basil., Nic. Brylinger et Joan. Oporinus (1559.) fol.

Concertatio ecclesiae Cathol. in Anglia adv. Calvino Papistas et Puritanos sub Elizabetha Regina quorundam hominum doctrina et sanctitate illustr. renovata. Aug. Trevir., Henr. Bock, 1589. 4to.

Whitakerus, Guil., Adversus Thomae Stapleton defensionem ecclesiasticae authoritatis duplicatio. Cantabr., Joan. Legatus, 1594. fol.

Gordon, John, A panegyrique of congratulation for the concord of the realmes of Great-Britaine in unitie of religion, and under one king. Written in French transl. into Engl. by E. Grimston. Lond., 1603. 4to.

Achterin: The Kings Maiesties Speech, as it was deliuered by him in the upper house of the Parliament etc. Lond., 1604. — The svpplication of certaine Masse. Priests falsely called Catholikes. Lond., 1604. — Will. Barlovv, The Summe and Substance of the conference, which, it pleased his Exc. Maiestie, to haue with the Lord's Bishops and other of his Clergie. Lond., 1604. — (Thom. Bell,) The downefall of poperie: proposed by way of a new challenge to all Engl. Iesuits and Iesuited or Italianized Papists etc. Lond., 1604. — George Downame, A sermon defending the honourable function of Bishops. Lond., 1608. — David Owen, Herod and Pilate reconciled: or the concord of Papist and Puritan (against scripture, fathers, councels and other orthodoxall writers) for the coercion, deposition and killing of Kings. Cambr., 1610.

Triplici nodo triplex cuneus. S. Apologia pro juramento fidelitatis, adv. duo brevia P. Pauli V, et Epistolam Card. Bellarmini, ad G. Blackvellvm, Archipresbyterum nuper scriptam. Lond., 1607. 4to.

Achterin: Iesvitas, singulares SS. Pontif. Maiest. hoc tempore vindices, falso et frusto negare, Papam Ioannem VIII fuisse mulierem. Ed[o] alt[a] non s. auctario. Ann. 1597. — Aphorismi doctrinae Iesvitarvm et aliorum aliquot Pont. Doct., quibus verus Christ. corrumpitur, pax publica turbatur et

vincula societ. human. dissolvuntur. Ann. 1608. — ANDREWS, Concio habita coram Seren. Jacobo, Angliae rege etc. apud Curiam Hamptoniensem, de jure ac potestate convocandorum coetuum 28 Sept. 1606. Lond., 1608. — HENR. PARRAEUS, De regno Dei, et victoria Christi, conciones duae. Lond., 1606. — GEORG. FRID. CILINGUS et JOANN. WEDELIUS, Disput. de aeterna praedestinatione Salvandorum, s. Electione aeterna Filiorum Dei ad salutem etc. Francof. ad M., 1601. — ANT. SADEEL, Pia et perquam erudita conciliatio, pugnae Sacramentariae, quae est inter Lutheranos et Calvinianos. Lichae, Nic. Erbedius, 1597. — Exegesis dissensionis et consensionis Lutheranorum et Calvinianorum quos vocant, in Doctrina de Coena Domini etc. Marp. Catt., 1606. — JOH. WINCKELMANNUS, Modesta responsio ad Conciliationem pugnae Sacrament., quae est inter Lutheranos et Calvinianos, sub nom. Ant. Sadeelis in lucem editam. Giessae, 1606. — SALOM. GESNERUS, Papismi Calvinianorum XXV dogmatici et XX practici, s. Disput. duae de reliquiis trabibus et plumulis sanctae matris eccles. Roman. etc. Nec non theses Huberianismo oppositae ab Aeg. Hunnio. Francof. ad M., typis Joh. Spiessii, 1598.

JACOBUS, Britt. Rex, Apologia pro juramento fidelitatis. Primum quidem anonymus, nunc vero ab ipso auctore denuo edita. H. C., 1609. 8vo.

NEDERLANDSCHE KERKGESCHIEDENIS.

PETRI, SUFFR., Historia veterum episcoporum Ultraject. sedis et Comitum Holl. explicata Chronico JOH. DE BECA ab anno nat. Christi usque ad ann. 1345 et Historia GUILH. HEDAE completa Appendice usque ad ann. 1574. BERN. FURMERIO rec. et notis illustr. Franeq., 1612. 4to.

BEKA, JOAN. DE, et WILH. HEDA, De episcopis Ultrajectinis, recogn. et not. hist. illustr. ab. ARN. BUCHELIO. Acc. LAMB. HORTENSII Secessionum Ultraject. libri et SUFFRID. PETRI Appendix ad historiam Ultrajectinam. Ultraj., 1643. fol.

(WTENBOGAERT, JOH.,) Oorspronck ende voortganck der Nederl. kerckelycke verschillen, tot op het Nat. Syn. van Dordrecht. Mitsg. Historisch verhael van 't ghene sich toegedraeghen heeft binnen Dordrecht in 1618 en 1619, tusschen de Nat. Syn. der Contra-Remonstr. ende de Geciteerde Kerckendienaren Remonstranten. Z. pl., 1623. fol.

Gründtlicher Warhaftiger Bericht Von der Evangelischen Reformation der Christl. Kercken tho Embden un̄ in Ostfrieszlandt, von 1520 beth up den hüdigen dach. Gestellet dorch de samptlicke Diner Christi undt ordentlicke Prediger des

Hill. Evangelions darsüluest. Bremen, by Berendt Petersz., 1594. 8vo.

Bijgebonden: Korte Bekendtenisse der Christlicken Lehre so in der Gemeine Godes tho Embden, uth synem Worde gelövet, gelehret und geprediget werdt. Sampt bygefügter Kercken-Ordnung tho Embden. Bremen, by Berendt Petersz., 1594.

Epistolae selectiores illustrium et clarorum virorum, superiore saeculo scriptae vel a Belgis vel ad Belgas in quibus multa theologica, politica, ecclesiastica, historica quaedam etiam juridica et medica. Lugd. Bat., 1617. 8vo.

Verhael, Kort end' waerachtich. waeromme de particuliere Synodus van Z. Holl. het boeck Herm. Herberts gen. Korte verklaringe over de woorden Pauli, Roman. 2 etc. als onsuyver end' schadelick gheoordeelt ende hem van het predick-ampt ghesuspendeert oft opgheschorst heeft. 's Grav., 1592.

Bijgebonden: Reginald Donteclock, Antwoorde op een boexken van de predestinatie oft verkiesinghe Gods, eertijts ghedruckt onder den name van Sebast. Castellian, ende onlangs herdruckt tot Leyden, sonder naeme van den autheur ende den drucker. Het eerste deel. Delf., 1607. — Id., Proeve des Gouschen Catechismi ofte korte onderwysinge in de Christ. Relegie, tot waerschuwinge van andere stedeu ende haere Gheref. Kercken. Delf., 1607. — Korte onderwysinghe der kinderen in de Christel. religie. Ter Goude, 1607.

Herberts, Herm., Corte verclaringhe over die Woorden Pauli, geschreven tot den Romeijnen Cap. 2 vers 28. Gedr. bij Dierick Mullem (te Vianen, 1584.) 8vo.

Achterin: Id., Eene corte ende grondige verclaringe vanden Antichrist. Waarinne angewesen wordt, dat die Paus niet alleene een Antichrist sy, maer oock een yegelijc Mensche bij hem seluen vervreemdet zijnde vanden Geest Christi. Ald., z. j. — Id., Een corte verclaringhe over die Woorden des Apostels Pauli beschreven 2 Tessaloni. 2 vers. 3. Ald., z. j.

Wigersz., Corn., Copien ofte Uutschriften vant eyghenen inhouden aller schriftelycke Onderhandelinghen: soo die omme 't verstandt van vele de notabelste stucken van de bedieninghe der Kercken, die men noemt Ghereformeerde, in 1592, bij den Synodus van N. Holl., ten versoecke van het Classis van Hoorn, met ende teghens Corn. Wigersz., aenghevanghen gheweest zijn, ende in desen teghenwoordighen jare 1597 haren eynde becomen hebben. Alcm., Jac. de Meester, 1597. 12mo.

Remonstrance of vertooch bij die van Leyden den Heeren Ridder-schappen ende Steden representeerende de Staten van Hollant in Febr. 1582 hare mede-lidtmaten gedaen, nopende 't verhandelde der Predicanten inde laetst-voorledenen Soomer tot Middelburch in het Nationael Synodus (soo zijt noemen)

vergadert geweest zijnde, met den gevolge van dien. Z. pl., 1597. 8vo.

Bijgebonden: Antwoorde der Dienaren des Woorts ende Ouderlingen der kercken van Hollant, op de Remonstrantie enz. Waerinne de clechten tegen t'voorsz. Synodus ende Synodale Acten voortgebracht, cortelick ende claerlyck tot noodige ontschuldinghe der Kercken beantwoort werden. Eerstghedr. tot Delft in 1582. Ende nu van nieus wtgegeven met een Voorreden. t'Amst., Laurens Jacobsz., 1597. — Justificatie des Magistraets tot Leyden teghens de calumnien ter saecken vande differenten tusschen henluyden ende eenighe vande Ghemeente aldaer. Z. pl., 1597. — Antwoorde op de valsche beschuldiginghen door een zeker ghesworen vijandt der Ghereform. Religie onder den Titel: van de Justificatie van Leyden, eertyts teghens de ghemeene Kercken ende Predicanten voortghebracht. Ende nu door eenighe Weder-dooperen van nieus in Druc wtghegeven, Midtsg. de Verantwoordinghe van den Dienaer, Ouderlinghen eñ Diaconen der Kercke tot Leyden, naer het wtgheven van de Justificatie ghestelt ende nu door de vernieuwinghe van dezelve int licht ghegeven. Rott., Jan v. Waesberghe, 1598. — Casp. Coolhaes, Wederantwoort op een Faemroovende Boecxken van een verantwoordinghe des Dienaers enz. der Kercken tot Leyden voor 17 jaren tegen die Justificatie van Leyden geschrevē en nu eerst tot Rotterdam gedruckt enz. Hoorn, Willem Andriesz, 1599. — Corte antwoordt op de valsche beschuldinghen end' blameringhen van Casp. Coolhaes teghen de ghemeene kercken, waer inne ooc vervatet is een corte aenwijsinghe end' wederlegginge van dwalinghen, stekende inde Boecxkens end' Afbeeldingen hiervoren van Coolhaes uytghegheven. Tot Delf, Jan Andriesz, 1600. — (Id.,) Grondtlicke waerheydt, op het min dan waerachtich schrijven teghens die Weder-antwoort Casp Coolhasen. Ghedr. bij Peeter Gevaerts, 1600. — Seb. Vranck, Apologia, de welcke hij zelfs in zijnē leven gheschreven tot defensie van sijn persoon ende schriften heeft doen drucken. Nu eerst in Nederd. trouwelijc overgheset d. Casp. Coolhaes. Z. pl., 1598.

Nicolai, Phil., Verantwortung der Euangelischen Kirchen in Hollandt, wider die Lästerung Petri Plancii, Caluinischen Predigers zu Amsterdam und seiner Consorten. Darinn sonderlich das Geheimniss vom Himmel u. von der streitigen Ubiquitet, als auch der Vnterschied zwischen der Augspurg. Confession vnd der Calvinischen Religion gründlich erklehret un aussfündig gemacht wird. Hamb., 1603. 8vo.

(Coolhaes, Casp.), Remonstrantie aen zijne Prinsl. Exc. ende de Heeren Staten ende Steden der vereen. ende Gereform. neder-Landen, indewelcke aenghewezen wordt 't ghene dat nootlijck naer eysch der H. Godl. S. ende Ghereform. Professie ter eeren Godes ende stichtinge van veel duyzent menschen behoorde ende met kleyne moyte verbetert zal konnen werden. ter Goude, (1608). 4to.

Bijgebonden: (Id.,) Specimen ofte monster eens christel. calenders ofte Al-

manac (gezuyvert zijnde van alle Heydensche eñ Papistische abuyzen) zoo diezelve van begin der werrelt in der prophetischer eñ Apostolischer Kercken, geuseert eñ gebruyckt is woorden. Opt jaer onzes Heeren 1608. ter Goude, 1608. — Id., Trouwe waerschouwinge voor den schandelijcken abuysen offte misbruycken der Almanacken, dewelcke uyt de schatcamer van verscheyden Pausen ghecomen zijn ende daerom niet minder Reformation van daē hebbē als de kercken staende vol afgodische beelden, Outaren ende dergelijcken, doch met minder moyte ende arbeyt vernielt ende in haer gheheel gestelt zullen connen worden. (ter Goude,) 1607.

VINSEMIUS, DOM., Contra tragicos ecclesiastes libellus defensandae veritatis apologiam atque ad Ecclesiasticam concordiam exhortationem complectens. S. l., 1610. 4to.

Bijgebonden: SIBR. LVBBERTUS, Responsio ad pietatem Hug. Grotii. Franeq., 1614. — JOH. BOGERMANNUS, Ad scripti Hug. Grotii partes priores duae, in quibus tractat. causam Vorstij et Remonstrantiū, s. Pastorum illorum qui seq. sententiam J. Arminii, annotationes. Franek., 1614. — De Arminii sententia qva electionem omnem particularem, fidei praevisae docet inniti, disceptatio scholastica inter Nic. Grevinchovium et Guil. Amesium. Cui etiam annectitur oratio Cantabrigiae habita a D. Esteio. Amst., 1613. — DAV. PAREUS, Oratio de synodo nat. Dordracena cal. Febr. Ann. 1619 habita. Heidelb., 1619. — HERM. RAVENSPERGERUS, De libro Hug. Grotii cui titulus est: Defensio fidei catholicae de satisfactione Christi adv. Faustum Socinum judicium. Gron., 1617.

Dry tractaetgens vande ordre int beroepen ende beleydinge der jaerlijcsche Synoden: I. JAC. ARMINIJ waer bij ghevoecht is een corte wederlegginghe des selven ende een broederl. teghensprekinghe des wercks Joh. Wtenbogartij door den oversetter (Joan. Lydius.) II. Sommiger treffelijcke Dienaren van Duytslant. III. ANDR. HYPERIJ. Alles bij een gebracht ende uyt de Lat. tale overgheset d. JOAN. LYDIUM. Amst., 1610. 4to.

VVTENBOGAERDT, JOH., Tractaet van 't Ampt ende Authoriteyt eener hoogher Christel. overheydt in kerkelicke saecken. 's Grav., 1610. 4to.

Doorschoten ex. met vele vermeerderingen in H. S. van W. zelven blijkens het op den titel geschreven: Dese eerste editie is met die penne gecorrigeert vanden Autheur zelve naede gedructe int selve jaer 1610 bij den zelven drucker te 's Gravenhage, met noch eenige additien.

——————— Hetzelfde werk. Tweede druk. 's Grav., 1610. 4to.

Verhael, Nootwendigh histor., van allen Swaricheyden, verschillen ende proceduren, soowel in kerkl. als polit. saken, etlijcke jaren herwaerts binnen Alckmaer voorghevallen teghens het lasterboeck Corn. Hillenij ende zijner toestanders. Alckm., 1611. 4to.

BERTIUS, PETR., Scripta adversaria collationis Hagiensis, habit. anno 1611. De Divina praedestinatione et cap. ei adnexis, una cum pressiore declaratione, s. narratione processus omnis observati a pastor. eccles., qui Remonstr. dicuntur, in dissidiis istis ecclesiasticis ad ann. 1612. Lugd. Bat., 1616. 4to.

Bijgebonden: Responsio necessaria ad Contra-Remonstr. Contrariam declarationem, cont. perspicuam et solidam ej. refutationem. Prima (et secunda) pars. Versa a Belg. in Lat. sermonem. Lugd. Bat., 1618. 2 dln.

AMESIUS, GUIL., Coronis ad collationem Hagiensem qua argumenta pastorum Holland. adv. Remonstrivm quinque articulos ab horum exceptionibus vindicantur. Lugd. Bat., 1618. 4to.

Conferentie, Schriftelicke, gehouden in 's Gravenhage in 1611 tusschen sommige kerckendienaren, aang. de godlicke Praedestinatie metten aencleven van dien. 's Grav., 1612. 4to.

Bijgebonden: JOAN. WTENBOGAERT, Cort berecht nopende seeckere Copye van een Remonstrantie in den druck van de Conferentie in den Haghe vergheten. Rott., 1612. — (Id.,) Naerder Bericht vande proceduren bij den Remonstr. ghehouden in de teghenwoord. verschillen dienende tot nodighe verantw. op de beschuldigingen in de Remonstrantie tegens hun overghegeven. 's Grav., 1612. — (Id.) Aenhanghsel van der Remonstr. Naerder bericht enz. enz. Rott., 1612. — (DOM. SAPMA,) Register der Schriftuerplaetsen aenghetoghen in de Haagsche Conferentie. Amst., 1613.

(WTENBOGAERT, JOH.) Naerder Bericht ende openinghe van de procedvren bij den kercken-dienaren Remonstranten gehouden inde teghenvv. verschillen. Dienende tot nodighe verantwoordinge op de beschuldigingen vervat in de Remonstrantie tegens hun overghegeven. 's Grav., 1612. 4to.

GROOT, HUGUES DE, La Piete des Estats de Holl. et Westfrise défendue contre les calomnies de plusieurs et princ. contre l'Epistre de Sibrand. Lubbertus n'agueres par luy escrite au rever. Archevesque de Cantorberi. Tourné du Latin. Leyd., 1613. 4to.

Decretum illustr. et pot. Ordinum Holland. et Westfrisiae pro pace ecclesiarum, munitum sacrae scripturae auctoritate et conciliorum cet. Lugd. Bat., 1614. 4to.

Bijgebonden: SIBR. LUBBERTUS, Bona fides demonstrata ex libro quem inscripsit, Responsionem ad pietatem Hug. Grotij. Lugd. Bat., 1614. — Decretum illustr. ac praepot. Dom. Ordin. Holl. et Westfr. contra libellum Sibr. Lubberti inscr. Responsio cet. Lugd. Bat., 1614. — Resolutie teghens seecker Libel, gheintit. Sib. Lubberti Responsio enz. 's Grav., 1614. — CONR. VORSTIUS, Oratio apologetica habita in pleno concessu Holl. et Westfr. Ordinum. Lugd. Bat., 1612. — Litterae JOAN. VTENBOGARDI ad Conr. Vorstium. (M. vertaling in 't Holl.; Propositie vande Gedeput. der

EE. Heeren Curateuren van de Univ. der stat Leyden, ghedaen aen Conr. Vorstium. (1611); Responsio Conr. Vorstii en Vertaling van id. S. l., 1612. — Litterae VORSTII ad DD. Curatores et Consules Leydenses; Antwoordt Conr. Vorstij aende HH. Curateuren enz. Z. pl., 1611. — Declaratio ADOLPHI VENATORIS ann. 1610 quae praecipue respondet sex quaestionibus super doctrina ejus à Senatu eccles. Alcmariano propositis. S. l., 1612. — P. BERTIUS, Apologeticus ad fratres Belgas, in quo calumniae crimen ipsi a Joan. Piscatore immerito impactum diluitur. Lugd. Bat., 1614. — CASP. BARLAEUS, Dissert. in qua aliquot. patriae nostrae theolog. ac eccles. malesana consilia et studia justa orationis libertate reprehenduntur. Lugd. Bat., 1616. — GER. JOH. VOSSIUS, Responsio ad Judicium Herm. Ravenspergeri de libro ab Hug. Grotio pro Cathol. fide de satisfactione J. C. scripto adv. Faust. Socinum. Lugd. Bat., 1618. — Synodi Dordr. et eorum qui illi praefuerunt in Belgii Remonstrantes quos vocant, crudelis iniquitas exposita. S. l. — JOAN. WTENBOGARDUS, Responsio ad ea quae illi speciatim impegit Festus Hommius libro c. tit. Speciminis controversiarum Belgicarum. Lugd. Bat., 1618. — BODECHERUS ineptiens, h. e. evidens demonstratia quo ostenditur N. Bodecherum, ut plus quam servili adsentatione efficacem Contra-Remonstr. gratiam demereatur inepte admodum et nugatorie Confess. Remonstr. Socinismi arcessere nuper esse agressum. S. l., 1624. — Examen disputationis theolog. Ant. Walaei quam inscr. de quatuor controversis Remonstr. Art. Hardew., 1627. — ARN. G. ASTIUS, Disput. theol. de quatuor controversis Remonstr. articulis sub praes. Ant. Wallaei defensis (Hard.), 1627. — Fecialis s. epistola a Remonstr. exulibus ad clar. vir. Petr. Molinaeum missa, qua se ad Anatomen ipsius responsuros promittunt. S. l. et a. — PETR. BERTIUS, Oratio in obitum Jac. Arminii. Lugd. Bat., 1609.

BARLAEUS, CASP., Bogermannus ΕΛΕΓΧΟΜΕΜΟΣ s. Examen epistolae dedicatoriae, quam suis ad Pietatem ill. Ord. Holl. ac Westfr. notis praefixit Joh. Bogermannus. In quo etiam crimina a Matth. Slado impacta Erasmo Rot. diluuntur. Lugd. Bat., 1615. 4to.

WTENBOGAERT, JOH., Verdedigingh vande Resolutie der Mog. HH. Staten van Hollant ende Vvest-Vrieslant totten vrede der kercken, teghen seker Libel, gheintituleert: Antwoort op drie Vraghen, dienende tot advys in de huydendaegsche zwarigheyden. Eerste deel. 's Grav., 1615. 4to.

WALAEUS, ANT., Het ampt der kerckendienaren: Midtsgaders de authoriteyt ende opsicht, die een Hooghe Christel. Overheydt daerover toecompt. Waerin sekere nadere bedenckingen insonderheyt over het Tractaet des E. J. Wtenbogaerts. Midd., 1615. 4to.

TAURINUS, JAC., Van de onderlinge verdraagsaamheydt, die soo wel Predicanten als gemeyne Lidtmaten, niet tegenstaande verscheydenheyt van gevoelen in eenige leerpoincten, met

malcanderen in lieffde behooren te onderhouden; Tegen Jac. Triglandi (t'onrecht genaamden) Recht-Gematigden Christen. Utr. (1616.) 2 dln. 1 bd. 4to.

(Barlaeus, Casp.,) Epistola ecclesiastarum, quos in Belgio Remonstrantes vocant qua sententiam suam de praedestinatione et annexis ei capitibus exponunt. Lugd. Bat., 1617. 4to.

Met eigenhandige opdracht aan Joh. Uytenbogaert.

Achterin: Marc. Gualtherus, Temeritas recalcitrans, s. Dialogus inter Sanam Rationem et Stultam Temeritatem etc. Goudae, 1616. — Examen disput. theolog. Ant. Walaei, quam inscripsit De quatuor controversis Remonstr. Articulis. Hard., 1627. — Disputationes et theses theologicae sub praes. Sim. Episcopii in Acad. Lugd. Bat. def., 1614—18. 7 sts. — (Episcopius,) Optima Fides Festi Hommii, cuius specimen in citatione locorum ex Thes. priv. S. Episcopii demonstratur ex libro quem inscripsit Specimen Controversiarum Belgicarum. L. B., 1618. — Joan. Wtenbogardus, Responsio ad ea, quae illi speciatim impegit Festus Hommius, libro non ita pridem edito et Belgicae foed. prov. ordinibus gener., earundemque prov. gubernatoribus inscripto, cum tit. Speciminis controversiarum Belgicarum. L. B., 1618. — Ill. Ord. Frisiae Censura de epistola Joann. Drusii ad fratres Belgas. Fran., 1615. — Disput. theol. apolog. oppositae Joh. Piscatoris responsioni ad disput. contra Absolutum Reprobationis Decretum in Acad. Argentinensi habitam propositae: auth. et praes. Joh. Taufrero publ. propugnab. Argentor., 1616—17. 6 sts. — Parasyntagma Perthense et Juramentum eccl. Scoticanae etc. Ann. 1620. — A. Melvinus, Musae et P. Adamsoni vita et Palinodia etc. Anno 1620. — Sibr. Lubbertus et Petr. Bertius, Epistolica disceptatio de fide justificante, deque nostra coram Deo justificatione. Delph. Batav., 1612.

Grevinchovius, Nic., Apologia pvblica et privata h. e. Abstersio calumniarum Adr. Smoutij quibus in suo Heautontimoroumeno, ill. Ordd. ac plerasque civitates Holl. nec non Remonstr. in odium atque invidiam orbis Christ. adducere satagit. Roter., (1617). 4to.

(Wtenbogaert, Joh.), Tweede deel van de noodighe Antwoorde op der Contra-Remonstr. Teghen Vertooch, vervatt. klaer ende vast bevvijs, Dat de leere der Remonstr., in dese landen ende ten opsien van de Reformatie indeselve, niet nieu, maer oudt is. 's Grav., 1618. 4to.

Theodotus, Salom., (Afhacker), Ἑνωτικὸν, s. Pacificatorium dissecti Belgii, in quo post historicam relationem origines et progressus eorum dissidiorum quae in Foed. Belgij provinciis Remonstrantes et Contra-Remonstr., per annos aliquot exagitarunt, vera inquiritur ratio dissensiones istas componendi et solidam in Religionis negotio concordiam ineundi. Ed. IIa, ab ipso auth. aucta et emend. Ursellis, 1618. 8vo.

GEISTERANUS, JOAN., Predikatie over 't ontset van Alkmaar, gedaan 1618 den 8 Oct. in de Groote Kerk. Mitsg. 't examen over hem gehouden in de Consistorie van de selve Kerk in 1619, den XI en XII Martii. Amst., z. j. 4to.

(EPISCOPIUS, SIM.,) Antidotum ende naerder-openinghe van het eyghene ghevoelen des Nat. Syn. binnen Dordrecht, 1618 en 1619. (Amst.), 1619. 4to.

Acta Synodi Nationalis Dordrechti habitae anno 1618 et 1619. Lugd. Bat., 1620. fol.

Acta et scripta Dordracena ministrorum Remonstrantium in Foed. Belg. ed. JOH. UYTTENBOGAERT. Herderw., 1620. 4to.

Canones Synodi Dordracenae. Cum notis et animadv. DAN. TILENI. Adj. sunt ad calcem Paralipomena ad amicam collationem quam cum Dan. Tileno ante biennium institutam nuper publicavit Jo. CAMERO. Par., 1622. 8vo.

Bijgebonden: CLAUD. DAUSQUIUS, Conciliabuli Dordraceni ascia. Rigiaci Atrebatium, 1629. — JAC. GRETSERUS, Judex et dux haereticorum huius temporis quem ex adversariis Georg. Stengelius in lucem protraxit. Ingolst., 1629.

(EPISCOPIUS, SIM.,) Antidotum, cont. pressiorem declarationem propriae et genuine Sententiae quae in Syn. Nat. Dordr. asserta est et stabilita. Belgice primum in lucem ed., nunc vero non parum auctum et Latin. donatum. Herderw., 1620. 4to.

Bijgebonden: (Id.,) Bodecherus ineptiens h. e. evidens demonstratio qua ostenditur N. Bodecherum inepte admodum et nugatorie confessionem Remonstr. Socinismi arcessere nuper esse aggressum. S. l., 1624. — (Id.,) Examen disputationis theol. Ant. Walaei quam inscripsit de quatuor controversis Remonstr. articulis. Harderv., 1627. — Specimen calumniarum atque heterodoxarum opinionum, ex Remonstr. Apologia excerptarum in lucem emissum p. S. theol. Professores in Acad. Lugd. Bat., 1630. 4to. — (SIM. EPISCOPIUS), Responsio Remonstr. ad Libellum cui titulus est: specimen Calumniarum etc. Harderw., 1631. — (Id.,) Vedelius Rhapsodus s. Vindicae doctrinae Remonstr. a criminationibus et calumnijs Nic. Vedelii quas Rhapsodiarum in morem congessit et inscr. Arcana Arminianismi. Harderw., 1633.

MALDERUS, JOAN., Anti-synodica s. animadversiones in decreta conventus Dordraceni, quam vocant Synodum Nat. de quinque doctrinae capitibus, inter Remonstrantes et Contra-remonstrantes controversis. Antv., 1620. 8vo.

(UYTTENBOGAERT, JOH.,) Vrijmoedigh ondersoeck van verscheyden Placcaten in de Gheun. Prov., binnen twee jaerē herwaerts, gepubliceert teghen de Christenen ingheborenen ende inwoonders derseluer Landen diemen Remonstranten noemt. Dienende

mede tot justificatie vande selve Remonstr. v. Oldenbarnevelt, Romb. Hogherbeetz ende Hugo de Groot. Tot Vryburgh, bij Adelaert Waermont. (Antw.) 1620. 4to.

EPISCOPIUS, SIM., Brief inde welcke de gront van de Remonstr. aang. hare belijdenis ende eenstemminghe in het geloove, naecktelick ontdeckt wort. 's Grav., 1620. 4to.

Bijgebonden: (JOH. UYTTENBOGAERT,) Contra-discours kerckelic ende politijck, d. i. Antwoordt op de Glosen ende 't Discours uytghegheven op Sim. Episcopii Brief, Daer inne voorn. gehandelt wort vande gheseparеerde vergaderingh der Remonstr. Tweede druck, verryckt ende verbetert. Z. pl., 1621.

(DWINGLO, BERN.), Grovvvel der vervvoestinghe, staende in de Heyl. plaatse: Dat is claer ende waerachtich verhael van de voorn. mishandelinghen, onbillijcke procedueren ende nulliteyten des Nat. Synodi binnen Dordrecht. Engh., 1622. 2 dln. in 1 bnd. 4to.

(EPISCOPIUS, SIM.,) Belijdenisse ofte verklaringhe van 't ghevoelen der Leeraren die in de Gheun. Nederl. Remonstranten worden ghenaemt, over de voornaemste artyckelen der Christel. Religie. Tweede Druck. Z. pl., 1622. 12mo.

DWINGLO, BERNARD, Verantwoordinghe teghens de Publicatie van den Raet Prov. in Hollant 11 Apr. 1623. Daer in klaerlijck wederlegt wert de valsche beschuldiginghe, aeng. het beleyden ende aenwenden van verscheyden conspiratien teghen den Staet ende Regeringhe van Hollant. t'Hantw., 1624. 2 dln. 1 bnd. 4to.

Minutius Aquilovicanus Friesius (SIMON EPISCOPIUS), Examen thesium theolog. Jac. Capelli quas inscripsit de controversiis quae Foed. Belgium vexant et satiusne fuerit tolerari sententiam Arminii quam damnari. Thlibochori, apud Homulum Plasthum, 1624. 8vo.

Apologia pro confessione s. declaratione sententiae eorum, qui vocantur Remonstrantes contra Censuram quatuor professorum Leidensium. S. l., 1629. 4to.

BODECHERUS, NIC., Sociniano Remonstrantismus. H. e. evidens demonstratio qua Remonstrant. c. Socinianis sive reipsa, sive etiam methodo, in pluribus confessionis suae partibus, consentire ostenditur. Lugd. Bat., 1624. 4to.

Bijgebonden: Bodecherus inepticus, h. e. evidens demonstratio qua ostenditur N. Bodecherum inepte admodum et nugatorie confessionem Remonstr. Socinianismi arcessere nuper esse aggressum. S. l., 1624. — JOH. PELTIUS, Harmonia Remonstrantium et Socinianorum in variis religionis Christ. dogmatibus non infimis. Lugd. Bat., 1633.

VEDELIUS, NIC., De arcanis Arminianismi ll. II s. Quaestio quaenam sit religio et fides theologorum Remonstrant. decisa ex confessione et apologia ipsorum. L. B., 1631. 8vo.

Bijgebonden: Mysteria patrum Jesuitarum, ex ipsorum scriptis, cum fide, eruta. Lampropoli, 1631.

(GROTIUS, HUGO,) De absoluto reprobationis decreto. Versio ex Anglico. Amst., 1640. 8vo.

(EPISCOPIUS, SIM.,) Den rechten Remonstrant. Theologant, Ofte clare vertooninghe van de rechte theologie der Remonstr., aeng. het anathematizeren der dolenden, insonderheydt in 't poinct van de H. dryeenigheyt. Gestelt tegen den onrecht genaemden Remonstr. Theologant, onlancx in 't Frans en Duyts uytgeg. Amst., 1638. 8vo.

Bijgebonden: Id., Twee brieven over dese vraghe: Ofte den mensch sijn leven can vercorten ende verlenghen ofte niet. Uyt 't Lat. verduytscht en verryckt met twee brieven (d. J. BEVERWYCK) aan Episcopium. Tweeden Druck. Amst., 1636. — Id., Tractaet van 't ampt der overheydt, D. i.: Of een Christen gheoorloft zij het selve te bedienen. In 't Lat. gheschreven, in Nederd. vertaelt. Haarl., 1640.

——————— Antwoort op de proeve van Abr. Heydanus tegen de Onderwijsinge inde christel. Religie na de Belijdenisse der Remonstranten. Den tweeden Druck, verb. ende verm. met een breede wederspraeck op de aenspraecke Abr. Heydani aen alle Remonstrantsgesinde. Rott., 1643. 4to.

JUNIUS, ISAAC, Antapologia s. animadversiones in XVI priora cap. Apologiae Remonstrantium. Delphis, 1640. 4to.

Bijgebonden: NIC. VEDELIUS, De arcanis Arminianismi ll. II s. Quaestio quaenam sit religio et fides theologorum Remonstr. decisa ex Confessione fidei et Apologia ipsorum. Ed. 2ª emend. Lugd. Bat., 1632. — Id., Arcanorvm Arminianismi pars sec s. de fine et mediis Arminianismi ll. II. Ib., 1633. — Id., Arcanorum Arm. pars tertia s. Arcana nova Antitrinitariorum s. Socinianorum Haereticorum, qui se Remonstrantium nomine involvunt et Orthodoxam doctrinam de Trinitate simulant. Ib., 1635.

HUTTENUS, ALB., De gemeene vraghen van de genaemde Catholycken den Geloove rakende, voorgestellt door Laurent. Beijerling. Mitsg. de rechtsinnige Cathol. antwoorden op de selve vraghen gegeven. Eerste deel. Vervatende een naeckte ontdeckinge der principaelste fundamenten van de Roomsche Religie. Amst., 1632. 4to.

(EPISCOPIUS, SIM.,) De rechte outheydt van seven propositien of Articulen, dienende tot bewijs dat de tegenwoord. Roomsche

Kercke afgeweken is van het gheloof ende van de practycke van de oude ende alder-eerste kercke J. C. Met een Aenspraeck tot den leser ende een bijvoeghsel. Haerl. 1634. 8vo.

Bijgebonden: ALB. HUTTENUS, Antwoorde op vier vraghen van een paepsch priester aen een Remonstr. predicant, gestelt tot ontdeckinghe van de voorn. Sophisterijen, waer mede de Papisten omgaen om de eenvoudige te verstricken ende tot hare secte te trecken. Rott., 1640. — Id., De volcomentheyt ende klaerheydt van 't Woord Gods, vervaet in de H. S. in alle Saken ter Salighheydt noodigh, verdedight tegen de tegenwerpingen der Papisten. 's Grav., 1641. — S. EPISCOPIUS, Tien hoornvragen des Papisten toegesonden om beantwoordt te worden en aldus den XIV Nov. 1641 beantw. wederom gesonden. Met een Aanhangsel. Rott., 1642.

HUTTENUS, ALB., Bom-ijs van 't Sacrament des Autaers. Dat is vertooninghe vande nietige redenen ende ydele uytvluchten die Christianus Philalethes heeft weten te halen uyt de Paepsche leeraers, voornemelick uyt den Card. R. Bellarmino, voor de leere vande Transsubstantiatie tegen de waerheydt van 't Sacrament des Lichaems ende Bloedts Christi. Amst., 1642. 4to.

Dit boeck wort ghenaemt: Het Offer des Heeren, om het inhout vā sommige opgheofferde kinderen Godts: De welcke voortgebracht hebb. wt den goed. Schat haers herten, Belydinghen, Sendbrieuē eñ Testamentē, de welcke sij mettē monde beleden, en metten bloede bezegelt hebben. Noch zijn hier bij gedaen veel Liedekens, Belijdingen en brieuen, die noyt in druck en zijn gheweest. Item, noch so is hier bij gedaen een Liedtboecxken, tracterende vā het Offer des Heerē. Amst., bij Willem Jansz., Buijs, 1595. 12mo.

P(HILIPS), D(IRK), Eenen Sendtbrief wt reynder broederlicker liefde aen de vier St. ghescreven om den Twistigen tot den Christelicken vrede ende Godtsaligen leven te vermanen. Z. pl., (1566). 8vo.

Bijgebonden: (Id.,) Een cort, doch grondtlick verhael vanden twistigen handel ende onschriftmetigen Ordeel, dat in Fr. over sommighen, diemen Vlamingen noemt, ghegeven is. Met een clare bekentenisse vanden eenigē Verbont ende Woort Gods ende daer bij een Refutatie ende tegensprekinghe, dat een Menschelick Verbondt eñ Compromis voor Godt niet en ghelt. Z. pl., (1567). — (Id.,) Een Appendix aen ons Boecxken van den twistigen handel in Vr. tusschen de Vr. ende Vl. geschreuē, met eener Apologia waeromme dat wij op dese tijdt met den Afualligē, den wederpartijers der waerheyt ende der Ghemeynten Gods, gheen gespreck en begeren te houden. Z pl. n. j. — (Id.,) Eē lieflicke vermaninghe wt des Heeren woort, inden welcken ondersceydelic ende ordentlick geleert eñ

verhaelt wort, hoe eñ in wat manieren, dat die Christel. ghemeente sal handelen met die ghene die haer in die gemeenschap der heyligen hebben begeven. Z. pl., 1558. — (Id.,) Eene Apologia dat wij, die vander werelt met grooten onrecht Anabaptisten ghescholden worden, gheen weederdoopers noch sectemakers en zijn. Z. pl. n. j. — M(ENNO) S(YMONS). Een manende belydinghe van den drie eenigen, eeuwighen en waren God, Vader, Zoon ende H. Geest. Amst., Aert Hendricksz, 1550. — Id., Een claer bericht ende schriftelicke aenwijsinge van der Excommunicatie. Z. pl. n. j. (signatuur doorloopend met het vorige.) — (Id.,) Een weemoedige eñ Christel. ontschuldinge eñ verantwoordinge ouer de bitter nydighe loeghen ende valsche beschuldinghe onser misgonstighen. Z. pl., 1576.

(TWISCK,) PIETER JANSZ., Na beter. Religions Vrijheyt. Een korte chronycsche beschrijvinghe van die vreyheyt der Religien, tegen die dwang der Conscientien, ghetrocken wt veel verscheyden Boecken tot 1609. Hoorn, 1609. 4to.

JACOBSZ, ANTH., Babel, dat is Verwerringe der Kinderdooperen onder malcanderen over het Artijckel des Doopsels ende den aencleve van dien. Z. pl., 1626. 8vo.

BONTEMPS, PETR., Verkeertheyt van de leere der Weder-doopers ofte Mennisten, ende voornamelijk van den Blocq. Den 2en druck oversien ende verbetert. Haerlem, 1643. 8vo.

Bijgebonden: P(IETER) V(ER) K(INDERT,) Korte ontschuldiginge over d'onbehoorlijcke, ende al te sware beschuldiginge van Petr. Bontemps. Haerl., 1643. — PETR. BONTEMPS, Noodige aen-merckingen op de krachteloose ontschuldigingen, met dewelcke hij de Menniste Leeraers van den Blocq te vergeefs soeckt te verschoonen. Haerl., 1643. — JOOST HENDRICKSZ, Wederlegginge van de argumenten voorgest. d. P. Bontemps, vervat in zijn tractaet ghen.: Verkeertheydt enz. Amst., 1643. — PETR. BONTEMPS, Naerder ontdeckinge van de grove en schadelicke dwalingen der Mennistische Secte, den Blocq genaemt, ende der gener, die met haer gevoelen. M. Wederlegginge vande uytvluchten van Joost Hendricksz. Haerl., 1643. — Id., Een t'samenspraeck tusschen twee Gereformeerde tot onderrechtinge van een Boecxken ghen.: Naerder Ontdeckinghe. Haerl., 1643. — Een t'Samensprekinge tusschen een wever en eenen Mennisten Vermaender, aeng. de Leere van de algemeene ghenade Godes. Haerl., 1643. — Puthaeck, om alle Mennisten uyt dien Put van hare doolinghe, aeng. het poinct vande alghemeene ghenaden, te trecken. Haerl., 1643. — Tweede 't samenspraecke, waer inne verthoont wort de lossigheijt van des wevers redenē gestelt in sijne eerste t'samensprake. Haerl., 1643. — Derde t'samenspreeckinghe over 't boeckjen gen. Tweede t'samensprekinge. Haerl., 1643. — Emmer om aen des spoelders puthaeck te hanghen. (Haerl., 1643). — PETR. BONTEMPS, Wederlegginge van de onghegronde uytvluchten en menighvuldighe lasteringhen van Joost Hendricksz ende van Geeraerd Vrijburgh, ongheluckige advocaten van de dwalinghen der Mennisten. Haerl., 1643. — Id., Looghwaters ende looghwatermakers, hoe langer hoe vuijlder,

thoonende hoe ongeluckelick Geeraert van Vrijburgh de Geref. Kerck lastert, om de Menniste dwalingen te verschoonen. Haerl., 1645.

COSTA, JOS. A, De natura novi orbis libri duo et de promulgatione evangelii apud Barbaros, sive de procuranda Indorum salute ll. VI. Colon., Agr., Birckmann, 1596. 8vo.

Bijgebonden: JOAN. BAPT. PERUSCHUS, Historica relatio de potentissimi regis Mogor, a magno Tamerlane oriundi, vita, moribus et summa in Christ. Religionem propensione. Deinde de omnium Japoniae regnorum quae uni nunc Monarchae Quobacundano parent, proxima ad Regnum Christi conversione. Mogunt., Henr. Breem, 1598. — C. BARONIUS SORANUS, Historica relatio de legatione ecclesiae Alexandrinae ad Apost. sedem, quomodo nimirum Clementi VIII. Pont. Max. Gabriel modernus Patriarcha Alexandrinum sesecum suis ecclesiis et dioecesanis subjecerit, suaeque sanctitati professionem verae fidei et debitam obedientiam praestiterit. Colon, Nic. Steinius, 1598. — Id., Historica relatio de Ruthenorum origine, eorumque miraculosa conversione et quibusdam aliis ipsorum Regum rebus gestis. Ib., 1598.

WIJSBEGEERTE.

FRISIUS, JOAN. JAC., Bibliotheca philosophorum classicorum authorum chronologica. In qua vet. philosophorum origo, successio, aetas et doctrina proponitur. Quibus acc. Patrum Eccl. Christi doct., a temporibus Apost. usque ad tempora Scholast. ad an. usq. D. 1140 enumeratis. Tiguri, Joan. Wolphius, 1592. 4to.

Bijgebonden: JACOB. ZANNACHIUS, Bibliotheca theologica s. Catalogus tam auctorum, qui in S. Bibl. libros V. et N. T. scripserunt (Mulhusii, Andr. Hantzsch), 1591. — DAN. TOSSANUS, Contra Laur. Arturum Jes. disputat. II. Prior de S. Caena evang. quam Arturus oppugnavit. Alt. de superstitiosa et idololatrica veneratione Sanctorum. Heidelb., 1590. — HEINR. WOLPHIUS, Antichristus, h. e. Disputatio lenis et perspicua de Antichristo quod Antichristus non sit homo singularis, sed imperium quoddam. Add. est, de duobus testibus in Apoc. cap. II descriptis, quod non sint Henoch et Helias. Tiguri, Joan. Wolphius, 1592. -- (Disputationi de Antichristo, locis aliquot partim explicandis, partim confirmandis et illustrandis, haec sunt addenda. 1592.) — HIER. ZANCHIUS, Ad partem prodomi Wilh. Holderi responsio, in qua de visionibus placide disputatur. Neost. Palat., Matth. Harnisch, 1586. — Oratio de constituendo judice controversiarum religionis pontif. atque reformatae. Scripta et habita ab Ungaro veritatis asserendae studioso. Basil., (1591).

PLATO, Omnia quae extant opera Gr. et Lat. Ex nova JOAN.

SERRANI interpret., perpetuis ej. notis illustr. Paris., Henr. Stephanus, 1578. Vol. II et III. fol.

MAXIMUS, TYRIUS, Dissertationes XLI Gr., c. interpret., notis et emendat. DAN. HEINSII. Acc. ALCINOI in doctrinam Platonis introductio, ab eodem emend. Lugd. Bat., 1607. 8vo.

Presentexemplaar aan J. Wtenbogaert.

SIMPLICIUS, Commentarius in Enchiridion Epicteti, ex vet. ll. emend. C. versione HIERON. WOLFII et CL. SALMASII animadversionibus et notis, quibus philosophia Stoica passim explicat. et illustr. Acc. Tabula Cebetis Gr., Arab. Lat. Item Aurea carmina Pythagorae, c. paraphrasi Arab. c. praef. CL. SALMASII, ed. J. ELICHMAN. Lugd. Bat., 1640. 2 dln. 1 bnd. 4to.

APHTHONIUS SOPHISTA, Progymnasmata. Partim a ROD. AGRICOLA, partim a JOAN. MARIA CATANEO Latin. donata. C. luculentis et utilibus in eadem scholiis R. LOTICHII. Nunc vero omnia multo quam antea et emendatiora et meliora artificio disposita. Rothomagi, 1617. 12mo.

PLUTARCHUS, Omnia quae exstant opera c. Latina interpretatione CRUSERII et XYLANDRI et doct. vir. notis et libellis variant. lect. ex MSS. Codd. dilig. collect. Ej. Plutarchi Liber de fluviorum montiumque nominibus c. vers. et not. MAUSSACI. Paris., 1624. 2 dln. fol.

——— Les oeuvres morales et meslées, transl. de Grec en Franç., revues et corr. en plusieurs passages p. JACQUES AMYOT. Anv., Nic. Soolmans, 1576—77. 3 dln. 8vo.

SENECA, L. ANNAEUS et M. ANNAEUS, Opera quae extant omnia, variorum notis illustrata. Lugd. Bat., 1619. 2 dln. 8vo.

SENECA, L. ANNAEUS, Opera quae exstant omnia a JUST. LIPSIO emend. et scholiis illustr. Ed. 3ª aucta LIBERTI FROMONDI scholiis ad quaestiones nat. et Ludum de morte Claudij Caesaris. Antv., 1632. fol.

CICERO, M. TULLIUS, Opera omnia quae extant, a DION. LAMBINO ex Codd. MSS. emendata et aucta. Par., Jac. du Puys, 1566. 2 dln. fol.

——— Opera omnia. Acc. D. GOTHOFREDI notae, in queis variae lectiones synopses gener. et speciales singulis vel libris vel paginis adjectae: Ciceronis loca praecipua et difficiliora inter se primo, alijs deinde authoribus grammat., rhetor. collata, ut et Formulae pertinent explicate. Lugd., Sybilla à Porta, 1588. 4 dln. 2 bdn. 4to.

CICERO, M. TULLIUS, Les sentences illustres et les apophthegmes avec quelques sentences de pieté, recueill. des oeuvres du mesme Ciceron. Aussi les plus remarquables sentences, tant de Terence que de plusieurs autres autheurs et les sentences de Demosthene, n'aqueres tirées du Grec et mises en Latin. Le tout trad. nouv. en François p. FRANÇ. DE BELLEFOREST. Revu et corrigé. Paris, Franç. Gueffier, 1586. 12mo.

PETRARCHA, FRANSC., Rerum memorandarum ll. IIII. Opuscula hist. et philol. De ocio religiosorum ll. II. Ejusdem de vera sapientia. De contemptu mundi, colloquiorum liber, quem secretum suum inscripsit. De VII Psalm. poenitent. Bernae, 1604. 12mo.

——————— De remediis utriusque fortunae ll. II. De vita solitaria liber primus. De contemptu mundi, colloquiorum liber. De republica optime administranda. Officio et virtutibus imperat. Bern., 1602—5. S. 12mo.

PICUS (MIRANDULAE comit.) JOAN., et JOAN. FRANC. PICUS, Opera quae extant omnia in unum corpus redacta. Ed. ult., multo correctior et locupletior. Basil., S. Henricpetri, 1601. 2 dln. fol.

FICINUS, MARSILIUS, Opera et quae hactenus extitere omnium artium et scientiarum, maiorumq. facultatum multifaria cognitione refertissima. Basil., Henricpetri, s. a. fol.

PICCOLOMINEUS, FRANSC., Universa philosophia de moribus in decem gradus redacta et nunc iterum emend. in lucem ed. et aucta. Francof., Joan. Saurius, 1595. 8vo.

STEUCHUS, AUG., De perenni philosophia ll. X. De mundi exitio. De Eugubii, urbis suae nomine tractatus. Par., Mich. Sonnius, 1578. fol.

Achterin: PROCOPIUS, Variarum in Esaiam Prophetam comment. epitome, cum praeposito EUSEBII PAMPHILI fragmento, de vitis Prophetarum, JOAN CURTERIO interprete. (Gr. et Lat.), Ib., 1580. fol.

CARDANUS, HIERON., De rerum varietate ll. XVII. Post alias omnes editiones, nunc recogniti, castigati, infinitisque mendis repurgati. Lugd., Steph. Michaelis, 1580. 8vo.

SCALIGER, JUL. CAES., Exotericarum exercitationum liber XV de subtilitate ad Hieron. Cardanum. Francof., haer. A. Wecheli, 1582. 8vo.

PRIMAVDAYE, PIERRE DE LA, Academie françoise, En laquelle il est traité de l'institution des moeurs, et de ce qui concerne le bien et heureusement viure en tous estats et conditions. 3e éd. reueue, corr. et augm. Basle, Philemon de Hvs, 1587. 8vo.

PRIMAUDAYE, PIERRE DE LA, Svite de l'Academie francoise. En laquelle il est traité de l'homme et comme par vne histoire naturelle du corps et de l'ame, est discouru de la creation, matière, composition, forme, nature, utilité et vsage de toutes les parties du bastiment humain et des causes nat. de toutes affections et des vertus et des vices et singulierement de la nature, puissances, oeuvres et immortalité de l'ame. Basle, Philemon de Hvs, 1587. 8vo.

——————— Troisiesme tome de l'Academie françoise. S. l., Jaques Chouet. 1594. 8vo.

CAMAYE, PHIL., L'Organe, c'est à dire l'instrument du discours. Divisé en deux parties, sçavoir est l'Analytique, pour discourir veritablement et la Dialectique, pour discourir problablement. De tout puisé de l'Organe d'Aristote. (Lyon), Jean de Tournes, 1589. fol.

MONTAIGNE, MICH. DE, Livre des essais, divisé en deux parties. Dern. éd., augm. de deux tables. Lyon, Gabr. la Grange, 1593. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

(DRELINCOURT), Le Mespris du monde. S. l., 1614. 12mo.

Questions diverses et responces d'icelles. Divisées en trois livres, à scavoir questions d'amour, questions naturelles, questions morales et politiques. Trad. du Toscan en Franç. Rouen, s. a. 12mo.

TAURELLUS, NIC., Alpes caesae, h. e. Andr. Caesalpini Itali monstrosa et superba dogmata, discussa et excussa. S. l., M. Zachar. Palthenius, 1597. 8vo.

——————— De rerum aeternitate. Metaphysices universalis partes IV. In quibus placita Aristotelis, Vallesii, Piccolominei, Caesalpini, Societ. Conimbricensis, aliorumq. discutiuntur, examinantur atq. refutantur. Acc. ROD. GOCLENII Epistola ad authorem. Marpurg., 1604. 8vo.

ADAMUS, MELCH., Vitae Germanorum philosophorum qui seculo superiori et quod excurrit, philosophicis ac humanioribus literis clari floruerunt. Heidelb., 1615. 8vo.

HUARTE, JUAN, Examen de ingenios para las sciencias. (Amb.,) Plantin., 1603. 12mo.

NARVEZA, Cartas morales y consolatorias, traduzidas en lengua Castellaña por MAD. FRANCISCA DE PASSIER. De nuevo correg. y añadidas de siete cartas, trad. por CESAR OUDIN. Paris, 1610. 8vo.

Met den Franschen tekst.

Volusaenus, Florent., De animi tranquillitate dialogus. Ed. nova emend. Hag. Com., 1642. 12mo.

Graswinckel, Dirck, Wellevenswetenschap ende wijsheyt. 's Grav., 1643. 4to.

STAATKUNDE.

Justiniani Institutionum ll. III. Adnotat. ac notis doctiss. scriptorum illustr. studio et opera Jo. Crispini. Lugd. G. Rovillius, 1574. 12mo.

Pasquier, Est., Lettres. Avignon, J. Brumereau, 1590. 12mo.

Machiavelli, Nic., Les discours de l'estat de paix et de guerre. Sur la première decade de Tite-Live. Trad. d'Italien en Fr. Plus un livre du mesme autheur intit. le Prince. Le tout diligemment reveu et corr. outre les precedentes impressions. Par., 1606. 12mo.

Commentariorum de regno aut quovis principatu recte et tranquille administrando, ll. III. Adv. Nic. Machiavellum. S. l., 1578. 12mo.

Caron, Loys le, Dialogues. Paris, Vinc. Sertenas, 1556. 8vo.

Bodin, Jean, Les six livres de la republique. Reveue, corr. et augm. de nouveau. Lyon, Jacques du Puys, 1580. fol.

Guevare, Ant. de, L'horloge des Princes avec le tresrennomé livre de Marc Aurele. Trad. en partie de Castillan en Franç. p. N. de Herberay et depuis reveu et corrigé nouvellement. Anv., Jehan Keerberghe, 1592. 8vo.

Paschalius, Car., Coronae. Opus quibus res omnis coronaria e priscorum eruta et coll. monumentis continetur. Par., 1610. 4to.

Op den titel: Ex libris J. Wtenbog. Eccles.

Barclay, Guil., De regno et regali potestate adversus Buchananum, Brutum, Boucherium et reliquos Monarchomachos ll. VI. Paris., 1600. 4to.

Op den titel: Ex libris J. Wtenbogaert Eccles.

Le Favori de court. Cont. plusieurs advertissements et bonnes doctrines, pour les favoris des Princes et autres Seigneurs et Gentilhommes, qui hantent la court. Nouv. trad. d'Espaign. en Franç. p. Jaques de Rochemore. Anv., Christ. Plantin, 1557. 12mo.

(Refuge, Eust. du,) Traicté de la court. (Par., 1617?) 8vo.

Zonder titel. Op het schutblad de volgende aanteekening: Don du Mons. du Refuge, abassadeur du Roy de France Henry IV près de Mess. les Estats generaulx et qui en a corrigé les faults survenues en l'impression de sa main propre à la Haye, envoyé par son secrétaire à moy J. W(tenbogaert.)

(Refuge, Eust. du), Traicté de la cour ou instruction des courtisans. Dern. éd. revue et augm. suyuant la coppie de l'Autheur. Ensemble les annotations en marge, outre les precedentes impressions. Rouen, 1625. 8vo.

Gentilis, Alb., De legationibus ll. III. Lond., Thom. Vautrollerius, 1585. 4to.

Bijgebonden: Fabianus a Nipho Jac. fil., Ophinus s. de caelesti animarum progenie divinatio. Lugd. Bat., Joan. Balduinus, 1599. — Admonitio ad orbis terrae principes, qui se suosque salvos volunt. Imprimis ad Illustr. Germaniae proceres. S. l., 1587. — Ric. Vitus, Aelia Laelia Crispis. Epitaphium ant. in agro Bononiensi novissime explicatum. Patav., Laurent. Pasquatus, 1568. — Nomenclator autorum omnium quorum libri, vel MS. vel typis expressi exstant in Bibliotheca Acad. Lugduno Batavae, c. Epistola de ordine eius atque usu (p. P. Bertium.) Lugd. Bat., F. Raphelengius, 1595. — Philip. Offenbach, Bericht u. Erklärung zweyer beygelegten künstlichen Kupfferstücken od. Zeitweiser der Sonnen uber die gantze Welt. Franckf., Paul Brachfeldts, 1598.

Grotius, Hug., De jure belli ac pacis ll. III. In quibus jus naturae et gentium, item juris publici praecipua explicantur. Par., 1625. 4to.

Op den titel: Ex libris J. Wtenbogaert. Eccles. d. authoris..

Vegetus, Flavius, De re militari ll. IV. Post omnes edit., ope veterum librorum correcti a Godescalco Stewechio. Acc. Sex. Juli Frontini Strategematôn ll. IV; Aelianus, De instruendis aciebus; Modestus, De vocabulis rei militaris; Castrametatio Roman. ex hist. Polybii. Adj. ej. G. Stewechi et Franc. Modi in Jul. Frontinum conjectanae et notae. Lugd. Bat., Plantin., 1592. 8vo.

NATUUR-, GENEESKUNDE, GEHEIME KUNSTEN.

Plinius Sec., C., Historiae mundi ll. XXXVII. Cum notis Jac. Dalecampii. Aurel. Allobr., 1606. fol.

Met geschreven opdracht van J. Duglas aan Joh. Wtenbogaert.

(Dampmartin, P. de), De la connoissance et merveilles du monde et de l'homme. Par., Thom. Perier, 1585. fol.

Petit traitté du tonnerre, esclair, foudre, gresle et tremblement de la terre. Auquel est aussi parlé des sorciers, du pouvoir qu'ils ont et de celui qu'ils cuident avoir. S. l., Jaques Chouet, 1592. 12mo.

Gemma Frisius, De astrolabo Catholico liber quo latissime patentis instrumenti multiplex usus explic. et quicquid uspiam rerum mathematicarũ tradi possit continetur. Antv., J. Steels, 1556. 8vo.

Hartman, Thom., Cometen-Spiegel: oder Bericht von Cometen. Was Cometen seyn, was schwerer Fälle und Zeiten auff Cometen erfolget sind. Hall, 1606. 4to.

Salmasius, Cl., Interpretatio Hippocratei aphorismi LXIX, Sectione IV. De calculo. Add. sunt Epistolae duae Joh. Beverovicii, quibus respondetur. Lugd. Bat., 1640. 8vo.

Adamus, Melch., Vitae Germanorum medicorum qui seculo superiori et quod excurrit claruerunt, congestae et ad annum usque 1620 deductae. Haidelb., 1620. 8vo.

Curio, Jo., De conservanda bona valetudine. Opusculum Scholae Salernitanae. Antv., J. Bellerus, 1557. 12mo.

Cardanus, H., De utilitate ex adversis capienda ll. IIII. Defensiones ejusdem pro filio coram praeside provinciae et senatu habitae. Joan. Bapt. Cardani de abstinentia ab usu ciborum foetidorum libellus. Basil., (Henr. Petri, 1561). 8vo.

Scribanius, Carol., Medicus religiosus de animorum morbis et curationibus. Antv., 1618. 8vo.

Wierus, Joan., De praestigiis daemonum et incantationibus ac veneficijs ll. V 3ª ed. auct. Basil., Joan. Oporinus, 1566. 8vo.

Pererius, Ben., Adversus fallaces et superstitiosas artes, id est, de magia, de observatione somniorum et de divinatione astrologica ll. III. Ingolst., D. Sartorius, 1591. 8vo.

Delrio, Mart., Disquisitionum magicarum ll. VI. Nunc tertiis curis ab ipso auctore auctior longe, addition. multis passim insertis, correctior quoque mendis sublatis. Mogunt., 1606. 3 dln. 8vo.

Scot, Rein., Ontdecking van tovery (U. h.) Eng. verduyscht d. Thom. Basson. Bij ghevoucht d'historie vande tovenaers, ghen. Vaudoisen te Atrecht 1459, 60 en 61 omgebracht. Noch

een extract daer in ghehandelt wert van de proef vant waeter mitsg. 't ghevoelen vande Prof. tot Leyden aeng. deselfde proef. Leyd., 1609. 12mo.

GESCHIEDENIS.

OUDE GESCHIEDENIS. — MIDDELEEUWEN.

NIEUWE GESCHIEDENIS.

ESTIENNE, HENRI, L'introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes ou traité preparatif à l'Apologie pour Herodote. L'argument est pris de l'Apologie pour Herodote, composee en Latin par HENRI ESTIENNE et est icie continue par luymesme. Revue et augm. De l'impr. de Guill. des Marescs, 1580. 8vo.

POLYBIUS, Historiarum libri priores quinque NIC. PEROTTO interprete. Item Epitome sequentium librorum usque ad XVII WOLFG. MUSCULO interprete. Lugd., S. Gryphius, 1554. 8vo.

AELIANUS, Variae historiae ll. XIIII. Rerumpublicarum descriptiones ex Heraclide. Cum Lat. interpret. (Ed. JUSTUS VULTEIUS). Ed. postrema, multo emend. S. l. Joan. Tornaesius, 1610. 12mo.

DIO CASSIUS, Romanarum historiarum ll. XXV. Ex GUIL. XYLANDRI interpret. Par., H. Stephanus, 1591. fol.

APPIANUS ALEX., Rom. historiarum, Punica s. Carthaginiensis, Parthica, Iberica, Syriacae, Mithridatica, Annibalica, Celtica et Illyrica fragmenta quaedam. Item de bellis civilibus ll. V. HENR. C. STEPH(ANI) annotat. Par., H. Stephanus, 1592. fol.

CAESAR, C. JUL., Comment. de bello Gallico ll. VIII, Civili Pompeiano ll. III, Alexandrino lib. I, Africo lib. I, Hispaniensi lib. I. Acc. EUTROPII Epithome belli Gallici ex Suetonii Tranquilli monumentis quae desiderantur. Paris., Hieron. de Marnef., 1561. 12mo.

FLORUS, L. JULIUS, Rerum a Romanis gestarum ll. IV. A JOAN. STADIO emendati. Alt. ed. aucta et corr. ab ipso auct. Colon., 1612. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

Historiae Romanae scriptores Latini (et Graeci) minores, addita variantis scripturae notatio, Graec. interpretatio et rerum verborumque index. (Cum notis varior.) Opera F. SYLBURGII. Francof., A. Wecheli her., 1588—90. 3 dln. fol.

Plutarque, Les vies des hommes illustres Grecs et Romains, comparées l'une avec l'autre. Transl. de Grec en Franç. p. Jaques Amyot, reveues et corr. par luy-mesme. Ausquelles sont adjoustées les Vies de Hannibal et de Scipion l'Africain, trad. de Latin en Franç. p. Charles de l'Ecluse. Paris, Gilles Beys, 1578. 2 dln. 8vo.

Cornelii Nepotis vulgo Aemilii Probi de vita excell. Imperatorum Graec. ac Roman. C. comment. Dion. Lambini. Acc. comment., adnotat. et notae Gyberti Longolii, Hieron. Magii et Joan. Savaronis, c. excerptis e vetusto cod. MS. P. Danielis. Praefixa chronologia Impp. Graeciae apud Probum, per Olympiadas. Francof., 1608. fol.

Dionysius Alex., De situ orbis liber, Gr. et Lat. Una cum Eustathii (Thessalon. archiepisc.) cōment. longe doct. nunc primum in Lat. sermonē conversis, ac plurimis in locis castigatis p. Bernard. Bertrandum. Basil., Jo. Oporinus, 1556. 8vo.

Bijgebonden: Diogenes Laertius, De vita et sententiis eorum qui in philosophia claruerunt, ll. X. (S. l. 15 ...) (Titelblad ontbreekt). — Sextus Philosophus, Pyrrhoniarum hypotypωσεωn ll. III. Gr. nunquam Lat. nunc primum editi. Interpr. Henr. Stephano. Par., H. Stephanus, 1562.

Funccius, Joh., Chronologia h. e. omnium temporum et ann. usque ad 1552 in prima ed. ab aut. deducta: Post ab eodem recogn. aucta et in ann. 1566, indeq. tandem ab alijs in hunc usque ann. praes. 1578 producta computatio. Witeberg., Matth. Welack, 1578. fol.

Scaliger, Jos., Opus de emendatione temporum castigatius et mult. part. auctius, vt novum videri possit. Item veterum Graecorum fragmenta selecta. Lugd. Bat., Plantin., 1598. fol.

Stuckius, Jo. Guil., Antiquitatum convivialium ll. III, in quibus Hebr., Roman., aliorumque nationum ant. conviviorum genera nec non mores, consuetudines, ritus ceremoniaeq. conv., atque etiam aliae explicantur etc. Tiguri, C. Froschover, 1582. fol.

Camerarius, Phil., Horae subcisivae s. meditationes historicae auctiores, quam antea ed. Francof., 1625, 42, 44. 3 dln. 4to.

Sigebertus, (Gemblacensis,) Chronicon ab anno 381 ad 1113 cum insertionibus ex historia Galfridi et additionibus Roberti, abbatis Montis, centū et tres sequētes ānos cōplectentibus promovere egregio patre D. G. Parvo. Nunc primū in lucem emissum. Paris., Henr. Stephanus, in off. Joh. Parvi, 1513. 4to.

Bijgebonden: Eusebius, (Carsariēsis Episc.) Chronicō: quod Hieronymus ingenio Latinum facere curavit et usq. in Valētē Caesarem Rom. adj. eloquio. Ad quē et Prosper et Matthaeus Palmerius et Matthias Palmerius

et coplura addidere. Quibus demum nonnulla ad haec usque tempora subsecuta adj. sunt. Paris., Henr. Stephanus, 1518. — (WERN. ROLEWINCK), Fasciculus temporum omnes antiquorum cronicas succincte complectens. Par., Joh. Parvus, 1518.

Chronica, hoc est rerum secundum temporum successiones in orbe gestarum memorabilium Elenchus ad annum usque hunc CIↃ IↃLXXIX. Basil., Henricpetri, (1529). fol.

Bijgebonden: HENR. L. GLAREANUS, Liber de asse et partibus eius. Basil., Mich. Isingrinus, 1551. fol.

NAUCLERUS, JOH., Chronica succinctim compraehendentia res memorabiles seculorum omnium ac gentium usque ad ann. MCCCCC. Nunc plurimis locis emend. Colon., G. Calenius et haer. Joh. Quentel, 1579. fol.

CARION, Chronicon expositum et auctum multis et vet. et recent. historiis in descriptionibus regnornm et gentium ant. et narrationibus rerum eccles. et polit. Graec., Rom., German. et aliorum, ab exordio mundi, usque ad Carolum V. Imp. a PHIL. MELANCHTHONE et CASP. PEUCERO. Postrema ed., longe castigatior. Bern., 1601. 8vo.

MELANTHON, PHIL., eñ CASP. PEUCERUS, Chronica Carionis tot op den Keyser Carolum den vijfden. In 't Latijn beschreven, uijt de Hoogd. spraecke in de Nederl. overgeset door WILHEM V. ZUYLEN V. NYVELT. Daer bij gevoecht sijn de vervolgende geschiedenissen. Uyt den Francoysche overgeset. Aernh., 1629. 2 dln. 1 bnd. fol.

BOR Cz., P., Het seste deel der Chronycke Carionis inhoud. de voorn. ende ghedenckweerdighste saken ende geschiedenissen 27 Oct. 1576 tot 20 Marty 1619. Amst., 1632. fol.

GOLDAST, MELCH., Monarchia S. Romani imperii s. tractatus de jurisdictione imperiali s. regia et pontificia s. sacerdotali; deq. potestate Imperatoris ac Papae cum distinctione utriusque regiminis politici et ecclesiast. Hanov., 1612. fol.

BELLARMINUS, ROB., De translatione imperii Romani a Graecis ad Francos ll. III. Adv. Matth. Flaccium Illyricum. Colon., J. Gymnicus, 1599. 8vo.

JUNIUS, FR., Animadvers. ad tres libros de translatione Imp. Rom. a Gr. ad Francos quos Rob. Bellarminus disput. suarum libris interservit. S. l., Petr. Sanctander, 1602. 8vo.

CHAPPUYS, GABR., L'estat, description et gouvernement des royaumes et republiques du monde, tant anciennes que modernes. Paris, Pierre Gauellat, 1585. fol.

FAUCHET, CLAUDE, Les antiquitez Gauloises et Françoises, augm. de trois livres, conten. les advenues en Gaule et en France jusques en 751. Paris., Jeremie Perier, 1599. 8vo.

——————— Fleur de la Maison de Charlemagne, qui est la continuation des Antiquitez Franç., conten. les faits depuis 751 jusques à 840. Par., 1601. 8vo.

——————— Declin de la Maison de Charlemagne, faisant la suite des Ant. Franç., conten. les faicts depuis 840 jusques à 987. Par., 1602. 8vo.

(POPELINIERE, DE LA,) L'histoire des histoires avec l'idee de l'histoire accomplie, plus le dessein de l'histoire nouvelle des François. Et pour avant-jeu, la refutation de la descente des fugitifs de Troye, aux Palus Mestides, Italie, Germanie, Gaules et autres pays, pour y dresser les plus beaux estatz qui soient en l'Europe et entre autres le Royaume des François. Par., Marc Orry, 1599. 8vo.

SERRES, JEAN DE, Inventaire general de l'histoire de France depuis Pharamond jusques à present, illustré par la conference de l'Eglise et de l'Empire. Par., 1630. 3 dln. 8vo.

GIRARD, BERN. DE, De l'estat et succez des affaires de France. Oeuvre cõtenant sommairement l'histoire des Roys de France et les choses plus remarquables par eux instituees. Plus un recueil d'advis et conseils sur les affaires d'estat. Revue et augm. Par., 1613. 8vo.

CORROZET, GILLES, Le thresor des histoires de France. Reduit par tiltres, partie en forme d'annotations, partie par lieux communs. Augmenté et cont. jusques à present. Par., 1619. 8vo.

COMINAEUS, PHIL., De rebus gestis Ludovici XI Galliarum regis et Caroli, Burgundiae Ducis commentarij. Ex Gall. facti Latini a JOAN. SLEIDANO. Adj. est brevis quaedam illustratio rerum et Galliae descriptio. Paris, Andr., Wechel, 1561. 12mo.

BELLAY, MARTIN DU, Mémoires cont. le discours des choses memorables adv. au Royaume de France depuis MDXIII jusques au trespas du Roy François premier; ausquels l'autheur a inseré trois livres et quelques fragments des Ogdoades de GUILL. DU BELLAY. Mis en lumière p. René du Bellay. S. l., Jacques Chouet, 1594. 8vo.

GUAY, G., Alliances du roy avec le Turc et autres, justifiées contre les calomnies des Espagnols et de leurs partisans. Par., 1526. 8vo.

Commentariorum de statu religionis et reipublicae in Regno Galliae I partis libri III. Regibus Henrico II, Francisco II et Carolo IX. Quarta editio emend. et locupletior. S. l., 1575—77. 4 stn. in 2 bdn. 8vo.

Het 3e stuk: Emend. et varie locupletati; stuk 4: Secunda editio, ab auth. recogn.

(GOULART, SIM.,) Le premier, (le second etc. jusque le sixiesme) recueil contenant les choses plus memorables advenues sous la Ligue, tant en France, Angleterre, qu'autres lieux. S. l., 1590—99. 6 dln. 8vo.

THUANUS, JAC. AUG., Historiae sui temporis. Par., 1604—08. 3 dln. in 5 bdn. 8vo.

(REGNIER DE LA PLANCHE, LOUIS), Histoire de l'estat de France tant de la Republique que de la Religion sous le règne de François II. Z. pl., 1576. 8vo.

Memoires de l'estat de France sous Charles IX. Cont. les choses plus notables, faites et publiées tant par les Catholiques que par ceux de la Religion, depuis le troisiesme édit de la pacification fait au mois d'Aoust 1570 jusques au regne de Henry III. Meidelbourg, Henr. Wolf, 1576. 3 dln. 8vo.

Le Tocsain contre les massacreurs et auteurs de confusions en France. Par lequel, la source et origine de tous les maux qui de long temps travaillent la France, est descouverte. Reims, Jean Martin, 1579. 8vo.

(FROUMENTEAU, NIC.), Le Cabinet du roy de France, dans lequel il y a trois perles precieuses d'inestimable valeur. Par le moyen desquelles Sa Maj. s'en va le premier Monarque du monde et ses sujets du tout soulagez. S. l., 1582. 8vo.

De justa Henrici III abdicatione e Francorum regno ll. IV. Lugd., Joan. Pillehotte, 1591. 8vo.

(L'ESTOILE, P. DE), Journal des choses mémorables advenues durant tout le regne de Henry III, Roy de France et de Pologne. S. l., 1621. 8vo.

Achterin met afz. pagineering en signatuur, doch zonder titel: Le procez verbal d'un nommé Nic. Poulain qui contient l'histoire de la Ligue, depuis le 2 Janv. 1585 jusques au iour des Baricades, aschevés le 12 May 1588.

D'ORLEANS, Le banquet et apresdinee du Conte d'Arete, où il se traicte de la dissimulation du Roy de Navarre et des moeurs de ses partisans. Jouxte la copie impr. à Paris, Arras, Jean Bourgeois, 1594. 8vo.

Satyre menippée de la vertu du Catholicon d'Espagne, et de la tenue des estatz de Paris. (Par.), 1594. 8vo.

(L'Hostal, P. de), Le Soldat François, La guerre est ma patrie, Mon harnois ma maison, Et en toute saison, Combatre c'est ma vie. S. l., 1604. 12mo.

(du Souhait,) Le pacifique ou l'anti-soldat françois. Par., 1604. 12mo.

(Matthieu, P.), Histoire de France et des choses memorables advenues aux provinces etrangeres durant sept annees de paix, du regne du roy Henry IIII. Par., 1606, 07. 2 dln. 8vo.

La justice en son throsne. A très-chrestien Henry IIII. S. l., 1609. 12mo.

Le Mercure François, ou la suite de l'histoire de la paix, commenç. à l'annee 1605, pour suite du Septenaire de Cayet (continuée jusqu'en 1632 p. J. et Est. Richer). Paris, 1611—33. Dl. I—XVIII. 8vo.

Villeroy, de, Memoires d'estat. Sedan, 1622. — Memoires d'estat, recueillis de divers MSS. en suite de ceux de Mons. de Villeroy. Par., 1623. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

Met HS. aanteek. van Wtenbogaert.

(Rigaltius, Nic.,) Apologeticus pro rege Christ. Ludovico XIII, adv. factiosae admonitionis columnias, in causa Princ. federat. Paris., 1626. 4to.

Bijgebonden: Erycus Puteanus, In Is. Casauboni epistolam stricturae liber prodomus. Lovan., 1612. — Jac. Aug. Thuani testamentum. S. l., 1617. — P. Bertius, Oratio in qua suae in Galliam migrationis, consiliorumque rationem exponit. Paris., 1620.

Ordonnance du roy Louis XIII, s. l. plaintes et doleances faittes par les Deputez des Etats de son Royaume convoquez et assemblez en Paris en l'année 1614 et sur les Advis donnez à sa Maj. par les Assemblées des Notables tenues à Rouen en 1617 et à Paris en 1626. Par., 1629. 8vo.

Taillepied, F. N., Recueil des antiquitez et singularitez de la ville de Rouen. Avec un progrez des choses memorables y advenues depuis la fondation jusques à présent. Rouen, 1610. 12mo.

Buchanan, Georg., Rerum Scoticarum historia. Edimb., Alex. Arbuthnetus, 1582. fol.

Guevare, Ant. de, Les epistres dorees et discours salutaires. Trad. d'Espagn. en Franç. p. le Seign. de Guterry. Ens. la revolte que les Espaignolz firent contre leur jeune Prince, l'an

MDXX. Et l'yssue d'icelle. Avec un traicté des Travaux et Privilèges des Galeres, le tout du mesme Autheur. Trad. nouv. d'Italien en Franç. Anvers, M. Nutius, 1591. 8vo.

SPRECHERUS, FORT., Pallas Rhaetica, armata et togata. Ubi primae ac priscae Rhaetiae verus situs, bella, et politia, cum aliis memorabilibus, singulari brevitate, fideq. vere historica, ex optimis scriptor. et monumentis adumbrantur. Basil., 1617. 4to.

Bijgebonden: Id., Historia motuum et bellorum postremis hisce annis in Rhaetia excitatorum et gestorum. Colon. Allobr., 1629.

GRASWINCKEL, THEOD., Libertas Veneta, s. Venetorum in se ac suos imperandi jus. Lugd. Bat., 1634. 4to.

TURSELLINUS, HORATIUS, Lauretanae historiae ll. V. Mogunt., Balth. Lippius, 1599. 8vo.

LEUNCLAVIUS, JO., Historiae Musulmanae Turcorum, de monumentis ipsorum exscriptae, ll. XVIII. Acc. comment. duo Libitinarius index Osmanidarum. Francof., haer. Andr. Wecheli, cet. 1591. fol.

DELAVARDIN, JAQUES, Histoire de Georges Castriot, surnommé Scanderbeg, roy d'Albanie. Cont. ses illustres faicts d'armes et memorables victoires à l'encontre des Turcs, pour la foy de J. C. La Roch., Hier. Haultin, 1593. 8vo.

ACOSTA, JOS., Histoire naturelle et moralle des Indes, tant Orient. qu'Occident. Où il est traicté des choses remarquables du ciel, des elemens, metaux, plantes et animaux. Ensemble des moeurs, ceremonies, loix, gouvernemens et guerres des mesmes Indiens. Composée en Castillan et trad. en Franç. p. ROB. REGNAULT (Cauxois). Dern. edit., revue et corr. de nouveau. Paris, 1600. 8vo.

VILLAMONT, Voyages. Dern. ed. reveue et augm. en en (sic) la fin de chacun livre, d'un Guide des divers chemins, par lesquels l'on va en Hierusalem, Rome, Venise, Naples, Lorette et Egypte. Rouen, 1618. 12mo.

NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS.

GUICCIARDINI, LUD., Descrittione di tutti i Paesi Basi, altrimenti detti Germania Inferiore. Anv., Gugl. Silvio, 1567. fol.

Met platte gronden in houtsn.

JUNIUS, HADR., Batavia. In qua praeter gentis et insulae antiquit. originem, decora, mores, aliaque ad eam historiam

pertinentia, declaratur quae fuerit vetus Batavia quae Plinio, Tacito et Ptolemaeo cognita. Lugd. Bat., Plantin., 1588. 4to.

PETIT, JAN FRANC. LE, Eygentlijcke beschrijvinge der vrije Nederl. provintien. Met de afbeeldinge der steden, vlecken en voorn. plaetsen. Nederlantsche republijcke, best. in de Staten, so generale als particuliere enz. int breede beschreven met alle hare steden, forteressen, vestingen ende merckelickste plaetsen. Geconfereert ende vergeleken met die van de Swytsersche Cantoenen, inh. d'oorsaecken ende redenen diese beyde beweecht hebben het jok van 't huys van Oostenrijck te verwerpen. Arnh., 1615. langw. 4to.

METEREN, EMAN. DE, L'histoire des Pays-Bas ou Recueil des guerres et choses memorables advenues tant ès dits Pays qu'ès Pays voysins, 1315—1612. Corr. et augm. par l'autheur mesme. Trad. de Flamend en Françoys p. I. D. L. Haye Avec la vie de l'autheur. La Haye, 1618. fol.

———————— Eygentlicke und vollkommene historische Beschreibung des Niderl. Kriegs 1560—1620. Erstl. in Niderl. Spraach beschrieben, nun aber in Hochteutsch ubersetzt. Ambst., 1627. 2 dln. fol.

BOR CHRZN., PIETER, Nederlantsche oorloghen, beroerten ende borgerlijcke oneenicheyden beginnende (1555) en vervolgd tot 1600. Amst., 1621. 6 dln. fol.

REYD, EVERH. VAN, Voornaemste gheschiedenissen in de Nederlanden ende elders van 1566 tot 1583 in t' korte ende van dien tijd tot 1601 in 't langhe. Arnh., 1626. 4to.

DINOTHUS, RICH., De bello civili Belgico ll. VI, quod ab anno LV in annum XXCVI vario eventu gestum est. Basil., Conr. Vvaldkirch, 1586. 4to.

HAER, FLORENT. V. D., De initiis tumultuum Belgicorum ll. II. Ed. 2ª. Lovan., 1640. 12mo.

ULLOË, ALPH. DE, Commentaire premier et second cont. le voyage du Duc d'Albe en Flandres, avec l'armée Espaign. et la punition faite du Comte d'Aiguemont et autres, et la guerre cōme elle s'est passé contre le Prince d'Orenge et autres rebelles, jusques à ce que le dict seign. Duc eust chassé des païs bas le susdict Prince et s'en fut retourné à Bruxelles, l'an de grace 1568. (Trad. p. F. de Belleforest.) Paris, Jean Dalier, 1570. 8vo.

(VERHEYDEN, GUIL.,) De jure belli Belgici adv. Philippum, regem Hispan. oratio. H. C., Alb. Henrix, 1598. 4to.

Bijgebonden: Id., In classem Xerxis Hispani Oratio. Ib., 1598. — JAC. VER-

HEIDEN, Vita Guil. Verheiden. Cui acc. ej. de ortu et occasu maximorum imperiorum Oratio veneta. Ib., 1598. 4to.

Acta pacificationis, quae coram Sac. Caesareae Majest. Commissariis inter Seren. Regis Hispan. et Princ. Matthiae, Archiduc. Austriae Gubernatoris etc., ordinumque Belgii legatos, Coloniae habita sunt. Fidel. ex protocolo legatorum Ord. descripta et in ling. Lat. transl., annot. illustr. Lugd., Andr. Schutenus, 1580. 4to.

De expedita Holland., Zeland. et ditionis Ultraject. expugnatione brevis consultatio. Luxemb., 1591. 4to.

Bijgebonden: Narratio fid. et succ. de nupera illa proditione longe immanissima a Jesuitis et conjuratis in Magnae Britt. regem intentata, ex comment. Angl. Lugd. Bat., 1607. — JUST. LIPSIUS, Epistola qua respondet cuidem viro Princ. deliberanti Bellum ne an Pax an potius Induciae expediant Regi Hisp. cum Gallo, Anglo, Batavo. Scripta 1595, nunc primum ed. S. l., 1598. — Dissertatiuncula super induciis belli Belgici. Auct. LATINO PACATO. S. l., 1609. — JOAN. BAPTISTA GALLUS, In Thuani historias notationes. Ingolst., 1614. — I. DRUSIUS, Ad fratres Belgas epistola, in qua calumnia diluitur recens sparsa. Franek., 1615. — Epistolica narratio nuperi tumultus Amstelredamensis et dissert. super eo. Francof., 1617. — ER. PUTEANUS, De induciis Belgicis dissert. polit. Adj. est JUST. LIPSII de induciis epistola. S. l., 1617. — JUST. LIPSIUS, Oratio in calumniam: et ad eam commentariolus THEOPH. CANGISERI. Lond., 1617. — Concio habita Italice a M. ANT. DE DOMINIS, archiepisc. Spalatensi Anno 1617 Londini. Leov., 1618. — JOAN. AB OLDENBARNEVELT, Mysteria Hollandica h. e. Remonstratio s. Apologia ad ampl. et pot. Dominos Status Holl. et West-Frisie a PETRO HOLDERO e lingua Bat. in Latin. transl. C. notis. Durocortori, 1618. — HENRICUS JUL. Sax, Informatio fundament. super hodierno Bohemiae statu: ubi et successionis jura deducuntur et ad oculum describ. Antv., 1620. — MEROSCHWA, WENC., Epistola ad Joan. Traut de statu praes. belli et urbium imperialium (Bohemi). S. l., 1620. — Secretissima instructio Gallo-Britan.-Batava, Friderico V, Comiti Palatino, electori, data. Ex Gall. conversa. S. l., 1620. — Articuli Confaederationis Hungariae, Bohemiae et incorporatarum provinciarum. H. C., 1620. — Dresdani Predicantis Episola (sic) ad N. Francofurtensem, de Calvinistis bello persequendis. S. l., 1620. — HUG. GROTIUS, Alloquium ad Arcam qua e carcere elatus est. Ed. ex museo Joach. Marsi. S. l. (1621). — Veritas odiosa. Fragmenta varia colloquio Machiavelli et Mercurii, 1626. Ex schedis MS. RICH. ATTORITI Oxon., (1626). — R. C. P. L. Rhytmus pacificus, script. et dicatus Holl. Ordinibus, quos serio et politice ad pacem hortatur. Impr. Concordiae in Cubo veritatis, ex opposito Puncti Honoris. S. l. et a. — Visio Algarazabel super revolutione politica Anni 1626. S. l., 1626. — CASP. BARLAEUS, Nuptiae peripateticae s. universa philosophiae ad statum conjugalem festiva applicatio, scripta in nuptias Theod. Gravii et Evae Bickers celebr. Amst. Febr. 1630. Lugd. Bat., 1630. — De conventu Caes. Ferdinandi, cum quibusdam Imp. Elector. Ratisbonae celebrato, anno 1630 epistola. Lond., 1631

— ERYCUS PUTEANUS, Belli et pacis statera, qua induciae cet. Lugd. Bat., 1633. — Confessio fraternitatis R(osae) C(rucis.) S. l. et a.

GROTIUS, HUGO, Apologeticus eorum qui Hollandiae Westfrisiaeque et vicinis quibusdam nationibus ex legibus praefuerunt ante mutationem quae evenit anno 1618. Par., 1622. 8vo.

——————— Hetz. werk. Par., 1630. 8vo.

——————— Grollae obsidio cum annexis ann. 1627. Amst., 1629. fol.

Bijgebonden: CASP. BARLAEUS, Manes Auraici sive in funus ill. ac invict. Princ. D. Mauricii Epicedium. Lugd. Bat., 1625. — Id., Ad illustr. Princ. Fredericum Henricum gratulatio panegyrica. Lugd. Bat., 1625. — Id., Britannia triumphans sive in inaugurationem seren., potent. invict. princ. Caroli I, Magnae Britt., Franc. et Hibern. regis poemation. Lugd. Bat., 1629. — Id., Argo Batava inscripta virtuti ac fortunae herois Petri Heinii. Lugd. Bat., 1629. — Id., Hymnus in Christum dictus Ludovico XIII. Lugd. Bat., 1629. — Id., Sylvae Ducis obsidio perfecta ausp. Frederi Henrici. Praecedit ad eundem princ. paneg. Ib., 1629. — Id., Triumphus super capta Olinda, Pernambuci urbe, Brasiliae metropol., facti ducibus Lonckio et Waardenburgio. Ib., 1630. — Id., Trophaeum Arausionense s. in interceptam ad Scaldis ostia, auspiciis potent. Fed. Belgii Ord., pugnante Fred. Henrico poemation. Amst., 1631. — LAURENT. NYENDAELIUS, Scaldis devictus s. triumphus super susa ad Scaldis ostia Hispan. classe. Ultraj., 1631. — GERARD. JOAN. VOSSIUS, De historiae utilitate oratio. Amst., 1632. — CASP. BARLAEUS, Mercator sapiens s. oratio de conjungendis mercaturae et philosophiae studiis. Amst., 1632.

Vele dezer geschriften bevatten eigenhandig geschreven opdrachten van Barlaeus aan Wtenbogaert.

ANDREAS, VAL., Bibliotheca Belgica in qua Belgicae s. Germ. Inf. provinciae urbesq. viri item in Belgio vita, scriptisque clari et librorum nomenclatura. Lovan., 1623. 8vo.

Illustris Academia Lugd. Batava id est Virorum clariss. icones, elogia ac vitae, qui eam scriptis suis illustrarunt. Lugd. Lugd. Bat., 1613. 4to.

Illustrium Hollandiae et Westfrisiae ordinum Alma academia Leidensis, (Alma et illustr. academia Leidensis id est icones atque vitae ill. Princ. Gulielmi Mauritii itemque eorum qui aut c. auctoritate publ. acad. huic feliciter unquam praefuerunt atq., etiamnum praesunt aut professorium per omnes Facultates. Additae sunt huic operi, academiae, Horti acad., Bibliothecae Theatri anatomici ejusque pompae delineationes) Lugd. Bat., 1614. 4to.

MEURSIUS, Jo., Athenae Batavae s. de urbe Leidensi et

academia, virisque claris, qui ultramque ingenio suo atque scriptis, illustrarunt ll. II. Lugd. Bat., 1625. 4to.

TAAL- EN LETTERKUNDE.

CALEPINUS, AMBR., Dictionarium undecim linguarum. Respondent autem Latinis vocabulis Hebr., Graeca, Gall., Ital., German., Belg., Hispan., Polon., Ungar., Anglica. Onomasticum vero h. e. propriorum nominum, regionum, gentium, urbium locuplet. Basil., S. Henricpetri, 1598. fol.

JUNIUS, HADR., Nomenclator òmnium rerum propria nomina septem diversis linguis explicata. Multo quam antea emend. ac locuplet. Francof., Jo. Wechel. et Petr. Fischer, 1591. 8vo.

PAGNINUS, SCTI, Thesaurus linguae sanctae s. Lexicon Hebraicum. Nunc demū auctū ac recognitum. Opera IOANN. MERCERI, ANT. CEVALLERIJ et B. CORN. BERTRAMI. Lugd., Barth. Vincentius, 1575. fol.

MARINUS, MARC., Arca Noe. Thesaurus linguae sanct novus. Venet., Joh. Degara, 1593. fol.

BUXTORF, JOH., Lexicon Hebraicum et Chaldaicum Ed. 3a ab auth. recognita. Basil., 1621. 8vo.

ERPENIUS, THOM., Grammatica Ebraea generalis. Lugd. Bat., 1621. 8vo.

STEPHANUS, ROB., Phrases Hebraicae, s. loquendi genera Hebr. quae in V. T. passim leguntur, ex comment. Hebr., aliisque doctiss. vir. scriptis explicata. Thesauri linguae Hebr. altera pars. Par., Rob. Stephanus, 1558. 8vo.

MONTANUS, BENED. ARIAS, Communes et familiares Hebr. linguae idiotismi, omnibus bibliorum interpretat. ac praecipue Latinae S. Pagnini versioni accommodati. Antv., Christ. Plantinus, 1572. fol.

Bijgebonden: Id., Liber Joseph s. de arcano sermone. Ib., 1572. — Liber Jeremiae s de actione. Ib., 1573. — Thvbal-Cain s. de mensuris sacris liber. Phaleg s. de gentivm sedibus primis orbisque terrae situ liber. Ib., 1572. — Daniel s. de saeculis codex integer. Ib., 1572. — Exemplar s. de sacris fabricis liber. Ib., 1572.

DRUSIUS, J., Quaestionum Ebraicarum ll. III. Ed. 2a melior et auct. In officina Zach. Heijnsii, 1599. 8vo.

Hierachter: Id., Miscellanea locutionum sacrarum. Franekerae, A. Radaeus, 1586. (Presentex. van den schrijver aan Joh. Taffinus.)

DRUSIUS, J., Quaestionum Ebraicarum ll. III. Ed. 2ª melior et auct. Franek., A. Radaeus, 1599. 8vo.

Bijgebonden: Id., De quaesitis per Epistolam. Ih., 1595. — ISAHACUS GRONBECCIUS, De accentibus Ebraicis libellus. Lugd. Bat., Plantin., 1593. — HERM. RENNECHERUS, Literarum servilium Hebr. clara et perspicua explicatio. Basil., C. Waldkirch, 1599.

ERPENIUS, THOM., Rudimenta linguae Arabicae. Acc. ej. Praxis grammatica et consilium de studio Arabico feliciter instituendo. Leid., 1620. 8vo.

PASOR, GEORG., Lexicon Graeco-Lat. in Nov. Test. Amst., 1641. 8vo.

Achterin: Id., Etyma nominvm propriorum, itemque analysis Hebr., Syriac. et Lat. vocabulorum quae in N. T. uspiam occurrunt. S. l., 1641.

ANTONIUS, AELIUS, Dictionarium Latino-Hispan. et Hispan.-Lat. Antv., Jo. Steels, 1570. 4to.

THOMASIUS, THOM., Dictionarium summa fide ac diligentia accurat. emend, magnaque insuper rerum scitu dignarum et vocabulorum accessione longe auctius locuplet. redd. XIIIa ed. multo auct. Lond., 1631. 4to.

Thesaurus utriusque linguae, hoc est PHILOXENI, aliorumque vet. auth. glossaria Lat.-Gr. et Gr.-Lat. ISIDORI glossae Lat. Vet. gramm. Lat. et Gr. qui de proprietate et differentiis vocabulorum utriusque linguae scripserunt. Ed. omnia atque recogn. studio et opera BONAVENT. VULCANII c. ej. notis. Lugd. Bat., 1600. fol.

SCOT, ALEX., Universa grammatica Graeca, ex divers. auctor. prius contracta. Nunc ej. auct. secunda cura politior et locis necess. non paucis auct. Annect. PETRI ANTESIGNANI libellus de praxi praeceptorum grammaticae. Genev., 1613. 8vo.

PASCHALIUS, CAROL., Legatus. Acc. Graecarum dictionum interpretatio. Rothomagi, R. Parvivallicus, 1598. 8vo.

Funus linguae Hellenisticae, s. Confutatio exercitationis de Hellenistis et lingua Hellenistica. Lugd. Bat., 1643. 8vo.

VOSSIUS, GERARD. JOAN., Latina grammatica in usum scholarum adornata. Ed. IVª, notis longe auct. Amst., 1644. 12mo.

SCALIGER, JUL. CAESAR, De causis linguae Latinae ll. XIII. S. l., Sanctander, 1584. 8vo.

BEZA, THEOD., De vera pronuntiatione Gr. et Lat. linguae comment. (Paris., Henr. Stephanus), 1587. 8vo.

Bijgebonden: MATURINUS CORDERIUS, Colloquia Lat. Gall. ab ipso auth. in

quatuor libros divisa et postea ab aliis argumentis illustr. Basle, pour Jean Gazaud, 1591.

ERASMUS, D., De duplici copia commentarii duo, multa capitum et formularum accessione locupletati et diligenter recogniti et JOAN. VELCURIONIS scholijs longe doctiss. enarrati. Paris., Jo. Lod. Tiletanus, 1540. 8vo.

Bijgebonden: SIM. NANQUERIUS, De lubrico temporis curriculo, deque hominis miseria opusculum, necnon de funere Christian. Regis Caroli VIII, cũ commẽtario familiari. Par., vid. Maur. a Porta, 1549. — D. ERASMUS, Repetendae lectionis ratio, una cum vulgatioribus colloquendi formulis. Par., vid. Petri Gromorsi, 1548.

RHODIGINUS, LODOV. CAEL., Lectionum antiquarum ll. XXX, recogn. et auct. ab auctore. Basil., (Froben), 1550. fol.

LIPSIUS, JUST., Opera omnia, postremum ab ipso aucta et recensita: nunc primum copioso rerum indice illustr. Antv., 1637. 4 dln. fol.

OUDIN, CESAR, Grammaire Espagnolle, expliquée en François. Reveue, corr. et augm. p. l'autheur. 3e éd. Brux., 1619. 8vo.

———————— Dialogos muy apazibles, escritos en lengua Esp. y trad. en Frances. Dialogues fort plaisans etc. Av. des annot. franç. Brux., 1611. 12mo.

SARTORIUS, Jo., Adagiorum chiliades tres. in Bat. sermonem proprie ac eleganter conv. et brevi interpret. illustr. Antv., Joan. Loeus, 1561. 8vo.

(COORNHERT, D. Vz., SPIEGHEL e. a.), Twespraack van de Nederduitsche letterkunde ofte van 't spellen ende eyghenschap des Nederd. taals. — Ruygh-bewerp van de Redenkaveling ofte Nederd. Dialectike — Rederijckkunst in Rijm op 't kortst vervat. Amst., 1614. 8vo.

STOBAEUS, Jo., Dicta poetarum quae extant. Emend. et Lat. carmine reddita ab HUG. GROTIO. Acc. PLUTARCHI et BASILII MAGNI de usu Graecorum poetarum libelli. Paris., 1623. 4to.

Excerpta ex tragoediis et comoediis Graecis tam quae exstant tum quae perierunt. Emend. et Lat. versibus reddita ab HUGONE GROTIO. Cum notis. Par., 1626. 4to.

PLAUTUS, M. ACCIUS, Comoediae XX. Variae lect. ac notae ex D. LAMBINI aliorumque doct. vir. comment. adscriptae. Lugd., Ant. de Harsy, 1587. 12mo.

TERENTIUS a M. ANTON. MURETO locis prope innumerabilibus

emend. et argumentis in singulas fabulas illustr. Antv., Chr. Plantin., 1576. 12mo.

Bijgebonden: Q. CURTIUS, De rebus gestis Alexandri. Antv., P. Bellerus, 1579.

HORATIUS FLACCUS, Q., ex fide, atque auct. decem libr. MS., opera DION. LAMBINI emend.: ab eodemq., comment. copiosissimis illustr., nunc primum in lucem ed. Lugd., Jo. Tornaesius, 1561. 4to.

CATULLUS, TIBULLUS, PROPERTIUS. Accesserunt CORN. GALLI fragmenta. Lugd., S. Gryphius, 1551. 12mo.

JUVENALIS, JUN., Satyrae, c. vet. Scholiastae et JOAN. BRITTANICI comment., quibus acc. P. PITHOEI, CAELIJ SECUNDI CURIONIS et THEOD. PULMANNI notae et variae lectiones. Lutet., 1613. 4to.

Bijgebonden: PERSIUS, Satyrarum liber cum L. ANNAEI CORNUTI, comment. c. vet. cod. MS. coll. et multis in locis auct. et emend. et ELIAE VINETI (SANTONIS) praef. et annot. C. P. PITHOEI. Lut., 1613.

CLAUDIANUS, CL., Quae extant. Ex emendatione virorum doctorum. Lugd. Bat., 1607. 12mo.

Bijgebonden: AUSONIUS, Opera, ex recogn. Jos. Scaligeri. Lugd. Bat., 1605.

BEZA, THEOD., Poemata varia. Sylvae, elegiae, epitaphia, epigrammata, icones, emblemata, Cato, Censorius, Abrahamus, Sacrificans. Omnia ab ipso auct. in unum nunc corpus coll. et recogn. S. l., 1597. 4to.

Bijgebonden: JAC. LECTIUS, Jonah s. Poetica paraphrasis ad eum vatem. S. l., 1597.

RAVISIUS TEXTOR, Jo., Theatrum poeticum atque historicum s. Officina post CONR. LYCOSTHENIS curas, disposita et innumeris in locis correcta: Cum Cornucopiae libello. Basil., 1600. 8vo.

ALCIATUS, ANDR., Omnia emblemata. Cum comment., quibus emblematum defecta origine, dubia omnia et obscura, illustrantur. Adj. novae appendices nusquam antea editae p. CLAUD. MINOEM. Paris., 1602.

HEINSIUS, DAN., Auriacus s. libertas saucia. Acc. ej. Jambi, partim morales, partim ad amicos, partim amicorum causa scripti. Lugd. Bat., 1602. 4to.

Met eigenhandig geschreven opdracht aan Wtenbogaert.

Bijgebonden: PAULUS MELISSUS (FRANCUS), Emmetron in nuptias Friderici IV et Loisae Julianae. Adj. sunt Epigrammata etc. S. l., 1593. — JAN. PHILODUSUS, Adv. nuperum Petr. Corn. Bockenbergii scriptum pro Jano Dousa responsio. Lugd. Bat., 1602. — ANT. FAYUS, De vita et obitu Theod. Bezae. Genev., 1606. — FRANC. JUNIUS, Oratio panegyrica de ratione academ. et

eorum officiis qui in Academiis convers. Lugd. Bat., 1600. — FRANC. GOMARUS, Oratio fun. in ob. Franc. Junii. Lugd. Bat., 1602 (m. geschreven en geteek. opdracht aan Wtenbogaert). — PETR. BERTIUS, Oratio in ob. Jac. Arminii. Lugd. Bat., 1609.

EYNDIUS AB HAEMSTEDE, JAC., Poemata. Lugd. Bat., 1611. 4to.

GRUDIUS, NICOL., HADR. MARIUS (et) JOANNES SECUNDUS, Poemata et effigies trium fratrum Belgarum. Acc. LUSCHI ANT. VIANTINI Domus pudicitiae et DOMINICI LAMPSONII Typus vitae humanae. Lugd. Bat., 1612. 8vo.

BARLAEUS, CASP., Poematum editio nova, castigatior et altera parte auctior. Lugd. Bat., 1681. 12mo.

Presentexemplaar aan J. Wtenbogaert.

GNAPHEUS, GUIL., Acolastus de filio prodigo. Comoedia Acolasti titulo inscripto. Antv., Mich. Hillenius, 1532. 8vo.

Bijgebonden: THOMAS DE VIO CAJETANUS, De sacrificio missae. De communione. De confessione. De satisfactione. De sanctorum invocatione. Adv. Lutheranos juxta scripturam tractatus. Paris., Petri Regnault. 1531. — Encomium Deiparae Virginis Mariae, ex sacris scriptoribus et maxime ex S. Bernardo. Paris., In clauso Brunello e regione S. Hilarii sub scuto Lebretico, 1531. — DES. ERASMUS, Liber cum primis pius, de praeparatione ad mortem, nunc primum et conscriptus et aed. Paris., C. Wechel., 1534. — JAC. ZOVITIUS, Ruth. Antv., Mich. Hillenius, 1533. — ACHILLES P. GASSARUS, Historiarum et chronicorum mundi epitome velut index. S. l., 1533.

GROTIUS, HUG., Tragoedia Sophompaneas. Acc. tragoedia ej. Christus' patiens et sacri argumenti alia. Ex edit. anni 1617 recusa emend. Amst., 1635. 4to.

SCALIGER, JUL. CAES., Epistolae et orationes. Lugd. Bat., 1600. 8vo.

Orationum quae Argentinensi in acad., scriptae et recitatae ab ill. generos. nobil. et aliis. Ad tractandum vero propositae fuerunt a MELCH. JUNIO. Tomus II. Argent., 1620. 8vo.

SALUSTE, SEIGNEUR DU BARTAS, GUILL., La sepmaine ou creation du monde. Reveue, augm. et embellie en divers passages par l'auteur-mesme. En ceste derniere edition ont esté adjoutez l'argument general, amples sommaires au commencement de chasque livre, annot. en marge et explicat. des principales difficultez du texte par S. G. S. (Lyon,) Jaques Chouet, 1588. 12mo.

MESSIE, PIERRE, Les diverses leçons. Mises de Castillan en François p. Cl. Gruget. Av. sept dialogues de l'autheur dont les quatre derniers ont esté de nouveau traduicts en ceste

quatriesme edition. Plus la suite de celles d'ANT. DU VERDIER, augm. d'un septiesme livre. Lyon, Thom. Soubron, 1592. 2 dln. 8vo.

Floresta Española, de apoteghmas sentencias, fabia y graciosamente dichas de algunos Españoles. Colegidas por MELCHIOR DE SANTA CRUZ. La floresta Spagnola ou le plaisant bocage, cont. plusieurs comptes, gosseries, brocards, cassades et graves sentences de personnes de tous estats. Brux., 1614. 8vo.

MALVEZZI, VIRGILIO, Il Tarquinio Superbo. Nella Haya, 1634. 12mo.

TWEEDE GEDEELTE.

BIBLIOTHEEK VAN H. N. VAN TEUTEM e. a.

GODGELEERDHEID.

WERKEN VAN ALGEMEENEN AARD.

ENCYCLOPAEDIE. — INLEIDING. — BIBLIOGRAPHIE.

Real Encyklopädie für protestant. Theologie u. Kirche. In Verbindung mit vielen protestant. Theologen u. Gelehrten herausgeg. von J. J. Herzog. Hamb. u. Gotha, 1854—58. 21 dln. en 1 deel „General-registerband". 8vo.

——— Dieselbe in zweiter dürchgängig verb. u. verm. Auflage herausg. v. J. J. Herzog u. G. L. Plitt, (fortgeführt v. Alb. Hauck.) Leipz. 1877—88. 18 dln. 8vo.

Planck, G. J., Einleitung in die theolog. Wissenschaften. Leipz., 1794, 95. 2 dln. 8vo.

Schleiermacher, F., Kurze Darstellung des theol. Studiums zum Behuf einleit. Vorlesungen. 2e umgearb. Ausg. Berl., 1830. 8vo.

Clarisse, J., Encyclopaediae theologicae epitome. Lugd. Bat., 1832. 8vo.

Hofstede de Groot, P., et L. G. Pareau, Encyclopedia theologi Christ. in scholarum usum (Gron.) 1840. 8vo.

——— Idem. Ed. alt. aucta et emend. Gron., 1844. 8vo.

Doedes, J. I., Encyclopedie der christelijke theologie. Utr., 1876. 8vo.

Lange, J. P., Grundriss der theolog. Encyklopädie mit Einschluss der Methodologie. Heidelb., 1877. 8vo.

Wotton, W., Bedenkingen over de beste wijze van studeeren in de H. Godgeleertheit. U. h. Eng. met aanm. Ben. eene Verhand. over de Predikkonst, als mede een onderzoek

over de gebreken van den onder ons in gebruik zijnde prediktrant enz. Leeuw., 1765. 8vo.

Bouman, H., De Belgio, disciplinae theologicae, nostra inprimis aetate, sede pulcherrima et maxime oppertuna. Traj. ad Rh., 1823. 8vo.

Koopmans, W. C., De theologiae disciplina prorsus litteraria. Amst., 1830. 8vo.

Verburg, J., De arctissimo nexu, qui inter literaturae Orient. et theol. studia intercedit. Dav., 1831. 8vo.

Oordt, J. G.fil., J. F., Oratio de vero in theologia unice sectando. L. B., 1840. 8vo.

(Muurling, W.), Toespraak aan de leden d. Ned. Herv. kerk, van wege het godgel. gezelsch. van welke h. tijdschr.: „Waarheid in Liefde" uitgaat. Gron., 1843. 8vo.

Schenkel, D., W. M. L. de Wette und die Bedeutung seiner Theologie für unsere Zeit. Schaffh., 1849. 8vo.

Scholten, J. H., De vrije beoefening der godgeleerdheid onzer dagen, gegrond in de H. S. Redevoering. Leid., 1857. 8vo.

Jorissen, S. G., Bedenkingen op het gebied der godgeleerdheid, naar aanleid. van Brieven, in brieven. Utr., 1858—60. 3 stn. 8vo.

Bouman, H., De godgeleerdheid en hare beoefenaars in Nederland, gedurende het laatste gedeelte der vorige en in den loop der tegenwoord. eeuw. Gemengde histor. herinneringen. Utr., 1862. 8vo.

Muurling, W., Ontwikkeling en vooruitgang op het gebied der godgeleerdheid. Toespraak. Gron., 1864. 8vo.

Holtzmann, H., Ueber den gegenw. Stand der Theologie und ihr Verhältniss zum wissenschaftl. Bewusstsein der Zeit. Ein Vortrag. Elberf., 1865. 8vo.

Chantepie de la Saussaye, D., Het wezen der theologie. Rott., 1867. 8vo.

Bell, F. W. B. v., Het karakter der onafhankelijke theologie. Gron., 1872. 8vo.

Chantepie de la Saussaye, D., De plaats der theolog. wetenschap in de encyclopedie der wetenschappen. Redev. Gron., Gron., 1872. 8vo.

——————————— De gebondenheid en de vrijheid der theolog. wetenschap. Gron., 1873. 8vo.

Schmidt, P. W., Ueber die Abnahme des theolog. Studiums. Berl., 1874. 8vo.

Sepp, C., Het godgeleerd onderwijs in Nederland gedurende de 16e en 17e eeuw. Leid., 1873. 2 dln. 8vo.

Hofstede de Groot, C. P., Het kerkelijk professoraat. Rede enz. Gron., 1878. 8vo.

Fuhrmann, W. D., Handb. d. theolog. Literatur od. Anleitung z. theol. Bücherkenntniss (f. studirende) d. protest. Kirche. Leipz., 1818, 21. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

(Noordbeek, Ger.,) Naamrol der godgeleerde schrijvers, welke over den geheelen Bijbel ofte bijzondere Boeken, Capittelen en Versen uyt dezelve in 't Nederd. geschreeve hebben. Amst., 1737. 8vo.

Sandius, C. C., Bibliotheca Anti-trinitariorum, s. Catalogus scriptorum et succincta narratio de vita eorum auct. qui dogma de tribus in Unico Deo per omnia acqualibus personis vel impugnarunt vel docuerunt. Ed. 2a, aucta et emend. Freist., 1684. 8vo.

Met zeer vele HS. aanteekeningen.

GENOOTSCHAPSWERKEN. — TIJDSCHRIFTEN.

Verhandelingen, raakende den natuurlijken en geopenbaarden Godsdienst, uitg. d. Teyler's Godgeleerd Genootschap. Haarl., 1781—1860. 36 dln. 4to.

Verhandelingen over eenige voorn. stukken van de kristelijke zedekunde, in het Nederd. en in het Latijn geschreven om te dingen naa den prijs van het Stolpiaansche legaat. Leyd., 1766—86. Dl. I—IV. -- Id. over eenige gewigtige stukken de natuurl. godgeleerdheid betreffende enz. Leyd., 1766—84. Dl. I—III. — Id. van de jaren 1789, 1795, 1797, 1810, 1816, 1823, 1834, 1837. – Te samen 15 dln. 4to. — Id. uitgeg. d. curatoren v. h. Stolpiaansch legaat betr. de natuurl. godgeleerdh. en de Christel. zedekunde. Eerste deel (U. P. Okken, Gebruik van de schriften der Gr. en Rom. tot de wetensch. opleiding der jeugd.) Leid., 1856. 8vo.

Verhandelingen (Prijsverhandelingen) van het Genootschap tot verdediging van den Christel. godsdienst, opgericht in 's Haege (tegen desselfs hedendaegsche bestrijderen). 's Hage

en Amst., 1787—1810. Met Register en Bladwijzer op de Verhandelingen. Te samen 54 stn. 8vo.

Nieuwe Verhandelingen enz. 's Hage, 1811—35. M. Register en Bladwijzer op de Verhand. Te samen 21 dln. in stn. 8vo.

Verhandelingen uitgeg. door het Haagsche Gen. na deszelfs 50-jarig bestaan. 's Grav., 1839—52. M. Register en Bladwijzer (Leyd., 1863). Te samen 14 dln. in 17 stn. 8vo.

(Kuenen, A.,) Het Haagsche Genootsch. tot verdediging van de Christel. godsdienst. Gedenkschrift van zijn honderdjarig bestaan, 1785—1885. Leid., 1885. 8vo.

Bibliotheek van theologische letterkunde voor het jaar 1803 (—1811), inh. godgel. verhand., beoordeelingen van in- en uitlandsche godgel. werken en algem. berichten betr. den godsdienst en den staat der godgeleerdheid, zoo in als buiten ons vaderland. Amst., 1803—1811. 9 dln. in 18 bdn. 8vo.

Bijdragen tot de beoefening en geschiedenis der godgeleerde wetenschappen. Amst., 1813—1826. 14 dln. 8vo.

Godgeleerde Bijdragen, Amst., 1827—1870. 44 dln. 8vo.

Verzameling van Bijdragen tot bevord. van bijbelsche uitlegkunde en beoefenend Christendom, door Jo. Herm. Krom en B. v. Willes. Amst., 1826, 27. 2 dln. 4 stn.

Waarheid in liefde. Een godgeleerd tijdschrift voor beschaafde Christenen, uitgeg. d. J. F. v. Oordt J.Wzn., P. Hofstede de Groot, L. G. Pareau, e. a. Gron., 1837—71. 36 dln. en 2 Reg. (1837—56). 8vo.

Bijbelsch Magazijn voor alle standen, ter verspreiding en bevordering van kennis der H. S. Amst., 1840, 42. 2 dln. 8vo. Met Staalplaten.

Bijdragen tot bevordering van bijbelsche uitlegkunde. Verz. d. B. v. Willes en J. ab Utrecht Dresselhuis. Schoonh., 1842—49. 5 dln. 8vo.

Bijdragen van buitenlandsche godgeleerden ter vermeerdering van Christelijke kennis. Dl. V—X. Amst., 1843—47. 6 dln. 8vo.

Repertorium voor buitenlandsche theologie, uitg. d. J. P. de Keyser. Utr. en Meppel, 1848, 49 en 52. 3 dln. 8vo.

Magazijn voor kritiek en exegetiek des N. Test., uitg. d. J. ab Utrecht Dresselhuis en A. Niermeijer. Schoonh., 1850—52. 3 dln. 8vo.

Bibliotheek voor buitenlandsche theologie, uitg. d. J. C. Zaalberg Pzn. en A. W. v. Campen. Dev., 1854. 2 dln. 8vo.

Nieuwe Jaarboeken voor wetenschappelijke theologie onder redactie van D. HARTING. Utr., 1858—63. 6 dln. 8vo. Ontbr. II. 4.

Verzameling van bijdragen tot de godgeleerdheid uit het buitenland. Utr., 1859—61. 3 dln. 8vo. Ontbr. Dl. I.

De Bijbelvriend, Nieuw en Oud, onder redactie van A. L. POELMAN en JOH. HOOYKAAS HERDERSCHEÊ. Nijm., 1864—71. 8vo.

Theologisch Tijdschrift, onder redactie van F. W. B. v. BELL, S. HOEKSTRA BZN., A. KUENEN, A. D. LOMAN, L. W. E. RAUWENHOF, C. P. TIELE. Amst. en Leid., 1867—1891. 25 dln. 8vo.

Studien. Theologisch tijdschrift onder redactie van P. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE DZN., J. J. P. VALETON JR. en IS. VAN DIJK. Dl. III—VII. Gron., 1877—81. 5 dln. 8vo.

Theologische Studiën. Tijdschrift onder redactie van F. E. DAUBANTON, F. v. GHEEL GILDEMEESTER, A. J. TH. JONKER, C. H. v. RHIJN en D. C. THIJM. Utr., 1887—89. Jg. V, VI en VII. afl. 1—4. 8vo.

Bouwsteenen. Tijdschrift voor inwendige zending, onder redactie van L. HELDRING, 8e Jaarg. Utr., 1889. 8vo.

Geloof en vrijheid, onder redactie van T. K. M. v. BAUMHAUER, H. BROUWER, W. FRANKEN Az. en and. Rott., 1867—69. Jg. 1—3. 8vo.

——————— Hetzelfde. Rott., 1886—88. Jg. XX—XXII. 8vo.

——————— Hetzelfde, onder redactie v. W. FRANCKEN Az., W. I. LEENDERTZ en J. OFFERHAUS Lz. 22ste en 25ste Jaarg. Rott., 1889, 91. 2 dln. 8vo.

Traktaatjes, uitg. d. het Nederl. godsdienst. traktaat-genootschap. Amst., z. j. No. 1—250 in 5 bdn. 8vo.

Stemmen uit de vrije Gemeente, onder redactie van P. H. HUGENHOLTZ JR. Amst., 1878—89. Jg. I—XII. 8vo.

ECKERMANN, J. C. R., Theologische Beyträge. Altona, 1790—95. Bd. I—V. 1. 8vo. Ontbr. Bd. III. 2.

EICHHORN, J. G., Allgemeine Bibliothek der biblischen Literatur. Leipz., 1787—94. Bd. I—V. 8vo. Ontbr. Bd. IV, 1. V, 1, 2.

HESS, J. J., Bibliothek der heil. Geschichte. Beytr. z. Be-

förderung des bibl. Geschichtstudiums. Zürich, 1791, 92. 2 dln. 8vo.

Theologisches Journal, herausg. v. J. C. Döderlein. Erster Band. Jena u. Nürnb., 1792. 8vo.

Neues theologisches Journal, herausg. v. H. C. A. Hänlein u. C. F. Ammon (u. H. E. G. Paulus). Nürnb., 1793—95. Bd. I—IV. 8vo. Ontbr. I. afl. 2—4.

Jahrbuch d. hist. Gesellschaft Züricher Theologen. Herausg. v. G. Volkmar. Zur., 1877. Dl. I. 8vo.

Theologischer Jahresbericht, herausgeg. von B. Pünjer (seit Bd. V von R. A. Lipsius.) 1882—91. Leipz. u. Braunschw. 1883—92. Band I—XI. 8vo.

Theologische Studien und Kritiken, Eine Zeitschrift f. das gesamte Gebiet der Theologie, begründet v. C. Ullmann u. J. W. C. Umbreit und herausg. v. J. Köstlin u. E. Kautzsch. Jahrg. LXII u. LXIV (1889 u. 1891). Gotha, 1889, 91. 2 dln. 8vo.

Ullmann, C., Die Stellung der Studien u. Kritiken in der Theologie u. Kirche. O.O., 1847. 8vo.

Deutsche Evangelische Kirchenzeitung, Wochenschrift zur Pflege evang. Gemeindelebens u. zur Förderung kirchl. Selbständigkeit, herausg. v. A. Stöcker. Berlin, Jahrg. III (1888, 89.) 4to.

Hierbij: Litterarische Beilage d. Deutschen Evang. Kirchenzeitung. Berlin, Jahrg. III. (1889).

Protestantische Kirchenzeitung, f. das evang. Deutschland, herausg. u. redigirt v. J. E. Websky. XXXVI u. XXXVIII. Jahrg. Berl., 1889, 91. 2 dln. 4to.

Theologische Literaturzeitung, herausg. v. A. Harnack u. E. Schürer. XIV u. XVI. Jahrg. Leipz., 1889, 91. 2 dln. 4to.

Theologische Zeitschrift, aus der Schweiz. Redigirt v. F. Meili. VI u. VIII Jahrg. (1889 u. 1891). Aussersihl, 1889, 91. 2 dln. 8vo.

Zeitschrift f. wissenschaftliche Theologie. In Verbindung mit mehreren Gelehrten herausg. v. A. Hilgenfeld. XXXIVer Jahrg. Leipz., 1891. 8vo.

Jahrbücher f. protestantische Theologie, herausgeg. v. Lipsius, Pfleiderer u. Schrader. XVII Jahrg. Braunschw., 1891. 8vo.

Deutsch-evangelische Blätter, Zeitschr. f. den gesammten Bereich des deutschen Protestantismus, begründet von W.

Beyschlag u. A. Wolters u. herausgeg. v. Willib. Beyschlag. XVIer Jahrg. Halle a/S., (1891). 8vo.

Revue Chrétienne, publiée sous la direction de F. Puaux. XXXVIe et XXXVIIIe année. Paris, 1889, 91. 8vo.

BIJBELUITGAVEN.

INLEIDING. — BIBLIOGRAPHIE. — WOORDENBOEKEN.

Tischendorf, A. F. C., Notitia edit. codd. bibliorum Sinaitici. Acc. catalogus codd. nuper ex oriente Petropolin perlatorum. Item Origenis scholia in prov. Salomonis, partim nunc primum partim sec. atque emend. edita. Lips., 1860. 4to.

——————— Responsa ad calumnias Romanas. Item Suppl. N. T. ex Sinaitico codice ann. 1865 editi. Lips., 1870. 8vo.

(Wetstein, J. J.), Prolegomena ad N. Test. Graeci edit. accurat., e vet. codd. MSS. denuo procurandam, in quibus agitur de codd. MSS. in N. T., script. Gr. qui N. T. usi sunt, vers. vet., edit. prioribus et claris interpret. cet. Amst., 1730. 4to.

Bbett, T., Verhand. over de oude overzettingen van den bijbel. In een brief aan een vriend. U. h. Eng. vert. d. E. B**s. 's Grav., 1763. 8vo.

Kennicott, B., The ten annual accounts of the collation of Hebrew MSS. of the O. Test., begun in 1760 a. compl. in 1769. Oxf., 1770. 8vo.

Hooykaas, I., Iets over de Grieksche vertaling van het O. Test. Rott., 1888. 4to. Overdruk.

Hinlopfn, N., Historie van de Nederlandsche overzettinge des Bijbels, verzeld van Bijlagen hiertoe betrekkelijk, waer onder de Resolutien van de overzetters en overzieners aengaende de Duitsche tale. Leyd., 1777. 8vo.

Harderwijk, I. v., Verslag van een HS. bevatt. Jakob van Maerlants Nederduitsche proz. bijbelvertaling. M. aant. en bijl. 's Grav., 1831. 8vo.

Hengel, W. A. v., Proeve van grondslagen voor eene nieuwe Nederd. vertaling van het N. T. naar den leiddraad der vertaling van den Statenbijbel en volgens den gewonen Griekschen tekst. 's Hert., 1852. 8vo.

OOSTERZEE, H. M. C. v., De synode en de bijbelvertaling. 's Hert., 1854. 8vo.

DUGTEREN, P. v., Aan- en opmerkingen bij het lezen van de nieuwe bijbelvertaling van het N. T. 's Hert., 1869. 8vo.

Vos Az., G. J., De nieuwe, synodale bijbelvertaling inzonderheid van de vijf hist. boeken des N. T. onderzocht. Utr., 1870. 8vo.

LONG, J. LE, Bibliotheca sacra seu Syllabus omnium fere Sacrae Script. editionum ac versionum secund. seriem linguarum quibus vulgatae sunt, notis hist. et crit. illustr. Adj. praestantissimis Codd. MSS. Nova edit. rec. et cast. notisque auxit C. F. BOERNERUS. Lips., 1709. 2 dln. 8vo.

REUSS, E., Bibliotheca N. T. Gr. cuius editiones ab initio typogr. ad nostram aet. impressas quotquot reperiri potuerunt. Brunsv., 1872. 8vo.

LONG, Is. LE, Boekzaal der Nederduijtsche Bijbels, geopent in een hist. verhand. van de Oversettinge der HS. in de Nederd. tale, ben. de verand. welke door de Gereform., Luth., Mennon. en Roomschges. gemaakt zijn. Met bericht van meer dan hondert oude HS. van Bijbels, als meede van meer dan duysendt versch. drukken in de Nederd. tale. Amst., 1732. 4to.

Encyclopädie, Biblische, od. exeget. Realwörterbuch über die sämmtl. Hülfwissenschaften des Auslegers, nach den Bedürfnissen jetziger Zeit. Durch ein Gesellschaft von Gelehrten. Gotha, 1793—95. Bd. I—III (A—R). 4to.

CALMET, A., Het algemeen groot hist., oordeelk., chronol., geogr. en letterl. naam- en woordboek van den gantschen H. Bijbel. U. h. Fr. vert., merkel. vermeerd. en m. aanmerk. verrijkt d. MATTH. GARGON. Leid., 1725—31. 4 dln. fol.

WINER, G. B., Biblisches Wörterbuch zum Handgebrauch. 2e umgearb. Aufl. Leipz., 1833, 38. 2 dln. 8vo.

Woordenboek, Bijbelsch, voor het Christelijk gezin. Uitg. d. W. MOLL, P. J. VETH en F. J. DOMELA NIEUWENHUIS, onder medewerking van onderscheidene Nederl. geleerden. Amst., 1852—59. 3 dln. 8vo.

Handwörterbuch des Biblischen Alterthums f. gebild. Bibelleser. Herausg. unter Mitwirkung von G. BAUR u. A. von E. C. A. RIEHM. Bielef., 1884. 2 dln. Met pl. 8vo.

GRONDTEKST EN VERTALINGEN.

Geheele Bijbel, O. Test., N. Test., Apokr. boeken.

Biblia polyglotta, complect. textus originales, Haebr. c. Pentateucho Samar., Chald., Graecum versiones ant. etc. cum apparatu, appendicibus, tabulis etc. Ed. BRIANUS WALTONUS. Lond., 1657. 6 dln. fol.

Bijgevoegd: EDM. CASTELLUS, Lexicon heptaglotton, Hebr., Chald., Syriac., Samarit., Aethiop., Arab. et Persica separatim. Lond., 1669. 2 dln. 1 bnd.

Biblia Hebraica c. Lat. interpret. X. PAGNINI. Acc. bibliorum pars quae Hebr. non invenitur, item N. T. Gr. c. vulg. interpr. Lat. interlin., Studio B. A. MONTANI. Lips., 1657. fol.

Bijgebonden: F. LUCAS, Romanae correctionis in Lat. bibliis ed. Vulgatae jussu Sixti V recogn. loca insigniora. Acc. libellus alter cont. alias lect. variet., in eisdem bibliis Lat. ex vet. MSS. exemplar. collectas. Lips., 1657.

Bibliorum versionis Syro-Estranghelae Specimen ined. et hexaplaris cum simplici atque utriusque fontibus Gr. et Hebr. coll. c. duplici Lat. vers. ac notis. E. J. B. DE ROSSI. Parmae, 1778. 4to.

Monumenta sacra inedita, nova collecta ed. C. TISCHENDORF. Lips., 1855—70. Dl. I—VI en IX. 4to.

I. Fragmenta sacra Palimpsesta s. fragm. cum N. tum V. Test.
II. Fragmenta Evang. Lucae et libri Genesis.
III. Fragmenta Origenianae Octateuchi edit.
IV. Psalterium Turicense purpureum. Add. Danihelis libro.
V. Epistulae Pauli et Catholicae.
VI. Apocalypsis et Actus Apostolorum (c.) quatuor evang. reliquiis.
IX. Codex Laudianus s. Actus Apost. Gr. et Lat.

Codex Ephraemi Syri rescriptus s. Fragmenta utriusque Testamenti e cod. Gr. Parisiensi celeber. quinti ut videtur post Christum seculi eruit atque edid. C. TISCHENDORF. Lips., 1843, 45. 2 dln. in 1 bnd. 4to.

Biblia, Vet. et Nov. Test. Gr. ex antiquiss. cod. Vaticano ed. A. MAIUS. Romae, 1857. 5 dln. 4to.

Biblia Sacra Lat. vulg. ed. Sixti V jussu recogn. et Clementis VIII auct. ed. Col. Agr. 1743. 8vo.

Biblia Sacra vulg. ed. juxta exempl. ex typogr. apost. Vat. Romae 1592 et 1593 inter se collata et ad normam correct.

Roman. exacta auct. Pii IX ed. VALENT. LOCH. Ratisb., 1872, 73. 4 dln. 8vo.

Biblia Sacra ex S. CASTELLIONIS int., ejusque postrema recognitione c. annot. eiusdem et historiae Suppl. ab Esdra ad Machabaeos et inde usque ad Chr., ex Josepho. Acc. in nova hac edit. ej. delineatio reipublicae Jud. et Jos. — Defensio vers. N. T. contra Th. Bezam. Franc., 1697. fol.

ULFILAS, V. et N. T. versiones Gothicae fragmenta quae supers. Ad fidem codd. castigata Latin. donata adnot. crit. instr. c. gloss. et gramm. linguae Goth. edd. H. C. DE GABELENTZ et J. LOEBE. Lips., 1843—46. 3 dln. 2 bdn. 8vo.

——— Die Heil. Schriften A. u. N. Bundes in Gothischer Sprache. M. gegenüberstehendem Griech. u. Latein. Texte, Anmerkungen, Wörterbuch, Sprachlehre und geschichtl. Einleitung v. H. F. MASSMANN. Stuttg., 1855, 57. 2 dln. 8vo.

Bibel od. die ganze H.S. nach der Uebersetz. LUTHERS. Lond., 1839. 8vo.

Bibel, od. die ganze H.S. nach der Uebersetzung M. LUTHER's bearb. v. F. G. LISCO. Berl., 1842, 53. 2 dln. 8vo.

Bible, The Holy, cont. the O. a. N. Test. Lond., 1843. 12mo.

De Bibel, O. ende N. Test. met grooter naersticheyt na den Lat. text gecorrigeert ende opten cant des boecks die alteratie, die Hebr. veranderinge, enz. Met schoenen figuren ghedruckt ende naerstelijck weder oversien. Antw., W. Vorsterman, 1531. fol.

Bibel, O. ende N. Test., met grooter naersticheyt overghestelt ende ghecorrigeert nae dat Louensche Lat. exemplaer. Louen, Anth. Marie Bergaigne, 1553. fol. Met houtsneden.

De Bibel in duyts, voortijts bij Jac. Liesvelt wtghegaen. Nu oock lestmael wederom met grooter neersticheydt overghesien, verbetert, enz. Rott., D. Mullens, 1561. fol.

Biblia. Dat is de gantsche H. S., grondelick ende trouwelick verduytschet. M. verclaringhe duysterer woorden, enz. Dordr., J. Canin, 1580. fol. Met kaarten.

Biblia d. i. de gantsche H.S. Statenvertaling. Dordr., 1686. fol.

——— Hetz. Statenvertaling. Amst., 1687. fol.

Bijbel, O. en N. Test. na de Oversetting van M. LUTHERUS (m. Luthersche Psalmen, Gezangen en Catechismus.) Amst., 1734. 8vo.

Biblia d i. de gantsche H.S. Statenvert. Dordr., 1738. 4to.

Achterin: De CL Psalmen Davids, overgeset d. PETR. DATHENUM. En tot gemack des Sangers op eenen Sleutel gest. d. CORN. DE LEEUW. Dordr., 1739.

Biblia d. i. de gantsche H.S. Statenvert. Dordr., 1749. 8vo.

——— Hetz. Statenvert. 's Grav., 1757. 4to.

Achterin: Het Boek der Psalmen enz. Vert. v. h. kunstgenootsch. Laus Deo, Salus populo. Amst., 1761.

Bijbel. O. en N. Test. en Apr. Boeken, uit het Hebr. en Gr. vert. d. IJ. v. HAMELSVELD. Met korte aanmerkingen. Amst., 1790—97. 14 dln. in 20 stn. 8vo.

Bijbel. Alle de boeken des O. en N. Verb., uitgeg. d. J. H. v. D. PALM. Leid., 1822—25. 3 dln. 4to.

Bijbel. O. en N. Test., door LUTHER in het Hoogd. en daaruit eertijds d. AD. VISSCHER in de Nederd. taal overgezet, op nieuw herzien. Amst., 1823. 8vo.

Bijbel d. i. de gantsche H.S. Statenvert., ingerigt overeenk. de thans gebruikelijke taal en spelling. Amst., Ned. Bijbelgen., 1864. 8vo.

Feestuitgave 50-jarig bestaan v. h. Ned. Bijbelgen.

Biblia Hebraica, cum punctis. Antv., Chr. Plantin, 5326 (1566). 2 dln. 4to.

Met aanteekeningen in HS.

Biblia Sacra s. magna rabbinica Hebr. et Chald. Cum Masora ac select. Hebr. interpr. comment. RABBI SALOM. JARCHI, R. ABR. ABEN ESRAE, cet. illustr. JOH. BUXTORF. Basil., 1620. 3 dln. fol.

Bijgebonden: JOH. BUXTORF, Tiberias s. Comment. Masorethicus triplex: hist., didact., crit., ad illustrationem Operis biblici Basileensis conscriptus. Basil., 1620.

Biblia Hebraica, accurat. not. Hebr. et lemnatibus Lat. ill. a JOH. LEUSDEN. Amst., 1667. 8vo.

Biblia Hebraica. Amst., J. Athias, 5465 (1704). 3 dln. 12mo.

Biblia Hebraica, c. notis crit. et versione Lat. ad notas crit. facta. Acc. libri Gr., qui Deutero-Canonici vocantur. Aut. C. F. HOUBIGANT. Lut. Par., 1753. 4 dln. fol.

Vetus Testamentum Hebraicum, cum variis lect. ED. B. KENNICOTT. Oxon., 1776—80. 2 dln. fol.

Biblia Hebraica ed. S. BAER, adj. Fr. DELITZSCH. Lipsiae, 1869—1892. 8vo.

Vet. Test. Gr. ex vers. LXX. interpr. Juxta ex. Vatic. Romae ed. Amst., 1683. 8vo.

Vetus Test. juxta LXX interpr. Ex ant. MS. cod. Alexandrino accur. descriptum. Emend. atque supplet. ed. J. E. GRABE. Oxon., 1707—20. 4 dln. 2 bdn. fol.

Vet. Test. Gr. ex versione LXX interpr. Una c. scholiis variis lect., nec non fragmentis versionum Aquilae, Symmachi et Theodotionis. Ed. LAMB. Bos. Fran., 1709. 4to.

Ex. gebonden in 4 deelen, doorschoten en met vele aanteek.

Vet. Test. Gr. ex vers. LXX interpr. Olim ad fidem codd. MSS. Alexandrini ed. a J. E. GRABE. Nunc vero exempl. Vaticani aliorumque MSS. codd. lect. var. ed. J. J. BREITINGER. Tiguri, 1730. 4 dln. 4to.

Vet. Test. Gr. cum variis lectionibus edd. R. HOLMES et J. PARSONS. Oxon., 1798—1827. 5 dln. fol.

Vet. Test. Gr. juxta LXX interpr. Textum Vatic. Rom. emend. edidit argumenta et locos N. T. parallelos notavit C. TISCHENDORF. Lips., 1850. 2 dln. 8vo.

——————— Hetz. Ed. alt. corr. et auct. Lips., 1856. 2 dln. 8vo.

Vet. Test. Graeci codices Vaticanus et Sinaiticus, cum textu recepto coll. ab E. NESTLE. Supplem. edit. quae Sixtinam sequuntur omnium, in primis Tischendorfianarum. Lips., 1880. 8vo.

Vet. Testamenti Librorum Canonicorum pars I. Graece ed. P. DE LAGARDE. Gott., 1883. 8vo.

The Old Testament in Greek, ed. by H. B. SWETE. Cambridge, 1887, 91. 2 dln. 8vo.

Vetus Testamentum Latine. Ex. transl. J. CLERICI. C. ejusdem paraphrasi perp., comment. philol., dissertat. crit. et tabulis chronol. auct. Amst., 1708—35. 4 dln. fol.

Biblia Sacra Latina Vet. Testam. ed. instituit suasore C. C. J. de Bunsen, Theod. Heyse ad finem perd. C. DE TISCHENDORF. Lipsiae, 1873. 8vo.

Proeve eener nieuwe vertaling van het O. Test. (d. A. KUENEN, I. HOOYKAAS, W. H. KOSTERS en H. OORT.) Z. pl. 1888. 8vo.

Humas de Parasioth y Astharoth, traduzido palabra por palabra de la verdad Hebr. en Espanhol. Impr. por industria y despeza de Menasseh ben Israel. Amst., 5387 (1627.) 8vo.

De vijf Boeken van Mozes, vert. en met korte aanteek. d. H. F. T. FOCKENS. Fran., 1853. 8vo.

Boeken van Jozua, de Rigteren, Ruth, Samuel, de Koningen, de Kronyken, Ezra, Nehemia en Esther, vert. en met korte aant. d. H. F. T. Fockens. Fran., 1855. 8vo.

Sander, H., Het boek Job, ten algemeenen gebruike. U. h. Hoogd. d. J. van M(anen) Azn. Utr. 1783. 8vo.

Renan, E., Le livre de Job, trad. de l'Hébreu. Etude s. l'âge et le caractère du poème. Par., 1859. 8vo.

Het Hebreus Psalmboek, met de nieuwe Nederl. oversettinge, uytgeg. d. Joh. Leusden. Amst., 1666. 12mo.

Psalterion Graece, cura Just. Decadyi. Venet., Aldus Manutius s. a. (1498). 4to.

De CL Psalmen Davids overghes. d. P. Dathenum. De Musijcknoten op eenen sleutel gestelt na de correctie van Corn. de Leeuw. 1716. 12mo.

Achterin: Het rechte gebruyck van des Heeren H. Avontmael soo voor als na de bedieninghe enz. Amst., 1709. — Ordre en verdeelinge van de H. texten te Leyden. Leyd. 1716.

Muntinghe H., De Psalmen uit het Hebreeuwsch vertaald. (en Korte aanmerkingen). Leyd., 1790—91. 4 stn. 8vo.

Schultens, A., Proverbia Salomonis versionem integram ad Hebr. fontem expressit atque comment. adj. Lugd. Bat., 1748. 4to.

Muntinghe, H., De spreuken van Salomo uit het Hebreeuwsch vertaald, met aanmerkingen. Leyd. 1796. 8vo.

Renan, E., L'Ecclésiaste, trad. de l'Hébreu, avec une étude sur l'age et le caractère du livre. Par. 1882. 8vo.

Vries van Heyst, B. G. de, Sjoelammit. 't Lied der Liedren, Lief des Lof, verdietscht. Haarl., 1884. 4to.

——————— Hetzelfde werk. 2e druk. Haarl., z. j. 8vo.

——————— Der ballingen trooster, Jesaiah XL—LXVI in Nederl. dicht overgebracht. Haarl., 1884. 8vo.

Daniel sec. Septuaginta ex tetraplis Origenis, nunc primum ed. Gr. et Lat. e singulari Chisiano cod. ann. supra 800 (a Simone de Magistris). Romae, 1772. fol.

Daniel sec. Septuaginta ex tetraplis Origenis. Ex Chisiano cod. Rom. prinum, deinde Gottingae, nunc denuo ed. Animadv. et praefat. adj. C. Segaar. Traj. ad. Rh. 1775. 8vo.

Joël, metrisch übersetzt mit einer neuen Erklärung von J. C. R. Eckermann. Lubeck, 1786. 8vo.

———

Novum Testamentum Gr., (c. praef. et notis NIC. GERBELII). Hagenoae, Thomas Anshelmus, 1521. 4to.

Exemplaar gebruikt door Jac. Joh. Batelier bij de samenstelling van zijn: »Korte verklaringh van de Drie getuygen» enz. en met handschrift. marginale aanteek. verrijkt.

Nov. Test. Gr. ut ex Bibl. Regia ann. MDL. p. Rob. Stephanum excusum fuit. Francof., 1601. fol.

Nov. Test. Cujus Graeco contextui respondent interpret. duae: una vetus, altera TH. BEZAE, cum annot. Acc. J. CAMERARII in Nov. Foed. comment. Cantabr., 1642. fol.

Nov. Text. Gr., Acc. parallela Scripturae loca, nec non var. lect. ex plus quam C MSS. codd. et ant. versionibus collectae. Oxon., 1675. 8vo.

Nov. Test. Gr. Ex regiis aliisque optimis edit. cum cura expressum. Amst., 1678. 12mo.

Nov. Test. Gr. Ed. nova, cum var. lect. et annot. Studio et labore S. CURCELLAEI. Amst., 1685. 8vo.

Nov. Test. Gr., interpr. THEOD. BEZA. Amst. 1673. 12mo.

——————— Idem. Amst., 1686. 12mo.

Nov. Test. Gr., in quo tum select. versiculi 1900 asteriscis notantur. Auct. JOH. LEUSDEN. Amst., 1698. 12mo.

Nieuwe Test. Gr. met de Nederd. oversetting d. J. LEUSDEN. Amst., 1698. 12mo.

Bijgebonden: De CL psalmen Davids met een. and. lofzangen uyt den Fr. in Nederl. dichte overgeset d. PETR. DATHENUM, de musijcknoten op eenen Sleutel gest. v. CORN. DE LEEUW. Amst., 1726. — Onderwijs in de Christ. religie, bij vragen en antw. na de belijdenis d. Remonstr.-Geref. Christenen. Rott., 1726.

Nov. Test. Gr., una cum scholiis Graecis. Opera ac studio J. GREGORII. Oxon., 1703. fol.

Nov. Test. Gr. c. lect. var. MSS. exemplarium, vers., edit., SS. Patrum et Script. eccles. et in easdem notis. Acc. loca script. parallela et append. ad var. lect. Studio et lab. J. MILLII. Oxon., 1707. fol.

——————— Idem. Rec. novisque accessionibus locuplet. L. KUSTERUS. Roterod., 1710. fol.

Nov. Test. Gr. Post priores S. CURCELLAEI tum et DD. Oxoniensium labores quibus parallela script. loca nec non var. lect. exhibentur. Exam. G(ERARD.) D(E) T(RAJECTO). Amst., 1711. 8vo.

Nov. Test. Gr. S. CURCELLAEI. Ed. alt. auct. atque emend. Amst., 1735. 8vo.

Nov. Test. Gr. (Ed. M. MAITTAIRE). Lond., 1714. 8vo.

Nov. Test. Gr. ed. J. LEUSDEN. Amst., 1740. 12mo.

Nov. Test. Gr. Post priores S. CURCELLAEI tum et Oxoniensium labores. Ed. Milliana; var. praeterea ex MS. Vindobon. ac tandem crisis perpetua, qua singulas var. earumque valorem aut orig. ad XLIII canones exam. G.(er.) D.(e) T.(rajecto) M. D. Amst., 1741. 8vo.

Nov. Test. Gr. editionis receptae c. lect. var. codd. MSS. ed. aliarum versionum et patrum nec non comment. pleniore. Opera et studio J. J. WETSTENII. Amst., 1751, 52. 2dln. fol.

Achter Dl. II gebonden: Duae epistolae S. CLEMENTIS ROMANI quas ex cod. MS. N. T. Syriaci nunc primum erutas c. vers. Lat. apposita ed. J. J. WETSTENIUS. Lugd. Bat., 1755.

Nov. Test. Gr. ex iterata recognitione J. A. BENGELII. Tub., 1753. 8vo.

Nov. Test. Gr., ad fidem Graec. codicum MSS. nunc primum expressum, adstipulante J. J. WETSTENIO: juxta sectiones J. A. BENGELII divisum. Et nova interpunct. saepius illustr. Acc. in alt. volumine emendat. conjectur. vir. doct. undecunque coll. Lond., 1763. 2 dln. 8vo.

Nov. Test. Gr. e cod. MS. Alexandrino descriptum a C. G. WOIDE. Lond., 1786. fol.

Hierbij: Appendix ad ed. N. T. Gr. e cod. MS. Alexandrino a WOIDE descr., in qua cont. fragmenta N. T. juxta interpret. dialecti super. Aegypti, quae Thebaidica vel Sahidica appel, c. dissert. de versione bibliorum Aegyptiaca. Oxon., 1799. fol.

Nov. Test. Gr. ad cod. Vindobonensem expressum. Var. lect. addidit F. C. ALTER. Viennae, 1786, 87. 2 dln. 8vo.

Nov. Test. Gr., Textum ad fidem cod. vers. et partum rec. et lect. variet. adj. J. J. GRIESBACH. Ed. II[a]. Hal Sax., 1796, 1806. 2 dln. 8vo.

Nov. Test. Gr. ad cod. Mosquenses utriusque biblioth. SS. Syn. et tabularii imp. edit. N. T. princ. et doct. virorum libellis crit. iterum rec. expl. C. F. DE MATTHAEI. Witteb., 1803, 4. Dl. I, II. 8vo.

Nov. Test. Gr. Lond., 1810. 12mo.

Das Neue Testament Gr., nach d. besten Hülfsmitteln kri-

tisch revidirt m. neuer Deutschen Uebersetzung von H. A. W. MEIJER. Gött., 1829. 2 dln. 8vo.

Nov. Test. Gr. post J. A. H. TITTMANNUM ad fidem opt. libr. sec. curis recogn. lectionumque var. notavit A. HAHN. Lips., 1840. 8vo.

Nov. Test. Gr. ad ant. testes recensuit, apparatum crit. multis modis auct. et correct. opposuit comment. isagogicam praemisit C. TISCHENDORF. Ed. 2da. Lips., 1849. 8vo.

Nov. Test. Gr. rec. C. TISCHENDORF. Lips., 1850. 8vo.

Nov. Test. Sinaiticum s. N. T. c. epistula Barnabae et fragmentis pastoris ex cod. Sinait. auspiciis Alexandri II imp. ex tenebris protracto orbique litterarum tradito, accurate descripsit A. F. C. TISCHENDORF. Lips., 1863. 4to.

Nov. Test. Vaticanum post Angeli Maii aliorumque imperfectos labores ex ipso cod. ed. A. F. C. TISCHENDORF. Lips., 1867. 4to.

Bijgevoegd: Appendix N. T. Vat., inest apocal. ex cod. Unciali Vat. 2066, c. suppl. et emend. N. T. Vat. item illustr. editio cod. Vat. Rom. nuperrima, ed. C. TISCHENDORF. Lips., 1869.

Nov. Test. Gr. ad edit. suam VIII criticam maj. conformavit, lectionibusque Sinaiticis et Vatic. item Elzevirianis instr. C. TISCHENDORF. Lips., 1873. 8vo.

Nov. Test. Syriacum, c. versione Latina. Cura et studio JOH. LEUSDEN et COR. SCHAAF. Ad omnes edit. rec. et var. lect. adornatum. Lugd. Bat., 1709. 4to.

——————— SCHAAF, CAR., Lexicon Syriacum concordantiale omnes N. T. Syriaci voces complectens. Lugd. Bat., 1709. 4to.

Nov. Test. ex vers. Vulgata. C. paraphr. et adnot. H. HAMMONDI. Ex Angl. ling. in Lat. transl., suisque animadv. illustr., castigavit, auxit J. CLERICUS. Amst., 1698. 2 dln. 1 bnd. fol.

——————— Idem Ed. IIa emend. et auct. Francof., 1714. fol.

Nov. Test. Lat. interpr. HIERONYMO. Ex cod. Amiatino omnium et ant. et praest. nunc primum ed. C. TISCHENDORF. Lips., 1850. 4to.

Nouv. Test. trad. sur l'original Grec. Av. des remarques, ou l'on explique le texte et ou l'on rend raison de la version p. J. LE CLERC. Amst., 1703. 2 dln. 1 bnd. 4to.

Das N. Test. nach der Uebers. LUTHERS u. s. w. Reutl., 1793. 8vo.

Bücher, Die, des Neuen Test., uebers. v. W. M. L. DE WETTE. 3e verb. Aufl. Heidelb., 1839. 8vo.

Het N. Test. in Nederd. na der Grieckscher Waerheijt overgeset. Leyd., 1604, 8vo.

Achterin: Psalmen Davids wt den Frans. dichte gem. d. CLEM. MAROT ende THEOD. DE BEZA, overghes. d. P. DATHENUM. Mitsg. den Catechismus enz. Leyd., 1604.

Het N. Test. Met de annotatiën A. MARLORATI, aldereerst overgheset wt de Fransoysche sprake. Leyd., 1616. 8vo.

Achterin: De CL Psalmen Davids overgheset d. DATHENUM. Gheheel op Musycks Noten. Met de Christ. Catechismus enz. Leyd., 1616.

Het N. Test. Statenvertaling. t'Amst., 1661. 12mo.

Het N. Test. U. h. Gr. op nieuws vert. d. C. HARTSOEKER. M. bijvoeging van eenige korte aanmerkingen. Amst., 1680. 8vo.

Ex. in 3 deelen gebonden, doorschoten en met bijna onleesbaar klein geschreven aanteek.

Het N. Test. op nieuws uyt het Gr. vert. met de verscheide Gr. lesingen enz. (d. C. CATZ). Amst., 1701. 8vo.

Achterin: C. CATZ, Sleutel of redengeving dien. tot bewys van de vert. d. N. T. Amst., 1701.

Het Nieuwe Test. vertaelt. (Naar den Vulgaat). Brussel, 1838. 12mo.

Al de boeken des N. Verb. op nieuw vert. en m. opschr., gelijkl. plaatsen en een aant. voorz. d. G. VISSERING. Amst., 1854. 8vo.

———————— Hetzelfde. 2e verb. en m. vele aant. verm. druk. Amst., 1859. 8vo.

Alle de hist. schriften van het N. T., vert. m. opheld. aant. d. S. P. LIPMAN. 's Hert., 1859. 8vo.

Het N. Test., op nieuw uit den grondtekst overgezet en van inleid., inhoudsopgaven, gelijkluidende plaatsen en aant. voorzien (d. J. J. PRINS, W. MUURLING en H. G. J. v. DOESBURGH). Amst. enz., 1868. 8vo.

N. Test., transl. into Chinese by GÜTZLAFF. Revised a publ. by W. LOBSCHEID. Z. pl., n. j. 8vo.

Evangeliarum quadruplex. Lat. vers. ant. seu vet. Ital. Nunc primum ed. a Jos. BLANCHINO. Rom., 1749. 2 dln. in 4 bdn. fol.

Synopsis Evang. Matthaei, Marci et Lucae una cum iis

Joannis pericopis quae omnino c. caeter. evang. narrat. conferendae sunt. Textum rec. et sel. lect. variet. adj. J. J. Griesbach. Editio IV[a]. Hal. Sax., 1822. 8vo.

Synopsis Evangelica. Ex IV evang. ord. chronol. concinnavit praetexto brevi comm. ill. ad ant. testes opposito apparatu crit. rec. C. Tischendorf. Lips., 1851. 8vo.

Steenhoff, G., Proeve van eene letterlijk getrouwe vert. van het Evang. naar Joh., m. opheld. aanteek. Oudew., 1845. 8vo.

Paulus, H. E. G., Des Apostels Paulus Lehr Briefe an die Galater- und Römer-Christen. Wortgetreu uebers. m. erläut. Zwischensätzen, einem Ueberblick des Lehrinhalts u. Bemerkungen ü. schwerere Stellen. Heidelb., 1831. 8vo.

Nielsen, R., Des Brief Pauli an die Römer entw. Deutsche Bearbeit. v. A. Michelsen. Leipz., 1843. 8vo.

Epistolae Sanct. Apost. et Apocalypsis S. Joannis. Ex vers. Vulg. c. Paraphrasi et adnot. Henr. Hammondi. Ex Angl. lingua in Lat. transl., suisque animadv. illustr.', castigavit, auxit J. Clericus. Ed. II[a] emend. et auct. Francof., 1714. fol.

Apocalypses apocryphae Mosis, Esdrae, Pauli, Johannis, item Mariae dormitio, additis evangeliorum et actuum apocryphorum supplementis. Max. partem nunc prim. ed. C. Tischendorf. Lips., 1866. 8vo.

De Apocriefe Boeken des O. V., uit het Gr. vert. en met opschriften en eenige aant. voorzien d. J. Dyserinck. Met een woord tot inleid. v. A. Kuenen. Haarl., 1874. 8vo.

De Spreuken van Jezus, den zoon van Sirach, uit het Gr. vert. en met opschriften en eenige aant. voorzien d. J. Dyserinck. Met een woord t. inleid. v. A. Kuenen. Haarl. (1870). 8vo.

Fabricius, J. A., Codex Apocryphus N. T. collectus, castigatus, testimoniisque censuris et animadvers. ill. Hamb., 1719, 43. 3 dln. 2 bdn. 8vo.

Codex Apocryphus N. T. E libris edit. et MS. max. Gall., Germ. et Ital. coll., recensuit notisque et prolegom. illustr. J. C. Thilo. Lips., 1832. I. 8vo.

Evangelia apocrypha adhibitis plurimis codd. Gr. et Lat. maximam partem nunc primum consultis atque inedit. copia insignibus ed. C. Tischendorf. Lips., 1853. 8vo.

Acta Apostolorum apocrypha. Ex triginta antiquis codd. Gr. vel nunc primum eruit vel secund. atque emend. edid. C. TISCHENDORF. Lips., 1851. 8vo.

De apokryfe boeken des N. Verb. Bijeenverzameld, uit de oorspr. talen overgezet en met inleid. en aant. voorzien. 's Grav., 1842. Dl. I. 2 stn. 1 bnd. 8vo.

De apokryfe Evangeliën, Naar de nieuwste uitg. v. C. Tischendorf vert. d. L. v. CLEEFF en C. P. HOFSTEDE DE GROOT. Amst. 1867. 8vo.

INLEIDING (HERMENEUTIEK) EN KRITIEK.

LUTHER, M., Vorreden zu den Büchern der H.S., bes. gedruckt als eine Anleitung zum Lesen der Bibel. Leipz., 1825. 8vo.

ROSENMÜLLER, J. G., Handleiding ter bevordering van het nuttig leezen des bijbels. U. h. Hoogd. Amst., 1794. 8vo.

WAHL, C. A., Geschiedk. inleid. in alle de boeken des Bijbels. U. h. Hoogd. vert. d. J. v. Hulst Lz., den Haag, 1806. 8vo.

HEYNINGEN, H. v., Bijbelsch handboek voor alle Christenen om den Bijbel overeenkomstig deszelfs hooge waarde met nut te gebruiken. 's Grav., 1822. 8vo.

BRUINING, GERBR., Rijpste vruchten van een krit. onderzoek naar de eigenlijke bijbelschrijvers, dat 50 jaar geleden aanving. Of Marcus en Timotheus, meer en minder geloofwaardige samenstellers van ons tweede en derde Evangelie en de Handelingen. ('s Grav., c. 1840.) 8vo.

PAREAU, L. G., Hermeneutica codicis sacri. Gron., 1846. 8vo.

PRINS, J. J., Handb. tot de kennis van de Heil. Schriften des O. en N. Verb. Rott., 1851, 52. 2 dln. 8vo.

NICOLAS, M., Etudes crit. sur la Bible. A. et N. Test. Par., 1862, 64. 2 dln. 8vo.

BUNSENS Bibelwerk. Vollständiges Bibelwerk für die Gemeinde. In drei Abtheilungen (I. Die Bibel; II. Bibelurkunden; III. Bibelgeschichte) von C. C. J. BUNSEN. Leipz., 1858—70. 9 dln. m. Atlas. 18 stn. 8vo.

REUSS, E., Histoire du canon des Ecritures Saintes dans l'église Chrestienne. Strasbourg, 1863. 8vo. (Extrait de la Revue de Théologie).

HUET, C. BUSKEN, Vragen en antwoorden. Brieven over den Bijbel. Haarl., 1858. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, C. P., Brieven over den Bijbel naar aanleiding van Busken Huet's Brieven over den Bijbel. Gron., 1859. 2 dln. 8vo.

MEYBOOM, L. S. P., Raadselachtige verhalen u. h. O. en het N. Verb. Gron., 1870. 8vo.

KOETSVELD, C. E. v., Van waar onze bijbel? Geschiedk. herinneringen betr. den oorsprong van de H.S. Schoonh., 1877. 8vo.

CREDNER, H. A., Zur Geschichte des Kanons. Halle, 1847. 8vo.

KUYPER, A., De hedend. schriftcritiek in hare bedenkelijke strekking voor de gemeenten des levenden Gods. Rede. Amst., 1881. 8vo.

KENNICOTT, B., Epistola ad prof. Joan. Dav. Michaelis de Censura primi tomi Bibliorum Hebr. nuper editi in Bibliotheca ejus Orient., parte XI. Oxon., 1777. 8vo.

——————— The state of the printed Hebrew text of the O. Test. considered, with an extract of mistakes and various readings. Oxf., 1753, 59. 2 dln. 8vo.

ROSSI, J. B. DE, Variae lectiones V. T. ex immensa MSS. editorumq. cod. congerie haustae et ad Samar. textum, ad vetustiss. versiones ad accuratiores sacrae crit. fontes ac leges examin. Parmae, 1785, 86. 4 dln. 4to.

Hierbij: Id., Scholia critica in V. T. libros s. Supplementa ad varias Sacri textus lectiones. Parmae, 1798.

JAHR, F. W., Loca ex libris V. T. hist. quae J. Clericus corrupta credit. Vitemb., 1731. 4to.

AMERSFOORDT, J., De variis lectionibus Holmesianis locorum quorumdam Pentateuchi Mosaici. Lugd. Bat., 1815. 4to.

DRIVER, S. R., Notes on the Hebrew text of the books of Samuel. Oxford, 1890. 8vo.

JAHN, J., Einleitung in die göttlichen Bücher des Alten Bundes. 2te umgearb. Auflage. Wien, 1802, 03. 2 dln. 3 stn. 8vo.

EICHHORN, J. G., Einleitung ins Alte Testament. 2e verbserte u. verm. Ausgabe. Leipz., 1787. 3 dln. 8vo.

COSTA, I. DA, Voorlezingen over de waarheid en waardij der Schriften van het O. T. Amst., (1843). 2 dln. 8vo.

KEIL, K. F., Handboek der hist. krit. inleiding in de kanonieke schriften van het O. Test. U. h. Hoogd. vert. d. P. J. DE ROODE. Utr., 1857. 8vo.

KUENEN, A., Hist. krit. onderzoek naar het ontstaan en de verzameling van de Boeken des O. Verb. Leid., 1861—65. 3 dln. 8vo.

——— Hetzelfde werk. Tweede geheel omgewerkte uitgave. Leid., 1885, 87. Dl. I. 2 stn. 8vo.

I. 1. Het ontstaan van den Hexateuch. I. 2. De hist. boeken des O. V.

——— Hetzelfde. Dl. III. 1e stuk. Leid., 1893. 8vo.

De poëzie en de gnomische geschriften, uitg. d. J. C. Matthes.

BOK, J. W., Korte schets van de oorkonden van den Israël. godsdienst tot aan den ondergang van den Joodschen staat. Amst., 1870. 8vo.

REUSS, E., Die Geschichte der Heil. Schriften Alt. Test. Braunschw., 1881. 2 stn. 8vo.

KÖSTER, F. B., Die Propheten des A. u. N. Test. nach ihrem Wesen und Wirken. Leipz., 1838. 8vo.

THOLUCK, A., Die Propheten u. ihre Weissagungen. Eine apologet.-hermeneut. Studie. Gotha, 1860. 8vo.

FÜLLER, J. L., Het O. T. in zijne overeenstemming met het nieuwe gehandhaafd. U. h. Hoogd. Utr., 1869. 8vo.

EICHHORN, J. G., Einleit. in die apokryph. Schriften des A. T. Leipz., 1795. 8vo.

KEIL, K. F,, Historisch-kritische inleiding in de apokryfe boeken des O. Test. U. h. Hoogd. vert. d. P. J. DE ROODE. Utr., 1861. 8vo.

WHITBY, D., Examen variarum lectionum J. Millii in N. Test. Lond., 1710. fol.

Introitus criticus et hermeneut. in universum N. Test. cod. Dictaat van Prof. JOD. HERINGA E.Lz. 3 dln. 4to.

Duidelijk HS. van Dr. H. N. VAN TEUTEM.

HUG, J. L., Einleitung in die Schriften des N. Test. 2te verb. u verm. Auflage. Stuttg., 1821. 2 dln. 8vo.

REUSS, E., Die Geschichte der Heil. Schriften. Neuen Test. Halle, 1842. 8vo.

——— Hetzelfde werk. 2e umgearb. u. stark verm. Ausg. Braunschw., 1853. 8vo.

HAHN, G. L., Over het tegenwoord. standpunt van de kritiek des N. Test. (U. h. Hoogd.) Z. j. 8vo. Overdruk.

SCHOLTEN, J. H., Kritische inleid. tot de schriften des N. Test. Leyd., 1853. 8vo.

——————— Hist.-krit. inleid. tot de schriften des N. Test. enz. 2e vermeerd. druk. Leyd., 1856. 8vo.

GUERICKE, H. E. F., Geschiedenis van het N. Test. of nieuwtest. inleiding. 2e geheel omgew. uitg. U. h. Hoogd. vert. d. W. HOEVERS. Utr., 1856. 8vo.

BLEEK, F., Einleitung in das N. Test. Herausg. v. J. F. BLEEK. Berl., 1862. 8vo.

De oudste christel. Letterkunde, tot op het ontstaan van de Verzameling der Boeken des N. Test. (Uitg. door: De Vriend van Armen en Rijken.) Amst., 1862. 8vo.

HILGENFELD, A., Der Kanon und die Kritik des N. Test. in ihrer geschichtl. Ausbildung und Gestaltung nebst Herstellung und Beleuchtung des Muratorischen Bruchstücks. Halle, 1863. 8vo.

ROVERS, M. A. N., Schets van de geschied. der Nieuw-testam. letterkunde. 's Hert., 1876. 8vo.

EBRARD, A., Die Glaubwürdigkeit der Geschichte Jesu und das Alter d. Neutestamentl. Schriften. Heidelb., 1879. 8vo.

WEISS, B., Lehrbuch der Einleitung in das N. Test. Berl., 1886. 8vo.

PIERSON, A., et S. A. NABER, Verisimilia. Laceram conditionem Novi Test. exemplis illustr. et ab origine repet. Amst., 1886. 8vo.

MANEN, W. C. v., Het Nieuwe Testament sedert 1859. Gron., 1886. 8vo.

SCHUTTE, R., Heilige jaarboeken of samenstemming d. Euangelisten en inleid. tot de Hand. en Geschriften d. Apostelen. Amst., 1770—83. 3 dln. Met kaarten enz. 8vo.

KRUMMACHER, F. A., Ueber den Geist u. die Form der Evang. Gesch. in histor. u. ästhet. Hinsicht. Lpg., 1805. 8vo.

COSTA, I. DA, Voorlezingen over de verscheidenheid en de overeenstemming der vier Evangeliën. Leid., 1840, 42. 2 dln. 8vo.

EBRARD, J. H. A., Wissenschaftl. Kritik d. evangel. Geschichte. Ein Compendium d. gesammten Evangelienkritik. Frankf., 1842. 8vo.

Bleek, F., Beiträge zur Evangelien-Kritik. Berl., 1846. 8vo.

Baur, F. C., Kritische Untersuchungen üb. die Kanonischen Evangelien, ihr Verhältniss zu einander, ihren Charakter und Ursprung. Tüb., 1847. 8vo.

Hilgenfeld, A., Die Evangelien nach ihrer Entstehung und geschichtlichen Bedeutung. Leipz., 1854. 8vo.

Holtzmann, H. J., Die synoptischen Evangelien, ihr Ursprung und geschichtlicher Charakter. Leipz., 1863. 8vo.

Tischendorf, C., Wann wurden unsere Evangelien verfasst? Leipz., 1865. 8vo.

—————— Hetzelfde werk. 4e erweit. Aufl. Leipz., 1866. 8vo.

—————— Haben wir den ächten Schrifttext der Evangelisten u. Apostel? Leipz., 1873. 8vo.

Volkmar, G., Der Ursprung uns. Evangelien nach den Urkunden, laut den neuern Entdeckungen u. Verhandl. Zür., 1866. 8vo.

Heubner, H., Prakt. Einleitung des N. Test. Bd. I: Das Evang. des Matthäus. Herausg. v. A. Hahn. Potsd., 1855. 8vo.

Scholten, J. H., Het oudste evangelie. Crit. onderzoek naar de samenstelling, de onderl. verhouding, de hist. waarde en den oorsprong d. evangelien naar Matth. en Marcus. Leid., 1868. 8vo.

—————— Het Paulinisch Evangelie. Critisch onderzoek v. h. Ev. naar Lucas en zijne verhouding tot Marcus, Matth. en de Hand. Leid. 1870. 8vo.

Niermeyer, A, Bijdr. ter verdediging van de echtheid der Johanneische schriften. Schoonh., 1852. 8vo.

Luthardt, C. E., De compositione evangelii Joannei. Norimb., 1852. 8vo.

Montijn, C. J., De jongste hypothesen aangaande den bouw van het vierde Evangelie getoetst. Utr., 1878. 8vo.

Scholten, J. H., Het Evangelie naar Johannes. Krit.-hist. onderzoek. Leid., 1864. 8vo.

Riehm, J. C., De fontibus actuum Apostolicorum. Traj. ad Rh., 1821. 8vo.

Scholten, J. H., Is de derde evangelist de schrijver van het Boek der Handelingen? Crit. onderzoek. Leid., 1873. 8vo.

BALJON, J. M. S., De tekst der brieven van Paulus aan de Rom., de Corinth. en de Galat. als voorwerp van de conjecturaalkritiek beschouwd. Utr., 1885. 8vo.

NIERMEYER, A., Over de echtheid van den brief van Paulus aan de Efeziërs. 's Grav., 1847. 8vo.

In denzelfden band: G. F. RINCK, Disput. ad authentiam ep. Pauli ad Ephesios prob. H. C. 1848.

MANEN, W. C. v., Onderzoek naar de echtheid van Paulus' eersten en tweeden brief aan de Thessalonicensen. Weesp en Utr., 1865. 2 dln. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Disput. qua Epistola ad Hebraeos cum Paulinis epistolis comparatur. Traj. ad Rh., 1826. 8vo.

MAYERHOFF, E. T., Hist.-crit. Einleitung in die petrinischen Schriften. Nebst einer Abhandl. über den Verfasser der Apostelgeschichte. Hamb., 1835. 8vo.

DONKER CURTIUS, H. H., Specimen hermeneut.-theol. de Apocalypsi ab indole doctrina et scribendi genere Johannis apostoli non abhorrente. Traj. Bat., 1799. 8vo.

WEIJERS, H. E., De libri Apocalypseos argumento sententia et auctore. Lugd. Bat., 1828. 4to.

TAALKUNDE.

BUXTORF, J., Thesaurus grammaticae linguae sanctae Hebr. Ed. 6a recogn. a J. BUXTORFIO Fil. Basil., 1663. 8vo.

DANZIUS, Jo. ANDR., Nucifrangibulum Sanctam Scripturae V. T. linguam Ebraeam enucleans. Jenae, 1686. 8vo.

——————— Compendium gramm. Ebraeo-Chald., utriusque Linguae V. T. institut. harmonice ita tradens. Ed. 3a. Jenae, 1706. 8vo.

HOOGHT, E. v. D., Het marg der Hebreeusche taelkonsten. Vert. alle de regulen en ongeregeltheden der Hebr. tale. Amst., 1687. 4to.

——————— Medulla gramm. Hebraicarum. Acc. Syntaxis Hebraea, Chald. et Syra, Lat. Belg. consensu gramm. confirmata. Amst., 1696. 8vo.

BUXTORF, J., Epitome gramm. Hebraeae, brev. et meth. Adj. succincta instructio de mutatione punctorum vocalium et textuum Hebr. Lat. int. a J. LEUSDEN. Ed. 4a. Lugd. Bat., 1716. 8vo.

SCHAAF, C., Epitome grammat. Hebraeae. Ex Buxtorfii grammatica (cet.) composita. Lugd. Bat., 1716. 8vo.

SOESMAN, ELE., De bruidschat Israëls of Onderwijs d. Hebreeuwsche spraakkunst. Met twee bijgev. woordenboeken. Amst., 1741. 4to.

SCHROEDER, N. G., Institut. ad fundamenta linguae Hebr. Ed. 2a. Gron., 1775. 8vo.

SCHULTENS, A., De defectibus hodiernis lingua Hebr., originibus Hebr. subserviens opus. Fran., 1731. 4to.

ALTING, JAC., Grondige onderwijsinge van het stellen der stippen in de Hebreeuwsche tael. Uytgeg. d. G. REHOORN. Amst., 1664. 8vo.

——————— Fundamenta punctationis linguae Sanctae. Acc. ejusd. Synopsis institut. Chald. et Syrarum Ed. 7a simili institut. Samaritanarum, Rabbinicar., Arabicar., Aethiopic. et Persicar. synopsi a G. OTHONE adornata. Francof. ad M., 1717. 8vo.

PETERMANN, H., Versuch einer Hebraischen Formenlehre nach der Aussprache der heutigen Samaritanen nebst e. darnach gebild. Transscription der Genesis u. e. Beilage, enth. die von dem receptirten Texte d. Pentateuchs abweich. Lesarten d. Samaritaner. Leipz., 1868. 8vo.

LEUSDEN, J., Manuale Hebr. et Chald. cont. omnes voces V. Test. primitivas et derivatas, c. vers. Lat. et Belg. Traj. ad Rh., 1668. 8vo.

BUXTORF, JOH., Lexicon Hebraicum et Chaldaicum. Ed. 8a de novo recogn. et innumeris in locis aucta et emend. Basil., 1676. 8vo.

LEUSDEN, J., Lexicon nov. Hebraeo-Lat. Ad modum Lexici Schreveliani Graeci comp. Adauctum Lexico Chald.-Biblico. Ultr., 1687. 8vo.

OPITIUS, J. H., Hodegeticum Hebr.-Chald. biblicum. Hamb., 1702. 8vo.

STOCKIUS, CHRIST., Clavis linguae Sanctae. Acc. breve dictionarium Chald.-Rabb. Jenae, 1717. 8vo.

SCHEIDIUS, E., et J. J. GROENEWOUD, Lexicon Hebr. et Chald. in Vet. Test. Traj. ad Rh., 1805. 4to.

GESENIUS, G., Lexicon manuale Hebr. et Chald. in Vet. Test. libros. Post edit. Germ. IIIam Lat. elaborav. Lips., 1833. 8vo.

MUNTINGHE, H., Eenige bijzondere taalkundige aanmerkingen over de Psalmen. Leid., 1792. 8vo.

HOOGHT, E. v. D., Praxeos grammaticae Graecae partes IV s. analysis textus Gr. etymol., syntact. et crit., sec. Matthaei capita 5 priora et Symb. Apost. Amst., 1699. 8vo.

WINER, G. B., Grammatik d. neutestamentl. Sprachidioms als sichere Grundlage d. neutest. Exegese. 5e verb. u. verm. Aufl. Leipz., 1844. 8vo.

SCHIRLITZ, S. CH., Grundzüge der Neutest. Gräcität, nach den besten Quellen. Giessen, 1861. 8vo.

LEEUW, G. v. D., De usu verborum cum praepositionibus compositorum in N. Test. Lugd. Bat., 1818. 8vo.

TITTMANN, J. A. H., De synonymis in N. Test. Adj. sunt alia eiusdem opuscula exeg. argum. Lips., 1829. 8vo.

STOCKIUS, C., Clavis linguae Sanctae N. Test. aditum aperiens. Jenae, 1725. 8vo.

HEDERICUS, B., Graecum lexicon manuale hermeneut., analyt. synthet. Post repetitas Sam. Patricii curas multis vocabul. millibus. auct. cura J. A. ERNESTI. Lips., 1767. 8vo.

SCHLEUSNER, J. F., Novum lexicon Graeco-Lat. in N. Test. Ed. IVa emend. et auct. Lips., 1819. 4 dln. 8vo.

BRETSCHNEIDER, C. G., Lexicon man. Graeco-Lat. in libros N. Test. Ed. 3a emend. et aucta. Lips., 1840. 4to.

PASSOW, F., Handwörterb. d. Griech. Sprache. Neu bearb. u. zeitgemäss umgestaltet von V. C. F. Rost. u. F. Palm. Leipz., 1841, 57. 2 dln. 4 bdn. 8vo.

TROMMIUS, A., Concordantiae Graecae vers. LXX interpr. Amst., 1717. 2 dln. fol.

BRUDER, C. H., Concordantiae omnium vocum N. Test. Gr. primum ab E. SCHMIDIO editae, nunc sec. crit. et hermeneut. nostrae aet. rationes emend., auctae, meliore ordine disposit. Lips., 1842. 4to.

TROMMIUS, A., Volkomene Nederl. Concordantie ofte Woordtregister des O. en N. Test. enz. Amst. en Gron., 1672—85. 3 dln. fol.

YPEY, A., Taalkund. aanmerkingen over verouderde en minverstaanbare woorden in de Staatenoverzetting des Bijbels. Amst., 1807. 8vo.

JAGER, A. DE, Taalkundige handleiding tot de Statenoverzetting des Bijbels bevatt. eene verklaring der verouderde of min verstaanbare woorden en spreekwijzen, in die overzetting. Rott., 1837. 8vo.

BIJBELSCHE GESCHIEDENIS.

NISSEN, J., Unterredungen üb. die biblischen Geschichten. M. ein. Vorw. v. Cl. HARMS. 4e u. verm. Aufl. Kiel, 1849, 50. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

BENGEL, J. A., Ordo temporum a principio per periodos oeconomiae, divinae historicas atque propheticas ex scriptura V. et N. Test. propon. Stuttg., 1714. 8vo.

VENEMA, H., Institutiones historiae ecclesiae Vet. et N. Test. s. patriarchalis et Israel. Lugd. Bat., 1777—80. 4 dln. 4to.

MUNTINGHE, H., Geschiedenis der menschheid naar den bijbel. Den Haag en Amst., 1801—19. 11 dln. 8vo.

BOSVELD, P., Tijdmeter of beknopte tijdlijst der gewijde geschiedenis van Abrahams geboorte tot aan het einde der eerste christeneeuw, met Bijlagen (uitg. d. G. v. KOOTEN en B. F. TYDEMAN.) Dordr., 1818. 4 dln. 8vo.

PALM, J. H. VAN DER, Bijbel voor de jeugd. Leyd., 1811—34. 24 dln. 8vo.

PRINS, Is., Leesboek over de bijbelsche geschiedenissen. 2e druk. Amst., 1838—40. 3 dln. 8vo.

COQUEREL, A., Histoire Sainte et analyse de la Bible, avec une critique sacrée élément. Par., 1839. 8vo.

HEBEL, J. P., Biblische Geschichten für die Jugend. Stuttg., 1847. 2 dln. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Voorlezingen over de geschied. der opvoeding des menschdoms door God tot op de komst van Jezus Christus. 2e herz. uitg, Gron., 1848—85. 3 dln. 8vo.

KALKAR, C. H., De bijbelsche geschied. naar de behoefte van dezen tijd, geschetst in voorlezingen voor beschaafden. U. h. Hoogd. d. L. S. P. MEYBOOM. N. uitg. Gron., 1851. 2 dln. 8vo.

COLLINS, G., Kort begrip der bijbelsche geschiedenis. Vert. d. J. W. G. v. MAANEN. Arnh., 1866. 8vo.

LANGHANS, E., Handb. voor bijbelsche geschied- en letterkunde, volgens de nieuwste onderzoekingen bewerkt. U. h. Hoogd. d. F. v. LEEUWEN P.T.Mzn., met een aanbev. woord van A. I. v. ANROOY. Heerenv., (1876). 2 dln. 8vo.

BANGE, I. I. H., Tafereelen uit de Gewijde Geschiedenis. Gron., 1882. 8vo.

PRIDEAUX, H., Het O. en N. Verbond aen een geschakelt in de geschied. der Joden en der aengrenzende volkeren, sedert het verval der Koningr. van Israel en Juda tot de komst van J. K. Uit h. Eng. m. eenige bijvoegzels en aent. verm. d. J. DRIEBERGE. Amst., 1731. 2 dln. 1 bnd. fol.

STRUCHTMEIJER, J. C., Geschied. der Joden. Uitg. d. en met aanm. v. P. L. STRUCHTMEIJER. Gron., 1808. 8vo.

EWALD, H., Einleitung in die Geschichte des Volkes Israel. 3te Ausg. Gött., 1864. 8vo.

——— Geschichte Mose's und der Gottherrschaft in Israël. 2te Ausg. Gött., 1853. 8vo.

——— Geschichte der Ausgänge des Volkes Israel und des nachapostol. Zeitalters. 2te Ausg. Gött., 1859. 8vo.

WEBER, G., u. H. HOLTZMANN, Geschichte des Volkes Israël und der Entstehung des Christenhums. Leipz., 1857. 2 dln. in 3 bdn. 8vo.

ANDEL, J. v,, Van Adam tot Abraham. Heusden, 1882. 8vo.

BERGHEGE Hz., A. R., Jozef, in verband beschouwd met de vervulling der belofte aan Abraham, betr. de uitbreiding der ware Godsdienst op aarde. Rott., 1837. 8vo.

EWALD, J. L., De geschiedenis, lotgevallen en het karakter van David. Amst., 1818. 8vo.

EISENLOHR, Th., Das Volk Israel unter der Herrschaft der Könige. Leipz., 1855, 56. 2 dln. Met kaartje van Palestina. 8vo.

RUTGERS, A., Het tijdvak der Babylon. ballingschap chronolog. bepaald, en het nieuwste onderzoek daaromtrent beschouwd en wederlegd. Leid., 1851. 8vo.

SCHÜRER, E., Lehrb. d. neutestamentl. Zeitgeschichte. Lpg., 1874. 8vo.

HESS, J. J., Lebensgeschichte Jesu. 7e verb. Aufl. Zürich, 1794. 2 dln. 8vo.

——— Lehre, Thaten u. Schicksale unsers Herrn. Von versch. Seiten beleuchtet. 3e verb. Aufl. Zurich, 1817. 2 dln. 8vo.

CLARISSE, J., Tafereelen uit de levens- en lijdensgeschiedenis van den Heere Jezus Christus. Amst., 1827, 30. 2 dln. 8vo.

De geschiedenis van Jezus Christus uit de vier Evangelisten zaamgetrokken (U. h. Hoogd.) Rott., 8vo.

HASE, K., Das leben Jesu. Lehrb. zunächst f. akadem. Vorlesungen. 2te verb. Aufl. Leipz., 1835. 8vo.

——— Hetzelfde werk. 5te verb. Auflage. Leipz., 1865. 8vo.

——— Geschichte Jesu. Nach akadem. Vorlesungen. Leipz., 1876. 8vo.

NEANDER, A., Das leben Jesu Christi in seinem geschichtl. Zusammenhange und Entwickelung. Hamb., 1837. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., Het leven van Jezus. Utr., 1846—51. 3 dln. in 6 bdn. 8vo.

MEYBOOM, L. S. P., Het leven van Jezus, wetensch.-populair beschreven. Gron., 1853—61. 3 dln. 7 bdn. 8vo.

RENAN, E., (Vie de) Jésus. Par., 1864. 12mo.

RÉVILLE, A., La vie de Jésus de M. Renan devant les orthodoxies et devant la critique. Par., 1864. 8vo.

BEIJSCHLAG, W., Ueber das Leben Jesu von Renan. Berl. (1864.) 8vo.

STRAUSS, D. F., Das Leben Jesu für das Deutsche Volk bearb. Leipz., 1864. 8vo.

KEIM, T., De geschiedk. waarde van Jezus. Eene karakterschets in twee voorlezingen met een tijdrekenk. aanh. U. h. Hoogd., met een inleid. woord van I. I. PRINS. Leid., 1864. 8vo.

——— Der geschichtliche Christus. Eine Reihe von Vorträgen mit Quellenbeweis u. Chronologie des Lebens Jesu. 3e vielfach erweit. Aufl. m. einer Schlussabhandl. üb. die relig. Bedeutung d. evang. Grundthatsachen. Zürich, 1866. 8vo.

——— Geschichte Jesu von Nazara, in ihrer Verkettung mit dem gesammtleben seines Volkes frei untersucht u. ausführl. erzählt. Zürich, 1867—72. 3 dln. 8vo.

——— Geschichte Jesu, nach den Ergebnissen heut. Wissenschaft f. weitere Kreise uebersichtl. erzählt. 3e Bearbeit. 2te vielfach veränd. m. krit. Schlusswort verm. Aufl. Zürich, 1875. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Die modernen Darstellungen des Lebens Jesu. Eine Besprechung d. Schriften von Strauss, Renan und Schenkel, sowie der Abhandl. v. Coquerel, Scherer, Colani und Keim. Vortrag. Leipz., 1864. 8vo.

BEYSCHLAG, W., Welchen Gewinn hat die Evang. Kirche aus den neuesten Verhandlungen üb. das Leben Jesu zu ziehen? Berl., (1864.) 8vo.

PRESSENSÉ, E. DE, Jésus Christ, son temps, sa vie, son oeuvre. Par., (1866.) 8vo.

——————— Jezus Christus, zijn tijd, leven en werk. U. h. Fr. d. F. J. P. MOQUETTE. Utr., 1869 (in 2 stn.) 8vo.

STRICKER, J. P., Jezus van Nazareth, volgens de historie geschetst. Amst., 1868. 2 dln. 8vo.

HAUSRATH, A., Geschiedenis van Jezus' tijd en tijdgenooten. N. h. Hoogd. bew. d. D. LODEESEN. Amst., (1868.) 8vo.

STEMLER, G. W., De vier evangeliën chronolog. gerangschikt of het leven van J. C. naar volgorde der gebeurtenissen. Alkm., 1873. 8vo.

DOMELA NIEUWENHUIS, F., Een nieuw leven van Jezus. Een hist.-krit. studie. Leid., 1876. 8vo.

WITTICHEN, C., Das leben Jesu in urkundl. Darstellung. Eine krit. Bearbeit. d. Evang. nach Marcus, Matthäus u. Lucas, m. Einleit. u. Erläut. Jena, 1876. 8vo.

WIRTH, Z., Christi Person und Werk. Zwei Vortr. Zürich, 1877. 8vo.

GUNNING JR., J. H., Het leven van Jezus. Tafereelen uit het leven des Heeren. 's Grav., 1881. Met kaarten en houtsneden. 8vo.

FAIRBAIRN, A. M., Schetsen uit de geschied. van Jezus Christus. Met een voorrede van den schrijver. Vert. onder toezicht van P. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE Dz. Utr., 1881. 8vo.

WEISS, B., Das Leben Jesu. Berl., 1882. 2 dln. 8vo.

VOLKMAR, G., Jesus Nazarenus und die erste christl. Zeit, mit den beiden ersten Erzählern. Zürich, 1882. 8vo.

ZÜNDEL, F., Jezus, in Bildern aus seinem Leben. 2e neu durchgearb. u. verm. Aufl. Zürich, 1885. 8vo.

SEIDEL, M., De tijd waarin Jezus optrad. Schetsen uit de geschied. v. h. N. Test. tijdvak. Vrij n. h. Hoogd. d. S. S. DE KOE. Utr., 1885. 8vo.

BEYSCHLAG, W., Das Leben Jesu. 2te Aufl. Halle, 1887, 1888. 2 dln. 8vo.

HESS, J. J., Geschichte u. Schriften der Apostel Jesu. 4e verb. Aufl. Zürich, 1820—22. 3 dln. 8vo.

WIESELER, K., Chronologie d. apostol. Zeitalters bis zum Tode d. Apost. Paulus u. Petrus. M. ein. Anh. üb. den Brief

an die Hebr. u. Excursen üb. d. Aufenthalt d. Apostel Paulus u. Petrus in Rom. Gött., 1848. 8vo.

Clarisse, J., Gedenkwaardigheden uit het openbaar leven van zommige Apostelen. Volgends het verhaal van Lukas. Leyd., 1797. 8vo.

Bax, D., De Joanne Baptista. Lugd. Bat., 1821. 4to.

Wijs, G. E. W. de, Joannes de Dooper, geschetst in zijn leven en werken. Schoonh., 1852. 8vo.

Ewald, J. L., Karakterschetsen van sommige personen, voork. in de lijdensgeschiedenis van Jezus, met betrekking tot hunne gezindheden jegens Hem. U. h. Hoogd. Amst., 1809. 8vo.

Pfenninger, J. C., Joodsche brieven, gesprekken en verhalen uit den tijd des Zaligmakers. U. het Hoogd. d. P. H. Hugenholtz. Rott., 1837—41. 4 dln. 8vo.

Ferenczy, J., De consilio et causis proditionis Judae. Traj. ad Rh., 1829. 8vo.

Köster, K. M. L., Het leven van den Apostel Johannes. U. h. Hoogd. Gouda, 1843. 8vo.

Costa, I. da, Paulus. Eene schriftbeschouwing. Leid., 1846, 47. 2 dln. 8vo.

Hierbij: Nalezing op Paulus enz. Amst., 1850. 8vo.

Baur, F. C., Paulus, der Apostel Jesu Christi, sein Leben und Wirken, seine Briefe und seine Lehre. Ein Beitrag zu einer krit. Geschichte des Urchristenthums. 2e Aufl. besorgt von Ed. Zeller. Leipz., 1866, 67. 2 dln. 8vo.

Trip, Ch. J., Paulus nach der Apostelgeschichte. Historischer Werth dieser Berichte. Leid., 1866. 8vo.

Bungener, F., Saint-Paul. Sa vie, son oeuvre et ses épitres. Par., 1867. 8vo.

Hausrath, A., Paulus, de Apostel van Jezus. N. h. Hoogd. Met voorwoord v. W. Muurling. Amst., 1873. 8vo.

BIJBELSCHE OUDHEID- EN AARDRIJKSKUNDE.

(Goeree, W.), Joodsche oudheden ofte voorbereidselen tot de Bijbelsche wijsheid en gebruyk der Heilige en Kerklijke historien. Amst., 1690. 2 dln. fol.

WARNEKROS, H. E., Entwurf der hebräischen Alterthümer. 2e verb. u. verm. Aufl. Weimar, 1794. Met portret 8vo.

PAREAU, H., Antiquitas Hebraica brev. descripta. Traj. ad Rh., 1817. 8vo.

KALTHOFF, J. H., Handbuch der Hebräischen Alterthümer. Münster, 1840. 8vo.

WETTE, W. M. L. DE, Lehrb. d. hebr.-jüd. Archäologie nebst einem Grundr. d. hebr.-jüd. Geschichte. 3e umgearb. Aufl. Leipz., 1842. 8vo.

EWALD, H., Die Alterthümer des Volkes Israel. 2te Ausg. Gött., 1854. 8vo.

KEIL, K. F., Handboek der bijbelsche archeologie. U. h. Hoogd. vert. d. G. E. W. de Wijs. Utr., 1860. 8vo.

OORT, H., De tegenwoordige toestand der Israelietische oudheidkunde. Redevoering. Leid., 1873. 8vo.

BOON, C., Historia conditionis Judaeorum religiosae et moralis inde ab exsilio Babylonico usque ad tempora J. C. immutatae. Gron., (1834.) 8vo.

MICHAËLIS, J. D., Mosaisch recht, of de ziel der wetten van Moses. U. h. Hoogd. (d. A. STERK). 2e druk. Haarl., 1781—89. 7 dln. 8vo.

Hierbij: Bijvoegsels en verbeteringen op (het bovenstaande werk). Voorts: Verhand. over het offeren van menschen, enz. v. JAC. BRYANT. — Eenige bijzonderheden over de oudste geschiedenisse der paarden en stoeterijen in Palaestina enz. d. J. D. MICHAËLIS. U. h. Hoogd. en Eng. vert. (d. A. STERK.) Haarl., (1777.)

MANSON, S. L., De legislatura Mosaica, quantum ad hygieinen pertinet. H. C. 1835. 8vo.

CELLERIER, J. E., Esprit de la législation mosaïque. Gen., 1837. 2 dln. 8vo.

ANDEL, J. v., De Mozaïsche wet. Heusden, 1882. 8vo.

BÄHR, K. C. W. F., Symbolik des Mosaischen Cultus. Heidelb., 1837—39. 2 dln. 8vo.

KURTZ, J. H., Beiträge z. Symbolik des Alt-testamentl. Cultus. Heft I. Cultusstätte. Lpg., 1851. 8vo. Overdruk.

———— Das Mosaische Opfer. Ein Beitrag z. Symbolik d. Mos. Cultus. Mitau, 1842. 8vo.

OORT, H. Het menschenoffer in Israël. Haarl., 1865. 8vo.

LOWTH, R., De sacra poesi Hebraeorum, praelect. acad. Oxonii hab. Subj. Metricae Harianae brevis confutatio et Oratio Crewiana. Not. et epimetra adj. J. D. MICHAELIS. Ed. 2a. Goett., 1770. 8vo.

HERDER, J. G. v., Vom Geist der Ebräischen Poesie. 3e mit mehreren Zusätzen verm. Ausg. von K. W. JUSTI. Leipz., 1825. 2 dln. 8vo.

HOOYKAAS, I., Geschied. der beoefening van de wijsheid onder de Hebreeën. Leid., 1862. 8vo.

KUENEN, A., De profeten en de profetie onder Israël. Hist. dogm. studie. Leid., 1875. 2 dln. 8vo.

VITRINGA, De synagoga vetere ll. III. C. prolegomenis. Fran., 1696. 4to.

BYNAEUS, A., De calceis Hebraeorum ll. II. Acc. Ej. Somnium tertio recusum. Dordr., 1695. 4to.

PAULSEN, H. C., Echte berichten van den Akkerbouw der Oost. volkeren ter opheld. van veele schriftuurplaatsen zoo uit het O. als N. Test. Met voorrede van J. L. MOSHEIM. U. h. Hoogd. d. J. F. F. Leyd., 1762. 8vo.

S. PAULO, CAROLUS A, Geographia sacra s. notitia ant. dioecesium omnium patriarchalium, metropoliticarum et episcopalium vet. ecclesiae. Acc. notae et animadv. L. HOLSTENII. Amst., 1711. fol.

SANSON, N., Geographia Sacra ex V. et N. Test. desumta. Add. sunt descriptio terrae Chanaan, sive terrae promissae et notae J. CLERICI. Amst., 1711. fol.

Bijgebonden: EUSEB. CAESARIENSIS, Onomasticon urbium et locorum Sacrae Script. seu liber de locis Hebr. Graece primum deinde Latine scriptus ab HIERONYMO variis additamentis auctus notisque illustr. opera JAC. BONFRERII Rec. et animadv. suis auxit J. CLERICUS. Acc. BROCARDI Monachi descriptio terrae Sanctae. Amst., 1711.

BACHIENE, W. A., Heilige geographie of aardrijksk. beschrijving van alle de Landen, enz in de H.S. voorkomende. Utr., 1758—68. 3 dln. 6 stn. 8vo.

Biblische Geographie. Calw., 1843. Met kaartje. 8vo.

HANEKAW, V. DE, Gewijde aardrijkskunde en natuurl. ge-

schiedenis of onderrigt voor den bijbellezer. Vrij naar het Fransch. 's Grav., 1847. 8vo.

BÄSSLER, F., Het Heilige Land en de aangrenzende streken aanschouwelijk voorgesteld. Uit h. Hoogd. vert. d. G. C. MONTIJN. Utr., 1848. 8vo.

BAKKES, H., Het Heil. Land en de landen der H.S. in hunne natuur- en staatkund. gesteldheid en onderlinge betrekking geschetst. Schied., 1857. Met vier kaartjes. 8vo.

RAUMER, K. v., Palestina. Naar den 4en vermeerd. en verb. druk u. h. Hoogd. vert. d. D. KOORDERS. Utr., 1867. 8vo. (3 stn.).

EBERS, G., Durch Gosen zum Sinai. Aus dem Wanderbuche und der Bibliothek. Leipz., 1872. Met kaarten en platen. 8vo.

CARPENTER, J. E., Het Joodsche land in Jezus' dagen. Vert. d. J. H. MARONIER. Purm., z. j. 8vo.

THENIUS, O., Das vorexilische Jerusalem und dessen Tempel. Leipz., 1849. Met pl. 8vo.

SENDEN, G. H. v., Bijbelatlas. Nieuwe, verbeterde uitg. bevatt. tevens de voltooijing van het daarbij behoorende, maar nog onafgewerkt register door P. J. VETH. Leyd. en Amst., 1857. 24 krtn. in portef. m. beschrijv. en register. 4to.

KURTZ, J. H., Atlas z. Gesch. des A. Bundes. Entw. u. m. begleit. Texte versehen v. G. JUNG. Berl., 1859. 4to.

OORT, H., Atlas voor bijbelsche en kerkel. geschiedenis. Gron., 1884. fol. 54 kaarten.

BIJBELSCHE UITLEGKUNDE.

SEILER, G. F., Bijbelsche uitlegkunde of grondstellingen en regelen, ter verklaring der H.S. U. h. Hoogd. m. aanm. en bijv. v. J. HERINGA. Leyd., 1804. 8vo.

PAREAU, J. H., Disput. de mythica sacri codicis interpretatione. Ed. alt. aucta. Traj. ad Rh., 1824. 8vo.

HOLWERDA, J. H., De betrekking van het verstand tot het uitleggen van den Bijbel, inzonderheid van de Schriften des N. Test. Gor., 1853. 8vo.

LYRA, N. DE, Postillae perpetuae V. et N. Test. ex recognitione Jo. ANDREAE ALERIENSIS episc. Romae, Conr. Sweynheym et Arn. Pannartz, 1471, 72. 5 dln. fol.

Eerste uitgave van dezen commentaar. De opdracht aan Sixtus IV ontbreekt.

POLI, M., Synopsis criticorum aliorumque S. Scripturae interpretum. Lond., 1669—74. 4 dln. fol.

Critici sacri s. Annotata doct. virorum in V. et N. Test. Quidem accedunt tractatus varii theolog.-philol. Ed. nova. Amst., 1698. 8 dln. in 9 bdn. fol.

Thesaurus theolog.-philolog. s. Sylloge dissertationum elegant. ad select. et illustr. V. et N. Test. loca a theologis protestant. in Germania separatim div. temp. conscr. Amst., 1701, 02. 2 dln. fol.

Thesaurus novus theolog.-philolog. s. Sylloge dissertationum exegeticarum ad select. atque insigniora V. et N. Test. loca, a theologis protest. maximam partem in Germania div. temp. edit. Ex Musaeo THEOD. HASAEI et CONR. IKENII. Lugd. Bat., 1732. 2 dln. fol.

CALMET, A., Commentaire littéral sur tous les livres de l'Ancien et du Nouv. Test. Paris, 1724—26. 8 dln. 9 bdn. fol.

VENEMA, H., Dissertationes selectae ad Sacram Scripturam V. et N. Test. Leovard., 1747, 50. 2 dln. 1 bnd. 4to.

DIEU, L. DE, Critica sacra s. Animadversiones in loca quaenam difficiliora V. et N. Test. Ed. nova, recogn. ac variis in locis ex aut. MSS. aucta. Amst., 1693. fol.

STORR, G. C., Opuscula academica ad interpret. librorum Sacr. pert. Tüb., 1796—1803. 3 dln. 8vo.

HINLOPEN, J., Gedachten over eenige plaatzen en zaken in de H. Schriften voorkomende. Utr., 1801. 8vo.

DUINEN, T. v., Letter en geest. Eenvoudige verklaring en ontwikkeling van eenige bijbelplaatsen, die dikwijls worden misbruikt. Gron., 1843. 8vo.

MOLL, E., Misbruikte bijbelplaatsen, verzameld en verklaard. Leyd., 1864. 8vo.

PAREAU, J. H., Institutio interpretis Vet. Test. Traj. ad Rh., 1822. 8vo.

Handbuch, Kurzgefasstes exegetisches, zum Alten Test. u. zu d. Apokr. Bücher. Leipz., 1842—62. Lief. 4, 9—13 u. 15—17. 8vo.

IV. Samuel, erkl. von O. THENIUS, 1842; IX. Könige, erkl. v. O. THENIUS, 1849; X. Daniel, erkl. v. F. HITZIG, 1850; XI. Genesis, erkl. v. A. KNOBEL, 1852; XII. Exodus u. Leviticus, erkl. v. A. KNOBEL, 1857; XIII. Die Numeri, Deut.

u. Josua, erkl. v. A. KNOBEL, 1861; XV. Die Bücher der Chronik, erkl. v. E. BERTHEAU, 1854; XVI. Die Klaglieder, erkl. v. O. THENIUS, 1855; XVII. Esra, Nechemia u. Ester, erkl. v. E. BERTHEAU, 1862. Ap. B. V. Die Weisheit Jesus Sirach's, erkl. u. übers. v. D. T. FRITZSCHE; VI. Das Buch d. Weisheit, erkl. v. C. L. W. GRIMM.

Mosis Proph. ll. V. ex transl. J. CLERICI, c. ej. paraphr. perp. comment, philol. dissert. crit. et tab. chronol. ac geogr. Ed. nova auct. et emend. Amst., 1735. fol.

MEIER, E., Die ursprüngliche Form des Dekalogs hergestellt und erklärt. Mannh., 1846. 8vo.

KRUMMACHER, F. A., Paragraphen zu der H. Gesch. I. Zur Gesch. des ersten Buchs Mose. Berl., 1818. 8vo.

DELITZSCH., F. Die Genesis ausgelegt. Leipz., 1852. 8vo.

EBERS, G., Aegypten und die Bücher Mose's. Sachl. Commentar zu den Aegypt. Stellen in Genesis und Exodus. Leipz., 1868. Bd. I. Met houtsneden. 8vo.

DIESTEL, L., Der Segen Jakob's in Gen. XLIX histor. erläutert. Braunschw., 1853. 8vo.

PAREAU, J. H., Annotationes in sec. Samuelis librum. 1818—20. 4to.

Handschrift van H. N. van Teutem.

KEMINK, H. H., De carmine Deborae, quod legitur libri Jud. Cap. V. Traj. ad Rh., 1840. 8vo.

PAREAU, A. H., Comment. ad elegiam Davidis in Saulum et Jonathanem. Gron., 1829. 4to.

EWALD, H., Das vierte Ezrabuch nach seinem Zeitalter, seinen Arab. Uebersetzungen und einer neuen Wiederherstellung. Gött., 1863. 4to. Overdruk.

SCHULTENS, H. A., Het Boek Job, u. h. Hebr. vert. m. aanmerk. uitg. en voltooid d. H. MUNTINGHE. Amst., 1794. 8vo.

ROSENMÜLLER, E. F. C., Scholia in Jobum, in compend. redacta. Lips., 1832. 8vo.

EWALD, H., Das Buch Ijob übersetzt u. erklärt. 2te Ausg. Gött., 1854. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., De Jobeïde. Z. pl. of j. 8vo. Overdruk.

BYTHNER, V., Lyra Prophetica Davidis Regis s. Analysis crit. pract. Psalmorum. Lond., 1650. 4to.

Achterin: Id., Lingua eruditorum s. methodica institutio linguae Sanctae. Lond., 1650.

VENEMA, H., Comment. ad Psalmos. Leovard., 1762—67. 6 dln. 4to.

KNAPP, G. C., Die Psalmen, übers. u. mit Anmerkungen. 2e verb. u. verm. Aufl. Halle, 1782. 8vo.

HITZIG, F., Die Psalmen. Der Grundtext übersetzt und kritisch hergestellt. Heidelb., 1835, 36. 2 dln. 8vo.

THOLUCK, A., Uebersetzung u. Auslegung der Psalmen, f. Geistl. u. Laien d. christl. Kirche. Halle, 1843. 8vo.

DELITZSCH, F., Kommentaar op de Psalmen. U. h. Hoogd. vert. d. J. HARTOG. Utr., 1869, 71. Dl. I. in 2 stn. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Eenige liederen van David benevens alle de liederen van Azof vert. en opgehelderd. Leyd., 1815. 8vo.

CLARISSE, T. A., Psalmi quindecim Hammaäloth philologice et critice illustrati. Lugd. Bat., 1819. 8vo.

UMBREIT, F. W. C., Christl. Erbauung aus dem Psalter od. Uebers. u. Erklärung auserlesener Psalmen. Hamb., 1835. 8vo.

VORSTMAN, M. A. G., Comment. in Psalm. XVI. H. C., 1829. 8vo.

VOOGT, J. E. DE, De magnifica vehementissimae tempestatis descriptione quae cont. Psalmo XXIX. Traj. ad Rh., 1829. 8vo.

JANSSEN, L. J. F., De magnifica vehementissimae tempestatis descriptione quae cont. Psalmo XXIX. Traj. ad Rh., 1829. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Salomo. 2e druk. 's Grav., 1821—24. 7 dln. 8vo.

Hierbij: Id., Vervolg op Salomo, beh. de IX eerste hoofdstukken van het Boek der Spreuken. Leeuw., 1838. 8vo.

ELSTER, E., Commentar üb. die Salomonischen Sprüche. Gött., 1858. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Ecclesiastes philologice et crit. illustr. Lugd. Bat., 1784. 8vo.

BURGER JR., D., Commentarius in Ecclesiasten, in usum juvent. acad. Drusib., 1854. 8vo.

ELSTER, E., Commentar üb. den Prediger Salomo. Gött., 1855. 8vo.

JONG, P. DE, De Prediker, vertaald en verklaard. Leid., 1861. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., De triumf der liefde in alle beproeving, bezongen in het Lied der Liederen. Utr., 1856. 8vo.

UMBREIT, F. W. C., Prakt. Comment. üb. die Propheten des A. B., m. exeget. u. krit. Anmerk. Hamb., 1841—46. 4 dln. in 7 stn. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Jesaïas vertaald en opgehelderd. Amst., 1805. 3 dln. 8vo.

HITZIG, F., Der Prophet Jesaia übersetzt und ausgelegt. Heid., 1833. 8vo.

UMBREIT, F. W. C., Praktische kommentaar op Jesaja, met exeget. en krit. aanteek. U. h. Hoogd. vert. (d. H. C. G. SCHIJVLIET.) Utr., 1856. 8vo.

JONCKBLOET, G., Isaias. De profetieën van Amos' zoon in Nederl. verzen vertolkt met ophelderende aanteek. Amst., 1888. 4to.

KÖSTLIN, F., Jesaia und Jeremia. Ihr Leben und Wirken aus ihren Schriften dargestellt. Berl., 1879. Met kaart. 8vo.

VENEMA, H., Comment. ad librum prophet. Jeremiae. Leovard., 1765. 2 dln. 4to.

OORT, H., Jeremia in de lijst van zijn tijd. Leid., 1866. 8vo.

GILSE, J. v., Specimen exeget. et crit. exh. comment. in Cap. XVII Vaticiniorum Ezechiëlis. Amst., 1836. 8vo.

Dissertationes (I—VII.) ad Vaticinia Danielis (Cap. II : 32—34, VII : 4—14 et 25, VIII : 3, 5—14 et 23—26) praes. H. Venema publ defend. Franeq., 1742—44. 7 stn. 4to.

Dissertaties van: STEPH. BANYAIUS, JOH. SURIK, EELKO ALDA, PETR. THEOD. COUPERUS, STEPH. SZATHMARUS, GEORG. LEMKE en JOH. SCRINERIUS.

VENEMA, H., Comment. ad Danielis Cap. XI : 4—45 et XII : 1—3, quo sensus sermonis c. studio investigatur, et ex historia confirmatur ac illustratur. Leovard., 1752. 4to.

HAVERNICK, H., Neue krit. Untersuchungen üb. das Buch Daniel. Hamb., 1838. 8vo.

MARCKIUS, JOAN., Commentarius in XII prophetas minores, s. analysis exegetica, qua Hebr. textus c. versionibus veteribus confertur. Praem. praefatio C. M. PFAFFII. Ed. nova accur. Tübing., 1734. 2 dln. fol.

KROMAYERUS, J. A., Specimen fontium script. s. apertorum edit. in illustr. vaticiniis Hoseae, Joelis et Amosi. Amst., 1730. 8vo.

Prophetien van Joël, Amos, Obadja, Hosea en Micha, overgezet en verklaard. Utr., 1843, 44. 2 dln. 4to.

KÖHLER, A., Der Weissagungen Sacharjas erste Hälfte Cap. 1—8. Erl., 1861. 8vo. (Die Nachexilischen Propheten erkl. IIe Abth. 1e Hälfte).

VENEMA, H., Comment. ad Malachiam. Leovard., 1759. 4to.

ERASMUS, D., Paraphrasis in Novum Test. Nunc vero instituta cum optimis edit. diligenti coll. variis locis emendata in paragraphos Sacro Cod. respond. distincta denuo recusa. Stud. et cura H. DEICHMANNI. Hann., 1668. 4to.

PISCATOR, J., Comment. in omnes libros N. Test. Omnia ante obitum ab auth. recogn. Ed. 3a. Herb. Nass., 1638. fol.

SCHMIDIUS, E., Notae et animadv. in N. Test. c. versione nova. Acc. sacer contextus Graecus c. vers. veteri. Itemque auct. Orationes de Sibyllis. Norimb., 1658. fol.

Handbuch, Exegetisches, des Neuen Testaments. Leipz., 1788—95. Stuk 1, 2 en 4—6. in 2 dln. 8vo.

BENGEL, J. A., Gnomon N. Test. Ed. III per E. BENGELIUM quondam cur., denuo recusa adj. J. C. F. STEUDEL. Tüb., 1835, 36. 2 dln. 8vo.

OLSHAUSEN, H., Bibl. Commentar üb. sämmtl. Schriften des N. Test. Königsb., 1837—59. Dl. I, II, III, 1, IV en VI in 9 stn. 8vo.

I. Matthäus, Marcus und Lucas. 3e Aufl. — II. Johannes, Leidensgesch. u. Apostelgesch. 3e Aufl. — III. 1. Brief des Ap. Paulus an die Römer. 2e Aufl. — IV. Briefe Pauli an die Galater, Epheser, Kolosser u. Thessalonicker. Neue Aufl. — VI. Briefe des Jakobus, Petrus, Judas u. Johannes. Erkl. v. J. H. A. EBRARD u. A. WIESINGER.

Kritisch exegetischer Kommentar über das Neue Testament, von H. A. W. MEYER. Gött., 1835—59. 16 afd. in 18 bdn. 8vo.

I. 1. Matthäus. 3e Aufl. 1853. — I. 2. Markus und Lukas. 2e Aufl. 1846. — II. Johannes. 2e Aufl. 1846. — III. Apostelgeschichte. 1835. — IV. Römerbrief. 1836. — V. 1, 2. Brief an die Korinther. 2e Aufl. 1849, 1850. — VII. Brief an die Galater. 2e Aufl. 1851. — VIII. Brief an die Epheser. 2e Aufl. 1853. — IX. 1. Brief an die Philipper. 1847. — IX. 2. Brief an die Kolosser u. an Philemon. 1848. — X. Briefe an die Thessalonicker, v. G. C. G. LÜNEMANN. 1850. — XI. Briefe an Timotheus u. Titus, v. J. E. HUTHER. 1850. — XII. 1. Briefe des Petrus, Brief des Judas u. 2ter Brief des Petrus, v. J. E. HUTHER. 1852. — XIII. Hebräerbrief, v. G. LÜNEMANN. 1855. — XIV. Drei Briefe des Johannes, v. J. E. HUTHER. 1855. — XV. Brief des Jakobus, v. J. E. HUTHER. 1858. — XVI. Offenbarung Johannis, v. F. DÜSTERDIECK. 1859.

VINKE, H. E., Het N. T. m. opheld. en toepassel. aanmerk. Utr., 1852—54. Afl. 1—8 (tot 2e Brief aan de Korinthe) 8vo.

VALCKENAER, L. C., Selecta in libros quosdam N. T. Ed. E. Wassenbergh, qui dissert. praemisit de glossis N. T. et de traiectionibus in N. T. contextu saepe necessariis. Amst., 1815—17. 2 dln. 8vo.

Quaestiones de locis N. T. difficil., quas, praes. J. HERINGA EL.FIL. commilit. discept. proposuit 1815—25. 157 stuks, waarv. enkele geschreven. 1 bnd. 4to.

THOLUCK, A., Das Alte Testament im N. Test. Ueb. die Citate des A. T. im N. T. u. üb. den Opfer- u. Priesterbegriff im A. u. im N. T. Hamb., 1836. 8vo.

———— Hetzelfde werk. Neue Ausarbeit. 3e Aufl. Hamb., 1849. 8vo.

SCHOLTEN, J. J., De diversis significationibus ΧΑΡΙΣ in N. Test. Traj. ad Rh., 1805. 8vo.

GRIETHUIJSEN, T. J., De notionibus vocabulorum ΣΩΜΑ et ΣΑΡΞ in N. Test. interpretatione distinguendis. Amst., 1846. 8vo.

WERNINK, J. R., Exegetische studiën over ΠΙΣΤΙΣ en ΠΙΣΤΕΥΕΙΝ in het N. Test. Rott., 1858. 8vo.

Quaestiones de vitis apostolorum et locis N. T. difficilioribus praeside J. HERINGA El. fil. in Acad. Rheno-Traject. inde ab anno 1815 usque ad ann. 1825 propositae. Tiel., 1844. 8vo.

HOLWERDA, J. H., Uitlegkundige aanteek. op eenige plaatsen uit het N. Test. Gor., 1853. 8vo.

DORPER, E. M., De notione formularum ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ, ΤΟΥ ΘΕΟΥ et ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, in pluribus N. Test. locis. Amst., 1806. 8vo.

SCHOLTEN, W., De apellatione ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, qua Jesus se Messiam professus est. Traj. ad Rh., 1809. 8vo.

DIEST LORGION, E. J., Dissert. hermeneut.-theol. de dicentibus scribentibusque, speciatim in N. Test. occurrentibus, suo convenienter ingenio interpretandis. Gron., 1836. 8vo.

ULOTH, C. E. B., De diversis formulis quibus in N. Test. Spiritus Sanct. indicatur. Lugd. Bat., 1855. 8vo.

CLERICUS, J., Harmonia evangelica, cui subjuncta est historia J. C. ex quatuor evang. concinnata. Acc. tres dissert. de annis Christi, deque concordia et auctoritate Evang. Lugd., 1700. 4to.

ALEXANDER, N., Expositio litteralis et moralis Evang. J. C. sec. Evangelistas. Par., 1703. fol.

IKENIUS, C., Harmonia historiae perpessionum J. C. Recudi eam cur. simulque Harmoniam hist. resurrectionis J. C. eiusque seqularum concinnavit J. H. SCHACHT. Traj. ad Rh., 1758. 4to.

WILLES, B. v., Proeve eener overeenstemming der Evangelisten. Gor., 1822, 23. 2 stukken. 8vo.

―――――― Hetzelfde werk, naar de vroegere proeve en den nagelaten arbeid des overledenen afgewerkt, d. C. E. v. KOETSVELD. Schoonh., 1846. Afl. 1 en 2. 8vo.

BAUMHAUER, T. K. M. v., Voorlezingen over de vier Evangeliën, ter beschouwing en onderl. vergelijking aang. de verschijning van Jezus Christus. Zutph., 1857. 8vo.

VINET, A., Proeven van evangeliebeschouwing. U. h. Fr. d. M. Cohen Stuart. 2e verb. druk. Rott., 1865. 8vo.

CRAMER, J., De Symbolische verklaring der evangelische geschiedenis. Redevoering. Utr., 1884. 8vo.

HARTSOEKER, C., Aenteekeningen over het eerste boek des N. Test., het Evang. van Matthaeus. 2e druk, door den autheur verbet. en vermeerd. Amst., 1684. 4to.

Evangelium Matthaei. Rec. et c. comment. perpetuo ed. C. F. A. FRITZSCHE. Lips., 1826. 8vo.

RÉVILLE, A., Etudes crit. s. l'Evangile selon St. Matthieu. Leide, 1862. 8vo.

(HERINGA EL.ZN., J.,) Verklaring der bergrede van Jezus. Amst., 1814. 8vo.

TIMMERS VERHOEVEN, H. P., De precatione Dominica. Lugd. Bat., 1829. 4to.

THOLUCK, A., Ausführl. Auslegung d. Bergpredigt Christi nach Matthäus. Neue Ausarbeit. Hamb., 1845. 8vo.

PIERSON, A., De bergrede en and. synopt. fragmenten. Een hist. krit. onderzoek m. eene inleid. over enkele leemten in de methode van de kritiek der evangeliën. Amst., 1878. 8vo.

DORNER, I. A., De oratione Christi eschatologica Matth. XXIV : 1—36 (Luc. XXI : 5–36. Marc. XIII : 1—32) asservata. Stuttg., 1844. 8vo.

HARTSOEKER, C., Aenteekeningen over het Euangelium van Marcus. t'Amst., 1671. 4to.

WIRTS, J. C., Duidel. verklaring en toeëigening des Evan-

geliums van Marcus. Uit het Hoogd. d. B. KEPPEL. 's Grav., 1740. 4to.

LAER, R. TOE, Verklaring van het Euang. van Marcus I—XIII : 20. Verm. m. een. aanmerk., en vervolgt tot het eynde door J. DE LANGE. Nijm., 1750. 4to.

Evangelium Marci. Rec. et c. comment. perp. ed. C. F. A. FRITZSCHE. Lips., 1830. 8vo.

MICHELSEN, J. H. A., Het Evang. van Markus. Eerste gedeelte. Amst., 1867. 8vo.

WENGER, R., Das Evang. des Marcus der Hausgemeinde ausgelegt. St. Gallen, 1878. 8vo.

WILLES, B. v., De iis, quae ab uno Marco sunt narrata. Traj. ad Rh., 1811. 8vo.

HARTSOEKER, C., Aenteekeningen over het Evangelium van Lucas. t'Amst., 1687. 4to.

WIRTS, J. C., Duidel. verklaring en toeëigening des Ev. van Lucas. Uit 't Hoogd. d. B. KEPPEL. 's Grav., 1741, 42. 2 dln. 4to.

SEGAAR, C., Observat. philolog. et theolog. in Evang. Lucae capita XI priora. Traj. ad Rh., 1766. 8vo.

MOUNIER, A. A. T., Bijdr. tot regt verstand van Luk. XVI: 1—9, in verband gebragt met Luk. XV en Luk. XVI: 10—31. Eene voorlezing. 's Hert., 1846. 8vo.

ZUBLI, N. H. T., De hymno Mariae. Lugd. Bat., 1829. 8vo.

WOLZOGEN, J. L., Aanteekeningen over het Euang. van Johannes. Uyt het Latijn vert. Z. pl., 1688. 4to.

LAMPE, F. A., Commentarius anal.-exeget., tam literalis quam realis Evangelii sec. Joannem. Amst., 1724—26. 3 dln. 4to.

MOSHEIM, J. L. v., Verklaaring van het Euang. van Johannes, uitg. d. A. F. E. Jacobi. In het Nederd. overgebragt d. A. A. v. MOERBEEK. Utr., (1777). 4to.

THOLUCK, A., Comment. zum Ev. Johannis. 3e theilw. umgearb. Ausg. Hamb., 1831. 8vo.

WETTE, W. M. L., Kurze Erkl. des Ev. u. der Briefe Johannis. 2e verb. u. verm. Aufl. Leipz., 1839. 8vo.

SCHWEIZER, A., Das Ev. Johannes, nach sein. innern Werthe u. sein. Bedeutung für das Leben Jesu, kritisch untersucht. Leipz., 1841. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Das Johanneische Evang. nach seiner Eigenthümlichkeit geschildert u. erklärt. Nürnb., 1852, 53. 2 dln. 8vo.

COSTA, I. DA, De apostel Johannes en zijne schriften. Eene bijbelstudie. Amst., 1853. 8vo.

SENDEN, G. H. v., Het evang. van Johannes, gebragt in huizen en harten. Een godsd. en wetensch. dagboek. Zwolle, 1853—55. 3 dln. 8vo.

TIELE, C. P., Het evang. van Joannes, beschouwd als bron voor het leven van Jezus. Amst., 1855. 8vo.

HASE, C. A., Vom Evang. des Johannes. Eine Rede an die Gemeinde. Leipz., 1866. 8vo.

GODET, F., Kommentaar op het Evang. van Johannes. U. h. Fr. vert. d. P. J. GOUDA QUINT. Utr., 1866—71. 2 dln. 3 stn. 8vo.

TAYLER, J. J., An attempt to ascertain the character of the IVth gospel especially in its relation to the three first. Lond., 1867. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., Het Johannes-evangelie. Een viertal apologet. voorlezingen. Utr., 1867. 8vo.

WOLFF, M., Das Evang. Johannes in seiner Bedeutung für Wissenschaft u. Glauben. Hamb., 1870. 8vo.

FRANCKEN Az., W., Kleine toelichtingen omtrent het 4e Evangelie. Rott., 1871. 2 stn. 8vo. Overdruk.

THOMA, A., Die Genesis des Johannes-Evang. Ein Beitrag zu seiner Auslegung, Geschichte u. Kritik. Berl., 1882. 8vo.

TIELE, C. P., Annotationes in locos nonnullos Ev. Joannei ad vindicandam hujus evangelii authentiam (inest excursus de cap. XXI.) Amst., 1853. 8vo.

SLOTEMAKER, L. H., Disquis. qua comparatis nonnullis Euang. quarti at synopt. locis, utrorumque fides historica conf. L. B., 1856. 8vo.

BORGER, E. A., Over aard, leer en leerwijs van Jezus Christus; of aanmerk. over de drie eerste hoofdst. v. h. Evang. van Joannes, met de Evang. van Mattheus, Markus en Lukas vergeleken. U. h. Lat. vert. (d. J. DE KRUYFF). 's Grav., 1821. 8vo.

TISCHENDORF, L. F. C., Disput. de Christo, pane vitae s. de loco Ev. Joann. VI : 51—59. Lips., 1839. 8vo.

BUDDINGH, S. A., Annotatio brevis in loca quaedam diff. Cap. VIII Euang. Joannis. Lugd. Bat., 1833. 8vo.

HUGENHOLTZ, H. J. DE HAAN, Interpretat. dictorum Jesu, Joannis c. XIV et XVI. Lugd. Bat., 1834. 8vo.

(BRINK, A.), Het afscheid van Jezus van Zijne leerlingen en Zijne bede tot den Vader. Leeuw., 1803. 8vo.

TEUTEM, H. N. v., De laatste nacht des Heeren. Inleiding tot de laatste gesprekken en gebeden van Jezus bij den Evang. Johannes, Ev. XIII : 31—XVII : 26, in brieven. Rott., 1850. 8vo.

——————— Hetzelfde. 3e herz. druk. Rott.. 1872. 8vo.

MEERENS, F. G., De ult. Christi sermonum, quos refert Joh. Ev. C. XIII : 31—XVII authentia. Traj. ad Rh., 1852. 8vo.

WESTHOFF, J. P. G., Het hoogepriesterlijk gebed. Eene prakt. verklaring van Joh. XVII. Amst., 1886. 8vo.

TEELMAN, H., De Huijshoudinge Gods in sijn Kerke, Uytgehaald in Verklaaringen over eenige Parabelen des N. V., Als mede over versch. Texten so des O. als des N. Test. Emden, 1698. 4to.

TIMMERMANN, T. G., Oudheid- en geneesk. verhand. over de demonische menschen in de Euang. U. h. Lat., m. aanm. d. J. F. LENTZ. M. een voorr. d. F. G. C. RÜTZ. Haarl., 1789. 8vo.

EYLERT, H., Homilien over de gelijkenissen van Jezus. U. h. Hoogd. en met aanm. d. N. WESTENDORP. Gron., 1810. 8vo.

VINKE, H. E., Vaticinationes J. C. de perpessionibus suis, morte et in vitam reditu, illustr. et vindicati. Traj. ad Rh., 1818. 8vo.

TOL, H. J., De instituto ab J. C. Epulo Sacro euangelist. et Pauli comp. inter se narationes ill. L. B., 1819. 8vo.

MOLL, E., Collectanea ad illustr. Jesu dicta ex observatione vitae communis. Arnh., 1836. 8vo.

PRINS, J. J., De locis euangelist. in quibus Jesus baptismi ritum subiisse traditur. Amst., 1838. 8vo.

HUYSERS, H., De Jesu de morte sua effata collecta atque exposita Gron., 1838. 8vo.

LIMBORCH, P. A, Comment. in Acta Apost. et in Ep. ad Romanos et ad Hebraeos. Rott., 1711. fol.

BEECKMAN, D. DE BONVOUST, De oratione Stephani apologetica. Traj. ad Rh., (1820). 8vo.

ANSPACH, J. A., De oratione Pauli Apost. Athenis habita. Lugd. Bat., 1829. 4to.

PROES, L., De oratione Antiochiae hab. (Actt. Apost. XIII : 16—41) Paulo apostolo auctori trib. Traj. ad Rh., 1833. 8vo.

BAUMHAUER, T. C. M. v., Disp. crit. theol. qua vindicatur Lucae, apostol. conventum, actuum apost. cap. XV referentis, contra recent. dubitationes fides historica. Traj. ad Rh., 1848. 8vo.

DRÄSEKE, J. H. B., Paulus zu Philippi. Ein Blick in die Zeiten der ersten Kirche. (nach Ap. Gesch. XVI : 6 bis 40.) Lüneb., 1824. 8vo.

METELERKAMP, C. L. P., De Pauli, ad presbyteros Ephesiacos, oratione valed. (Actt. App. Cap. XX. sect. 18 seqq.) Traj. ad Rh., 1829. 8vo.

LAUNAY, P. DE, Paraphrase et exposition s. l. épistres de Saint Paul. Charenton, 1650. 2 dln. 4to.

ALEXANDER, N., Commentarius in omnes epistolas S. Pauli Apost. et in VII epistolas catholicas. Rothomagi, 1710. fol.

PALEY, W., De waarheid der schriftuurl. historie van den Apostel Paulus beweezen. U. h. Eng. Haarl., 1792. 8vo.

VLOTEN, J. v., Quaestiones Paulinae. L. B., 1843. 8vo.

DIEU, L. DE, Animadversiones in Pauli Ap. Epist. ad Romanos. L. B., 1646. 4to.

BRAIS, S. DE, Epistolae S. Pauli Ap. ad Romanos analysis paraphrastica. Notis erudit. illustr. Editio nova, cum Epistola commend. T. H. VAN DEN HONERT. Lugd. Bat., 1734. 4to.

MOSHEIM, J. L. v., Exeget. Einleitung in den Brief Pauli an die Römer, m. einer eignen Erklär. Blankenb., 1771. 4to.

Epistola Pauli ad Romanos. Cur. C. F. AMMON. Gött., 1806. 8vo. (N. Test. ed. KOPPE, vol. IV.)

BOSVELD, P., Verklaring van Paulus brief aan de Romeinen. Dordr., 1807. 2 dln. 8vo.

ARMINIUS, J., De vero et genuino sensu Cap. VII Epist. ad Romanos Diss. Lugd. Bat., 1612. 8vo.

Bijgebonden: Id., Orationes itemque Tractatus insigniores aliquot etc. ed. Lugd. Bat., 1613. — Arminii amica cum F. Junio de Praedestinatione per litteras habita collatio. Lugd. Bat., 1613. — Id., Epistola ad Hippolytium a Collibus illustr. Princ. Palatini Friderici IV ad Ordines Foed. Belgij Legatum scripta. Delphis Bat., 1613.

BATALERIUS, J., Jacob et Esau s. explicatio veri et germani sensus Pauli in Epist. ad Rom. cap. IX, quo loco agit de Jacobi electione et Esavi rejectione. Nova nunc praefat. auct. Amst., 1664. 12mo.

Bijgebonden: Id., Dissert. de Israelitarum conversione a Paulo ad Rom. XI cap. praedicta. Hagae, 1669.

HOEKSTRA BZN., S., Nader onderzoek naar den zin van Rom. IX. 8vo. Overdruk.

BORGER, P. A., De parte Epist. Pauli ad Rom. paraenetica. Lugd. Bat., 1840. 8vo.

RÜCKERT, L. I., Die Briefe Pauli an die Korinther bearbeitet. Leipz., 1836, 37. 2 dln. 8vo.

BOSVELD, P., Verklaring van Paulus eersten brief aan de Korinthers. Dordr., 1810, 1811. 2 dln. 8vo.

WIJS, J. P. v. D. MEER DE, De sectis Christianorum Corinth. I Cor. 1 : 12 memoritas. Amst., 1838. 8vo.

DUGTEREN, P. v., Opmerkingen omtr. de Geestes-gaven, inzond. met betr. tot het spreken in vreemde talen, bij I Cor. XII, XIII en XIV enz. 's Hert., 1846. 8vo.

PARREAU, L. G., Comment. crit. et exeget. in Paul. epist. prioris ad Cor. Cap. XIII. Traj. ad Rh., 1826. 8vo.

THOLUCK, F. A. G., Auslegung d. Briefes Pauli an die Römer, nebst fortlauf. Auszügen aus den exeget. Schriften d. Kirchenväter u. Reformatoren. Berl., 1824. 8vo.

FLATT, J. F. v., Vorlesungen über den Brief Pauli an die Römer. Herausg. v. C. D. F. HOFFMANN. Tüb., 1825. 8vo.

WETTE, W. M. L. DE, Kurze Erkl. des Briefes an die Römer. Leipz., 1835. 8vo.

Pauli ad Romanos epistola. Rec. c. comment. perp. ed. C. F. A. FRITZSCHE. Halis, 1836—43. 3 dln. 8vo.

RÜCKERT, L. I., Commentar über den Brief Pauli an die Römer. 2te umgearb. Aufl. Leipz., 1839. 2 dln. 8vo.

HENGEL, W. A. VAN, Interpr. Epist. Pauli ad Romanos. Sylv. Duc., 1855, 59. 2 dln. 8vo.

SPENER, P. J., Auslegung d. Briefes Pauli an die Römer, mit Einleit. u. erklär. Anmerk. herausg. v. H. Schott. Halle, 1856. 8vo.

UMBREIT, F. W. C., Der Brief an die Römer, auf dem Grunde des A. Test. ausgelegt. Gotha, 1856. 8vo.

SCHOTT, T., Der Römerbrief, seinem Endzweck u. Gedankengang nach ausgelegt. Erl., 1858. 8vo.

OLTRAMARE, H., Commentaire s. l'Epitre aux Romains. 1e partie (Cap. I—V : 11.) Gen., 1843. 8vo.

HUGENHOLTZ, P. H., De Cap. VI. epist. Pauli ad Rom. Traj. ad Rh., 1821. 8vo.

HENGEL, W. A. VAN, Commentarius perp. in prioris Pauli ad Cor. Ep. Cap. XV. Cum epist. ad Winerum. Sylv. Duc., 1851. 8vo.

ROYAARDS, H. J., De altera Pauli ad Cor. epist. et observanda in illa Ap. indole et oratione. Traj. ad Rh., 1818. 8vo.

OSIANDER, J. E., Commentar über den zweiten Brief Pauli an die Korinthier. Stuttg., 1858. 8vo.

BOSVELD, P., Verklaring der vijf eerste hoofdst. van Paulus tweeden brief aan de Korinthers. Dordr., 1804. 8vo.

FRITZSCHE, C. F. A., De nonnullis post. Pauli ad Cor. epist. locis. Lips., 1823, 24. 2 dln. 8vo.

BORGER, E. A., Interpr. epist. Pauli ad Galatas. Lugd. Bat., 1807. 8vo.

WINER, G. B., Pauli ad Galatos ep. Lat. vert. et perpetua annotat. ill. Lips., 1821. 8vo.

RÜCKERT, L. I., Comm. über den Brief Pauli an die Galater. Leipz., 1833. 8vo.

WETTE, W. M. L. DE, Kurze Erkl. des Briefes an die Galater u. der Briefe an die Thessalonicher. Leipz., 1841. 8vo.

WIESELER, K., Comment. üb. den Brief Pauli an die Galater. M. besond. Rücksicht auf die Lehre u. Gesch. d. Apostels. Gött., 1859. 8vo.

PRINS, J. J., De brief van Paulus aan de Galatiërs, tegenover de bedenkingen van A. Pierson gehandhaafd. Leid., 1879. 8vo.

BALJON, J. M. S., Exegetisch-kritische verhand. over den brief van Paulus aan de Galatiërs. Leid., 1889. 8vo.

BOSVELD, P., Verklaring van Paulus brief aan de Ephesiërs. Dordr., 1809. 8vo.

CORSTIUS, J., De brief van Paulus aan de Efeziërs in twaalf bijbeloefeningen. Amst., 1830. 8vo.

Rückert, L. I., Der Brief Pauli an die Epheser, erläut. u. vertheidigt. Leipz., 1834. 8vo.

Stier, R., Die Gemeinde in Christo Jesu. Auslegung des Briefes an die Epheser. Berl., 1848, 49. 2 dln. in 3 stn. 8vo.

Reddingius, W. G., De brief van Paulus aan de Philipp. bewerkt. Amst., 1808. 8vo.

Rheinwald, F. H., Comm. über den Brief Pauli an die Philipper. M. ein Vorwort v. A. Neander. Berl., 1827. 8vo.

Hengel, W. A. v., Comm. perp. in epist. Pauli ad Philippenses. Lugd. Bat., 1838. 8vo.

Der Brief Pauli an die Philipper, In Lutherscher Uebers. v. K. F. Th. Schneider, prakt. erläut. d. A. Neander. Berl., 1849. 8vo.

Wiesinger, J. T. A., Die Briefe des Apostels Paulus an die Philipper, an Titus, Timotheus und Philemon erklärt. Königsb., 1850. 8vo.

Bleek, F., Vorlesungen üb. die Briefe an die Kolosser, den Philemon und die Ephesier. Herausg. von F. Nitzsch. Berl., 1865. 8vo.

Limborch, P. v., Uitbreiding en uitlegging over den brief aan de Hebreen. U. h. Lat. vert. (d. K. Westerbaen Wz.). Amst., 1725. 4to.

Abresch, P., Paraphrasis et annot. in epist. ad Hebraeos. Lugd. Bat. et Traj. ad Rh., 1786—1817. 4 stn. 1 bnd. 8vo.

Onvoltooid gebleven. Het vierde stuk, bevattende de omschrijving van Cap. VII is uitgegeven door J. Heringa Ez.

Tholuck, A., Komment. zum Briefe an die Hebräer. Hamb., 1836. 8vo.

Ebrard, J. H. A., Der Brief an die Hebräer erklärt. Konigsb., 1850. 8vo.

Huet, P. J. L., De antiquiss. Dei cultorum qui in epist. ad Hebr. cap. XI mem. fide diversa eademque una. Lugd. Bat., 1824 8vo.

Synopsis criticorum aliorumque S. Scripturae interpretum Vol. IV (atque ult.) pars post., compl. Epistolas universas et Apocalypsin. Opera M. Poli. Lond., 1676. fol.

Holtzmann, H. J., Die Pastoralbriefe, kritisch und exegetisch behandelt. Leipz., 1880. 8vo.

Clarisse, J., De Brief van Jakobus, van nieuws, met in-

gevoegde korte ophelderingen vert., en door praktikaale aanmerk. bearbeid. Amst., 1802. 8vo.

Kooten, G. v., Proeve eener verklaring van den alg. Zendbrief van Jacobus. Amst., 1821. 8vo.

Der Brief Jakobi, in Luth. Uebers. v. K. F. Th. Schneider, prakt. erläut. d. A. Neander. Berl., 1850. 8vo.

Bouman, H., Comment. perp. in Jacobi epist. post mortem auctoris ed. (p. Lut. Bouman et M. J. Bouman.) Traj. ad Rh., 1865. 8vo.

Blom, A. H., De brief van Jacobus. Een bijdrage tot de kennis der Oud-Christel. literatuur en leer. Dordr., 1869. 8vo.

Erdmann, D., Der Brief des Jakobus erklärt. Berl., 1881. 8vo.

Wette, W. M. L. de, Kurze Erkl. der Briefe des Petrus, Judas u. Jakobus. Leipz., 1847. 8vo.

Alphen, H. v., Petrus de Apostel, in sijnen eersten brief, overeenkomstig met Moses, Psalmen en Propheeten. Utr., 1738. 4to.

Steiger, W., Der erste Brief Petri m. Berücksicht. des ganzen bibl. Lehrbegriffs ausgelegt. Berl., 1832. 8vo.

Graaff, C. N. de, Analecta in epist. Petri alt. Lugd. Bat., 1833. 8vo.

Schott, T., Der zweite Brief Petri u. der Prief Juda erkl. Erl., 1863. 8vo.

Sander, J. E. F., Commentar zu den Briefen Johannis. Elberf., 1851. 8vo.

Düsterdieck, F., Die drei Johanneischen Briefe. Gött., 1852, 56. 2 dln. 3 stn. 8vo.

Brink, A., Over den eersten brief van Joannes. Amst., 1806. 8vo.

Rickli, K., Het wezen des waren Christendoms of Johannes eerste brief verklaard. Vrij n. h. Hoogd. d. L. C. Meijer. M. een voorberigt v. D. T. Huet. Rott., 1838. 8vo.

Der erste Brief Johannis, in Luth. Uebers. v. K. F. Th. Schneider, prakt. erläut. d. A. Neander. Berl., 1851. 8vo.

Erdmann, D., Primae Joannis epist. argumentum, nexus et consilium. Comment. exegetica. Berol., 1855. 8vo.

Maronier, J. H., De eerste brief van den Apostel Joannes. Eene evangeliestudie. Arnh., 1855. 8vo.

Rambonnet, J. J., De secundâ epist. Johannea. Traj. ad Rh., 1818. 8vo.

Verryn, J., In epist. Judae catholic., comm. Lugd. Bat., 1677. 4to.

Züllig, F. J., Die Offenbarung Johannis vollständig erklärt. Stuttg., 1834, 40. 2 dln. 8vo.

Thoden van Velzen, U. W., Tafereelen uit de Openbaring van Johannes. De drie eerste hoofdst. Gron., 1846. 8vo.

Wette, W. M. L. de, Kurze Erkl. der Offenbarung Johannis. Leipz., 1848. 8vo.

Hengstenberg, E. W., Eenv. en stichtel. opheldering der Openbaring van Johannes naar het Hoogd. v K. W. A. Dressel. M. aanteek. en voorrede van G. D. J. Schotel. 's Hert., 1852. 2 dln. 8vo.

KERKVADERS. — CONCILIËN.

Hilgenfeld, A., Die apostolischen Väter. Untersuchungen über Inhalt und Ursprung der unter ihrem Namen erhalt. Schriften. Halle, 1853. 8vo.

Patrum qui temp. apostolicis floruerunt, Barnabae, Clementis, Hermae, Ignatii, Polycarpi Opera edita et inedita, vera et suppositita. Ex MSS. Codd. eruit, ac correxit, versionibusque et notis illustr. J. B. Cotelerius. Rec. et notulas aliquot adspersit J. Clericus. Antv., 1698. 2 dln. fol.

Collectio nova Patrum et Scriptorum Graecorum Eusebii (Caesariensis) Athanasii et Cosmae Aegyptii. Graece, Lat. notis et praefat. ill. B. de Montfaucon. Par., 1706. 2 dln. fol.

Martene, E., et U. Durand, Thesaurus novus anecdotorum. Lut. Par., 1717. 5 dln. fol.

——————————— Veterum scriptorum et monu mentorum historicorum, dogmaticorum, moralium, amplissima collectio. Par., 1724—33. 9 dln. fol.

Spicilegium s. Collectio veterum aliquot scriptorum qui in Galliae bibliothecis delituerant. Olim edit. opera ac studio Lucae d'Achery. Nova ed. priori accuratior et infinitis prope mendis ad fidem MSS. Cod., quorum var. lect. S. Baluzius ac E. Martene collegerunt, expurgata per L. F. J. de la Barre. Par., 1723. 3 dln. fol.

CANISIUS, H., Thesaurus monumentorum ecclesiast. et historicorum sive Lectiones antiquae, ad saeculorum ord. digestae. Variisque opusculis auctae, quibus praefat. hist., animadv. crit. et notas in singulos auctores adj. JAC. BASNAGE. Amst., 1725. 4 dln. fol.

Historiae ecclesiasticae scriptores. Gr., Lat. e codd. MSS. emend., notis illustr. ed. H. VALESIUS. Par., 1673—86. 3 dln. fol.

Eusebius Pamph., Socrates Scholast., Hermias Sozamenus, Theodoretus, Evagrius.

SUICERUS, J. C., Thesaurus ecclesiasticus, e patribus Graecis. Ed. 2a aucta. Amst., 1728. 2 dln. fol.

——————— Hetzelfde. Ed. 3a emend. et aucta. Traj. ad Rh., 1746. 2 dln. fol.

SCHRANT, J. M., Bloemlezing uit de Christel. oudheid. Leyd., 1836. 8vo. 1e deel. 2e stuk. 8vo.

Oud Christelijke Letterkunde. De geschriften der Apostolische Vaders, bew. d. A. C. DUKER en W. C. VAN MANEN. Amst., 1869. 2 dln. 8vo.

TIDEMAN JZN., B., en M. A. N. ROVERS, Uit het oudste Christendom. Haarl., 1880. 8vo.

AUGUSTINUS, AUREL., Opera. Post Lovan. theol. recens. Opera et studio monachorum ord. S. Benedicti, e congregatione S. Mauri. Ed. nova. Antw., 1700—3. 12 dln. 9 bdn. fol.

——————— Confessiones. Ad fidem cod. Lipsien. et edit. antiq. ed. C. H. BRUDER. Lips., 1837. 8vo.

GOENS, F. C. J. VAN, De Aur. Augustino apologeta sec. libros de civitate Dei. Amst., 1838. 8vo.

ROUX, A., De Aurelio Augustino adversario Donatistarum. L. B., 1838. 8vo.

POT, C. L. V. D., De Basilio Magno. Amst., 1835. 8vo.

(GROSHANS, G. PH. F.), Basilius Magnus, d. E. TROOSTING. Bruss., 1866. 8vo.

CHRYSOSTOMUS, JOANNES, Opera. Graece. (ed. H. SERVILIO). Eton, 1612. 8 dln. fol.

CLEMENTIS ALEXANDRINI Opera. Gr. et Lat. Quae extant. Post Dan. Heinsii recens. Acc. div. lect. et emend. a F. SYLBURGIO. Ed. nova. Colon., 1688. fol.

Clementis Alexandrini Liber quis dives salutem consequi possit perp. comment. illustr. a C. Segaar. Traj. ad Rh., 1816. 8vo.

Hofstede de Groot, P., De Clemente Alex. philosopho Christ. Gron., 1826. 8vo.

Clemens Rom., Ad Corinthios Epistola. Oxoniae, 1677. 12mo.

Wetstenius, J. J., Epistola ad H. Venema de duabus Clementis Rom. ad virgines epist. ex cod. Syriaco nuper ed. Amst., 1754. 8vo.

Venema, H., Epistolae quae duas Clementis epistolas, a Wetstenio ad calcem N. T. nuper publ. Epiphanio et Hieronymo notas fuisse cet. Harl., 1754. 8vo.

Ekker, E., De Clementis Rom. priore ad Cor. epist. Traj. ad Rh., 1854. 8vo.

Cyprianus, S. Caec., Libri ad Donatum, de Dominica oratione, de mortalitate, ad Demetrianum, de opere et eleemosynis, de bono patientiae et de zelo et livore. Ed. et annot. crit. instr. J. G. Krabinger. Tüb., 1859. 8vo.

Cyrillus, Opera quae exstant omnia et ejus nomine circumferuntur. Dissert. et notis ill. c. nova interpret. Cura et studio A. A. Touttee. Par., 1720. fol.

Vollenhoven, J. J. v., De Cyrilli Hierosol. catechesibus. Amst., 1837. 8vo.

Damascenus, Joan., Opera omnia quae exstant et ejus nomine circumferuntur. Ex var. edit. et codd. manu exaratis, Galic., Ital. et Angl., collecta, recensita, Lat. versa atque annot. ill., c. praeviis dissertat. Opera et studio Mich. Lequien. Par., 1712. 2 dln. fol.

Eusebius Pamphilus, Chronicorum canonum ll. II. Opus ex Haicano cod. a doct. J. Zohrabo expr. et castigat. A. Maius et J. Zohrabus nunc primum Latin. donatum notisque illustr. Mediolani, 1818. 4to.

——————— Kerkelijke geschiedenissen, zedert den dood van onzen Zaligmaker, tot aan den volkomen bloeistand van 't Kristendom. U. h. Gr. vert. en met aant. opgehelderd d. Abr. Aart v. d. Meersch m. een voorreden van Alb. Voget. Amst., 1748, 49. 2 dln. Met kaarten. 4to.

Rienstra, B., De fontibus ex quibus hist. eccles. opus hausit Eusebius Pamph. Traj. ad Rh., 1833. 8vo.

Ullmann, C., Gregorius van Nazianzus. Eene bijdr. tot de

geschied. der kerke en des leerstelsels in de 4e eeuw. U. h. Hoogd. (d. Mevr. KLEYN-OCKERSE en Gebr. BRUINING) m. een voorberigt v. J. CLARISSE. Rott., 1828, 30. 2 dln. 8vo.

HEYNS, S. P., De Gregorio Nysseno. Lugd. Bat., 1835. 4to.

HEGESIPPUS, De bello Judaico. Ope cod. Cassellani recogn. Ed. C. F. WEBER, absolv. J. CAESAR. Marb., 1864. 4to.

HIERONYMUS, EUSEB., Divina bibliotheca, antehac ined. compl. translationes Lat. V. et N. Test., cum ex Hebr. tum e Graecis fontibus derivatas innumera quoque scholia marginalia ant. Hebraei cujusdam script. anonymi. Stud. et labore monachorum ord. S. Benedicti congr. S. Mauri (JOAN. MARTIANAY et ANT. POUGET.) Par., 1693—1706. 5 dln. fol.

HIPPOLYTUS, Refutationis omnium haeresium lib. X quae supersunt. Rec., Lat. vert. not. adj. L. DUNCKER et F. G. SCHNEIDEWIN, ed. absolvit L. DUNCKER. Gött., 1859. 8vo.

JUNIUS, F. J. J. A., De oorsprong en waarde van de Brieven van Ignatius. Hist. krit. onderzoek. Tiel, 1859. 8vo.

IRENAEUS, Detectionis et eversionis falso cognominatae agnitionis s. contra haereses ll. V. Post F. Feuardentii et J. E. Grabe recens. cast. studio et labore Domni R. MASSUET. Par., 1710. fol.

JUSTINUS, Opera. Item ATHENAGORAE, THEOPHILI, TATIANI et HERMIAE Tractatus aliquot. Gr. et Lat. emendatiora prod. Colon., 1686. fol.

JUSTINUS, Opera omnia c. MSS. Codd. coll. ac novis interpr., notis, admonit. praef. ill. Opera et studio unius ex Monachis Congreg. S. Mauri. Par., 1742. fol.

JUSTINI en TERTULLIANI Verantwoording voor de Christenen. Alsmede MINUTII FELICIS t'Samenspraak tussen Octavius en Caecilius. Hierbij de Brieven van CLEMENS ROMANUS en POLICARPUS. Amst., 1684. 8vo.

« Het Tractaatje van Justinus vert. (en gedeeltelijk met aanteek.) door PETR. LANGEDULT.

JUSTINUS, Apologiae duae et dialogus cum Tryphone Judaeo. C. not. et emend. S. THIRLBY. Lond., 1722. fol.

JUNIUS, F. J. J., De Justino martyre apolog. adv. Ethnicos Lugd. Bat., 1836. 8vo.

TJEENK WILLINK, H. D., Justinus Martyr in zijne verhouding tot Paulus. Zwolle, 1867. 8vo.

MACARIS de Egyptenaar, L Homilien oft Verclaringhen van

de oprechticheydt die den Christenen menschen betaemt. Ouergheset d. Corn. Kiel. Antw., 1580. 8vo.

SPIJKER, H. J., De pretio institutionibus divinis Lactantii statuendo. Lugd. Bat., 1826. 4to.

ORIGENIS Opera omnia. Gr. Lat. Ex var. ed. et codd. manu exaratis coll., rec., atque annot. ill. c. vita auct. et multis dissertat. opera et stud. C. DE LARUE. Par., 1733—59. 4 dln. fol.

——— Hexaplorum quae supers. Ex MSS. et ex libris ed. eruit et notis illustr. B. DE MONTFAUCON. Acc. opuscula quaedam Origenis Anecdota etc. Paris., 1713. 2 dln. fol.

——— Idem. Edid. notisque ill. C. F. BAHRDT. Lips. et Lub., 1769. 2 dln. 8vo.

——— Idem ed. F. FIELD. Oxon., 1875. 2 dln. 4to.

PHOTIUS, Nomocanon. C. commentarijs THEOD. BALSAMONIS, patr. Antiocheni. CHRIST. JUSTELLUS ex bibl. Palatina nunc primum Graece edid. Acc. ej. Photii, Nili et anonymi tractatus de Synodis Oecumenicis. Lut. Paris., 1615. 4to.

SULPICIUS SEVERUS, Opera omnia. Cum lect. var. et comm. ed. G. HORNIUS. Ed. 3a aucta et emend. Amst., 1665. 8vo.

TERTULLIANUS, SEPT. FLOR., Opera. Ad vetustiss. ex. fidem emend. dilig. NIC. RIGALTII. C. ej. annot. Acc. NOVATIANI tractatus de trinitate et cibis Judaïcis Lut. Paris., 1664. fol.

——— Hetzelfde. Lut. Par., 1675. fol.

COENEN, J. A., Comment. de Tertulliano, Christian. religionisque Christ. adversus gentes apologeta. Traj. ad Rh., 1825. 8vo.

NEANDER, A., Antignostikus, Geist des Tertullianus und Einleitung in dessen Schriften, m. archäolog. u. dogmenhist. Untersuchungen. Berl., 1825. 8vo.

——— Hetzelfde. 2te zum Theil umgearb. Aufl. Berl., 1849. 8vo.

VORSTMAN, J. M., De testamentorum XII patriarcharum origine et pretio. Rott., 1857. 8vo.

TOEWATER, G. C. H., De Theodoro Antiocheno Mopsuestiae episcopo, XII prophetarum minorum interprete. Amst., 1837. 8vo.

STUFFKEN, J. H., De Theodosii Magni in rem Christ. meritis. Lugd. Bat., 1828. 4to.

Conciliorum collectio regia maxima, (usque ad 1714), ad PHIL LABBEI et G. COSSARTII labores. Studio J. HARDUINI. Par., 1715. 11 dln. 12 bdn. fol.

Fasciculus rerum expetendarum ac fugiendarum. In quo primū continetur concilium Basiliense non illud, quod in magno Conciliorum, volumine vulgo circumfertur, sed quod Aeneas Sylvius conscripsit. Insunt nobil. summorum aliquot virorum epistolae, libelli, tractatus et opuscula, numero LXVI. (Colon.), 1535. fol.

Bijgebonden: ALF. DE CASTRO, Adversus omnes hereses Lib. XIIII. S. l., J. Badius et J. Roigny, 1534. fol.

GODGELEERDEN VAN DE 16e—19e EEUW.

ERASMUS, D., Opera omnia emend. et auct., ad optimas edit. praecipue quas ipse Erasmus postremo curavit summa fide exacta, doctorumque virorum notis illustr. (ex recens. J. CLERICI.) Lugd. Bat., 1703—06. 10 dln. fol.

GANSFORTIUS, WESSEL, Opera quae inveniri potuerunt omnia, partim ex aut. ed. partim ex MS. eruta (p. Jo. ALTING et PETR. PAPPIUM). Gron., 1614. 4to.

LUTHER, MART., Sämtliche, theils von ihm selbst Deutsch verfertigte, theils aus dessen Latein. ins Deutsche übersetzte Schriften u. Werke. (Besorgt v. C. F. BÖRNER u. J. G. PFEIFFER.) Leipz., 1729—34. 22 dln. 11 bdn. fol.

———— J. J. GREIFF, Vollständige Register über die XXII Leipz. Theile u. s. w. Mit Supplement u. Nachlese verschied. Schriften und vielen deutschen Briefe Lutheri. M. Vorrede von C. F. BÖRNER. Leipz., 1740. fol.

———— Briefe in Auswahl und Uebers., herausg. von C. A. HASE. Leipz., 1867. 8vo.

———— Bloemlezing uit de geschriften van M. Luther. Amst., 1840. 2 dln. 8vo.

CALVINUS, J., Opera omnia. Editio omnium novissima, ad fidem emend. codicum quam accurat. recognita et ind. locupl. adorn. Amst., 1671. 9 dln. fol.

SYMONS, MENNO, Opera ofte Groot Sommarie (dat is, vergaderingh) van sijne Boecken en Schriften (t'samen in een vervaet ende in druck vernieuwt) door sommige beminders der waerheijdt. Gedruckt in 't Jaer O. H. 1646. 4to.

SASBOUT, A., Opera omnia, nunc iterum exc. et dilig. emend. Col. vid. J. Birckmanni. 1575. fol.

BECANUS, J. G., Opera hactenus in lucem ed. nempe hermathena, hieroglyphica, Vertumnus, Gallica. Franc., Hispan. Antv., Plantin, 1580. fol.

MARNIX v. ST. ALDEGONDE, PH., Godsdienstige en kerkelijke geschriften, voor het eerst of in herdruk uitg. m. hist. inleiding en taalk. opheldering d. J. J. VAN TOORENENBERGEN. 's Grav., 1871—91. 3 dln. en Aanhangsel. 4 bdn. 8vo.

LAUNOI, J., Opera omnia ad select. ordinem revocata, ineditis opusculis aliquot, notis nonnullis, dogmaticis, historicis et crit. Acc. tractatus de varia Launoii librorum fortuna. Colon. Allobr., 1731. 5 dln. 10 bdn. fol.

LIGHTFOOT, J., Opera omnia. Roterod., 1686. 2 dln. M. portr. fol.

GROTIUS, HUGO, Opera omnia theologica. Amst., 1679. 3 dln. 4 bdn. fol.

——————— Idem. Basil., 1732. 4 dln. fol.

COCCEJUS, J., Opera omnia, exegetica, didactica, polemica, philologica. Ed. 3a, auct. et emend. Amst., 1701. 10 dln. 8 bdn. fol.

——————— Opera anekdota theologica et philologica. Amst., 1706. 2 dln. fol.

CURCELLAEUS, S., Opera theologica, quorum pars praecipua Institutio religionis Christ. (ED. PH. A LIMBORCH.) Amst. 1675. fol.

EPISCOPIUS, S., Opera theologica. Amst., 1650—65. 2 dln. fol

——————— Idem. Ed. IIa c. autographo accurat. coll. et a mendis repurgata. Lond., 1678. fol.

RIVETUS, A., Opera theologica, quae Latine edidit. Rott.' 1651—60. 3 dln. fol.

KAMPHUIZEN Rz., D., Theologische werken, best. in eene verhand. van 't onbedrieglijk oordeel over zaken van godsdienst, in versch. predikaetsien, in brieven enz. Met leven van den schrijver. Amst., 1723. 4to.

ALTING, J., Opera omnia theologica, analyt. exeget., pract., problemat. et philologica. Amst., 1687. 5 dln. fol.

Bibliotheca Fratrum Polonorum quos Unitarios vocant instructa. Quae omnia simul juncta totius N. Test. explicationem complect. Irenopoli (Amst.,) 1656—92. 7 dln. fol.

FAUSTUS SOCINUS. — JOH. CRELLIUS. — JO. SLICHTING. — J. L. WOLZOGEN. — S. PRZIPCOVIUS.

BINGHAM, J., Opera quae exstant cont. Origines sive antiquitates ecclesiasticae. Ex lingua Angl. in Lat. vertit J. H. GRISCHOVIVS. Halae, 1725—38. 11 dln. 6 bdn. 4to.

SPANHEMIUS, F., Opera omnia. Lugd. Bat., 1701—03. 3 dln. fol.

ALPHEN, H. v., Nagelatene schriften. Uitg. d. D. F. v. ALPHEN. Utr., 1813. 8vo.

KNAPP, G. C., Scripta varii argumenti max. partem exegetici atque historici. Ed. 2a. Hal. Sax., 1823. 2 dln. 8vo.

HERINGA Ez., J., Opera exegetica et hermeneutica. Ed. annot. adj. etc. H. E. VINKE. Traj. ad Rh., 1845. 8vo.

PAREAU, L. G., Kleine geschriften, leerredenen, toespraken enz. Gron, en 's Grav., 1832—63. 18 stn. 8vo.

Oratio de animo non minus theolog. quam ingenio acad. instit. inform. 1832. (4to.) — Leerr. over 2 Tim. 1 : 10b. 1833. — Herinnering van de apost. leer omtr. de ware christ. eenigheid. Leerr. 1842. — Jezus Christus en die gekruisigd. Leerr. 1843. — De christ. religionis vi in doctrinis disciplinisque humanis, 1844. — Leerr. ter aanprijzing van de uitbreiding des Christendoms door middel van het Zendelinggenootsch. 1844. — Toespr. aan de Leden van het genootsch.: Gods woord is de waarheid. 1845. — Leerr. over Joh. XIII : 17. 1846. — Een woord der waarheid en des vredes. 1850. — Een woord over evang. opbouwing der kerke. 1851. — Leerr. over Matth. IX : 16, 17. 1852. — Een woord over J. F. v. Oordt J.Wz. 1853. Overdruk. — Levensberigt van Joan Fred. v. Oordt J.Wz. 1853. Overdruk. — De perfect. Christ. in antiqua philosophia praesens. et desideriis. 1858. — Over het voorgevoel der christ. volmaaktheid en het verlangen daarnaar in de oude wijsbegeerte. 1859. Afdruk. — Theol.-jurid. curiositeit (Hist. processus juris Lucifer. über Jesum. 1716.) 1859. Overdruk. — Wondergeloof, wondervrees en wondererkenning. 1860. Overdruk. — Een blik op Jezus' persoonlijkheid volgens Renan. 1863. Overdruk.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Kleine geschriften enz. Gron., Zwolle en 's Grav., 1834—1882. 24 stn. 8vo.

De mensch dezelfde in het volgende leven, die hij in dit leven was. Z. j. Overdruk. — Gedachten over de beschuldiging tegen de leeraars d. Ned. Herv. kerk. 1834. — Id. 2e vermeerd. druk. 1834. — Wat moeten wij, godgeleerden in de N. H. kerk, nu doen? 1842. — De berigten omtr. het onderscheiden karakter der Gron. godgel. school van Mr. I. da Costa toegelicht. 1848. — Wat hebben wij v. h. ontw. van gewijz. grondwet te verwachten m. betr. tot godsdienst en onderwijs? 1848. — De heerlijkheid der evangeliebediening. 1852. — Opleiding tot zelfstand. inzigt in het Christendom. 1852. — Het onderwijs, een voorwerp van aanhoud. zorg der natie. 1853. — Oratio de theologia futura euang. cathol. 1853. — Het eigenaardige der R. K. en der Protest. kerk. 1853. -- Overz. d. bijb. en kerkel. godgeleerdheid. 1856. N. i. d. h. — Eerste leerrede na het overlijden zijner echtgenoote.

1859. N. i. d. h. — Het evang. d. apostelen tegenover de twijfelingen en de wijsheid der wereld. 1861. — De botsing eener tijdel. heerschende wetenschap tegen het eeuwig evangelie. 1866. — Iets over de evangel. alliantie. 1866. — Dankrede na 40jar. evangeliedienst. 1867. — De wereldtentoonstelling te Parijs uit een christel. oogpunt beschouwd. 1867. — De moderne theologie in Nederl. 1870. — Welke zijn de deugden, welke de gebreken der synod. vert. van het N. T. 1871. — Blijdschap in God. 1872. — Vijftig jaar in de theologie. 1872. — Het bestaan van ingeschapen beginselen. 1880. Overdruk. — Vijfvoude zedeleer aan Israel gegeven door Salomo, Jezus Sirach, O. H. J. C., Jacobus ende Pirke Aboth. 1882. Overdruk.

Hoeven, Abr. des Amorie van der, Kleine geschriften. Delft en Leeuw., 1827—1853. 5 stn. 8vo.

Afscheid van mijne Rotterdamsche gemeente. 1827. — De Germano Theologo liter. Sacrarum interprete. 1828. — Hetzelfde werk uit het Lat. vert. d. C. W. Westerbaen (onder den titel: Over den echten godgeleerde, een uitlegger der H. S. 1828). — De verkondiging des Evangeliums aan alle volken enz. 1849. — Jezus Christus, gisteren en heden en in eeuwigheid dezelfde. 1853.

———————— Verspreide geschriften. Voorafgegaan door een woord ter nagedachtenis d. M. Cohen Stuart. Leeuw., 1856. 8vo.

Stuart, A. A., Kleine geschriften, leerred., overdrukken enz. 's Grav., Amst. en Leeuw., 1830—70. 5 stn. 8vo.

Leerr. over den barmhartigen Samaritaan. 1830. — Abr. des Amorie v. d. Hoeven herdacht. 1855. — Blijft in hem! Afscheidsrede. 1867. N. i. d. h. — Handb. v. godsdienstleeraars en bezoekers in gevangenissen. 1870. — Johannes. Z. j. Overdruk.

Teutem, F. v., Kleine geschriften, leerred. en redevoeringen. Utr., 1814—43. 4 stn. 8vo.

Leerr. ter viering van de alg. dank-, vast- en bededag enz. 1814. — Over de vereen. van het goede en schoone in het gebied der kunst. 1823. — Leerr. bij de viering v. h. 3e eeuwgetijde der Augsb. Geloofsbelijdenis. 1830. — Feestrede vijftigj. evangeliebediening. 1843.

Teutem, H. N. v., Kleine geschriften, leerr., overdrukken enz. Rott., Gron. en Leyd., 1834—72. 12 stn. 8vo.

Verslag, aanspr. en gebed op de 20e algem. verg. v. de Rott. afd. v. h. Ned. Bijbelgenootsch. 1834. — Id. 33e vergad. enz. 1847. — De goddelooze ongelukkig. Leerr. 1854. — Het gemeenteleven aanbevolen naar I Petr. 4 : 10, 11. 1855. — De optrekking van Paulus in het Paradijs, besch. in betr. tot zijn leven. 1855. — Aant. bij sommige bijbelplaatsen. 1857. 2 stn Overdruk. — Afscheidsgroet aan de gemeente te Rotterdam. 1860 N. i. d. h. — De jaarvergadering v. h. Nederl. Zendelinggenootschap in 1864. Toelichting enz. 1864. — Bijdrage tot de kennis van L. G. Pareau in zijn academietijd. 1869. Overdruk. — Over het gebruik van den naam

Jezus in de boeken d. N. Verb. 1870. Overdruk. — Bijdr. tot de Hand. van de groote Vergad. d. Remonstr. Broederschap te Amsterdam. 1872.

OOSTERZEE, J. J. v., Kleine geschriften, leerredenen, toespraken enz. Amst., Rott. en Utr., 1843—81. 14 stn. 8vo.

Afscheidsrede aan mijne gemeente van Eemnesbinnendijk. 1853. — Aärons dood. Leerrede. 1847. — Strijd en verzoening. Een 100tal aphorismen over kerkel. tijds- en levensvragen. 1853. Overdruk. — Natuur en schrift. Twee leerred.. 1855. — Vroege godsvrucht. Leerr. 1858. — Geen fabel. Leerr. 1859. — Oratio de scepticismo, hodiernis theologis caute vitando. 1863. — Welke theologie is in staat de stormen van dezen tijd te verduren? Toespr. 1866. — Dichter bij God. Inwijdingsrede. 1874. — De dogmatiek en hare toekomst. Toespr. 1876. — Hooger onderwijs. Rede. 1876. — Partijkeus en partijzucht. Toespr. 1878. — Genade voor genade. Gedachteniswoord. 1881. — Vooruitgang. Toespr. 1881.

TIDEMAN, J., Kleine geschriften (meerendeels overdrukken), leerred., toespraken enz. Rott., Gron., Amst. enz., 1840—82. 37 stn. 8vo.

De Heer regeert. Leerr. 1840. — Iets uit de geschied. v. h. Nederl. Zendelinggenootsch. 1848. — De Goudsche catechismus. 1850. -- Opmerk. over hetgeen voor onze bijbelverspreid. uit den aard der Bijbelschr. te leeren is. 1855. — Oratio de theol. in Remonstr. Reform. Semin. professione. 1856. — Abr. des Am. v. d. Hoeven herdacht. 1856. — De empirische grondslag der mod. theologie. 1862. — De Zoon des Menschen. 1862. — Het Christendom en de tijdgeest. 1862. — Réville's Manuel. 1863. — Hoe is op 't oogenblik de gang der zaken op theolog. gebied. 1864. — Een merkw. getuige uit de rij der mod. 1864. — Dogmatiek voor onzen tijd. 1865. — De kritiek van den meester. 1866. — Een merkw. feit uit het leven van den Heer. 1866. — Wat deed Paulus zijn brief aan de Romeinen schrijven? 1867. — Fragment van een brief aan een jeugd. onderw. in den godsdienst. 1867. — Iets over, uit en voor ons zendingswerk. 1867. — Ons zendingswerk. 1867. — Dogmatiek voor onzen tijd. 1869. — Het theol. onderw. aan de Hoogescholen' naar de nieuwe conceptwet. 1869. — Dogmatiek van Prof. v. Oosterzee. Over christel. dogmatiek. 1870. — A. A. Stuart in zijne gemeente herdacht. 1871. — De komst v. h. Godsrijk. Laatste evangelieprediking. 1873. — Het Sem. d. Remonstr. te Amsterd. Afscheid enz. 1873. — Het onderw. in de godgeleerdh. aan de Staats Univ. n. h. nieuwe wetsontwerp. 1874. — De R. C. Zending. 1874. — De Amsterd. Univ. Opmerk. 1876. — Antiek en mod. Christendom. 1880. — De kinderdoop. 1881. — Severinus, een apostel der liefde. 1882. — Riehm's Religion u. Wissensch. 1882. — Ons H. Ond.; vrijheid van studie en onderwijs. z j. — Remonstrantisme en Ramise. z. j. — Waarop het aan onze zijde in dezen tijd boven alles aankomt. z. j. — Eerst moet Elia komen. z. j. — Bijzonderh. uit de geschied. d. Amst. Remonstr. Gem.

TIDEMAN, J., Theologische studiën. Amst., 1863. 8vo.

Encyclopaedie — Evangelie-theologie. — Oud-Christ. literatuur (Patristiek).

DOEDES, J. I., Kleine geschriften. Utr. en Rott., 1847—86. 16 stn. 8vo.

Het recht des christendoms tegenover de wijsbegeerte. 1847. — Wat dunkt u van u zelven. 1849. — Avondmaalsgids. 1850. — Drie brieven over de onfeilbaarheid der apostelen, over de Godheid van Gods zoon, over de uitdelging der schuld door het bloed des kruises. 1852. — Hebt gij de kosten berekend? 1855. — De critica studiose a theologis exercenda. 1859. — Modern of apostolisch christendom. 1860. — De leervrijheid in de kerk enz. 1865. — De libertate cum theologiae tum etiam ecclesiae christ. strenue vindicanda. 1865. — De toepassing van de ontwikkelingstheorie enz. 1874. — De regeling van het H. O. in de godgeleerdheid. 1876. — De aangekondigde uitvaart der Christel. dogmatiek voorloopig afgezegd. 1876. — Vrije theolog. studie enz. 1878. — Woord ter gedachtenis van J. J. v. Oosterzee. 1883. Overdruk. — De autoriteit van Gods woord aangerand. 1886. — De student en de predikant tegenover de vrije exegese. 1886.

TIELE, C. P., Kleine geschriften, leerredenen, toespraken, overdrukken enz. Rott., Amst., Haarl., Gron. enz. 1861—87. 20 stn. 8vo.

Wie heeft de waarheid? Een vredewoord. 1861. — De oorsprong d. mythologie. 1864. — De nieuwe geest des Evang. in zijne werking en eischen. Vijf preeken. 1665. — Theologie en godsdienstwetenschap. 1866. — Is Zarathustra een mythisch persoon? 1867. — De ware verlichting. Toespr. 1868. N. i. d. h. — De rechte verhouding tusschen godsdienst en staat. 1868. — Een probleem d. godsdienstwetenschap. 1871. — Het wezen en de oorsprong van den godsdienst. 1871. — De plaats van de godsdiensten der natuurvolken in de godsdienstgeschied. 1873. — Over de geschied. der oude godsdiensten, haar methode, geest en belang. 1873. — De ontwikkelingsgeschied. van den godsdienst. 1874. — De vrucht der Assyriologie voor de vergelijkende geschied. der godsdiensten. Redev. 1877. — Toespraken geh. bij de inwijding d. Remonstr. gemeente te Groningen d. C. P. T. en B. C. J. MOSSELMANS. 1878. — Over den invloed d. Hindubeschaving. 1880. — H. Zwingli, 1484—1884. Feestrede. 1884. — Gedenkrede bij het 250jarig bestaan v. h. Semin. d. Remonstr. 1884. — De beteek. van Ea en zijne verhouding tot Maraduk en Nabû. 1887. — Het Evang. d. Koninkrijks n. Matth. IV : 23*a*.

ZELLER, E., Vorträge u. Abhandlungen. Leipz., 1875, 77. 2 dln. 8vo.

Essays and reviews. Lond., 1862. 8vo.

FRED. TEMPLE, The education of the world. — ROWLAND WILLIAMS, Bunsen's biblical researches. — BADEN POWELL, On the study of the evidences of Christianity; HENRY BRISTOW WILSON, Séances hist. de Genève. The national church. — C. W. GOODWIN, On the Mosaic cosmogony. — MARK PATTISON Tendencies of relig. thought in England, 1688—1750. — BENJ. JOWETT, On the interpretation of Scripture.

SYSTEMATISCHE GODGELEERDHEID.

INLEIDING. — ALGEMEENE WERKEN OVER GODSDIENST EN CHRISTENDOM. — MONOGRAPHIEËN OVER GODGELEERDEN.

VOLKELIUS, J., De vera religione ll. V. Quibus praef. est J. Crellii liber de Deo et eius attributis, et ej. de uno Deo patre ll. S. l. et a. 4to.

REIMARUS, H. S., De voornaamste waarheden van den natuurl. godsdienst. U. h. Hoogd. d. J. F. F(OORTMEIJER?) M. aanteek. en voorrede d. J. LULOFS. Leyd., 1758. 8vo.

PRICE, R., Vier verhandelingen over de voorzienigheid, enz. U. h. Eng. Harl., 1768. 8vo.

JERUSALEM, J. F. W., Verhand. over de voorn. waarheden van den godsdienst. U. h. Hoogd., m. aanteek. d. B. CARULL. Amst., 1773—81. 3 dln. 8vo.

LESS, G., Ueber die Religion. Ihre Geschichte, Wahl und Bestätigung. Gött., 1785. Bd. I u. II. 8vo.

Zedekundige verhandeling over het waere wezen van het christendom. Amst., 1791. 8vo.

(ROGGE, C.), Godgeleerde, wijsgeerige en zedenkundige mengelingen. Leyd., 1792. Dl. I en II. 8vo.

———— Het waare wezen van het kristendom. Rott., 1794. 8vo.

OORDT J.G.FIL., J. F., De religione christiana, ad conjunctionis et societatis studia alenda et promov., cum aptissima tum efficacissima. Traj. ad Rh., 1821. 8vo.

WILBERFORCE, W., Het ware christendom vergeleken met de heerschende denkwijze van deszelfs belijders. U. h Eng. Haarl., 1822. 8vo.

MÜLLER, J. G., Vom Glauben der Christen. Vorlesungen. 2e verm. u. verb. Aufl. Winterthur, 1823. 2 dln. 8vo.

CHATEAUBRIAND, F. A. DE, Schoonheden des christendoms. N. h. Fr. d. N. G. v. KAMPEN. Amst., 1831. 2 dln. 8vo. M. platen.

MESSCHAERT, N., Onderzoek naar den inhoud en het wezen des christendoms. Met eene voorrede van D. T. HUET. Rott., 1835. 8vo.

MEYBOOM, L. S. P., De ideis et rebus in facto positis, in re christ. apte conjunctis. Gron., 1840. 8vo.

VINKE, H. E., De religione christ. in conform. hominum animis iisque consolandis. Traj. ad Rh., 1840. 8vo.

ULLMANN, C., Wat vooronderstelt de stichting d. christ. kerk, door een Gekruiste? N. h. Hoogd. Amst., 1840. 8vo.

GERHARDUS, J., Meditationes sacrae ad veram pietatem excit. Ed. S. GUENTHER, Glogav., 1843. 8vo.

SCHLEIERMACHER, F., Godsdienst. Redevoeringen. I. Rott., 1843. 8vo.

WETTE, W. M. L. DE, Das Wesen d. christl. Glaubens vom Standpunkte des Glaubens. Basel, 1846. 8vo.

REINHOLD, E., Das Wesen der Religion und sein Ausdruck in dem evang. Christenthum. Eine religionsphilos. Abhandl. Jena, 1846. 8vo.

THOLUCK, Gespräche üb. die vornehmsten Glaubensfragen der Zeit. Halle, 1846. Heft 1. 8vo.

RHYN, L. J. v., Aandenken aan zijne land- en geloofsgenooten. Getuigenissen aang. christel. geloof en leven. Rott., 1846. 8vo.

ULLMANN, C., Het wezen des christendoms of des menschen eenheid met God. U. h. Hoogd. d. S. H. KOORDERS. Utr., 1846. 8vo.

CURTMAN, W. I. G., Spiegel der Christenheit. I. Die jugendliche Christenheit. Darmst., 1847, 8vo.

SCHWARZ, C., Das Wesen der Religion. Halle, 1847. 8vo.

COQUEREL, A., Le christianisme expérimental. Par., 1847. 8vo.

ULLMANN, C., Das Wesen des Christenthums, m. Beziehung auf neuere Auffassungsweisen desselben von Freunden u. Gegnern. Eine Erörterung f. Nicht-Theologen. 3e neubearb. Aufl. Hamb., 1849. 8vo.

PRESSENSÉ, E. DE, De geest des christendoms in zijne hoogste ontwikkeling tegenover den geest des tijds in zijne ontaarding. Met voorrede van B. T. LUBLINK WEDDIK. Amst., 1850. 8vo.

NOACK, L., Das Mysterium des Christenthums od. die Grundidee des ewigen Evangeliums. Leipz., 1850. 8vo.

MONOD, J., Coup d'oeil sur l'état religieux du monde chrétien. Par., 1852. 8vo.

Hoeven, C. Pruys v. d., Studie der christelijke anthropologie. Leid., 1853. 8vo.

Channing, W. E., De stem eens christens uit den vreemde over vragen van den tegenw. tijd. U. h. Eng. d. J. J. Swiers. Gron., 1854, 56. 2 dln. 8vo.

Witkop, J., Voorlezingen over het wezen des christendoms. 's Hert., 1854—58. 3 dln. 8vo.

Vinke, H. E., De vera fidei Christ. notione. Ultraj., 1855. 8vo.

Meyboom, L. S. P., en W. Vrolik, Vraagpunten des tijds (Verh. tusschen godsdienst en wetenschap.) Haarl., 1856. 8vo.

Channing, W. E., Christelijk geloof en leven. U. h. Eng. d. J. J. Swiers. Gron., 1857. 8vo.

Hoekstra Bz., S., Christelijk-wijsgeerige aphorismen (Amst.), 1857. 8vo. Overdruk.

————————— Iets over gevoel als bron of bouwstof van de godsdienstige kennis. (Amst.), 1864. Overdruk.

Pierson, A., Geschriften van, voor en tegen hem. 1858—79. 13 stn. 8vo.

P., Intuitie en empirie. Een brief aan D. Chantepie de la Saussaye. — D[r] Chantepie de la Saussaye, Een woord van toelichting naar aanleiding der recensie van P. over de inaug. oratie v. J. I. Doedes. — P., Aan Prof. Tideman. Overdruk. — P., Onverdraagzaamheid. — M. Cohen Stuart, Eenige woorden over id. — D. Chantepie de la Saussaye, Een woord aan P. naar aanl. van id. — P., Tot opheldering en verzoening. Antw. aan Ch. de la S. — D. Ch. de la S., De strijd der gemeente. Antw. aan P. — A. Reville, Nous maintiendrons. Lettre au Dr. A. P. — P., De moderne richting en de Kristel. kerk. Antw. aan Reville. — A. Reville, Ons geloof en ons regt. Een laatste woord ter beantw. v. P. — Cd. Busken Huet, Ongevraagd advies in de zaak van Pierson tegen Reville c. s. — M. A. N. Rovers, Dr. A. P.'s afscheid van de theologie beoordeeld.

Lang, H., Ein Gang durch die Christl. Welt. Studien üb. d. Entwicklung d. Christl. Geistes. Berl., 1859. 8vo.

Rauwenhoff, L. W. E., Christendom en menschheid. Redevoering. Leid., 1860. 8vo.

Scherer, E., Mélanges de critique religieuse. Par., 1860. 8vo.

Astié, J, F., Esprit d'Alex. Vinet. Pensées et réflexions extraites de tous ses ouvrages et de quelques manuscrits inédits. Par., 1861. 2 dln. 8vo.

Kuenen, A., De religione Christ. per continuas theol. commutat. oratio. L. B., 1862. 8vo.

GUIZOT, Méditations s. l'essence de la religion chretienne Par., 1864. 8vo.

FONTANÈS, E., Le christianisme moderne. Etude s. Lessing. Par., 1867. 8vo.

TIELE, C. P., De godsdienst der liefde geschetst. Amst., 1868. 8vo.

MUURLING, W., Resultaten van onderzoek en ervaring. 2e herz. en verm. uitg. Gron., 1870. 8vo.

HAUSRATH, A., Religiöse Reden und Betrachtungen. Leipz., 1873. 8vo.

——————— Hetzelfde werk. 2te vermehrte Auflage. Leipz., 1882. 8vo.

LAMERS, G. H., De wetenschap van den godsdienst en de Christel. theologie. Redevoering. Gron., 1874. 8vo.

OPZOOMER, C. W., Onze godsdienst. Vijf reden. Amst., 1875. 8vo.

BRILL, W. G., Het bezield Heelal Gode onderworpen. Toespraak. Leid., 1876. 8vo.

HOOIJKAAS, I., JOH. HOOIJKAAS HERDERSCHEE, H. OORT en A. G. v. HAMEL, Godsdienst volgens de beginselen der ethische richting onder de modernen. Vier voorlezingen. 's Hert., 1876. 8vo.

HOOIJKAAS, I. en H. C. LOHR, Het godsdienstig geloof en leven van onze dagen, voor het volk geschetst. Rott., 1876. 8vo.

MARTENS, J. G. D., Godsdienst naar de behoeften van onzen tijd. Amst., 1877. 8vo.

TODT, R., Der radikale deutsche Socialismus u. die christl. Gesellschaft. Wittenb., 1878. 8vo.

KRUYF, E. F., De miskenning van het histor. karakter des Christendoms. Rede. Utr., 1878. 8vo.

BEIJERMAN, J. A., Het verband tusschen de alg. ontwikkeling en de ontwikkeling van den godsdienst. Leid., 1878. 8vo.

UDEN MASMAN, H., Letterkundige nalatenschap (Uitg. d. P. HOFSTEDE DE GROOT.) Gron., 1879. 8vo.

PFLEIDERER, O., Grundriss der christl. Glaubens- und Sittenlehre. Berl., 1880. 8vo.

KNAPPERT, J., Oorsprong van den christel. godsdienst. Leid., 1880. (Handl. bij h. godsdienstonderwijs voor meer ontwikkelden. 3e stukje.)

LAMERS, G. H., Godsdienst en zedelijkheid beschouwd in onderling verband. Amst., 1882. 8vo.

MARONIER, J. H., Natuurlijke godsdienst (Over Seely's Natural Religion.) (Arnh.,) 1882. 8vo. Overdruk.

CARPENTIER ALTING, A. S., De godsdienst der toekomst. Leid., 1885. 8vo.

Im Kampf um die Weltanschauung. Bekenntnisse eines Theologen. Freib., 1888. 8vo.

ZAALBERG, W., Het oude geloof en de nieuwe wetenschap. Tiel, 1888. 8vo.

TEMPLE, F., Christendom en natuurwetenschap. Acht acad. voordr. vert. d. J. W. GUNNING.

PFLEIDERER, O., Religionsphilosophie auf geschichtl. Grundlage. 2e erweit. Aufl. Berl., 1883, 84. 2 dln. 8vo.

CANNEGIETER, T., De taak en de methode der wijsbegeerte van den godsdienst. Utr., 1886. 8vo.

GUNNING, J. H., De wijsbegeerte van den godsdienst uit het beginsel van het geloof der gemeente. Rede enz. Utr., 1889. 8vo.

BARTHOLMÈSS, C., Oordeelkundige geschiedenis van de godsdienstleer der nieuwere wijsbegeerte. U. h. Fr. vert. d. J. Visscher. Utr., 1852, 63. 2 dln. 8vo.

SCHWARZ, C., G. E. Lessing, beschouwd als theoloog. Eene bijdr. tot de geschied. d. theologie in de 18e eeuw. U. h. Hoogd. m. eene voorrede v. A. PIERSON. Rott., 1860. 8vo.

TOORENENBERGEN, A. VAN, De verhouding van Lessing tot de Christel. kerk. Amst., 1873. 8vo.

GESSNER, G., Blicke auf das Leben u. Wesen des verew. J. J. Hess. Zurich. 1829. 8vo.

HEINTZ, K., Tho. Arnold, volgens zijne brieven en de mededeelingen zijner vrienden. U. h. Hoogd. d. C. H. v. HERWERDEN C.Hzn. Gron., 1850. 8vo.

AUBERLEN, C. A., Schleiermacher. Ein Charakterbild. Basel, 1859. 8vo.

BAXMANN, R. F., Schleiermacher. Sein Leben und sein Wirken. Elberf., 1868. 8vo.

HARMS, C., Lebensbeschreibung, verfasset von ihm selber. Nebst Beilagen. Kiel, 1851. 8vo.

JENTINK, M. A., Nog iets over Dr. W. M. L. de Wette. Eene voorlezing. 1850. 8vo. Overdruk.

BEIJSCHLAG, W., Aus dem Leben des evangel. Pfarrers Franz Beijschlag. Ein christl. Lebensbild aus der Gegenwart. 3te Aufl. Berl. (1863). 2 dln. 8vo.

——————— Dr. Carl Ullmann. Blätter der Erinnerung. Lebensbild. Gotha, 1867. 8vo.

Worte der Erinnerung an F. C. von Baur. Tüb., 1861. 8vo. Lijkredenen van: GEORGII, PALMER, OEHLER en LANDERER.

LANG, W., D. F. Strauss. Eine Charakteristik. Lpg., 1874. 8vo.

HAUSRATH, A., D. F. Strauss und die Theologie seiner Zeit. Heidelb., 1876, 78. 2 dln. 8vo.

BOREL, TH., Le comte Agénor de Gasparin. Par., 1879. 8vo.

CHANNINGS leven. In 't Fransch beschreven door eene Engelsche dame. U. h. Fr. d. J. J. SWIERS. Gron., 1858. 8vo.

DARDIER. C.. Esaïe Gasc, citoyen de Genève, sa politique et sa théologie, 1748—1813. Par., 1876. 8vo.

JACOBS, F., Erinnerungen aus dem Leben der Pfarrin von Mainau. 2e verb. Aufl. Leipz., 1827. 8vo.

Bruchstücke aus dem Leben eines süddeutschen Theologen. Bielef., 1872. 8vo.

APOLOGETIEK.

HOORNBEEK, J., Summa controversiarum religionis c. infidelibus, haereticis, schismaticis, i. e. Gentilibus, Judaeis, Muhammedanis, Papistis, Anabaptistis, Enthusiastis et Libertinis, Socinianis, Remonstrantibus, Lutheranis, Brouwnistis, Graecis. Ed. 2a auct. et emend. Traj. ad Rh., 1658. 8vo.

Achterin: Id., Orationes, habitae in Academia Ultrajectina. Utr., 1658.

LIMBORCH, PH. A, De veritate religionis christ. amica collatio cum erudito Judaeo. Goudae, 1687. 4to.

——————— Vriendelijke onderhandeling met een geleerden Jood over de waarheid van den christ. godsdienst. Nevens Uriels Acostaas Voorbeeld van het menschelijk leven, met de aanmerk. daarover. Alsmede een kort verhaal wegens de bekeering van eene Juffrouw. U. h. Lat. vert. (d. JOAN. DE GOEDE.) Amst., 1723. 4to.

FABRICIUS, J. A., Delectus argumentorum et syllabus scriptorum qui veritatem religionis Christ. adv. Atheos, Epicureos, Deistas s. Naturalistas, Idolatras, Judaeos et Muhammedanos lucubrationibus suis asserverunt. Praem. sunt EUSEBII CAES. Prooemium et capita priora demonstr. Evang. quae in editionibus hactenus desid., ed. J. Nicolai. Hamb., 1725. 4to.

GROTIUS, H., De veritate religionis Christ. Ed. nov., cum notulis J. CLERICI. Acc. ej., de eligenda inter Christianos dissentientes sententia et contra indifferentiam religionum ll. II. H. C., 1729. 16mo.

CATTENBURCH, A. A., Syntagma sapientiae Mosaicae in quo multa ex prioribus Mosis libris eruuntur contra Atheos, Deistas et Libertinos. Amst., 1737. 4to.

Met eigenh. geschr. opdracht aan den Biblioth. te Rott.

Gods woord verdedigt tegen de Voorstanders der menschelijke schriften door een lief hebber van den Bijbel. Eerste en tweede samenspraak. Rott., 1754. 2 sts. 8vo.

LELAND, J., De nuttigheid en noodzaakelijkheid van de christel. openbaring. U. h. Eng. d. E. NOOTEBOOM. M. voorrede van G. BONNET. Utr., 1771—75. 3 dln. 2 bdn. 8vo.

FINDLAY, R., Verdeediging der Heil. Schriften, en van Josephus tegen Voltaire. U. h. Eng. Amst. enz., 1773, 74. 2 dln. 8vo.

De Vrijheid van godsdienst in de burgerlijke maatschappij betoogd, uit het regt der nature en der volken, en uit de nature van den krist. godsdienst door Locke, Noodt, Barbeyrac, Hoadly en Drieberge. Met Vertoog der inleidinge door R. D. B. G. D. I. H. M. V. (ABR. AR. VAN DER MEERSCH.) Amst., 1774. 8vo.

HAMELSVELD, IJ. VAN, De bijbel verdeedigd. Amst., 1783—88. 8 dln. 8vo.

BEATTIE, J., De baarblijkelijkheden van den christel. godsdienst. U. h. Eng. vert. d. P. LOOSJES AZN. Haarl., 1790. 8vo.

SCHARPIUS, J., Dissert. inaug. de veterum et recent. obtrectationibus, veritatem relig. Christ. confirmant. Duisb., (1799.) 8vo.

BEKENN, L. G., De goddelijkheid des christendoms, in zooverre zij begrepen kan worden. U. h. Hoogd. Amst., 1805. 8vo.

CHALMERS, TH., Het bewijs en gezag der christel. openbaring. U. h. Eng. Haarl., 1820. 8vo.

PLANCK, G. J., Ueb. die Behandlung, die Haltbarkeit und den Werth d. histor. Beweises für die Göttlichkeit des Christenthums. Gött. 1821. 8vo.

FRANCKE, G. S., Mijne gronden voor het Christendom, Gevolgd n. h. Hoogd. d. J. H. KROM. Arnh., 1823. 8vo.

PLANCK, G. J., Over de vereischte inrichting, de gegrondheid en de waardij van het geschiedk. bewijs voor de goddelijkheid des Christendoms U. h. Hoogd. met aant. van G. F. SARTORIUS. Amst., 1823. 8vo.

SENDEN, G. H. v., Verdediging van bijbel en openbaring. Gron., 1827, 31. Dl. I en II. 1. 8vo.

(SCHLEIERMACHER, F.,) Ueber die Religion. Reden an die Gebildeten unter ihren Verächtern. 4te Aufl. Berl., 1831. 8vo.

STIRM, C. H., Apologie des Christenthums. Stuttg., 1836. 2 dln. 8vo.

(TISCHER, J. F. W.), Het belang der kerk voor Evang. Christenen zielkundig aangewezen. Vrij n. h. Hoogd. d. J. H. REDDINGIUS Gz. Gron., 1841. 8vo.

BREMER, F., De Dagheraut. Eenige woorden naar aanleid. van het geschrift: Strauss en de Evangelien. Naar het Hoogd. door (E. J. HASEBROEK.) Haarl., 1843. 8vo.

SIEBENHAAR, F. O., Der relig. Indifferentismus, die Krankheit uns. Zeit. Ein Cyclus von Reden. Leipz., 1842. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Mr. C. W. Opzoomer op het gebied der godgeleerdheid en wijsbegeerte beoordeeld. Eene bijdr. tot verdediging v. h. Christendom. Utr., 1846. 8vo.

Hierbij: C. W. OPZOOMER, De beschuldigingen van J. H. Scholten uit de bronnen wederlegd. Utr., 1846. — J. v. VLOTEN, Een paar aanteek. op Opzoomer's beoord. van Scholten. Rott., 1846.

PAREAU, L. G., Het geloof in Jezus Christus, ons licht, onze kracht en onze rust. Leeuw., 1848. 8vo.

HERWERDEN C.HZN., C. H. v., Welke is de kracht van het Christendom in dezen tijd? Haarl., 1848. 8vo.

FRANCKEN AZ., W., Het wezen der deugd volgens 't Evangelie. Brieven over C. W. Opzoomer's voorl. over 't wezen der deugd. Utr., 1849. 8vo.

BUNSEN, C. C. J., Die Zeichen der Zeit. Briefe an Freunde über die Gewissensfreiheit u. d. Recht d. christl. Gemeinde. Leipz., 1855. 2 dln. 8vo.

BRUCH, J. F., De kracht van het Christendom tot verlossing der wereld. U. h. Hoogd. d. S. A. J. DE RUEVER GRONEMAN. Utr., 1857. 8vo.

KÖSTLIN, J., Der Glaube, sein Wesen, Grund und Gegenstand, u. s. w. Gotha, 1859. 8vo.

PIERSON, A., Rigting en leven. Haarl., 1863. 2 dln. 8vo.

FECHNER, G. T., Die drei Motive und Gründe des Glaubens. Leipz., 1863. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Apologetische Vorträge üb. die Grundwahrheiten d. Christenthums. Leipz., 1864. 8vo.

REVILLE, A., Notre Christianisme et notre bon droit. Trois lettres à M. Poulain. Par., (1864.) 8vo.

ROOZEMEIJER, J. H. L., De grondslag van het christ. geloof. Amst., z. j. 8vo.

TEGOW, H., Die moderne Bildung u. die christl. Kirche. Hamb., 1865. 8vo.

CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, D., Leven en rigting. Vier voorlezingen. Rott., 1865. 8vò.

DÜSTERDIECK, F., Apologetische Beiträge. Gött., 1865, 67. 2 stn. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Apologetische Vorträge üb. die Heilswahrheiten d. Christenthums. Leipz., 1867. 8vo.

FROHSCHAMMER, J., Das Christenthum und die moderne Naturwissenschaft. Wien, 1868. 8vo.

——————— Neun apologet. Vorträge üb. ein. wichtige Fragen u. Wahrheiten d. Christenthums. Gotha, 1869. 8vo.

O. ZÖCKLER, Schöpfungsgesch. u. Naturwissensch. — H. CREMER, Vernunft, Gewissen u. Offenbarung. — M. FUCHS, Das Wunder. — C. E. LUTHARDT, Die Person J. C. — G. UHLHORN, Die Auferstehung Christi. — W. F. GESS, Bibl. Versühnungslehre. — C. TISCHENDORF, Die Echtheit uns. Evang. — J. P. LANGE, Die Idee der Vollendung des Reiches Gottes. — J. DISSELHOF, Christenthum u. Cultur.

DREIJER, O., Fester Glaube und freie Wissenschaft. Die Geltung der H. Schrift. Gotha, 1869. 8vo.

COHEN STUART, M., Het Christendom en de moderne maatschappij. (Rott.), 1871. 8vo. Overdruk.

ROORDA, T., Het geloof en de geloofsgronden van een modern Christen. Leid., 1871. 8vo.

La Vérité chrétienne et le doute moderne. Conférences à Paris par la Soc. de Londres pour la défense du Christianisme. Av. une préface p. E. DE PRESSENSÉ. Par., 1879. 8vo.

Conférences de MM. E. DOUMERGUE, B. POZZY, EDM. DE PRESSENSÉ, F. GODET, ED. MONOD, JEAN. MONOD, CH. BLOIS et FRANK COULIN.

VEEN, J. H. v. D., Wat wij gelooven en waarom? 1e stuk: Harl., 1879. 8vo.

HOEKSTRA, BZN. S., Het jaarcijfer 81 als getuige van de beteekenis des geloofs. Rede enz. Amst., 1881. 8vo.

HERMENS, Unser religiöses Nationalgut. Gotha, 1882. 8vo.

SCHRAMM, R., Unser Glaube. Ein Wegweiser auf relig. Gebiet. 2e Aufl. Leipz., 1884. 8vo.

ROYAARDS, H. J., Het genootschap tot verdediging van de christel. godsdienst geschiedk. geschetst. Feestrede. M. aanteek. en bijlagen. 's Grav., 1836. 8vo.

DRAPER's Geschiedenis van de worsteling tusschen godsdienst en wetenschap. U. h. Eng. bewerkt d. P. F. HUBRECHT. 2e herz. uitg. Haarl., 1887. 8vo.

CARRIERE, M., Jezus Christus und die Wissenschaft der Gegenwart. Leipz., 1888. 8vo.

BIJBELSCHE GODGELEERDHEID.

NIEMEIJER, A. H., De charakterkunde van den bijbel. U. h. Hoogd. Amst., 1779—83. 5 dln. 8vo.

EGELING, L., De weg der zaligheid naar het beloop des Bijbels. Amst., 1826. 2 dln. 8vo.

BEMMELEN, A. v., Geschiedenis der goddelijke openbaring des Bijbels. Delft, 1827. 8vo.

BÖHNER, A. N., Die freiforschende Bibeltheologie und ihre Gegner. Eine Beleuchtung der neuern theolog. Systeme mit besond. Berücks. d. Schweizerkirche. Zürich, 1859. 8vo.

Gesprekken over de mythen in den Bijbel. Haarl., 1809. 8vo.

HASSE, E. R., Geschichte des Alten Bundes. Leipz., 1863. 8vo.

OEHLER, G. F., Theologie van het Oude Testament. U. h. Hoogd. d. J. HARTOG. Utr., 1879. 8vo.

SCHULTZ, H., Alttestamentl. Theologie. Die Offenbarungs-

religion auf ihrer vorchristl. Entwickelungsstufe. Frankf., 1869. 2 dln. 8vo.

SCHULTZ, H., Hetz. 3te Aufl. Gött., 1885. 8vo.

KAYSER, A., Die Theologie des Alt. Test., in ihrer geschichtl. Entwicklung dargest. Mit Vorwort, von ED. REUSS. Strassb., 1886. 8vo.

VALETON JR., J. J. P., De Israeliet. letterkunde als onderdeel d. christ. theologie. Rede. Gron., 1877. 8vo.

MEIJBOOM, L. S. P., De opvoeding des menschdoms door God ter voorbereiding voor de komst van Christus. Gron., 1848. 8vo.

HENGSTENBERG, E. W., Christologie des A. Test. und Commentar über die Messianischen Weissagungen der Propheten. Berl., 1829—32. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

VENEMA, H., Praelectiones de methodo prophetica s. de argumento prophetiarum Vet. et N. Test. Leov., 1775. 4to.

STINSTRA, J., Oude voorspellingen aang. den Messias. Harl., 1779—86. 3 dln. 8vo.

KONIJNENBURG, J., Onderzoek van den aard der voorspellingen wegens den Messias in het O. V. Haarl., 1794. 8vo.

SNOUCK HURGRONJE, A. I., De praecip. vaticiniis Vet. Test., Traj. ad Rh., 1804. 8vo.

OVERDORP, J. L., Verhand. over de profetiën des O. Verb., bijzonder de Messiaansche. Amst., 1838—41. 3 dln. 8vo.

KEITH, De stipte en letterl. vervulling der bijb. profetiën, opgeheld. door de geschied. der volken enz. Amst., 1841. 8vo.

STÄHELIN, J. J., Die messianissen Weissagungen des A. Test. in ihrer Entstehung, Entwicklung u. Ausbildung. M. Berücksichtigung d. neutestamentl. Citate. Berl., 1847. 8vo.

ISRAËLS zonden en Israëls verwachtingen. U. h. Eng. (d. J. F. SCHONSHEIMER. Amst, 1851. 8vo.

HENGSTENBERG, E. W., Die Opfer der Heiligen Schrift. Ein Vortrag. Berl., 1852. 8vo.

HILGENFELD, A., Die jüdische Apokalyptik in ihrer geschichtl. Entwickelung. Ein Beitrag z. Vorgeschichte d. Christenthums mit Anhange über d. gnostische System d. Basilides. Jena, 1857. 8vo.

TRIP, CH. J., Die Theophanien in den Geschichtsbüchern des Alten Test. Leid., 1858. 8vo.

PAREAU, J. H., Comment. de immortalitatis ac vitae futurae notitiis ab antiq Jobi Script. adh. Acc. Job. XXVIII phil. et crit. ill. Davent., 1807. 8vo.

SCHMID, C. F., Biblische Theologie des N. Test. Herausg. v. C. WEIZSÄCKER. Stuttg., 1853. 2 dln. 8vo.

OOSTERZEE. J. J. v., De theologie des N. Verbonds. Een handb. voor akad. onderwijs. Utr., 1867. 2 stn. in 1 band. 8vo.

IMMER, A., Theologie des Neuen Testaments. Bern, 1877. 8vo.

WEISS, B., Lehrbuch der biblischen Theologie des N. Test. 2e Aufl. Berl., 1888. 8vo.

BEIJSCHLAG, W., Die Christologie des N. Test. Ein biblisch-theolog. Versuch. Berl., 1866. 8vo.

LOCKE, Le Christianisme raisonnable, tel qu'il nous est représenté dans l'Ecrit. Sainte. Trad. p. COSTE. 4ième ed. Amst., 1740. 2 dln. 1 band. 8vo.

AMSHOFF, M. A., C. P. L. RUTGERS en E. J. DIEST LORGION, Aanwijzing van den weg der zaligheid volgens het Evangelie. Gron., 1848. 8vo.

SEPP, C., De leer des N. Test. over de H. S. des O. V. onderzocht. Amst., 1849. 8vo.

STAVEREN, M. VAN, De Evangelii natura. Gron., 1839. 8vo.

LANGE, J. P., Die vier Evangelien als die apostol. Grundformen d. Anschauung des Lebens Jesu. Heidelb., 1857. 8vo.

HOEKSTRA BZN. S., De leer des evangelies in hare eenheid en haren zamenhang. Sneek, 1854—55. 2 dln. 8vo.

WENDT, H. H., Die evangelischen Quellenberichte über die Lehre Jesu. Gött. 1886. 8vo.

LOMAN, A. D., Symbool en werkelijkheid in de evang. geschied. Amst., 1884. 8vo.

BERGEN, H. C., Gedenkwaardigheden uit het leven van Jesus, volgends de vier Euang. uit het Hoogd. met voorb. van H. MUNTINGHE. Met Aanmerk. vermeerd. d. J. HERINGA ELZN. 3e druk. Leyd., 1804—06. 2 dln. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., De vitando in J. C. historia interpretanda docetismo. Traj. ad Rh., 1840. 8vo.

Rensing, C., Eenige merkw. bijzonderheden van het lijden, sterven en de opstanding van J. C., uit een geneeskundig oogpunt beschouwd. 2e uitg. m. voorrede v. IJs. v. Hamelsveld. Amst., 1807. 8vo.

Friedlieb, J. H., Archaeologie der lijdensgeschiedenis van J. C. naar de grondstellingen der evangeliën-harmonie. U. h. Hoogd. Dev., 1844. 8vo.

Schumann, A., Christus od. die Lehre des A. u. N. Test. von der Person des Erlösers, bibl.-dogmat. entwickelt. Hamb., 1852. 2 dln. 8vo:

Seijdel, R., Die Buddha-Legende u. das Leben Jesu nach den Evang. Leipz., 1884. 8vo.

Rutgers v. d. Loeff, A., Bijdr. tot de kennis van J. C. 's Hert., 1848—51. 2 dln. 8vo.

Bell, Will., De godlijke zendingen van Joannes den Dooper en Jesus Christus U. h. Eng. met voorrede v. G. Bonnet. 's Grav., 1779. 8vo.

Bynaeus, A., De natali Jesu Christi ll. II. Acc. diss. de J. C. circumcisione. Amst., 1689. 4to.

Geschiedk. ontdekkingen over de geboorte en jeugd van Jezus Getrouwel. vert. uit eene overlevering der Esseërs. Naar het Hoogd. Amst., 1856. 8vo.

(Gasparin, A. de,) Jésus. Quelques scènes de sa vie terrestre. Par., 1885. 8vo.

Jentink, M. A., Rabbi. De aanzienlijke betrekking tot de maatschappij waarin Jezus verkeerde. Tiel, 1859. 8vo.

Holwerda, J. H., De colloquio Jesu cum Nicodemo. H. C., 1830. 8vo.

Hoekstra Bzn., S., Het verhaal van de verheerlijking op den Berg. 1863. 8vo. Overdruk.

Hooyer, C., Quibusnam partibus sibi invicem similes sunt sacri lavationis et coenae ritus a Christo instituti? etc. Traj. ad Rh., 1827. 8vo.

Huydecoper, T. C. R., De solenni Jesu Christi in urbem Hierosolymorum introitu. Traj. ad Rh., 1829. 8vo.

Willes, B. v., Opheldering van de gezegden des Heeren, betr. zijn lijden en sterven voor zondaren. Amst., 1837. 8vo.

Jongh, A. C. C. de, De Jesu Christo patiente, ex vero ab Euang. informato. Traj. ad Rh., 1827. 8vo.

ROEMER, J., Jezus Christus voor het Sanhedrin. Dordr., 1822. 8vo.

DUPIN (DE OUDE), Jezus voor Cajaphas en Pilatus. Vert. d. J. M. VAN MAANEN. 's Grav., 1829. 8vo.

BYNAEUS, A., De morte Jesu Christi comment. (in Evang.) Amst., 1691—98. 3 dln. 4to.

Geschiedk. ontdekkingen, over de waarachtige wijze waarop Jezus gestorven is. Naar een HS. van een tijdgenoot van Jezus, uit de H. Orde der Esseërs. (N. h. Hoogd.) Amst., 1856. 8vo.

BOSVELD, P., De waarheid der opstanding van Jesus Chr. de grond onzer hope op eene zalige opstanding. Dordr., 1798. 8vo.

DOEDES, J. I., De opstanding van Jezus Christus in hare zekerheid en belangrijkheid voorgesteld. Utr., 1844. 8vo.

MICHELET, C. L., Der historische Christus und das neue Christenthum. Darmst., 1847. 8vo.

(BAHRDT, K. F.), Ausführung des Plans und Zwecks Jesu. In Briefen. Berl., 1784—86. 10 dln. in 3 bdn. 8vo.

DONKER CURTIUS, H. H., In welken zin moeten wij de leer van Jezus Christus en zijne Aposten, als van God zelven geopenbaard, beschouwen? enz. Z. pl. of jaar. 8vo.

RAU, S. F. J., De J. C. ingenio et indole perfectiss. per comp. cum ingenio et indole Pauli Apost. illustr. Lugd. Bat., 1798. 4to.

REINECKE, C. F. C., De constanti et aequabili J. C. indole et ingenio. Hann., 1827. 8vo.

JONKER, H., Onderzoek naar de betrekking in welke Jezus, in de drie eerste evang. zich bewust was tot God te staan. Utr., 1864. 8vo.

SCHENKEL, D., Das Charakterbild Jesu. Ein biblischer Versuch. Wiesb, 1864. 8vo.

BLAIKIE, W. G., Blikken in het zieleleven des Heeren, (uit het Eng. vert.) door J. W. TH. WEDDIK. Utr., 1889. 8vo.

ANDREAE, P. J., Miracula quid sint scriptoribus sacris. Amst., 1832. 8vo.

ESCHER, J. P., De Jesu miraculis. Gron., 1841. 8vo.

FRANCKEN AZ. W., Wonderen door Jezus geweigerd. Rott. 1868. 8vo. Overdruk.

DOEDES, J. I., Mogelijk of onmogelijk? Eine vraag bij de

kritiek der evang. wonderverhalen, beantwoord. (Utr., z. j.) 8vo. Overdruk.

LARDNER, N., Vier redevoeringen over de bezeetenen in het N. T. U. h. Eng. d. K. WESTERBAEN Wz. Rott., 1758. 8vo.

FARMER, H., Over de demonische bezetenen in het N. Verb. U. h. Eng. Amst., 1777. 8vo.

GRULICH, F. J., Ueber die Ironieen in den Reden Jesu. Leipz., 1838. 8vo.

RÉVILLE, A., L'enseignement de Jésus Christ comparé á celui de ses disciples. Par., 1870. 8vo.

STIER, R., Die Reden des Herrn Jesu. Barmen, 1843—48. 6 dln. in 8 stn. 8vo.

Hierbij als Supplement: Die Reden des Herrn Jesu vom Himmel her. Ausgelegt u. betrachtet v. RUD. STIER. Barmen, 1859. 8vo.

HEMERT, P. v., Redenv. over de voorzigtigheid, waermede Kristus de Apostelen en Evangelisten zig, in hunne redenen naer de vatbaerheid des volks geschikt hebben. U. h. Lat. (d. P. WEILAND.) Amst., 1791. 8vo.

Bijdragen over het gene in de leerstellingen en voorschriften van Jezus en de Apost. betrekking had tot de personen, tijden en plaatsen in en onder welke zij leefden. 's Grav., 1814, 16. 2 dln. 8vo.

EWALD, J. L., Jezus menschenkennis of overdenkingen over de gelijkenissen van onzen Heiland. U. h. Hoogd. d. IJ. v. HAMELSVELD. 2e druk. Amst., 1810. 8vo.

CLÉ, H. N. LA, Dissert. theolog. de Jesu Chr instit. methodo hominum ingenia excolente. Gron., 1835. 8vo.

LAUDI, J. L., Das vergängl. u. bleibende Christenthum, begründet, und aus dem Vater Unser entnommen. Hamb., 1874. 8vo.

COQUEREL, A., L'oraison dominicale consid. comme un résumé du Christianisme. Par., 1850. 8vo.

COQUEREL FILS, A., Notre Père. Etude de la prière enseignée par Jésus. Par., (1874.) 8vo.

ARNDT, F., De vier temperamenten. Christel. beschouwingen naar aanleid. van Lukas IX : 52—62. Naar het Hoogd. Alkm., 1848. 8vo.

REUSS, E., Histoire de la théologie chrétienne au siècle apostolique. Strasb., 1852. 2 dln. 8vo.

MESSNER, H., Die Lehre der Apostel. Leipz., 1856. 8vo.

Διδαχη των δυοδεκα Αποστολων e codice Hierosol. nunc primum cum annotat. (Graece) ed. P. BRYENNIOS. Constantin., 1883. 8vo.

HARNACK, A., Die Apostellehre und die Jüdischen beiden Wege. Leipz., 1886. 8vo.

CHRISTIAANSE, A., Vindiciae facultatis, apostolis olim datae, peregrinis loquendi sermon. Traj. Bat., 1801. 8vo.

BLOM, A. H., De leer van het Messiasrijk bij de eerste Christenen, volgens de Hand. Dordr., 1863. 8vo.

COLANI, T., Jésus Christ et les croyances Messianiques de son temps. Strassb., 1864. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, C. P., Pauli conversio praec. theologiae Paulinae fons. Gron., 1855. 8vo.

MORE, HANNAH, Paulus in karakter en beöefeningsleer beschouwd. U. h. Eng. Rott., 1825. 8vo.

ROVERS, M. A. N., De Paulo religionis Christ. apologeta. Traj. ad Rh., 1860. 8vo.

TYSSEN, D. H. H., Pauli anthropologia. Gron., 1847. 8vo.

USTERI, L., Entwickelung d. Paulinischen Lehrbegriffes m. Hinsicht auf die übrigen Schriften des N. Test. 3e Ausg. Zur., 1831. 8vo.

——— Hetzelfde. 4e verb. u. umgearb. Aufl. Zür., 1832. 8vo.

HAMERSTER, A. J., De lege ex Pauli sententia. Gron., 1838. 8vo.

GESSELER, H. v., Quomodo, ex Pauli Apost. sententia, ad relig. Christ. accipiendam praeparati sunt gentiles et Judaei. Gron., 1839. 8vo.

RAUWENHOFF, L. G. E., Disq. de loco Paulino, qui est de ΔΙΚΑΙΩΣΕΙ. Lugd Bat., 1852. 8vo.

LIPSIUS, R. A., Die Paulinische Rechtfertigungslehre nach den vier Hauptbriefe des Apostels. M. Vorwort von C. T. A. LIEBNER. Leipz., 1853. 8vo.

BERLAGE, H. P., De form. Paulinae ΠΙΣΤΙΣ ΙΗΣΟΤ ΧΡΙΣΤΟΤ signif. Lugd. Bat., 1856. 8vo.

BOK, J. G., Pauli Apost. doctrina de ΤΗΙ ΑΠΟΛΤΤΡΩΕΙ. Amst., 1856. 8vo.

LAMPING, I. A., Pauli Apost. de praedestinatione decreta comment. Leov., 1858. 8vo.

PRINS, J. J., De maaltijd des Heeren in de Korinthische gemeente. Leid., 1868. 8vo.

WENDT, H. H., Die Begriffe Fleisch und Geist im bibl. Sprachgebrauch untersucht. Gotha, 1878. 8vo.

GLOËL, J., Der H. Geist in der Heilsverkündigung des Paulus. Halle, 1888. 8vo.

STRONCK, C. W., De doctrina et dictione Johannis apost. Traj. ad Rh., 1797. 8vo.

FROMMANN, K., Der Johanneische Lehrbegriff in seinem Verhältnisse zur gesammten bibl.-christl. Lehre. Leipz., 1839. 8vo.

NACHENIUS B.FIL., B., De notione ΤΟΙΣ ΕΡΓΟΙΣ et ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ, quae Jesu in ev. Johan. sibi vindicat. tribuenda. Amst., 1841. 8vo.

MODDERMAN AZ., T., De Jesu Christo ex ev. Johannei cap. XVII cognosc. Gron., 1843. 8vo.

KÖSTLIN, K. S., Der Lehrbegriff der Evang. und der Briefe Johannis. Berl., 1843. 8vo.

JENTINK, M. A., Het Johannëisch begrip van opwekking en oordeel ten laatsten dage. 8vo. Overdruk.

KOCH, J. C., De Petri theologia per div. vitae, quam egit, apost. periodos sensim explicata. L. B., 1854. 8vo.

VOIGTLÄNDER, J. F., Het ontwerp van het Godsrijk opengelegd. U. h. Hoogd. Amst., 1822. 8vo.

DRÄSEKE, J. H. B., Vom Reich Gottes. Betrachtungen nach der Schrift. Bremen, 1830. 3 dln. 8vo.

MATTHES, C. S., Baptismatis expositio biblica hist. dogmat. Berol., 1831. 8vo.

STRICKER, J. P., De mutatione, homini, sec. Jesu et apost. doctrinam, subeunda. H. C., 1845. 8vo.

NOORDBERGH, A., De uitzigten op het toekomend leven vóór en na Jezus. Amst., 1829. 8vo.

MEIJER, J., De vi instituti Mosaici in Hebraeorum de rebus post mortem futuris opiniones. Gron., 1835. 8vo.

JENTINK, M. A., Het bijbelsch begrip van de voleinding der wereld, in verband met dat der toekomst van Christus. 1850. 2 stn. 8vo. Overdruk.

SYMBOLISCHE GESCHRIFTEN.

SCHILLUNG, G., Geloofsbelijdenissen der onderscheidene godsdienstige gezindten. Vrij bew. naar het Hoogd. d. J. G. LIERNUR. 's Grav., 1843. 8vo.

HOFMANN, R., Symboliek of stelselmatige uiteenzetting van het leerbegrip der belijdenisschriften van de ondersch. christel. kerkgenootschappen en voorn. sekten. U. h. Hoogd. d. P. J. DE ROODE. Utr., 1861. 8vo.

(KING, P.), Historia symboli apostolici c. observat. eccles. et crit. ad singvlos eivs articvlos. Ex Angl. sermone transl. Lips., 1706. 8vo.

Bijgebonden: G. BULLO, Judicium ecclesiae Cathol. trium prim. sec. de necessitate credendi quod J. C. sit verus Deus contra S. Episcopium aliosque. Amst., 1696.

——— Idem. Ed. Lips. recudi fecit C. L. W. L. B., 1765. 8vo.

STOCKMEYER, I., Wann u. auf welche Veranlassungen ist das apostol. Symbolum entstanden u. welche Bedeutung hat dasselbe f. die Kirche überhaupt. Zür., 1845. 8vo.

Formula concordiae. Ed. FRID. FRANCKE. Lips., 1847. (Libr. symbol. eccles. Luther. pars IIIa). 8vo.

MARESIUS, S., Foed. Belgium orthodoxum s. confessionis ecclesiarum Belg. exegesis. Gron., 1652. 4to.

Bekentenisse of belijdenisse des geloofs der Nederl. Geref. Kercken. Mitsg. de Heydelb. Catechismus, met de Schriftuur. Texten. En het oordeel van de Nat. Synode van Dordrecht over de vijf stucken der leere. Dordr., 1725. 4to.

ENS, J., Kort histor. berigt van de publieke geschriften rakende de leer en dienst d. Nederd. kerken van de Vereen. Nederl. zijnde de formulieren van Eenigheyt ende Liturgie. Utr., 1733. 4to.

——— Hetzelfde. Amst., 1746. 4to.

Libri symbolici ecclesiae reformatae Nederlandicae ed. H. E. VINKE. Traj. ad Rh., 1846. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. v., De symbolische schriften der Ned. Herv. kerk, in zuiveren, kritisch bewerkten tekst. Utrecht, 1869. 8vo.

(HOFSTEDE DE GROOT, P.), Proeve eener herziening der meest gebruikelijke formulieren der Ned. Herv. Kerk. Gron., 1850. 8vo.

DOEDES, J. I., De Nederl. Geloofsbelijdenis en de Heidelb. Catechismus als belijdenisschriften der Ned. Herv. Kerk in de 19e eeuw getoetst en beoordeeld. Utr., 1880—81. 2 dln. 8vo.

(EPISCOPIUS, S.), Belijdenisse, ofte verklaringhe van 't ghevoelen der Remonstranten over de voorn. artijckelen der Christ. religie (U. h. Lat. d. JOH. UYTTENBOGAERT.) 2e druck. Ghedruckt onder 't Cruys, 1622. 8vo.

In denzelfden band: (UYTTENBOGAERT), Onderwijsinge In de Christel. religie, gesteld Bij vragen en antwoorden na de belijdenisse der Remonstr. 4e Druk. Rott., 1664.

Belijdenis of verklaring van het gevoelen der leeraren die Remonstranten worden genaamt. 6e druk. Rott., 1737. 4to. — Wetten van de Remonstr. Societeit enz. 1736. 4to.

Met bijwerkingen in HS. van: CORN. V. ARCKEL, PIETER BIERUMER, THEOD. FRETS, THEOD. V. D. HOEVEN, CORN. NOZEMAN, N. V. SCHOONE, Wm. SUDERMAN, PIETER WEILAND en PETR. WESTBERG.

———— Hetzelfde. 7e dr. Rott., 1756. 4to.

DOGMATIEK EN POLEMIEK.

Inleiding. — Geschiedenis. — Algemeene werken.

(YPEY, A.,) Beknopte letterkundige geschiedenis der systematische godgeleerdheid. Haarl., 1793—98. 3 dln. 8vo.

MYNSTER, J. P., Betrachtungen üb. die Christl. Glaubenslehren. Aus dem Dän. Gotha, 1856. 8vo.

JULIUS, P., Kerk en christendom. Wandelingen op het gebied der kerkleer. N. h. Hoogd. Leid., 1860. 8vo.

PRINS, J. J., Oratio de schola et ecclesia in re Christ. arcte conjunctis. L. B., 1867. 8vo.

REIFF, F., Der Glaube der Kirchen und Kirchenparteien nach Geist u. Zusammenhang. Basel, 1875. 8vo.

MOUNIER, A. A. Th., Leerstellige belijdenis en gezindheidsbelijdenis. Leid., 1877. 8vo.

HOOYKAAS, I. en H. C. LOHR, Ons geloof en de leer der kerk, voor het volk besproken. Rott., 1877. 8vo.

HOEKSTRA Bz., S., Gedachten over het wezen en de methode van de godsdienstleer. Z. pl. of j. 8vo. Overdruk.

GOOSZEN, M. A., De dogmatiek, hare taak in de wetenschap, enz. Schied , 1878. 8vo.

CANNEGIETER, T., Kerk, kerkleer, kerkrecht. Rede enz. Gron., 1878. 8vo.

——————— De samenhang van het objectieve en het subjectieve in de dogmatiek. Gron., 1879. 8vo.

BERTHOLDT, L., Handbuch der Dogmengeschichte. Erl., 1822, 1823. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

LENTZ. C. G. H., Gesch. d. christl. Dogma in pragmat. Entwickelung. Helmst., 1834, 35. 2 dln. 8vo.

HAGENBACH, K. R., Lehrbuch der Dogmengeschichte. Leipz., 1840, 41. 2 dln. 3 stn. 8vo.

——————— De ontwikkelingsgeschiedenis der christ. leerstukken. U. h. Hoogd. d. A. PIERSON. Utr., 1859 8vo.

NOACK, L., Die christl. Dogmengeschichte in gedrängter Uebers. dargest. Erl., 1853. 8vo.

HARNACK, A., Lehrbuch der Dogmengeschichte. Freib., 1886, 87. Dl. I, II. 8vo.

SCHWEIZER, A., Die Protestant. Centraldogmen in ihrer Entwickl. inerhalb d. reform. Kirche. Zürich, 1854—56. 2 dln. 8vo.

PLANCK, G. J., Gesch. d. Entstehung der Veränderungen und der Bildung unsers protestant. Lehrbegriffs vom Anfang der Reformation bis zu der Einführung der Concordienformel. Leipz., 1791—1800. 6 dln. 8 bdn. 8vo.

BRETSCHNEIDER, C. G., Systemat. Entwickelung aller in der Dogmatik vorkommenden Begriffe nach den symbol. Schriften der evang. luth. und reform. Kirche. Nebst der Literatur üb. alle Theile der Dogmatik. 4te Aufl. Leipz. 1841. 8vo.

Sylloge opusculorum ad doctrinam sacram pert. Ed. H. MUNTINGHE, 1790—93. 2 dln. 8vo.

Bevat geschriften van: J. C. G. ERNESTI, J. G. G. HESSE, J. C. H. KRAUSE, G. C. KNAPP, C. C. TITTMANN, J. A. DATHE, G. C. STORR en C. G. ANTONI.

DORNER, J. A., Entwiklungsgeschichte der Lehre von der Person Christi von den ältesten Zeiten bis auf die neuesten dargestellt. Stuttg., 1839. 8vo.

Réville, A. Histoire du dogme de la divinité de Jésus Christ. Par. 1869. 8vo.

Hoëvell, G. R. v., Dissert. hist. theol. qua Irenaei dogma de ecclesiae unitate expon. cet. Gron., 1836. 8vo.

Evans, J., A sketch of the denominations of the Christ. world. To wich is prefixed an outline of Atheism, Deism, Theophilanthropism, Mahometanism, Judaism a. Christianity. W. a persuasive to religious moderation. 14th ed. Lond., 1821. 8vo.

Winer, G. B., Comparative Darstellung d. Lehrbegriffs der versch. Christl. Kirchenparteien. 2e verb. u. verm. Aufl. Leipz., 1837. 4to. Met portret.

Müller, J. P., Geschied. der ontwikkeling van het Christologiesch dogma in de Grieksche Kerk, 325—680. Amst., 1865. 8vo.

Petavius, D., Opus de theologicis dogmatibus, Nova edit. Auct. not. etc. Theoph Alethini. Antv., 1700. 6 dln. 3 bdn. fol.

Melanthon, P., Loci theologici. Ad fidem edit. princ. MDXXII. nov. curis ed. p. I. E. Volbeding. Lips., 1860. 8vo.

Calvinus, J., Institutionum Christ. religionis ll. IV. Acc. Epistolae atque Responsa tam ipsius Calvinus quam insignium al. in eccl. Dei virorum. Praemissa est Vita Calvini à T. Beza conscr. Amst., 1667. fol.

Antonius, H., Systema theologicum. Disputationibus publicis propos. in Acad. Franequerensi, praes. Henrico Antonii. Praemissa est praefatio in qua et purioris religionis per Belgium instaur. hist. Franek., 1597—1613. 70 stuks. 4to. in één band.

Bijgebonden: H. Antonius, De correctione fratrum ecclesiastica aphorismi. Franek., 1611. 4to. — Episcopius, Tabula de proprietatib. Episcopi, seu Ministri verbi D. ex fontibus Israelis ab Henr. Anton. extructa. Franek., Aeg. Radaeus, 1587. 1 blad fol. — Catalogus laborum literar. Henri Antonii. Fran., 1611. 4to. — Henr. Antonius, Adolescentia s. Exilium h. e.: Historia Tobiae, poëtica paraphrasi reddita. Fran., 1611. 4to. — Id., Initia academiae Franeq. ej. templi et gubernationis. Fran., 1613. 4to.

Arminius, J., Dispvtationes XXIV de diversis Christ. religionis capitibus. Lugd. Bat., 1609. 8vo.

Episcopius, S., Antwoord op LXIV theolog. vragen, welcke hem zijn voorghesteld van sijne discipulen in het bysondere Collegie der Disputanten tot Amsteldam. Uyt Latijn vert. d. N(ic.) B(orremans.) Amst., 1648. 4to.

CASTANAEUS, H. L., Celebriorum distinctionum tum philos. tum theolog. synopsis. Cum S. MARESII notis perpetuis. Gron., 1658. 4to.

MARESIUS, S., Sylloge disputationum aliquot select. secundis illius curis recoll. Gron., 1660—63. 2 dln. 4to.

Thesaurus disputat. theolog. in alma Sedanensi acad. variis temp. hab. a. P. MOLINAEO, J. CAPPELLO, A. RAMBURTIO, S. MARESIO, A. COLVINO, L. LE BLANC, J. LE VASSEUR, J. ALPAEO DE S. MAURICE. Acc. aliquot tractatus theologici. Genev., 1661. 2 dln. 4to.

Syntagma thesium theolog. in acad. Salmuriensi variis temp. disput. sub praes. L. CAPPELLI, M. AMYRALDI, J. PLACAEI. Ed. IIa auctior. Salm., 1665. 4 stn. in 1 band 4to.

SOCINUS, F., Brieven aan zijn vrienden geschreeven in welken van meest alle hoofdst. d. Christ. religie word gehandelt. Nooit in h. Ned. voor deezen gedrukt. Hier is bijgevoegd: 1. Deszelfs theol. lessen. 2. N. N. verkl. over het *53ste. kap. v. Esaias. 3. De schriftuurl. lessen van de geloofwaardigheijt d. H. S. 4 Tractaat van de geloofw. d. H. S. enz. In het Jaar o. H. 1666. 4to. Met portr.

LIMBORCH, P. A., Theologia Christiana. Ed. alt. ab aut. recogn. et aucta. Amst., 1695. fol. M. portret.

—————— Idem. Ed. 5a. Adj. est Relatio historica de origine et progressu controvers. in Foed. Belg. de praedestinatione tract. primus. Amst., 1730. fol.

—————— Christelijke godgeleerdheid. Vert. d. C. D(ANKERTS.) Amst., 1701—03. 3 dln. 4to.

MARCK, J. A, Het merch der christene got-geleertheit. Oovergen. uit het Lat. werk. 2e druk verb. en door veele onderscheid. opgeheldert. Rott., 1723. 4to.

CATTENBURGH, A. A, Spicilegium theologiae Christ. Phil. a Limborch variis dissertat. hist. eccles. refertum. Amst., 1726. fol.

LESS, G., Christl. Religions-Theorie od. Versuch einer prakt. Dogmatik. 2e Aufl. Frankf., 1784. 8vo.

DOEDERLEIN, I. C., Institvtio theologi christiani nostris temp. accomm. Norimb. 1791. 2 dln. 8vo.

MORUS, S. F. N., Epitome theologiae Christ. Lips., 1799. 8vo.

Sylloge commentationum theologicarum, edita a D. J. POTT et G. A. RUPERTI. Helmst., 1800—07. 8 dln. 8vo.

BERGEN, H. C., Onderwijs in de Kristel. geloofs- en zedenleer. Naar h. Hoogd. (door E. TINGA.) Leyd., 1801. 8vo.

REGENBOGEN, J. H., Christel. godgeleerdheid naar de behoefte van dezen tijd. Workum, 1811. 8vo.

VOORST, J. v., Compendii theol. Christ. ordo et argumentum. Pars. theoret. L. B., 1814. 8vo.

GOEDE, W., Korte schets eener christ. geloofsbelijdenis; mitsg. eenige bijzonderheden betr. T. Frets. Rott., 1818. 8vo.

MUNTINGHE, H., Pars theologiae christ. theoretica in comp. red. Ed. 2ª. Gron., 1818—22. 2 dln. 8vo.

KNAPP, G. C., Vorlesungen üb. die christl. Glaubenslehre nach dem Lehrbegriff d. evang. Kirche. Herausg. m. Vorrede von C. THILO. Halle, 1827. 2 dln. 8vo.

BRETSCHNEIDER, K. G., Handb. d. Dogmatik der evang. luth. Kirche, 3te Aufl. Leipz., 1828. 2 dln. 8vo.

(HASE, C. A.,) Hutterus redivivus oder Dogmatik d. evangel. luth. Kirche. 9te verb. Aufl. Leipz., 1858. 8vo.

WEGSCHNEIDER, J. A. L., Institutiones theol. Christ. dogm. Ed. VIa auct. et emend. Halae, 1829. 8vo.

SCHREIBER, H., Allg. Religionslehre nach Vernunft u. Offenbarung. Freib., 1829. 2 dln. 8vo.

SCHLEIERMACHER, F., Der christl. Glaube nach den Grundsätzen d. evang. Kirche. 2e umgearb. Ausg. Berl., 1830—31. 2 dln. 8vo.

RÜTENICK, K. A., Die christ. Lehre f. Konfirmanden. Berl., 1832—34. 2 dln. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Institutiones theologiae. Gron., 1834. 8vo.

——————— Hetzelfde werk. Ed. alt., emend. et mult. auct. Gron., 1839. 8vo.

——————— Hetz. Ed. 3a, denuo emend. Gron., 1845.

TWESTEN, A. D. C., Vorlesungen üb. die Dogmatik d. Evang. Luth. Kirche nach dem Compendium v. W. M. L. DE WETTE. 3e verb. Aufl. Hamb., 1834—37. Dl. I en II, 1. 8vo.

Melanchthon redivivus od. der ideale Geist d. Christenthums. Ein dogmat. Leitfaden. Leipz., 1837. 8vo.

HASE, K., Lehrbuch der Evang. Dogmatik. 2te Aufl. Leipz., 1838. 8vo.

Nitzsch, C. I., System der christl. Lehre. 2e verb. Aufl. Bonn, 1831. 8vo.

——— Hetzelfde. 4e verb. Aufl. Bonn, 1839. 8vo.

Pareau, L. G. et P. Hofstede de Groot, Brevis conspectus dogmat. et apologet. Christ. Gron., 1840. 8vo.

——— Compendium dogmatices et apolog. Christ. Ed. alt. emend. Gron., 1845. 8vo.

——— Lineamenta theol. Christ. s. conspectus dogmat. et apologet. Christ. Ed. 3a, emend. Gron., 1848. 8vo.

Lange, J. P., Christliche Dogmatik. Heidelb., 1849—52. 3 dln. in 4 bdn. 8vo.

Martensen, H., Die christliche Dogmatik. Kiel, 1850. 2 dln. 8vo.

Hoekstra Bzn, S., Het geloof en leven des Christens, voorstelling van de hoofdwaarheden der christl. godsdienst. Sneek, 1851. 8vo.

——— Hetzelfde. Tweede, geheel op nieuw bewerkte uitg. Sneek, 1855. 8vo.

Palmer, C., Evangelische Dogmatik. Stuttg., 1853. 2 dln. 8vo.

Scholten, J. H., Dogmaticae Christ. initia. L. B., s. a. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

——— Hetzelfde. Ed. 2a. L. B., 1856, 57. 2 dln. 8vo.

——— De leer der Herv. kerk in hare grondbeginselen, uit de bronnen voorgesteld en beoordeeld. Leyd., 1848, 50. 2 dln. 8vo.

Hierbij: S. A. J. de Ruever Groneman, Register op id. Leyd., 1852. — J. H. Scholten, J. J. v. Oosterzee's Beschouwing beoordeeld. Leyd., 1851. — Id., Nieuwe voorrede tot den 2en druk des 2en deels. Leyd., 1851.

——— Hetzelfde. 3e vermeerd. druk met Register. Leyd., 1855. 3 dln. 8vo.

Lang, H., Versuch einer christl. Dogmatik. Berl., 1858. 8vo.

Spijker, H. J., Schets der christelijke godsdienstleer. Handschr. 670 blz. 4to.

Zie hierover: J. G. R. Acquoy, Levensschets van Spijker in de Levensberichten d. M. d. Ned. Letterk. 1871. blz. 313.

Schweizer, A., Die christ. Glaubenslehre nach protest. Grundsätzen. Leipz., 1863—72. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

Hoekstra Bz., S., Bronnen en grondslagen van het godsdienstig geloof. Formeel gedeelte van de geloofsleer op het standpunt van de moderne wetenschap. Amst., 1861. 8vo.

BIEDERMANN, A. E., Christliche Dogmatik. Zürich, 1869. 8vo.

ROTHE, R., Dogmatik. Aus dessen handschriftl. Nachlasse herausg. v. D. Schenkel. Heidelb., 1870. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., Christelijke dogmatik. Een handboek. Utr., 1870—72. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

LIPSIUS, R. A., Lehrbuch der evang.-protestant. Dogmatik. Braunschw., 1876. 8vo.

REIFF, F., Die christl. Glaubenslehre als Grundlage der christl. Weltanschauung. Basel, 1873. 2 dln. 8vo.

KIELSTRA, T., Het godsdienstig leven. Eene schets der christel. geloofs- en zedeleer. Amst., 1883. 8vo.

RITSCHL, A., Unterricht in der christl. Religion. 3te verb. Aufl. Bonn, 1886. 8vo.

NITZSCH, F. A. B., Lehrb. d. evangelischen Dogmatik. Freib., 1889. 1e Hälfte. 8vo.

Afzonderlijke leerstellingen en Monographiën.

DOEDES, J. I., Inleiding tot de leer van God. Utr., 1870. 8vo.

——————— De leer van God. Utr., 1871. 8vo.

FENELON, J. DE SAL. DE LA MOTHE, Bewijs dat God is. Met vervolg. U. h. Fr. Amst., 1715. 8vo.

DRIEBERGE, J., Verhand. over Gods voorschikkinge en genade. U. h. Lat. Amst., 1781. 8vo.

SANDER, H., De voorzienigheid. U. h. Hoogd. Utr., 1790, 91. 2 stn. 1 bnd. 8vo.

MONTIJN. C. G., Disput. de arg. pro Dei existentia teleol. Traj. ad Rh., 1824. 8vo.

BRUINING, G., De echte bewijzen voor Gods aanwezen en deszelfs voorzienigheid. Leyd., 1824. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., De Dei erga hominem amore principe religionis christ loco. Traj. ad Rh., 1836. 8vo.

AZONIUS (ps. H. UDEN MASMAN), B. J. H. Taats' Bijdrage tot verded. van de leer der voldoening gewogen. 's Grav., 1843. 8vo.

POT, C. W. v. D., Gedachten over de verhouding van het evangelie tot het metaphysisch begrip van Gods oneindigheid. Gron., 1849. 8vo. Overdruk.

MEYBOOM, L. S. P., Gods- en godsdienstleer van het Christ. standpunt ontwikkeld. Amst., 1864. Dl. I (Godsleer.) 8vo.

ROORDA v. EYSINGA, S. F. W., De zelfopenbaring Gods in den mensch. geest. Leyd., 1865. 8vo.

CARO, E., L'idée de Dieu et ses nouveaux critiques. Par., 1865. 8vo.

SACK, K. H., Die göttlichen Namen. Z. pl. of j. 8vo.

PIERSON, A., Gods wondermacht en ons geestelijk leven. Arnh., 1867. 8vo.

HOOYKAAS, I., God in de geschiedenis. Eene voorl. Schied., 1870. 8vo.

OELSNER, E., Der Gott des 19. Jahrh. Religionsphilos. Versuch. Breslau, 1879. 8vo.

(ARMSTRONG, R. A.), Wat wij van God weten. Een boekje voor jonge menschen. U. h. Eng. d. J. H. Maronier. Tiel 1889. 8vo.

DOEDES, D., Onderzoek naar het personeel bestaan van den Heil. Geest. Utr., 1844. 8vo.

OPZOOMER, C. W., De leer des Vaders, des Zoons en des H. Geestes, eene verh. van J. H. Scholten wijsgeerig beoordeeld. Leid., 1846. 8vo.

BATALERIUS, J., Vindicae miraculorum per quae divinae religionis et fidei christ. veritas olim confirmata fuit. Adv. profanum auct. tract. theol. politici. Amst., 1674. 12mo.

FARMER, H., Over de wonderwerken; geschikt om te toonen, dat zij bewijzen zijn eener godlijke tusschenkomste enz. U. h. Eng. Goes, 1774. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. v., De legende, beschouwd met het oog op de wonderverhalen d. Evangeliën. Utr., 1861. 8vo.

POULAIN, N., Wat is een Christendom zonder leerstellingen en zonder wonderen? N. h. Fr. Utr., 1864. 8vo.

POT, C. W. v. D., Een argument tegen het wonder, nader toegelicht. (Rott., 1867). 8vo. Overdruk.

BEYSCHLAG, W., Ueber die Bedeutung des Wunders im Christenthum. Berl., z. j. 8vo.

Pleidooi over de geloofwaerdigheit der getuigen van de opstandinge van J. C., tot wederlegging van Woolston en and. U. h. Eng. d. A. DE VRIJER. Delft, 1736. 8vo.

VENEMA, H., Exercitationes de vera Christi divinitate. Leovard., 1755. 4to.

SEILER, G. F., Over de godheid van J. C. U. h. Hoogd. Utr., 1799. 8vo.

Histor. philos. und exeget. Darstellung, der versch. Gesichtspunkte aus welchen der Tod Jesu betrachtet werden kann. Brieg, 1803. 8vo.

SCHOTT, H. A., Comment. in eos J. C. sermones qui de reditu eius ad judicivm futuro et judicandi provincia ipsi demandata agunt. Jenae, 1820. 8vo.

WINKLER, E. G., Versuch einer Psychographie Jesu. Leipz., 1826. 8vo.

ULLMANN, C., Jezus, de volmaakte mensch of over de zondeloosheid van Jezus. U. h. Hoogd. d. H. v. D. TUUK. Leeuw., 1834. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., De Jesu, e virgine Maria nato. Traj. ad Rh., 1840. 8vo.

——————— Christologie. Onderzoek naar den persoon en het werk des Verlossers. Rott., 1855—61. 3 dln. 8vo.

ULLMANN, C., Die Sündlosigkeit Jesu. 4e Aufl. Hamb., 1842. 8vo.

———— Hetzelfde werk. 5e umgearb. Aufl. Hamb., 1846. 8vo.

WITKOP, J., Jezus in zijne goddelijkheid. Gron., 1845. 8vo.

THODEN V. VELZEN, S. K., Het evangelie aan de dooden verkondigd?! Eene proeve over de zoogen. nederdaling van Christus ter helle. Nijm., 1845. 8vo.

EBRARD, A., Het idee der Godmenschelijkheid des Christendoms. U. h. Hoogd. Amersf., 1845. 8vo.

ACKERMANN, C., Die Glaubenssätze von Christi Höllenfahrt und v. d. Auferstehung d. Fleisches. Hamb., 1845. 8vo.

CLEMENS, R., Jesus von Nazareth oder das Evangelium im Geiste d. Gegenwart. Stuttg., 1850. 12mo.

PRINS, J. J., De realiteit van 's Heeren opstanding uit de dooden, krit. onderzocht. Leid., 1861. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., De benaming „De Zoon des menschen". Een hist.-krit. onderzoek. Amst., 1866. 8vo.

HERWERDEN C.HZN., C. H. v., Wat is verwerpelijke christolatrie, en onderscheiding van ware Christusvereering? Z. pl. (1868.) 8vo. Overdruk.

PLACE, C. DE, Jésus-Christ, sa divinité, son caractère, son oeuvre et son coeur. Par., 1875. 8vo.

MARIUS, E., Die Persönlichkeit Jesu Christi. Mit besond. Rücksicht auf die Mythologie u. Mysterien der alten Völker. Leipz., 1879. 8vo.

GUNNING JR., J. H., Het kruis des Verlossers. 4e druk. Amst., 1881. 8vo.

KEYSER, J. P. DE, De Zoon des menschen. Beschouwingen over Christus en Christendom. 2e druk, met een inleid. van J. F. Blaauw. Arnh., (1881.) 8vo.

STEINMEIJER, F. L., Die Geschichte der Passion des Herrn in Abwehr des krit. Angriffs betrachtet. 2e neu bearb. Aufl. Berl., 1882. 8vo.

GUNNING JR., J. H., Het kruis, de waarheid voor wetenschap en kerk. Rede enz. Amst., (1882.) 8vo.

BEKKER, B., De betoverde weereld, zijnde een grondig ondersoek van 't gemeen gevoelen aang. de geesten. t'Amst., 1691—93. 4 dln. 1 bnd. 4to.

———— Hetzelfde. Amst., 1691 (en Dev. 1739 voor Dl. II—IV) 4 dln. 1 bnd. 4to.

Hierbij: Den triumpheerenden duyvel spookende omtrent den berg van Parnassus enz. (Midd., 1692).

THODEN VAN VELSEN, S. K., Comment. theol. de hominis c. Deo similitudine. Gron., 1835, 37. 2 dln. 8vo.

BRUCH, J. FR., Die Lehre von der Präexistenz der menschl. Seelen hist.-krit. dargestellt. Strassb., 1859. 8vo.

VILLAUME, Brieven over den oirsprong en de oogmerken van het kwaad. N. h. Hoogd. Utr. enz., 1789—92. 3 dln. 8vo.

THOLUCK, A., Die Lehre von der Sünde und vom Versöhner. 5e Aufl. Hamb., 1836. 8vo.

MÜLLER, J., Die christl. Lehre von der Sünde. Neue Ausarbeitung. Breslau, 1844. 2 dln. 8vo.

UMBREIT, F. W. C., Die Sünde. Beitr. z. Theologie d. A. Test. Hamb., 1853. 8vo.

HUGENHOLTZ, PH. R., De zonde. Eene voorlezing. Amst., 1871. 8vo.

SPANHEMIUS, F., Exercitationes de gratia universali. Lugd. Bat., 1646. 3 dln. 8vo.

[illegible]

[illegible] Hoogr. [illegible]

[illegible] mensch [illegible]

[illegible] Amst. [illegible]

[illegible] Leven [illegible] von [illegible] 1774 [illegible]

[illegible] Verhaal over de [illegible] waereld Ams- [illegible]

MUSTON, C. R., Herleven en herkennen. De christel. vriendschap op aarde, voortdurende in den hemel. N. h. Eng. d. G. v. REYN. Rott., 1833. 8vo.

BRIËT, J. P., De Eschatologie of de leer der toekomstige dingen, volgens de schriften des N. Verb. Tiel, 1857, 58. 2dln. 8vo.

CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, D., De toekomst. Vier eschatologische voorlezingen. Rott., 1868. 8vo.

RINCK, H. W., Vom Zustand nach dem Tode. 3te verm. Aufl. Basel, 1878. 8vo.

STEWART, BALFOUR et TAIT, L'univers invisible. Etudes phys. sur un état futur. Trad. de l'Angl. p. A. B. et préc. d'un avertissement p. le prof. D. de S. P. Par., 1883. 8vo.

SCHAEFFER, A., Au déclin de la vie ou de la vie présente et de celle qui est à venir. Préc. d'une lettre de M. G. AD. HIRN. Par. etc., 1883. 8vo.

SCHMICK, J. H., Ist der Tod ein Ende oder nicht? Gespräche üb. das Erdenleben u. die Menschennatur. Leipz., 1888. 8vo.

LELAND, J., Het Godlijk gezag van het O. en N. Test. verdeedigt tegen den „Zeedenkundigen Filozoof". U. h. Eng. d. E. NOOTEBOOM. Utr., 1776—78. 4 stn. in 2 bdn. 8vo.

KÖPPEN, D. J., De Bijbel een werk der godlijke wijsheid. U. h. Hoogd. d. J. v. D. ROEST. Utr., 1792—94. 2 dln. 8vo.

WOHLFAHRT, J. F. T., Die lehre von der H. S. von dem Standpunkte d. Geschichte u. Philosophie. Neust., 1835. 8vo.

THOLUCK, De bijbel. U. h. Hoogd. d. S. A. J. DE RUEVER GRONEMAN. Utr., 1852. 8vo.

RUEVER GRONEMAN, S. A. J. DE, De H.S. in hare verhouding tot het geloof. Utr., 1853. 8vo.

PÉCAUT, F., Le Christ et la conscience. Lettres s. l'autorité de la bible et celle de J. C. Par., 1859. 8vo.

KRAUSS, A. E., Die Lehre von der Offenbarung. Ein Beitrag z. Philosophie des Christenthums. Gotha, 1868. 8vo.

WERNER, R., De bijbel en zijne beteekenis in de 19e eeuw. N. h. Hoogd. d. VENATOR. Utr., 1873. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., Theopneustie. Brief over de ingeving der H. Schriften. Utr., 1882. 8vo.

TUUK ADRIANI, NIC. v. D., De ultimis Christi perpessionum ab Evangel. ex vero narratis. Tr. ad Rh., 1827. 8vo.

KOORDERS, D., De onfeilbaarheid der Apostelen. Een onderzoek. Utr., 1852. 8vo.

BEKKER, B., Berigt van den kinderdoop, briefswijse gesteld. Leeuw., 1690. 8vo.

HÖFLING, J. W. F., Das Sakrament der Taufe nebst den anderen damit zusammenhängenden Akten der Initation. Dogmat., histor., liturg. dargestellt. Erl., 1846, 48. 2 dln. 8vo.

PAREAU, A. H., De christel. doop en in 't bijzonder de kinderdoop. Utr., 1855. 8vo.

DOEDES; J. I., De leer van den doop en het avondmaal op nieuw onderzocht. 1e Stuk. Het avondmaal. Utr., 1847. 8vo.

HENGEL, W. A. v., De leer van het avondmaal door J. I. Doedes beoordeeld nader beschouwd. Leyd., 1847. 8vo.

THODEN V. VELZEN, E. U., Gedachten over de vraag: Wat is het H. avondmaal? Dockum, 1848. 8vo.

(HIPPEL, T. G. v.), Uber die Ehe. 4e verm. Aufl. Frankf., 1794. 8vo.

STÄUDLIN, C. F., Gesch. d. Vorstellungen u. Lehren von der Ehe. Gött. 1826. 8vo.

LIMBORCH, P. v., en A. v. CATTENBURCH, Verhandelingen van den eedt, vert. Met een nareden van A. v. CATTENBURGH. Amst., 1729. 8vo.

Met eigenh. opdracht van v. C. aan de Bibl. d. Rem. Gem. te Rotterdam.

(HESS, J. J.), Von dem Reiche Gottes. Ein Versuch üb. den Plan der göttl. Anstalten u. Offenbarungen. Zurich, 1774. 2 dln. 8vo.

—————— Kern der Lehre vom Reiche Gottes, nach Anleitung des bibl. Geschichtinhalts. Zürich, 1819. 8vo.

KRAUSS, A., Das protestantische Dogma von der unsichtbaren Kirche. Gotha, 1876. 8vo.

STRIJDSCHRIFTEN

tusschen Katholieken en Protestanten, Protestanten onderling, Doopsgezinden.

BELLARMINUS, R., Disputationes de controversiis Christ. fidei adv. hujus temporis Haereticos. Ed. plur. locis aucta et emend. Par., 1608. 4 dln. 3 bdn. fol.

MARNIX VAN ST. ALDEGONDE, PH., De Bijencorf der H. Roomscher kercke. Rott., 1639. 8vo.

EPISCOPIUS, S., De rechte outheyt van seven propositien, dienende tot bewijs, dat de tegenwoordige Roomsche kercke afgeweken is van het geloof ende van den practycke van de oude kercke J. C. 4e druk. Rott., 1644. 8vo.

MARESIUS, S., Theologiae elenchticae nova synopsis s. Index controversiarum fidei ex Sacris Script. a J. TIRINO JES. concinn. et censura perp. auctus, emend., refutatus. Gron., 1648. 2 dln. 4to.

MATTHISIUS, A., Twee vragen: Waer van de eerste is: Of de ware kercke Christi doolen kan in 't geloof. De tweede: Of de Roomsche alleen dese ware kercke sij: voorgestelt, ende ondersocht van een Cath. priester (R. DELIUS.) Met een antwoordt daer op. Oock een aenhangsel, belangende het Ketterdooden. Rott., 1647. 8vo.

LIBERIUS (JO. CLERICUS), De Sancto amore epistolae theolog. in quibus varii scholast. errores castig. Irenopoli, (Amst.,) 1679. 12mo.

Onfeilbaarheit ende opperrechterschap der Roomscher kerke ondersocht tusschen S. EPISCOPIUS en W. BOM. (Uitg. d. P. v. LIMBORCH.) Rott., 1687. 8vo.

REGTHART, C., De hondert en een stellingen door de Bulle Unigenitus veroordeeld, met korte verklaringen verdedigt. 's Grav., 1731. 8vo.

HENHÖFER, A., Christ. geloofsbelijdenis van den R. K. pastoor Henhöfer, thans leeraar v. h. Evangelie. U. h. Hoogd. met voorberigt en opmerkingen d. C. VAN EPEN. Amst., 1824. 8vo.

MOLINAEUS, P., Het woord Gods in tegenstelling met de leer der Roomsche kerk, Nieuwe uitg., volgens de Nederd. overz. van 1658, te Haarlem uitg., naar de tegenw. spelling verb. Dordr., 1826. kl. 8vo.

SACKREUTER, L., De leer van de Protest. en Kath. kerk onderling vergeleken en getoetst aan de H. S. Vrij uit h. Hoogd. m. aant. verm. d. D. IJSENBEEK. Amst., 1831. 8vo.

BOOGAERTS, Een woord over het zoogenaamde „Glaubens-Schild" van L. Sackreuter. Uitg. door D. IJSENBEEK. Amst., 1832. 8vo.

Verhaal van den overgang van Dr. R. H. Vrijh. von Reuchlinn-

Meldegg, voorh. R. K. priester en hoogl. aan de H. S. te Freiburg tot de Evang. Protest. kerk. Amst., 1833. 8vo.

(Chatel, F. F.), Réforme radicale. Nouvel eucologe à l'usage de l'église catholique franç. 2me édit., revue et corrigée. Par., 1835, 36. 8vo.

Baur, F. C., Der Gegensatz des Katholicismus und Protestantismus nach den Principien und Hauptdogmen der beiden Lehrbegriffe. Tüb., 1836. 8vo.

Rutgers, S. J., Comparatio theocratiam Israel. inter et hierarchiam Roman. Gron., 1839. 8vo.

Tretzel, W., Evang. Rath wider römische Verführung. Stuttg., 1844. 8vo.

Kemps Jzn, M., Redenen van mijnen overgang uit de Roomsche tot de Herv. Christel. kerk. Z. pl. n. j. (1844.) 8vo.

Thiersch, H. W. J., Vorlesungen üb. Katholicismus u. Protestantismus. Erl., 1846. 2 dln. 8vo.

Goguel, G., Les principales différences de l'église protestante et de l'église catholique. Par., 1848. 8vo.

(Koorders, S. H.), Licht en duisternis of het Evangelie en Rome. Een vervolg op: Strijd der beginselen enz. door denz. Tiel, 1851. 8vo.

Schenkel, D., Gespräche über Protestantismus und Katholicismus. Heidelb., 1852, 53. 2 dln. 8vo.

Roussel, N., Sept flêches dans le çoeur du Romanisme. Brux. 1853. kl. 8vo.

Dietlein, W. O., Vorträge üb. Protestantismus und Katholicismus. Halle, 1854. 8vo.

Vuuren, J. v., Narede naar aanl. van eene leer- en feestrede van A. Frentrop en J. C. Zaalberg, m. een voorw. van J. C. H. Muré. Amst., 1856. 8vo.

Over de weldaad van Christus. De getuigenis van een' Roomsch-gezinde, uit den tijd der hervorming, ten voordeele der regtvaardiging uit het geloof. Uit het Ital. 3e uitg. Amst., 1859. 8vo.

Vollenhoven, J. J. v., Romes kracht en zwakheid. Herinneringen uit Rome. Utr., 1860. 8vo.

Desanctis, I. J., Het vagevuur. Waarom de Evangelischen

er niet aan gelooven? Eene leerstellig. geschiedk. proeve. U. h. Ital. Arnh., 1863. 8vo.

NEANDER, A., Katholicismus und Protestantismus, herausg. v. H. MESSNER, Berl., 1863. 8vo.

(SERVETUS, M.), Christianismi restitutio. Totius ecclesiae apostolicae est ad sua limina vocatio, in integrum restituta cognitione Dei, fidei Christi etc. S. l., 1553. 8vo.

Herdruk (Nürnb., 1791) van de editie van 1551.

BEZA, TH., Tractat. theolog., in quibus pleraque Christ. religionis dogmata adv. haereses nostris temp. renovantur solide ex Verbo Dei defenduntur. Ed. 2a ab ipso auct. recognita. Genevae, 1582. 2 dln. 1 bnd. fol.

Een wederlegging van het Arriaans gevoelen wegens de persoon Christi waar bij eenige schriftuurl. aanm. over de Drievuldigheyd. Door een waarheydts minnaar. Z. pl. n. j. 8vo.

MARESIUS, S., Hydra Socinianismi expugnata; s. J. Volkelii de vera religione ll. V. C. refutatione exacta per additas annotat. et censuras necessarias. Gron., 1651—62. 3 dln. 4to.

ARNOLDUS, N., Religio Sociniana seu Catechesis Racoviana major publicis disputationibus refutata. Franeq., 1654. 4to.

COCCEJUS, J., Equitis Poloni, Apologia adv. edictum Ord. Holl. et West-Frisiae 19 Sept. 1653 quo Socinianae doctrinae propagatio coercetur, examinata. Lugd. Bat., 1656. 4to.

LIMBORCH, P. A., Defensio contra Joan. van der Waeyen iniquam criminationem. Amst., 1699. 8vo.

In denzelfden band: Burmannorum Pietas, gratisſimae beati parentis memoriae communi nomine exhibita a F. Burmanno F. Adj. mutuae cl. LIMBORCHII et FR. BURMANNI epistolae. Traj. ad. Rh., 1700. 8vo.

VENEMA, H., Justa cum viro clariss. Antonio Driessenio expostulatio. Harl., 1733. 4to.

SCHULTENS, J. J., Nieuwjaargift aan twee heeren voorstanderen der formulieren (Orthodoxus en Philalethes — Nic. Holtius en Alex. Comrie) openlijk geschonken. Leid., 1754. 8vo.

HEMERT, P. VAN, Brieven over het tweede geschrift of de dertien brieven van Z. H. Alewijn. Rott., 1788. 8vo.

HERINGA EL.ZN., J., Afgeperste verdediging. Utr., 1803. 8vo.

Hierbij: Vervolg van id. 1803 en Tweede vervolg enz. 1804.

BONNET, G., Brief bij gelegenheid van eene aanteek. in de Bibliotheek van theolog. letterk. voor het jaar 1803. No. 3. Utr., 1803. 8vo.

Hierbij: Tweede brief enz., 1803 en Bijlagen tot de twee brieven enz., 1804. Over de door Bonnet en H. Royaards tegen J. Heringa Elzn. ingebrachte beschuldiging van onrechtzinnigheid.

HEMERT, P. VAN, Zelfsverdediging tegen de beschuldiging van G. Bonnet en desz. geschrijf tegen Heringa. Amst., 1804. 8vo.

VIJGEBOOM, J. W., De leer der waarheid verdedigd tegen de leer over de zaligheid der vroegstervende kinderen. Rott., 1821. 8vo.

KEMP, C. M. V. D., De beschuldiging tegen de leeraars d. Ned. Herv. kerk, dat zij hunnen eed breken, door af te wijken van de leer hunner Kerk, en de gedachten van P. Hofstede de Groot over die beschuldiging wederlegd. Rott., 1834. 8vo.

ENGELS, R., Ontboezeming over de godsdienstige denkwijze: Vroomheid en Regtzinnigheid in de Herv. Kerk, bijz. met betr. tot de leeraars. Gron., 1834. 8vo.

MOORREES, B., Mijne gedachten onder en na de lezing der Sociniaanschgezinde woorden „Die leer der voldoening sterft uit", voork. in het tijdschr. „Waarheid in liefde". Amst., 1842. 8vo.

COSTA, I. DA, Rekenschap en gevoelens bij geleg. van den strijd over het adres aan de Herv. Gem. in Nederland. Amst., 1843. 8vo.

MUURLING, W., Christus in den mensch en in de menschheid, het wezen van het innerlijke Christendom. Gron., 1843. 8vo.

OPZOOMER, C. W., De beschuldigingen van J. H. Scholten uit de bronnen wederlegd. Utr., 1846. 8vo.

RHYN, L. J. v., (Brief) aan Dr. J. J. v. Oosterzee, Dr. J. I. Doedes en M. A. Jentink. (Utr., 1851). 8vo.

DOEDES, J. I., Vijf en zeventig stellingen voor den 1en Oct. van de tweede helft der 19e eeuw. Amst., 1851. 8vo. Overdr.

RHYN, L. J. v., Het christel.-kerkelijk standpunt verdedigd tegen de broederlijke bedenkingen van Ds. Jentink, den ongenoemden Jurist en den Hoogl. Pareau. Arnh., 1852. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Antwoord aan I. da Costa. Leyd., 1852. 8vo.

KOORDERS, D., De jongste bestrijding der Groninger school. Een bijdr. tot kenmerking der kerkel.-rechtzinnige partij. 's Grav., 1852.

NIERMEIJER, M. F., Een woord over de aphorismen en theses, dissonanten met den grondtoon onzer eeuw, van L. J. v. Rhijn. Dev., 1852. 8vo.

KATE, J. J. L. TEN, De eischen des tijds aan het protestantismus. Rott., 1853. 8vo.

PAPE, C. W., Het protestantisme en zijne betrekking tot den Staat. 's Hert., 1853—54. 3 Stn. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., De Groninger godgeleerden in hunne eigenaardigheid. Gron., 1855. 8vo.

STEENHOFF, G., De strijd onzer dagen op kerkel. gebied, Oudew., 1855. 8vo.

REVILLE, A., L'église, les membres de l'église et la verité. Delft, 1857. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Teregtwijzing van Is. da Costa naar aanl. van zijn geschrift: Wat er door de theol. faculteit te Leyden alzoo geleerd wordt, enz. Leyd., 1857. 8vo.

Hierbij: Is. da Costa, Brief aan J. H. Scholten in antwoord op zijne teregtwijzing. Amst., 1857. 8vo.

RAUWENHOFF, L. W. E., Geloof. Open brief aan S. Hoekstra Bz., Schrijver van: „Het geloof des harten volg. het Evang." Dordr., 1857. 8vo.

GORTER, D. S., De theologie van J. H. Scholten getoetst. Gron., 1858. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Brief naar aanl. van D. S. Gorter's geschrift: De theologie van J. H. Scholten enz. Leyd., 1858. 8vo.

ROORDA V. EYSINGA, S. F. W., Leek en schriftgeleerde. Leid., 1859. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Beantwoording van J. H. Scholten. Gron., 1859. 8vo.

KOORDERS, D., Over het determinisme van de Leidsche school. Aant. op het jongste geschrift van den Hoogl. Scholten. Utr., 1859. 8vo.

PIERSON, A., Een misverstand. Amst., 1860. 8vo. Overdruk.

SCHOLTEN, J. H., Antwoord aan zijne beoordeelaars. Leid., 1861. 8vo.

Voorrede van: De leer der Herv. Kerk in hare grondbeginselen enz. 4e dr.

POELMAN, A. L., Wat de moderne theologie leert. Gron., 1861. 8vo.

Reitsma, A. T., De moderne theologie beoordeeld uit het standpunt der mod. natuur- en wereldbeschouwing. Gron., 1862. 8vo.

Lentz, L. C., De oude waarheid tegen eenen nieuwen aanval verdedigd in een Open Brief aan A. D. Loman, naar aanl. van zijn art. in de Gids „De opstanding van Jezus enz." 's Grav., 1862. 8vo.

Pierson, A., De oorsprong der moderne rigting. Haarl., 1862. 8vo.

——————— Hetzelfde werk. 2e herziene en vermeerd. uitgave. Haarl., 1862. 8vo.

Hierbij: Anastasio (G. Barger), Christendom en empirisme. Teregtwijzing van Dr. A. Pierson, naar aanl. van bovenst. geschrift. Utr., 1862.

Riggenbach, C. J., Moderne theologie in Duitsch-Zwitserland beoordeeld. U. h. Hoogd. d. J. Oudijk v. Putten. Ten spiegel aan Nederland voorgehouden d. J. J. v. Oosterzee. Rott., 1862. 8vo.

Hofstede de Groot, P. en C. H. v. Herwerden C.Hzn., Over moderne theologie. Mededeelingen en beschouwingen. 2e herziene druk. Gron., 1862. 8vo.

Opzoomer, C. W., De geest der nieuwe rigting. Redevoering. Amst., 1862. 8vo.

Reitsma, A. T., Voor en tegen de moderne theologie. Beantwoord. mijner tegenschrijvers enz. Gron., 1863. 8vo.

Rhijn, L. J. v., Orthodoxie en orthodoxisme of ware en valsche regtzinnigheid. Z. pl. (1863). 8vo. Overdruk.

Chantepie de la Saussaye, D., De godsdienstige bewegingen van dezen tijd in haren oorsprong geschetst. Rott., 1863. 8vo.

Groen van Prinsterer, G., Confessioneel of reglementair? 's Grav., 1864. 8vo.

Liefde, J. de, Waarschijnlijkheid of zekerheid? Een woord naar aanl. der jongste openbaring op het gebied der moderne theologie. 2e dr. Utr., 1864. 8vo.

Zaalberg Pz., J. C., Eene verklaring, eene briefwisseling en een treurig geschiedverhaal. 's Grav., 1864. 8vo.

Kuenen, A., Het goed recht der modernen. Leid., 1866. 8vo.

Scholten, J. H., Supranaturalisme in verband met bijbel, Christendom en protestantisme. Leid., 1867. 8vo.

Hierbij: F. J. Domela Nieuwenhuis, Naturalisme tegenover: J. H. Scholten, Supranaturalisme. Amst., 1867.

VLOTEN, J. v., Tweederlei Nederlandsch volksgif. Volkslezing t. toelichting der godsdienstvraag. Haarl., 1871. 8vo.

MOLTZER, M. N. J., Wat zegt gij van de moderne richting? Haarl., 1871. 8vo.

KUYPER, A., Het Modernisme, een fata-morgana op christ. gebied. Lezing. Amst., 1871. 8vo.

DIEMONT, A., Partijkiezen op godsdienstig gebied. Arnh., 1872. 8vo.

BOK, J. W., Het oorspronkelijk Christendom. Eene voorl. ter handhaving van de moderne beschouwing. Amst., 1873. 8vo.

RAUWENHOFF, L. W. E., Het oude en het nieuwe geloof. D. F. Strauss beantw. Leid., 1873. 8vo.

KUYPER, A., Het Calvinisme oorsprong en waarborg onzer constitution. vrijheden. Amst., 1874. 8vo.

BONEVAL FAURE, R. v., De handhaving der leer in art. XI van het algemeen reglement voor de Herv. Kerk. Leid., 1874. 8vo.

BUSSY, I. J. C. DE, Ethisch idealisme. Amst., 1875. 8vo.

De neutraal-christelijke Staatskerk voor Nederland. Rapport uitgebr. aan 't Nut van 't Algemeen (d. H. DE VEER, e. a.). Dordr., 1875. 8vo.

Bibliophilus, Een reisje naar den Helder of een gesprek tusschen een Israëliet, een Moderne en een Orthodox Christen. Utr., 1876. 8vo.

REKKEN, C. G. VON, De nieuwere wereld- en levensbeschouwing. Haarl, 1877. 8vo.

KUYPER, A., Liberalisten en Joden. Amst., 1878. 8vo. Overdr.

——————— Revisie der revisielegende. M. Bijlagen. Vooraf- gaat een „Publyck epistel", aan J. J. v. Toorenenbergen. Amst., 1879. 8vo.

FLIER, G. J. v. D., Het Darbisme geoordeeld door de H.S. en de geschiedenis (Tevens in antwoord op de „Brieven" enz. van H. C. Voorhoeve Jzn.). 's Grav., 1879. 8vo.

CRAMER, S., Konservatief modernisme, godgeleerdheid en volksleven. Leid., 1882. 8vo.

KUYPER, A., Ex ungue leonem ofte Dr. Doedes' methode van symbooluitlegging op een enkel cardinaal punt getoetst. Amst., 1882. 8vo.

PRINS, J. J., Apologetische polemiek. Leid., 1882. 8vo.

BETZ, H. J., Hun program. 's Grav., 1883. 8vo.

Hoedemaker, Ph. J., De herleving der gereformeerde beginselen in hare beteekenis voor de kerk, enz. Amst., 1883. 8vo.

Knappert, J., De Nederl. Herv. kerk in het licht van haar protest. beginsel. Rede. Leid., 1883. 8vo.

Betz, H. J., Beginselen of Woorden? 's Grav., 1884. 8vo.

Jansen, A., De strijd in de kerk en de taak der gemeente. Voordr. Rott., 1887. 8vo.

Gunning J.Hzn., J. H., Het Protestantsch Nederland onzer dagen. Gron., 1889. 8vo.

Monod, A., Exclusivisme ou l'unité de la foi. Discours. Par., 1853. 8vo.

Scherer, M., ses disciples et ses adversaires, par Quelqu'un qui n'est ni l'un ni l'autre. Par., 1854. 8vo.

Pécaut, A. Coquerel fils et Colani, Discours sur une confession de foi, proposée p. M. Bois. Par., 1872. 8vo.

Godet, F., M. Colani et le protestantisme évangélique. Par. 1873. 8vo.

Quinet, E., L'esprit nouveau. Par., 1875. 8vo.

Clamageran et Fontanès, Discours sur une confession de foi, prop. par M. Bois et de MM. Planchon et Denfert. Par., 1872. 8vo.

Pressensé, E. de, La question ecclésiastiqne en 1877, avec une préface et des notes explicat. Par., 1878. 8vo.

Poulain, N., Réponse à trois lettres de M. A. Réville sur la nouvelle théologie. Havre, 1864. 8vo.

Pécaut, F., De moderne orthodoxie en de Herv. kerk. U. h. Fr. (d. A. G. v. Anrooy.) Kampen, 1868. 8vo.

Buisson, F., Principes du christianisme libéral. Par. et Gen., 1869. 8vo.

Bretschneider, K. G., Der Simonismus und das Christenthum od. beurth. Darst. d. Simonistischen Religion. Leipz., 1832. 8vo.

——————— Die Theologie und die Revolution, oder die theolog. Richtungen unserer Zeit. Leipz., 1835. 8vo.

Ullmann, C., Historisch oder Mythisch? Beitr. z. Beantwort. d. gegenwärt. Lebensfrage d. Theologie. Hamb., 1838. 8vo.

Bretschneider, K. G., Clementine of het geloof en de geloofsgronden der kerkelijk-regtzinnigen onzer dagen. U. h. Hoogd. d. K. F. van Setten. Amst., 1842. 8vo.

KRUMMACHER, E. W., Ziekteverschijnselen, eigen aan de zoogen. vromen en kerkel.-regtzinnigen van onze dagen. N. h. Hoogd., 1843. 8vo.

ULLMANN, C., Einiges für Gegenwart u. Zukunft. Hamb., 1848. 8vo.

IDELER, K. W., Beschouwing van den godsdienstigen waanzin. Eene bijdr. tot de beoordeeling van de godsdienstige geschillen van den tegenw. tijd. N. h. Hoogd. d. N. B. DONKERSLOOT. Schoonh., 1851. 2 stn. 8vo.

RITSCHL, A., Ueb. das Verhältniss des Bekenntnisses zur Kirche. Ein Votum gegen die neulutherischen Doctrinen. Bonn, 1854. 8vo.

STIER, R., Unlutherische Thesen. Deutlich f. Jedermann. Braunschw., 1854. 8vo.

Hierbij: R. STIER, Vertheidigung d. unlutherischen Thesen. Braunschw., 1855.

STAHL, F. J., Wider Bunsen. Berl., 1856. 8vo.

VILMAR, A. F. C., Die Theologie der Thatsachen wider die Theologie d. Rhetorik. Marb., 1856. 8vo.

STIER, R., Verdiente Parodie des jüngsten Fünfundneunzigers. Antw. auf F. Seiler's Thesen. Halle, 1858. 8vo.

BAUR, F. C., Die Tübinger Schule u. ihre Stellung zur Gegenwart. Tüb., 1859. 8vo.

UHLHORN, G., De historische kritiek der Tübingsche school in hare ontwikkeling voorgesteld en beoordeeld. U. h. Hoogd. (d. W. F. K. HUSSEM.) M. een brief v. Jo. TIDEMAN. Amst., 1859. 8vo.

HAGENBACH, K. R., De theologie der bemiddeling. U. h. Hoogd. d. H. UDEN MASMAN, met een woord ter aanbev. van W. MUURLING. Gron., 1860. 8vo.

SCHENKEL, D., Der deutsche Protestantenverein u. s. Bedeutung in der Gegenwart. Wiesb., 1868. 8vo.

——————— Brennende Fragen in der Kirche der Gegenwart. Wiesb., 1869. 8vo.

STRAUSS, D. F., Der alte u. der neue Glaube. Ein Bekenntniss. Leipz., 1872. 8vo.

Hierbij: D. F. STRAUSS, Ein Nachwort als Vorwort zu der neuen Aufl obenst. Schrift. Bonn, 1873.

THIKÖTTER, J., Wie soll von positiver Seite der Anspruch auf kirchl. Berechtigung der liberalen Theologie beurtheilt werden. Bremen, 1878. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., Beginselen en leer der Oude Doopsgezinden vergeleken met die van de overige protestanten. Amst., 1863. 8vo.

ABRAHAMSZ., GALENUS, Verdediging der Christenen, die Doopsgezinde genaamd worden, ben. korte grondstellingen van hun gelove en leere. Amst., 1699. 8vo.

HOEKSTRA, S., Nog iets over het eigenlijke wezen van den Doopsgezinden Christen: ter aanv. en bevord. van D. S. Gorter's „Onderz. n. h. kenmerkend beginsel der Nederl. doopsgezinden" en ter beoord. van: J. H. Scholtens's „De leer der Herv. Kerk" enz. Hoorn, 1851. 8vo.

Remonstranten en Contra-Remonstranten.

NICHOLS, J., Calvinism and Arminianism compared in their principles a. tendency: or the doctrines of general redemption, as held by the members of the church of England and by the early Dutch Arminians. Lond., 1824. 2 dln. 8vo.

TIDEMAN, J., De Remonstrantie en het Remonstrantisme. Historisch onderzoek. Haarl., 1851. 8vo.

ARMINIUS, J., Orationes itemque tractactvs insigniores aliquot: in quibus quidnam sentiat de quamplurimis in S. Theol. hoc tempore controversis quaestionibus. Lugd. Bat., 1611. 8vo.

——————— Examen modestvm libelli, quem D. Gvl. Perkinsivs edidit: De praedestinationis modo et ordine, itemque de amplitudine gratiae divinae. Lugd. Bat., 1612. 8vo.

——————— Examen thesivm F. Gomari de praedestinatione. Access. Steph. Cvrcellaei vindiciae quibus svam et D. Arminii sententiam de iure Dei in creaturas adv. M. Amyraldi criminationes defendit. S. l., 1645. 8vo.

UYTTENBOGAERT, J., Examen ofte ondersoeck van de artyckelen, besloten in de Synodus Nat. binnen Dordrecht, in 1618 ende 1619. Ende insonderheyt van de texten der H.S., tot bevestiginge van de selve art. Rott., 1648. 8vo.

Bijgebonden: H. HERBERT, Kort en klaar bewijs uyt de H.S. van 't gevoelen der Geref. leeraren, die Remonstranten genoemt worden; aang. de goddelycke praedestinatie enz. 3e ed., van nieuws oversien. Rott., 1647. — E. v. ENGELEN, Klare ende duydelijcke wederlegginge van verscheyden aenteyckeningen tot bevest. van de Contraremonstrantsche leere der praedestinatie. Rott., 1649.

(EPISCOPIUS, S.), Den rechten Remonstrantschen Theologant, ofte clare vertooninghe van de rechte theologie der Remonstranten, aengaende het anathematizeren der dolenden, insonderheydt in 't poinct van de Heylige Dryeenigheyt. Gestelt tegen den onrecht genoemden Remonstr. Theologant onlancx in 't Frans en Duyts uytgegeven. t'Amst., 1638. 8vo.

In denzelfden band: (Id.,) De rechte outheyt van seven propositien enz. Den tweeden druck. Rott., 1634. — Id., Twee brieven over dese vraghe: Ofte den mensch syn leven can vercorten ende verlenghen, ofte niet, aan I. Beverwyck. Ende nu uyt 't Latijn verduytscht, en verrijckt met twee brieven van den selfden aen Episcopium. Tweeden druck. t'Amst., 1636.

LAURENTIUS, J., Hugo Grotius papizans, h. e.: Notae ad quaedam loca in H. Grotii appendice de Antichristo, papam Rom. et doctrinam ac relig. papisticam spectantia. Ed. nova (ed. H. F. KOHLBRÜGGE). Amst., 1830. 8vo.

PASSCHIER DE FIJNE, Eenige tractaetjes waar bij D. TILENUS, Van de oorzaak en oorsprong der zonden; J. UITENBOGAERT, Over Cap. IX des Briefs tot den Romeinen; en een onbekend schrijver van het absoluyt besluyt der verwerpinge. 4e druk, vermeerd. met het leven van den schrijver. Amst., 1721—36. 2 dln. 8vo.

HEIJDEN, A. v. D., De causa Dei d. i.: De sake Godts, verdedight tegen den mensche ofte wederlegginge van de antwoorde van Episcopius op de proeve des Remonstrantschen Catechismi. Midtsg. een digresse tegen het gen. schrift. Bericht van Jac. Batelier over de verkiesinghe ende verwerpinge van Jacob en Esau. Leyd., 1645. 4to.

ENGELEN, E. v., Klare ende duydelijcke wederlegginge van verscheyden aenteyckeningen tot bevestiging van de Contraremonstrantsche leere der predestinatie (uitg. d. J. BATELIER.) Rott., 1649. 8vo.

(BATELIER, J. J.), Examen accuratum disputationis primae et quasi inauguralis G. Voetii, quam proposuit in Gymn. Vltraj. die 3 Sept. stylo vet. anno 1634. S. l. 1634. 4to.

Bijgebonden: (Id.), Confutatio insulsi et maledici libri, quem adv. Remonstr. ed. Gisb. Voetius titulo Thersitis Heautontimorumeni. S. l., 1637. — (Id.), Gisb. Voetii Academia Anti-remonstr.-libertinica s. methodus disputandi adv. Remonstr. exhib. in tract. cui tit., Remonstranto-libertinus. Ultr., 1637. — (Id) Gymnasium Ultraject. s. disput. theolog. in qua refelluntur omnes rationes adv. Remonstr. prol. in illo opere, cui tit. Thersites Heautontimorum. aut. Gisb. Voetio. Ultraj., 1638. — (Id.), Waerachtigh verhael van een disputatie, gehouden te Berckel, 6 Jan. 1634, met een R. C. priester. Met een kleijn discoursien over de successie van de Pausen

van Roomen. Rott., 1634. — Id., Verantwoordinge tegen Gisb. Voetii Remonstr. Catechisatie, tegen J. Batelier. Amst., 1643. — C. HEEREN, Schriftvyrlicke waerderingh van den Catechismus. Z. pl. 1643.

BATELIER, J., De krachtige waerheyt vanden rechten sin van't 9e end met eenen van het 11e Cap. totten Romeynen, tegen de Calvinistische predestinatie, end bij namen tegen het gene dat Abr. v. d. Heyden en Bern. Wijngaerden geschreven hebben. Hoorn, 1650. 8vo.

Bijgebonden: Id., Verklaringhe van den staet der Heydenen. (Hoorn), 1651. — Id., Korte end bondighe verklaringh van de drie getuyghen, de geest, het water en het bloet. Hoorn, 1672.

——————— Den rechten wtlech van Jacob end Esau, d. i. klaer end volkomen schriftuyrl. bericht van de verkiesinge end verwerpinge van Jacob end Esau. Bij den auteur oversien end verrijckt met een nieuwe voorreden. 's Grav., 1664. 8vo.

Bijgebonden: Id., Het helder licht over Rom. IX insonderh. over de verkiesinge end verwerpinge. Rott., 1646. — (Id.), Christel. aensprake, tot betrachtinge vanden grooten danck- en bededagh wtgeschreven den 25 Jan. 1651. Rott., 1651.

VORSTIUS, C., Klaer ende onpartijdigh bericht van de vijf strijdige poincten aeng. de praedestinatie Godes, nevens volkomen antwoordt op de principale objectiën der Contra-Remonstr. Waer bij G. C. F. VORSTIJ Nootsaeckelijcke censure ende wederlegginge van de nootsaeckelijcke waerheydt voorgestelt d. ARN. HACHTINGIUM. Z. pl. ('s Hertogenbosch.) 1652. 8vo.

POELENBURG, A., F. Spanhemii disputatio inauguralis, hab. in Acad. Leid. de quinque articulis controversis, praedest. Christi morte etc. Adj. est refutatio arg. Guil. Twissi de diabol. et angelis. Amst., 1658. 8vo.

Achterin: Id., Dissert. epist. qua demonstratur non posse Remonstrantes integra conscientia cum Contra-Remonstr. vel. congregationis, vel s. synaxeos communionem colere. Cui adj. est meditatio in Epist. ad Hebr. X : 24, 25. Amst., 1658.

CURELLAEUS, ST., Quaternis dissertationum theolog. adv. S. Maresium. Amst., 1659. 8vo.

TILENUS, D., Controversiarum in Belgicis ecclesiis Hypotyposis dialogistica. Cui adj. est ej. auth. Paraenesis ad Scotos disciplinae Genevensis zelotas. Horn., 1659. 8vo.

DRIEBERGE, J., Aenmerkingen over het voorberigt van J. van den Honert T.Hzn. voor zijne verhand. over Gods niet algemeene maer bijzondere genade. Amst., 1726. 8vo.

Achterin: Id., Vervolg van aenmerkingen enz. Rott., 1727.

HONERT, J. v. D., Antwoord op het geene J. Drieberge en K. Westerbaen Wz., tegen het voorberigt en een gedeelte sijner verhand. van Gods niet algemeene maar bijsondere genade geschreven hebben. Leyd., 1726. 4to.

Bijgebonden: Id., Renenen door welke (hij) bewogen is, het Vervolg der Aanm. van J. Drieberge voor eerst onbeantwoord te laten. Waar bij Aanh. beh. een aanm. op de verded. van K. Westerbaen Wz. Leid., 1727. — S. OOM, De wonderen des Alderhoogsten, uitgevoerd in, onder en door Willem III Koning van Engeland. Eerste deel. Amst., 1689. — Id., Afbeelding van een waer dienaer des N. Test., in het keurlijk cieraed van voorbeeldelijcke Godtsaligheyt. Amst., 1696.

NOZEMAN, C., Betoog der kwaade trouwe van de schrijveren van 't Examen enz. omtr. de kristlijke gezindheid der Remonstr. Leide, 1755. 8vo.

OWEN, J., Openinge van de Arminianery, zijnde een ontdekkinge van de oude Pelagiaansche afgod de vrije wil met de nieuwe godinne de gevalligheid. U. h. Eng. met voorreden door de uitgevers van het Examen enz. Amst., 1756. 8vo.

NOZEMAN, C., Nader betoog van der examenschrijveren onbeschaamdheid en de kwaade trouwe van J. Owen. Leide, 1756. 8vo.

HOLTIUS, N., De lasterzugt van C. Nozeman tegen dooden en leevenden bestraft in een brief in welke het boek van Joh. Owen, gelijk mede de Examinatores verdedigt worden. Amst., 1756. 8vo.

NOZEMAN, C., Is N. Holtius wel waardig wederlegd te worden? of proeve enz. tegens het zwets- en lasterschrift van N. Holtius. Leide, 1757. 8vo.

WHITBY, D., Behandelingen van de leere der vijf artykelen enz. U. h. Eng. gesteld tegens het boek van J. Owen. Met eene voorrede (van N. HOLTIUS EN A. COMRIE). Rott., 1757. 8vo.

IRENISCHE GESCHRIFTEN.

Irenicum Irenicorum s. Reconciliatoris Christianorum hodiern. norma triplex, sana omnium hominum. Ratio, Scriptura Sacra et Traditiones. S. l., (1658). 8vo.

Bijgebonden: Irenicomastix perpetuo convictus et constrictus s. Nova conf. infallibilitatis Ironici Irenicorum per ostensam futilitatem criminosae Comenianae refutat. Ed. Irenici Autore. Amst., 1661. — Irenicomastix iterato victus et constrictus imo obmutescens s. Exemplum infeliciss. pugnae J. A. Comenii contra Irenici Irenicorum autorem. Amst., 1662. — D. Z., Heno-

ticum Christ. s. Disput. Mini Celsi Senensis quatenus in Haereticis coërcendis progredi liceat? Amst., 1662.

Duraeus, J., Irenicorum tractatuum prodomus. Amst., 1662. 8vo.

Mellet, J., Syndromus irenicus, in quo praecellentes et peridonei exhib. tract. ad summ. necess. et desideratam pacem et unionem inter Protestantes (Reformatos et Lutheranos) congrue sanciendam. Hanov., 1664. 8vo.

Catz, C. H., De ware kerk ende den weg gebaent tot vereeninge van alle Christenen in een ende de selve gemeente. Amst., 1694. 12mo.

(Holtius, N. en A. Comrie), Examen van het Ontwerp van tolerantie, om de leere in de Dordr. Syn. anno 1619 vastgesteld met de veroordeelde leere der Remonstr. te verenigen, voorgesteld in eenige samenspr., door een Genootschap van voorstanders der Nederl. formulieren van eenigheid. Amst., 1753—55. Samenspr. 1—3, 5 en 6 in 3 dln. 8vo.

(Krighout, J.,) Brief (en tweede brief) van Alethophilus aan de Heeren Examinatores van het Ontwerp van tolerantie. Leyd., 1754. 2 stn. 8vo.

Verhandeling over de tolerantie of verdraagzaamheid in het stuk van den godsdienst door een liefhebber der waare regtzinnigheid. Leeuw., 1769. 8vo.

Bijgebonden: Wederlegginge enz. d. Philalethes (A. Comrie?) 1769. — Antwoord van den Schrijver d. Verhandeling. 1769. — Schuitepraatje enz. over id. 1769. — Verdediging enz. d. eenen Vriessen tolerant. Z. j. (1769). — Publicatie der Staten v. Vriesland (6 Juli 1769) tegen het uitgeven, drukken en verkoopen van bovengenoemde werkjes en het aanmerkelijk verschil tusschen de leer der Geref. kerk en die der Remonstr. in Nederland, in eene beoord. van: Verhandeling over de tolerantie enz. d. Frederik Justus van Oldenburg. 1769.

Ludke, F. G., Verhand. over de verdraegzaemheid en gewetensvrijheid. U. h. Hoogd. Utr., 1776. 8vo.

Lorié, P., Brief aan J. J. le Sage ten Broek, waarin de ongegrondheid en verkeerdheid van zijne beoordeeling des briefs van de Remonstr. Broederschap aan de Protest., in zijne kerkel. redev. over de waare Christel. verdraagzaamheid, wordt beweezen enz. enz. Rott., 1797. 8vo.

Broek, J. J. le Sage ten, Kerkel. redenv. over de waare Christ. verdraagzaamheid ter beoordeelinge des briefs van de Remonstr. Broederschap aan de Protestanten. Rott., 1797. 8vo.

(Broes, W.), Geschiedk. onderzoek over de vereeniging der Protestanten in de Nederlanden. 's Grav,, 1822. 8vo.

KONIJNENBURG, J., Mémoire sur la liberté des cultes, adr. à la Soc. de la Morale Chrét. à Paris en 1825. Amst., 1827. 8vo.

JENTINK, M. A., Een voorstel ter verzoening van de strijdige partijen in de Nederl. kerk. Rott., 1851. 8vo.

(BROUWER, H.), Verdraagzaamheid nu en vóór veertig jaren. Rott., 1870. 8vo. Overdruk.

Over het optreden van den Herv. pred. D. T. Huet in de Remonstr. kerk te Rotterdam, 25 Nov. 1827.

SEPP, C., Polemische en irenische theologie. Bijdr. tot hare geschiedenis. Leid., 1881. 8vo.

CHRISTELIJKE ZEDELEER. — MYSTIEK.

STÄUDLIN, C. F., Geschichte der Sittenlehre Jesu. Gött., 1799—1823. 4 dln. 8vo.

THOMA, A., Geschichte der christl. Sittenlehre in der Zeit des N. Test. Haarl., 1879. 8xo.

LESS, G., Christliche Moral. Tüb., 1780. 8vo.

STÄUDLIN, C. F., Neues Lehrbuch der Moral nebst Anleitung z. Geschichte d. Moral und der moral. Dogmen. 2e verm. u. verb. Aufl. Gött., 1817. 8vo.

FLATT, J. F. v., Vorlesungen üb. christliche Moral. Herausg. v. J. C. F. Steudel. Tüb., 1823. 8vo.

REINHARD, F. V., System der christl. Moral. 5te verm. u. verb. Aufl. Stuttg., 1823. 5 dln. 8vo.

Hierbij: Anhang zu id.: Vom Werth der Kleinigkeiten in der Moral. Aus dem Lat. m. Anm. v. J. C. F. ECK. 2e Aufl. Berl., 1798.

PAREAU, L. G, Initia institutionis Christ. moralis. Gron., 1842. 8vo.

ROTHE, R, Theologische Ethik. Wittenb., 1845—48. Dl. I—III, 1. 8vo.

HARLESZ, G. C. A., Christliche Ethik. Stuttg., 1845. 8vo.

——————— Hetz. werk. 5te Aufl. Stuttg., 1860. 8vo.

GREVE, D., Grundriss der Ethik. Nebst Nekrolog D. F. L. Greve's von W. SCHWARTZ. Kiel, 1848. 8vo.

DOMELA NIEUWENHUIS, F. J., Schets der christel. zedeleer. Utr., 1850. 8vo.

SCHMID, C. F., Christliche Sittenlehre. Herausg. v. A. HELLER. Stuttg., 1861. 8vo.

MARTENSEN, H., Die christliche Ethik. Allgemeiner Theil. Gotha, 1871. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Vorträge üb. die Moral des Christenthums Leipz., 1872. 8vo.

HEPPE, H., Christelijke ethiek. Uitg. d. ALB. KUHNERT, vert. d. J. H. GUNNING J.HZN. Utr., 1882. 8vo.

LAMERS, G. H., De christelijke zedeleer en de vraagstukken der hedend. zedekunde. Utr., 1889. 8vo.

PASCAL, B., Penseès. Par., 1832. kl. 8vo.

SHERLOCK, W., Zedelijke redenering over de doot. U. h. Eng. 2e druk, verm. m. een predikatie. Rott., 1709. 8vo.

MÜLLER, J. G., Unterhaltungen mit Serena moral. Inhaltes. 2e Aufl. Winterth., 1819. 2 dln. 1 bd. 8vo.

DOORENBOS, B., Dissert. theol. de amore omnem omnino Dei virtutem continente. Gron., 1838. 8vo.

LAMERS, G. H., De conscientia. Traj. ad Rh., 1858. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., De christel. menschenliefde in hare werkzaamheid en kracht. Gron., 1838. 8vo.

HOEKSTRA BZN, S., Vrijheid in verband met zelfbewustheid, zedelijkheid en zonde. Een psycholog.-ethische studie Amst., 1858. 8vo.

——————— De ontwikkeling van de zedelijke idee in de geschiedenis. Een hoofdstuk uit de zedeleer. Met eene bijlage over de zondeloosheid van Jezus. Amst., 1862. 8vo.

GELZER, H., Die Religion im Leben oder die christl. Ethik. Zürich, 1863. 8vo.

BOUTTEVILLE, L., La morale de l'église et la morale naturelle. Etudes critiques. Par., 1866. 8vo.

WISKEMANN, H., Der Krieg. Eine von der Haager Gesellschaft z. vertheid. d. Christl. Religion gekrönte Preisschr. Leid., 1870. 8vo.

HOEKSTRA BZN, S., De grondslag van het besef van onvoorwaardelijken plicht. Amst., 1873. 8vo. Overdruk.

VALETON JR., J. J. P., Nog één woord over het ethisch beginsel. Toespraak. Utr., 1878. 8vo.

CANNEGIETER, T., De zedelijkheid. Haar wezen, grondslag en doel. Gron., 1879. 8vo.

BUSSY, I. J. DE, De maatstaf van het zedelijk oordeel, en het voorwerp van het godsdienstig geloof. Amst., 1889. 8vo.

Borger, E. A., Disputatio de mysticismo. H. C., 1820. 8vo.

Stange, E., Ueber Schwärmerei, christl. Mysticismus u. Proselytenmacherei. Ein Anhang zum Borgerschen Mysticismus. M. ein Vorr. v. E. G. A. Böckel. Altona, 1827. 8vo.

Fritzsche, C. F. A., Ueber Mysticismus und Pietismus. Halle., 1832. 8vo.

Engelgrave, H., Lux evangelica sub velum sacrorum emblematum recondita in anni dominicas, et in festa et gesta sanctorum selecta historia et morali doctrina varie adumbrata. Ed. aucta. Antv., 1657. 2 dln. in 1 bd. fol.

Böhme, Jacob, Alle theosophische Wercken. Amst., 1682. 10 geschriften geb. in 4 bdn. 8vo.

Jacob Böhme. Ein biographischer Versuch. Pirna, 1801. 8vo.

PRAKTISCHE GODGELEERDHEID.

IN HET ALGEMEEN. — LITURGIEK.

Massillon, Conférences et discours synodaux s. l. principaux devoirs des ecclésiastiques. Av. un recueil de mandemens s. diff. sujets. Par., 1770. 2 dln. 8vo.

Konijnenburg, J., Lessen over het leeraarsambt in de christel. kerk. Utr., 1802. 8vo.

Muller, S., De muneris sacri ratione recte aestimanda. Amst., 1829. 8vo.

Hüffell, L., Ueber das Wesen und der Beruf des evang. christl. Geistlichen. Ein Handb. d. prakt. Theologie. 2e Aufl. Giessen, 1830, 31. 2 dln. 8vo.

Pareau, L. G., De animo non minus theologorum quam ingenio acad. instit. inform. Gron., 1832. 4to.

Stier, R., Die Korintherbriefe als Vorbild apostol. Amtsführung. Elberf., 1841. 8vo.

Oordt J.G.fil., J. F., Oratio de perfecta institutoris specie in Jesu Christo consp. L. B., 1842. 8vo.

Michelet, J., Du prêtre, de la femme, de la famille. 2e éd. Par., 1845. 8vo.

Gilse, J. v., Oratio de theol. disciplina ad bene gerendum munus sacrum necess. Amst., 1849. 8vo.

VINET, A., Théologie pastorale ou théorie du ministère évangélique. Par., 1850. 8vo.

MUURLING, W., Practische godgeleerdheid of beschouwing van de evangeliebediening voorn. in de Nederl. Herv. kerk. Gron., 1851—57. 2 dln. 3 stn. 1 bnd. 8vo.

BAXTER, R., De evangeliedienaar, hoe hij wezen en werken moet. Naar het Eng. met eene voorr. van W. MOLL. 's Hert., 1857. 8vo.

PALMER, C., Pastoraal-theologie. Vrij bew. voor de protest. kerk in Nederland d. I. I. VAN HILLE. Utr., 1866. 8vo. 2 stn.

OOSTERZEE, J. J. v., Practische theologie. Een handb. voor jeugdige godgeleerden. Utr., 1877, 78. 2 dln. 8vo.

PRINS, J. J., Het synodaal reglement op het H. O. in de godgeleerdheid tot vorming van evangeliedienaren voor de Ned. Herv. kerk beoordeeld. Amst., 1877. 8vo.

RITTER, J. L., Erfahrungen während meiner fast 47 jähr. Amtsführung. Ein kleiner Beitrag z. Pastoralklugheit. Lpg., 1837. 8vo.

BOUMAN, H., J. Heringa Ez., als voorganger der christel. gemeente geschetst. Utr., 1840. 8vo.

DOMELA NIEUWENHUIS, F. J., Feestgave A. des Amorie van der Hoeven aangeboden. Amst., 1852. 8vo.

Bevat: Geschiedk. overzigt der vroegere zorg van de Ned. Luth. kerk voor de opleiding tot het herder- en leeraarambt.

PARKER, T., Experience as a minister w. some account of his early life a. education for the ministry. Boston, 1860. 8vo.

NONHEBEL, J. P., Bladen uit het dagboek van een leeraar. Midd., 1882. 8vo.

FRANCKEN AZN., W., Uit de verstrooiing saamgelezen bij 40-jarige ambtsvervulling. Rott., 1885. 8vo.

BEIJSCHLAG, W., Woran fehlt's uns gläubigen Predigern, um in weiterem Umfange geistl. Leben zu wecken? Berl., (1864.) 8vo.

MUURLING, W., De vrijzinnige godgeleerde. Gron., 1868. 8vo.

VOS FLZ., G. J., De beteekenis van de persoonlijkheid des evangeliedienaars voor de gemeente. Leerr. Rott., 1876. 8vo.

BORROMAEUS, C., Pastorum instructiones ad concionandum confessionisque et Eucharistiae Sacramenta ministrandum uteliss.

Ac postea ad eccles. Belg. usum accommod. p. T. SYLVIUM. Ed. 5a. Lovan., 1664. 12mo.

Achterin: Canones poenitentiales a C. Borromaeo ex ant. Poenitentialibus coll. Gand., 1672.

Evangelien en apostol. lessen, die onder de H. dienst d. Misse gelezen worden. Met een kort geloofsbegrip. Utr., 1847. 8vo.

FISCHER, F., Lehrb. d. Katholischen Liturgik. Wien, 1872. 8vo.

Missale Romanum, ex decreto S. S. Concilij Tridentini restit., Pii V. P. M. jussu ed. Venet., ap. Juntas, 1577. fol.

DESANCTIS, L., De mis. Eene dogmatische-historische proeve. U. h. Ital. Arnh., 1863. 8vo.

WULLEN, W. L., Die Cultusformen d. evang. Kirche Württembergs. Stuttg., 1847. 8vo.

SCHOTEL, G. D. J., De openbare eeredienst der Ned. Herv. kerk in de 16e, 17e en 18e eeuw. Haarl., 1870. 2 dln. 8vo. Met afbeeldingen.

GEUNS, J. VAN, G. J. V. RIJSWIJK, J. BROUWER EN F. V. TEUTEM, Vier verhand. over de oorzaken van het verval in den openbaren eeredienst en de middelen van deszelfs herstel. Utr., 1797. 8vo.

HERINGA EL.ZN., J., Kerkelijke raadvrager en raadgever. Utr., 1819—28. Dl. I—III, 1. 5 stn. 8vo.

STIER, R., Privat-Agende, d. i.: allerlei Formular und Vorrath. f. das geistl. Amt. Berl., 1852. 8vo.

BÄHR, K., Der protestant. Gottesdienst vom Standpunkte der Gemeinde aus betrachtet. Heidelb., 1850. 8vo.

ALT, H., Der christliche Kultus. Berlin, 1 dl. 1860. 2 dln. 8vo.

I. Der kirchliche Gottesdienst nach seinen verschiedenen Entwickelungsformen.
II. Das Kirchenjahr des christl. Morgen- und Abendlandes mit seinen Festen, u. s. w. hist. dargestellt.

FRANCKEN AZ., W., Christelijk feestboekje. Delft, 1852. 8vo.

JORISSEN, M., De evangelische wijsheid onzer vaderen in het formulier des H. Avondmaals. 's Grav., 1821. 8vo.

DOMELA NIEUWENHUIS, F. J., De hooge feesten der christel. kerk in derzelver oorsprong en bestemming. Leeuw., 1834. 8vo.

Formulieren van den H. Doop en het H. Avondmaal, met de bijgev. gebeden en dankzeggingen. Z. pl. n. j. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., De doopsformule. Leid., 1869. 8vo.

IPEREN, J. v., Kerkel. historie van het psalm-gezang der Christenen, van de Apostelen af, tot op dezen tijd, en inzond. van onze verbeterde Nederd. psalmberijminge. Amst., 1777—78. 2 dln. Met platen en muziek. 4to.

Het Boek der Psalmen nevens de Gezangen bij de Herv. Kerk. v. Nederl. in gebruik. Uit drie berijmingen in 1773 gekooren. Amst., 1776. 4to.

——— Hetzelfde. Arnh., 1884. 4to

VOET, J. E., Proeve eener nieuwe berijming van Psalmen, voltooid door een genootsch. v. godgel enz. 's Grav., 1762. 8vo.

Boek der Psalmen, nev. de Gezangen op nieuw in dichtmaat gebragt door een kunstgenootschap onder de zinspreuk Laus Deo, salus populo. Amst., 1760. 8vo.

Boek der Psalmen, zoo als die door J. E. VOET, 't Kunstgenootsch. Laus Deo etc. en H. Ghyzen zijn vervaardigt tegen over elkander gesteld. Amst., 1775. 8vo.

Hymni ofte Loffsangen op de Christelijke feestdagen ende andersins. 's Grav., 1615. 8vo.

Bijgevoegd: (J. I. DOEDES), Merkwaardigheden uit den oude-boeken-schat II, III. (Leid. 1869). Overdruk, waarin beschr. der drie bekende exemplaren van dit werk.

Voorin: Les Saincts cantiques, recueillis tant du V. que du N. Test. Mis en rime franç. par T. DE BESZE. Genev., de l'impr. de Matth. Berjou, 1595.

Proeve van kerkgezangen voor de Herv. Gem. in Nederland. Amst., 1794. 8vo.

ALPHEN, H. v., Proeve van liederen en gezangen voor den openb. godsdienst. 's Hage, 1801 en 1802. 2 stukjes. 8vo.

Christelijke gezangen (d. Remonstranten.) Amst., 1848. 2 dln. 8vo.

Het Boek der Psalmen, nevens de Gezangen, op nieuw in dichtmaat gebragt door een kunstgenootschap Laus Deo, salus populo. Amst., 1761. 8vo.

Bijgebonden: B. PREVOSTIUS, Onderwijs in de christel. religie, na de belijdenis der Remonstr. Geref. Christenen. Mitsg. deszelfs formulieren en gebeden. Gouda en Rott., 1745.

David's Psalmen, nieuwlijks op rijm-maat gestelt (voor de Doopsgez. Gem. te Amsterdam.) 6e druk. Amst., 1730. 8vo.

Christelijke gezangen en liederen (ten dienste der Vereen. Doopsgez. Gemeente te Haarlem.) Haarl., 1804. 8vo.

Sammlung der geistl. Lieder u. Psalme welche in den meisten Evang. Luth. Gemeinden d. Verein. Niederl. u. bes. in Amsterdam gebraucht werden. Herausg. v. C. H. MUTZENBECHER. Amst., u. Arnh., z.-j. 2 dln. 8vo.

Cantiques pour le culte public. Dordr., 1803. 8vo.

Das privilegirte ordentliche und vermehrte Dreszdnische Gesangbuch. Dreszden, 1740. 8vo.

Neues Dortmundisches Gesangbuch, mit einer neuen Sammlung von Gebeten, den Episteln, u. s. w. herausg. v. d. Evang.-luther. Ministerio. Dortm., 1778. 8vo.

Book of common prayer a. administration of the Sacraments etc. Lond., 1820. 32mo.

——— Hetzelfde. Met de Holl. vertaling. Amst., 1838. 8vo.

HOMILETIEK.

Alg. werken. — Leerredenen.

HEMERT, P. VAN, De prudenti Christi, apostol. atq. evang. consilio sermones suos ac scripta ad capitum atq. intellectum vulgi accommod. Amst., 1791. 8vo.

Zie de Holl. uitgave hierboven blz. 168.

FÉNÉLON, Dialogue s. l'éloquence en général et sur celle de la chaire en part. Par., 1822. 8vo.

EWALD, J. L., Over de uiterl. kanselwelsprekendheid. U. h. Hoogd. met breedvoerige aanteek. d. J. CLARISSE. Zutph., 1814. 8vo.

SCHOTT, H. A., Philosoph. u. religiöse Begründung d. Rhetorik u. Homiletik. 2e verb. Aufl. Leipz., 1828. 8vo.

HENGEL, W. A. VAN, Institutio oratoris sacri. Lugd. Bat., 1829. 8vo.

KARSTEN, J. A., De Origene, oratore sacro. Gron., 1824. 8vo.

HOEVEN, A. DES AMORIE V. D., Joannes Chrysostomus voornamelijk beschouwd als een voorbeeld van ware kansel-welsprekendheid. Delft, 1825. 8vo.

——— Hetzelfde werk. Herziene en vermeerd. uitg. Leeuw., 1852. 8vo.

Tremmins, F., Demosthenes u. Massillon. Ein Beitrag z. Gesch. d. Beredsamkeit. Berl., 1845. 8vo.

Reinhard, F. V., Iets over zijne leerredenen en zijne vorming tot prediker. U. h. Hoogd. d. G. I. F. Cramer von Baumgarten. Gron., 1812. 8vo.

Egeling, L., Zouden wij predikers onze prediking niet nuttiger kunnen maken? 's Grav., 1832. 8vo.

Coquerel, A., Observations pratiques sur la prédication. Par., 1860. 8vo.

Domela Nieuwenhuis, F. J., B. T. Lublink Weddik als prediker beschouwd. Amst., 1864. 8vo.

——————————— A. des Amorie van der Hoeven beschouwd als een voorbeeld van kanselwelsprekendheid. Amst., 1855. 8vo.

Schweizer, A., Homiletik d. evang.-protestant. Kirche, system. darg. Leipz., 1848. 8vo.

Hartog, J., Geschiedenis van de predikkunde bij de Protestantsche kerk in Nederland. 2e verm. en verbet. druk. Utr., 1887. 8vo.

Junius, F. J. J. A., Geschied. en belangrijkheid der lijdensprediking. Tiel, 1853—54. 2 dln. 8vo.

(Wagenaar, J.), Zeven lessen over het verhandelen der H. S. in de godsdienstige bijeenkomsten. Amst., 1752. 8vo.

Schmid, L. C. G., Bekn. handl. voor leeraars van den kristl. godsdienst om te prediken over de lijdensgeschied. Naar het Hoogd. Rott., 1802. 8vo.

(Broes, W.,) De evang. godsdienst, haar inhoud en hooge waarde, opengelegd in breeden tekstenrol; ben. Aanhangsel meest bevatt. losse opmerkingen over het gebruik des Bijbels voor den tekst der leerrede. (Amst.), 1848. 4to.

Lange, J. P., Theolog.-homilet. Bibelwerk. Die Heil. Schrift (Alt.) u. N. Test. mit Rücksicht auf das theolog.-homilet. Bedürfniss des pastoralen Amtes in Verbindung mit namhaften evangel. Theologen. Bielef., 1857—61. N. Test. I—V, VII, XI u. XIV. 9 stn. 8vo.

I. Matthäus, v. J. P. Lange, 1857, 58. 2 stn. — II. Markus, v. J. P. Lange, 1858. — III. Lukas, v. J. J. v. Oosterzee, 1859. — IV. Johannes, v. J. P. Lange, 1860. — V. Apostelgeschichte, v. G. Lechler u. K. Gerok, 1860. — VII. Korinther-Briefe, v. C. F. Kling, 1861. — XI. Pastoralbriefe u. der Brief an Philemon, v. J. J. v. Oosterzee, 1861. — XIV. Briefe Petri u der Brief Judä, v. G. J. C. Fronmüller, 1859.

BARTELS, G. J., Homilien over geschiedk. gedenkw. uit het leven van Jezus. Naar het Hoogd. d. H. RIETVELD. Amst., 1824. 8vo.

BEMMELEN, A. v., Leerredenen. Amst. en Gron., 1818. 8vo.

BONNET, P., Zes leerredenen, de beoefening van den christel. godsdienst betreff. Utr., 1799. 8vo.

BORGER, E. A., Leerredenen. 's Grav., 1825. 2 dln. 8vo.

BOUMAN, H., Leerredenen ter aand. v. vrienden. Utr., 1860. 8vo.

BOUMAN, W. P. R., Die van God vertroost wordt moet anderen vertroosten. Leerrede over 2 Kor. I : 3, 4. Rott., 1849. 8vo.

BROES, W., Leerredenen. Amst., 1810—15. 3 dln. 8vo.

CLARISSE, J., Nieuwe leerredenen. Amst., 1823. 8vo.

CLARISSE, T. A., Nagelaaten leerredenen over Paulus br. aan de Kolossensen, uitg. d. P. ABRESCH. Utr., 1784, 85. 2 dln. 8vo.

CRAANDIJK, J., I Petr. 1 : 24, 25. Het vergankelijke van al het aardsche enz. Rede. Rott., 1875. 4to.

DERMOUT, I. J., Kerkel. rede bij de bediening des H. doops aan den tweeden zoon van den Prinse van Oranje enz. 's Grav., 1818. 8vo.

——————— Afscheidswoord voor de Herv. Gem. in 's Gravenhage, met inl. woord en naschrift d. J. MOLL JBZ. 's Grav., 1867. 8vo.

DONKER CURTIUS, H. H., Nagelatene leerredenen. Vooraf gaat: Iets over H. H. D. C. door P. v. D. WILLIGEN. Arnh., 1840. 8vo.

EGELING, L., Nagelaten leerredenen. Leid., 1836. 2 dln. 8vo.

FRANCKEN Az., W., I Joh. 1 : 14. Dezelfde tekst na 25 jaren behandeld. Gedachteniswoord enz. Rott., 1870. 8vo.

——————— Ziet op den oversten leidsman. Leerrede bij 40jar. evangeliebed. Rott., 1885. 8vo.

——————— De schat in aarden vaten. Afscheidswoord enz. Rott., 1888. 8vo.

ECK, C. FRANSEN VAN, Tiental leerredenen. 2e druk. Dev., 1830. 8vo.

GEUCHIES, H. B., Eenige oorzaken van Gods regtvaardige oordeelen over Nederl. volk. Rott., (1853). 8vo.

GOEDKOOP, A., De waarde der overleveringen, in eene leerrede over Joan. XXI : 23—25. Rott., 1823. 8vo.

GORTER, S., Twaalftal nagel. leerredenen (uitg. d. J. G. DE HOOP SCHEFFER). Amst., 1871. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., De zaligheid in Jezus Christus, door God aan het menschdom gegeven. In 12 leerredenen. Gron., 1854. 8vo.

HAAR, B. TER, Afscheidsrede bij zijn aftreden als hoogleeraar te Utrecht, 17 Dec. 1874. Arnh., 1875. 8vo.

HAMELSVELD, IJ. v., Hanna's lied, I Sam. II : 1—10, in zes leerredenen en schetze over Prediker VII : 13. Utr., 1773. 8vo.

HASEBROEK, J. P., Des evangeliedienaars hoogste roem. Feestrede. Amst., 1861. 8vo.

HENGEL, W. A. VAN, Leerredenen. Amst., 1821—27. 3 dln. 8vo.

HERINGA Ez., J., Tiental bijbeloefeningen in leerredenen. Amst., 1818. 8vo.

——————— Tiental leerredenen ter aanprijzing van Christel. deugden. Amst., 1826. 8vo.

——————— Nagelaten leerredenen. (Uitg. d. K. en E. HERINGA en H. E. VINKE) Utr., 1840, 41. 2 dln. 8vo.

HERWERDEN C.Hz., C. H. v., Afscheid van de gemeente te Groningen. (Uitgeg. d. P. HOFSTEDE DE GROOT). Gron., 1881. 8vo.

HINLOPEN, J., Leerredenen. Utr., 1781. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., Leerredenen, Rott. en Amst., 1857—60. 5 stn. 8vo.

Waarheid en liefde (afscheidsrede te Rott.) 1857. — Inhoud en doel der Evangelieprediking, 1857. — Wedergeboorte, 1858. — De weg tot evangeliekennis, 1859. — De twee getuigenissen van den lijdenden Jezus aang. zichzelven volg. Johannes, 1860.

——————— De Zoon des menschen, de Heiland der wereld. Leerredenen. Amst., 1861. 8vo.

HUET, D. T., Viertal- en tweede viertal-leerredenen. Rott., 1830—36. 2 dln. 8vo.

——————— God met ons. Nabetrachting op den bededag van 2 Dec. 1832. Rott., 1832. 8vo.

HUGENHOLTZ, PH. R., Afscheidswoord uitgesproken 27 Jan. 1878. Amst., 1878. 8vo.

HULSHOFF, A., Kerkelijke redevoeringen. Amst., 1795—96. 4 dln. 8vo.

KIST, E., Leerredenen over Gods deugden. 3e dr. Amst., 1803. 2 dln. 8vo.

——— Het ongunstig onthaal des Heilands in de wereld, in een. leerredenen. Dordr., 1815. 8vo.

KOETSVELD, C. E. v., Het eeuwig blijvend woord van God. Belijdenispreek. Schoonh., 1855. 8vo.

——— Het apostolisch evangelie. Toespraken. 's Grav., 1864. 8vo.

KOORDERS, S. H., Het leerstelsel der Herv. kerk naar den Heidelb. Catechismus. Gor., 1849—50. 4 dln. 8vo.

Ook met den titel: De Heidelb. Catechismus verklaard in leerredenen.

MEIJERE, J. L. F. DE, Vier leerredenen over versch. onderw. Amst., 1850. 8vo.

MODDERMAN Az., T., Geloofsgetuigenis. Leerredenen. Rott., 1858. 8vo.

MULLER, S., Feestrede ter viering van zijne 25 jarige ambtsbediening. Amst., 1852. 8vo.

MUURLING, W., Ontwikkeling en vooruitgang des geestes op het gebied der godsdienst. Akad. leerrede. Gron., 1864 8vo.

NIEUWENHUIS, F. DOMELA, Mijn afscheid van de kerk. Twee toespraken. I. Uiteenzetting van beginselen. II. Afscheidsrede. Haarl., 1879. 8vo.

NOORDINK, J. B., Leerrede ter viering van den 25 jar. dienst. 's Grav., 1821. 8vo.

NIJHOFF, J. L., Twaalftal leerredenen. Arnh., 1831. 8vo.

——— Nagelaten leerredenen. (Uitg. d. J. BRAVE.) Arnh., 1845. 8vo.

OORDT J.WZN., J. F., Het kruis van Christus. Achttal leerredenen. Leid., 1843. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., Gedachtenis. Tien leerredenen. Rott., 1863. 8vo.

——— Avond- of morgenwolken. Toespraak. (Rott.), 1875. 8vo. Overdruk.

——— Genade en waarheid. Laatste geloofsgetuigenissen. Utr., 1881. 8vo.

——— De Heidelbergsche Catechismus in 52 leerredenen. Nieuwe uitg. Utr., 1882. 8vo.

OOSTERZEE, J. J. v., „Zie het lam Gods". Twaalf lijdenspreeken. Utr., 1883. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Eerste, tweede en derde zestal leerredenen. Leyd., 1811—13. 3 dln. 8vo.

——————— Leerredenen. Dordr., 1824. 3 dln. 8vo.

——————— Derde, vierde en vijfde tiental leerredenen. Leyd., 1825—27. 3 dln. 8vo.

PAREAU, L. G., Christelijke leerredenen over Elia. Gron., 1836. 8vo.

———————— Leerredenen over het leven en het werk van Onzen Heer. Leeuw., 1851. 8vo.

———————— Onze redelijke godsdienst, enz. Leerredenen. Gron., 1855. 8vo.

PIERSON, A., Aan zijne laatste gemeente. Arnh., 1865. 8vo.

PRINS, I., Leerredenen over de hooge waarde des bijbels. Dordr., 1823. 8vo.

—————— Godsdienstige beschouwingen van den mensch, in leerredenen. Amst., 1830. 8vo.

PROES, L., De Bergrede des Heeren in hare toepassing op het Christ. leven. Leeuw., 1856. 8vo.

RADERSMA, J., Evangelie en kerkleer. Afscheidsrede. Met naschrift. Leeuw., 1869. 8vo.

REDDINGIUS, W. G., Paulus te Philippi of Bijbeloefeningen over Hand. XVI : 6—40. Gron., 1819. 8vo.

RHIJN, L. J. v., Veertigjarige leiding des Heeren. Kerkel. gedachtenisrede. Amst., 1878. 8vo.

ROEST, J. v. D., Leerredenen over de genoegens van den godsdienst. Haarl., 1805. 2 dln. 8vo.

——————— Eenige bijb. tafereelen van leerzame sterfgevallen en uiteinden, leerredenen. Haarl., 1806. 8vo.

ROOKMAAKER, H. R., Leerrede ter viering van zijne 25jarige evangeliebediening in de gem. van Poortugaal. Rott., 1854. 8vo.

ROOZEBOOM, J. J., Synodale leerrede. 's Grav., 1830. 8vo.

CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, D., Jezus Christus, het onwrikbare fondament der gemeente. Leyd., 1862. 8vo.

——————————— Viertal leerredenen over onderwerpen uit het leven des Heeren. Rott., 1874. 8vo.

SCHEFFER, W., Oud of nieuw? Toespr. ter bevestiging van Ds. A. J. Molenaar. Leid., 1876. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Geloofsbelijdenis. Leerr. Leid., 1865. 8vo.

SCHUKKING, L., De mogelijkheid dat het Koningrijk Gods van een volk wordt weggenomen. Leerr. Gron., 1840. 8vo.

SCHOUTEN HZN., K., De grootheid des Heeren J. C. Leerr. Rott., 1877. 8vo.

SCHULTZ JACOBI, J. C., Trouw aan 't van Christus gehoorde. Afscheidswoord. Rott., 1862. 8vo.

SENDEN, G. H. v., David's Schwanengesang. Eine Predigt. Bremen, 1823. 8vo.

——————— Het 18e eeuwfeest van des Heilands dood, gevierd te Zwolle. Zw., 1833. 8o.

SENDEN, G. H. v., Leerr. over de geschied. van Jezus lijden en sterven. Gron., 1838—39. 2 dln. 8vo.

——————— Het geboortefeest van Jezus. Een 6tal leerr. Zwolle, 1845. 8vo.

——————— Het opstandingsfeest van Jezus. Een 5tal leerr. Zwolle, 1846. 8vo.

SOMER, B., De Algenoegzaamheid der Genade Verhandeld In zijne Eerste Predicatie. Tot de Gemeinte van Amsteldam, 1671, 3 Dec. t'Amst., 1673. 16mo.

In denz. band: Id., Afscheid-Predicatie binnen Vlissinge, 1671, t'Amst. 1673. — Id., Dankzeggingen, Over de Zeeslagen Des Jaars 1673. Amst. 1674. — A. de Leonardis, Afscheydt-Predicatie van de Gemeente op Batavia In Oost-Indien in de Stadts Kercke A° 1668 t'Amst. 1669. — H. Witz, Afscheydt-Predikatie tot Leeuwarden. Leeuw., 1675. — H. Groenewegen, Afscheyt van Delfshaven, en eerste pred. tot Enkhuysen. Rott. 1679. — C. Bosch, De Gemeynte van Maaslandt, in een Afscheyt-Pred. Delft. 1667.

SPIJKER, H. J., Leerredenen. Dordr., 1840. 8vo.

——————— Jezus Christus, gisteren en heden dezelfde. Leerr. Amst., 1861. 8vo.

——————— Tiental nagelaten leerredenen. M. eene levensschets d. B. ter Haar. Amst., 1872. 8vo.

STEMBERG, B., Het verdragen van malkanders gebreken. Leerr. Arnh., 1849. 8vo.

——————— Leerr. over de bede van den Apostel Paulus, Phil. 1 : 9—11. Rott., 1851. 8vo.

STINSTRA, J., Vier en twintig leerr., maandel. uitgeg. Harl., 1746. 2 dln. 4to.

SWIERS, I. I., Waarom is de gekruisigde Christus zoo belangrijk voor zijne gemeente? Zevental lijdenspreken. Gron., 1846. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. v., Twaalf kerkredenen, uitgespr. te Rotterdam, 1869—1879. Culemb., z. j. 8vo.

VALETON JR., J. J. P., Psalm XXII, een lijdens- en zendingspsalm. Utr., 1888. 8vo.

VINKE, H. L., De liefde van Christus dringt ons. Toespr. Rott., 1876. 8vo.

——— Leerr. over I Cor. XV : 10*a* ter gedacht. aan zijne 40jar. evangeliebediening. Rott., 1886. 8vo.

VORSTMAN, J. M., Berouw en vergeving. Toespr. bij 25jar. Evangeliedienst. Enschedé, 1883. 8vo. Niet in den handel.

WAALKES, P. v. BORSSUM, Toespraak tot de Herv. Gem. van IJsbrechtum, Tjalhuizen en Tirns, ter gel. van zijne 25jarige evangeliebediening. Leeuw., 1842. 8vo.

WILDSCHUT, D. H., Leerr. over den dood en de opwekking van Lazarus. Amst., 1827. 8vo.

WILLIGEN, P. v. D., Nagelatene leerredenen, voorafgegaan van een levensberigt d. N. C. Kist. Dev., 1849. 8vo.

WOLTERBEEK, J. L., Over de hooge voortreffelijkheid van h. Evang. van Christus. Leerr. 1837. 4to. Handschrift.

WIJK JR., P. v., Een getuigenis, eene belijdenis van den leeraar. Afscheids- en intreêreden. Amst., 1886. 8vo.

WIJS J.C.z., J., Nagelatene leerredenen. 's Grav., 1828. 8vo.

——— Leerr. over de zaligheid der vroegstervende kinderen. Schied., 1833. 8vo.

ZAALBERG Pz., J. C., De godsdienst van Jezus en de moderne rigting. Christel. toespraken. 's Grav., 1864. 8vo.

ZEEVENHUYZEN, J. C., Leerredenen. Utr., z. j. 8vo.

Evangelische Preken. Gron., 1854. 8vo.

Leerredenen van: M. v. STAVEREN, J. MARISSEN VAN LOON; T. MODDERMAN AZN.; S. K. THODEN v. VELZEN; H. BROUWER; J. J. SWIERS; R. BENN. JANSSONIUS; P. J. J. A. JUNIUS; H. N. v. TEUTEM; I. J. METZLAR; W. VERWEY en W. C. v. D. ZWAAG.

Taal des geloofs. Godsdienst. toespraken van: C. P. TIELE,

G. v. GORKOM, JOH. HOOYKAAS HERDERSCHEE, T. MODDERMAN AZN.. W. DE MEIJIER, L. S. P. MEYBOOM, A. KUENEN, S. HOEKSTRA, J. v. LOENEN MARTINET, L. W. E. RAUWENHOFF, A. RÉVILLE, J. P. DE KEIJSER. Krommenie, 1870. 8vo.

BOIS, C., Quatre discours prononcés au Synode général de l'église reformée de France en 1872. Par., 1872. 8vo.

CELLÉRIER FILS, J. E., Qu'est ce qu'un serviteur de Jésus-Christ? Trois discours. Gen., 1832. 8vo.

——————— Le serviteur de Jésus-Christ au milieu des débats. Trois discours. Valence, 1836. 8vo.

COLANI, T., Sermons prêchés à Strasbourg. Strassb., 1858. 8vo.

——————— L'éducation protestante. Sermon. Strassb., 1858. 8vo.

——————— Nouveaux sermons. Strassb. etc., 1860. 8vo.

COQUEREL, A., Sermons. Sixième recueil. Par., 1852. 8vo.

COQUEREL FILS, A., Les églises et l'esprit. Dernier sermon. Suivi d'une poésie: Les Affres de la mort. Avec une bibliographie des ouvrages de Coquerel fils. Par., 1875. 8vo.

FLECHIER, Oraisons funèbres. Suivies de celles de Turenne, p. MASCARON, de Condé p. BOURDALOUE et de Louis XIV p. MASSILLON. Par., 1816. 2 dln. 12mo.

HAMEL, A. G. VAN, Ma démission et mes adieux. Deux sermons. Rott., 1879. 8vo.

HUET, D. T., Sermons. Rott., 1841. 8vo.

——————— Sermons de circonstance. Rott., 1848. 8vo.

MARTIN, J., L'oraison Dominicale expl. en neuf sermons. Par., 1849. 16mo.

MASSILLON, Petit carême. Par., 1802. 8vo. M. portret.

MONOD, A., Saint-Paul. Cinq discours. 2e éd. Par., 1852. 8vo.

——————— La femme. Deux discours. Par., 1853. 8vo.

——————— La parole vivante. La vocation de l'église. Deux discours. Par., 1857. 8vo.

NAVILLE, E., Le Christ. Sept discours. Gen., 1878. 8vo.

PRESSENSÉ, E. DE, La vraie liberté. Quatre discours. Par., 1869. 8vo.

RAU, S. F. J., Sermons s. div. textes de l'Ecrit. Sainte. Leide, 1809—11. 3 dln. 8vo.

REVILLE, A., Solutions évangéliques. Trois sermons. 1e série. Par., 1853. 8vo.

——— Quatre conférences s. l. christianisme. Par., 1865. 8vo.

——— Discours d'adieu prononcé le 27 avril 1873. Rott., 1873. 8vo.

SAURIN, J., Sermons s. div. textes de l'Ecrit. Sainte. — Nouv. sermons s. l'histoire de la Passion. La Haye, 1745—50. Te samen 12 dln. in 6 bdn. 8vo.

ARNDT, F., Das christliche Leben. (Dreizehn Predigten.) Berl., 1841. 8vo.

EWALD, J. L., De geest van het christel gebed of Leerredenen over het gebed des Heeren. U. h. Hoogd. d. B. VERWEY. Amst., 1813. 8vo.

HARMS, C., Sommerpostille und Winterpostille, oder Predigten an den Sonn- und Festtagen. Kiel, 1815, 17. 3 dln. 8vo.

——— Die Bergrede des Herrn, in 21 Predigten. Kiel, 1841. 8vo.

HESS, J. J., Die Volks- und Vaterlandsliebe Jesu. Zwölf Predigten. Frankf. u. Leipz., 1795. 8vo.

HEUBNER, H. L., Predigten ueb. die sieben Sendschreiben Jesu in der Offenbarung und üb. das hohepriesterl. Gebet Joh. 17, nebst Reformations- und Gedächtnisspredigten. Berl., 1847. 8vo.

KAHN, J., Das Pesach- als Aussöhnungsfest. Predigt. Saarbr., 1841. 8vo.

KRUMMACHER, F. W., Das Wort vom Kreuz, den Griechen eine Thorheit, den Juden ein Aergerniss. Gastpredigt. Lpg., 1842. 8vo.

——— Paulus in Athen. Predigt. Berl., 1847. 8vo.

LISCO, F. F., Die Wunder Jesu Christi exeget.-homilet. bearb. Berl., 1836. 8vo.

——— Die Parabeln Jesu exeget.-homilet. bearb. 4e Aufl. Berl., 1847. 8vo.

LUTHARDT, C. E., Das Heil in Jesu Christo. Predigten. Leipz., 1864. 8vo.

MUSLIN, D., Des Christens uitzigten in de eeuwigheid, in 18 leerredenen. U. h. Hoogd. d. J. H. Brouwer. Amst., 1817. 8vo.

———— Jezus' geboorte en kindschheid, lijden, dood, opstanding en hemelvaart, in leerredenen. U. h. Hoogd. d. J. H. Brouwer. Amst., 1818—20. 4 dln. 8vo.

NIELSEN, R., Die Seligpreisungen unsers Herrn in seiner Bergpredigt, in neun Predigten. Lüb., 1838. 8vo.

REINHARD, F. V., Predigten. Wittenb. enz., 1786, 93. 2 dln. 8vo.

———— Auszüge aus einigen 1795 zu Dresden gehalt. Predigten. Meissen, 1796. 8vo.

———— Uitgelezene leerredenen. U. h. Hoogd. Zwolle, 1802, 8. 5 dln. 8vo.

STAPF, J. B., Repertorium sämmtl. Predigtsammlungen F. V. REINHARD's. M. Vorrede v. H. T. STILLER. Ansb., 1822. 8vo.

ROTHE, R., Der Glaube an den lebendigen Christus. Zwei Predigten. Heidelb., 1846. 8vo.

SALOMON, G., Mose, der Mann Gottes, in Kanzelvorträgen. Hamb., 1835. 8vo.

Sammlung, Erste, von Missions-Predigten verschiedener Verfasser. Herausg. v. F. POPITZ. Dessau, 1855. 8vo.

SCHLEIERMACHER, F., Christliche Festpredigten. Bd. I. Berl., 1826. 8vo.

SCHENKEL, D., Was ist Wahrheit? Betrachtungen u. Hoffnungen. Heidelb., 1853. 8vo.

———— Evangel. Zeugnisse von Christo. Predigten aus dem Evang. Johannis. Heidelb., 1853, 54. 2 dln. 8vo.

SCHWARZ, C., Predigten aus der Gegenwart. Leipz., 1859. 8vo.

THEREMIN, F., Der Sieg des Glaubens ueb. die Welt. Predigt. Berl., 1846. 8vo.

———— Verherrlichung der Menschheit durch Christum. Rede. Berl., 1846. 8vo.

THOLUCK, A., Predigten ueb. Texte d. Leidensgeschichte. Halle, 1844. 2 Heften. 8vo.

———— Vier Predigten ueb. die Bewegungen der Zeit. Halle, 1845. 8vo.

———— Sechs Predigten ueb. religiöse Zeitfragen. Halle, 1846. 8vo.

THOLUCK, A., Gethsemané-Golgotha. Christel. toespraken over de lijdensgeschied. U. h. Hoogd. Rott., 1847. 8vo.

——————— Predigten neb. die neuesten Zeitbewegungen. Halle, 1848. 2 stn. 8vo.

ZOLLIKOFER, G. J., Predigten ueb. die Würde des Menschen u. s. w. Leipz., 1784. 2 dln. 8vo.

BLAIR, H., Sermons, account of the life a. character of the author by J. FINLAYSON. Lond., 1823. 3 dln. fol. Portr.

——————— Hetzelfde. Lond., 1825. Met portret. 8vo.

BUTLER, J., Reinheid van zeden. Toespraak. Uit h. Eng. 's Grav., 1884. 8vo.

CHALMERS, T., Leerredenen over de christel. openbaring, in verb. met de hedend. starrekunde. U. h. Eng. Haarl., 1819. 8vo.

CHANNING, W. E., Christelijke redevoeringen. U. h. Eng. d. J. J. Swiers. Gron., 1855. 8vo.

GREAVES, T., The frailty and instability of human life. A sermon preach'd at Rotterdam, Jan. 9th 1763, on occasion of the death of Mrs. Hannah Sowden. Rott., 1763. 8vo.

GUTHRIE, T., Wenken op den weg ten leven. Godsdienstige redenen. Met eene voorrede van M. COHEN STUART. Kampen, 1864. 8vo.

PARKER, TH., Bloemlezing uit zijne onuitgeg. toespraken. Met eene voorrede van J. H. MARONIER. 2e dr. Leid., 1874. 8vo.

YORICK (LAUR. STERNE), Leerredenen. U. h. Eng. vert. d. B. BRUNIUS. Amst., 1779, 80. 2 dln. 8vo.

Leerredenen van Remonstrantsche predikanten.

BOK, J. W., Het recht van den godsdienst naar Ps. 84 : 3[b] en Joh. 8 : 29. Krommenie, 1870. 8vo.

——————— De evangeliebediening in onzen tijd. Toespraak na de afwijzing van het beroep naar Rotterdam. Amst., 1873. 8vo.

BOK, J. W., Afscheidswoord aan mijne gemeente te Utrecht. Amst., (1868.) 8vo.

Bok, J. W., Jezus in Gethsémané. Toespraak over Matth. XXVI : 36—46. Utr., 1869. 8vo.

Brandt (de Jongere), G., Tien predikatien over versch. texten der H. S. Waer bij kort verhael van zijn eerw. leven. Beide nooit voor dezen gedrukt. (Uitg. d. Joh. Brandt.) Rott., 1704. 4to.

——————— Een en twintig predikatien over versch. texten der H. S. en theologische lessen. (Uitgeg. d. Joh. Brandt.) Rott., 1705. 4to.

——————— XXXII Predikatien over versch. texten der H. S. Vermeerd. met II Predikatien, nooit gedrukt. Alsmede de lijkpredikatie over Geer. Brandt de Jonge d. J. M(olinaeus.) (Uitgeg. d. Kaspar Brandt.) Amst., 1724. 4to.

Brandt, Joh., Paulus leven of XXVII predikaatsien over 't voornaamste werk van zijn Apostelschap, uitgespr. in de Remonstr. kerke van 's Gravenhage. 's Grav., 1695. 4to.

————, Hetzelfde werk. De tweede druk, nader overzien en verbetert. 's Grav., 1696. 4to.

Brandt, Kasp., XXXII Predikatien over versch. texten der H. S. Waer bij gevoegt zijn nog III and. Predikatien (Uitg. d. J. Brandt.) Rott., 1698. 4to.

———— Het Onze Vader of uitbreiding over 't volmaakste gebedt O. H., uitgesproken in tien predikatien. (Uitgeg. d. Joh. Brandt.) Amst., (1704.) 4to.

———— Een en twintig zielroerende leerredenen best. in tien predikatien over het Onze Vader en elf bede- en boetpredikatien over versch. texten der H. S. (Uitgeg. d. Joh. Brandt.) Amst., 1709. 4to.

Breggen Paauw, P. v. d. en M. Stuart, Joseph, in leerredenen. Amst., 1798—99. 3 dln. 8vo.

Driebberge, J., Predikaetsi gedaen tot een afscheid van de Gem. d. Remonstr. te Rotterdam, 3 Nov. 1737. Rott., 1737 4to.

———— Zeven predikaetsien over het gebed des Heren, ben. vijf predikaetsien over PS. XIX, XXIII en LXXXII. Amst., 1542. 8vo.

Episcopius, S., Uytleggingе over het vijfde Capittel des Evang. Mattheus vervatet in XXXIV predicatien. Rott., 1657. 4to.

———— XXXIV Predicatien over de woorden Christi in den Euang. Joh. Cap. xvij vers 3. Amst., 1666. 4to.

———— XXXII Predicatien over versch. texten der

H. S. gedaen tot Amsterdam en Rotterdam. (Uitg. door P. v. LIMBORCH.) Amst., 1669. 4to.

EPISCOPIUS, S., XVII Predicatien bij verscheide gelegenheden en inzonderheit op feestdagen. Met het leven van den Uuteur (Uitg. d. P. v. LIMBORCH.) Amst., 1693. 4to.

——————— Predicatien gedaen in de Christl. vergaderinge der Remonstr. Vermeerd. met XVII predicatien bijs. die op de feestdagen. Met het leven van den auteur. (Uitg. d. P. VAN LIMBORCH.) Amst., 1693. fol.

GOEDE, W., Leerr. over de Christ. vrijheid bij gel. van het wederom invoeren van een nieuw doopform. Amst., (1791.) 8vo.

Bijgebonden: Id., Afscheidsredev. over de redenen die hem bewoogen hebben om over te gaan tot de Remonstranten. Amst., 1795. — Id., Intree-leerreden (bij de Remonstr.). Gev. van een. aanm. voorn. ter verkl. van Rom. XII. Rott., 1796.

GORKOM, G. v., Tiental leerredenen. Arnh., 1866. 8vo.

HILLERS, H., De gelijkenis van den rijken man en Lazarus, verh. in XVIII predikaatsien. Noch XXII andere over versch. stoffe. Amst., 1720. 4to.

HOEVEN, A. DES AMORIE VAN DER, Leerredenen. Leeuw., 1835. 8vo.

HOEVEN JR., A. DES AM. VAN DER, Nagelaten leerredenen. Voorafg. door eene levens- en karakterschets des ontslapenen van de hand zijns vaders. Leeuw. 1849. Met portret. 8vo.

HOOYKAAS, I., Gedachtenis aan mijne vrienden te Schiedam. Twaalf preeken. Schied., (1873.) 8vo.

——————— Paaschpreek. Utr., 1875. 8vo.

JONG, L. DE, Zestal leerredenen. Gouda, 1849. 8vo.

KALFF, H. W., Stephanus en Paulus. Drie toespr. Amersf., 1865. 8vo.

KATTENBURCH, A. v., XXI Predikatiën over verscheide meest histor. stoffen des O. Test. Leid., 1737. 4to.

——————— XXIII Predikatiën over eenige uitgeleze stoffen des O. en N. Test. Leid., 1739. 4to.

KRUSEMAN, H. L., Vroom en vroed. Zestal leerredenen. Leid., 1872. 8vo.

LEEUWEN, J. v., Toespraak tot de Remonstr. gem. te Berkel, ten besluite zijner evangeliebediening. Amst., 1865. 8vo.

LEEUWEN, J. v., De woeste en ledige aarde. Leerr. over Gen. 1 : 2. Amst., 1868. 8vo.

——————— Het liefelijk aandenken na den dood. Leerr. over Pred. VII : I. Amst., 1868. 8vo.

——————— De rust na den storm. Leerr. over Ps. 131. Amst., 1870. 8vo.

MARONIER, J. H., De ware rechtzinnigheid. Toespraak. Leid., 1865. 8vo.

——————— Afscheidsrede, uitgesproken te Leiden, 13 Juni 1869. Leid., 1869. 8vo.

——————— Afscheidsrede, gehouden te Utrecht. 24 April 1881. Utr., 1881. 8vo.

MENSINGA, J. A. M., Mijne twee merkwaard. leerredenen. Amst., 1852. 8vo.

OORDE, W. v., Ondervinding en getuigenis. Gedachtenisrede bij de herd. zijner 25j. Evangeliebed. Haarl., 1873. 8vo.

PONTANUS, J., Eenige predikatiën of bedenkingen over de gelijkenissen van den verloren zoon enz. Rott., 1721. 4to.

POT, C. W. v. D., Waartoe heeft ons de Heer gezegend. Leerr. Haarl., 1847. 8vo.

——————— Afscheidswoord aan mijne gemeente te Leiden, 17 April 1853. Leid., 1853. 8vo.

——————— Eene keus en hare gevolgen. Rott., 1867. 8vo. Overdruk.

——————— Afscheidswoord uitgespr. te Rotterdam. Rott., 1879. 8vo.

RIDDER, J. H. DE, De eerste April 1572 op het 3e eeuwgetijde herd. Leid., z.-j. 8vo.

ROSSEN, C. v., Spooren voor Nederland ten aanmeld., en beschouwing op God, in eene leerrede. Rott., (1776.) 8vo.

STUART, M., De brief van Jacobus, in leerredenen. Amst., 1804—05. 3. dln. 8vo.

STUART, M. COHEN, Twaalf kanselredenen. Utr., 1860. 8vo.

——————— Jezus' afscheidsgroet aan de Zijnen. Afscheidsrede. Utr., 1861. 8vo.

——————— Godsdienst in volk en huisgezin. Twee kanselredenen. Rott., 1863. 8vo.

STUART, M. COHEN, Zes kanselredenen bij bijzondere gelegenh. Zeist, 1872. 8vo.

————————— God, die den wasdom geeft, alles. Afscheidswoord. Rott., 1873. 8vo.

————————— Ter gedachtenis. Twaalf leerredenen. Met een inleidend woord van J. J. v. OOSTERZEE. Arnh., 1879. 8vo. Met portret.

SWART, N., Paulus redevoering te Athene, in leerr. Amst., 1812. 8vo.

TIELE, C. P., De gelijkenis van het Vaderhuis. Luk. XV : 11—32, prakt. toegelicht. Rott., 1861. 8vo.

————————— Twaalf preken. Amst., 1873. 8vo.

TEUTEM, F. v., Bijbelsche tafereelen, in leerredenen geschetst. Rott., 1802—05. 2 dln. 8vo.

WTENBOGAERT, J., Meditatie ofte overdencking en verklaring van 't Vader Onse. Ghebedts wijse gestelt, met de eyghen Schriftverl. Texten des O. en N. Test. Met een Gherijmde Uytbreydinghe d. CORN. BOEIJ. Den sesten Druck vermeerd. Item Christelijke Raet voor consientieuse menschen. Mitsg. Christelijcken Leyts-man tot de ware Practycke en Oeffeninge der Godtsaligheyt. 's Grav., (1659.) 12mo.

KATECHETIEK.

MARONIER, J. H., Korte geschiedenis van het godsdienstonderwijs in de Christel. Kerk. Purm., 1881, 83. 3 dln. 8vo.

(TIDEMAN, J.), Historisch overzigt van de catechetische literatuur der Remonstranten. Rott., 1852. 8vo.

Ex. van den auteur, doorschoten en met vele H.S. aanteek. Bijgevoegd een schrijven van Schultz Jacobi en van Nanning Berkhout.

Bildercatechismus des XV. Jahrhunderts und die catechetischen Hauptstücke in dieser Zeit bis auf Luther, mitgetheilt u. erläutert von JOH. GEFFCKEN. I. Die zehn Gebote, mit 12 Bildtafeln nach Cod. Heidelb. 438, Leipz., 1855. 4to.

SCHOTEL, G. D. J., Geschiedenis van den oorsprong, de invoering en de lotgevallen van den Heidelbergschen catechismus. Amst., 1863. 8vo.

(DINTER, G. F.,) Die vorzügl. Regeln der Katechetik, als Leitfaden beim Unterrichte künftiger Lehrer. Neustadt, 1832. 8vo.

PALMER, C., Katechetiek of theorie van het godsdienstig onderwijs. Vrij gevolgd naar het Hoogd. d. E. MOLL. Tiel, 1855—59. 3 dln. 6 stn. 8vo.

KEHR, C., Der christl. Religionsunterricht in der Volksschule. 2te umgearb. Aufl. Gotha, 1870. 2 dln. 8vo.

Catechismus ofte Onderwijsinge in de Christel. leere die in de Nederl. Geref. kercken ende scholen geleert wert. Mitsg. De Belijdenisse des Geloofs, ende de Liturgie derselver kercken. Z. pl. n. j. 4to.

URSINUS, Z., Schatboek der Verklaringen over den Nederl. Catechismus. Uyt de Lat. lessen opgemaakt v. D. PAREUS, vert. en met tafelen enz. verligt d. F. HOMMIUS. Overzien en verrijkt met toeëygeningen enz. d. J. SPILJARDUS. 3e dr. m. eene voorreede v. J. v. D. HONERT T.Hzn. Gor., 1736. 2 dln. 4to.

POUDROYEN, C., Catechisatie. Dat is, Een grondige ende eenvoudige Onderwijsinge over de leere des Christel. Catechismi. 3e druck. oversien en verb. Amst., 1659. 8vo.

CURCELLAEUS, S., Onderwijsinge van de Christel. Religie, op een zeer klare, kortbondige en zedige wijse ingesteld. U. h. Latijn. Leid., 1678. 4to.

MOLINAEUS, J., Het geestelijk wapenhuys of Onderwijsinge in de christel. godsdienst. Bij vragen en antwoorden. 2e druk. Rott., 1694—99. 2 dln. 8vo.

———— De leere der waerheyd naer de godzaligheyd of onderwijs in den christel. godsdienst. Bij vragen en antwoorden gestelt. Amst., 1747. 8vo.

LUYKEN, J., De beste mensch, Jesus, in een gedeelte van zijn leven enz. naar kinderl. vatbaarheid afgebeeld. Schoolb. m. platen. 2e druk. Amst., 1801. 8vo.

Vraagen over den godsdienst, tot onderwijs der jeugd geschikt, door de leeraren d. Doopsgezinde gem. te Harlingen. (J. STINSTRA e. a.) 2e dr., merk. vermeerd. Amst., 1776. 8vo.

Bijbelsche Geschiedenissen, beknoptelijk voorgesteld, bij vraagen en antw. 4e dr. Amst., 1793. 8vo.

ROSENMÜLLER, J. G., Kristel. leerboek voor de jeugd. U. h. Hoogd. Amst., 1797. 8vo.

RIJSWIJK, G. J. v., Schets d. christel. leere, ontw. tot een leiddraad bij h. onderwijs. 2e druk. Amst., 1816. 8vo.

POLMAN Az., H., Handb. voor het godsdienstig onderwijs

overeenkomstig de bepalingen van het Herv. Synode (te) 's Gravenhage, 1816. M. eenen brief van W. L. KRIEGER. Haarl., 1817. 8vo.

Kirchenbuch nebst Catech. u. einer Samml. bibl. Sprüche u. Gebete f. die Königl. Preuss. Armee. Potsd., 1822. 16mo.

GOEDE, W., Manier van katechiseren met een aantal uitgew. katechisatien. Arnh., 1829. 8vo.

SWIERS, I. I., Eenvoudig onderwijs in de leer der zaligheid. Bijzonderl. tot eene handl. bij den kleinen Catechismns. Gron., 1836. 8vo.

———— Hetzelfde. 2e verm. uitg. Gron., 1846. 8vo.

———— Het heil in Christus. Onderwijs in de christ. godsdienst. Gron., 1844, 46. 3 stn. 8vo.

———— Hulpboek voor mijne leerlingen, ten gebr. bij den Catechismus. Gron., 1859. 8vo.

(PRINS, J. J.,) Handl. ten gebruike bij het eenvoudig onderwijs in de christel. leer. Amst., 1842. 8vo.

LEIPOLDT, W., Bekn. handl. tot de regte kennis en waardering der H.S. voor katechisatiën en huisg. Vrij n. h. Hoogd. d. M. A. AMSHOFF. Gron., 1847. 8vo.

HAGENBACH, K. R., Handl. tot christel. godsdienstonderwijs voor jongelingen. N. h. Hoogd. (d. W. P. R. BOUMAN.) Amst., 1851. 8vo.

———— Leitfaden zum christl. Religionsunterrichte. 2e verm. Aufl. Leipz., 1853. 8vo.

MONHEMIUS, J., Catechismus in quo Christ. relig. elementa syncere simpliciterque expl. (anni 1560). Nova edit. c. vita auct. ed. C. H. SACK. Bonnae, 1847. 8vo.

BUSCH, F., Handl. tot het geven van huisselijk onderrigt in de godsdienst. N. h. Hoogd. (d. K. SYBRANDI.) Amst., 1838. 8vo.

RUTGERS v. D. LOEFF, A., Godsdienst. oefeningen. Handl. bij catechizatiën enz. 2e druk. Zutph., 1849. 8vo.

DELITZSCH, F., Vom Hause Gottes oder der Kirche. Katechismus in drei Hauptst. Dresden, 1849. 8vo.

RAU, H., Katechismus voor de kerk der toekomst. U. h. Hoogd. Amst., 1857. 8vo.

RÉVILLE, A., Manuel d'instruction religieuse. Par., 1863. 8vo.

LANGHANS, E., Die H. Schrift. Ein Leitfaden f. den Religionsunterricht u. s. w. Bern, 1866. 8vo.

COLLINS, G., Leiddraad tot het godsdienstig onderwijs. Vert. d. J. W. G. v. MAANEN. Arnh., 1867. 8vo.

OORT, H., Handl. om bijbelsche verhalen met kinderen te bespreken. Harl., 1876. 2 stn. 8vo.

MARONIER, J. H., Uitgebreide handleid. bij het godsdienstonderwijs. D. 2e afd.: De christel. godsdienst. 9e druk. Purm., 1881. 8vo.

BOK, J. W., Godsdienst, Christendom, kerkelijke gemeenschap. Cursus voor meer ontwikkelde aankomende leden der Gemeente. Amst., 1888. 8vo.

——————— Hetzelfde. Verkorte uitg. ten gebr. bij het godsdienstonderwijs. Amst., 1888. 8vo.

SCHMID, C., Bijbel voor kinderen. N. h. Hoogd. Amst., 1834, 35. 5 dln. 8vo.

KRUMMACHER, F. A., Das Leben des H. Johannes. Eine Schrift für junge Christen. Essen, 1833. 8vo.

——————— Joannes, de discipel des Heeren voor jeugd. Christenen. U. h. Hoogd. (d. A. DROST.) Haarl., 1833. 8vo.

STICHTELIJKE GESCHRIFTEN.

BONAVENTURAE, S., Breviloquium. Textum recogn. C. J. HEFELE. Tub., 1848. 8vo.

THOMAS A KEMPIS, De Navolging van J. C., in vier boeken u. h. Lat. op nieuw vert. d. J. M. SCHRANT. Amst., 1811. 8vo.

TEELLINCK, W., Den Spiegel der Zedicheyt, daer in alle soorten van menschen haer selven besiende, bemercken mogen, oft sij oock niet geweken zijn van de eenvoudicheyt, in hare cleedinge. Middelb., 1620. 8vo.

BAERDT, D. VAN,) Tapijtje der Geestelijcke ende Wereldlijcke Heerschappije: Gevvrocht om de Liefde-Krans des Apostels Petri: Met dese woorden: Joh. 21 : 16. Steenwyck, 1661. 8vo.

Pasquyn van den Dood verrezen, of zijn Reize gedaan in de andere wereld: voorgestellt in een t'samenspraak tusschen hem en Marforio. U. h. Ital. vert. t'Amst., 1677. Met 12 plaatjes. 8vo.

GEESTERANUS, P., De constantia christiana tam in secund.

quam in adversis. (Edd. P. v. LOON et T. GRASWINCKEL.) L. B., 1679. 8vo.

GEESTERANUS, P., Inleyding tot het Christel. lijden. Laetsten druck oversien. Rott., 1618. 12mo.

Bijgebonden: Id., Beginsel-Boek van de Eere Gods, Stichtinge en Saligheyt etc. (Rott.,) 1682.

RIDDERUS, F., Over de plichten van de Christenen onder malkanderen waer te nemen. Amst., 1686. 12mo.

——————— Hetzelfde. Amst., 1715. 8vo.

BUNJAN, J., Eens Christens Reyse na de Eeuwigheyt. Uit h. Engels. Amst., 1687. 8vo.

MOLINAEUS, J., De Voor-bruyloft des Lams, ofte de plicht des H. Avondm., nevens de noodzakelijke voorbereidingen. Rott., 1689. 12mo.

——————— Hetzelfde. Leyd., 1735. 12mo.

Troost der gelovigen in 't afsterven hunner vrienden, van geleerde mannen (uitgeg. J. MOLINAEUS). Amst., 1695. 8vo.

Hierin: Brieven van BARLAEUS, v. D. BORRE, CUPUS, EPISCOPIUS, GEESTERANUS, GROTIUS, HUTTENUS, NIELLIUS, POPPIUS, PRAEVOSTIUS, SAPMA en UITENBOGAART.

LIMBORCH, P. v., Welstervensleer voor ziekken. Ofte onderrechtinge om ziekken tot sterven te bereiden. Amst., 1700. 8vo.

De Bestiering des gemoeds en der gedachten, met opzicht op den godsdienst. Door den Schrijver van Den gantschen Pligt van een Christen. U. h. Eng. d. P. v. D. MEERSCH. Amst., 1737. 8vo.

PATRICK, S., Geschied. van den reiziger naer het Hemelsche Jerusalem. U. h. Eng. 2e dr. Amst., 1752. 2 dln. 1 band. Met pl. 8vo.

STEELE, R., De godsdienst van een koopman of verhand. van de pligten van een koopman, enz. M. Voorr. v. Is. WATTS. Waarbij eene verhand. van de pligten der ouderen, enz. in het kiezen van een beroep d. Jos. COLLYER. U. h. Eng. Rott., 1762. 8vo.

MASSILLON, Pensées s. diff. sujets de morale et de piété, tirées de ses ouvrages. Par., 1770. 8vo.

LAVATER, J. C., Gebeden. U. h. Hoogd. Leyd. 1786. 8vo.

——————— Geheim dagboek. U. h. Hoogd. Amst., 1780. 2 dln. 8vo.

MARTINET, J. F., Zeemans handboek. Amst., 1781. kl. 8vo.

HINLOPEN, J., Overdenkingen. Met Vervolg. Utr., 1797—99, 2 dln. 8vo.

(ALPHEN, H. v.), De christelijke Spectator. In twaalf vertoogen. 's Grav., 1799. 8vo.

OSTERVALD, J. R., La nourriture de l'ame ou Recueil de prières et réflexions princ. en cas de maladie etc. Rott., 1800. 8vo.

SCHEIDIUS, J., Bijbelsch Huisboek, verv. d. C. W. STRONCK. Leyd. en Dordr., 1801—17. 7 dln. 8vo.

EWALD, J. L., Christel. huis- en handboek of Bespiegelingen voor elken dag des jaars. U. h. Hoogd. d. J. CLARISSE. Utr., 1801—5. 4 dln. 8vo.

KROM, J. H., Joannes de Doper. Een leesb. voor den tegenw. tijd. Amst., 1804. 8vo.

KIST, E., Beoefeningsleer of de kennis der middelen om getroost en heilig te leven. Dordr., 1804—9. 2 dln. 4 bdn. 8vo.

———, Beknopte beoefeningsleer, ten dienste van minvermogenden, enz. Dordr., 1815. 2 dln. 8vo.

REINHARD, F. V., Christel. huisboek voor alle feest- en zondagen. N. h. Hoogd. (d. B. VERWEY.) Leyd., 1817—19. 2 dln. 8vo.

KONING, A. DE, Dagelijksche oefeningen des Christens in de lijdensgeschiedenis van zijnen Heiland. Dordr., 1818—19. 3 dln. 8vo.

Lusthof der gebeden, beplant met veele godvrugtige oeffeningen, litaniën enz. Mechelen, 1819. 12mo.

JORISSEN, M., Der Christenen Goede Vrijdag of kort overzigt van het geheele lijden en sterven van J. C. 's Grav., 1820. 8vo.

EWALD, J. L., Gedachten en gevoelens van een christen. N. h. Hoogd. Gron., 1820—21. 2 dln. 8vo.

SANDER, J. C. A., De bijbel en het menschel. leven elkander ophelderende openbaringen Gods. Amst., 1821. 8vo.

POLSTORFF, L., De laatste levensdagen des Verlossers. Tot opwekking van godsdienstig gevoel. Naar het Hoogd. 's Grav., 1823. 8vo.

GIRARDET, F., Das Brautgeschenk od. Briefe einer Mutter an ihre Tochter ueb. die Bestimmung d. Weibes. 2e Aufl. Leipz., 1824. 8vo.

SANDER, J. C. A., Theophania. God in den Bijbel en in het menschelijk leven. Amst., 1824, 25. 2 dln. 8vo.

(OCKERSE, W. A.,) Vruchten en resultaten van een zestigjarig leven. Amst., 1825, 26. 3 dln. 8vo.

KONING, A. DE, Jezus Chr. en Zijne Heiligen of Galerij van voorbeelden uit de Schriften des N. V. Breda, 1827. 8vo.

VALENTI, DE, Avonden aan de godsdienst gewijd of Overdenkingen. N. h. Hoogd. (d. C. SEPP Jz.) Amst., 1827. 8vo.

BRETSCHNEIDER, K. G., Hendrik en Antonio, of de proselieten der Roomsche en Protest. Kerk. Naar h. Hoogd. d. B. VERWEY. Amst., 1827. 8vo.

EGELING, L., De nadenkende Christen. Amst., 1832. 8vo.

(HOFSTEDE DE GROOT, P., C. H. v. HERWERDEN C.Hz. en M. A. AMSHOFF), Christelijke betrachtingen. Eene bijdrage tot de stichtel. lektuur. Gron., 1834. 8vo.

BRAVE, J., Sterven en Herleven. Iets tot bestuur en troost op den weg naar het graf. Amst., 1836. 8vo.

KAAKEBEEN, D. M., Christelijk dagboek, voorafgegaan door Brieven aan Erastus. 3e druk. Amst., 1836. 8vo.

—————— Feestboekje of bijdr. tot de godsdienstviering van Goeden Vrijdag, Stillen Zaturdag enz. 2e druk. Amst., 1836. 8vo.

RADIJS, A., Aan mijne jeugdige medechristenen bij hunne openl. intrede in de Christel. Kerk. Dev., 1837. 8vo.

GRANDPIERRE, J. H., Le guide du fidèle à la table sacrée ou Méditations s. la communion de la Sainte-Cène. Par., 1838. 8vo.

Katholijk Missieboek, of inleiding tot eenen christ. levenswandel, voor het meest uit de schriften van A. de Liguori. Turnh., 1839. 8vo.

MEERTEN, A. B. v., Toespraak aan jeugdige vrouwelijke lidmaten bij het afleggen harer belijdenis enz. Schoonh., 1840. 8vo.

KOETSVELD, C. E. v., Fatsoen en armoede. Een fragment uit het maatsch. leven van onzen tijd. Schoonh., 1841. 8vo.

MARHEINEKE, P., Das gottesdienstl. Leben des Christen. Betrachtungen christl. Andacht. Magdeb., 1842. 2 dln. 8vo.

De vijftig dagen, of de grondlegging d. Christel. kerk. Een feestgeschenk tusschen Paschen en Pinksteren. Gedeelt. n. h. Hoogd. (v. G. C. J. HOFFMANN) bew. d. een jeugdig evangeliedienaar. Amst., 1843. 8vo.

(Carpentier Alting, J. A.), Antje of de gevolgen van onverschilligheid en onkunde in de godsdienst. Amst., 1843. 8vo.

Heijder Jr., D. J. de, Lessen van wijsheid en zedekunde. Eene verzameling van gedachten uit oudere en nieuwere schrijvers bij een gebragt. Schoonh., 1844. 8vo.

Radijs, A., Wat is Christus voor de vrouwen en wat moeten de vrouwen voor Christus zijn? Doesb., 1846. 8vo.

James, J. A., De weduwe gewezen op der weduwen God. U. h. Eng. Rott., 1846. 8vo.

Böeseken-Peltenburg, J. J., Anna van Lint of de brave dienstbode. Doesb., 1846. 8vo.

Tholuck, A., Stunden christl. Moral. Ein Erbauungsbuch. 4te Aufl. Hamb., 1847. 8vo.

Luther, Woorden van Luther over ouders. Gron., 1847. 8vo.

Jorissen, S. G., Christel. wenken voor beschaafde vrouwen bij het afleggen van hare belijdenis. Utr., 1848. 8vo.

Sebald, H. L., Waak en bid. Moederl. woorden aan mijne dochter. N. h. Hoogd. d. A. B. v. Meerten-Schilperoort. Amst., 1848. 8vo.

Meerten-Schilperoort, A. B. v., Het gedachtenismaal des Heeren. Avondmaalslektuur. Gouda (1847.) 8vo.

Grommé, W. D., De biddende Christen, of Verzameling van gebeden, vermeerd. d. J. Tichler. Leyd., 1847. 8vo.

Valentiner, C., Het leven van Christus in ons gemoed. U. h. Hoogd. d. I. I. Swiers. Gron., 1849. 8vo.

De Vrede der ziel en de middelen om dien te verkrijgen. Lectuur voor beschaafde vrouwen. N. h. Hoogd. d. A. B. v. Meerten-Schilperoort. Gouda, 1849. 8vo.

Clarisse, J., sprekende nadat hij gestorven is. Een leesboek voor het Christl. huisgezin. (Uitg. d. F. H. G. van Iterson). Arnh., 1850. 8vo.

Strauss, F., Kerkklokstoonen. U. h. Hoogd. (d. A. Ockerse-Kleyn) op nieuw uitgeg. d. Jonathan (J. P. Hasebroek) 4e dr. Amst., z. j. 8vo.

Herwerden C.Wzn, C. W. v., De toetreding tot het lidmaatschap der Gemeente, de aanvang van een nieuw leven. Gron., 1850. 8vo.

Lavater, J. K., Woorden uit het hart aan vrienden van liefde

en geloof. Bijeenverz. d. C. W. HUFELAND. N. h. Hoogd. (d. H. P. SCHUURING JZN.), Utr., 1850. 8vo.

LAVATER, J. K., Zelfbeproeving. N. h. Hoogd. Alkm., 1850. 8vo.

QUINTON, J. A., De koning der dagen of de aardsche zegeningen van den Zondag voor het arbeidende gedeelte des volks. Naar het Hoogd. van F. KAYSER d. W. D. STATIUS MULLER. Zutphen, 1851. 8vo.

RUTGERS V. D. LOEFF, A., De bekeering van Paulus. Iets voor Christenen, die wenschen bekeerd te worden. 's Hert., 1851. 8vo.

BRAVE, J., Het jaarfeest van den dood van Jezus. Stichtel. lectuur op den Goeden Vrijdag. 4e druk. Amst., 1852. 8vo.

ZSCHOKKE, H., Uw huisboek. U. h. Hoogd. d. H. DE MAN Pz. 3e herz. druk. Schied., 1854. 8vo.

HOEKSTRA BZN, S., Het Evangelie der genade, door Jezus Christus zelf verkondigd in de gelijkenis van den verloren zoon. Sneek, 1854. 8vo.

———————— Hetz. 2e herziene druk. Sneek, 1860. 8vo.

ABBOTT, J., De jonge Christen. Lessen en wenken voor jonge lieden. Uit het Eng. d. J. OUDIJK VAN PUTTEN. Rott., 1855. 8vo.

ADVENA, Herinneringswoorden na de nachtmaalsviering. 'sGrav., 1855. 8vo.

Zielevrede. Aan de beschaafden van haar geslacht opgedragen door de Schrijfster. Met eene keur van gedachten tot aanhangsel. N. h. Hoogd. Utr., 1855. 8vo.

EHRENBERG, F., Toonen van droefheid en woorden van vertoosting, aan treurenden en verheugden toegewijd. Uit het Hoogd. vert. d. C. W. V. D. POT. Leyd., (1855:) 8vo.

WICHERN, Festbüchlein des Rauhen Hauses zu Horn. 3e Aufl. Hamb., 1856. 8vo.

VINET, A., Méditations évangéliques. Par., 1857. 8vo.

PRUYS V. D. HOEVEN, C., Levensstudiën. Utr., 1857. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., Het geloof des harten volgens het Evangelie. Studiën en beelden. 2e herziene en verm. uitgave. Rott., 1858. 8vo.

———————— Grondslag, wezen en openbaring van het godsdienstig geloof volgens de H.S. Vervolg van het bovengen. werk. Rott., 1861. 8vo.

BUISSON, E., De mensch, het huisgezin en de maatschappij

in hunne onderl. betrekking en heilige roeping. U. h Fr. d. A. W. van Campen. Leeuw., 1861, 62. 3 dln. 8vo.

Beets, N., Stichtelijke uren. Derde druk. Haarl., 1861—62. 4 dln. 8vo.

(Rhyn, L. J. v.,) De nieuwe dageraad en de oude heilzon. Brieven van Andres en Claudius. 's Grav., 1860. 8vo.

Maronier, J. H., De kerk. Een woord voor onzen tijd. 's Hert., 1860. 8vo.

Bosboom-Toussaint, A. L. G., De terugkeer van Golgotha, een overdrukje, voorafgegaan van een woord aan Busken Huet. Amst., 1862. 8vo.

Koetsveld, C. E. v., De Farizeën, Sadduceën en Herodianen. Drie schetsen uit het kerkel. leven van den ouden en nieuwen tijd. 's Grav., 1862. 8vo.

Bungener, F., Bij het lijkje van mijn kind. Drie dagen uit het leven van een vader. Vert. d. W. G. Brill. Amst., 1863. 8vo.

Hoffmann, W., Der Mittler und sein Werk, oder der Ostern- und Pfingstenkreis. Berl., 1864. 8vo.

Muurling, W., Geloofsversterking. 2e uitg. Gron., 1864. 8vo.

Woorden van stichting. Eene bloemlezing ten dienste der huisel. godsdienstoefening, uit de werken der schrijvers van vroeger en later tijd, verz. d. M. W. Scheltema Ez. 's Hert., 1864. 8vo.

Stolk Czn, A. v., De eeuwigheid en wij. Rott., 1866. 8vo.

Hoekstra Bzn, S., Des Christens godsvrucht naar de eigen leer van Jezus. Amst., 1866. 8vo.

Candidus, K., Evangelium aeternum. Religiöse Betrachtungen für Gebildete. Leipz., 1867. 8vo.

Moll Jbz, J., Kleine geschriften, overdrukken enz. 's Grav., en Amst., 1869—82. 11 st. 8vo.

Het christel. leven en sterven naar het Eeuwig Evangelie. 1869. — De voortdurende Pinksterzegen. 1870. — Eerste toespraak tot de gemeente naar aanl. van het Concilie te Rome. 1870. Overdruk. — Christus' rijkdom. 1872. — Het oordeel van een man der wereld over den Christl geloofsstrijd. 1877. — Het Christel. hemelleven op aarde. 1878. — Het apostolisch Evangelie. 1880. — De getuigenis van Christus 1882. — De kracht des Evangeliums en de macht der zonde. 1882. Overdruk. — De rechte levensbeschouwing, z. j. Overdruk.

Matthes, J. C., De nieuwe richting. Een leesboek voor de gemeente van dezen tijd. 4e. herz. druk. Gron., 1870. 8vo.

KOCH, E. J. W., De Bijbel in het huisgezin. Morgenoverdenkingen. Midd., 1870. 8vo.

THODEN VAN VELZEN, S. K., Christus redivivus. Karaktertrekken uit 's Heeren verschijningen teruggevonden in levensopenbaringen van ontslapenen. Amst., (1870.) 8vo.

AMSHOFF, M. A., Christelijke levensbeelden en wekstemmen. Zutfen, 1870. 8vo.

HAMEL, A. G. VAN, Belijdenis-doen. Een schetsje uit de kerkel. en onkerkel. wereld. Arnh., z. j. 8vo.

MEULEN, M. E. V. D., Levensvragen. Brieven aan eene vriendin. Amst., 1872. 8vo.

KOETSVELD, C. E. V., Des Christens huisaltaar. Schoonh., 1872. 8vo.

(HUGENHOLTZ JR., P. H.), Schetsen en tafereelen. Godsdienst. leesb. voor school en huis. Amst., enz. 1872. 8vo.

BRILL, W. G., Trouw aan Eénen. Toespraak. Leid., 1873. 8vo.

KOEKEBAKKER JR., H., Het godsdienstig zedelijk leven der christ. gemeente. Eene schets, m. een aanbev. woord van I. J. DE BUSSY. 1878. 8vo.

SCHMALENBACH, TH., Met Jezus. Stille halve uren. N. h. Hoogd. M. een aanbev. woord v. J. H. GUNNING JR. Amst., 1879. 12mo.

SPURGEON, C. H., Jan Ploeger's plaatjes bij nieuwe praatjes. Het Eng. m. vrijheid gev. d. C. S. ADAMA V. SCHELTEMA. Amst., 1880. 8vo.

MARONIER, J. H., Licht op den levensweg, voor nieuwe leden der Gemeente. Purm., 1881. 8vo.

——————— De godsdienst in het leven. Met voorbeelden opgehelderd. 2e verm. druk. Leid., 1883. 8vo.

——————— Hetz. met den titel: Handl. bij het onderwijs in de moraal. Leid., 1878. 8vo.

OSWIECINSKI, R. V., Freie Betrachtungen eines Greises über Religion. Leipz., 1883. 8vo.

SPURGEON, C. H., Praatjes van Jan Ploeger. Het Eng. m. vrijheid gev. d. C. S. ADAMA V. SCHELTEMA. Amst., 1884. 8vo.

Woorden voor verstand en hart, uit de geschriften van wijlen Dr. G. J. MULDER, bijeenverz. d. A. M. v. D. Utr., 1884. 8vo.

HOFMEYR, N. G., Tegenstellingen in 's Christens leven en leer. Amst., 1885. 8vo.

HUGENHOLTZ, PH. R., Geloofs- en levensvragen. Voordrachten en vertoogen. Amst., 1885. 2 dln. 8vo.

NES, H. M. v., De Christen en de natuur. Unie-lezing. Doet., 1886. 8vo.

DYSERINCK, J., Godsdienstige overdenkingen en gebeden. 2e druk. Haarl., 1887. 8vo.

TYSSEN, D. H. H., Job XIX. Het lijden van Job en zijne geloofsverwachting. Rott., 1887. 8vo. Overdruk.

HUET, CD. BUSKEN, Stichtelijke lektuur. Overgedr. uit „de Gids" en vermeerderd met een antwoord aan de Redactie van „Waarheid in Liefde". Haarl., 1859. 8vo.

GODSDIENST EN KERKGESCHIEDENIS.

NIET-CHRISTEIJKE GODSDIENSTEN.

Scholten, J. H., Geschied. der godsdienst en wijsbegeerte ten gebruike bij de acad. lesssn. Leyd., 1853. 8vo.

Chantepie de la Saussaye Dzn., P. D., Het belang van de studie der godsdiensten voor de kennis van het Christendom. Redev. Gron., 1878. 8vo.

Müller, F. M., Einleit. in die vergleich. Religionswissenschaft. Vier Vorlesungen. Nebst zwei Essays: ueber falsche Analogien und ueber Philosophie der Mythologie. Strassb., 1874. 2 stn. 8vo.

——— Essays. Leipz., 1879—81. Dl. I—II. 8vo.

I. Beitr. z. vergleich. Religionswisschenschaft. 2e verm. Aufl. II. Beitr. z. vergleich. Mythologie u. Ethnologie. 2e verm. Aufl. bes. v. O. Francke.

Beijerman, J. A., Het verband tusschen de algemeene ontwikkeling en de ontwikkeling van den godsdienst. Leid., 1878. 8vo.

Clodd, E., De kindsheid der godsdiensten, bevatt. een eenvoudig verhaal van het ontstaan en de ontwikkeling van mythen en legenden. Bew. onder toezicht van C. P. Tiele. Amst., 1877. 8vo.

Dupuis, C. F., Origine de tous les cultes ou religion universelle. Par., (1796.) 7 dln. in 12 bdn. 8vo. Met Atlas van pltn. 4to.

Volney, C. F., Oeuvres choisies. (Les ruines. La loi naturelle, etc.) Préc. d'une not. s. la vie de l'auteur. Par., 1836. Met pl. 8vo.

Beeck Calkoen, J. F. v., Examen du systême de Dupuis et Volney sur l'origine de la religion mosaïque et chrétienne. Amst., 1802. 8vo.

Renan, E., Etudes d'histoire religieuse. Par., 1857. 8vo.

Müller, F. M., Vorlesungen ueb. den Ursprung u. die Entwickelung d. Religion m. besond. Rücksicht auf die Religionen des alten Indiens. Strassb., 1880. 8vo.

Chantepie de la Saussaye Dzn., P. D., Vier schetsen uit de godsdienstgeschiedenis. Utr., 1883. 8vo.

Tiele, C. P., Geschiedenis van den godsdienst in de oudheid

tot op Alexander den Groote. Nieuwe omgew. en vermeerd. uitg. van: De geschiedenis van den godsdienst tot aan de heerschappij der wereldgodsdiensten. Amst., 1891. Dl. I. 1. 8vo.

Tiele, C. P., Vergelijkende geschiedenis der oude godsdiensten. Amst., 1869—72. 2 dln. 3 stn. 8vo.

I. Geschied. v. den Egypt. godsdienst. II. 1. De godsdienst van Babel en Assur. II. 2. De godsdiensten van Fenicië en Israel.

———— De vrucht der Assyriologie voor de vergelijkende geschiedenis der godsdiensten. Redev. Amst., 1877. 8vo.

Limburg Brouwer, P. v., Gedachten over het verband tusschen de godsdienst en zedelijke beschaving der Egyptenaren. Amst., 1828. 8vo.

Tiele, C. P., Histoire comparée des anciennes religions de l'Egypte et des peuples sémitiques. Trad. du Hollandais p. G. Collins, préc. d'une préface p. A. Réville. Par., 1882. 8vo.

Pleyte, W., La religion des pré-Israélites. Recherches sur le Dieu Seth. Utr., 1862. Met 10 platen. 8vo.

Flavius Josephus, Opera omnia. Gr. et Lat. c. notis et nova versione J. Hudsoni. Cum notis Ed. Bernardi, Jac. Gronovii, al. Omnia collegit, disposuit, rec. S. Havercamp. Amst., 1726. 2 dln. fol.

———— Alle de werken volgens de overzettinge van d'Andilly in het Nederd. d. W. Sewel, nu naar het oorspr. Grieks overzien verb. en verm. met het geschrift van Philo tegen Flakkus, door S. Haverkamp. Amst., 1732. fol.

———— Jak. Basnage, Vervolg op Flavius Josephus of Algemeene historie der Joodsche naatsie beh. eene uitv. beschrijv. van derzelver regeeringsvorm, enz. U. h. Fr. Amst., 1726, 27. 2 dln. 1 bd. fol.

Philonis Judaei Opera quae reperiri potuerunt omnia. Textum c. MSS. contulit interpretationemque emendavit, univ. notis et observat. illustr. Thom. Mangey. (Lond.), 1742. 2 dln. fol.

Mischna sive totius Hebraeorum juris, rituum, antiquitatum ac legum oralium systema. C. clar. rabin. Maimonidis et Bartenorae commentariis integris. Acc. var. auct. notae ac versiones: latinitate donavit ac notis illustr. G. Surenhusius. Amst., 1698—1703. 6 dln. fol.

Robertson Smith, W., Het Oude Testament in de Joodsche Kerk. Twaalf voorl. uit h. Eng. d. C. Beets. M. inleid. woord v. J. J. P. Valeton Jr. Utr. 1883. 8vo.

NICOLAS, M., Des doctrines religieuses des Juifs, pendant les deux siècles antérieurs à l'ère chrétienne. Par., 1860. 8vo.

KUENEN, A., De godsdienst van Israël tot den ondergang van den Joodschen staat. Haarl., 1869, 70. 2 dln. 8vo.

BAUDISSIN, W. G., Studien zur Semitischen Religionsgeschichte. Leipzig, 1876, 78. 2 Hefte. 8vo.

Bloemlezing uit de godsdienstige geschriften der Israelieten, uitg. door J. HERDERSCHEÊ. Nijm., 1876. 8vo.

HOEKSTRA BZN., S., De Mozaïsche zoenoffers. (Amst.), 1860. 8vo. Overdruk.

HITZIG, F., Urgeschichte u. Mythologie d. Philistäer. Leipz., 1845. 8vo.

TIDEMAN JZ., B., Het Essenisme. Leid., 1868. 8vo.

HAMELSVELD, IJ. v., Geschiedenis der Joden, sedert de verwoesting van Jeruzalem tot den tegenwoordigen tijd. Amst., 1807. 8vo.

CAPEFIGUE, Histoire philosophique des Juifs, depuis la décadence des Machabées, jusqu'à nos jours. Brux., 1834. 2 dln. 8vo.

RENAN, E., De la part des peuples sémitiques dans l'histoire de la civilisation. Par., 1862. 8vo.

The Sacred Books of the East, translated by various Oriental Scholars and edited by F. MAX MÜLLER. Oxford, 1879—90. Dl. I—XXXV. 8vo.

Dl. I en XV: The Upanishads, transl. by F. MAX MÜLLER.

Dl. II en XIV: The sacred laws of the Aryas as taught in the schools of Apastamba, Gautama, a. o. transl. by G. BÜHLER.

Dl. III, XVI, XXVII en XXVIII: The sacred Books of China. The texts of Confusianism, transl. by J. LEGGE. 4 dln.

Dl. IV, XXIII en XXXI: The Zend Avesta, transl. by J. DARMESTETER. Part I—III.

Dl. V, XVIII en XXIV: The Pahlavi texts. transl. by E. W. WEST. Part I—III.

Dl. VI en IX: The Qur'ân, transl. by E. H. PALMER. 2 dln.

Dl. VII: The Institutes of Vishnu, transl. by J. JOLLY.

Dl. VIII: The Bhagavadgîtâ with the Sanatsugâtiya and the Anugitâ, transl. by KÂSHINÂTH TRIMBAK TELANG.

Dl. X: The Dhammapada. A collection of verses being one of the canonical books of the Buddhists, transl. from Pâli by F. MAX MÜLLER. The Sutta-Nipâta. A collection of discourses, being one of the canon. books of the Buddhists, transl. from Pâli by V. FAUSBÖLL.

Dl. XI: Buddhist Sutras, transl. from Pâli by T. W. RHYS DAVIDS.

Dl. XII en XXVI: The Satapatha-Brâhmana, according to the text of the Mâdhyandina school, transl. by J. EGGELING. 2 dln.

Dl. XIII, XVII en XX: Vinaya texts, transl. from the Pâli by T. W. RHYS DAVIDS and H. OLDENBERG. 3 dln.

Dl. XIX: The Fo-sho-hing-tsan-king. A life of Buddha, transl. from Sanskrit into Chinese by DHARMARAKSHA, A. D. 420, and from Chinese into English by S. BEAL.

Dl. XXI: The Saddharma-Pundarika; or the Lotus of the True Law, transl. by H. KERN.

Dl. XXII: Gaina Sûtras, transl. from Prâkrit by H. JACOBI. Part I.

Dl. XXV: The Laws of Manu, transl. with extracts from seven commentaries by G. BÜHLER.

Dl. XXIX en XXX: The Grihya-Sûtras, Rules of Vedic domestic ceremonies, transl. by H. OLDENBERG.

Dl. XXXII: Vedic Hymns, transl. by F. MAX MÜLLER. Part I.

Dl. XXXIII: The minor Law-books, transl. by J. JOLLY.

Dl. XXXIV: The Vedânta-Sûtras with the commentary by Sankarâkârya, transl. by G. THIBAUT. Part I.

Dl. XXXV: The Questions of King Milinda, transl. from the Pâli by T. W. RHYS DAVIDS.

ZOROASTRE, Zend-Avesta, cont. les idées théolog., phys. et morales de ce législateur, les cérémonies du culte religieux qu'il a établi et plusieurs traits importans relat. à l'anc. histoire des Perses. Trad. sur l'original Zend, av. des remarques etc. par ANQUETIL DU PERRON. Par., 1771. 2 dln. in 3 bdn. 4to.

BERGSMA, T. P., De Zoroastris quibusdam placitis cum doctrina Christ. comp. Traj. ad Rh., 1825. 8vo.

TIELE, C. P., De godsdienst van Zarathustra bij de oude Perzen. Haarl., 1865. 8vo.

BURNOUF, E., Essai sur le Vêda, ou études s. la religion, la littérature et la constitution sociale de l'Inde, depuis les temps primitifs jusqu'aux temps Brahmaniques. Par., 1863. 8vo.

WURM, P., Geschichte d. Indischen Religion im Umriss darg. Basel., 1874. 8vo.

KERN, H., Geschiedenis van het Buddhisme in Indië. Haarl., 1882—84. 2 dln. 8vo.

BARTHELEMY SAINT-HILAIRE, J., Le Boudda et sa religion. Par., 1862. 8vo.

SUBHADRA BICKSHOE, De leer van Boeddha naar de Heil. boeken van het zuidel. Boeddhisme voor Europeanen bewerkt. U. het Duitsch met voorwoord door S. VAN HOUTEN. 's Grav., 1889. 8vo.

CONFUCIUS u. MENCIUS, Die vier Bücher der Moral- und Staatsphilosophie China's. Aus dem Chines. nach der franz. Uebers. herausg. v. JOH. CRAMER. Cref. 1844. 8vo.

De Heilige Boeken der Chinezen of de vier classieke boeken van Confucius en Mencius. Voorafg. door een levensberigt van Confucius en Mencius met hist. aanteek. naar de beste Europ. vertalingen. Haarl., 1862. 8vo.

Heffter, M. W., De godsdienstleer der Grieken en Romeinen. U. h. Hoogd. d. D. Koorders, met voorrede van C. W. Opzoomer. Amst., 1853. 8vo.

Stoll, H. W., Handb. d. Religion u. Mythologie der Griechen u. Römer. 5te Aufl. Leipz., 1864. 8vo. Met 32 afbeeldingen.

Maury, L. F. A., Histoire des religions de la Grèce antique, dep. leur origine jusqu'à leur complète constitution. Par., 1857—59. 3 dln. 8vo.

Chompré, P. C., Dictionnaire abrégé de la fable. Par., 1837. 8vo.

Kroon, T. T., Woordenboek der Grieksche en Romeinsche Mythologie. 's Grav., 1875. 8vo.

Teutem, H. N. van, De origine et progressione apud entiquos allegoricae fabularum interpretat. Traj. ad Rh., 1823. 8vo.

Mebius, G., Reden-lievende God-gel. verhand. van den oorsprongk enz. der Heydensche Orakelen. Met de verantwoord. tegen A. v. Dale. U. h. Lat. vert. d. J. Oudaan. Rott., 1687. 8vo.

Kuiper, K., Wijsbegeerte en godsdienst in het drama van Euripides. Bijdr. tot de kennis van het godsd. leven der Atheners ten tijde van Pericles. Haarl., 1888. 8vo.

Tideman, J., De Deo Platonis. Amst., 1830. 8vo.

Hoekstra Bzn., S., De „Wangunst der Goden op het geluk, ook der rechtvaardigen", naar het Grieksche volksgeloof. Amst., 1883. 8vo. Overdruk.

Meyboom, L. S. P., De godsdienst der oude Noormannen. Haarl., 1868. 2 dln. 8vo.

Tzschirner, H. G., Der Fall des Heidenthums, herausg. v. C. W. Niedner. Leipz., 1829. Dl. I. 8vo.

The Koran, transl. from the original Arabic, w. explanat. notes, taken from the most approved commentators, preliminary discourse by G. Sale. Lond., 1734. 4to.

Sale, G., Observations hist. et crit. s. le Mahometisme. Trad., de l'Angl. Genève, 1751. 8vo.

Niemann, G. K., Inleiding tot de kennis van den Islam ook met betrekking tot den Ind. Archipel. Rott., 1861. 8vo.

Dozy, R., Het Islamisme. Haarl., 1863. 8vo.

Hauri, J., Der Islam in seinem Einfluss auf das Leben seiner Bekenner. Leid., (1882.) 8vo.

Muir, W., The life of Mahomet and history of Islam to the era of the Hegira. W. introd. on the orig. sources for the biography of Mahomet, etc. Lond., 1858. 2 dln. 8vo.

Barthelemy Saint-Hilaire, J., Mahomet et le Coran. Par., 1865. 8vo.

Goergens, E. P., Mohammed. Ein Charakterbild. Berl., 1878. 8vo.

GESCHIEDENIS DER CHRISTELIJKE GODSDIENST EN KERK.

ALGEMEENE WERKEN. — HANDBOEKEN. — OUDHEDEN.

Royaards, H. J., De hominum gentiumque varietate in Christ. societat. hist. observanda. Traj. ad Rh. 1823. 8vo.

Toorenenbergen, J. J. v., Het wetenschappelijk karakter der geschied. v. h. Christendom. Redev. Amst., 1880. 8vo.

Acquoy, J. G. R., Kerkgeschiedenis en geschiedenis van het Christendom. Leid., 1882. 8vo.

Haar, B. ter, De historiographie der kerkgeschiedenis. Utr., 1870—73. 2 dln. 3 stn. 8vo.

Cave, G., Scriptorum ecclesiasticorum historia litteraria. Acc. scriptores gentiles Christ. relig. oppugnatores cujusvis saec. Add. Conciliorum omnium tum general., tum particul historica notitia etc. Genev. 1705. fol.

Dupin, L. E., Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques cont. l'histoire de leur vie, le catalogue, la critique et la chronologie de leurs ouvrages etc. etc. 3e éd. corrigée et augm. Paris, 1693—1715. 19 dln. in 10 bdn. 4to.

Sepp, C., Bibliotheek van Nederl. Kerkgeschiedschrijvers. Opgave van hetgeen Nederlanders over de geschiedenis der Christel. kerk geschreven hebben. Leid., 1886. 8vo.

Adamus, M., Vitae Germanorum theologorum qui superiori seculo ecclesiam Christi voce scriptisque propagarunt et propugnarunt. Francof., 1653. 8vo.

Alexander, Nat., Historia ecclesiastica Vet. Novique Testamenti usque ad aunum 1600. Par., 1699. 8 dln. fol.

BARONIUS, C., Annales ecclesiastici una cum critica hist. chronol. A. PAGI. Lucae, 1738—46. 19 dln. — O. RAYNALDUS, Annales eccles. ab anno 1198. ub. desinit Baronius, (ad annum 1565), notis chronolog., crit., histor. auct. J. D. MANSI. Lucae, 1747—56. 15 dln. — Annalium ecclesiasticorum apparatus. Luc., 1740. — Index universalis rerum omnium in Baronii (et Raynaldi) annales. Luc., 1757—59. 3 dln. — Te samen 38 dln. fol.

Bijgevoegd: A. MAGENDEUS, Antibaronius s. animadv. in Annales Baronii c. epit. lucubrationum crit. Casauboni in tomi primi Annos 34. Amst., 1675. fol. — D. BLONDELLI Animadv. in Annales Baronii Tom. I. Z. pl. n. j. — 1 bd. fol.

ARNOLD, G., Historie der kerken en ketteren van den beginne des N. Test. tot aan 1688. U. h. Hoogd. Amst., 1701. 2 dln. Met Portr. en platen. fol.

SCHRÖCKH, J. M., Christliche Kirchengeschichte. 2e verb. u. verm. Ausg. Leipz. 1772—1803. 35 dln. 8vo.

——————— Christliche Kirchengeschichte seit der Reformation. Fortgesetzt u. beendigt v. H. G. TZSCHIRNER. Leipz., 1804—12. 10 dln. 8vo.

HAMELSVELD, IJ. v. en (A. IJPEY), Algemeene kerkelijke geschiedenis der Christenen. Haarl., 1799—1817. 26 dln. 8vo.

PLANCK, G. J., Gesch. d. christl.-kirchl. Gesellschafts-Verfassung. Hann., 1803—09. 5 dln. in 6 bdn. 8vo.

SPITTLER, L. T., Grundr. d. Gesch. d. christl. Kirche bis auf uns. Zeit fortgeführt v. G. J. PLANCK. Gött., 1812. 8vo.

SCHROECKH, J. M., Historia religionis et ecclesiae Christ. adumbrata in usum lect. Ed. 6a emend. Cur. P. MARHEINECKE. Berol., 1818. 8vo.

MUNTINGHE, H., Historia religionis et ecclesiae Christ., in usum lectionum. Gron., 1818. 8vo.

VATER, J. S., Synchronist. Tafeln d. Kirchengeschichte. 3e verb. v. verm. Aufl. Halle, 1819. fol.

TITTMANN, J. A. H., Over den invloed van het Christendom op de ontwikkeling van het menschelijk geslacht. N. h. Hoogd. d. G. J. F. CRAMER v. BAUMGARTEN. 's Grav., 1824. 8vo.

NEANDER, A., Denkwürdigkeiten aus der Geschichte des Christenthums u. des christl. Lebens. 2e verb. Aufl. Berl., 1825—27. 3 dln. 8vo.

——————— Allgemeine Geschichte der christl. Religion und Kirche. Hamb., 1825—52. 6 dln. 11 bdn. 8vo.

NEANDER, A., Das Eine und Mannichfaltige des christl. Lebens, dargest. in einer Reihe kleiner Gelegenheitsschriften grösstentheils biograph. Inhalts. Berl., 1840. 8vo.

——————— Kleine Gelegenheitsschriften prakt.-christl. vornehml. exeget. u. histor. Inhalts. 3e sehr veränd. u. verm. Aufl. Berl., 1829. 8vo.

GIESELER, J. C. L., Lehrbuch der Kirchengeschichte. Bonn, 1827, 29. 2 dln. 4 bdn. 8vo.

CHENEVIÈRE, J. J., De christel. kerk, geschiedk. beschouwd, in hare oorspronkelijke zuiverheid enz. N. h. Fr. d. C. LOOIJEN. 's Grav., 1834. 8vo.

KIST, N. C., De christel. kerk op aarde volgens het bijb. onderwijs en de geschiedenis. Leid., 1835. 2 dln. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Institutiones historiae ecclesiae Christ. Gron., 1835. 8vo.

SPIEKER, C. W., Geschied. der christel. kerk. N. h. Hoogd. Amst., 1838. 8vo.

SACKREUTER, K. L., Geschied. der christel. godsdienst en kerk enz. U. h. Hoogd. d. I. BUSCH KEISER. Gron., 1840. 2 dln. 8vo.

ROYAARDS, H. J., Compendium hist. ecclesiae Christ. In schol. usum. Trad. ad Rh., 1840, 45. 2 dln. 8vo.

HASE, K., Kirchengeschichte. 4e verb. Aufl. Leipz., 1841. 8vo.

————— Geschiedenis der kerk. U. h. Hoogd. vert. d. T. C. v. D. KULK. Utr., 1861. 8vo.

Geschiedenis der christel. kerk, in tafereelen, bew. d. N. BEETS, J. BRAVE, P. HOFSTEDE DE GROOT, B. TER HAAR, N. C. KIST, W. KIST, F. J. DOMELA NIEUWENHUIS, J. J. v. OOSTERZEE, C. W. v. D. POT, H. J. ROYAARDS, J. TIDEMAN en P. J. VETH, Amst., 1852, 59. 5 dln. fol. Met staalplaten.

HAGENBACH, K. R., Die christl. Kirche der drei ersten Jahrhunderte u. Vorlesungen. Leipz., 1853. 8vo.

——————————— Die christl. Kirche vom vierten bis zum sechsten Jahrhundert. Vorlesungen. Leipz., 1855. 8vo.

——————————— Die christl. Kirche vom siebenten bis zum zwölften Jahrhundert. Vorlesungen. Leipz., 1860.

——————————— Die christl. Kirche vom dreizehnten bis zum Ende des fünfzehnten Jahrhunderts. Vorlesungen. Leipz., 1861. 8vo.

LEIPOLDT, W., Geschied. der Christel. kerk voor katechizatiën enz. Vrij naar het Hoogd. d. G. W. SANNES. Met voorb. v. P. HOFSTEDE DE GROOT. 6e verm. dr. Gron., 1856. 8vo.

Geschiedenis der Christel. kerk voor scholen en huisgezinnen. Vertaling van een werkje uitg. door het Calwer-Verlagsverein en verm. met een kort overzigt van de geschied. der Kerk in Nederland, door Christiaan. (J. WITMOND.) Nijm., 1860. 8vo.

RHEINWALD, F. H., Die kirchliche Archäologie. Berl., 1830. 8vo. Met gelith. tabellen.

GUERICKE, H. E. F., Lehrb. d. christl. kirchl. Archäologie. Leipz., 1847. 8vo.

CAVE, W., De godsdienst der oude Christenen, in de eerste eeuwen des Evang. Vert. d. S. BOR. Amst., 1694. 8vo. Met pl.

——— Apostolische oudheden of het leven, de daden en martelarijen der Apostelen, Euangelisten en oude Vaderen tot het eijnde van den 4e eeuw. U. h. Eng. d. SAL. BOR. Utr., 1698. fol. Met portretten enz.

——— Kerkelijke oudheden of Beschrijving van het leven bedrijf, dood en schriften der voorn. Vaderen die gebloeyd hebben in de 4e eeuw. U. h. Eng. d. S. BOR. Utr., 1698. fol. Met portretten enz.

ARNOLD, G., Waare afbeelding der eerste Christenen U. h. Hoogd. d. W. SEWEL. Amst., 1700—01. 2 dln. fol. Met pl.

BINGHAM, J., Origines s. Antiquitates ecclesiasticae. Ex lingua Anglic. in Lat. vertit J. H. GRISCHOVIUS. Halae, 1724—29. 10 dln. in 5 bdn. 4to.

SCHOTT, H., Züge aus dem Leben der Christen der drei ersten Jahrhunderte. Leipz., 1829. 8vo.

MOLL, W., Geschiedenis van het kerkelijke leven der Christenen gedurende de zes eerste eeuwen. Amst., 1844, 46. 2 dln. 8vo.

SURINGAR, J. G., De publicis veterum Christian. precibus. L. B. 1833. 8vo.

BOEKENOOGEN, J. G., De oorsprong des avondsmaals. Bijdr. tot de geschiedenis van den oud-apost. tijd. Amst., 1883. 8vo.

UHLHORN, G., Vermischte Vorträge üeb. kirchl. Leben d. Vergangenheit. u. d. Gegenwart. Stuttg., 1875. 8vo.

Maronier, J. H., Het Kerstfeest. Eene historische schets. 's Grav., 1875. 8vo.

Verwijs, E., Sinterklaas. 's Grav., 1863. 8vo. Met afbeelding.

Ook onder den titel: De Christel. feesten. I.

EERSTE EEUWEN DER CHRISTELIJKE KERK.

Basnage, S., Annales politico-ecclesiasticae annorum DCXLV à Caesare Aug. ad Phocam usque. In quibus res imperii ecclesiaeque evelluntur. Add. sunt Dissertat. ad illustr. antiquitatem ecclesiast. Rott., 1706. 3 dln. fol.

——————— Martyrologium Romanum, Gregorii XIII. P. M. jussu ed. et Urbani VIII auct. recogn. Cum notis. Recens., opera et studio H. Rosweydi. Par., 1645. fol.

Adonis Martyrologium. Ab H. Rosweido jam pridem ad MSS. exemplaria recens. Nunc ope cod. Bibl. Vatic. recogn. et adnot. illustr. opera et studio D. Georgii. Acc. Martyrologia et Kalendaria aliquot ex Vatic. et aliis bibliothecis eruta. Romae, 1745. 2 dln. 1 bnd. fol.

Giry, F., Les vies des Saints, dont on fait l'office dans le cours de l'année. Le Martyrologe Romain trad. en François et un Martyrologe des Saints de France, dont le Romain ne fait point mention. Nouv. éd. revue et corr. Par., 1703. 2 dln. fol.

Clericus, J., Historia ecclesiastica duorum primorum a Christo nato saec., e vet. monumentis depromta. Amst., 1716. 4to.

Planck, G. J., Gesch. d. Christenthums in der Periode seiner ersten Einführung in die Welt durch Jesum und die Apostel. Gött., 1818. 2 dln. 8vo.

(Streso, J. A.), Over den vroegeren staat van het Christendom of overzigt van de geschied. d. Christel. kerk in de eerste drie eeuwen. Arnh., 1828. 8vo.

Neander, A., Geschichte der Pflanzung u. Leitung d. christl. Kirche durch die Apostel. Hamb., 1832, 33. 2 dln. 8vo.

Staveren, M. v., Comment. hist. theol. de Concilio quod habuerunt Apostoli et Presbyteri Hierosolymitani et praecipua Christianorum, per priora eccles. Christ. sec. IV Conciliis reliquis. Gron., 1838. 4to.

BUNSEN, C. C. J., Hippolytus und seine Zeit. Anfänge und Aussichten des Christenthums und der Menschheit. Leipz., 1852, 53. 2 dln. 8vo.

HILGENFELD, A., Das Urchristenthum in den Hauptwendepuncten seines Entwickelungsganges, mit besond. Rücksicht auf die neuesten Verhandlungen von Hase und Baur. Jena, 1855. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Geschied. v. d. christel. godsdienst, gedurende het tijdperk des N. T., ten dienste d. akad. lessen. Leyd., 1857. 8vo.

——————— Hetzelfde. 2e vermeerd. dr. Leyd., 1857. 8vo.

LECHLER, G. V., Das apostolische u. nachapostol. Zeitalter m. Rücksicht auf Unterschied und Einheit in Lehre und Leben. 2e durchaus verm. Aufl. Stuttg., 1857. 8vo.

PRESSENSÉ, E. DE, Geschiedenis van de drie eerste eeuwen der Christelijke kerk. U. h. Fr. vert. d. K. G. F. W. VAN DEN HAM. Utr., 1858. 8vo.

EWALD, H., Geschichte d. apostol. Zeitalters bis zur Zerstörung Jerusalem's. 2te Ausg. Gött., 1858. 8vo.

UHLHORN, G., De eerste eeuw der Christenkerk volgens de Tübinger School. N. h. Hoogd. Rott., 1859. 8vo.

RÉVILLE, A., Essais de critique réligieuse. Par., 1860. 8vo.

L'église chrét. aux deux premiers siècles. — L'épître de Clément Romain. — Néron l'Antechrist, etc.

BAUR, F. C., Das Christenthum und die christl. Kirche der drei ersten Jahrhunderte. 2e Ausg. Tüb., 1860. 8vo.

RENAN, E., Histoire des origines du Christianisme. Par., 1863—79. Dl. I—VI. 8vo.

I. Vie de Jésus. II. Les apôtres. III. Saint Paul. IV. L'antechrist. V. Les évangiles et la seconde génération Chrét. VI. L'église Chrétienne.

PONS, A. J., Ernest Renan et Les origines du Christianisme. Par., 1881. 8vo.

HAUSRATH, A., Neutestamentliche Zeitgeschichte. 2te Auflage. Heidelb., 1873—77. 4 dln. 5 bdn. 8vo.

COQUEREL FILS, A., Des premières transformations historiques du Christianisme. Par., 1880. 8vo.

RIDDER JR., J. H. DE, Bijdrage tot de kennis van het oudste Christendom. 's Grav., 1882. 8vo.

WEIZSACKER, C., Das apostolische Zeitalter d. Christl. Kirche. Freib., 1886. 8vo.

GRAUL, K., Die christl. Kirche an der Schwelle des Irenäischen Zeitalters, als Grundl. zu einer Darst. des Lebens u. Wirkens des H. Irenäus. Leipz., 1860. 8vo.

UHLHORN, G., Strijd en overwinning. Tafereelen uit de geschied. d. Christel. kerk in de eerste eeuwen van haar bestaan. N. h. Hoogd. d. I. KUIPER. Haarl., 1880. 8vo.

HONERT, T. H. v. D., De Christianorum vexatione deciana. Amst., 1838. 8vo.

KIST, N. C., De commutatione quam Constantino M. auctore societas subiit Christ. Traj. ad Rh., 1818. 8vo.

HERWERDEN, H. C. H. VAN, De Juliano imp., religionis Christ. hoste, eodemque vindice. Lugd. Bat., 1827. 4to.

CRAMER, J., Specimen hist.-dogmat. de Arianismo. Traj. ad Rh., 1858. 8vo.

BAUR, F. C., Die christl. Kirche vom Anfang des IV. bis zum Ende des VI. Jahrh. in den Hauptmomenten ihrer Entwicklung. Tüb., 1859. 8vo.

THIERRY, A., Récits de l'histoire Romaine au Ve siècle Nestorius et Eutychès. Les grandes hérésies du Ve siècle. Par., 1878. 8vo.

KNOTTENBELT, G. C., De Columbano. L. B. 1839. 8vo.

GEHLE, H., De Bedae venerabilis presbyteri Anglo-Sax. vita et scriptis. Lugd. Bat., 1838. 8vo.

BESSELL, W., Ueber das Leben des Ulfilas und die Bekehrung der Gothen zum Christenthum. Gött., 1860. 8vo.

MIDDELEEUWEN. — KATHOLIEKE KERK.

Codex canonum vetus eccles. Rom. a. F. PITHOEO ad vet. mss. cod. restitutis et notis ill. Acc. P. PITHOEI Miscellanea eccles. ABBONIS Floriac. Apologeticus et epistolae et formulae antiq. Alsaticae. Ex bibl. C. LE PELETIER. Par., 1687. fol.

HEFELE, C. J. v., Conciliengeschichte. Nach den Quellen bearbeitet. Freib., 1855—87. 8 dln. 10 bdn. 8vo.

BINTERIM, A. J., Die vorzüglichsten Denkwürdigkeiten der Christ.-Kath. Kirche aus den ersten, mittlern u. letzten Zeiten.

Mit besond. Rücksichtnahme auf die Disciplin d. kathol. Kirche in Deutschland. Mainz, 1825—41. 7 dln. in 17 bdn. 8vo.

Baur, F. C., Die christl. Kirche des Mittelalters in den Hauptmomenten ihrer Entwicklung. Nach des Verfassers Tod herausg. v. F. F. Baur. Tüb., 1861. 8vo.

Pierson, A., Geschiedenis van het Roomsch-Katholicisme tot op het concilie van Trente. Haarl., 1868 - 72. 4 dln. 8vo.

Spittler, L. T., Oordeelk. geschied. v. h. pausdom m. aanmerk. d. J. Gurlitt. Nader overgezien d. H. E. G. Paulus. U. h. Hoogd. en m. aanm. d. H. v. Lil. Delft, 1827—30. 2 dln. 8vo.

Merleker, K. F., Geschichte der Politik der Päpste. Hamb., 1856. 8vo.

Römisches Bullarium, oder Auszüge d. merkwürd. päpstl. Bullen aus authent. Quellen übers., und mit Bemerkungen versehen v. L. M. Eisenschmid. Neust., 1831. 2 dln. 8vo.

Lau, G. J. T., Gregor I, der Grosse nach seinem Leben und seiner Lehre. Leipz., 1845. 8vo.

Maresius, S., Joanna Papissa restituta: s. animadversiones et annotat. hist. ad D. Blondelli l. de Joanna Papissa. Acc. Refutatio S. Curcellaei. Gron., 1658. 4to.

Spittler, L. T., Geschichte der Hierarchie von Gregor VII bis auf die Zeiten der Reformation. herausg. m. Anmerk. von C. Müller. Hamb., 1828. 4to.

Gregorii IX Decretalium noua compilatio. Basil., Mich. Wenszler, 1482. fol.

Gasparin, A. de, Le christianisme au moyen-âge. Innocent III. Gen., 1859. 8vo.

Hase, K., Caterina von Siena. Ein Heiligenbild. Leipzig, 1856. 8vo.

——— Franz von Assisi. Ein Heiligenbild. Leipz., 1856. 8vo.

Beets, N., De Aneae Sylvii, qui postea Pius Papa II, morum mentisque mutationis rationibus. Haarl., 1839. 8vo.

Vast, H., Le cardinal Bessarion, 1403—1472. Etude s. la Chrétienté et la renaissance vers le milieu du XVe siècle. Par., 1878. 8vo.

Taxae cancellariae apost. et taxae sacrae poenitent. apost. Dat is, Schattinge vande Cancellarie en Penitentiekamer van den Paus van Romen. Nae 't ex. van Leo X. 1514. 's Hert., 1664. 8vo.

(STENIUS, N.), De Regels en Besluyten Van het Concili van Trente van nieuws overgezet uyt den Lat. druk. Door N. S. P. A. Antw., 1657. 8vo.

Canones et decreta Concilii Tridentini. Romae (Lips.), 1846. 8vo.

BUNGENER, F., Histoire du concile de Trente. Par., 1847. 2 dln. 8vo.

LIMBORCH, P. A., Historia Inquisitionis. Cui subj. liber sententiarum inquisitionis Tholosanae 1307—1323. Amst., 1692. fol.

LLORENTE, J. A., Oordeelk. geschied. der Spaansche Inquisitie, bijeengebr. uit de archieven van den H. Raad d. Inquisitie en uit die der prov. regtbanken van het H. officie. Uit het Spaansche H.S. in het Fransch vert. d. A. PELLIER. Uit het Fransch (d. H. v. LIL.) Amst., 1821—23. 3 dln. M. Aanh. 8vo.

—————— Verkorte geschied. der Spaansche Inquisitie enz., bew. d. L. GALLOIS. Met aanh. N. h. Fr. en Hoogd. Fran., 1825. 8vo.

Geschiedkundige beschouwing der monnikenorders en kloosters. N. h. Hoogd. bew. d. J. C. A. SANDER. Haarl., 1822. 2 dln. 8vo.

JORDAN, S., De Jesuitenorde, haar oorsprong, inrigting, bedoelingen en leer, uit het eigen wetboek der orde geschetst. Vrij naar het Hoogd. en met eene uitv. schets van de geschied. d. Jesuitenorde vermeerderd. Amst., 1840. 8vo.

WEBER, C. J., Die Jesuiten, ihre Lehre und ihr Wirken in Kirche, Staat und Familie. Cöln, 1874. 8vo.

CASTAGNARY, Les Jésuites devant la loi française. Par., z. j. 12mo.

CARACCIOLI, L. A. DE, Beschrijv. van het leven en de gevoelens van Clemens XIV, (Ganganelli). U. h. Fransch. Rott., 1778. 8vo.

CLEMENS XIV, (Ganganelli), Brieven. U. h. Fr. Amst., 1777. 3 dln. 8vo.

—————— Seine Briefe und seine Zeit. Vom Verfasser der Röm. Briefe. Berl., 1847. 8vo.

—————— Uitgeleezene gedagten, verz. uit deszelfs brieven en redenv. Amst., 1779. 8vo.

—————— Hetzelfde. Amst., 1781. 8vo.

RENNENKAMPFF, A. v., Iets omtrent Z. H. Paus Pius VII. U. h. Hoogd. Dev., 1816. 8vo.

HASE, K., Der Papst und Italien. Eine Neujahrsbetrachtung. Leipz., 1861. 8vo.

WALLON, J., La cour de Rome et la France. Par., 1874. 8vo.

JANUS, Der Papst und das Concil. Eine weitere Neubearbeitung der in der Augsb. Allg. Zeitung erschien. Art. Das Concil u. die Civiltà. Lpg., 1869. 8vo.

QUIRINUS, Römische Briefe vom Concil. München, 1870. 4 stn. 8vo.

OLLIVIER, E., L'église et l'état au concile du Vatican. Par., 1879. 2 dln. 8vo.

CAMPELLO, H. DE, Notice autobiograph. justifiant sa sortie de l'église papale. Neuch., 1881. 8vo.

SALAZAR, J. T. DE, Anamnesis s. commemoratio omnium Sanctorum Hispanorum, pontificum, martyrum, confessorum, virginum, viduarum, ac sanctarum mulierum. Ad ord. et meth. Martyrologii Romani. Cum notis apodicticis. Lugd., 1651—59. 6 dln. 3 bdn. fol.

HUSS, JOH., et HIER. PRAGENSIS, Historia et monumenta. Recensita omnia juxta ant. anni 1558 edit. Norimbergensem J. Montani et U. Neuberi. Acc. huic ed. indices novi locupletiss. 1715. 2 dln. fol.

HORST, D. G. V. D., De Hussi vita praes. illius condemnati causis. Amst., 1837. 8vo.

BOD, P., Historia Hungarorum ecclesiastica, inde ab exordio N. T. ad nostra usque tempora ex monumentis partim editis, partim vero ineditis, fide dignis, collecta studio et labore ed. L. W. E. RAUWENHOFF (post. Rauwenhoffii ob. J. J. PRINS), adj. C. SZALAY. Lugd. Bat., 1888—90. 3 dln. 8vo.

GILLES, P., Kerckelijcke Historie vande Geref. Kercken, vergadert in eenighe Valeyen van Piedmont en haere nagebueren, eertijds genaemt Waldensen. Mitsg. een aanhanghsel over 't laatste bloedbadt des Jaars 1655. U. h. Fr. vert. d. G. V. BREEN. Amst., 1658. 4to.

JAS, P., De Valdensium secta ab Albigensibus bene distinguenda. Lugd. Bat., 1834. 4to.

PERK, M. A., Der Waldenzen glorierijke terugkeer in hunne valleien, 16—27 Aug. 1689 herdacht. Arnh., 1889. 8vo.

RIDDER, J. H. DE, Een Waldenzisch nationaal feest. Z. pl. n. j. 8vo. Overdruk.

VEDER, G. R., De Anselmo Cantuariensi. Lugd. Bat., 1832. 8vo.

FRANCK, G. F., Anselm von Canterbury. Tüb., 1842. 8vo.

SCHMIDT, C., Johannes Tauler von Strassburg. Beitr. z. Gesch. d. Mystik u. des relig. Lebens im XIV. Jahrh. Hamb., 1841. Met pl. 8vo.

ULLMANN, C., Reformatoren vor der Reformation, vornehml. in Deutschland u. den Niederlanden. Hamb., 1841—42. 2 dln. 8vo.

RITSCHL, A., Die Entstehung d. altkatholischen Kirche. Eine kirchen- u. dogmengeschichtl. Monographie. 2e Auflage. Bonn, 1857. 8vo.

ULLMANN, C., en A. HAUBER, Gedachten over de Duitsch-Kath. beweging. M. eene voorstelling van de geschied. d. R. K. kerk d. A. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1845. 8vo.

KRUIJF, E. F., Geschiedenis van het Anglo-Katholicisme. Leid., 1873. 8vo.

PLATOW, De tegenwoord. staat der Grieksche kerk in Rusland Uit de Slavon. in de Eng. taal overgezet. M. inleid. over de kerkel. inrigtingen in Rusland en een Aanhangsel betr. de Russ. dissenters d. Rob. PINKERTON. Haarl., 1817. 8vo.

HERVORMING. — PROTESTANTSCHE KERK.

SECKENDORF, V. L. v., Uitvoeringen onpartijdige historie der Reformatie door Martin Luther en and. voortreflijke mannen, zedert 1515. Verduitscht en vermeer. d. E. FERICHIUS, waar bij gevoegt is de Medalische historie d. Reformatie. Delft, 1730. 3 dln. Met pl. fol.

GERDES, D., Historia reformationis s. Annales evangelii seculo XVI. passim per Europam renovati doctrinaeque reformatae. Gron., 1744—52. 4 dln. 4to.

MULLER, J. G., Gedenkwaardigheden uit de geschied. der kerkhervorming. U. h. Hoogd., m. bijv. van den vertaler. Utr., 1809—11. 2 dln. 8vo.

MUNTING, W. N., Bijzonderheden uit de tijden der hervorming. Utr., 1815. 8vo.

YPEY, A., Beknopte geschied. van de hervorming der Christel. kerk in de 16e eeuw. Gron., 1817. 8vo.

MERLE D'AUBIGNÉ, J. H., Histoire de la réformation du seizième siècle. Par., 1835—41. 3 dln. 8vo.

HAGENBACH, K. R., Het wezen en de geschiedenis der Hervorming, voorn. in Duitschland en Zwitserland, in verband met de verschijnselen van onzen tijd. U. h. Hoogd. d. J. J. LE ROY. Met Aanth. 8vo. Rott., 1836—45. 10 dln.

REINHARD, F. V., De kerkhervorming der 16e eeuw, in haar beginsel, enz. U. h. Hoogd. Amst., 1842. 8vo.

BRETSCHNEIDER, K. G., De kerkhervorming in Duitschland geschiedk. geschetst. Vrij naar het Hoogd. (d. J. P DE KEYZER.) Utr., 1844. 8vo.

MARHEINEKE, P., Die Reformation, ihre Entstehung u. Verbreitung in Deutschland. Berl., 1846. 8vo.

——————— Hetzelfde werk, n. h. Hoogd., m. aanteek. en een vervolg beh. de Hervorming in Nederland, d. E. B. SWALUE. Amst., 1847. 8vo.

HAAR, B. TER, De geschiedenis der Kerkhervorming in tafereelen. Nieuwe uitg. Amst., 1854. 8vo.

ROTERMUND, H. W., Geschied. v. de geloofsbelijdenis der Protest. op den Rijksdag te Augsburg in 1530 overgeg. U. h. Hoogd. Dev., 1829. 8vo.

Monument van het 300jarig bestaan der onveranderde Augsburgsche geloofsbelijdenis (Uitg. d. J. C. A. SANDER.) Haarl., 1830. fol.

PAAUW, A., Europa's Lutherdom d. i. beschrijvinge hoedanig de leere der onveranderde Augsb. geloofsbelijdenis na de dood van Luther in Europa is uitgebreid. Amst., 1743. 4to.

WYLIE, J. A., De geschiedenis van het protestantisme, op nieuw verhaald. Voor Nederland vrij bewerkt d. C. P. HOFSTEDE DE GROOT. Amst., 1876—81. 3 dln. Met platen. 4to.

VILLERS, C., Proeve over den geest en invloed der kerkel. Hervorming van Luther. U. h. Fr. (d. H. EWIJK.) Haarl., 1805. 8vo.

BOON, A., De duplici principio, unde in ecclesia emendada exierunt saec. XVI reformatores. Gron., (1839.) 8vo.

LEULIETTE, J. J., Verhand. over den invloed der kerkel. hervorming in de 16e eeuw (U. h. Fr. d. H. EWIJK.) Amst., 1806. 8vo.

SAYOUS, A., Etudes littér. s. l. écrivains français de la Réformation. 2e éd. Par., 1854. 2 dln. 8vo.

Vitae quatuor reformatorum: Lutheri a MELANCHTHONE, Melanchthonis a CAMERARIO, Zwinglii a MYCONIO, Calvini a THEOD. BEZA conscriptae. Praef. est A. F. NEANDER. Berol., 1841. 8vo.

Leven, bedrijven en gevoelens van Mart. Luther. U. h. Hoogd. d. G. H. REICHE. Utr., 1797. 8vo.

LUBLINK WEDDIK, B. T., Het leven en bedrijf van M. Luther. Amst., 1838—39. 2 dln. 8vo.

GOUDSCHAAL, U. P., Gods leidingen met Luther. Gron., 1842. 8vo.

CREUZER, F., Luther, 1483—1546, und Grotius, 1583—1645, oder Glaube und Wissenschaft. Heid., 1846. 8vo.

GELZER, H., De Hervorming van Luther, beschouwd en beoordeeld. Uitg. d. P. HOFSTEDE DE GROOT. 's Grav., 1854. 8vo.

SCHENKEL, D., Luther u. seine Kampfgenossen. Eine Beleuchtung d. Luther-Denkmals in Worms im Lichte uns. Zeit. Lahr, 1868. 8vo.

LANG, H., Martin Luther, ein religiöses Charakterbild. Berl., 1870. 8vo.

KÖSTLIN, J., Luther's Leben. Met authentischen Illustrationen: 59 Abbildungen im Text und 6 Beilagen. Leipz., 1882. 8vo.

LOMAN, A. D., Luther, 1483—1883. Gedachten en beschouwingen naar aanl. van het 4e eeuwfeest van des Hervormers geboorte. Amst., 1883. 8vo. Overdruk.

GALLE, F., Versuch einer Charakteristik Melanchthons als Theologen und einer Entwickelung seines Lehrbegriffs. Halle, 1840. 8vo.

NITZSCH, K. J., Vorträge üb. P. Melanchthon; die Religion als beweg. Macht. Berl., 1855. 8vo.

PLANCK, A., Melanchthon, praeceptor Germaniae. Eine Denkschrift zur 3en Säkularfeier seines Todes. Nördl., 1860. 8vo.

DIEST LORGION, E. J., Een beeld van Melanchton, den meest evangelischen der kerkhervormers. Haarl., 1860. 8vo.

NISARD, D., Renaissance et réforme. (Erasme. — Th. Morus. — Mélanchthon.) Par., 1877. 2 dln. 8vo.

KAWERAU, G., Johann Agricola von Eisleben (1494—1566). Ein Beitrag z. Reformationsgeschichte. Berl., 1881. 8vo.

GROTE, L., Wolfg. Musculus en zijn tijd. Eene bijdrage tot de geschied. der kerkherv. N. h. Hoogd. d. I. PRINS. Amst. 1856. 8vo.

MARONIER, J. H., Het inwendig woord. Eenige bladzijden uit de geschiedenis der Hervorming. Amst., 1890. 8vo.

BENRATH, K., Bernardino Ochino von Siena. Ein Beitrag zur Geschichte der Reformation. Mit Original-Dokumenten. Leipz., 1875. 8vo.

TICHLER, J., De indole sacrorum emendationum a Zwinglio instit. rite diiudicando. Traj. ad Rh., 1827. 8vo.

HOTTINGER, J. J., Leven en daden van den Zwitserschen kerkhervormer U. Zwingli. Naar het Hoogd. Amst., 1844. 8vo.

CHRISTOFFEL, R., Huldr. Zwingli. Leben und ausgewählte Schriften. Elberf., 1857. 8vo. Met portret.

EGLI, E., Die Züricher Wiedertäufer zur Reformationszeit. Nach den Quellen des Staatsarchivs dargestellt. Zurich, 1878. 8vo.

CÉLERIER, De kerkhervorming te Genève, in tafereelen. N. h. Fr. d. P. HOFSTEDE DE GROOT. Gron., 1853. 8vo.

Leven, gevoelens en bedrijven van Calvijn. U. h. Hoogd. d. G. H. REICHE. Utr., 1796. 8vo.

HENRY, P., Das Leben Johann Calvin's. Ein Zeugniss für die Wahrheit. Hamb., 1846. Met portret. 8vo.

BUNGENER, F., Calvin, sa vie, son oeuvre et ses écrits. Par., 1862. 8vo.

KLINKENBERG, W. F. K., Kalvijn en het Kalvinisme. (Rede) Leeuw., (1886) 8vo.

ALWOERDEN, H. v., Historie van Michael Servetus den Spanjaart, best. in een omstandig verhaal van zijn gansche leven, geschreven boeken enz. U. de Lat. en andere talen verduitscht. Rott., 1729. 4to.

Correspondance des réformateurs dans les pays de langue française, (1512—1542), recueillie et publiée avec d'autres lettres relatives à la réforme et des notes histor. et biogr. p. A. L. HERMINJARD. Genève, 1878—86. 7 dln. 8vo.

CURTIIS, K., De Batholomeusnacht van 1572 beschouwd in desz. aanleiding en gevolgen voor de godsdienst der Kerk in Frankrijk. U. h. Hoogd. m. aanm. d. W. N. MUNTING. Dordr., 1827. 8vo.

BENOIT, E., Histoire de l'édit de Nantes, cont. les choses les plus remarquables qui se sont passées en France avant et après sa publication et princ. les contraventions, autres injus-

tices, que les Reforméz se plaignent d'y avoir souffertes jusques à l'édit de révocation en Oct. 1685. Delft, 1693—95. 3 dln. in 4 bdn. 4to.

BENOIT, E., Historie der Gereform. kerken van Vrankrijk, bijzonderlijk sed. het herleven van het Edict van Nantes, 1599. Mitsg. een verhaal van alle de vervolgingen enz. Amst., 1696. 2 dln. fol.

AYMON, J., Tous les Synodes nationaux des églises reformées de France, auxquels on a joint des mandemens roiaux et plusieurs lettres politiques sur ces matières synodales. La Haye, 1710. 2 dln. 4to.

COQUEREL, C., De kerken der woestijn of geschied. van de verdrukking der protestanten in Frankrijk, van het einde der regering van Lodewijk XIV tot op de Fransche omwenteling. U. h. Fransch vert. (d. C. H. v. HERWERDEN Hz.) Gron., 1844—46. 2 dln. 8vo.

GRANDPIERRE, J. H., Tristesse et consolation, ou l'Evangile prêché sous la croix. Par., 1839. 8vo.

VULLIET, A., Scènes de la révocation de l'édit de Nantes, 1685. Laus, (1885.) 8vo.

WAGENER, J. H. C., Geschied. en oorsprong der oudste Protest. kerk in België (Maria Hoorebeke, Maeter en Etichove. Rott., 1885. 8vo.

BURNET, G., Historie van de reformatie der kerke van Engeland. U. h. Eng. Amst., 1686. 2 dln. 4to.

STUART, G., De hervorming van den godsdienst in Schotland. U. h. Eng. Leyd., 1782. 8vo.

Geschichte der evang. Kirche in Ungarn, vom Anfange d. Reformation bis 1850 mit Rücksicht auf Siebenburgen. M. Einl. von MERLE D'AUBIGNÉ. Berl., 1854. 8vo.

SPRENGER VAN EYK, J. P., De martelaars der protest. kerken van Hongarije, in de 17e eeuw. Dordr., 1845. 8vo.

Historie der oude en nieuwe Hernhutsche secte en van derz. grondlegger N. L. Graaf van Zinzendorf enz. geschetst en beoordeeld. Amst., 1802. 8vo.

(ELSNER, G. M.), Memorie wegens de Herrnhuthers en hunne leere, zoo in 't gemeen, als in 't bijzonder te Zeist. Gedr. naar de Copy van Utrecht. Amsterdam, 1750. 4to.

WITKOP, J., De evang. broedergem. der Hernhutters in oorsprong, aard en werking beschouwd. Gron., 1841. 8vo.

ROENTGEN, P. H. A., Kort overzigt van de geschied. en inrichting der evang. broederkerk. Nijk., 1863. 8vo.

DÜNTZER, H. C., Chr. Kaufmann, der Apostel der Geniezeit. und der Herrnhutische Arzt. Ein Lebensbild. Lpg., 1882. 8vo.

Alphabet. Naamlijst der voornaamste ketteren en vreemde gezindheden, nevens eene beschrijving der Albigensen, Waldensen, Boheemsche Broeders, enz. Met een Aanh. der bijzondere Parthyen en voornaamste Geestel. Orders in de R.-C. Kerk. Met aanm. door J. A. D. Dordr., 1751. 8vo.

BAUR, F. C., Kirchengeschichte der neueren Zeit von der Reformation bis zum Ende des XVIII. Jahrh. Herausg. v. F. F. BAUR. Tub., 1863. 8vo.

LECHLER, G. V., Geschichte der Presbyterial- und Synodalverfassung seit der Reformation. Leid., 1854. 8vo.

YPEY, A., Geschiedenis van de kristelijke kerk in de achttiende eeuw. M. Aanh. Utr., 1797—1815. 12 dln. in 15 stn. 8vo.

Hierbij: A. STOLKER, Onontbeerlijke bijlage tot de Gesch. d. Krist. kerk in de 18e eeuw van A. Ypey in drie brieven over de geschied. en leer d. Remonstr. en hunne laatste pogingen tot vereen. d. Protest. Leyd., 1810.

HOSSBACH, W., Philipp Jakob Spener u. seine Zeit. Eine kirchenhist. Darstellung. Berl., 1828. 2 dln. 8vo.

STELLING, H., Het leven van Joh. Heinr. Jung gen. Hendr. Stilling. U. h. Hoogd. 2e uitg. Amst., 1828. 2 dln. 8vo.

SALIS, U. v., Bildergallerie der Heimweh-Kranken. Zürich, 1803—27. 3 dln. 8vo.

SCHUBERT, G. H., Het nuttig leven van J. F. Oberlin, pred. in het Steendal in den Elsas. U. h. Hoogd. Dev., 1839. 8vo.

BODEMANN, F. W., Joh. Fr. Oberlin, Pfarrer in Steinthal. Nach seinem Leben und Wirken darg. Stuttg., 1855. 8vo.

NIPPOLD, F., Handbuch der neuesten Kirchengeschichte seit der Restauration von 1814. Bevorwortet von R. ROTHE. 2e Aufl. Elberf., 1868. 8vo.

WOHLFARTH, J. F. T., Die Reformation d. evang. Kirche des 19. Jahrh. vom Standpunkte d. Christenthums, d. Geschichte des Rechtes, d. Moral u. Politik u. s. w. Rudolst., 1846. 8vo.

HOEVEN JR., A. DES AMORIE V. D., Herinneringen van mijne academiereis (in Duitschland) in 1843. Leeuw., 1845. 8vo.

SCHAFF, P., Duitschland. Zijne hoogescholen, godgeleerdheid en godsdienstig kerkelijke toestand; ben. schetsen van Neander, Tholuck, Olshausen, Hengstenberg, Twesten, Nitszch, Müller, Ullmann, Rothe, Dorner, Lange, Ebrard, Wichern en and. beroemde Duitsche godgeleerden van den tegenw. tijd. U. h. Eng. vert. d. D. HARTING. Utr., 1858. 8vo.

LANG, H., Die christl. Kirche. Winterth., 1865. 8vo. Overdruk.

MESTRAL, A. DE, Tableau de l'église chrétienne au XIXe siècle. Laus., 1870. 8vo.

Verhandlungen des dreizehnten deutschen evang. Kirchentages zu Altenburg im Sept. 1864. Herausg. v. W. NOËL. Berl., 1864. 8vo.

LUTHARDT, C. E., K. F. A. KAHNIS u. B. BRÜCKNER, Die Kirche nach ihrem Ursprung, ihrer Geschichte, ihrer Gegenwart. Vorträge. Leipz., 1865. 8vo.

COHEN STUART, M., Verslag van de vijfde alg. Vergadering, der Evangelische Alliantie geh. te Amsterdam, 18—27 Aug. 1867. Rott., 1867. 8vo.

——— ——— Gedenkboek van de zesde alg. vergadering der Evang. Alliantie in Amerika, geh. te New-York in Oct. 1873. Amst., 1874. 8vo.

HOLTZMANN, H., Sonst und jetzt in Kirche und Theologie. Ein Rückblick auf die letzten hundert Jahre. Karlsr., 1874. 8vo.

NEDERLANDSCHE KERKGESCHIEDENIS.

Archief voor kerkelijke geschiedenis, inzond. van Nederland. Verz. d. N. C. KIST en H. J. ROYAARDS. Leyd., 1829—40. Met Reg. 11 dln. 8vo.

Nederlandsch Archief voor Kerkelijke geschiedenis, uitg. door N. C. KIST en H. J. ROYAARDS. Leid., 1841—49. 9 dln. 8vo.

Archief voor Nederlandsche Kerkgeschiedenis, onder redactie van J. G. R. ACQUOY en H. C. ROGGE. 's Grav., 1884—93. Dl. I—IV, 2. 8vo.

SEPP, C., Geschiedkundige nasporingen. Leid., 1872, 73, 1e en 2e stuk. 8vo.

Geschiedenis der Christel. kerk in Nederland, in tafereelen.

Onder red. v. B. TER HAAR, W. MOLL en and. Amst., 1864—69. 2 dln. Met staalplaten. 4to.

DIEST LORGION, E. J., Geschiedenis van de invoering des Christendoms in Nederland. Leeuw., 1842. 8vo.

——————— Bonifacius. Gron., 1855. 8vo.

(HEUSSEN, H. F. v.,) Batavia sacra sive res gestae apostolicorum virorum qui fidem Bataviae primi intulerunt Brux., 1714. fol.

ROYAARDS, H. J., Geschiedenis der invoering en vestiging van het Christendom in Nederland. 3e vermeerd. en verb. uitg. Utr., 1844. 8vo.

——————— Geschiedenis van het gevestigde Christendom en de Christel. kerk in Nederland ged. de middeleeuwen. Utr., 1849, 53. 2 dln. 8vo.

MOLL, W., Kerkgeschiedenis van Nederland vóór de hervorming. Arnh. en Utr., 1864—71. 2 dln. met Registers. 6 bdn. 8vo.

BEKA, J. DE, et W. HEDA, De episcopis Ultraiectinis recogn. et notis hist. ill. ab A. BUCHELIO. Acc. L. HORTENSII Secessionum Ultraj. ll. et SUFFR. PETRI Appendix ad Hist. Ultr. Utr., 1643. fol.

RÖMER, R. C. H., Geschiedk. overzigt van de kloosters en abdijen in de voorm. graafschappen van Holland en Zeeland. Leid., 1854. 2 dln. 8vo.

SPENGLER, F. R., Geschiedenis van het klooster St. Agatha. Utr., 1863. Met platen. 8vo.

DELPRAT, G. H. M., Verhand. over de broederschap van G. Groote en over den invloed der Fraterhuizen op den wetensch. en godsd. toestand voorn. van de Nederl. na de XIVe eeuw. Utr., 1830. 8vo.

SCHOLTZ, J. G. L., Thomae a Kempis sententia de re christ. cum Ger. Magni et Wesseli Gansfortii sententiis comp. Gron., 1839. 8vo.

Historie van Broer Corn. Adriaensen van Dordrecht, Minrebroeder binnen Brugge. Nevens sijne wonderlijke sermoonen. Amst., 1698. 2 dln. 8vo.

BRANDT, G., Kort verhaal van de Reformatie en oorlog tegen Spanje in en omtrent de Nederlanden tot MDC. Uyt versch.

geloofwaardige historien en authent. stukken onpàrtijdiglijk bij een gestelt. 4e druk. Utr., 1730. 8vo.

De eerste druk verscheen in 1657.

Bijgebonden: Onpartijdig Chronyxken der voornaamste Nederl. geschied., zoo kerckelijk als politijcq, t'zedert den Jaar 1600. 5e druk, merkelijk vermeerd. en voltrokken tot 1700. Utr., 1730.

BRANDT, G., Historie der Reformatie, en and. kerkelijke geschiedenissen in en omtrent de Nederlanden. Met een. aent. en aenmerk. Naerder oversien, merkelijk vermeerd. (en vervolgd tot 1600.) Amst. en Rott., 1671—1704. 4 dln. 4to.

Het bekende Spotdicht op de Synode hierbij ingeplakt. (Dl. III bl. 420).

———— Hetz. met den 2en druk van het eerste deel. Rott., 1674—1704. 4 dln. 4to.

RUYL, H., G. Brandt's stoute geveynstheyt en liefdeloose geest vertoont in sijn boeck gen. de Historie d. Reformatie. Amst., 1676. 4to.

Bijgebonden: G. BRANDT, Verantwoording tegens de beschuldigingen van H. Rulaeus. Amst., 1676. — H. Ruyl, Verdediginge van de waerheydt sijner beschuldigingen tegen G. Brandt. Amst., 1676.

LEYDEKKER, J., Eere van de nationale Synode van Dordregt voorgestaan en bevestigd tegen de beschuldingen van G. Brand, in sijn Hist. der Reformatie. Amst., 1705, 7. 2 dln. 4to.

MONTIJN, C. G., Geschiedenis der Hervorming in de Nederlanden. 2e druk, uitg. d. B. ter Haar. Arnh., 1868. 2 dln. 8vo.

MOORREES, F. D. J., Geschiedenis der Kerkhervorming in Noord-Nederland. Arnh., 1870. 8vo.

HOOP SCHEFFER, J. G. DE, Geschiedenis der kerkhervorming in Nederland, van haar ontstaan tot 1531. Amst., 1873. 2 dln. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, C. P., Honderd jaren uit de geschied. der hervorming in de Nederlanden, 1518—1619. Leid., (1883.) 8vo.

YPEY, A., en I. J. DERMOUT, Geschiedenis der Nederlandsche Herv. kerk. Met aanteekeningen. Breda, 1819—27. 6 dln. 8vo.

KEMP, C. M. V. D, De eere der Nederl. Herv. kerk gehandhaafd tegen Ypey en Dermout. Rott., 1830—33. 3 dln. 8vo.

BROES, W., De Engelsche Herv. Kerk, ben haren invloed op onze Nederl., van den tijd der Hervorming aan. Delft, 1825. 2 dln. 8vo.

DIEST LORGION, E. J., Geschiedenis van de kerkhervorming in Friesland. Leeuw., 1842. 8vo.

ROYAARDS, H. J., Geschiedenis der hervorming in de stad Utrecht. Met eene bijdrage over den oorsprong der Waalsch-Herv. gemeente te Utrecht, 1583—1598. Leid., 1847. 8vo.

MEINERS, E., Oostvrieschlandts kerkelijke geschiedenisse of verhaal van het gene nopens de kerkelijke bijzonder te Emden, is voorgev. zedert 1519. Gron., 1738, 39. 2 dln. 8vo.

MUURLING, G., Comment. hist. theol. de Wesseli Gansfortii cum vita tum meritis in praeparanda sacrorum emendat. in Belgio Sept. Pars prior. Traj. ad Rh., 1831. 8vo.

——————— De Wess. Gansfortii Germani theologi, principiis atque virtutibus, etiamnunc probandis et sequendis. Amst., 1840. 8vo.

LONG, Is. LE, Kort histor. verhaal van den eersten oorsprong der Nederl. Geref. Kerken onder 't kruys; beneffens alle derselver leer- en dienstboeken soo van de Nederd. als Fransche gemeentens en derselver veranderingen, tot de Reformatie. Met oorspr. stukken voorsien. Amst., 1751. 4to.

(HAEMSTEDE, A.), De historie der martelaren, die om het getuygenisse der Euang. waerheyt haer bloet gestort hebben, van de tijden Christi af tot den jare 1685 toe. Niet alleen in dese Nederlanden, maer oock in Vranckrijck, Engelandt, Schotlandt, Spanjen, Italien, Duytschlandt, America en and. landen Op nieuw oversien, verbetert en vermeerdert door J. G. O. (J. GYSIUS.) Amst., 1671. Met pl. fol.

GNAPHAEUS, G., De eerste Hollandsche martelaer, ofte historie van het lijden ende de doodt aengedaen Jan de Backer om de belijdenisse van de Evang. waerheyt in 's Gravenhage verbrandt in 1525. In 't Nederduyts vert. d. J. VERWEY. Leyd., 1652. 16mo.

ROODHUIJZEN JR., H., Het leven van G. Gnapheus een' der eerste hervormers in Nederland. Amst., 1858. 8vo.

HERWERDEN C. WZN., C. H. VAN, Het aandenken van Hendrik van Zutphen vernieuwd. Gron., 1840. 8vo.

MOLL, W., Angelus Merula, de hervormer en martelaar des geloofs. 1530—1557. Amst., 1851. 8vo.

COHEN STUART, M., Het sterven van Angelus Merula. Z. pl. of jaar. 8vo. Overdruk.

WATER, W. TE, Tweede eeuwgetijde van de geloofsbelijdenisse der Geref. kerken van Nederlant. In een hist. verhael van derz. opstellers, goetkeurders, verdedigers, enz. Middelb., 1762. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. v., Eene bladzijde uit de geschiedenis der Nederlandsche geloofsbelijdenis met de oorspr. bescheiden, 1561—1861. 's Grav., (1861). 8vo.

Oeconomica Christiana. Summa der godliker scrifturen. Het oudste Nederl. verboden boek, 1523, toegel. en uitg. d. J. J. v. TOORENENBERGEN. Leid., 1882. 8vo.

Hierbij: P. HOFSTEDE DE GROOT, Bijdr. tot de innerlijke geschied. der kerkhervorming in de 16e eeuw in Nederland. (Naar aanleid. van bovenstaand werk.) ('s Grav.,) 1882, 83. 2 stn. Overdr.

LANGERAAD, L. A. v., Guido de Bray. Zijn leven en werken. Bijdr. tot de geschied. van het Zuid-Nederl. Protestantisme. Zierikzee, 1884. 8vo.

Bescheiden, aangaande de kerkhervorming in Vlaanderen. Uitgeg. d. H. Q. JANSSEN. Utr., 1877. 8vo.

WIARDA, J., Huibert Duifhuis, de prediker van St. Jacob. Amst., 1858. 8vo.

PIJPER, F., Jan Utenhove. Zijn leven en zijne werken. Leid., 1883. 8vo.

IPEREN, J. VAN, Hist. redenvoering bij het ontdekken der gedenknaalde, opgericht ter eere van Joan. v. Miggrode, den eersten kerkhervormer van Zeeland. Amst., 1774. 8vo.

STAATS EVERS, J. W., Johannes Fontanus. Arnhem's eerste predikant (1577—1615) en zijn tijd. Arnh., 1882. 8vo.

Archives of the London-Dutch church. Register of the attestations or certificates of membership, confessions of guilt, certificates of marriages, betrothals, publications of banns etc. etc., preserved in the Dutch reformed church, Austin Friars, London, 1568—1872. Ed. by J. H. HESSELS. Lond., 1892. 8vo.

RUYTINCK, S., CAESAR CALANDRINUS en AEMIL. V. CULENBORGH, Gheschiedenissen en handelingen die voornemelick aengaen de Nederduytsche natie ende gemeynten, wonende in Engelant ende int bysonder tot London. Uitg. d. J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1873. 2 dln. 8vo.

Kerkeraadsprotocollen der Hollandsche gemeente te Londen, 1569—1571. Uitg. d. A. KUYPER. Utr., 1870. 8vo.

Acten van de colloquia der Nederlandsche gemeenten in Engeland, 1575—1609 en 1612—1624. Met een aanh., bevatt. extract-acten tot 1706. Uitg. d. J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1872, 75. 2 stn. 8vo.

Handelingen van den kerkeraad der Nederlandsche gemeente te Keulen, 1571—1591. Uitg. d. H. Q. JANSSEN en J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1881. 8vo.

Brieven uit onderscheidene kerkelijke archieven. (Emden, Delft, Keulen enz.) Verzameld en uitgeg. d. H. Q. JANSSEN en J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1877—84. 6 stn. 5 dln. 8vo.

Acta van de Nederlandsche Synoden der 16e eeuw. Verzameld en uitgeg. d. F. L. RUTGERS. Utr., 1889. 8vo.

Acten van classicale en synodale vergaderingen der verstrooide gemeenten in het land van Cleef, Sticht van Keulen en Aken, 1571—1589. Uitgeg. d. H. Q. JANSSEN en J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1882. 8vo.

Stukken betreffende de diaconie der vreemdelingen te Emden, 1560—1576. Uitgeg. d. J. J. v. TOORENENBERGEN. Utr., 1876. 8vo.

GEESINK, W., Calvinisten in Holland. F. Junius, 1545—1602. P. Plancius, 1552—1622. C. Geselius, 1583—1614. De doleerende kerk van Rotterdam, 1611—1618. Rott., 1887. 8vo.

MOORREES, F. D. J., Dirck Vz. Coornhert, notaris te Haarlem, de libertijn, bestrijder der Gereform. predikanten ten tijde van Prins Willem I. Levens- en karakterschets. Schoonhoven, 1887. 8vo.

NABER, J. C., Calvinist of libertijnsch? 1572—1631. Utr., 1884. 8vo.

HOORN, S. A. v. D., Prins Maurits als beschermer der verdrukte Gereformeerden. Rott., 1884. 8vo.

HALES, J., en W. BALCANQUAL, Korte historie van het Synode van Dordrecht, vervatende eenige aanm. en noyt voorhenen ontdekte bijzonderheden in brieven aen Dudley Carlton. Vert. uyt het Eng. (d. P. v. LIMBORCH.) ter Goude, 1671. 12mo.

HALESIUS, J., Historia Concilii Dordraceni. J. L. MOSHEMIUS ex Angl. sermone Lat. vertit., variis observat. et vita Halesii auxit. Hamb., 1724. 8vo.

Korte Historie van de Synode nationaal, geh. binnen Dortrecht in 1618 en 1619. Uit echte gedenkstukken en geloofw. schrijveren opgemaakt door den Procureur van de vaderl. kerke. Arnh., 1776. 8vo.

GLASIUS, B., Geschiedenis der Nationale Synode, in 1618—1619 geh. te Dordrecht, in hare voorgeschiedenis, handelingen en gevolgen. Leid., 1860—61. 2 dln. 8vo.

KEMP, C. M. v. D., Geschiedenis der Nat. Syn. volgens de

beschrijving van B. Glasius, naar de waarheid der historie beoordeeld en veroordeeld. Rott., 1860—61. 3 stn. 8vo.

Acta Ofte Handelingen des Nat. Synodi ghehouden door authoriteyt der Staten Gen. der Vereen. Ned. tot Dordrecht, Ao 1618 ende 1619. Hier comen oock bij de volle oordeelen vande vijf Artijckelen. Dordr., 1621. 4to.

GRAF, M., Beyträge z. Kenntniss der Geschichte der Synode von Dordrecht. Aus W. Meijer's u. J. J. Breitinger's Papieren gezogen. Basel, 1825. 8vo.

(LIEUWES, A. J.), Bloemlezing. Geschiedk. minder alg. bekende bijzonderheden betr. de Nat. Syn. te Dordrecht in 1618 en 1619. Verz. en bewerkt d. GAMMA DER VINEN. Gron., 1835. 8vo.

BÖHL, E., Bladen ter herinnering aan de Dordrechtsche Synode, 250 jaren na hare tezamenkomst. Uit h. Hoogd. d. W. E. M. ENGELBERTS. 's Grav., 1869. 8vo.

Kerkelijk Handboekje, zijnde een kort uittreksel van de voorn. actens der Nat. en Prov. Synoden, betr. op de zuiverheit der leere, enz. Alsmede de post-acta of Nahandelingen van het Nat. Syn. van Dordrecht 1618 en 1619. 5e druk, Dordr., 1794. 8vo.

TUUK, H. E. v. D., Johannes Bogerman. Gron., 1868. 8vo.

TEELINX, C. E., Een corte belijdenisse des geloofs: voorm. schriftel. overghegeven den kerken-raedt binnen Ziericzee. 5e druck. Amst., 1625. 8vo.

Achterin: W. TEELLINCK, Lvst-hof der Christel. gebeden. — Hoeveel des geestes om allerley boos onkruyt (uit) het hofken onses herten uyt te roeijen. — Corte t'samensprekinge leerende hoe wij moeten bidden enz. Vliss., 1635.

(STUPPA, P., of STOUPPE), De godsdienst der Hollanders, vertoont in verscheide brieven enz. Uit de Fransche taal. Amst. (Leid.), 1674. 4to.

Bijgebonden: Grondig bericht van de godsdienst der Hollanders, strekkende tot wederlegging van bovenst. Daar bij gevoegt is wat de eigentlijke oorzaak van de Fransche oorlog tegen Hollant is enz. U. h. Hoogd. Amst. 1674.

HOFSTEDE, P., Apologie (met 2 vervolgen) tegen de lasterende nieuwspapieren en and. schriften van dezen tijd; benevens een noodwendig berigt, aang. zekere correspondentie, met wijlen den Heer Barueth te Dordrecht. Doormengd met veelerleije aanmerk., betr. het eigentl. en wezendl. van onze burgerl. en godsdienst. vrijheid; den bekommerlijken toestand van Land en Kerk enz. enz. enz. Rott., 1785—89. 4 dln. 8vo.

Die Unruhen in der Niederl.-Reform. Kirche während der Jahre 1833 bis 1839. Aus den Quellen geschöpft, u. mit Einfügung der vorzüglichsten Actenstücke dargestellt von X. Herausg. v. J. C. L. GIESELER. Hamb., 1840. 8vo.

RHIJN, L. J. v., Behoud en vooruitgang. Gedachten over de gesteldheid en behoefte onzer vaderlandsche kerk. 1854. 8vo. Overdruk.

Een ontruimde kansel of wie heeft hier schuld? Naar aanl. van den afscheidsgroet van J. C. Zaalberg Pzn., door een Evangeliedienaar. Haarl., 1867. 8vo.

KUYPER, A., De kerkvisitatie te Utrecht in 1868 hist. toegelicht. Utr., 1868. 8vo.

Hierbij: W. C. KNOTTENBELT, De kerkvisitatie en eenige and. kerkel. zaken naar aanl. van bovenst. Leid., 1869.

SCHOUTEN HZN., L., Bijdr. over een der kanker-soorten waaraan onze Herv. kerk, met name op de Veluwe, lijdt. Hard., 1873. 8vo.

Rapport van de Comm. van advies ter zake eener reorganisatie van kerk en kerkbestuur, benoemd door de Alg. Syn. d. Nederl. Herv. kerk in 1873. 's Grav., 1873. 8vo.

HOFSTEDE DE GROOT, P., Geen scheuring in de Nederl. Herv. kerk! Een waarschuwend woord uit de kerkgeschiedenis. Gron., 1874. 8vo.

(HASSELT, S. F. v.,) Verslag van den Secret. d. Synode omtr. hare handelingen ter zake v. reorganisatie van kerk en kerkbestuur. 's Grav., 1874. 8vo.

WICKSTEAD, P. W., The ecclesiastical institutions of Holland treated with special reference to the position and prospects of the modern school of theology. Lond., 1875. 8vo.

DOUWES, J., Een storm in de Nederl. Herv. kerk. Opmerk. over de belijdeniskwestie onzer dagen. Gron., 1877. 8vo.

KUYPER, A., De Leidsche professoren en de executeurs der Dordtsche nalatenschap. Verweerschrift. Amst., 1879. 8vo.

BRONSVELD, A. W., De „Bede" van Dr. A. Kuyper afgewezen. Utr., 1880. 8vo.

Naar aanleiding van Dr. A. Kuyper's Bede om een dubbel «Corrigendum».

KUYPER, A., Souvereiniteit in eigen kring. Rede. Amst., 1880. 4to.

TOURS, J. A., Twee toespraken ter rechtvaardiging v. h. nederleggen zijner betrekking. Dev., 1883. 8vo.

Stukken betr. den toestand der Nederl. Herv. gemeente te 's Gravenhage en een brief van haren ouderling G. J. Thierry. Amst., 1885. 8vo.

Vos Az., G. J., Het verlangen van de Alg. Synode d. Nederl. Herv. kerk naar de onschendbaarheid van alle kerkverwoesters (voorstel Gunning-Chavannes.) Een kerkrechtel. advies omtr. de reformatie der kerk. Dordr., 1885. 8vo.

Hogerzeil, H. V., De kerkelijke strijd te Amsterdam, toegelicht en beoordeeld. Amst., 1885, 86. 3 stn. 8vo.

Doorn, B. A. v., De kerkelijke kwestie van liberale zijde beschouwd. Amst., 1886. 8vo.

Duyl, A. G. C. v., In den kerkstrijd. Een woord tot stelling. Amst., 1886. 8vo.

Westhoff, A. J., Kijkjes achter de schermen. Onthulde gegeheimen in zake het Amsterd. kerkvoogdenoproer. Amst., 1886. 8vo.

Waarom tachtig kerkeraadsleden te Amsterdam voorloopig geschorst? Noodige inlichtingen van het Class. Bestuur v. Amst. Amst., 1886. 8vo.

Hoedemaker, P. J., Open brief aan Dr. A. Kuyper naar aanleiding van het conflict tusschen het Class. Bestuur en den Amsterd. Kerkeraad in zake het beheer. Utr., 1886. 8vo.

Kuyper, A., Het conflict gekomen. Amst., 1886. 3 stn. 8vo.

Kuyper, A., en F. L. Rutgers, Contra-memorie in zake het Amsterd. conflict. Met openbaar schrijven aan de Algem. Synode. 2e druk. Amst., 1886. 8vo.

Kuyper, A., Het dreigend conflict. Memorie van de gevolm. Commissie uit den Amst. Kerkeraad. Amst., 1886. 8vo.

Gunning Jr., J. H., Mede-getuigenis in zake het kerkelijk incident te Amsterdam. 's Grav., 1886. 8vo.

Segers, E. C.. De rechtsbevoegdheid der bijzondere gemeenten van de Ned. Herv. kerk of der plaatselijke kerken. Leid., 1886. 8vo.

Lohman, A. F. de Savornin, Waar is het misdrijf der geschorsten? Utr., 1886. 8vo.

Hoedemaker, P. J., De congresbeweging beoord. uit het oogpunt der geref. belijdenis. Amst., 1887. 8vo.

Kleijn, H. G., Algemeene kerk en plaatselijke gemeente, naar aanl. van de rechtsbevoegdheid onzer plaatsel. kerken

van Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman en Dr. F. L. Rutgers. (2e uitgave.) Dordr., 1888. 8vo.

GUNNING J.Hz., J. H., Het protestantsche Nederland onzer dagen, uit een kerkel.-godsdienst. oogpunt beschouwd en hist. toegelicht. Gron., 1889. 8vo.

LOHMAN, W. H. DE SAVORNIN, Dr. A. Kuyper. Haarl., 1889. 8vo.

GLASIUS, B., Godgeleerd Nederland. Biographisch woordenb. van Nederl. godgeleerden. 's Hert., 1851—56. 3 dln. 8vo.

Naamregister der Hervormde predikanten in het Koninkrijk der Nederl. en desz. O. en W. I. bezittingen. 's Grav., 1859, 67. 2 dln. 8vo.

Naamregister der predikanten bij de Herv., Christ.-Geref., Evang.-Luth., Herst. Luth., Doopsgezinde en Remonstrantsche gemeenten in het Kon. d. Nederlanden, enz. 1878, 79. 's Grav., 1878. 8vo.

Naamregister der Doopsgezinde, Luthersche, Hersteld Luth. en Remonstr. predikanten in het Kon. der Nederl. en zijne O. en W. Ind. bezittingen. Amst., 1869. 8vo.

SPRENGER VAN EYK, J. J., Redev. ter nagedacht. van J. Scharp. Met aanteek. Rott., 1828. 8vo.

STEENMEIJER, J., Wilh. Broes in leven, karakter, werkzaamheid geschetst. Arnh., 1858. 8vo.

HELDRING, L., O. G. Heldring. Leven en arbeid: Verscheidenheden. Leid., 1881. Met pl. 2 dln. 8vo.

BRONSVELD A. W., Dr. J. J. van Oosterzee. Haarl., 1882. 8vo.

HOOYKAAS, I., Levensbericht van J. Hooykaas Herderscheê. Leid., 1886. 8vo. Overdr.

PRINS, J. J., Het kerkrecht der Ned. Herv. Kerk, histor., crit. beschreven. Leid., 1870. 8vo.

BORSSUM WAALKES, P. v., Opmerkingen en wenken betr. het bestuur der Herv. kerk in Nederland. Sneek, 1842. 8vo.

Reglementen voor de Nederl. Herv. kerk, uitg. d. H. M. C. v. OOSTERZEE. 4e druk. Schied., 1874. 8vo.

Kerkelijk wetboek. De reglementen en verordeningen der

Ned. Herv. kerk, m. aanteek. d. J. Douwes en H. O. Feith. Gron., 1879. 8vo.

Broes, W., De Kerk en de Staat in wederzijdsche betrekking, volgens de geschiedenis. Amst., 1830, 32. 4 dln. 5 stn. 8vo.

Harlesz, G. C. A. von, Staat und Kirche oder Irrthum und Wahrheit in den Vorstellungen von „Christlichem" Staat und von „freier" Kirche. Leipz., 1870. 8vo.

Jorissen, E. J. P., Staat en kerk. Eene studie. Gron., 1875. 8vo.

Alfhen, H. v., De waare volksverlichting met opzigt tot godsdienst en staatkunde. Eerste (eenig) gedeelte. Utrecht, 1793. 8vo.

Royaards, H. J., Brief aan Mr. C. A. den Tex, betr. desz. regtsvragen omtr. een Concordaat. (1828.) 8vo. Overdr.

Wet regelende het toezigt op de kerkgenootschappen. Met de ontwerpsrapporten, memoriën van toel. enz. Arnh., 1853. 8vo.

Kist, N. C., Neêrland's bededagen en biddagsbrieven. Leid., 1848, 49. 2 dln. 8vo.

Leeuwen, J. v., De diaconie beschouwd in hare betrekking tot het armwezen, naar de best. wetgeving. Midd., 1842. 8vo.

Bergman, J. T., Catalogue de la Bibliothèque wallonne à Leide. Av. 3 suppléments, redigés par W. N. du Rieu. Leide, 1875—90. 4 dln. 8vo.

Bresson, L., Souvenir du 3e centenaire de l'église wallonne de Rotterdam. Notice hist. (av. 5 portr.) et sermon. Rott., 1890. 8vo.

Steven, W., The history of the Scottish church, Rotterdam. Edinb., 1832. Met pl. 8vo.

Handelingen van de Synode der Christel. Gereformeerde kerk in Nederland, gehouden van 14—23 Aug. 1877 te Utr. Kampen, 1877. 8vo.

Jaarboekje voor de Doopsgezinde gemeenten in de Nederlanden, 1837—1839. Amst., 1837—40. 2 dln. 8vo.

Scheffer, J. G. de Hoop, Inventaris der archiefstukken, berustende bij de Vereen. Doopsgez. gemeente te Amsterdam. (Amst.), 1884. 8vo.

(Muller, S.), Catalogus van de Bibliotheek der Vereen. Doopsgez. gemeente te Amsterdam. Met suppl. Amst., 1854—60. 8vo.

CRAMER, A. M., Het leven en de verrigtingen van Menno Simons, voorafg. door eene verhand. over den oorsprong en de opkomst der Doopsgezinden in de Nederl. Amst., 1847. 8vo.

Protocol. Dat is Alle handelinge des gesprecks tot Embden in Oostvrieslant met den Wederdooperen die hen Vlamingen noemen, gehouden, 27 Febr. 1578. Met een voorrede daerinne de oorsaken des gesprecks ende sommige dwalingen der Wederdooperen vermeldet worden, enz. Wt de Sassensche in Nederl. sprake door D. JULIUM getrouwel. overgheset. Embden, bij Goossen Goebens, 1579. 4to.

B(RAGHT), T(HIELEMAN) J. v., Het bloedigh tooneel der Doopsgesinde en weereloose Christenen. Die om het getuijgenisse Jesu geleden hebben en gedoodt zijn, van Christi tijden af tot dese onse laetste tijden toe. Dordr., 1660. fol.

——————————— Hetzelfde werk. Den tweeden druk, bijsonder vermeerdert. Amst., 1685. Met pl. fol.

(MULLER, S.), Ter gedachtenis van den Hoogl. Dr. Jan van Gilse. Z. pl. 1859. 8vo. Overdruk.

NIEUWENHUIS, F. J. DOMELA, Oratio de varia mutatione, quam, teste historia, in patra nostra subiit ecclesia Lutherana. Traj. ad Rh., 1845. 8vo.

RIDDER, J. H. DE, Levensbericht van F. J. Dom. Nieuwenhuis. Leid., 1870. 8vo. Overdruk.

NIEUWENHUIS, F. J. DOMELA, Toespraak bij de opening zijner lessen na het overlijden van zijn zoon. Amst., 1868. Met portr. 8vo. Niet in den handel.

Historie der Rijnsburgsche vergadering. Rott., 1775. 8vo.

Het genootschap Christo Sacrum binnen Delft. Leyd. 1801. 8vo.

Hierbij: J. H. ONDERDENWIJNGAART CANZIUS, Eerdienst bij gel. van de 25e verj. der oprigting van hetz. genootsch. 's Grav. 1822. — Diverse gezangen enz. (v. h. Genootsch.) 1802—17.

NIPPOLD, F., Die Röm.-Katholische Kirche im Kön. der Niederlande. Ihre geschichtl. Entwickelung seit der Reformation und ihr gegenwärt. Zustand. Mit einem Sendschreiben an Dr. C. E. van Koetsveld üb. die internat. Bedeutung d. Kathol. Frage. Leipz., 1877. 8vo.

DUPAC DE BELLEGARDE, Histoire abrégée de l'église métropolitaine d'Utrecht, princip. dep. la révolution sous Philippe II et jusqu'à l'an 1784. 3e éd. augm. Utr., 1852. 8vo.

JANSSONIUS, R. BENNINK, De Romano-Catholicorum, qui vulgo Jansenistae dicuntur, hist. et princ. Gron., (1841.) 8vo.

BUYS, P., Rome en Utrecht, of korte schets van den oorsprong, voortgang en tegenw. staat hunner drie hoofdgeschillen. Amersf., 1844. 8vo.

HUGENPOTH TOT DEN BERENCLAAUW, J. B. v., De kloosters in Nederland in 1861. Utr., 1861. 8vo.

TIDDY, W. P., Brief aan den Bisschop van Dardanie, apost. vicaris van Breda in antw. op desz. mandement tegen het verspreiden en lezen der H.S. Bruss., 1846. 8vo.

DE REMONSTRANTSCHE BROEDERSCHAP.

CATTENBURCH, A. A, Bibliotheca scriptorum Remonstrantium. Cui subj. specimen controversiarum inter Remonstr. et Socinum ejusque asseclas. Amst., 1728. 8vo.

ROGGE, H. C., Beschrijvende catalogus der pamflettenverzameling van de boekerij der Remonstr. kerk te Amsterdam. Amst., 1861—65. 3 dln. 5 stn. 8vo.

I. 1. Bibliotheek d. Remonstr. geschriften. — I. 2. Geschiedenis d. Remonstranten. — II. 1. Bibl. d. Contra-Remonstr. en Gereform. geschriften. — II. 2. Geschriften betr. de Nederl. Herv. kerk. — III. Stukken betr. de geschied. v. Nederl. en de and. landen.

SCHELTEMA, P., Catalogus van de handschriften en boeken, behoorende tot de bibliotheek der Remonstr. Geref. kerk te Amsterdam. Met vervolg. Amst., 1849—60. 2 dln. in 1 band. 8vo.

Praestantium ac eruditorum virorum Epistolae ecclesiasticae et theologicae varii argumenti. Inter quas eminent eae, quae à J. ARMINIO, C. VORSTIO, S. EPISCOPIO, H. GROTIO, C. BARLAEO conscriptae sunt. Amst., 1660. 8vo.

——— Hetz. werk. Editio secunda repurgata et altera parte auctior (Ed. P. A LIMBORCH.) Amst., 1684. fol.

Brieven van verscheyde vermaerde en geleerde mannen deser eeuwe, voornamelijk van JAC. ARMINIUS, J. UYTTENBOGAERT, HUGO DE GROOT, enz. Amst., 1662. 8vo.

UYTTENBOGAERT, J., Kerckeliicke historie vervatt. verscheyden gedenckwaerdige saecken in de Christenheyt voorgevallen van 1400—1619, voorn. in dese Geun. Prov. Rott., 1637. fol.

TRIGLAND, J., Kerckelycke geschiedenissen, begrijpende de swaere en bekommerlijcke geschillen in de Vereen. Nederl.

voorgevallen met derselver beslissinge, ende aenmerckinge op de kerckelijcke historie van J. Wtenbogaert. Leyd., 1650. fol.

LIMBORCH, P. v., Kort en beknopt verhaal wegens den oorsprong en voortgang der geschillen in de Vereen. Nederl., over de Predestinaatsie met den aankleve der zelve. U. h. Lat. vert. Amst., 1715. 8vo.

Bijgebonden: P. v. LIMBORCH en A. v. CATTENBURGH, Verhand. van den eedt, vertaalt uit de Christel. Godgeleertheit. Amst., 1729.

——————— Hetzelfde. 2e druk. Amst., 1715. 8vo.

(KOK, J.), Beknopte geschiedenisse, of verhaal van 't voorgevallene tusschen de Remonstr. en Contra-Remonstr. tot op 1772 en wel bijz. in 1618 en 1619. Zoo ten aanzien van het gedrag van Prins Maurits, Barneveld enz. als van 't verhandelde op het Dortrechtsche Synode, enz. Opgemaakt onder de zinspreuk: Pro aris et focis. Amst., 1763. 2 stn. 1 bnd. 8vo.

———— Eerste (tot vijfde) brief beh. ene vrijmoedige beoordeeling zo van de bekn. geschiedenisse als Historie der Remonstranten strekkende ter noodzakelijke verdediging van de leer en eer der Geref. Kerke tegen de laster (van) J. Regenboog. Alsmede ter opheld. van enige voorn. stukken behoor. tot de vaderl. kerkel. geschied. Amst., 1775. 8vo.

REGENBOOG, J., pseud. voor A. A. v. D. MEERSCH, Historie der Remonstranten (tot 1623), kortelijk vervatt. de geschiedenissen der Geref. Christenen, die men Remonstranten noemt. Amst., 1774, 76. 2 dln. 8vo.

———— Hetzelfde. Ex. op groot en zwaar papier. 2 dln. 8vo.

VRIJ, F. DE, Historia of kort en waarachtig verhaal van den oorsprong en voortgang der kerk. beroerten in Holland. Op nieuw in 't licht gebracht, met een voorbericht d. E. V. P. (Een Vlissingsch Predikant J. J. BRAHÉ.) Midd., 1786. 8vo.

VYTENBOGAERT, J., Leven, kerckelijcke bedieninghe ende zedighe verantwoordingh. Dat is: Naeckt ende eenvoudigh hist. verhaal van 't gene Wtenbogaert over sijne bedieninghe t'Utrecht ende in 's Gravenhage wedervaren is, tot op sijn vertreck uyt den lande, afstellinghe van dienst, bannissement, wedercomste enz. Z. pl., 1645. Met portret. 4to.

Droom van Joh. Utenbogaert ende den bisschop van Antwerpen. Ghesien ende ghedr. anno 1620 in De Mater Salem. 4to.

ROGGE, H. C., Johannes Wtenbogaert en zijn tijd. Amst., 1874—76. 3 dln. 8vo.

WTENBOGAERT, J., Brieven en onuitgegeven stukken, 1584—1644. Verzameld en met aanteek. uitgeg. d. H. C. ROGGE. Utr., 1868—75. 3 dln. 7 stn. 8vo.

ROGGE, H. C., Jacobus Taurinus en de Utrechtsche kerk in het begin der 17e eeuw. 's Grav., 1888. 8vo. Overdruk.

POPPIUS, E., Hist. verhaal van 't gene tusschen den Synode Nationaal ende de geciteerde Remonsranten (sic) in ende buyten de Synod. vergaderinghe is ghepasseert. Mitsg. 't gene daar op gevolght is. Met een voorreden dienende tot wechneminge van scheuringhe. t'Amst., 1649. 8vo.

Achterin: Korte openinghe aang. de leere van de H. Dryvuldigheit. — Christel. bedenckinge over den droevigen standt der gemevnte Christi. — Eenige brieven. — Eenige gebeden. — Predicatie over de woorden Pauli Ephes. V: 15, 16. — Gedicht ter memorie van P. — Klinckdicht over het overlijden Poppii.

(BAERLE, K. VAN), Vale houdende verclaringe, in wat voeghen de Sinodvs Nationael tot Dordrecht den Remonstranten afscheyt heeft ghegheven. (Uit het Latijn vert.) Z. pl., 1619. 4to.

EPISCOPIUS, S., Memoirs, to which is added a brief account of the Synod of Dort; and of the sufferings to which the followers of Arminius were exposed by F. CALDER. Lond., 1835. 8vo.

Handelingen der Zuid-Holl. Synode, betr. de zaak en leer der Remonstranten, van het jaar 1619—1805. Mededeged. d. N. C. KIST. Leid., 1836. 8vo.

STOLKER, A., Prins Maurits van Naussau geenzins de vijand, zijn broeder Fredrik Hendrik de vriend der Remonstranten. Rott., 1827. 8vo.

(MEERSCH, A. A. V. D.,) De onschuld der Remonstranten ten aanzien van de samenzweringe tegens het leven van Prins Maurits verdedigd en bewezen tegens de schrijveren van het Examen van 't ontwerp van tolerantie d. Theophilus Philadelphus. Leyd., 1754. 8vo.

ROGGE, H. C., Bezoeken op Loevestein in 1624. Dordr., 1859. Met platen en portretten. 8vo.

JAGER, H. DE, De Brielsche archieven. Geschiedkund. mededeelingen. Brielle, 1883, 84. 1e en 2e stuk. 8vo.

Hierin o. a.: De Remonstranten en Contra-Remonstranten in de voorm. Classe van Voorne en Putten, enz.

TIDEMAN, J., De Remonstrantie en het Remonstrantisme. Hist. onderzoek. Haarl., 1851. 8vo.

TIDEMAN, J., De stichting der Remonstr. broederschap, 1619—1634, uit en met de oorspronkelijke bescheiden. Amst., 1871, 72. 2 dln. 8vo.

BOK, J. W., Is. „de Remonstr. Broederschap op vijf Arminiaansche artt. gegrond?" Amst., 1877. 8vo.

Gedenkschrift van de viering van het 250jarig bestaan der Remonstr. Broederschap te Rotterdam op 1 en 2 Juni 1869. 8vo.

Met afbeeld. der gedenkpenning, voorts: H. N. v. TEUTEM, Verslag van de gedachtenisviering. — J. TIDEMAN, Gedenkrede, m. aanteek. Hierbij: H. BROUWER, Een blik achterwaarts op het jaar 1619. (Aankond. van bovenst.) Rott., 1870.

RIDDER, J. H. DE, Een tweetal feestdagen. Arnh., (1869.) 8vo.

250jarig bestaan der Remonstr. Broederschap te Rotterdam.

(TIDEMAN, J.), De Remonstrantsche Broederschap. Overzigt van haren tegenwoord. staat. Amst., 1845, 56. 2 dln. 8vo.

——————— De Remonstrantsche Broederschap. Biographische naamlijst van hare professoren, predikanten en proponenten, met hist. aanteek. omtrent hare kweekschool en gemeenten. Haarl., 1847. 8vo.

Uit de Remonstrantsche Broederschap. 1e en 2e jaarg., onder red. van J. A. BEIJERMAN en W. M. DE VRIES. Meppel, 1890, 91. 8vo.

———— Hetz. 3e jaarg., onder red. van J. H. DE RIDDER JR. Meppel, 1892. 8vo.

VOLLENHOVEN, J. J. v., Beitr. z. Gesch. d. remonstr.-reform. Gemeinde in Friedrichstadt. Friedr., 1849. 8vo.

TIDEMAN, J., Frederikstad aan de Eider en hare Holl. gemeente. Hist. meded. omtr. beider stichting. Rott., 1852. 8vo.

Policy Gerichts-Ordeninghe ende Stattsrecht, het welcke wij Frederick, Erve tot Norvvegen onze Stadt Fredericks-Stadt gegeven ende geconfirmeert hebben. Z. pl., 1635. 4to.

TIDEMAN JZN., B., De Remonstranten te Haarlem. Herinneringen en wenken bij het verlaten der oude en het betrekken van de nieuwe kerk der Remonstr. te Haarlem. Haarl., 1887. 8vo.

SCHELTEMA EZN, M. W., en P. C. v. WIJK, Een poging tot verbroedering der protest. Christenen in de vereen. christel. gemeente te Dockum. Amst., 1874. 8vo.

STOLKER, A., Sectengeest. Gevolgd n. h. Hoogd. (v. STOLZ) en opgedragen aan J. Scharp ter gelegenh. van zijnen inval voor de kerkel. redev. v. J. J. le Sage ten Broek, ter beoord. van den brief d. Remonstr. Broederschap aan de Protest. Rott., 1797. 8vo.

STOLKER, A., Geschied., inrigting en tegenwoord. staat v. h. Seminarium der Remonstr. Societeit. Z. pl. n. j. 8vo. Overdr.

TIDEMAN, J., De theologiae in Remonstr. Reform. Semin. professione. Amst., (1856.) 8vo.

HOEVEN, A. DES AMORIE V. D., Het tweede eeuwfeest van het Seminarium der Remonstranten te Amsterdam op den 28 Oct. 1836 plegtig gevierd. Leeuw., 1840. 8vo.

ROGGE, H. C., Caspar Janszoon Coolhaes, de voorlooper van Arminius en der Remonstranten. Amst., 1856, 58. 2 dln. 8vo.

BRANT, C., Historia vitae Jac. Arminii. Acc. H. GROTII et DOM. BAUDII in Arminii obitum epicedia. Amst., 1724. 8vo.

STOLKER, A., Gedachtenis van J. Arminius bij de 200e verjaardag van zijnen dood. M. aant. Leyd., 1809. 8vo.

EMMIUS, U., Twee brieven aan Jac. Arminius en van dezen aan genen, mededeged. d. G. H. M. DELPRAT. (Rott., 1846.) 8vo. Overdr.

LIMBORCH, P. V., Leven Van S. Episcopius eertijdts professor der H. Theologie tot Leyden. t'Amst., 1693. M. portr. 8vo.

CLERICUS, J., Vita et opera ad annum MDCCXI. Amici ejus opusculum, philos. Clerici operibus subjic. Amst., 1711. 8vo.

WETSTENIUS, J. J., Oratio funebris in obitum J. Clerici. Amst., (1736.) 4to.

——————— Lijkrede op J. Clericus (Uitg. d. A. DES AMORIE V. D. HOEVEN.) (Leid., 1833.) 8vo. Overdruk.

POT, W. V. D., Roemveréeuwiging van J. le Clerc, hoogl. onder de Remonstr. Rott., 1736. 4to.

HOEVEN A.FIL., A. DES AMORIE V. D., De Joanne Clerico et Philippo à Limborch dissertationes duae adhib. epistolis aliisq. scriptis ined. Acc. erudit. virorum epistolae nunc primum ed. Amst., 1843. 8vo.

(RABUS, P.?) Het leven van Dirk Rafelsz. Kamphuizen. Hiervoor is gevoegt het vaars v. P. Rabus op Kamphuizens Geestel. dichtkunde. Rott., 1683. 4to.

V(LOTEN, J. V.), D. Rz. Kamphuyzen en beoord. v. Chonia's Beeld van Kamphuysen. Z. pl., 1853. 2 st. 8vo. Overdruk.

HAES, J. DE, Het leven van Geeraert Brandt. Met eenige brieven van vermaerde mannen aan hem. 's Grav., 1740. 4to.

LOEFF, G. M. C., De Nederlandsche kerkgeschiedschrijver Geeraardt Brandt. Utr., 1864. 8vo.

ARCKEL Cz., C. v., Lijkpredikatie op het afsterven van P. Westberg, leeraar der Rem. gem. te Rotterdam. Rott., 1750. 4to.

EDE, P. v., Lijkpredikatie (Ps. CXVI : 15) op het afsterven van W. Suderman (Leerr. Rem. gem. te Rott.) Rott., 1751. 4to.

KRIGHOUT, J., Memoria Wetsteniana vindicata seu Epistola responsoria ad stricturas J. L. Frey ad serm. funebr. in ob. J. J. Wetstenii. Amst. (1754). 4to.

Lijkzangen ter gedachtenisse van Willem v. d. Pot, Z. pl. n. j. (Rott., 1783). 4to.

HEMERT, P. v., Oratio fun. in ob. A. A. v. d. Meersch. Amst., 1792. 8vo.

WAASDIJK, A. v., Lijkreden op G. van Teutem, theol. student aan het kweekschool der Remonstranten. Amst., (1797.) 8vo.

SWART, N., Lijkrede over C. W. Westerbaen, ben. aanspraak bij het graf d. A. DES AMORIE V. D. HOEVEN en een aanteek. van eerstgen. Amst., 1832. 8vo.

VOORDUIN, J. C., Fred. van Teutem, geschetst als ijverig bevorderaar van het geluk zijns naasten als medewerker in de Maatschappij tot Nut van 't Alg. Z. pl., (1848.) Overdruk.

WAP, J. J. F., Ds. P. Weiland en Mr. J. A. Weiland. 's Grav., 1869. 8vo.

RIDDER, J. H. DE, Lijkrede over C. O. G. de Ridder geh. in de Remonstr. Geref. kerk te Nieuwkoop. Gouda, (1847.) 8vo.

COHEN STUART, M., Iets ter naged. van A. des Am. v. d. Hoeven (Utr.), 1855. 8vo. Overdruk.

RIDDER, J. H. DE, De beeldtenis van A. des Am. van der Hoeven als handhaver der nationaliteit. Leyd., 1855. 8vo.

NIEUWENHUIS, F. J. DOMELA, Leven en karakter van A. des Am. v. d. Hoeven, gedeelt. uit onuitgeg. brieven en zijne schriftel. nalatenschap. Amst., (1859.) Met Naschrift. 1869. 8vo.

LASONDER, B. A., A. des Am. v. d. Hoeven Sr. in zijne eer als protestant gehandhaafd. Open brief en weerwoord aan Mr. H. A. des Amorie v. d. Hoeven. Met een schrijven van een oud-discipel. Rott., 1872. 8vo.

RIDDER, J. H. DE, Veertigjarige evangeliedienst in de Remonstr. broederschap herdacht. 's Grav. 1881. 8vo.

MARONIER, J. H., Ter gedachtenis. Toespraak bij den dood van H. N. van Teutem. Rott., 1889. 8vo.

ZENDING EN ZENDINGSGESCHIEDENIS.

STOLKER, A., Beantwoord. eener vrage wegens de vrucht, welke men in den tegenw. tijd van de verkondiging des Evang. aen de Heidenen verwachten mag. Rott., 1799. 8vo.

(ALPHEN, H. VAN), Predikt het Evangelium allen creaturen! Eene staatsmaxime in het rijk van waarheid en deugd. 's Hage, 1801. 8vo.

HAAFNER, J., Onderzoek naar het nut der zendelingen en zendelingsgenootschappen. Amst., 1823. 8vo.

STEGER, B. S., Die protestant. Missionen und deren gesegnetes Wirken. Hof, 1838. 8vo.

HOFFMANN, W., Missions-Fragen. 1e Abth.: Ist es Zeit zur evang. Missionsthätigkeit? 1e Hälfte. Heidelb., 1847. 8vo.

——————— Missions-Stunden. Neue Samml. Mit einem Anhang aus Wilson's Missionsreden über Indien. Stuttg., 1851.

——————— Eilf Jahre in der Mission. Mit einem Anhang von Predigten. Stuttg., 1853. 8vo.

Handb. voor de vrienden der zendingszaak, ten gebr. bij de maandel. bedestonden. N. h. Hoogd. d. A. RUTGERS V. D. LOEFF. Leyd., 1851. 8vo.

BERSIER, E., Les missions protestantes. Par., 1870. 8vo.

MÜLLER, F. MAX, Eine Missionsrede in der Westminsterabtei am 3. Dec. 1873 gehalten. M. einer einleit. Predigt von A. P. STANLEY. Strassb., 1874. 8vo.

CHRISTLIEB, T., Der Missionsberuf des evang. Deutschlands nach Idee und Geschichte. Eine vergleichende Studie. Gütersl., 1876. 8vo.

BUSS, E., Die christl. Mission, ihre principielle Berechtigung und practische Durchführung. Leid., 1876. 8vo.

NEURDENBURG, J. C., Proeve eener handleiding bij het bespreken der zendingwetenschap. Rott., 1879. 8vo.

——————— Het eerste onderwijs op de inlandsche volksschool. (Rott., 1875). 8vo.

Nederlandsch Zendelinggenootschap. Verslagen 1848—64. Naamlijsten der Directeuren, kleine geschriften door het Genootsch. uitgegeven, Extract-acten, div. nummers 1878—87.

Mededeelingen van wege het Zendelinggenootschap. Bijdr. tot de kennis der zending en der taal- en volkenk. van Nederl. Indië. Rott., 1872—91. Dl. XVI—XXV en XXXV. 8vo.

HERWERDEN C.Hz., C. H. v., Ter gedacht. van het 50j. bestaan des Nederl. Zendelinggenootschaps. Gron., 1847. 8vo.

HIEBINK, Het zendelinghuis van het Nederl. Zendelinggenootschap in 1855. Rott., 1855. 8vo.

CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, D., Waarom ik het Ned. Zendelinggen. heb verlaten. Verantwoording. Rott., 1864. 8vo.

HERWERDEN C.Hz., C. H. v., Het Ned. Zendelinggenootschap. Open brief aan A. W. Bronsveld. Gron., 1874. 8vo.

FABRICIUS, J. A., Salutaris lux evangelii toti orbi per divinam gratiam exoriens s. notitia hist. chronol. liter. et geogr. propagatorum per orbem totum Christianorum sacrorum. Acc. Epistolae quaedam ineditae necnon Index geograph. Episcopatuum orbis Christ. Hamb., 1731. 4to.

Litterae Societatis Jesu duorum ann. MDXCIIII et MDXCV ad Patres et Fratres eiusdem Societatis. Neap., 1604. 8vo.

GUTZLAFF, K., Geschied. der uitbreiding van Christus Koningrijk op aarde, sedert de kerkhervorming. Rott., (c. 1828.) 2 dln. Met kaart. 8vo.

BRAUER, J. H., Bijdragen tot de geschied. van de bekeering der Heidenen. Naar het Hoogd. Amst., 1843. 8vo.

WALLMAN, J. C., Het evangelie onder de Heidenen. Overzigt van de protest. zendingen. N. h. Hoogd. m. een voorber. van H. HIEBINK. Amst., 1844. 8vo.

HOFFMANN, W., Merkwaardigheden uit de geschied. van de vestiging en uitbreiding des Christendoms in versch. werelddeelen, voorn. in betrekking tot den arbeid der protest. zendelingen. U. h. Hoogd. d. J. OUDIJK VAN PUTTEN. Rott., 1849—57. 2 dln. in 3 stn. 8vo.

MEYER, O., De propaganda, voorn. in Protest. landen, naar offic., deels tot hiertoe onbekende bronnen, met opgave van de missiën tot uitbr. der Kath. kerk over de geheele aarde. Voor Ned. bew. d. J. HOOYKAAS HERDERSCHEÉ. Nijm., 1854. 8vo.

GRIETHUYSEN, W. TH. v., Merkwaardige zegeteekenen op de wereldtentoonstelling te Parijs in 1867. Rott., 1868. 8vo.

LASONDER, E. H., De geschied. der christel. zending, een belangrijk onderdeel der christl. theologie. Redev. Utr., 1878. 8vo.

MÜLLER, G. F., Ostindien. Ein Gesammtbild der Geographie, Geschichte und Cultur und der religiösen Zustände dieses Länder- u. Völker Gebietes, m. besond. Rücksicht auf die christl. Missionen. Ier Band: Vorder-Indien. Stuttg., 1841. 8vo.

HOHLENBERG, M. H., De oorsprong en verdere lotgevallen der Christel. kerk in Hindostan enz. tot aan de helft der 16e eeuw U. h. Lat. vert. en met aant. en bijlagen vermeerd. d. F. C. v. D. MEER v. KUFFELER. Leyd., 1842. 8vo.

BRAUER, J. H., Geschied. van Bart. Ziegenbalg en zijne medezendelingen te Trankebar in Oost-Indië. Eene bijdr. tot de geschied. van de bekeering der Heidenen. Naar het Hoogd. Gron., 1843. 8vo.

HENNICKE, F. A. C., Anna Judson, de dienstmaagd des Heeren in Birma. Eene levensschets, n. h. Hoogd. Amst., 1842. 8vo.

MEDHURST, W. H., China. Toestand en vooruitzigten van dat rijk, inzond. ten aanzien der evangelieverspreiding. U. h. Eng. d. A. v. DEINSE. Rott., 1839. 2 dln. 8vo.

ERDBRINK, G. R., Gützlaff, de apostel der Chinezen, in zijn leven en werkzaamheid geschetst. Rott., 1850. 8vo.

RHIJN, L. J. v., Reis door den Indischen archipel, in het belang der evang. zending. Rott., 1851. Met pl. en kaarten. 8vo.

BRUMUND, J. F. G., Berigten omtrent de evangelisatie van Java. Uitg. d. H. A. G. BRUMUND. Amst., 1854. 8vo.

HELDRING, O. G., De Nederlandsch-Hervormde kerk in Indië. Utr., 1855. 8vo.

SCHEUER, J. J., Iets over de zending in Indië. Bijdr. ter beoord. van Heldring's Herv. kerk in Indië. Arnh., 1855. 8vo.

GRAAFLAND, N., De Minahassa. Haar verleden en haar tegenw. toestand. Eene bijdrage tot de land- en volkenkunde. Rott., 1867, 69. 2 dln. Met pl. 8vo.

LAMERS, G. H., Het Kongo-vraagstuk en het Christendom in Centraal-Afrika. Utr., 1885. 8vo.

GROOT, D. A. DE, Het Christendom op de Zuidzee-eilanden. Gron., 1841. 8vo. Overdruk.

GROEN A.JZN, J. A., Handleiding bij de christel. zendingskaart. Leid., 1854. 8vo.

WERKEN VAN ALGEMEENEN INHOUD.

ENCYCLOPAEDIE. — LETTERKUNDIGE GESCHIEDENIS. — HOOGESCHOLEN.

GOGUET, A. Y., De l'origine des lois, des arts et des sciences et de leurs progrès chez les anciens peuples. Par., 1809. 3 dln. 8vo.

Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une Société de gens de lettres. Mis en ordre et publ. p. DIDEROT et D'ALEMBERT. Paris, 1751—72. 28 dln. — Supplément. Amst. (Paris), 1776, 77. 5 dln. — Table analyt. et raisonnée des matières. Paris, 1780. 2 dln. — Te samen 35 dln., waarvan 12 dln. met platen. fol.

NIEUWENHUIS, G., Algemeen woordenboek van kunsten en wetenschappen. Zutph., 1820—29. 8 dln. — Aanhangsel op hetz. bijeenverzameld door een' vaderl. geleerde. Nijm., 1833—44. 9 dln. 8vo.

Allg. Deutsche Real-Encyklopädie, für die gebildeten Stände. Conversations-Lexikon. 9e Aufl. Lpg., Brockhaus, 1843—48. 15 dln. 8vo.

Bibliothèque universelle et historique de l'année 1686 (jusqu'à 1693) (p. J. LE CLERC.) Amst., 1688—1721. 25 dln. — Tables générales. 1 dl. 8vo.

Bibliothèque choisie, pour servir de suite à la Bibl. univ., par J. LE CLERC. Année 1703—1713. Amst., 1705—18. 26 dln. Tables générales. 1 dl. 8vo.

Bibliothèque ancienne et moderne pour servir de suite aux Bibl. univ. et choisie, par J. LE CLERC. La H.. 1714—27. 28 dln. Tables générales. 1 dl. 8vo.

Vaderlandsche Letteroefeningen, beh. oordeelk. berigten van de werken der beste schrijveren, ben. vrijmoedige aanmerkingen over Nederd. werken en schriften, die dagelijks in ons vaderland uitkomen. Amst. 1761—67. — Nieuwe vaderl. letteroefeningen enz. Amst., 1768—71. — Hedendaagsche vaderl. letteroefeningen enz. Amst. 1772—78. — Algemeene vaderlandsche letteroefeningen enz. Amst. 1779—85. — Nieuwe algemeene vaderl. letteroefeningen enz. Amst. 1786—90. — Algemeene

vaderl. letteroefeningen enz. Amst. 1791—1813. — Vaderl. letteroefeningen of tijdschrift van kunsten en wetenschappen enz. Amst., 1814—43. — Te samen 137 dln. in 168 bdn. 8vo.

Los en vast. Red. G. v. GORKOM en H. DE VEER. Leid., 1866—73. Dl. I—VIII. 8vo.

HEUMANNUS, C. A., Conspectus reipublicae literariae s. via ad historiam literariam. Ed. 5a. Hanov., 1746. 8vo.

FABRICIUS, J. A., Opusculorum hist. crit. liter. sylloge. Hamb., 1738. 4to.

FREHERUS, P., Theatrum virorum eruditione clarorum. In quo vitae et scripta theologorum, jureconsultorum, medicorum et philosophorum, tam in Germania Sup. et Inf., quam in aliis Europae regionibus, ad haec usque tempora, florentium. Norib., 1688. Met portr. fol.

NICERON, J. P., Nachrichten von den Begebenheiten und Schriften berühmter Gelehrten, mit einigen Zusätzen herausg. v. S. J. BAUMGARTEN. Halle, 1749—62. 22 dln. in 11 bdn. 8vo.

JÖCHER, C. G., Compendiöses Gelehrtenlexicon, darinne die Gelehrten aller Stände. 3e Aufl. Leipz., 1733. 2 dln. 8vo.

ADAMUS, M., Dignorum laude virorum quos musa vetat mori immortalitas s. Vitae theolog., jure-consult., politic, medic. atque philosoph., max. partem Germanorum, nonnullam quoque exterorum. Ed. 3a, accur. recensita. Francof ad M., 1706. fol.

SMITH, TH., Vitae quorundam erudit. et illustr. virorum. Lond., 1707. 4to.

Bijgebonden: P. DE LEYDEN, Tractatus jurid.-polit. de jure principatus. Acc. auct. vita, et index legum. Rec. et ind. auxit S. PETZOLD. Amst., 1701.

FOPPENS, J. F., Bibliotheca Belgica s. virorum in Belgio vita, scriptisque illustrium, catalogus librorumque nomencl. Brux., 1739. 2 dln. Met portr. 4to.

RUE, P. DE LA, Geletterd Zeeland, bevatt. in zig de schrijvers, geleerden en kunstenaars uit dien staat geboortig, met bijgev. levensverhaal. Midd., 1734. 4to.

Sylloge epistolarum a viris illustribus scriptarum. Collect. et dig. per P. BURMANNUM. Leid., 1727. 5 dln. 4to.

RUARUS, M., nec non H. GROTII, M. MERSENNI, M. GITTICHII et NAERANI, aliorumque vir. doct. ad ipsum epistolarum select. centuria. Amst., 1677, 81. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

PLACCIUS, V., Theatrum anonymorum et pseudonymorum.

C. comment. M. DREYERI. Ed. J. A. FABRICIUS. Hamb., 1708. 2 dln. fol.

MYLIUS, J. C., Bibliotheca anonymorum et pseudonymorum detectorum ad suppl. et contin. V. Placcii Theatrum et C. A. Heumanni Schediasma de anonymis et pseudonymis. C. praef. G. STOLLII. Hamb., 1740. fol.

KONING, J., De oorsprong, de uitvinding, verbetering en volmaking der boekdrukkunst. Haarl., 1816. 8vo.

——— Bijdragen. tot de geschied. der boekdrukkunst. Haarl., 1818. 8vo.

(NOORDZIEK, J. J. F.), Uitvinding der boekdrukkunst. Haarl., 1854. 12mo.

Catalogus univ. pro nundinis Francofurt. venalibus de anno 1687, h. e. designatio omnium librorum qui hisce nundinis venalibus vel novi vel emend. et auct. prodierunt. Francof., 1687. 4to.

Bijgebonden: Catalogus annorum 1684 et 1685.

(TIELE, P. A.), Catalogus van de bibliotheek der stad Amsterdam. Amst., 1856—61. 5 dln. 2 bdn. 8vo.

Lijst der boeken behoorende aan het Prov. Utr. Genootschap van kunsten en wetenschappen. Utr., 1864. 8vo.

LEEUWEN Jz., J. v., De arte discendi. Oratio (Leid.,) 1884. 8vo.

VLOTEN, J. v., Vrije studie. Voordracht. Haarl., 1868. 8vo.

HEUSDE, PH. W. v., Brieven over den aard en de strekking van hooger onderwijs. Utr., 1829. 8vo.

——— Hetzelfde. 3e uitg. Utr., 1835. 8vo.

MULDER, G. J., Het geneesk. hooger onderwijs in Nederland, in 1865. Rott., 1865. 8vo.

——— Getuigenis in zake hooger onderwijs. Rott., 1876. 2 dln. 8vo.

PRUYS V. D. HOEVEN, C., Academieleven. Utr., 1866. 8vo.

Annales academici, 1837—1840. H. C., 1840, 42. 3 dln. 4to.

SCHOTEL, G. D. J., De academie te Leiden in de 16e, 17e en 18e eeuw. Haarl., 1875. Met platen. 8vo.

ROEMER, J., Het vijfde halve eeuwfeest van de stichting der hooge schole te Leyden. Leyd., 1825. 8vo.

BEETS, N., Leven en karakter van J. H. van der Palm geschetst. Leyd., 1842. Met portret. 8vo.

SCHOLTEN, J. H., Herdenking mijner 25jarige ambtsbediening. Toespraak. Leid., 1865. 8vo.

BEETS, N., Toespraak voor oudstudenten en studenten der Leidsche H. S. Leid., 1875. 8vo.

EKKER, A., De Hieronymusschool te Utrecht, 1474—1849. Utr., 1863, 64. 2 stn. 4to.

WYNNE, J. A., De Utrechtsche hoogeschool in vorige eeuwen. Redev. Utr., 1886. 8vo.

LONCQ C.Jz., G. J., Historische schets der Utr. hoogeschool tot hare verheffing in 1815. Utr., 1837. 8vo.

BERGH, L. PH. C. V. D., Gedenkboek van het tweede eeuwfeest der Utr. hoogeschool. Utr., 1837. 8vo.

BERKEL, A. v., Utrechts hoogeschool, 1814 en 1886. Geschiedk. bijdragen. Amst., 1886. 8vo.

HERINGA Ez., J., Redevoering ter inwijding van de Akademie te Utrecht bij hare nieuwe inrigting enz. (Utr., 1815.) 8vo.

WILDSCHUT, D. H., Memoria H. Royaards. Amst., 1836. 8vo.

EKKER, A., Commentatio de patriae gymnasiis, in prim. de gymnasii Rheno-Traj. Adj. epistola in mem. P. G. v. Heusde. S. l., 1840. 8vo.

KIST, N. C., Memoriam Heusdii c. discipulis recoluit. Lugd. Bat., 1839. 8vo.

STAR NUMAN, C., Ter nagedachtenis van Ph. W. v. Heusde. Gron., 1839. 8vo.

ROVERS, J. A. C., Memoria Heusdii. Traj. ad Rh., 1841. 8vo.

—————— Wie was P. W. van Heusde? Met een voorrede van M. A. N. ROVERS. Utr., 1875. 8vo.

BOUMAN, H., J. Heringa Eliza's zoon, als voorstander van het vaderland en deszelfs heilzame instellingen. Eene redevoering met aantt. Utr., 1840. Met portret. 8vo.

Prof. Heringa Elz., in zijnen dagel. omgang. Utr., 1846. 8vo.

ROYAARDS, H. J., De hoogleeraar Schröder in eenige hoofdtrekken. (Utr., 1846.) 8vo. Overdruk.

BOUMAN, H., Leerrede ter aandenking van H. J. Royaards. Met aantt. Utr., 1854. 8vo.

ROVERS, J. A. C., Afscheidsrede bij het aftreden als gewoon hoogleeraar. Utr., 1873. 8vo.

WYNNE, J. A., Levensschets van J. A. C. Rovers, hoogl. te Franeker, Groningen en Utrecht. (Utr., 1874.) 8vo. Overdr.

BANK, M. A. v. D., A la mémoire de J. H. Pareau. Sermon. Utr., 1833. 8vo.

HERINGA EL.ZN, J., Levensberigt en karakterschets van J. H. Pareau. 1833. 8vo. Overdruk.

THODEN v. VELZEN, S. K., Toespraak bij de inwijding van Pareau's gedenkt. Gron., 1872. 8vo.

MOLL, G., Redev. over J. H. v. Swinden. Amst., 1824. 8vo.

QUACK, H. P. G., Martinus des Amorie van der Hoeven. Amst., 1869. Met portret. 8vo.

RENAN, E., La chaire d'hébreu au Collège de France. Explications. Par., 1862. 8vo.

WOOD, A., Athenae Oxonienses. An exact history of all the writers and bishops who have had their education in the University of Oxford from 1500 to Nov. 1695. To which are added the Fasti or Annals of the said University. Second ed., very much correct. and enlarged. Lond., 1721. 2 dln. 1 bd. fol.

VORSTMAN, R., De Hoogeschool in Duitschland. Leid., 1872. 8vo.

WIJSBEGEERTE.

WIJSGEEREN VAN VROEGER EN LATER TIJD. — ZEDELEER. — PSYCHOLOGIE. — MONOGRAPHIËN. — OPVOEDING.

BRUCKER, J., Historia critica philosphiae, a mundi incunabulis ad nostram usque aet. Cum app. Lips., 1742—67. 6 dln. 4to.

REINHOLD, E., Geschichte der Philosophie nach den Hauptmomenten ihrer Entwickl. 3e Aufl. Jena, 1845. 2 dln. 8vo.

ZELLER, E., Die Philosophie der Griechen in ihrer geschichtl. Entwicklung. 3e Aufl. Leipz., 1875—82. Dl. II en III en Register. 5 bdn. 8vo.

PLATONIS Scripta Gr. Lat. ad cod MS. rec. variasque inde lect. dilig. enotavit I. BEKKER. Annot. integris Stephani, Heindorffii, Heusdii, Wyttenbachii, Lindavii, Boethiique etc. Lond., 1826. 11 dln. 8vo.

Platonis Dialogi IV. Euthyphro, Apologia Socratis, Crito, Phaedo. Gr., iterum ed. rec. var. lect. animadv. brev. adj. J. F. Fischer. Lips., 1770. 8vo.

——— Dialogi III, Sophista, Polit., Parmenides. Gr. e rec. Henr. Stephani animadv. crit. ill. a Joh. F. Fischer. Lips., 1774. 8vo.

——— Phaedrus. Rec. Hermiae scholiis e cod. Monac. XI suisque comment. illustr. F. Ast. Lips., 1810. 8vo.

——— Phaedon. Explan. et emend. proleg. et annot. D. Wyttenbachii. Lugd. Bat., 1810. 8vo.

——— Politia s. de re publica ll. X. Rec. atque explan. F. Ast. Acc. addit. ad comment. in Platonis Phaedrum. Lips., 1814. 8vo.

——— Leges et Epinomis. Ad opt. libr. fidem emend. et perp. adnot. ill. F. Ast. Lips., 1814. 2 dln. 8vo.

——— Crito et Convivium. Ex edit. H. Stephani. Traj. ad Rh., 1818. 8vo.

——— Protagoras, Phaedrus, Gorgias et Phaedon. Rec. in linguam Lat. conv., annot. F. Ast. Lips., 1819. 8vo.

Timaei Sophistae Lexicon vocum Platonicarum. Ex cod. MS. Sangerm. ed. et animadvers. ill. D. Ruhnkenius. Ed. 2a. L. B., 1789. 8vo.

Heusde, P. G. van, Specimen crit. in Platonem. Acc. D. Wyttenbachii ep. item collat. cod. MSS. Platonis, a D. Ruhnkenio conf. Lugd. Bat., 1803. 8vo.

——————— Initia philosophiae Platonicae. Traj. ad Rh., 1827—31. 2 dln. 4 stn. 8vo.

——————— Characterismi princ. philos. veterum Socratis, Platonis, Aristotelis. Amst., 1839. 8vo.

Ast, F., Platon's Leben und Schriften. Leipz., 1816. 8vo.

Xenophontis Memorabilium Socratis dictorum ll. IV. Rec., E. Zeunii et suas annot. adj. J. G. Schneider. Lips., 1790. 8vo.

——— Memorabilien. Erkl. v. L. Breitenbach. Berlin, 1857. 8vo.

——— Oeconomicus, Convivium, Hiero, Agesilaus. Rec. J. G. Schneider. Lips., 1805. 8vo.

Théophraste, Les caractères av. les caractères ou les moeurs de ce siècle de La Bruyère. Nouv. éd. augm. de qq. notes et de la défense de La Bruyère p. M. Coste. Dresde. 1755. 2 dln. 8vo.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ oder die Dialogen des Diogenes von Sinope. Aus einer alten HS. Leipz., 1770. 12mo.

CICERO, M. T., Tusculan. disputat. ll. V., erkl. v. O. HEINE. Leipz., 1864. 8vo.

——— Idem. Erkl. v. G. TISCHER. 5e Aufl. bes. v. G. SOROF. Berl., 1868. 8vo.

——— Abhandl. über die menschl. Pflichten. Uebers. v. C. GARVE. Breslau, 1819. 4 dln. 8vo.

HOEVEN, J. v. D., Over Cicero's droom van Scipio. Z. pl. (1823.) 8vo. Overdruk.

SENECA, L. A., Opera omnia quae supersunt. Recogn. et ill. F. E. RUHKOPF. Lips., 1797—1811. 5 dln. 8vo.

PLUTARCHI Liber de sera numinis vindicta. Acc. Fragm. eidem vindic. ap. Stobaeum. Rec., emend. ill. D. WYTTENBACH. Lugd. Bat., 1772. 8vo.

LUCIANI Colloquia sel. et CEBETIS Thebani Tabula, MENANDRI sententiae morales. Gr. et Lat., not. ill. T. HEMSTERHUIS. L.B., 1777. 8vo.

PHILOSTRATUS, Apollonius von Tyana. Uebersetzt und erläut. v. E. BALTZER. Rudolst., 1883. 8vo.

JAMBLICHUS, De mysteriis liber. Praemit. Epistola PORPHYRII ad Anebonem Aegyptium. T. GALE Graece nunc primum ed., Latine vertit et notas adj. Oxon., 1678. fol.

RENAN, E., Averroés et l'Averroïsme. Essai hist. 2e éd. revue et augm. Par., 1861. 8vo.

PETRARCHA, F., De remediis utriusque fortunae ll. II. Ej. de contemptu mundi colloq. liber. Ed. nova. Rott., 1649, 8vo.

BACO, F., Opera omnia, quae extant, philosophica, moralia, politica, historica. Hactenus nunquam conjunctim ed. Cum auctoris vita. Francof. ad M., 1665. fol.

HOBBES, T., Leviathan of van de stoffe, gedaente ende magt van de kerckelycke ende wereltlycke regeeringe. Amst., 1667. 8vo.

JANET, P., Les maîtres de la pensée moderne. Par., 1883. 8vo.

BETZ, H. J., Levensschets van Baruch de Spinoza, met een kort overzicht van zijn stelsel. 's Grav., 1876. 8vo.

GUNNING JR., J. H., Spinoza en de idee der persoonlijkheid. Utr., 1876. 8vo.

ORELLI, C. v., Spinoza's Leben und Lehre. Nebst ein. Abrisse

der Schelling'schen und Hegel'schen Philosophie. 2te Aufl. Aarau, 1850. 8vo.

LEIBNITZ, G. G., Opera omnia. Nunc primum collecta, praefationibus et indicibus exornata, studio L. DUTENS. Genev., 1768. Dl. I—IV. 4to.

RITTER, P. H., De monadenleer van Leibniz. Leyd., 1882. 8vo.

STRAUSS, D. F., Voltaire. Leipz., 1870. 8vo.

MAUPERTUIS, P. L. M. DE, Oeuvres. Lyon, 1756. 4 dln. Met portret. 8vo.

HUME, D., Wijsgeerige en staatk. verhandelingen. U. h. Eng. Rott., 1766. 8vo.

LOCKE, J., Vom menschlichen Verstande. Zu leichtem u. fruchtbarem Gebrauch zergliedert u. geordnet von G. A. TITTEL. Mannh., 1791. 8vo.

LELAND, J., Beschouwing van de voorn. schriften der Deisten, in Engeland. U. h. Eng. d. E. NOOTEBOOM. Met voorr. v. J. A. Vos. Utr., 1765—68. 3 dln. 4 bdn. 8vo.

HELVETIUS, C. A., Oeuvres complètes. Londr., 1776. 4 dln. 8vo.

MENDELSSOHN, M., Phädon od. üb. die Unsterblichkeit der Seele. 5e Aufl., herausg. m. Einl. v. D. FRIEDLANDER. Berl., 1814. 8vo.

WYTTENBACH, D., Praecepta philosophiae logicae. Amst., 1781. 8vo.

HEMSTERHUYS, F., Oeuvres philosophiques. Nouv. éd., revue, augm. et accomp. d'une notice sur H. et d'un coup d'oeil sur sa philosophie, par S. VAN DE WEYER. Louv., 1825, 26. 2 dln. 8vo.

—————— Hetzelfde. Nouv. éd., augm. de plus. pièces inédites, de notes et d'une étude s. l'auteur et sa philosophie p. L. S. P. MEYBOOM. Leeuw., 1850. 3 dln. 8vo.

—————— Sophyle ou de la philosophie. Par., 1778. 8vo.

—————— Alexis ou de l'âge d'or. Riga, 1787. 8vo.

KANT, I., Die Religion innerhalb der Grenzen der blossen Vernunft. Frankf., 1793. 8vo.

——— Metaphys. Anfangsgründe der Tugendlehre. 2te Aufl. Königsb., 1803. 8vo.

——— Anthropologie in pragmat. Hinsicht. 3te Aufl. Königsb., 1820. 8vo.

——— Von der Macht des Gemüths. Neue Aufl. Frankf., 1800. 8vo.

KANT, I., Von der Macht des Gemüths. Herausg. m. Anmerk. v. C. W. HUFELAND. 16te verb. Aufl. Leipz., 1872. 8vo.

EWALD, J. L., Brieven aan Emma over de philosophie van Kant. U. h. Hoogd. Utr., 1793. 8vo.

HEMERT, P. v., Beginzels der Kantiaansche wijsbegeerte, naar het Hoogd. (v. F. G. BORN) vrijelijk gevolgd met aanteek. Amst., 1796, 98. 4 dln. 8vo.

GROENEWEGEN, H. IJ., P. van Hemert, als godgeleerde en als wijsgeer. Amst., 1889. 8vo.

WIJCK, B. H. C. K. v. D., Mr. Johannes Kinker als wijsgeer. Amst., 1864. 8vo.

(WIJNPERSSE, D. v. DE,) Eenige bespiegelingen der Kantische wijsbegeerte, door Eclecticus. 's Hage, 1805. 8vo.

BURGER, D., Kant's wijsbegeerte kortelijk verklaard. 's Grav., 1881. 8vo.

FICHTE, J. G., Die Bestimmung des Menschen. Berl., 1800. 8vo.

——————— Beiträge z. Charakteristik d. neueren Philosophie zu Vermittlung ihrer Gegensätze. Sulzb., 1829. 8o.

——————— Ueber Gegensatz, Wendepunkt und Ziel heutiger Philosophie. Heidelb., 1832, 36. 3 dln. 8vo.

——————— Die Idee der Persönlichkeit und der individuellen Fortdauer. Elberf. 1834. 8vo.

HEUSDE, PH. W. VAN, De Socratische school of wijsgeerte voor de 19e eeuw. Utr., 1834—39. 4 dln. 8vo.

——————— Brieven over het beoefenen der wijsbegeerte inzonderheid in ons vaderland en in onze tijden. Utr., 1837. 8vo.

SCHRÖDER, J. F. L., Over de prikkelbaarheid. Eene redevoering. Amst., 1835. 8vo.

——————— De redekunstige voorschriften van Cicero, getoetst aan die der zedewet enz. Z. pl. n. j. 8vo.

——————— Bijdrage tot de beschouwing van de waarheid der menschelijke kennis. Amst., 1836. 4to.

DOUWES, J., De wijsgeer J. F. L. Schröder. Gron., 1870. 8vo.

ROORDA, T., Ontwikkeling van het begrip der philosophie, tot inleiding in de bespiegelende wijsbegeerte. Leeuw., 1835. 8vo.

OPPERMAN, A., Encyklopädie der Philosophie. Hann., 1844. 8vo.

MATTHIÄ, A., Lehrbuch für den ersten Unterricht in der Philosophie. 4e verb. Aufl. Leipz., 1844. 8vo.

KRAUSE, K. C. F., Het opklimmende deel der wijsbegeerte, bew. d. D. BURGER JR. Rott., 1845. 8vo.

OPZOOMER, C. W., De leer van God bij Schelling, Hegel en Krause. Eene wijsgeerige proeve. 1e st.: Krause. Leid., 1846. 8vo.

——————— De wijsbegeerte, den mensch met zich zelven verzoenende. Redev. Leid., 1846. 8vo.

——————— Het wezen der deugd. Voorlezingen. Leid., 1848. 8vo.

——————— De weg der wetenschap. Een handboek der logica. 2e druk. Leiden, 1851. 8vo.

——————— De waarheid en hare kenbronnen. Amst., 1859. 8vo.

——————— De wijsbegeerte der ervaring en de moderne theologie. Open brief aan Anastasio (G. Barger.) Amst., 1862. 8vo.

——————— Het wezen der kennis. Een leesboek der logika. Amst., 1863. 8vo.

——————— De vrije wetenschap. Redev. Amst., 1869. 8vo.

VITRINGA, A. J., De wijsbegeerte voorgesteld in hare ontwikkeling. Eene geschiedenis d. filozofie. Arnh., 1854. Dl. I. afl. 1. 8vo.

LOTZE, H., Mikrokosmus. Ideen z. Naturgeschichte und Geschichte der Menschheit. Versuch einer Anthropologie. Leipz., 1856—64. 3 dln. 8vo.

PAULSEN, A., Schopenhauer. Het verband van zijne philosophie met zijn persoonlijkheid. U. h. Hoogd. (Haarl.), z. j. 8vo. Overdruk.

HERBART, J. F., Overzicht der wijsbegeerte uit praktische gezichtspunten. Vert. d. D. BURGER. Amersf., 1866. 8vo.

L'ANGE HUET, J., De methode der positieve filosofie volgens Aug. Comte. Leid., 1866. 8vo.

PIERSON, A., Eene levensbeschouwing. Haarl., 1875. 2 dln. 8vo.

LAND, J. P. N., Inleiding tot de wijsbegeerte. 's Grav., 1889. 8vo.

MARTHA, C., Etudes morales sur l'antiquité. Par., 1883. 8vo.

MARC-AURÈLE-ANTONIN, Pensées. Trad. du Grec p. DE JOLY. Par., 1803. 8vo.

MASON, J., Verhand. van de zelfkennis, ten aanzien van ons weezen, onze betrekkingen, omstandigheden, bekwaamheden enz. enz. U. h. Eng. Met een voorrede van B. SOWDEN. Rott., 1769. 8vo.

STEINBARTS, G. S., Anleit. des menschl. Verstandes zum regelm. Bestreben nach möchlichst vollkommner Erkenntniss. Züllichau, 1880—81. 2 dln. 8vo.

GELLERT, C. F., Zedekundige lessen, overgezet door J. LUBLINK, DEN JONGEN. Amst., 1775. 2 dln. 8vo.

ZIMMERMANN, J. G., Ueber die Einsamkeit. Frankf., 1785. 4 dln. 8vo.

JUSTUS BATAVUS, Verhand. over de gelijkheid der menschen als het oorsprongl. richtsnoer voor 's menschen handelingen enz. Amst., 1794. 8vo.

GARVE, C., Versuche über verschiedene Gegenstände aus der Moral, der Litteratur und dem gesellschaftl. Leben. Breslau, 1800—4. 5 dln. 8vo.

——— Oordeelk. beschouwing van de stelsels van zedekunde der beroemdste wijsgeeren van Aristoteles tot op Kant, U. h. Hoogd. met aanmerk. (d. W. v. VOLKOM.) Leyd., 1807. 8vo.

PELLICO, S., Des devoirs des hommes. Trad. p. WOILLEZ et D'HOLOSSY. Brux., 1843. 16mo.

RÖMHELD, C. I., Die sittliche Weltordnung und die Weltzerstörung. Meditationen üb. Schiller's Kampf mit dem Drachen zugl. eine psycholog. Studie. Gotha, 1871. 8vo.

ESCHENAUER, A., La morale universelle. Essai s. l'universalité des principes de la morale. 2e édit. Par., 1882. 8vo.

BONNET, CH., Ontledende proef over de vermogens der ziel. U. h. Fransch door een Genoodschap onder de Zinspreuk: Ex amicitia et amore veritatis. Utr., 1771, 74. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

SCHULZE, G. E., Menschkunde m. betrekking tot de ziel. U. h. Hoogd. m. voorrede en eene verh. over de werking d. terugroepende verbeeldingskracht v. J. F. L. SCHRÖDER. Z.B. 1829. 8vo.

ERDMANN, J. E., Leib und Seele nach ihrem Begriff und ihrem Verhältniss zu einander. 2te verb. Aufl. Halle, 1849. 8vo.

ROORDA, T., Zielkunde of beschouwing van den mensch als bezield wezen. Leeuw., 1849. 8vo.

BENEKE's, F. E., Zielkunde voor onderwijzers bewerkt. U. h. Hoogd. Amst., 1864. 8vo.

FEUCHTERSLEBEN, E. v., Gezondheidsleer der ziel. Bew. d. M. BUYS. Amst., 1874. 8vo.

ERDMANN, J. E., Psychologische Briefe. 5te Aufl. Nebst einem Postcript üb. das Altwerden. Leipz., 1875. Met portret. 8vo.

JOLY, H., Psychologie des grands hommes. Par., 1883. 8vo.

(KATE, H. L. TEN), Den Schepper en zijn bestier te kennen in zijne schepselen; volgens het licht der reden en wiskonst. Amst., 1716. 8vo.

BEATTIE, J., Verhand. over de natuur en onveranderlijkheid de waereld, in tegenstelling der sophisterij en twijffelaery. Uit het Eng. vert., m. vermeerderingen door P. G. DUKER. Utr., 1773. 8vo.

SWART, N., Over het schoone als den band en overgang tusschen het zinnelijke en zedelijke. (Amst., 1822.) 8vo. Overdr.

HOEVEN, J. V. D., Disput. de causarum finalium doctrina ejusque in zoologia usu. Utr., 1824. 8vo.

SCHROEDER V. D. KOLK, J. L. C., Over het verschil tusschen doode natuurkrachten, levenskrachten en de ziel. Utr., 1835. 8vo.

DAVY, H., De laatste dagen van eenen wijsgeer. U. h. Eng. (d. F. S. ALEXANDER.) Leeuw., 1836. 8vo.

MUURLING, W., Philaletes, over de waarheidsliefde. Leeuw., 1840. 8vo.

POST Gz., J., Het goed regt der wijsbegeerte op de zaken des Christendoms gehandhaafd tegen J. I. Doedes. Tiel, 1847. 8vo.

BAKKER, J. A., Is de wijsbegeerte teregtgewezen door het geschrift van Dr. J. I. Doedes, Het regt des Christendoms. Leid., 1847. 8vo.

ROMANG, J. P., Der neueste Pantheismus od. die junghegelsche Weltanschauung nach ihrem theoret. Grundlage u. prakt. Consequenzen. Bern, 1848. 8vo.

HOEKSTRA Bz., S., De summae veritatis cognoscendae ratione atque via. Amst., 1857. 8vo.

——————— De tegenstelling van optimisme en pessimisme vooral uit het oogpunt van hare wetenschappelijke waarde. Rede. Amst., 1880. 8vo.

LANG en KRAUSE, De moderne wereldbeschouwing voorgesteld en beoordeeld. N. h. Hoogd. d. F. C. A. HOOGVLIET. Met inleid. woord van N. C. KIST. Amst., 1859. 8vo.

WIJCK, B. H. C. K. v. D., De oorsprong en de grenzen der kennis. Inwijdingsrede. Gron., 1863. 8vo.

DOLLFUS, C., De menschelijke natuur in haar wezen en openbaringen. N. h. Fr. d. J. DE VRIES. Amst., 1870. 8vo.

L'ANGE HUET, J., Nieuwe oplossing van een oud vraagstuk. De methode van het positivisme toegepast op het begrip van oorzaak en gevolg. Leid., 1872. 8vo.

SCHEFFER, W., Wijsgeeren en wijsbegeerte van den nieuweren tijd. Leid., 1872. 8vo.

RUTGERS V. D. LOEFF, A., Verhouding van de wetenschap tot het zoogen. spiritisme. Ensch., 1874. 8vo.

JANET, P., Le matérialisme contemporain. Par., 1875. 8vo.

BURGER, D., De zielsverhuizing. Amersf., 1877. 8vo.

WIJCK, B. H. C. K. v. D., Het raadsel der ervaring. Rede. Gron., 1879. 8vo.

PIERSON, A., Wijsgeerig onderzoek. Kritische prolegomena van esthetiek. Dev., 1882. 8vo.

PRESSENSÉ, E. DE, Les origines. Par., 1883. 8vo.

Le problème de la connaissance. — Le problème cosmologique, etc.

DRUMMOND, H., Natuurwetten in de geestelijke wereld. U. h. Eng. d. A. W. BRONSVELD. Amst., 1886. 8vo.

NIEMEYER, A. H., Grondbeginselen van de opvoeding en het onderwijs. U. h. Hoogd. vert. d. J. TEISS. L'ANGE. Haarl., 1799—1810. 6 dln. 8vo.

STILLER, F., A. H. Niemeyer's grondbeginselen van opvoeding en onderwijs verkort, d. P. J. PRINSEN. Amst., 1828. 8vo.

SCHWARZ, F. H. C., Erziehungslehre. 2e umgearb., verb. Aufl. Leipz., 1829. 3 dln. 4 bdn. 8vo.

NECKER DE SAUSSURE, MAD., L'éducation progressive ou étude du cours de la vie. Brux., 1836—38. 3 dln. 8vo.

RITTER, H. P., Paedagogische fragmenten. Utr., 1888. 8vo.

DAPPEREN, D. v., Handl. v. onderwijzers om kinderen te leeren opmerken, denken enz. Amst., 1824, 25. 2 dln. 1 bd. 8vo.

PRINSEN, P. J., Leerwijze om kinderen te leeren lezen. 3e dr. Amst., 1825. 8vo.

——————— Aanvankelijk onderw. in het kennen der getallen. Leyd., 1825. 8vo.

KRUMMACHER, F. A., Die christl. Volksschule im Bunde mit der Kirche. Essen., 1823. 8vo.

RAADT, P. DE, De wetten op het Lager Onderwijs in Nederl. geschiedk. beschouwd. Rott., 1830. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. v., De verhouding van de volksschool tot de Kerk en den Staat. Z. pl. n. j. 8vo. Overdruk.

BRIENE, M. v., De vrije school der toekomst naar aanl. van UHLICH's „Freie menschl. Schule". Dev., 1871. 8vo.

SCHUURBEQUE BOEYE, M. J., De openbare school of de school met den Bijbel? Utr., 1882. 8vo.

RIJKENS, R. G., De beschermengel der onschuld of opvoedk. raad en teregtwijzing. Gron., 1844. 8vo.

REESEMA Sz., A. v., Over den waren vriend der menschheid. Ter gedacht. van N. Messchaert. Rott., 1833. 8vo.

EWALD, J. L. De kunst om een goed meisje, eene goede echtgenoote, moeder en huisvrouw te worden. (U. h. Hoogd. d. B. VERWEY.) 3e druk. Haarl., 1816. 2 dln. in 1 band. 8vo.

LINDENHOUT, J. VAN 'T, Na vijf en twintig jaren. Levensherinneringen. 3e druk. Nijm., (1888.) Met portretten. 8vo.

STAATKUNDE. — NATUURKUNDE.

CICERO, M. T., De re publica, quae supers. ed. A. MAIO. Stuttg., 1822. 8vo.

(MONTESQUIEU), De l'esprit des loix ou du rapport que les loix doivent avoir avec la constitution de chaque gouvernement, les moeurs, etc. Nouv. éd. revue. Genève, 1753. 3 dln. 8vo.

GROEN v. PRINSTERER, G., Beschouwingen over staats- en volkenregt. Eerste deel. Leid., 1834. 8vo.

CHANNING, W. E., Zede- en staatk. toespr. U. h. Eng. Met eene voorrede v. C. STAR NUMAN. Gron., 1850, 51. 2 dln. 8vo.

FRUIN, R., De antirevolut. bezwaren van Mr. Groen van Prinsterer tegen onzen staat en onze maats. Amst., 1854. 8vo.

VISSERING, S., Herinneringen. 2e bundel. Politische vertoogen. Amst., 1863. 8vo.

SCHÄFFLE, A., Die Quintessenz des Socialismus. 2e unveränd. Aufl. Gotha, 1877. 8vo.

MEHRIN, F., Bijdr. tot de geschied. d. sociaal-democratie. N. h. Hoogd. d. J. A. JUNGMANN. Arnh., 1881. 8vo.

DOMELA NIEUWENHUIS, F. C., Het wezen der straf. Eerste deel. Utr., 1867. 8vo.

BITZIUS, A., Die Todesstrafe vom Standpunkt der Religion und der theolog. Wissenschaft. Leid., 1870. 8vo.

SURINGAR, W. H., Bezoeken in de gevangenis of voorlez. en toespraken geh. in den kerker. 2e dr. Leeuw., 1841. 8vo.

——— Gedachten over de eenzame opsluiting. 2e dr. Leeuw., 1843. 8vo.

STUART, A. A., De gevangenis en de afgezonderde opsluiting. Haarl., 1854. 8vo. Overdruk.

——— De gemeenschappelijke of de afgezond. opsluiting? Amst., 1857. 8vo.

——— Handboek voor direkteurs en bewaarders in gevangenissen, inz. bij cellulaire opsluiting. 2e dr. Leeuw., 1869. 8vo.

——— Handboek voor godsdienstleeraars in gevangenissen inz. bij cellulaire opsluiting. Leeuw., 1870. 8vo.

SURINGAR, W. H., Over de gepastheid en noodzakelijkheid van een patronaat over de armen. Leeuw., 1842. 8vo.

HOEVEN, J. V. D., De diligenti veritatis studio praec. naturae interpretis dotc. (L. B., 1826.) 4to.

Verhandelingen, uitg. door de Holl. Maatsch. der wetenschappen te Haarlem. Haarl., 1759—93. 30 dln. — Register, door J. F. MARTINET. Haarl., 1772, 93. 2 dln. Te samen 32 dln. in 35 bdn. 8vo.

Album der natuur. Een werk ter verspreiding van natuurkennis. Haarl., 1852—58. 7 dln. 8vo.

BENGEL, J. A., Cyclus, s. de anno magno solis, lunae, stellarum consid. ad increm. doctrinae propheticae atque astronomicae accomm. Ulm., 1745. 8vo.

KAISER, F., De sterrenhemel verklaard. Amst., 1844, 45. 2 dln. 8vo.

——— De storingen in de beweging der ligchamen van ons zonnenstelsel. Amst., 1847. 8vo.

SCHEUCHZER, J. J., Geestelijke natuurkunde met zinrijke printbladen d. J. A. Pfeffel. In 't Nederd. vert. d. G. TYSSENS. Amst., 1735—38. 15 dln. in 8 bdn. fol.

SCHEUCHZER, J. J., en M. S. G. DONNAT, Bijbel der natuur. M. bijgev. aanmerk., uit de beste uitleggeren, nieuwste hist.

schriften en reisbeschrijv. verm. en uitg. d. A. F. BüSCHING. In 't Nederd. overgezet en m. aanvullingen voorzien d. L. MEIJER. Amst., 1784—92. 12 dln. 15 bdn. 8vo.

HUMBOLDT, A. v., Ansichten der Natur, m. wissenschäftl. Erläuterungen. 3e verm. Ausg. Stuttg., 1849. 2 dln. 8vo.

HOEVEN, J. v. D., Handb. d. dierkunde of grondbeginsels der natuurl. geschied. v. h. dierenrijk. Delft, 1827—33. 2 dln. 4 st. 8vo. Met atlas. 4to.

——————— Bekn. handl. tot de natuurl. geschied. v. h. dierenrijk. Haarl., 1835. 8vo.

——————— Fragmens zoölog sur les Batraciens. Z. pl. (c. 1832.) Met platen. 4to. Overdruk.

MIQUEL, F. A. W., De Noord-Nederl. vergiftige gewassen 2e verm. uitg. Amst., 1838. 8vo.

VOORHELM SCHNEEVOGT, G. E., De physiolog. eenheid van ligchaam en ziel. Inwijdingsrede. Amst., 1851. 8vo.

STRUTHERS, J., Anatomical and physiological observations. Part I. Edinb., 1854. 8vo.

BENEKE, F. W., Physiologische Vorträge. Erster Band. Oldenb., 1856. 8vo.

TRECKLETON, G., Outlines of general pathology. Lond., 1838. 8vo.

RAMAER, J. N., De terugkeer der krankzinnigheid en de middelen om dez. te voorkomen. Rott., 1846. 8vo.

——————— Een woord aan niet-geneeskundigen over krankzinnigheid enz. Rott., 1846. 8vo.

MULDER, G. J., De geneeskunstoefenaren naar de Nederl. wetten. Met 1e tot 3e vervolg. Rott., 1878, 79. 4 dln. 8vo.

———————

GESCHIEDENIS.

ALGEMEENE GESCHIEDENIS. — TIJDREKENKUNDE. AARDRIJKSKUNDE.

DUPIN, L. E., Bibliothèque universelle des historiens, cont. leurs vies, l'abrégé, la chronologie, la géographie et la critique de leurs histoires. Amst., 1708. 4to.

HEUSDE, P. W. v., De school van Polybius of geschiedkunde voor de negentiende eeuw. Amst., 1841. 8vo.

BOSSUET, J. B., Discours sur l'histoire universelle jusqu'à l'empire de Charlemagne. Par., 1823. 3 dln. 16mo.

LESSING, G. E., Die Erziehung des Menschengeschlechts. Berl., 1785. 8vo.

EICHHORN, J. G., Weltgeschichte. Gött., 1814, 17. 2 dln. 5 bdn. 8vo.

STRASS, F., Ueberblick d. Weltgeschichte zur Erläut. d. bildl. Darst. ders. 2e Ausg. Leipz., 1819. 8vo.

MÜLLER, J. v., Algemeene geschiedenis. U. h. Hoogd. m. bijv. en aanm. d. N. G. v. KAMPEN. Haarl., 1820, 22. 3 dln. 8vo.

PÖLITZ, K. H. L., Wijsgeerige en staatkund. geschiedenis der wereld. U. h. Hoogd. d. P. G. WITSEN GEYSBEEK. 2e vermeerd. druk. Amst., 1828, 29. 4 dln. 8vo.

BECKER, K. F., Weltgeschichte. 7e verb. u. verm. Ausg. v. J. W. LOEBELL. M. den Fortsetzungen von J. G. WOLTMANN u. K. A. MENZEL. Berl., 1841. 14 dln. 8vo.

ROTTECK, C. v., Wereldgeschiedenis voor alle standen, tot het jaar 1831. U. h. Hoogd. Gron., 1842, 45. 4 dln. 8vo.

——— — en and., Veertig jaren. Geschied. van den laatsten tijd, vrij bewerkt n. h. Hoogd. d. P. v. Os. 2e uitg. Sneek, 1858. 8vo.

VULLIET, A., Esquisse d'une histoire universelle, envisagée du point de vue chrétien. Par., 1844. 2 dln. 8vo.

SCHLOSSER, F. C., Weltgeschichte für das Deutsche Volk. Unter mitwirkung d. Verf. bearb. v. G. L. KRIEGK. Frankf., 1844—57. 19 dln. 8vo.

WEBER, G. F. C., Schlosser, der Historiker. Erinnerungsblätter aus seinem Leben u. Wirken. Leipz., 1876. 8vo.

WELTER, TH. B., Wereldgeschiedenis. Leesboek voor alle standen. Naar het Hoogd. Schied., 1848, 49. 3 dln. 8vo.

WEBER, G., Handboek der algemeene geschiedenis ook met betrekking tot beschaving, letterkunde en godsdienst. Voor Nederl. bew. d. A. W. DE KLERCK. M. Suppl. Amst., (1861—66.) 5 dln. 8vo.

———— Leerboek der algemeene geschiedenis. Het Hoogd. nagevolgd d. W. A. ELBERTS. Schied., 1852. 8vo.

EYTH, E., Ueberblick d. Weltgeschichte vom christl. Standpunkte. Heidelb., 1853. 8vo.

DITTMAR, H., Die Weltgeschichte in einem Umrisse. 6e Aufl. Heidelb., 1854. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

WEBER, G., Die Weltgeschichte in übersichtl. Darstellung. 16e Aufl. Leipz., 1877. 8vo.

WERNICKE, C., Leerb. d. algem. geschiedenis. N. h. Hoogd. d. P. BEST. Amst., 1858. 8vo.

HEUSDE, P. G. v., Historia gentium universa. Dictaat. — Handschrift van H. N. v. Teutem. 1820, 21. 4to.

WACHSMUTH, W., Europäische Sittengeschichte vom Ursprunge volksthüml. Gestaltungen bis auf uns. Zeit. Leipz., 1831—39. 5 dln. 7 bdn. 8vo.

MEINERS, C., Geschichte des weiblichen Geschlechts. Hann., 1788—99. 2 dln. 8vo.

HENGEL, W. A. v., Geschiedenis der zedelijke en godsdienstige beschaving van het hedend. Europa. Amst., 1831—44. 4 dln. 8vo.

KAMPEN, N. G. v., Bekn. geschiedk. overzigt der groote gebeurtenissen in Europa, van den vrede van Amiens tot op de verovering van Parijs. Leyd., 1814. 2 dln. 8vo.

LIPMAN, S. P., Geschied. van de staatkunde der voorn. mogendheden van Europa, sedert den val van Napoleon. Amst., 1832, 34. 2 dln. 8vo.

ARND, E., Geschichte der letzten vierzig Jahre. Berl., 1854, 55. 2 dln. 8vo.

HOEVEN, J. V. D., Gaan wij eene nieuwe barbaarschheid te gemoet? Eene voorspelling van Niebuhr. Redev. Leyd., 1849. 8vo.

HEEREN, A. H. L., Historische Werke. Gött., 1821—26. 15 dln. 8vo. Met platen.

I—III: Vermischte hist. Schriften. IV en V: Gesch. d. class. Literatur im Mittelalter. VI: Biograph. u. litterar. Denkschriften. VII: Handb. d. Gesch. d. Staaten des Altherthums, m. besond. Rücksicht auf ihre Verfassungen, ihren Handel u. ihre Colonieën. VIII en IX: Handb. d. Gesch. d. Europ. Staatensystems u. seiner Colonieën. X—XV: Ideen üb. die Politik, den Verkehr und den Handel d. vorn. Völker der alten Welt.

MACAULAY, T. B., Historische en letterkundige schetsen, vert. d. A. PIERSON. Haarl., 1860—65. 2 dln. 8vo.

BAYLE, P., Dictionnaire historique et critique. 2e édition revue, corr. et augm. Rott., 1702. 3 dln. fol.

———— Idem. 5e édit., revue, augm. Avec la vie de l'auteur p. DES MAIZEAUX. Amst., 1740. 4 dln. fol.

MORERI, L., Le grand dictionnaire historique ou le melange curieux de l'histoire sacrée et profane. 18e édition revue, corr. et augm. Amst., 1740. 8 dln. fol.

Galerie choisie d'hommes (et de femmes) célèbres de tous les tems et de toutes les nations. Amst., 1822. 5 dln. Met portretten. 8vo.

Biographie universelle ou dictionnaire de tous les hommes qui se sont fait remarquer par leurs écrits, leurs actions, leurs talents, leurs vertus et leurs crimes. Brux., 1843—47. 21 dln. 8vo.

PETAVIUS, D., Opus de doctrina temporum. Nova edit. cum notis et emend. auctoris. C. praef. et dissert. de LXX hebdomadibus J. HARDUINI. Antw. (Amst.), 1703. 3 dln. fol.

BRANDT, G., Daghwijzer der geschiedenissen, kortelijk beh. versch. gedenkw. zaken, op elken dag van 't jaar, door de gansche wereld voorgevallen met de geboorte en sterfdagen van vermaarde vorsten, helden, geleerde mannen en kunstenaren. Amst., 1689. 4to.

Met vermeerderingen in HS.

SLUYTERS, H., Handboek der tijdrekenkunde. Amst., 1852. 8vo.

(KONING, J.), Algemeene ophelderende verklaring van het oud-letterschrift. Leid., 1818. 8vo. Met atlas. 4to.

STEPHANUS, C., Dictionarium historico-geogr.-poet. gentium, hominum deorum gentilium, regionum cet. neccessaria nomina quo decet ordine complectens. S. Gerv., 1606. fol.

WIJK Rz., J. VAN, Algemeen aardrijkskundig woordenboek. Dordr., 1821—26. 7 dln. — Supplement op hetz. Amst., 1835—42. 4 dln. 8vo.

KRUSE, C. u. F., Atlas und Tabellen z. Uebers. d. Gesch. aller Europ. Länder u. Staaten, fortgesetzt bis zum J. 1840. 6e Ausg. Leipz., 1841. fol.

LAPIE, PÈRE ET FILS, Atlas universel de géographie ancienne et moderne. Préc. d'un abrégé de géographie phys. et hist. Par., 1841. fol.

VANDERMAELEN, Atlas universel de géographie phys., polit., statist. et minéralog. lith. p. H. Ode. Brux., 1827. 5 dln. fol.

PTOLEMAEUS, C., Tabulae geographicae orbis terrarum veteribus cogniti. Fran., 1695. fol.

STEIN, C. G. D., und F. HÖRSCHELMANN, Handb. d. Geographie u. Statistik. Neu bearb. v. J. E. WAPPÄUS. 7e Aufl. Allgem. Theil: Astronomische, physische u. politische Geographie. Lpg., 1849. 8vo.

STEINMETZ, L. A. SCHROEDER, Algemeene grondbeginselen der aardrijkskunde. 4e vermeerd. druk. Gron., 1851. 8vo.

(WINKLER PRINS, A.), Handboek der aardrijkskunde. Amst., 1859—68. 4 stn. 8vo.

Tweejaarige reyze rondom de wereld, ter nader ontdekkinge der onbekende Zuydlanden, in het jaar 1721 ondernomen. Nevens de Reyze uyt Holland tot aan de Kaap de Goede Hoope, in 't jaar 1719. 2e druk. Dordr., 1758. Met platen. 4to.

Dagverhaal der ontdekkingsreis van Jacob Roggeveen in de jaren 1721 en 1722. Uitg. d. h. Zeeuwsch Genootsch. der wetensch. Midd., 1838. Met portret, facsim., kaart enz. 8vo.

Echt Verhaal der reistogt rondsom den aardkloot, ondernomen in den jare 1740, onder George Anson, getrokken uit de journalen der officiers, welken dien reistogt bijgewoont hebben. Met journaal van het verongelukte Oorlogschip de Wager, bij een onbewoond eiland in de Zuidzee enz. U. h. Eng. 2e druk, vermeerd. en verb. Delft, 1749. Met platen en kaarten. 4to.

COOK, J., Reizen rondom de wereld. Vert. d. J. D. PASTEUR. Leyd., 1795—1803. 13 dln. 8vo. De platen en kaarten in portef. fol.

POCOCKE, R., Beschrijving van het Oosten en van eenige andere landen. U. h. Eng. m. aanteek. d. E. W. CRAMERUS.

Met eene voorrede v. R. SCHUTTE. Utr., 1776—86. 3 dln. 6 bdn. 4to. Met platen en kaarten.

MICHAUD et POUJOULAT, Correspondance d'Orient, 1830—1831. La H., 1835, 36. 9 dln. 8vo.

TISCHENDORF, C., Reise in den Orient. Lpg., 1846. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

UNGEWITTER, F. H., Turkije geschetst in zijnen tegenw., verl. en toekomst. toestand. U. h. Hoogd. Tiel, 1854. 8vo.

NIEBUHR, C., Beschrijving van Arabië, uit eigene waarnemingen. U. h. Hoogd. Amst., 1774. Met kaarten en platen. 4to.

———————— Reize naar Arabië en andere omliggende landen. U. h. Hoogd. Amst., 1776, 80. 2 dln. Met kaarten en platen. 4to.

BRUYN, M. D. DE, Over cartographie van Palestina enz. Amst., 1845. 4to.

SENDEN, G. H. v., Het Heilige Land of meded. uit eene reis naar het Oosten in 1849 en 1850. Gor., 1851, 52. 2 dln. 8vo.

Palestina. Oudheid-, land- en volkenkundige beschrijving van het Heil. Land. U. h. Eng. vert. d. C. M. A. DOUGLAS. 's Hert., 1879, 80. 2 dln. Met kaarten en gravures. 8vo.

BRUIN, C. DE, Reizen over Moskovië door Persië en Indië. Amst., 1714. Met pl. fol.

BOGAERT, A., Historische reizen door d'Oostersche deelen van Asia, zijnde eene historische beschrijving der koninkrijken en landschappen, zeden, drachten, wetten en godtsdienst der zelve inwoonders enz. Amst., 1711. Met platen. 4to.

WELLS WILLIAMS, S., Das Reich der Mitte. Geographie, Statistik u. Naturgesch. des Chines. Reichs. Aus dem Engl. v. C. L. COLLMANN. Cassel., 1852, 53. 2 dln. 8vo.

GUTZLAFF, K., Verslag van een 3jarig verblijf in Siam en van eene reize langs de kust van China, naar Mantchou-Tartarye. U. h. Eng. Rott., 1833. 8vo.

Handleiding tot de aardrijkskunde van Nederl. Oostind. bezittingen. Leid., enz. 1843. 8vo.

BOSCH Dz., D. W., Geschied- en aardrijksk. beschrijving van Neerl. O. en W. Ind. bezittingen. Amst., 1844. 8vo.

PIJNAPPEL Gz., J., Geographie van Nederlandsch-Indië. 's Grav., 1863. 8vo.

VALENTIJN, F., Oud en Nieuw Oost-Indiën vervatt. een nauwkeurige en uitvoerige verhand. van Nederlands mogentheyd

in die gewesten, benevens eene beschrijvinge der Moluccos enz. Dordr. en Amst., 1724—26. 5 dln. Met pl. fol.

(JUNGHUHN, FR.), Licht- en schaduwbeelden uit de binnenlanden van Java, over het karakter, de mate van beschaving, de zeden en gebruiken der Javanen, over de invoering van het christendom op Java, enz. Verhalen en gesprekken door de Gebroeders Dag en Nacht. 2e dr. Amst., 1855. No. 1—3, in 2 stn. 8vo.

MONEY, J. W. B., Java, of hoe eene kolonie moet bestuurd worden. U. h. Eng. met aanteek. d. D. C. STEYN PARVÉ. Zutph., 1861. 2 dln. 8vo.

KAMPEN, N. G. v., Afrika en deszelfs bewoners volgens de nieuwste ontdekkingen. Haarl., 1828, 29. 3 dln. 8vo.

BRUCE, J., Voyages au sources du Nil, en Nubie et en Abyssinie pend. 1768—1772. Trad. de l'Angl. par J. H. CASTERA. Paris, 1790, 91. 10 dln. 8vo. Met atlas. 4to.

BOSMAN, W., Naauwk. beschrijving van de Guinese goud-tand- en slavekust. 2e druk. Amst., 1709. Met pl. 4to.

DOZY, G. J., Stanley in Afrika. Dev., 1878. 8vo.

HALL, H., Aardrijksk. handboek van Zuid-Afrika. U. h. Eng. Rott., 1860. 8vo.

WETTE, L. DE, Reis in de Vereen. Staten en Canada in 1837. U. h. Hoogd. Z. B., 1839. 2 dln. 8vo.

GEVERS DEYNOOT, W. T., Aant. op eene reis door de Vereen. Staten van Noord Amerika en Canada. 's Grav., 1860. 8vo.

GOUDSMIT, J. E., Reisaanteekeningen. (Amst., 1874.) 8vo. Overdruk.

RAINSFORD, M., St. Domingo of het land der zwarten in Hayti en deszelfs omwenteling. N. h. Eng. Amst., 1806. 2 dln. 8vo.

KOOLEMANS BEYNEN, L. R., De tweede reis der Pandora naar de noord. IJszee in den zomer van 1876. 's Grav., 1877. 8vo.

OUDE GESCHIEDENIS. — ANTIQUITEITEN.

HEUSDE, P. G. v., Diatribe in civitates antiquas. Z. pl., 1817. 4to.

WYNNE, J. A., Geschiedenis der oudheid. De Oostersche volken en Griekenland in hoofdtrekken. Gron., 1863. 8vo.

BRUINING, G., Een nieuw gevoelen aangaande de grondvesting der Assyrische heerschappij. Rott., 1794. 8vo.

TIELE, C. P., Babylonisch-Assyrische Geschichte (bis zur Eroberung Babels durch Cyrus.) Gotha, 1886, 88. 2 dln. 8vo.

LAYARD, A. H., Niniveh u. seine Ueberreste. Nebst einem Bericht üb. einen Besuch bei den Chald. Christen in Kurdistan u. den Jezidi od. Teufelsanbetern sowie einer Untersuchung üb. die Sitten und Künste d. alten Assyrier. Deutsch v. N. N. W. MEISSNER. Mit Anhang: Die Aegypt. Alterthümer in Nimrud u. das Jahr d. Zerstörung Niniveh's von G. SEYFFARTH. Leipz., 1854. Met 1 kaart, 6 plans en 94 illustraties. 8vo.

LEEMANS, C., Description rais. des monumens Egyptiens du Musée d'antiquités des Pays-Bas. Leide, 1849. 8vo.

DÜMICHEN, J., Der Aegypt. Felsentempel von Abu-Simbel und seine Bildwerke und Inschriften. Berl., 1869. 8vo.

HERODOTUS, Musae s. historiarum libri IX. Gr. Lat. adnot. Wesselingii, Valckenarii aliorumque et suis ill. J. SCHWEIGHAEUSER. Argent., 1816. 6 dln. 8vo.

Bijgevoegd: JOH. SCHWEIGHAEUSER, Lexicon Herodoteum etc. Argent. 1824.

XENOPHONTIS Historiae Graecae ll. VII. Rec. notas I. C. ZEUNII et indices adj. J. G. SCHNEIDER. Lips., 1791. 8vo.

——— De Cyri expeditione comment. Rec. J. G. SCHNEIDER. Lips., 1806. 8vo.

——— De Cyri disciplina ll. VIII. Rec. et interpr. J. G. SCHNEIDER. Lips., 1800. 8vo.

——— Opuscula politica, equestria et venatica c. ARRIANI libello de venatione. Rec. et interpr. J. G. SCHNEIDER. Lips., 1815. 8vo.

THUCYDIDE, L'histoire de la guerre du Peloponèse. Traduction de N. PERROT. Nouv. éd. Amst., 1713. 3 dln. 8vo.

Dl. III: XENOPHON, L'histoire Grecque ou la suite de Thucydide.

CURTIUS RUFUS, De rebus gestis Alexandri M. Maced. reg. C. suppl. J. FREINSHEMII. Amst., 1687. 8vo.

STRABO, Rerum geographicarvm ll. XVII. Gr. Lat. interpr. G. XYLANDRO ed. I. CASAUBONUS, comment. illustr. et secundis curis exorn. Acc. F. MORELLI in eundem geographum observatiunculae. Par., 1620. fol.

BARTHÉLEMY, J. J., Voyage du jeune Anacharsis en Grèce, vers le milieu du IVe siècle avant l'ère vulgaire. Par., 1819. 7 dln. 8vo.

Bos, L., Antiquitatum Graec. praec. Atticarum descriptio brevis. Cui observat. adj. I. F. Leisner. Ed. alt. Fran., 1809. 8vo.

Meursius, J., Opera selecta quae ad antiquitatem et historiam Graecam spectant. Lugd. Bat., 1724. 3 dln. fol.

Livii, T., Historiarum quod extat. C. perp. C. Sigonii et J. F. Gronovii notis. J. Gronovius probavit, suasque et al. not. adj. Basil., 1740. 3 dln. 8vo.

Sallustius Crispus, C., Opera. Nov. recogn. emend. et ill., praem. vita a J. Clerico scripta, et not. liter. stud. soc. Bip. Argent., 1807. 8vo.

Suetonius Tranq., C., Vitae Caesarum, ex rec. J. G. Graevii, cum ejusd. animadvers. et comment. variorum. Ed. emend. H. C., 1691. 4to.

Ruhnkenius, D., Scholia in Suetonii vitas Caesarum. Ed. J. Geel. Lugd. Bat., 1828. 8vo.

Nepos, Corn., Vitae excell. imperatorum animadv. ill. ab A. v. Staveren. L. B., 1755. 8vo.

Dionysius Halicarnasseus, Antiquitatum Romanarum ll. X. Graece. Ex Bibl. Regia. Lut., R. Stephanus, 1546. fol.

Achterin: Dionysii Halicarnassei De compositione, seu orationis partium apta inter se collocatione etc. Ibid., 1547.

Gruterus, J., Inscriptiones ant. totius orbis Romani in absolut. corpus redactae olim ausp. J. Scaligeri et M. Velseri. Nunc curis secundis ejusd. Gruteri et notis M. Gudii emend. et tabulis aeneis a Boissardo confect. illustr. Denuo cura J. G. Graevii recens. Acc. adnot. append. et ind. Amst., 1707. 2 dln. fol.

Graevius, J. G., Thesaurus antiquitatum Romanarum, in quo cont. lect. quinque scriptores, qui superiori aut nostro sec. Romanae reipublicae rationem, disciplinam, leges, instituta, sacra, artesque togatas ac sagatas explicarunt et illustr. Traj. ad Rh., 1694—99. 12 dln. fol.

Nieupoort, G. H., Antiquitat. Romanarum brev. descript. Ed. alt. auct. Goudae, 1794. 8vo.

Orville, J. P. d', Sicula, quibus Siciliae veteris rudera, additis antiquitatum tabulis illustrantur. Ed. et commentarium ad numismata Sicula XX tabulis aeneis incisa adj. P. Burmannus Sec. Amst., 1764. 2 dln. 1 bd. fol.

Niebuhr, B. G., Römische Geschichte. Mit Berichtig., Zusätzen u. Register. Berl., 1827—32. 3 dln. 8vo.

STUART, M., Romeinsche geschiedenissen. Utr. en Amst., 1793—1810. 30 dln. 8vo.

LIMBURG BROUWER, P. v., Cesar en zijne tijdgenooten. Gron., 1844, 46. 4 dln. 8vo.

GIBBON, E., The history of the decline and fall of the Roman empire. Lond., 1826. 4 dln. M. portr. en krtn. 8vo.

CORPUS BYZANTINAE HISTORIAE. Byzantinae historiae scriptores varii. 27 werken in 34 dln. fol. Te weten:

1. LABBE, P., De Byzantinae historiae scriptoribus in lucem emittendis protrepticon. Par., 1648.

Achterin: Excerpta de legationibus. Int. A CANTOCLARO. Par., 1648. — THEOPHYLACTUS, Historiarum ll. VIII. Int. J. PONTANO. Stud. et opera C. A. FABROTI. Par., 1648.

2. PROCOPIUS, Historiarum sui temporis ll. VIII. Gr. Lat. int. C. MALTRETO. Par., 1662, 63. 2 dln. fol.

Achterin: NICEPHORUS CAES. BRYENNIUS, Comm. de rebus Byzantinis Gr. Lat. opera P. POSSINI. Par., 1661.

3. AGATHIAS, De imperio et rebus gestis Justiniani Imp. ll. V. Gr. Lat. int. B. VULCANIO, c. notis ej. Par., 1660.

4. Chronicon Paschale. Gr. Lat. c. notis C. DUFRESNE DUCANGE. Par., 1638.

5. G. SYNCELLIUS, Chronographia. Gr. Lat. c. notis J. GOAR. Par., 1652.

6. ANASTASII BIBLIOTHECARII Historia ecclesiastica c. notis C. A. FABROTI. Par., 1649.

7. S. THEOPHANIS Chronographia. Gr. Lat. int. J. GOAR, c. notis F. COMBEFISII. Par., 1655.

8. Historiae Byzantinae scriptores post Theophanem. Gr. Lat. c. notis COMBEFISII. Par., 1685.

9. G. CEDRENUS, Compendium historicum. Gr. Lat. c. notis J. GOAR et C. A. FABROTI. Par., 1647. 2 dln.

10. C. MANASSIS Breviarium historicum. Gr. Lat. int. J. LEUNCLAVIO c. ej. et J. MEURSII notis. Acc. variarum lect. libellus cura L. ALLATTI et C. A. FABROTI. Item Glossarium Graecobarbar. studio ej. FABROTI. Par., 1655.

11. M. GLYCAE Annales usque ad ob. Alexii Comneni Imper. Gr. Lat c. not. P. LABBE. Par., 1660.

12. J. ZONARAE Annales. Gr. Lat. c. notis C. DUFRESNE DUCANGE. Par., 1686. 2 dln.

13. ANNAE COMNENAE Alexias. Gr. Lat. c. notis D. HOESCHELII. Par., 1651.

14. J. CINNAMUS, De rebus gestis a Joan. et Manuele Comnenis Impp. Gr. Lat. c. notis C. DUFRESNE DUCANGE. Par., 1670. fol.

15. NICETAE ACOMINATI Historia. Gr. Lat. ed. C. A. FABROTUS. Par., 1647.

16. G. ACROPOLITAE Historia, JOELLIS Chronographia et J. CANANI Narratio de bello Const. Gr. Lat. c. notis T. DOUZAE. Par., 1651.

Achterin: (17.) M. DUCAE, nepotis Historia Byzantina. Gr. Lat. c. notis I. BULLIALDI. Par., 1649.

18. G. PACHYMERIS Historia. Gr. Lat. interpr. P. POSSINO. Cum ej. notis. Romae, 1666—69. 2 dln.

19. J. CANTACUZENI Historiarum ll. IV. Gr. Lat. c. notis J. GRETSERI. Par., 1645. 3 dln. 2 bdn.

20. NICEPHORI GREGORAE Byzantina historia. Gr. Lat. c. notis J. BOIVIN. Par., 1702. 2 dln.

21. Chronicon Orientale ex. Arab. Lat. donatum ab A. ECCHELLENSI. Nova editio. Par., 1685.

22. LAONICI CHALCOCONDYLAE Historiarum Turcarum ll. X. Gr. Lat. ed. C. A. FABROTUS. Par., 1650.

23. G. CODINI Curopalatae De officiis magnae ecclesiae et aulae Constantinopolitanae. Gr. Lat. ed. J. GOAR. Par., 1648.

24. J. GENESII, G. PHRANTZAE et al. Historia Byzantina. J. MALALAE Historia chronica. L. ALLATTII Symmicta. Gr. Lat. Venetiis, 1733.

25. A. BANDURI, Imperium Orientale s. antiquitates Constantinopolitanae. Par., 1711. 2 dln.

26. C. DUFRESNE DUCANGE, Historia Byzantina. Par., 1680.

27. Corporis historiae Byzantinae nova appendix. Opera G. PISIDAE, THEODOSII DIACONI et CORIPPI AFRICANI complectens. Romae, 1777. fol.

MIDDELEEUWEN. — NIEUWE GESCHIEDENIS.

(BONGARSIUS, J.,) Gesta Dei per Francos s. Orientalium expeditionum et regis Francorum Hierosolymitani historia a variis scriptt. commend. Hanov., 1611. 2 dln. 1 bd. fol.

MICHAUD, Histoire des croisades. Brux., 1841. 6 dln. 3 bdn. 8vo.

SPORSCHIL, J., Geschiedenis der kruistogten. U. h. Hoogd. Nieuwe uitg. Utr., 1854. 2 dln. Met platen en 1 kaart. 8vo.

SYBEL, H. v., Geschichte des ersten Kreuzzugs. 2e neu bearb. Aufl. Leipz., 1881. 8vo.

HENGEL, W. A. v., Keizer Hendrik III. Een tafereel van 's mans leven, deugden en verdiensten. Leyd., 1844. 8vo.

LAURENT, F., Etudes sur l'histoire de l'humanité. La papauté et l'empire. Brux., 1860.

BONNECHOSE, E. DE, Histoire de France. Par., 1834. 2 dln. 8vo.

——————— Hetz. werk. 13e éd. Par., 1869. 2 dln. 8vo.

GUIZOT, F. P. J., Histoire de la civilisation en France depuis la chute de l'empire Romain jusqu'en 1788. Brux., 1835. 5 dln. 8vo.

JUNG, TH., La France et Rome. Etude histor., XVIIe, XVIIIe et XIXe siècles. Par., 1874. 8vo.

WATTERICH, Die Germanen des Rheins, ihr Kampf mit Rom und der Bundesgedanke. (Die Sigambern u. die Anfänge der Franken.) Leipz., 1872. 8vo.

TROGNON, A., Vie de Marie-Amélie, reine des Français. Par., 1871. 8vo.

WRAXALL, R. W., Historische gedenkwaardigheden van mijnen tijd. Utr., 1818. 8vo.

BONAPARTE, L. N., Des idées Napoléoniennes. Brux., 1839. 8vo.

HUGO, V., Napoleon de Kleine. Heusden, 1862. 8vo.

——— Le dernier des Napoléon. Par., 1872. 8vo.

SYBEL, H. v., Napoleon III. Bonn, 1873. 8vo.

REICHARD, M., Souvenirs d'un aumonier protestant au camp français devant Sébastopol. Trad. de l'Allem. p. C. Selden. Paris, 1869. 8vo.

OPZOOMER, C. W., Frankrijks onrecht in den oorlog van 1870. Amst., 1870. 8vo.

WACHENHUSEN, H., Tagebuch vom Französischen Kriege. Berl., z. j. 8vo.

HUME, D., Historie van Engeland van den inval van Caesar

tot de Staetsverandering in 1688. U. h. Eng. (d. N. SMITHOF.) Rott., 1769—74. 8 dln. 8vo.

GOLDSMITH, O., The history of England to the death of George II. With a cont. to the accession of George IV, in 1820, bij W. JONES. Lond., 1825. 6 dln. 8vo.

———— Hetz. With a continuation to the present time. New. ed. Lond., 1857. 8vo.

ROBERTSON, G., Histoire d'Ecosse, sous les règnes de Marie Stuart et de Jacques VI. Nouv. éd. trad. de l'Angl. Londr., 1772. 4 dln. 8vo.

———— Historie d. regeering van keizer Karel V, ben. eene inleid. bevatt. een tafereel van de vorderingen d. maatsch. in Europa, zed. den ondergang v. 't Rom. rijk. U. h. Eng. Rott., 1772—74. 6 dln. 8vo.

SLEECKX, J. L. D., Karel VI en Maria Theresia. Gent, 1888. 8vo.

———— Jozef II en zijne regeering. Gent, 1888. 8vo.

SÖLTL, J. M., De godsdienstoorlog in Duitschland. U. h. Hoogd. Nijm., 1842. 2 dln. 8vo.

TAILLANDIER, SAINT-RENÉ, Allemagne et Russie. Etudes histor. et littér. Par., 1856. 8vo.

EYLERT, R. FR., Karaktertrekken en hist. fragmenten uit het leven van Frederik Willem III. U. h. Hoogd. d. A. H. v. D. HOEVE. Amst., 1843—48. 3 dln. in 4 bdn. 8vo.

BORBSTAEDT, A., Preussens Feldzüge gegen Oesterreich und dessen Verbündete im Jahre 1866, mit Berücksichtigung des Krieges in Italien. 5te umgearb. Ausg. Berl., 1867. 8vo.

MEES R.AZN., R. P., De worsteling van het politiek liberalisme in Pruissen. Z.B., 1869. 8vo. Overdruk.

VOLTAIRE, Histoire de Charles XII, roi de Suède. Nouv. éd. av. les remarques de DE LA MOTTRAYE et les reponses de VOLTAIRE. Amst., 1733. 2 dln. 8vo.

PRESCOTT, W. H., Geschied. d. regering van Philips II, Koning van Spanje. U. h. Eng. d. W. J. A. HUBERTS met voorr. van W. G. BRILL. Zutph., 1860, 62. 3 dln. 8vo.

L'Italie de 1847 à 1865. Correspondance politique de MASS. D'AZEGLIO, accomp. d'une introd. et de notes p. E. RENDU. 2e éd. Par., 1867. 8vo.

PERRENS, F. T., Deux ans de révolution en Italie, 1848, 1849. Par., 1857. 8vo.

RIVE, W. DE LA, Le comte de Cavour. Récits et souvenirs. Par., 1863, 8vo.

JULIEN, F., Papes et sultans. Par., 1880. 8vo.

GEYER, E. G., Ueber die inneren gesellschaftl. Verhältnisse uns. Zeit mit besondere Rücksicht auf Schweden. Aus dem Schwed. von U. W. DIETERICH. Stockh., 1845. 8vo.

RETTIG, H., Russisch Preuzische Beziehungen in Russischer Beleuchtung. Hamb., 1889. 8vo.

CROUSSE, F., Geschied. van het Osmanische rijk tot den dood van Sultan Abdoel-Azis. N. h. Fr. Amersf., 1877. 8vo.

KAMPEN, N. G. V., Geschiedenis van Griekenland. Amst., 1827—34. 7 dln. 8vo.

GLADSTONE, W. E., Bulgarian horrors and the question of the East. Lond., 1876. 8vo.

PIJZEL, E. D., Charles Gordon. Haarl., 1884. 8vo.

BIERNATZKI, K. L., Die gegenwärtige politisch-religiöse Bewegung in China. Berl., 1854. 8vo.

ROBERTSON, G., Histoire de l'Amérique, trad. de l'Angl. Nouv. éd. augm. Amst., 1779. 4 dln. 8vo.

RAUMER, F. V., Die Vereinigten Staaten von Nordamerika. Leipz., 1845. 2 dln. Met 1 kaart. 8vo.

LEE-CHILDE, MME, Le général Lee. Par., 1874. Met portret en 2 kaarten. 8vo.

JOUAULT, A., Abraham Lincoln, sa jeunesse et sa vie politique. Histoire de l'abolition de l'esclavage aux Etats-Unis. Par., 1875. 8vo.

LAVELEYE, E. DE, Voorzitter Garfield. U. h. Fr. Gent, 1883. Met portret. 8vo.

CARNEGIE, A., De zegevierende Republiek. De vooruitgang van de republiek der Vereen. Staten gedurende een vijftigtal jaren. U. h. Eng. d. G. W. VAN SICLEN. N. York, 1891. 8vo.

NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS.

TIELE, P. A., Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten. Eerste afdeeling. Verzameling van Fred. Muller te Amsterdam, 1500—1702. Amst., 1858—61. 3 dln. 4 stn. 4to.

Met aanwijzing der pamfletten, aanwezig in de verzameling der Rem. gemeente te Rotterdam.

WULP, J. K. v. D., Catalogus van de tractaten, pamfletten enz. over de geschiedenis van Nederland, aanwezig in de Bibliotheek van I. Meulman (thans Univ. Bibl. te Gent), 1500—1713. Amst., 1866—68. 3 dln. 4to.

Met aanwijzing als boven.

PETIT, L. D., Bibliotheek van Nederlandsche pamfletten. Verzamelingen van de Bibl. van Joan. Thysius en de Bibl. d. Rijks-Universiteit te Leiden, 1500—1702. 's Grav., 1882, 84. 2 dln. 4to.

WAGENAAR, J., Vaderlandsche historie, vervatt. de geschiedenissen der nu Vereen. Nederl. inzond. die van Holland. Amst, 1790—96. 21 dln. — H. v. WIJN, N. C. LAMBRECHTSEN en and., Bijvoegsels en aanmerkingen, best. in noodige naleezingen voor de Vaderl. Hist. v. J. WAGENAAR. Amst., 1797, 1800. 2 dln. — Register op de Bijvoegsels. Amst., 1798. — Te samen 24 dln. 8vo.

STIJL, S., De opkomst en bloei der Vereen. Nederlanden. 2e druk. vermeerd. met een Slotzang enz. Amst., 1778. 8vo.

CERISIER, A. M., Tafereel der algemeene geschiedenissen van de Vereen. Nederlanden (tot 1751.) Gevolgd naar 't Fransch. Utr., 1787. 10 dln. 8vo.

KAMPEN, N. G. v., Verkorte geschiedenis der Nederlanden of der XVII Nederl. gewesten tot 1815. Haarl., 1819—21. 2 dln. 8vo.

——————— Vaderlandsche karakterkunde of karakterschetsen van tijdperken en personen uit de Nederl. geschied. tot op 1795. Haarl., 1826—28. 2 dln. 3 bdn. 8vo.

LENNEP, J. v., De voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland, aan mijne kinderen verhaald. Amst., 1845—54. 13 dln. 8vo.

AREND, J. P., Algemeene geschiedenis des vaderlands. Voortgezet (tot 1742) achtereenvolgens door O. v. REES, W. G. BRILL en J. v. VLOTEN. Amst. en Haarl., 1841—83. Dl. I—V. 1. afl. 1—12. 14 dln. en afl. 4to.

ELBERTS, W. A., Geschiedenis des vaderlands. 3e druk. Dev., 1851. 8vo.

(VIERHOUT, C. H. M.,) De geschiedenis van Nederland. Leesboek voor de volksschool. Amst., 1860. 8vo.

BEYNEN, L. R., Kort overzigt van de staatsregeling van ons vaderland van 1428 tot op onzen tijd. 2e verb. dr. 's Grav., 1864. 8vo.

LENTING, L. E., Schets v. h. Nederl. staatsbestuur en dat der overz. bezittingen. 2e verm. uitg. Amst., 1870. 8vo.

KOK, J., Vaderlandsch woordenboek. 2e druk. Amst., 1785—96. 35 dln. — Bijvoegzels daarop. Amst., 1797—99. 3 dln. Met portretten, platen, kaarten enz. 8vo.

CHALMOT, J. A. DE, Biographisch woordenboek der Nederlanden, bevatt. de levensbeschrijv. van voorname staatsmannen, krijgshelden, geleerden in allerleije vakken van wetensch., digters, schilders en andere konstenaars enz. enz. Amst., 1798—1800. Dl. I—VIII. (A. Dr.) 8vo. Niet voortgezet.

KAMPEN, N. G. v., Geschied. der Nederlanders buiten Europa of verhaal van de togten, ontdekkingen, oorlogen, veroveringen en inrigtingen der Nederlanders in Aziën, Afrika, Amerika en Australië van het laatst der 16e eeuw tot op onzen tijd. Haarl., 1831—33. 3 dln. 4 bdn. 8vo.

MOLL, G., Verhand. over eenige vroegere zeetogten der Nederlanders. Amst., 1825. 8vo.

(BLAUPOT TEN CATE, S.,) Geschiedenis van Nederlands zeevaart en handel. Amst., 1836. 8vo.

(VOORMEULEN VAN BOEKEREN, G. R.,) Het leven en de daden van Nederlands meest beroemde zeehelden en vlootvoogden. Amst., 1841. 8vo.

BERG, F. E., De Nederlanden en het Hanseverbond. Utr., 1833. 8vo.

BERG, W. E. J., De refugiés in de Nederlanden na de herroeping van het edict van Nantes. Eene proeve van onderzoek naar den invloed, welken hunne overkomst gehad heeft op handel en nijverheid, letteren, beschaving en zeden. Eerste deel. Handel en nijverheid. Amst., 1845. 8vo.

KOENEN, H. J., Geschiedenis der Joden in Nederland. Utr., 1843. 8vo.

GROTIUS, H., Parallelon rerumpublicarum lib. III: De moribus ingenioque populorum Athen., Roman., Batavorum. —

Vergelijking der gemeenebesten. 3e boek: Over de zeden en den inborst d. Athen., Rom. en Holl. Vert. en m. aanm. opgeheld. d. J. MEERMAN. Haarl., 1801. 3 dln. Met register. 8vo.

BERKHEY, J. LE FRANCQ VAN, Natuurlijke historie van Holland. Met noodige afbeeld. Amst., 1769—79. Dl. I—IV, 1. 9 bdn. 8vo.

WIJN, H. VAN, Historische en letterkundige avondstonden, ter opheld. van eenige zeden der Nederlanderen. Amst., 1800. 8vo.

ALKEMADE, K. v., en P. v. D. SCHELLING, Nederlands displegtigheden, vert. de plegtige gebruiken aan den dis, in het houden van maaltijden en het drinken der gezondheden. Rott., 1732—35. 3 dln. Met pl. 8vo.

SCHELTEMA, J., Volksgebruiken der Nederlanders bij het vrijen en trouwen. Utr., 1832. 8vo.

ALKEMADE, C. v., Inleidinge tot het ceremonieel en de plegtigheden der begraavenissen. Delft, 1717. 8vo.

BUDDINGH, D., Feesten en feesttijden. Natuur- kerk- en volksfeesten in oorsprong en beteekenis. Antw., 1869. 8vo. Overdr.

SCHOTEL, G. D. J., Zeden en gebruiken aan de Zaanstreek. Haarl., 1874. 8vo. Met platen.

HORA SICCAMA, J., Neerlands volksaard en staatswezen in verband beschouwd. Eene voorlezing. Utr. 1844. 8vo.

COHEN STUART, M., Ons Nederl. volkskarakter. Amst., (1873.) 8vo.

De Nederlandsche ridderorden en onderscheidings- of eereteekenen, bevatt. de Kon. besluiten van derzelver instellingen enz. Velp, 1853. Met gekleurde afbeeldingen. 8vo.

KAMPEN, N. G. v., Staat- en aardrijksk. beschrijving van het Kon. der Nederlanden. 2e herz. druk. Haarl., 1827. 8vo.

HERINGA, S. G., Aardrijkskundig handwoordenboek van Nederland. 3e druk. Utr., 1874. 4to.

WAGENAAR, J., Amsterdam in zijne opkomst, aanwas, geschiedenissen, enz. Amst., 1760—68. 13 dln. Met platen enz. 8vo.

(SCHEFFER, J. H.), Roterodamum illustratum. Bereden. beschrijv. van den geschiedkundigen atlas in het Archief der gemeente Rotterdam betr. het Hoogheemraadschap Schieland en de stad Rotterdam. Rott., 1868—80. 4 dln. 8vo.

Rerum Amorfortiarum scriptores duo inediti. Alter auctor incertus, alter cui nomen T. VERHOEVEN. Cum observ. ed. A. MATTHAEUS. Lugd. Bat., 1693. 4to.

Eekhoff, W., Beknopte geschiedenis van Friesland. Leeuw., 1851. 8vo.

Nanninga Uitterdijk, J., Register van charters en bescheiden in het Oude Archief van Kampen. Kampen, 1887—90. Dl. VI en VII. (1611—1625.) 8vo.

(Regt, J. K. de), Marken in zijne waarde en zijne ellende beschouwd. Leid., 1877. 8vo.

Oudenhoven, J. v., Out-Hollandt met Zuyt-Hollandt vervangende een generale beschrijvinge, mitsg. de privilegien, keuren, hantvesten, costuymen, herkomens, observantien ende gewijsdens, van de voorsz. landen. Dordr., 1654. 4to.

Scriverius, P., Hollandsche, Zeelandsche ende Vriesche Chronyck, ofte een gedenckwaerdige beschryvingh van den oorsprong, opkomst en voortgang der selver landen enz. tot 1677. 's Grav., 1677. Met portretten. 4to.

Miraeus, A., Opera diplomatica et historica in quibus cont. chartae fundationum ac donationum piarum, testamenta, privilegia, foedera principum et alia tum sacrae tum profanae antiquitatis monumenta. Ed. 2a auct. ed. J. F. Foppens. Lovan., 1723—48. 4 dln. fol.

Mieris, F. v., Groot charterboek der graaven van Holland, van Zeeland en heeren van Vriesland eind. met den dood van Jacoba van Beijeren (1436.) Leid., 1753—66. 4 dln. fol.

Löher, F. v., Beitr. zur Geschichte der Jakobäa von Bayern, 1401—1436. München, 1865. 2 dln. 4to.

——— Jakobäa von Bayern und ihre Zeit. 2e Ausg. Nördl., 1869. 2 dln. 8vo.

Hortensius, L., Secessionum ciuilium Vltraiectinarum et bellorum, ab ann. xxiiij supra MCCCCC usque ad translat. Episcopatus ad Burgundos ll. VII. Basil., 1546. fol.

Analecta Belgica, contin. Casp. Schrti Opuscula et Rab. Herm. Schelii Opuscula politica etc. Ed. P. Burmannus Secund. Lugd. Bat., 1772. 2 dln. 8vo.

Meteren, E. v., Historien der Nederlanden en haar naburen oorlogen tot het jaar 1612. Amst., 1663. fol.

Hooft, P. Cz., Nederlandsche historien met het vervolgh (1555—1587.) Derde druk verbeet., met deszelfs leven vermeerd. en met printen versiert. Amst., 1677. fol.

Bentivoglio, C., Historie der Nederlantsche oorlogen, sedert

het vertrek van Filippus II tot aan het twaalfjarig bestant. Uit d'Ital. taal vert. d. J. H. GLAZEMAKER. Leeuw., 1674. 4to.

GROTIUS, H., Annales et historiae de rebus Belgicis. Amst., 1657. fol.

———————— Idem. Amst., 1658. 8vo.

GROEN V. PRINSTERER, G., Redevoering over Willem I, gelijk hij uit zijne briefwisseling nader gekend wordt. Amst., 1843. 8vo. Overdr.

FRANCKEN Az., W., Dillenburg, geboorte- en tijdelijke verblijfplaats van Willem I. Rott., 1872. 8vo.

BROES, W., Filip van Marnix, heer van St. Aldegonde, bijz. aan de hand van Willem I. Amst., 1838—40. 2 dln. 3 stn. 8vo.

HAVR, J. V. D., Filips van Marnix van Sint-Aldegonde. Gent, 1874. 8vo.

FRÉDERICQ, P., Marnix en zijne Nederlandsche geschriften. Gent, 1881. 8vo.

VYNCKT, L. J. J. V. D., Nederlandsche beroerten onder Filips II. Met de aant. der beide onlangs verschenen Brusselsche uitgaven, alsmede van den Nederd. vertaler. Amst., 1826. 4 dln. 8vo.

NUYENS, W. J. F., Geschiedenis der Nederlandsche beroerten in de XVIe eeuw (1559—1598.) Amst., 1865—70. 8 dln. 8vo.

Voor drie honderd jaren. Volksbladen ter herinnering aan de schoonste bladzijden uit onze geschied. Harderw., 1869. 8vo.

Bijdragen v. W. G. BRILL, G. D. J. SCHOTEL, L. R. BEYNEN en and.

VLOTEN, J. V., Nederland tijdens den volksopstand tegen Spanje, 1564—1581, naar de oorspronkel. bescheiden. Schied., 1872. 2 dln. 1 bnd. 8vo.

TOORENENBERGEN, J. J. V., 1566—1572. Vaderlandsche herinneringen. Rott., 1872. 8vo.

De onthulling van het gedenkteeken te Heiligerlee, 24 Mei 1873. Beschrijv. d. plechtigheid. Toespraak van P. HOFSTEDE DE GROOT en hist. aant. Gron., 1873. Met twee portretten. fol.

HOOFT, P. Cz., Het jaar 1572. Leid., z. j. 8vo.

VLOOTEN, C. H. V., 1 April 1572—1872. Een woord aan al de R. K. van Nederland. 's Grav., 1872. 8vo.

HOFDIJK, W. J., De triomf der piraten. Een feestgave bij Neerlands derde jubilé. Amst., 1872. Met platen. 8vo.

VRIES, M. DE, Nederlands bevrijding. Toespraak te Brielle, 1 April 1872. Brielle, 1872. 8vo.

's GRAVEZANDE, A., Tweede eeuw-gedachtenis der Middelburgsche vrijheid zoo in den godsdienst als burgerstaat. Middelb., 1774. 8vo.

(VLOTEN, J. v.,) Leidens belegering en ontzet in 1573 en 1574, naar de oorspronkel. bescheiden. Leid., 1853. 8vo.

ROEMER, J., Het vijfde halve eeuwfeest over het ontzet der stad Leyden. Met onuitgeg. stukken. Leyd., 1824. 8vo.

TIELE, C. P., Feestrede op het 3e eeuwfeest van Leidens ontzet. Leid., 1874. 8vo.

SCHOTEL, G. D. J., Het edele driemanschap van der Werf, Dousa, van Hout. Bij gelegenheid van het 300jarig herdenken van Leidens ontzet. Haarl., 1874. fol. Met portretten.

VELDE, J. v. D., Tweehonderdjarig jubelfeest ter gedagt. der verlossinge van Zierikzee uit de Spaansche dwingelandij. Met aanteek. en bijlagen. Zierikzee, 1777. 8vo.

Unie van Utrecht. Herdrukt met de oude typen van Aelb. Hendricxz. (1578.) Haarl., 1778. fol.

MULLER, P. L., De unie van Utrecht. Utr., 1878. Met facsim. van de onderteekening d. Unie. 8vo.

PAULUS, P., Verklaring der Unie van Utrecht. 2e druk. Utr., 1775—77. 4 dln. 3 bdn. 8vo.

COLIGNY, LOUISE DE, Lettres à H. La Tour, vicomte de Turenne, publ. d'après les originaux p. A. Laugel. Paris, 1877. 8vo.

BRANDT, G., Historie van de rechtspleging, 1618 en 1619, ontrent J. v. Oldenbarnevelt, R. Hogerbeets, H. de Groot. Rott., 1708. 4to.

——— Hetz. 2e dr., m. aant. verm. Rott., 1710. 4to.

BERGH, L. PH. C. v. D., Het proces van Oldenbarnevelt getoetst aan de wet. 's Grav., 1876. 8vo.

(BOSCH, C.,) Historie van het leven en sterven van Heer Johan van Oldenbarnevelt. Waerachtelijck beschreven door een Liefhebber der waerheyt. (Uitg. d. ROELAND DE CARPENTIER.) Z. pl., 1648. 4to.

——— Hetzelfde werk. Den tweeden Druck, verm. enz. Op Loevesteijn. Voor Lieven van Vrijheyd, in 't Jaer O. H. 1658. 4to.

OUDEMANS, A. C., Het leven en de lotgevallen van Johan van Oldenbarneveld. Amst., 1826. 8vo. Met platen.

LOOSJES PZN, A., 't Gedrag van Jan Franken, dienstknecht van J. v. Oldenbarneveld. Haarl., 1795. 8vo.

Het leven van Hugo de Groot, uit echte stukken opgemaakt. Versierd met twee juiste afbeeld. van het koffer. Z. pl., 1790. 8vo.

Verhooren en andere bescheiden betr. het rechtsgeding van Hugo de Groot. Uitg. d. R. FRUIN. Utr., 1871. 8vo.

(LEHMAN, P. A.), Hug. Grotii manes · iniquis obtrectationibus vindicati. Acc. scriptorum eius tum editorum tum ineditorum conspectus. Delph. Batav., (Leipz.), 1727. 2 dln. 8vo.

VOLLENHOVEN, H., Broeders gevangenisse. Dagboek van Willem de Groot betr. het verblijf van zijnen broeder Hugo op Loevestein; uit echte bescheiden aangevuld en opgehelderd. 's Grav., 1842. 8vo.

GROOT, H. DE, Verantwoordingh van de wettelijcke regieringh van Hollandt ende West-Vrieslandt, midtsgaders eenigher nabuijrighe provincien, sulcks die was voor de veranderingh, ghevallen in den jare 1618 enz. Accordeert met het Latijnsch, ghedruckt tot Parijs. Z. pl., 1622. 4to.

(LOOSJES PZN, A.), Historie van de vlucht van Huig de Groot. 2e (vermeerd.) druk. Haarl., 1800. 8vo.

——————— 't Gedrag van Elsje van Houwening, dienstmaagd van Huig de Groot. Haarl., 1794. 8vo.

VRIES, J. DE, Hugo de Groot en Maria van Reigersbergen. Amst., 1827. 8vo.

BRANDT, C., Historie van het leven des Heeren Huig de Groot, beschreven tot den aanvang van zijn gezantschap aan 't Hof van Vrankrijk en vervolgt tot zijn doodt door ADR. VAN CATTENBURGH. Met een aanhangsel. Dordr., 1727. fol.

Met geschreven opdracht van v. Cattenburgh aan de Bibl. d. Rem. Gem. te R.

LUDEN, H., Hugo de Groot, uit zijne lotgevallen en schriften. (U. h. Hoogd.) Leeuw., 1830. 8vo.

AITZEMA, L. v., Historie of verhael van saken van staet en oorlogh in ende ontrent de Vereen. Nederl., 1621—1668. 's Grav., 1657. 14 dln. 15 bdn. 4to.

De strijdende Leeuw., of Nederl. oorlogen, staatszaken en vredehandelingen voorgevallen in 1621—1625; inhout en mergh

des eersten deels der Historien van Saken van Staat en Oorlogh. P. D. L. Eerste deel. Amst., 1661. 4to.

A(itzema), L. v., Herstelde leeuw of discours over 't gepasseerde in de Vereen. Nederl. in 't jaer 1650 ende 1651. Amst., 1654. 4to.

————— Verhael van de Nederlantsche vreedehandeling. 's Grav., 1650. 2 dln. 1 bnd. 4to.

Capellen, A. v. d., Gedenkschriften, 1635—1654, uitg. d. R. J. v. d. Capellen. Utr., 1787, 88. 2 dln. 8vo.

Commelyn, I., Frederick Hendrick van Nassauw. Zijn leven en bedrijf. Amst., 1651. Met portretten, kaarten en platen. 2 dln. 1 bnd. fol.

Huet, D. T., Het Munstersche vredesverdrag tusschen Nederland en Spanje godsdienstig herdacht, 30 Jan. 1848. 8vo.

Tideman, M. C., De zee betwist. Geschied. d. onderhandelingen over de zeeheerschappij tusschen de Eng. republiek en de Vereen. Prov. voor den eersten zeeoorlog. Dordr., 1876. 8vo.

Knottenbelt, W. C., Geschiedenis der staatkunde van Johan de Witt. Amst., 1861. 8vo.

————— Hetzelfde. 2e druk. Amst., 1862. 8vo.

Temple, W., Historische gedenkschriften (Aanmerkingen over de Nederl. provintien, Memorien van 1572 tot 1678. 2e druk verbeterd, met kantteek. enz. Amst., 1693. 8vo.

Achterin: J. Swift, Het leeven van W. Temple, enz. Nieuwe gedenkschriften. enz. U. h. Eng. Leyd. 1736.

————— Brieven, geschreven gedurende sijne ambassade in 's Gravenhage. In 't licht gegeven d. M. D. Jones. Uyt het Engelsch. 's Grav., 1700. 8vo.

Sherlock, W., Lijkpredikatie ter gel. van het afsterven (van) Maria Stuart. U. h. Eng. vert. d. P. Bos. Rott., 1695. 4to.

(Haren, O. Z. v.), Lijkreeden over wijlen Willem de IV, prince van Orange en Nassau, enz. Leeuw., 1766. 8vo.

————— Hetz. (Uitg. d. H. J. Koenen.) Amst., 1833. 8vo.

Maclaine, A., The difficulties of resignation alleviated by hope. A sermon preached Dec. 5th. 1751 on occasion of the death of the Prince of Orange and Nassau. Hague, (1751.) 8vo.

Sowden, B., A funeral sermon preached at the Engl. church in Rotterdam, March 4th 1759, on occasion of the death of the

Princess of Orange and Nassau, and Regent of the Un. Prov. Lond., 1759. 8vo.

(CALKOEN, H.,) Oldenbarnevelds eer verdeedigd tegen den advocaet der vaderl. kerk, door den Schrijver der Memorie. Amst., 1773. 8vo.

WAGENAAR, J., Verzameling van historiesche en politike tractaaten. Waar bij gevoegd is Lijst van de gewoonlijke vaste feestdagen d. Roomscher Kerke enz. Amst, 1779, 80. 2 dln. 8vo.

(CAPELLEN TOT DEN POLL, J. D. v. D.), Aan het volk van Nederland. Ostende, 1781. 8vo.

('T HOEN, P., en and.), De Post van den Neder-Rhyn. Met (24) bijlagen en register over de ses eerste deelen. Utr., 1781—86. Te samen 14 dln. 8vo.

(DE WITT VAN JAERSVELD,) Gemeenzaame gesprekken gehouden tusschen A. en Z. over de laage staat waar in het vaderland zig tegenwoordig bevind. Dordr., 1784. 8vo.

MIRABEAU, Aux Bataves sur le Stathouderat, avec des notes (attrib. à DUMONT-PIGALLE et MARRON.) Z. pl., 1788. 8vo.

Nederlandsche Amnestien van de jaaren 1485, 1488, 1787 en 1788. (Uitg. d. H. A. KREET.) Dordr., 1789. 8vo.

Vaderlandsch Huisboek, of de verklaaringen, betuigingen en beloften van den Stadhouder der Vereen. Nederl. vergeleeken. met zijne daden. Z. pl., 1793. 5 dln. 8vo.

Gedenkschriften van den tegenwoordigen tijd. Utr., 1793, 94. 2 dln. 8vo.

REES, B. v., Zijn verbonden met magtige volken voor kleine staaten voordelig? onderzocht ter geleg. van het vieren des geslooten verbonds tusschen de Fransche en Nederl. gemeenebesten. Leyd., 1795. 8vo.

LUZAC, J., Socrates als burger beschouwd. U. h. Lat. vert. met aanmerk. en opheld. enz. Leyd., 1796. 8vo.

(SWILDENS, J. H.,) Gelijkheid, vrijheid, broederschap. Politiek belangboek voor dit provisioneel tijdperk. Amst., (1795.) 8vo.

Plan van constitutie voor het volk van Nederland. Den Haag, 1796. 8vo.

Ontwerp van Staatsregeling voor het Bataafsche volk. Z. pl., (1798.) 8vo.

[illegible], W. F., Verslag van hetgeen ter gelegenheid van het [illegible] des konings van Holland te Parijs in 1809 en 1810, mitsg. op desz. reize derwaarts is voorgevallen. Amst., 1837. 8vo.

Hall, F. A. van, Redevoering ter gedacht. van Gijsbert Karel van Hogendorp. 2e druk. 's Grav., 1864. 8vo.

Hogendorp, F. v., Gijsbert Karel van Hogendorp in 1813. Nagelaten geschrift. 's Grav., 1876. 8vo.

Grondwet voor het Koningr. d. Nederl. M. Fr. vert. Bruss., 1828. 12mo.

Lennep, J. v., Proeve eener verduitsching der grondwet. Amst., 1844. 8vo.

Jorissen, Th., Anton Reinhard Falck. Herinneringsrede. Amst., 1877. 8vo.

Palm, J. H. v. d., Geschied- en redekunstig gedenkschrift van Nederlands herstelling in 1813. Amst., 1816. 8vo.

——— Hetz. Schied., 1852. 8vo.

Lastdrager, A. J., Gedenkstuk der verlossing en herstelling van Nederland in 1813. Amst., 1818. 8vo.

(Drescher. J. L. C.,) Herinnering aan Neêrlands verlossing in 1813. Rott., (1863.) 8vo.

Stolk Cz., A. v., Nederland en Oranje, 1563—1863. Rott., (1863.) 8vo.

Hofstede de Groot, P., De herstelling van Nederlands volksbestaan in Nov. 1813 in hare groote belangrijkheid. Gron., 1863. 8vo.

Oosterzee, J. J. v., De eerste steen. Toespraak gehouden in het Willemspark te 's Gravenhage, 17 Nov. 1863. 's Grav., 1863. 8vo.

Hierbij: Withuys' Woorden der Feestcantate, uit te voeren bij het leggen van den eersten steen v. h. nat. gedenkteeken voor Nov. 1813. 's Grav., 1863.

Oranjegezinden en Patriotten. Ernst en luim. Tafereelen, aan de nat. feestviering van Nov. 1863 ontleend, door den Dorpsschoolmeester. Utr., 1864. Met 1 plaat. 8vo.

(Bruining, G.,) Betere toekomst voor Nederland in blijde uitzigten van koutenden, peinzenden en droomenden. Rott., 1820. 8vo.

Knoop, W. J., Herinneringen aan de Belg. omwenteling van 1830. 's Grav., 1886. 8vo.

Korte beschrijving, van de 10daagsche veldtogt en de glorierijke overwinning, behaald door de dappere troepen van Oud-Nederland. Amst., (1831.) 8vo.

SIMONS, A., Over 't kasteel van Antwerpen. Utr., 1831. 8vo.

FRETS, F., Woorden over de scheiding tusschen Holland en België, in 1830 en 1832. Rott., 1832. 8vo.

——— Redevoering over de scheiding tusschen ons vaderland en België. Rott., (1833.) 8vo.

STAR NUMAN, C., Aanspraken namens de compagnie vrijwillige jagers der Utrechtsche Hoogeschool. Utr., 1833. 8vo.

Nederlands uitzigten, in de schijnbaar allerdonkerste toekomst, of het tegenwoordige, het laatstelijk gebeurde en veel van het vroegere, dichtmatig ontsluijerd; met eenig proza ter nadere opheldering en staving. Rott., 1833. 8vo.

DERMOUT, I. J., Kerkel. rede ter gedachtenis van Z. M. Willem (I) Frederik enz. 's Grav., 1844. 8vo.

KAHN, J., Welche Gedanken u. Entschlüsse müssen in den Israëliten, nach den Vorschriften seiner Religion, entstehen, wenn er seinen König schauet. Rede bei der Anwesenheit uns. Königs-Grossherz. Wilhelm II in Luxemburg. Luxemb., z. j. 8vo.

(GRAM, J.,) Het leven en de regeering van Willem III. Schied., 1889. 8vo.

Beraadslagingen in de zittingen der Tweede Kamer van de Staten Gen. van 13 en 14 Dec. 1860, aang. het wetsontwerp tot vaststelling van Hoofdst. XI de Staatsbegrooting voor 1861. (Dep. v. Koloniën.) 's-Grav., 1860. 8vo.

(PICCARDT, R. A. S.), De geschiedenis van het cultuurstelsel in Nederlandsch-Indië. Amst., enz. 1873. 8vo.

JONCKBLOET, W. J. A., Het koloniale vraagstuk in de Tweede Kamer der Staten-Gen. Eene studie. Amst., 1865. 8vo.

Bijdragen betr. koloniale en and. aangeledenheden in den Raad van State behandeld. Getrokken uit de nagelaten papieren van wijlen den Minister van Staat ELOUT. 's Grav., 1874. 8vo.

NIEUWENHUIJZEN, F. N., Een woord over „De waarheid" van Generaal van Swieten. 's Grav., 1879. 8vo.

TAAL- EN LETTERKUNDE.

OOSTERSCHE, GRIEKSCHE, LATIJNSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE.

RENAN, E., De l'origine du langage. 3e éd. augm. Par., 1859. 8vo.

WHITNEY, W. D., De taal in haar leven en ontwikkeling geschetst. N. h. Eng. d. G. VELDERMAN. Arnh., 1879. 8vo.

BLAIR, H., Lessen over de redekunst en fraaie letteren. U. h. Eng. d. H. BOSSCHA. 2e verm. druk. Utr., 1804. 3 dln. 8vo.

NIEUWLAND, P., Letter- en oudheidk. verlustigingen of ophelderende aanmerkingen over verscheide bijbelsche, kerkelijke, waereldlijke en wijsgeerige keurstoffen. 's Grav., 1765—69. 4 dln. 8vo.

JULIEN, F., Voyage au pays de Babel, ou explorations à travers la science des langues et des religions. Etude élément. de philologie comparée. Par., 1876. 8vo.

HARIRI, Eloquentiae Arabicae tres priores consessus e codd. MS. bibl. Lugd. Bat. notis illustr. ab A. SCHULTENS. Franeq., 1731. 4to.

MEIDANI Proverbiorum Arabicorum pars. Lat. vertit et notis illustr. H. A. SCHULTENS. Lugd. Bat., 1795. 4to.

PAREAU, L. G., Comment. de Tograji carmine. Traj. ad Rh., 1824. 4to.

TIELE, C. P., Het VIIe internat. Orientalistencongres te Weenen. (1886.) 8vo. Overdruk.

CURTIUS, E., De beteekenis der Grieksche letteren en kunst voor onzen tijd. U. h. Hoogd. d. W. G. BRILL. Utr., 1867. 8vo.

FABRICIUS, J. A., Bibliotheca Graeca s. notitia scriptorum veterum Graecorum quorumcunque monumenta integra, aut fragmenta edita extant: tum plerorumque e MSS. ac deperditis. Ed. IIIa recogn. et aucta. Hamb., 1718—28. 14 dln. 4to.

DUCANGE, C. DU FRESNE, Glossarium ad scriptores mediae et infimae Graecitatis. Acc. Appendix ad Glossarium mediae et infimae Latinitatis. Lugd., 1688. 2 dln. 1 bnd. fol.

Selecta principum historicorum Herodoti, Thucydidis, Xenophontis, Polybii illustres loci Plutarchi Vitae Demosthenis et Ciceronis. Annot. accom. D. WYTTENBACH. Ed. alt. aucta. Amst., 1808. 8vo.

Carmina selecta poetarum Graec., in usum lect. acad. Traj. ad Rh., 1821. 8vo.

AESCHINIS orat. Opera. Ad opt. libr. fidem ed. Lips., 1813. 8vo.

AESCHYLUS, Dramata quae supersunt et deperd. fragmenta Gr. et Lat. Rec. et brev. annot. ill. F. H. BOTHE. Lips., 1805. 8vo.

ANACREON, Carmina. Graece e recens. G. Baxteri c. ejusd., H. STEPHANI atque T. FABRI notis. Acc. SAPPHUS Odaria et THEOCRITI Anacreonticum in mortem Adonis. Ed. J. F. FISCHER. Lips., 1776. 8vo.

ANACREON et SAPHO, Odes, en vers franç. p. Le poëte sans fard (GACON.) Rott., 1712. 8vo.

LEEUWEN, J. v., De Aristophane Euripidis censore. Amst., 1876. 8vo.

DEMOSTHENIS Quae supersunt. Gr. Lat. ex edit. J. J. REISKII. Cum apparat. crit. et annotat. ed. G. H. SCHAEFER. Lond., 1822, 23. 9 dln. 8vo.

EURIPIDIS Tragoediae. Ad opt. libr. fidem rec. et brev. notis instrux. A. SEIDLER. Lips., 1812, 13. 3 dln. 8vo.

——— Iphigenia in Aulide, ex ed. S. MUSGRAVII. Traj. ad Rh., 1819. 8vo.

HERACLIDIS Allegoriae Homericae c. C. GESNERI vers. Lat. ed. NIC. SCHOW. Acc. ejusdem comment. crit. Goett., 1782. 8vo.

HESIODI Ascraei Quae extant ex rec. J. G. Graevii. Acc. comment. J. CLERICI et notae var. Amst., 1701. 8vo.

HOMERI Operum omn. quae exstant. Gr. et Lat. Ex ed. S. CLARKE. Amst., 1743. 2 dln. 12mo.

——— Ilias et Odyssea, c. Batrachomyomachia etc. ad exempl. max. Glasg. (Ed. F. A. WOLF.) Hal. Sax., 1784—85. 4 dln. 8vo.

——— Ilias u. Odyssee, übers. v. J. H. Voss. Stuttg., 1851. 2 dln. 8vo.

HOMERI Hymnus in Cererem. Nunc primum ed. A. RUHNKENIUS. Lugd. Bat., 1780. 8vo.

PALAEPHATUS, De incredibilibus hist. Gr. e rec. S. F. Dresigii ed. J. F. FISCHER. Gron., 1768. 8vo.

PINDARI Carmina c. lect. variet. et adnotat. cur. C. G. HEYNE. Gött., 1798, 99. 3 dln. 8vo.

——— Tria carmina Olymp. II et VI Pythiorum I c. annot. crit. ac philolog. ed. S. KARSTEN. Traj. ad Rh., 1825. 8vo.

SOPHOCLIS Tragoediae quae ext. c. vers. Lat. Add. sunt lectiones var. et notae T. JOHNSON. Glasg., 1746. 2 dln. 8vo.

——— Edipus, koning van Thebe. Het oorpronglijk nagev. m. eene voorafspraak over het tooneelspel der ouden en hedend., ben. aanteek. d. W. BILDERDIJK. Amst., 1779. 8vo.

——— Electra et EURIPIDIS Andromache. Ex opt. ex. emend. (Ed. J. SCHWEIGHÄUSER.) Argent., 1779. 8vo.

——— Antigone. Naar het Gr. d. K. SYBRANDI. Z. pl. n. j. 8vo.

THEOCRITI Quae extant. C. Graecis scholiis. Oxon., 1699. 8vo.

LYKOEDIS, E., Redevoering. U. h. Nieuw Grieksch vert. en met opheld. aanm. voorzien d. D. BURGER. Dev., 1877. 8vo.

FABRICIUS, J. A., Bibliotheca Latina s. notitia auctorum vet. Lat., quorumcunque scripta ad nos pervenerunt. Hamb., 1721, 22. 3 dln. 8vo.

SCHELLER, J. J. G., Aanleid. tot eene taal- en oordeelk. verkl. van de schriften der ouden en tot eene gepaste navolging van Cicero. U. h. Hoogd. Dev., 1786. 8vo.

——————— Bekn. Lat. spraakkust. N. h. Hoogd. 2e druk. Dev., 1798. 8vo.

FABRI, B., Thesaurus eruditionis scholasticae s. supellex instruct. vocum, verborum cet. Cura et studio C. CELLARII. Lips., 1686. fol.

SCHELLER, I. J. G., Lexicon Lat. Belgicum auct. classicorum. Cur. D. RUHNKENIO. Lugd. Bat., 1799. 2 dln. 4to.

DUCANGE, C. DUFRESNE, Glossarium ad scriptores mediae et infimae Latinitatis. Ed. nova locuplet. et auct. Opera et studio monachorum ord. S. Benedicti a Congreg. S. Mauri. Paris., 1733—36. 6 dln. fol.

CATULLI, TIBULLI et PROPERTII Opera. Birmingh., 1772. 8vo.

CICERO, M. T., Opera omnia ex rec. J. A. ERNESTI. C. ejusd. notis et clave Ciceroniana. Hal. Sax., 1774—77. 8 dln. 8vo.

CICERO, M. T., Orationum select liber. Notas add. E. A ZURCK, ed. J. A. NODELL. Lugd. Bat., 1809. 8vo.

——— Huit oraisons. 11e éd. Par., 1644. 12mo.

HORATIUS FLACCUS, Q., Poemata. Var. lect. adj. A. CUNINGAM. H. C., 1721. 8vo.

——— Opera. Rec. P. HOFMAN PEERLKAMP. Harl., 1834. 8vo.

——— Epistola ad Pisones. Ed. et annot. ill. P. HOFMAN PEERLKAMP. Leid., 1845. 8vo.

——— Hekeldichten en brieven in Nederd. ondicht overgebr. d. B. HUYDECOPER. Amst., 1726. 4to.

OVIDIUS NASO, P., Heroides et A. SABINI Epistolae e Burmanni rec. ed. cura D. J. v. LENNEP. Ed. alt. Amst., 1812. 8vo.

——— Metamorphoseon. — Heroides. — Amorum ll. II. — Fastorum ll. VI et Ibis. C. notis variorum ed. PETR. BURMANNUS. Amst., 1727. 4 dln. 4to.

——— Metamorphoseon ll. XV. C. annot. posth. J. MINELLII. Suppl. atque emend. P. RABUS. Amst., 1729. 8vo.

——— Feestdagen, in Holl. dicht vert. d. A. HOOGVLIET. Rott., 1730. 4to.

PHAEDRI, J., Fabularum Aesop. ll. V., int. et not. ill. P. DANET. Bassani, 1787. 4to.

PLINIUS SEC., C. C., Epistolae et Panegyricus. Acc. alii Panegyrici vet. Biponti, 1789. 2 dln. 8vo.

SALMASIUS, C., Plinianae exercitationes in C. J. Solini Polyhistora. Item C. J. SOLINI Polyhistor ex vet. ll. emend. Traj. ad Rh., 1689. 2 dln. 1 bnd. fol.

QUINCTILIANUS, M. F., Institutionum oratoriarum ll. XII. Acc. declamationes quae tam ex P. PITHOEI quam alior. biblioth. et edit. colligi potuerunt. (Gen.), 1625. 8vo.

RUTILLII LUPI De figuris sententiarum et elocutionis ll. II. Rec. et annot. adj. D. RUHNKENIUS. Acc. AQUILAE Rom. et JULII Rufiniani de eod. argum. libri. L. B., 1768. 8vo.

TERENTIUS AFER, P., Comoediae. Rec. notasq. suas et G. FAERNI add. R. BENTLEIUS. Ed. alt. Amst., 1727. 4to.

TIBULLUS, A., Quae exstant, ad fid. vet. membr. cast. Acc. notae, c. var. lect. Amst., 1708. 4to.

VIRGILIUS MARO, P., Opera, c. annotat. J. MINELLII. Rott., 1704. 8vo.

VIRGILIUS MARO, P., Opera variet. lect. et perp. adnotat. ill. a C. G. HEYNE. Ed. 3a. Lips., 1804. 4 dln. 8vo.

(BOSSCHA, H.), Bibliotheca classica s. lexicon nominum propr. al. scriptt. Gr. et Rom. illustr. Ed. alt. Dav., 1816. 8vo.

ERASMUS, D., Colloquia. Nunc emendat. Cum omnium notis. Amst., 1680. 12mo.

————— Idem, ex doct. vir. emend. c. notis sel. Amst., 1754. 12mo.

JUNIUS, H., Animadversa, ejusdemque de coma comment. Acc. appendix nunc primum ex ej. autogr. ed. C. v. ARCKEL. Roter., 1708. 8vo.

GROTIUS, H., Epistolae ineditae quae ad Oxenstiernas patr. et fil. aliosque Sueciae consiliarios e Gallia missae, ac sub auspiciis Jac. Lindblom ex auth. exempl. Bibl. Lincöpiensi descriptae, prod. ex Musaeo Meermanniano. Harl., 1806. 8vo.

————— Epistolae sex ineditae. Ed. A. STOLKER. Lugd. Bat., 1809. 8vo.

————— et F. STRADAE Latinitatis loca select. Ed. et praef. est C. A. ABBING. Horn., 1843. Pars I. 8vo.

SCHURMAN, A. M. A, Opuscula Hebraea, Graeca, Latina, Gallica prosaica et metrica. Ed. 3a, auct. et emend. Traj. ad Rh., 1652. 8vo.

VOSSIUS, G. J., Opera. Amst., 1701. 6 dln. fol.

BERONICIUS, P. J., Georgarchontomachia. Boeren en overheidsstrijd en and. gedichten, met vertaling van J. B. Goes, 1766. 8vo.

HORNIUS, G., Poematum ad Gulielmum III, Magnae Brit. regem. Ed 3a. Roterod., 1717. 8vo.

WYTTENBACH, D., Opuscula varii argumenti oratoria, historica, critica. Nunc. prim. conj. ed. J. T. BERGMAN, Lugd. Bat., 1821. 2 dln. 8vo.

HEMERT, P. v., Strena ad D. Wyttenbach missa ipsis Kal. Jan. 1815. H. C., 1814. 8vo.

PAREAU, L. G., Lucius s. navigantes. Traj. ad Rh., 1821. 8vo.

HEUSDE, P. W. v., Epistola ad Frid. Creuzerum. (Utr., 1825.) 8vo.

LEEUWEN, J. v., Carmina Latina in certamine poet. Hoeufftiano orn. Amst., 1864—88. 6 st. 8vo.

Senis vota pro patria. 1864. — Ad veteres commilitones. 1882. — Venite ad me. 1885. — Nupta ad amicam. 1886. — Matris querella. 1887. — Me puero. 1888.

NEDERLANDSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE.

YPEY, A., Beknopte geschiedenis der Nederlandsche taal. Utr., 1812, 32. 2 dln. 8vo.

MOONEN, A., Nederd. spraekkunst, ten dienste van in- en uitheemschen, enz. Amst., 1706. 8vo.

NYLÖE, J., Aanleid. tot de Nederduitsche taal. Leeuw., 1711. 8vo.

TUINMAN, C., Fakkel der Nederd. taale, met opheldering van den oorsprong en de waare betekening van zeer vele woorden en spreekwijzen enz. Leyd., 1722. 4to.

WEILAND, P., Nederd. spraakkunst ten dienste der scholen. Amst., 1808. 8vo.

HUYDECOPER, B., Proeve van taal- en dichtkunde in aanmerk. op Vondels Herscheppingen van Ovidius. 2e uitg. m. aant. enz. d. F. v. LELYVELD. Leyd., 1782—88. 4 dln. 8vo.

Hierbij: W. BILDERDIJK, Korte aanmerk. op Huydecopers Proeve enz. Amst., 1828.

BILDERDIJK, W., Taal- en dichtkundige verscheidenheden en Nieuwe verscheidenheden, Rott., 1820—25. 8 dln. 8vo.

KINKER, J., Beoordeeling van W. Bilderdijks Nederl. spraakleer, gevolgd van eenen brief van M. SIEGENBEEK aan den schrijver. Amst., 1829. 8vo.

Wettelijke bepalingen over het gebruik en onderwijs der Nederl. taal in België. Gent, 1882. 8vo.

ZEIJDELAAR, E., Over de spelling der Nederd. taal, m. versch. aanmerk. v. SIEGENBEEK. Z. Bommel, 1819. 8vo.

SIEGENBEEK, M., Taalk. bedenkingen voorn. betr. het verschil tusschen de aangenomene spelling en die van W. Bilderdijk. Met brief van J. H. v. D. PALM aan den schr. Haarl., 1827. 8vo.

BERGH, L. P. C. v. D., De leer der enkele en dubbele vokaalspelling in het Nederd. Rott., 1836. 8vo.

WINKEL, L. A. TE, Leerboek der Nederl. spelling. Leid., 1866. 8vo.

LULOFS, B. H., Gronden der Nederl. woordafleidkunde. 2e dr. herzien d. A. DE JAGER. Gron., 1860. 8vo.

——————— Akad. voorlezingen over de Nederl. redekunst. 2e dr. herzien d. A. DE JAGER. Gron., 1859. 8vo.

——————— Nederl. redekunst of grondbeginselen van

stijl en welsprekendheid. 3e dr. herz. d. A. DE JAGER. Gron., 1840. 8vo.

ROORDA, T., Over de deelen der rede en de rede-ontleding of logische analyse der taal, tot grondslag voor wetensch. taalstudie. Leeuw., 1852. 8vo.

BRUINING, G., Nederduitsche synonymen of woorden, die elkanderen somwijlen vervangen kunnen. Rott., 1820. 2 dln. 8vo.

HOEUFFT, J. H., Taalk. bijdragen tot de naams-uitgangen van eenige meest Nederl. plaatsen. Breda, 1816. 8vo.

TUINMAN, C., De oorsprong en uitlegging van dagelijks gebruikte Nederd. spreekwoorden. Middelb., 1726. 4to.

HOEUFFT, J. H., Taalk. aanmerkingen op eenige oud-Friesche spreekwoorden. 2e uitg. Breda, 1815. 8vo.

SCHUEREN, G. V. D., Teuthonista of Duytschlender. Uitg. d. C. BOONZAJER, verrijkt m. eene voorrede v. J. A. CLIGNETT. Leyd., 1804. 4to.

HOOGSTRATEN, D. V., Lijst der gebruikelijke zelfst. naamw. betekent door hunne geslachten. Met brief van A. MOONEN. 3e druk. Amst., 1723. 8vo.

——————— Hetzelfde werk. 4e druk, m. bijv. door G. OUTHOF. Amst., 1733. 2 dln. 8vo.

PIETERSON, H., Rhapsodia van Nederd. taalkunde ben. eene geslachtlijst der zelfst. naamw. Amst. 1776. 8vo.

WEILAND, P., Beknopt Nederd. taalk. woordenboek. Dordr., 1826—30. 5 dln. 8vo.

SIEGENBEEK, M., Woordenboek voor de Nederd. spelling. Herz. druk. Dordr., 1829. 8vo.

BILDERDIJK, W., Verklarende geslachtlijst der Nederd. naamwoorden op stellige taalkunde gevestigd. Amst., 1832—34. 3 dln. 8vo.

TERWEN, J. L., Etymologisch handwoordenboek der Nederd. taal of proeve van een geregeld overz. van de afstamming d. Nederd. woorden. Gouda, 1844. 8vo.

BRUIN, S. DE, Algem. woordenb. of Nederl. tolk voor vreemde woorden en uitdrukkingen ben. alphab. naaml. in 5 talen van landen, steden, rivieren, bergen, enz. Utr., 1864. 8vo.

OUDEMANS SR., A. C., Taalkundig woordenboek op de werken van P. C. Hooft. Leid., 1868. 8vo.

KAMPEN, N. G. v., Bekn. geschiedenis der letteren en wetenschappen in de Nederlanden van de vroegste tijden af tot op het begin der 19e eeuw. 's Grav., 1821—26. 3 dln. 8vo.

LULOFS, B. H., Handb. van den vroegsten bloei der Nederl. letterkunde, of proeven uit Nederl. schriften der 13e en 14e eeuw, enz. Gron., 1845. 8vo.

——————— Over den tijd van den eerst regten aanvang en vroegsten bloei onzer oude Nederl. letterkunde enz. Gron., 1847. 8vo.

SNELLAERT, F. A., Schets eener geschiedenis der Nederl. letterkunde. 3e verb. uitg. Gent, 1855. 8vo.

HOFDIJK, W. J., Geschiedenis der Nederl. letterkunde. Amst., 1857. 8vo.

CLERCQ, W. DE, Welken invloed heeft vreemde letterkunde, inzonderheid de Ital., Spaansche, Fransche en Duitsche, gehad op de Nederl. taal- en letterk., sints het begin der 15e eeuw. Amst., 1824. 4to.

BROUWER, P. v. LIMBURG, Bezitten de Nederlanders een nationaal tooneel met betr. tot het treurspel? Z. pl. n. j. 8vo.

SERRURE, C. A., Jacob van Maerlant. Gent, 1861. 8vo.

SCHELTEMA, J., Anna en Maria Tesselschade, de dochters van Roemer Visscher. Amst., 1808. 8vo.

CLARISSE, J., Over Hier. van Alphen, als dichter en kinderdichter. Rott., 1836. 8vo.

Handelingen en mededeelingen van de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde, 1872—1888. Leid., 1872—88. 17 dln. 8vo.

Levensberichten der afgestorven medeleden van de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde, 1864—1888. Leid., 1864—88. 24 dln. 8vo.

Bloemlezing uit Nederl. dichtwerken (d. J. R. EILERS KOCH en J. R. EILERS.) Leid., 1847. 8vo.

Nieuw Geuzenliedboek, waarin begrepen is den gantschen handel d. Nederl., beginnende Ao. 1564 uit alle oude geuzenliedboeken bijeenverzameld. Versierd met schoone, oude refereinen en liedekens, te voren nooit in eenige liedboeken gedrukt. Uit versch. op nieuw bijeenverz. d. H. J. v. LUMMEL. Utr., 1874. 8vo.

GROOT, H. DE, Bevvys van den waren Godsdienst. In ses boecken ghestelt. Z. pl., 1622. 4to.

GROOT, H. DE, Bewijs van den waren godsdienst. Mitsg. zijne andere stichtel. gedichten en gezangen. Met het leeven des schrijvers. (Uitg. d. G. BRANDT.) 4e druk. Amst., 1720. 8vo.

——— Hetzelfde, met zijne overige Nederd. gedichten, uitg. d. J. DE VRIES. Amst., 1844. 8vo.

CAMPHUYSEN, D. Rz., Uytbreyding over de psalmen des Propheten Davids. Na de Fransche dichtmate van Marot en de Beze. Hier zijn bijgevoegt de loffzangen, gerijmt door C. L. Amst., 1661. 12mo.

——— Stichtelijke rijmen, geheel op noten gebragt; en gestelt op sleutels om te zingen en te spelen op allerhande instrumenten; vermeerd. met eenige nieuwgecomponeerde wijzen d. M. MATHIEU. Rott., 1688. 8vo.

——— Gestelt op sleutels om te zingen en te speelen d. J. BUTLER. Amst., 1727. 8vo.

V(ONDEL), J. V., Vorstelycke' warande der dieren, waer in de zedenrijcke philosophie, poetisch, morael en historiael, vermaekelyck en treffelyck wort voorgestelt. Amst., 1717. 4to.

CATS, J., De gids en troost inzonderheid der ouden van dagen. Eene bloemlezing d. A. B. V. MEERTEN-SCHILPEROORT. Gouda, 1852. 8vo.

BEAUMONT, S. V., Gedichten. Met eene inleid. en aant. uitg. d. J. TIDEMAN. Utr., 1843. 8vo.

LODENSTEYN, J. V., Uyt-spanningen, behelsende eenige stichtel. liederen en andere gedichten. 4e dr. Amst., 1683. 8vo.

OUDAEN, J., Davids psalmen, nieuwl. op rijmmaat gestelt. Amst., 1685. 12mo.

BRANDT, G., Poezy. (Uitg. d. KASP. en JOH. BRANDT.) Amst., 1688. 4to.

BRANDT, K., Poëzy, best. in geboortedigten, lofdigten, mengeldigten, bruiloftdigten, afbeeld., lijk- en grafgedigten. Rott., 1702. 8vo.

GOES, J. A. V. D., Gedichten. Amst., 1705. M. portr. en pl. 4to.

CATTENBURCH, A. V., Het leven van Israëls Koning David in dichtmaat gesteld. Amst., 1743, 44. 2 dln. 4to.

BODDAERT, P., Nagelatene mengeldichten en levensbeschrijvinge, mitsg. lijkzangen op zijn overlijden. Midd., 1761. 8vo.

MERKEN, L. W. V., Het nut der tegenspoeden. Brieven en and. gedichten. Amst., 1762. 4to.

MERKEN, L. W. v., Het nut der tegenspoeden. Amst., 1768. 4to.

——————— David. Amst., 1767. 4to.

WINTER, N. S. v., en L. W. v. MERKEN, Tooneelpoëzy. Amst., 1774. Met platen. 4to.

HAREN, W. en O. Z. v., Dichterlijke werken (Uitg. d. J. DE VRIES.) Amst., 1824. 3 dln. 12mo.

VOET, J. E., Stichtelijke gezangen, gedicht op voornaame lotgevallen der Christel. kerk. Met zang en speelwijzen. 1e stuk. Dordr., 1767. 8vo.

——————— Nagelaaten stichtelijke gezangen en mengeldichten. Dordr., 1780. 8vo.

——————— Stichtelijke gedichten (en gezangen.) Dordr., 1781, 86. 2 dln. 8vo.

ELIKINK, B., Stichtelijke gezangen, gesteld op nieuw gemaakte zangwijzen. Amst., 1769. 8vo.

POT, W. v. D., Endeldijk, hofdicht, en andere gedichten. (Met 1e en 2e bijvoegsel.) Leyd., 1768. 4to.

Bijgevoegd: Derde bijvoegsel op het hofdicht Endeldijk, 1770.

(POT, W. v. D., en SARA BOSCH), Aan onze afkomelingen. Z. pl., 1778. 4to.

Aan het einde: Bij het graf v. Celeste (Sara Bosch.) 1777. — W. v. d. Pot, Laatste zang zijnen kinderen en verd. afkomelingen toegezongen, ter gelegenh. van zijnen 63en verjaardag. 1767. Met portret.

VERSTEEG, N., Mozes, in twaelf boeken. Rott., 1771. 4to.

(WOLFF, E.), De onveranderlijke Santhortsche geloofsbelijdenis, in rijm gebragt door eene zuster der Santhortsche gemeente. Ter drukkerij van haare Kon. Maj. Reden, (1772.) 8vo.

Hier achter volgen: De Menuet en de Domineespruik. — Vergeefsche raad. — Heeroom met de gard en de hoerewaardin. — Welmeenende raad aan de Overheid, tot fnuiking van de priesterl. hierarchie. — De dweeperij gecensureerd of de belaggelijke gevolgen van het danssen eener afgevergde Menuet. Klugtig kamer-spel. — De veel veranderde Santh. geloofsbelijdenis enz. — De Menuet en de kalot des Ouderlings met ezelsooren. — Mithridaat voor vergifte raad. — De spotternij ontmaskerd of volkomen verdediging voor de eerwaard. gehekelde perzonen enz. Gedr. te Groningen. — Aanmerkinge op de brief over de Santh. geloofsbelijdenis. — Aan den schranderen samensteller van het vaers de Menuet en de Domineespruik. De verzonnene cencureering en gevolgen der onafgevergde logen, omtrent het danssen eener menuet. — De vaderen des vaderlands verdedigt tegen de lasterijke Zanth. geloofsbelijdenis.

HOOGVLIET, A., Abraham de aartsvader. Rott., 1776. Met portr. en pl. 4to.

Verzameling van geestel. gezangen, bij een vergaderd en op nieuwe zangwijzen gebracht door J. DE PASSIUS. 3e deel. Utr., 1778. 8vo.

LANNOY, J. C. DE, Dichtkundige werken. Leyd., 1780. 8vo.

ALPHEN, H. v., en P. L. v. D. KASTEELE. Stigtelijke mengelpoezy. Utr., 1782. 8vo.

ALPHEN, H. v., Dichtwerken. Volledig verz. en met een levensberigt verrijkt d. J. I. D. Nepveu. Utr., 1838, 39. 3 dln. 8vo.

Gemengde dichtproeven, van eenige letterlievende vrienden (A. H. HAGEDOORN, B. FREMERY, J. P. v. HEEL, D. v. STOLK e. a.) Dordr., 1788. 8vo.

SCHUTTE, R., Stichtelijke gezangen op de beste Ital., en eenige in dien smaak nieuwgemaakte zangwijzen. 2e druk. Amst., 1794. 4 dln. 8vo.

BILDERDIJK, W., Mengelingen. Amst., 1804—8. 4 dln. 8vo.

——————— en Vr. K. W. Bilderdijk. Wit en rood. Rott., 1818. 8vo.

STARING, A. C. W., Gedichten. 2e uitg. Arnh., 1836, 37. 4 dln. 8vo.

SPANDAW, H. A., De vrouwen. Dichtstuk. Gron., 1807. 8vo.

AANSORGH, J. M. J., Lierzang bij gel. van de invoering van het Wetb. Napoleon voor het Kon. Holland. Utr., 1809. 8vo.

KLIJN, H. H., De driften. Haag, 1813. 8vo.

————— Montigni. Treurspel. Amst., 1822. 8vo.

————— Dichterl. herfstbloemen. Amst., 1835. 8vo.

HELMERS, J. F., Socrates. In drie zangen. Amst., 1815. 8vo.

——————— Gedichten en nagelaten gedichten. Rott. en 's Grav., 1822, 23. 4 dln. 8vo.

LOOTS, C., Gedichten. Amst., 1816, 17. 4 dln. M. portr. 8vo.

———— Nieuwe gedichten. Amst., 1821. 8vo.

WISELIUS, S. Ipz., Mengel- en tooneelpoezy. Amst., 1818, 21. 5 dln. 8vo.

——————— Nieuwe dichtbundel. Amst., 1833. 8vo.

WALRÉ, J. v., Diederijk en Willem van Holland. Treurspel. Amst., 1821. 8vo.

BORGER, E. A., Boezemklagt bij de graven zijner geliefde panden. 's Grav., 1842. 8vo.

TOLLENS Cz., H., Gedichten. Rott., 1822. 8vo.

——————— Verstrooide gedichten. Leeuw., 1840. 8vo.

——————— Laatste gedichten. Leeuw., 1848. 8vo.

——————— Winteravondliedje. Rott., (1855.) 8vo.

IMMERZEEL JR., J., Gedichten. Rott., 1823. 2 dln. 8vo.

NIERSTRASZ JR., J. L., Frans Naerebout. Leeuw., 1826. 8vo.

BRANDT MAAS, G., Gedichten. Amst., 1836, 37. 2 dln. 8vo.

BAX, D., Nagelaten gedichten. Zutph., 1838. Met portr. 8vo.

MARONIER, H., Gedichten. Rott., 1838. 8vo.

WOORDT, A. V. D., Gedichten. Met levensberigt d. C. J. WENCKEBACH. 's Grav., 1843. 8vo.

(HEIJE, J. P.,) Kindergedichten. Leid., 1847. 8vo.

BROEK, L. V. D., De schipbreuk. Dichterl. tafereel. Rott., 1847. 8vo.

DAM, J. V., Dichtbloemen op het altaar der liefde gestrooid. Leeuw., 1847. 8vo.

(VOORTHUIJSEN Wz., J. V.,) Thérèse's album. Dichtbundeltje. Z. pl. n. j. (c. 1850). 8vo.

DAM V. ISSELT, E. W. V., Hassar of de Negers. Dichtstuk. Amersf., 1855. 8vo.

POT, C. W. V. D., Nood en hulp. Rott., 1855. 8vo.

——————— Proza en poëzie. Rott., 1878. 8vo.

BERGH, S. J. V. D., L. V. D. BROEK en J. J. L. TEN KATE, Feestzangen bij gelegenheid van het 50j. bestaan onzer onafhankelijkheid. Rott., 1863. 8vo.

SCHIMMEL, H. J., Lucifer, Vondels treurspel gevolgd. Amst., z. j. 8vo.

Proeven van Nederd. welsprekendheid, uitg. d. M. SIEGENBEEK. Leyd., 1799. 8vo.

WEIJERMAN, J. C., Maandel. 't zamenspraaken tusschen de dooden en de levenden enz. Amst., 1726. 8vo.

Gedenkwaardige levensbeschrijving van J. C. Ludeman, met de voorn. avanturen van Britta Beijer. Nijm., (1757.) 4to.

Zeedekundige en historische beschouwingen bij wijze van gesprekken over veelerhande onderwerpen. Gouda, 1783. 8vo.

FEITH, R., Brieven over verscheide onderwerpen. Amst., 1784—93. 6 dln. 8vo.

LUBLINK DE JONGE, J., Brieven en briefwisseling. Amst., 1803. 8vo.

——————— Verhandelingen. Rott., 1823. 2 dln. 8vo.

LOOSJES Pz., A., Arnold Geesteranus en Susanna van Oostdijk. Haarl., 1807. 8vo.

PALM, J. H. v. D., Redevoeringen en verhandelingen. Amst., 1810. 8vo.

——————— Verhandelingen, redevoeringen en losse geschriften. Amst., 1818—24. 3 dln. 8vo.

KONING L.DZN., C., Geschied- en letterk. mengelingen. Haarl., 1814. 8vo.

(DE NEUFVILLE, M. J.,) De kleine pligten. Eene oorspronk. zedel. voorstelling, in brieven, uit het begin der 19e eeuw. 3e dr. Amst., 1836. 4 dln. 8vo.

(BEETS, N.), Spreken. Haarl., 1838. 8vo.

WILLEMS, J. F., Keus uit de dicht- en prozawerken, 1812—46. Verz. d. MAX ROOSES. Gent, 1873. 2 dln. 8vo.

——————— Brieven aan Jer. de Vries, K. A. Vervier, E. J. Potgieter, F. H. Mertens, J. B. David enz. Verz. d. MAX ROOSES. Gent, 1874. 8vo.

——————— Levensschets van Jan Frans Willems, door MAX ROOSES. Gent, 1874. 8vo.

KERCKHOVEN, P. F. v., Jack of een arm huisgezin. Antw., 1842. 8vo.

HOEVEN, A. DES AMORIE V. D., Redevoeringen. Leeuw., 1845. 8vo.

VLOTEN, J. v., IJselkout. Mengelingen en bijdragen. Dev., 1855. 8vo.

PIERSON, A., Intimis. Mededeelingen. Utr., 1861. 8vo.

(VITRINGA, A. J.,) Een gezellige avond in een geleerd genootschap enz. Dev., 1878. 8vo.

Voorheen en thans, 1828—1878. Herinneringen, opmerkingen en wenken door een oud-student. Utr., 1878. 8vo.

(LOVELING, V.,) In onze Vlaamsche gewesten. Politieke schetsen d. W. G. E. Walter. Gent, 1882. 8vo.

KRIEKEN, J. v., Uit het leven. Rott., 1882. 8vo.

——————— Uit den vreemde. M. een woord t. inleid. v. W. TH. v. GRIETHUIJSEN. Rott., 1885. 8vo.

VANDENDAELE, J. H., Lieven Bauwens. Gent, 1885. 8vo.

SLEECKX, J. L. D., Anneessens. Gent, 1886. 8vo.

——————— De patriottentijd. Gent, 1889. 8vo.

FRANSCHE, ENGELSCHE, DUITSCHE LETTERKUNDE.

ROUD, F. C., Grammaire française élément. et générale. Dordr., 1863. 8vo.

BOISTE, P. C. V., Dictionnaire univ. de la langue franç. av. le Latin. 3e éd. augm. Par., 1808. 8vo.

Dictionnaire de l'Académie franç., revu, corrigé et augm. Par., 1811. 2 dln. 4to.

SEVIGNÉ, MAD. DE, Lettres à Mad. de Grignan, sa fille. La Haye, 1726. 2 dln. 8vo.

ROUSSEAU, J. J., Les confessions. Par., 1832. 4 dln. 8vo.

MARMONTEL, J. F., Les Incas ou la destruction de l'empire du Perou. Par., 1777. 2 dln. 8vo.

LESAGE, A. R., Histoire de Gil Blas de Santillane. Par., 1811. 4 dln. 8vo.

DE MAISTRE, X., Reize rondom mijn kamer. U. h. Fr. Amst., 1797. 8vo.

SAINT-PIERRE, J. H. BERN. DE, Oeuvres complètes. Brux., 1820. 8 dln. 8vo.

STAËL, MAD. DE, Oeuvres diverses. Par., 1821. 15 dln. 8vo.

DURAS, DUCH. DE, Ourika. Par., 1824. 8vo.

LAMARTINE, A. DE, Méditations poétiques. Brux., 1825. 2 dln. 8vo.

BALZAC, H. DE, Scènes de la vie privée. Brux., 1830. 2 dln. 8vo.

DELORME, J., Vie, poésies et pensées. Par., 1830. 8vo.

DELAVIGNE, C., Oeuvres. Brux., 1832. 4 dln. 8vo.

DESBORDES VALMORE, MAD. M., Une raillerie de l'amour. La Haye, 1833. 8vo.

HUGO, V., Oeuvres complètes. Par., 1834, 40. 7 dln. 8vo.

Odes et ballades. — Les Orientales. — Les feuilles d'Automne. — Chants du crépuscule. — Les voix intérieures. — Les rayons et les ombres.

Chants chrétiens. Par., 1834. Met muziek. 8vo.

GIRARDIN, MAD. E. DE, (DELPH. GAY.) Oeuvres. Brux., 1834. 12mo.

——————— La canne de M. de Balzac. Brux., 1836. 8vo.

(SAINTE-BEUVE,) Pensées d'aout. Poésies. Par., 1837. 8vo.

CUBIÈRES, MAD. DE, Léonore de Biran. La Haye, 1839. 2 dln. 8vo.

DELAVERGNE, A., L'héritage de mon oncle. La Haye, 1841. 8vo.

BUNGENER, F., Trois sermons sous Louis XV. Par., 1849. 3 dln. 8vo.

SOUVESTRE, E., Souvenirs d'un vieillard. La dernière étape. Préc. d'une not. s. la vie de Souvestre p. E. Lesbazeilles. Par., 1858. 8vo.

GASPARIN, A. DE, Le bonheur. Par., 1859. 8vo.

MICHELET, J., La mer. Par., 1861. 8vo.

ERCKMANN-CHATRIAN, Histoire du plébiscite, rac. par un des 7.500.000 oui. Par., 1872. 8vo.

DAUDET, A., L'évangéliste. Paris, 1883. 8vo.

BARBIER, V., Eloge de la vieillesse. Par., 1886. 12mo.

DESCHAMPS, A., Poésies. Trad. de Dante Alighieri. Les dernières paroles. Brux., 1837. 16mo.

TASSE, T., Jérusalem délivrée, trad. en franç. par LE BRUN. Par., 1836. 8vo.

CALDERON DE LA BARCA, P., Schauspiele. Uebers. v. E. F. G. O. v. D. MALSBURG. Leipz., 1819—25. 6 dln. 8vo.

CERVANTES, M. DE, Don Quichotte de la Manche. Trad. p. FLORIAN. Par., 1799. 6 dln. 8vo.

VERRI, A., Romeinsche nachten bij het graf der Scipio's. U. h. Ital. m. aant. d. G. J. MEYER. Amst., 1815. 2 dln. 8vo.

ENSELL, O., Engelsche spraakkunst. Rott., 1797. 8vo.

HOLTROP, J., Nieuw Eng. en Nederd. woordenboek. Dordr., 1789, 1801. 2 dln. 8vo.

—

JOHNSON, S., Dictionary of the English language. Corr. by A. CHALMERS. Lond., 1824. 8vo.

OSSIAN, Gedichten, vert. d. P. L. VAN DE KASTEELE. Amst., 1793. 1e (een.?) deel. 8vo.

ADDISON, J., Remarks on several parts of Italy. etc. in the years 1701—1703. Hague, 1718. 8vo.

——— Works. Lond., 1722. 2 dln. 8vo.

——— Cato. A tragedy. Lond., 1739. 8vo.

Hierin ook: N. ROWE, Tamerlane. A tragedy. 1733. — Id., The fair penitent. 1742. — T. OTWAY, The orphan or the unhappy marriage. 1730.

STEELE, R., De Spectator of verrezene Socrates. U. h. Eng. d. A. G. L. R. G. en P. LE CLERCQ. Amst. en Utr., 1725, 44. 9 dln. 8vo.

——— De guardian of de Britsche zedenmeester. U. h. Eng. d. P. LE CLERCQ. Rott., 1730, 31. 3 dln. M. portret. 8vo.

——— De boekzaal der juffers. U. h. Eng. Amst., 1735, 48. 3 dln. 8vo.

POPE, A., Essay on man. — Essai sur l'homme. Essai de traduction littér. et énerg. p. DE SAINT SIMON. Amst., 1787. 8vo.

YOUNG, E., Nachtgedachten. Gev. n. h. Eng. d. A. SCHENK. Haag, 1805, 23. 4 dln. 8vo.

BYRON, Works. Francf., 1826. 8vo.

STOWE, H. B., De kleine vossen of de verstoorders van ons huiselijk geluk. Vert. d. S. J. ANDRIESSEN. Amst., 1866. 8vo.

(WALDEN, E.,) Bubbles from the brunnens of Nassau, by An Old Man. Darmst., 1853. 8vo.

SMILES, S., Help u zelven. Proeven van geestkracht en volharding uit het leven van beroemde mannen. U. h. Eng. Amst., 1865. 8vo.

BALSEM, N. C., Charles Kingsley. Haarl., 1875. 8vo.

English Lessons, literary and moral m. Wortregister u. Erklärung d. Synonymen v. P. J. WECKERS. Mainz, 1842. 8vo.

ADELUNG, J. C., Deutsche Sprachlehre. 2e Aufl. Berl., 1792. 8vo.

GELZER, H., Die deutsche poet. Literatur seit Klopstock und Lessing. Nach ihren ethischen u. relig. Gesichtspunkten. Leipz., 1841. 8vo.

KLOPSTOCK, F. G., Geistl. Lieder. Reutl., 1780. 2 dln. 1 bd. 8vo.

KLOPSTOCK, F. G., Oden. Carlsr., 1826. 2 dln. 8vo.

LESSING, G. E., Nathan de Wijze. Tooneelspel, gev. n. h. Hoogd. 's Grav., 1780. 8vo.

GELLERT, C. F., Sämmtliche Werke. Carlsr., 1818. 10 dln. 8vo.

———— Fabeln und Erzählungen. Neue verb. Aufl. Berl., 1789. 8vo.

———— Fabelen en vertelsels. In Nederd. vaerzen gevolgd d. B. DE BOSCH, en and. Amst., 1772, 74. 3 dln. 8vo.

BANGE, J. J. H., Prof. Gellert herdacht. Een levensbeeld voor onzen tijd. (Gron., 1870.) 8vo.

———— Prof Gellert krijgsgevangen op het slot te Bonau en de koeherdersjongen. Een verhaal uit den 7jar. oorlog, 1757—1763. Gron., 1878. 8vo.

MEISTER, C. G. L., Lieder für Christen. Zweyte verb. u. verm. Ausg. Bremen, 1790. 8vo.

WIELAND, C. M., Geheime Geschichtè des Philosophen Peregrinus Proteus. Carlsr., 1791. 2 dln. 8vo.

———— Geschichte der Abderiten. Neue umgearb. u. verm. Aufl. Carlsr., 1794. 2 dln. 8vo.

———— Agathodämon. Carlsr., 1800. 8vo.

STOLBERG, C., u. F. L. ZU, Gedichte. Frankf., 1795. 8vo.

GESSNER. G., Het leven van J. K. Lavater. U. h. Hoogd. Amst., 1802—5. 4 dln. 8vo.

CLAUDIUS, M., Asmus omnia sua secum portans od. sämmtl. Werke des Wandsbecker Bothen. Wandsb., 1774—1812. 8 dln. 2 bdn. 8vo.

———— Liedjes, vert. d. H. TOLLENS Cz. Leeuw., 1832. 8vo.

NOVALIS, Schriften, Herausg. v. L. TIECK u. F. SCHLEGEL. Berl., 1815. 2 dln. 8vo.

PICHLER—V. GREINER, C., Agathokles. Reutl., 1820. 3 dln. 8vo.

(RICHTER,) JEAN PAUL, Gedachten. M. eene inleid. d. J. A. WEILAND. Rott., 1820. 2 dln. 8vo.

KÖRNER, T., Sämmtliche Werke. Carlsr., 1827. 4 dln. 8vo.

ULLMANN, C. u. G. SCHWAB, Der Cultus der Genius, m. besond. Beziehung auf Schiller u. sein Verhältn. z. Christenthum. Hamb., 1840. 8vo.

HLAWACEK, E., Goethe in Karlsbad. Karlsb., 1877. 8vo.

SPITTA, C. J. P., Psalter und Harfe. Eine Samml. christl. Lieder. Lpg., 1849. 8vo.

HEINE, H., Reisebilder. Tableaux et voyages. Par., 1853. 8vo.

——— Buch der Lieder. – Reisebilder. Amst., 1855, 60. 5 dln. 12mo.

WILDERMUTH, O., Perlen aus dem Sande. Erzählungen. Stuttg., 1867. 8vo

HEYSE, P. A., Neue Novellen. 5e Samml. Berl., 1866. 8vo.

SCHERR, J., Het roode kwartaal. N. h. Hoogd. d. S. H. TEN CATE. Arnh., 1877. 8vo.

ECKSTEIN, E., Die vier Lebensalter. Studien u. Beiträge zu ihrer Charakteristik. Leipz., 1887. 8vo.

ANDERSEN, H. C., Winterabend-Geschichten. Leipz., 1853. 8vo.

BREMER, F., Romane. Aus dem Schwed. Leipz., 1853. 8vo.

Die Nachbarn. — Das Haus od. Familiensorgen u. Familienfreuden. — Ein Tagebuch. — Die Töchter des Präsidenten. — Die Familie H. — Kleinere Erzählungen.

——— Herinneringen aan mijn verblijf in Engeland in het najaar van 1851. U. h. Eng. d. C. M. MENSING. Sneek, 1853. 8vo.

Nog in te voegen in het Eerste Gedeelte *van den Catalogus (Bibliotheek Wtenbogaert).*

Blz. 56:

Verzameling politieke pamfletten en andere geschriften, in de Fransche taal, meerendeels betreffende den toestand der Protestanten in Frankrijk, het edict van Nantes, enz., van de jaren 1591 tot 1628. 216 stuks gebonden in 10 bdn. 8vo.

Hierbij in HS. een lijst dezer geschriften.

Blz. 82.

WASSENAER, N. A (en B. LAMPE), Historisch verhael alder ghedenckweerdichste geschiedenissen die hier en daer in Europa, als in Duytschlant, Vranckrijck, Enghelant, Spaengien, Hungarijen, Polen, Sevenberghen, Wallachien, Moldavien, Turckijen en Nederlant van den beginne des jaers 1621 (tot Oct. 1632) voorgevallen sijn. Amst., 1622—35. 21 dln. 7 bdn. 4to.

Blz. 87.

BECANUS, J. G., Origines Antwerpianae. Antv., C. Plantinus, 1569. fol.

In te voegen in het Tweede Gedeelte *van den Catalogus*:

Blz. 247.

FRANCKEN Az., W., Joh. Lud. Vives, de vriend van Erasmus, in zijn leven en als merkwaardig christelijk theoloog en philanthroop der 16e eeuw. Rott., 1853. 8vo.

Blz. 252.

EMPERIUS, J. F. F., De laatste levensdagen van den abt Jerusalem. U. h. Hoogd. Haarl., 1791. 8vo.

Blz. 262.

HONIG, A., Alexander Comrie. Utr., 1892. 8vo.

Blz. 287.

SALMASIUS, C., Miscellae defensiones pro C. Salmasio, de variis observationibus et emendationibus ad jus Atticum et Romanum pert. Lugd. Bat., 1645. 8vo.

S. D. B., Disquisitio de mutuo, qua probatur non esse alienationem. Lugd. Bat., 1645. 8vo.

Bijgebonden: C. A. FABROTUS, Epistola de mutuo, c. responsione C. SALMASII ad Aeg. Menagium. Lugd. Bat., 1645. 8vo.

ALPHABETISCH REGISTER.

(De cijfers achter de namen wijzen de bladzijde aan).

Aansorgh, J. M. J., 324.
Abbo, 243.
Abbott, J., 228.
Aben Esra, A., 104.
Abraham, F. D., 49.
Abrahamsz, G., 194.
Abresch, P., 141, 207.
Achery, L. d'. 143.
Ackermann, C., 180.
Acominatus, Nicetas, zie Nicetas.
Acontius, J., 27.
Acosta, J., 84.
Acquoy, J. G. R., 177, 237, 253.
Acropolita, G., 299.
Adaire, Arch., 57.
Adamus, M., 74, 77, 237, 275.
Addison, J., 329.
Adelung, J. C., 329.
Ado, 241.
Advena, 228.
Aelianus, 76, 78.
Aeschines, 315.
Aeschylus, 315.
Afhacker, 65.
Agathias, 298.
Agricola, C., 32.
Agricola, R., 72.
Aitzema, L. v., 309, 310.
Alciatus, A., 91.
Alcinous, 72.
Alda, Eelko, 131.
Alembert, d', 274.
Alethinus, Theoph., 174.
Alexander, F. S., 285.
Alexander, Nat., 134, 138, 237.
Alkemade, K. v., 305.
Allatius, L., 298, 299.
Allenson, J., 38, 41.
Alpaeus de S. Maurice, J., 175.
Alphen, D. F. v., 150.
——— H. v., 142, 150, 204, 225, 263, 271, 324.
Alt, H., 203.
Alter, F. C., 108.
Alting, J. A. Carpentier, 227.
——— A. S. Carp., 158.
Alting, Jac., 118.
Alting, Jo., 148, 149.
Alwoerden, H. v., 250.
Amama, S., 3, 4.
Ambrosius, 14.
Amersfoordt, J., 113.
Amesius, G., 63.
Ammon, C. F., 99, 138.
Amshoff, M. A., 165, 222, 236, 230.
Amyot, J., 72, 79.
Amyraldus, M., 175.
Anacreon, 315.
Anastasio, 190.
Anastasius Biblioth., 298.
Andel, J. v., 121, 125.
Andersen, H. C., 331.
Andreae, P. J., 167.
Andreas, Aler. Joh., 127.
——— Val., 87.
Andree, J., 51.
Andrews, 59.
Andriessen, S. J., 329.
Ange, J. Teiss. l', 286.
Ange Huet, J. l', zie Huet.
Angelomus, 11.
Anrooy, A. G. v., 192.
——— A. I. v, 120.
Anspach, J. A., 138.

Antesignanus, P., 89.
Antoni, C. G., 173.
Antonius, Ael., 89.
——— H., 174.
——— Nebr., 1.
Antonius de Dominis, M., 18, 86.
Aphthonius Soph., 72.
Apollonius, G, 27.
Appianus, Alex., 78.
Aquaviva, C., 53.
Aquila, 317.
Aquinas, Th., 12, 18.
Arckel, C. v., 172, 318.
Arckel Cz., C. v., 270.
Arend, J. P., 303.
Aretha, 13.
Aretius, B., 12, 13.
Arminius, J., 13, 45, 46, 62, 138. 174, 194, 265.
Armstrong, R. A., 179.
Arnd, E., 291.
Arndt, F., 168, 214.
Arnobius, 10.
Arnold, G., 238, 240.
Arnoldus, N., 187.
Arresdorffius, N., 19.
Arrianus, 296.
Artopoeus, L., 32.
Assheton, A., 41.
Ast, F., 279.
Astié, J. F., 156.
Astius, A. G., 64.
Astrampsychus, 48.
Athanasius, 14, 143.
Athenagoras, 146.
Attoritus, Rich., 86.
Auberlen, C. A., 158.
Aubigné, J. H. Merle d', zie Merle.
Augustinus, A., 11, 14, 144.
Aurellius, G. B, 27.
Ausonius, 91.
Aymon, J., 251.
Azeglio, Mass. d', 301.
Azonius, 178.
B** S., E., 100.
Bachiene, W. A., 126.
Baco, F., 280.
Badius, J., 32.
Baer, S., 104.
Baerdt, D. v., 223.
Baerle, K. v., 267. Zie **Barlaeus**.
Bähr, K., 203.
——— K. C. W. F., 125.
Bahrdt, C. F., 147, 167.
Baillon, P. de, 18.
Bakker, J. A., 285.
Bakkes. H., 127.
Balcanqual, W., 258.
Balcet, J., 57.
Balforeus, R., 17.
Balfour, 183.
Baljon, J. M. S., 117, 140.
Balsamon, Theod., 147,
Balsem, N. C., 329.
Baltzer, E., 280.
Baluzius, S., 143.
Balzac, H. de, 327.
Banduri, A., 299.
Bange, I. I. H., 120, 330.
Bank, M. A. v. d., 278.
Banosius, Th., 38.
Bansilion, J., 28.
Banyaius, Steph., 131.
Barbanson, C. de, 18.
Barbier, V., 328.
Barclay, Guil., 75.
Bardette, G., 18.
Barger, G., 190.
Barlaeus, Casp., 64, 65, 86, 87, 92, 224, 265. Zie v. Baerle.
Barlovv, Will., 58.
Barnabas, 143.
Baronius, Caes., 50, 238.
Barre, L. F. J. de la, 143.
Bartels, G. J., 207.
Bartenora, 233.
Barthelémy, J. J., 296.
Barthelémy Saint-Hilaire, J., 235, 237. Zie v. Baerle.
Bartholmèss, C., 158.
Basilius (Seleuciae Isauriae episc.), 15.
Basilius Magnus, 15, 90.
Basnage, J., 144, 233.
——— S., 241.
Bässler, F., 127.
Basson, Thom., 77.
Bastingius, H., 28.
Batalerius, J., 139, 179.
Batelier, J. J., 195, 196.

Baudius, D., 269.
Baudissin, W. G., 234.
Baumgarten, S. J., 275.
Baumhauer, T. K. M. v., 98, 134, 138.
Baur, F. C., 116, 124, 186, 193, 242, 243, 244, 252.
——— F. F., 244.
Baur, G., 101.
Bax, D., 124, 325.
Baxmann, R. F., 158.
Baxter, R., 202.
Bayle, L., 28.
——— P., 292.
Bazille, P., 57.
Beal, S., 235.
Beattie, J., 160, 285.
Beaulieu, J. L. de, 28.
Beaumont, S. v., 322.
Beca, Joh. de, 59, 254.
Becanus, J. G., 149, 332.
——— M., 18, 20.
Becius, J., 41.
Becker, K. F., 290.
Bedé, I., 28, 53.
Beeckman, D. de Bonvoust, 137.
Beets, C., 233.
——— N., 229, 239, 244, 276, 277, 326.
Bekenn, L. G., 160.
Bekker, B., 181, 184.
——— I., 278.
Bell, F. W. B. v., 95, 98.
——— Thom., 58.
——— Will., 166.
Bellarminus, R., 19, 23, 80, 184.
Bellay, Guill. du, 81.
——— Martin du, 81.
Belleforest, F. de, 21, 73, 85.
Bembus, Petr., 52.
Bemmelen, A. v., 163, 207.
Beneke, F. E., 285.
——— F. W., 289.
Bengel, J. A., 108, 120, 132, 288.
Benoit, E., 250, 251.
Benrath, K., 250.
Bentivoglio, C., 306.
Bentleius, R., 317.
Berg, F. E., 304.
——— W. E. J., 304.
Bergh, L. Ph. C. v. d., 277, 308 319.
——— S. J. v. d., 325.
Bergen, H. C., 165, 176.
Berghege Hz., A. R., 121.
Bergman, J. T., 263, 318.
Bergsma, T. P., 235.
Berkel, A. v., 277.
Berkhey, J. le Francq, v. 305.
Berlage, H. P., 169.
Bernardus Clarevall., 18.
Bernardus, Ed., 233.
Beronicius, P. J., 318.
Bersier, E., 271.
Bertheau, E., 129.
Bertholdt, L., 173.
Bertius, P., 46, 63, 64, 65, 76, 83, 92.
Bertramus, B. Corn, 88.
Bertrandus, B., 79.
Bessell, W., 243.
Best, P., 291.
Betz, H. J., 191, 192, 280.
Beverovicius, J., 77.
Beverwijck, J., 68.
Beijerman, J. A., 157, 232, 268.
Beynen, L. R., 304, 307.
Beynen, L. R. Koolemans, 295.
Beyschlag, W., 99, 100, 122, 123, 159, 165, 179, 202.
Beza, Th., 3, 5, 6, 7, 9, 10, 27, 55, 89, 91, 107, 110, 174, 187, 204, 249.
Bibliander, Th., 25.
Bibliophilus, 191.
Biedermann, A. E., 178.
Biernatzki, K. L., 302.
Bierumer, P., 172.
Bilderdijk, W., 316 319, 320, 324.
——— Vrouwe K. W., 324.
Bingham, J., 150, 240.
Binterim, A. J., 243.
Bitzius, A., 288.
Blaauw, J. F., 181.
Blaikie, W. G., 167.
Blair, H., 216, 314.
Blanc, L. le, 175.
Blanchinus, Jos., 110.
Blaupot ten Cate, S., zie ten Cate.
Bleek, J. F., 115, 116, 141.

Bleek, F., 115.
Blois, Ch., 163.
Blom, A. H., 142, 169.
Blondellus, D., 238.
Böckel, E. G. A., 201.
Bod, P., 246.
Boddaert, P., 322.
Bodecherus, Nic., 64, 67.
Bodemann, F. W., 252.
Bodin, Jean, 75.
Boekenoogen, J. G., 240.
Boekeren, G. R. Voorm. v., 304.
Boernerus, C. F., 101.
Boeseken-Peltenburg, J. J., 226.
Boey, Corn., 220.
Bogaert, A., 294.
Bogerman, Joh., 62.
Böhl, E., 259.
Böhme, Jacob, 201.
Böhner, A. N., 163.
Bois, C., 213.
Boissardus, 297.
Boiste, P. C. V., 327.
Boivin, J., 299.
Bok, J. W., 114, 169, 191, 216, 217, 223, 268.
Bom, W., 185.
Bonaparte, L. N., 300.
Bonaventura, S., 223.
Boneval Faure, R. v., 191.
Bonfrerius, Jac., 126.
Bongarsius, J., 299.
Bonnechose, E. de, 300.
Bonnet, Ch., 284.
——— Est., 56.
——— G., 160, 166, 188.
——— P., 207.
Bontemps, Petr., 70.
Boogaerts, 185.
Boon, A., 248.
——— C., 125.
Boonzajer, C, 320.
Bor Czn., P., 80, 85.
—— Sal., 240.
Borbstaedt, A., 301.
Borel, Th., 159.
Borger, E. A., 136, 140, 201, 207, 325.
——— P. A., 139.
Born, F. G., 282.
Börner, C. F., 148.
Borre, v. d., 224.
Borremans, Nic., 174.
Borromaeus, C., 202.
Bors, J. J., 28.
Borssum Waalkes, P. v., zie Waalkes.
Bos, Lamb., 105, 297.
——— P., 310.
Bosboom Toussaint, A. L. G., 229.
Bosch, C., 211, 308.
——— Dzn., D. W., 294.
——— Sara, 323.
——— B. de, 330.
Bosman, W., 295.
Bosscha, H., 314, 318.
Bossuet, J. B., 290.
Bosveld, P., 120, 138, 139, 140, 167.
Boucher, J., 56.
Bouman, H., 95, 142, 202, 207, 277.
——— L., 142.
——— M. J., 142.
——— W. P. R., 207, 222.
Boutteville, L., 200.
Braght, Thielman J. v., 262.
Brahé, J. J., 266.
Brais, S. de, 138.
Brandt, G., 254, 255, 292, 308, 332.
——— Joh., 217, 322.
——— Kaspar, 217, 309, 322.
——— (de Jongere), C., 217, 269.
Brandt Maas, G., 325.
Brauer, J. H., 272, 273.
Brave, J., 209, 226, 228, 239.
Breen, G. v., 256.
Breggen Pauw, P. v. d., 217, 269.
Breitenbach, L,, 279.
Breitinger, J. J., 105.
Bremer, F., 161, 331.
Bresson, L., 263.
Bretschneider, C. G., 119, 173, 176, 192, 226, 248.
Brett, T., 100.
Briene, M. v., 287.
Briët, J. P., 183.
Brill, W. G., 157, 229, 230, 301, 303, 314.

Brink, A., 137, 142.
Brittanicus, Joan., 91.
Brocardus, 126.
Broek, J. J. le Sage ten, 198.
Broek, L. v. d., 325.
Broes, W., 198, 206, 207, 255, 263, 307.
Bronsveld, A. W., 260, 262, 286.
Broughton, H., 11, 28.
Brouwer, H., 98, 199, 212, 268.
——— J., 203.
——— J. H., 215.
——— P. van Limburg, 233, 298, 321.
Bruce, J., 295.
Bruch, J. F., 162, 181.
Brucker, J., 278.
Brückner, B., 253.
Bruder, C. H., 119, 144.
Bruin, C. de, 294.
——— S. de, 320.
Bruining, B., 178.
——— G., 296. 312, 320.
——— Gerbr., 112, 146.
Bruyère, La, 279.
Brumund, H. A. G., 273.
——— J. F. G., 273.
Brun, le, 328.
Brunfelsius, O., 8.
Brunius, B., 216.
Bruno, J., 32.
Bruijn, M. D. de, 294.
Bryant, Jac, 125.
Bryennios, C., 169.
Bucanus, G., 28, 37.
Bucerus, G., 28.
——— M., 7, 13, 26.
Buchanan, G., 83.
Buchelius, A., 49, 254.
Bucholcerus, A., 9.
Buddingh, D., 305.
——— S. A., 137.
Bühler, G., 234, 235.
Buisson, E., 228.
——— F., 192.
Bullialdus, I., 299.
Bullingerus, H., 11, 12, 13, 26.
Bullo, G., 171.
Bungener, F., 124, 229, 245, 250, 328.
Bunjan, J., 224.
Bunsen, C. C. J., 112, 161, 242.
Burgensis, P., 3.
Burger, D., 130, 282, 283, 286, 316.
Burmannus, Fr., 187.
——— P., 275, 317.
——— Sec, P., 297, 306.
Burnet, G., 251.
Burnouf, E., 235.
Busaeus, P., 19.
Busch, F., 222.
——— Keiser, I., 239.
Busching, A. F., 289.
Busken Huet, Cd., zie Huet.
Buss, E., 271.
Bussy, I. J. de, 191, 200, 230.
Butler, J., 322.
——— L., 216.
Buys, M., 285.
——— P, 265.
Buxtorf, Joh., 88, 104, 117, 118.
Bynaeus, A., 126, 166, 167.
Byron, 329.
Bythner, V., 129.
C. D. V., 51.
C., I. B. A., 29.
C. R. H., 47.
Caesar, C. Jul., 78.
——— J., 146.
Caesarius, 16.
Caille, A., 53.
Cajetanus, Th. de Vio, 8.
Calandrinus, C., 257.
Calder, F., 267.
Calderon de la Barca, P., 328.
Calepinus, A., 88.
Calkoen, H., 311.
Calkoen, J. F. v. Beeck, 232.
Calmet, A., 101, 128.
Calvinus, J., 26, 141, 174.
Camaye, Phil., 74.
Camerarius, J., 7, 107, 249.
——— Phil., 79.
Cameron, J., 29.
Campello, H. de, 246.
Camerus, Jo., 66.
Campen, A. W. v., 97, 229.
Cananus, J., 299.
Candidus, K., 229.

Cangiserus, T., 86.
Canisius, H., 144.
——— P., 19.
Cannegieter, T., 158, 173, 200.
Cantacuzenus, J., 299.
Cantoclarus, A., 298.
Capefigue, 234.
Capellen, A. v. d, 310.
——— R. J. v. d., 310.
——— J. D. v. d., 311.
Capellus, J., 175.
——— L., 174.
Capito, W., 25, 26.
Caraccioli, L. A. de, 245.
Caraffa, A., 4.
Cardanus, H., 73, 77.
——— J. B., 77.
Carerius, A., 19.
Carion, 80.
Carnarius, J., 15.
Carnegie, A., 302.
Caro, E., 179.
Caron, Loys le, 75.
Carpenter, J. E., 127.
Carpentier, R. de, 308.
Carpentier Alting, zie Alting.
Carranza, B., 50.
Carriere, M., 163.
Carull, B., 154.
Casaubonus, I., 296.
Casmannus, O., 29.
Cassander, G., 19.
Castagnary, 245.
Castalio, S., 2, 48.
Castanaeus, H. L., 175.
Castellio, S., 103.
Castellus, Edm., 102.
Castera, J. H., 295.
Castro, A. a., 19.
——— Alf. de, 148.
Cataneus, J. M., 72.
Cate, S. H. ten, 331.
——— S. Blaupot ten, 304.
Cattenburch, A. a., 160, 175, 184, 265, 266, 309, 322.
Cats, J., 322.
Catz, C., 110.
——— C. H., 198.
Catullus, 91, 316.
Cave, G., 237, 240.
Cebes, 280.
Cedrenus, G., 298.
Célerier, 250.
Cellarius, C., 316.
Cellerier, J. E., 125.
——— fils, J. E., 213.
Cerisier, A. M., 303.
Cervantes, M. de, 328.
Cevallerius, Ant., 88.
Chabanel, J., 21.
Chalcocondylas, Laon., 299.
Chalmers, A., 329.
——— Th., 160, 216.
Chalmot, J. A. de, 304.
Chamier, Dan., 19, 29, 52. 57.
Channing, W. E., 156, 159, 216, 287.
Chantepie de la Saussaye, D., 95, 156, 162, 183, 190, 210, 272.
——— Dzn, P. D., 98, 123, 232.
Chappuis, J., 51.
Chappuys, G., 80.
Chateaubriand, F. A. de, 154.
Chatel, F. F., 186.
Cheisolme, G., 57.
Chemnicius, M., 7, 29.
Chenevière, J. J., 239.
Chompré, P. C., 236.
Chrastovius, A., 44.
Christiaanse, A., 169.
Christlieb, T., 271.
Christoffel, R., 250.
Christophorsonus, Jo., 49.
Chrysostomus, J., 6, 15, 20, 144.
Chytraeus, Dav., 49.
Cicero, M. T., 72, 73, 280, 287, 316, 317.
Cilingus, G. F., 59.
Cinnamus, J., 299.
Clamageran, 192.
Clarisse, J., 94, 121, 124, 141, 205, 207, 225, 227, 321.
——— T. A., 130, 207.
Clarke, S., 315.
Claudianus, 91.
Claudius, M., 330.
Clé, H. N. la, 168.
Cleeff, L. v., 112.
Clemens Alexandrinus, 15, 143, 144, 145.

Clemens Romanus, 15, 108, 145, 146, 180.
——— XIV, 245.
Clericus, J., 105, 109, 111, 126, 129, 133, 143, 148, 160, 185, 241, 269, 274, 297, 315.
Clercq, P. le, 329.
——— W. de, 321.
Clichtoveus, J., 52.
Clignett, J. A., 320.
Clodd, E., 232.
Clouet, F., 57.
Coccejus, J., 149, 187.
Codinus, G., 299.
Coeffetau, F. N., 20.
Coenen, J. A., 147.
Cohen Stuart, M. Zie Stuart.
Colani, T., 169, 192, 213.
Coligny, Louise de, 308.
Colin, N., 20.
Collins, G., 120, 223, 233.
Collmann, C. L., 294.
Collyer, J., 224.
Colvinus, A., 175.
Combefisius, 298.
Cominaeus, Phil., 81.
Comitum, Natalis, 48.
Commelijn, I., 310.
Commonefactio cuiusd. theol. 29.
Comnena, Anna, 399.
Comrie, A., 197, 198.
Confucius, 235.
Constant, L., 29.
Contzen, A., 20.
Consensus orthodoxus S. S, 29.
Cook, J., 293.
Coolhaes, C., 61.
Coornhert, D. V., 29, 90.
Coquerel, A., 120, 155, 168, 206, 213.
——— fils, A., 168, 192, 213, 242.
Corderius, B., 10, 10.
——— Mat., 89.
Cornelius Nepos, 79.
Cornarius, J., 16.
Cornutus, L. A., 91.
Corpus Byzantinae hist., 298.
Corrozet, G., 81.
Corstius, J., 140.
Corvinus, J. A, 46.
Cossartius, G., 147.
Costa, G. a, 9.
——— Is. da, 113, 115, 124, 136, 188, 189.
——— Jos. a, 71.
Coste, 165.
Cosma, 143.
Cotelerius, J. B., 143.
Cotton, P., 53.
Couet, J, 56.
Covet, J., 29.
Coulin, F., 163.
Couperus, P. T., 131.
Cowper, W., 30.
Craandijk, J., 207.
Cramer, A. M., 264.
——— J., 134, 243.
——— Joh., 235.
——— S., 191.
——— v. Baumgarten, G. I. F., 206, 238.
Cramerus, E. W., 293.
Craneveldius, F., 25.
Credner, H. A., 113.
Crellius, F., 44.
——— J., 43, 149.
Cremer, H., 162.
Cresson, B., 53.
Creuzer, F., 249.
Crinesius, C., 12.
Crispin, J., 49, 54.
Crispinus, Jo., 75.
Crocius, L., 30.
Crombecius, J., 20.
Crousse, F., 302.
Cruserius, 72.
Cruz. M. de Santa, 93.
Cubières, Mad. de, 328.
Culenborgh, A. v., 257.
Cuningam, A, 317.
Cupus, 224.
Curcellaeus, S., 107, 108, 149, 196, 221, 244.
Curio, Joh., 77.
——— C. H., 24.
——— C. Sec., 24, 30, 91.
Curterius, J., 73.
Curths, K., 250.
Curtius, E., 314.
——— Q., 91.

Curtius, Rufus, 296.
Curtman, W. I. G., 155.
Cusa, N. de, 20.
Cyprianus, Caec., 15, 145.
Cyrillus, 15, 16, 145.
Cyzicenus, G., 17.
D., A. M. v., 230.
D. H., 57.
D. M. T. L., 55.
D., P., 30.
Daille, J., 30.
Dalecampius, J., 76.
Dam, J. v., 325.
Dam v. Isselt, E. W. v., 325.
Damascenus, Joan., 145.
Dampmartin, P. de, 77.
Danaeus, L, 14, 30.
Danet, P., 317.
Daniel, P., 79.
Dankerts, C., 175.
Danzius, J. A., 117.
Dapperen, D. v, 286.
Dardier, C., 159.
Darmesteter, J., 234.
Dathe, J. A., 173.
Dathenus, 3, 104, 106, 107, 110.
Daubanton, F. E, 98.
Daudet, A., 328.
Dausquius, Cl., 15, 66.
David Joris, 42.
Davy, H., 285.
Decadyus, Just., 106.
Deichmannus, H., 132.
Deinse, A. v., 273.
Delavardin, J., 84.
Delavergne, A., 328.
Delavigne, C., 327.
Delitzsch, Fr., 104, 129, 130, 222.
Delius, R., 185.
Delorme, J., 327.
Delprat, G. H. M., 254, 269
Delrio, M., 77.
Demetrius, C., 1.
Demosthenes, 315.
Dentus, A., 34.
Dermout, I. J., 207, 255, 313.
Desanctis, J. J., 186.
——— L., 204.
Desbori des Valmore, M., 327.
Deschamps, A., 328.
Dharmaraksha, 235.
Diderot, 274.
Didymus Alex., 11.
Diemont, A., 191.
Diestel, L., 129.
Diest Lorgion, E. J., 132, 165, 249, 254, 255.
Dieterich, U. W., 302.
Dietlein, W. O., 186.
Dieu, L. de, 8, 12, 128, 138.
Dinothus, R., 85.
Dinter, G. F., 220.
Dio Cassius, 78.
Diogenes Laertius, 79.
Dionysius, Alex., 79.
——— Areop., 16.
——— Halicarn., 297.
Dircksz, B, 42
Disselhof, J., 162.
Dittmar, H., 291.
Döderlein, J. C., 99, 175.
Doedes, D, 179.
——— J. I., 94, 153, 167, 172, 178, 184, 188, 204.
Doesburgh, H. G. J. v., 110.
Dollfus, C., 286.
Domela Nieuwenhuis, zie Nieuwenhuis.
Donker Curtius, H. H., 117, 167, 207.
Donkersloot, N. B., 193.
Donnat, M. S. G., 288.
Donteclock, R., 60.
Doorenbos, B., 200.
Doorn, B. A. v., 261.
Dorner, I. A., 134, 173.
Dorper, E. M., 133.
Douglas, C. M. A., 294.
Doumergue, E., 163.
Douwes, J., 260, 263, 282.
Douza, T., 299.
Downame, G., 28, 58.
Dozy, G. J., 295.
——— R., 236.
Draper, 163.
Dräseke, J. H. B., 138, 170.
Draxus, Th., 34.
Drelincourt, L., 74.
Drescher, J. L. C., 312.
Dressel, K. W. A., 143.

Dreyer, O., 162.
Dreyerus, M., 276.
Drexelius, H., 20.
Drieberge, J., 121, 178, 182, 217.
Driver, S. R, 113.
Drost, A., 223.
Drummond, H., 286.
Drusius, J., 5, 11, 86, 88, 89.
Duca, M., 299.
Ducaeus, F., 20, 49.
Ducange, C. du Fresne, 298. 299, 314, 316.
Dugteren, P. v., 101, 139.
Duinen, T. v., 128.
Duker, A. C., 144.
——— P. G., 285.
Dümichen, J., 296.
Dumont-Pigalle, 311.
Duncker, L., 146.
Düntzer, H. C., 252.
Dupac de Bellegarde, 264.
Dupin (de Oude), 167.
——— L. E., 237, 290.
Dupuis, C. F., 232.
Dupuy, G., 20.
Duraeus, J., 198.
Durand, U., 143.
Duras, Duch. de, 327.
Düsterdieck, F., 132, 142, 162.
Dutens, L., 281.
Duyl, A. G. C. v., 261.
Dwinglo, B., 67.
Dijk, Is. v., 98.
Dyserinck, J., 111, 231.
Eber, P., 50.
Ebers, G., 127, 129.
Ebrard, A., 115, 180.
——— J. H. A., 115, 132, 141.
Ecchellensis, A., 299.
Eck, C. Fransen van, 207.
Eck, J. C. F., 199.
Eckermann, J. C. R., 98. 106.
Eckstein, E., 331.
Ecluse, C. de l', 79.
Ede, P. v., 270.
Eekhoff, W., 306.
Egeling, L., 163, 206, 207, 226.
Eggeling, J., 234.
Egli, E., 250.
Ehrenberg, F., 228.
Eichhorn, J. G., 98, 113, 290.
Eilers, J. R., 321.
——— Koch, J. R., 321.
Eisenlohr, Th., 121.
Eisenschmid, L. M., 244.
Ekker, A., 277.
——— E., 145.
Elberts, W. A., 291, 304.
Elichman, J., 72.
Elikink, B., 323.
Elintus, Abr., 54.
Elout, 313.
Elsner, G. M., 251.
Elster, E., 130.
Emmius, U., 269.
Emperius, J. F. F., 332.
Engelberts, W. E. M., 259.
Engelen, E. v., 194, 195.
Engelgrave, H., 201.
Engels, R., 188.
Ens, J., 171.
Ensell, O., 328.
Epen, C. v., 185.
Epiphanius, 16.
Episcopius, S., 13, 46, 65, 66, 67, 68, 69, 149, 172, 174, 185, 195, 217, 218, 224, 265, 267.
Erasmus, D., 6, 10, 14, 17, 24, 25, 90, 92, 132, 148, 318.
Erastus, Th., 10, 31.
Erckmann-Chatrian, 328.
Erdbrink, G. R., 273.
Erdmann, D., 142.
——— J. E., 284, 285.
Ernesti, J. A., 119, 316.
——— J. C. G., 173.
Erpenius, T., 88, 89.
Eschenauer, A., 284.
Escher, P. J., 167.
Espine, J. de l', 31.
Estienne, H., 78.
Estoile, P. de l', 82.
Esyck, J., 32.
Eucherius, 16.
Euripides, 315.
Eusebius Caesar., 79, 126, 143, 160.
——— Pamph., 73, 144, 145.
Eustathius, 79.
Eutropius, 78.

Evagrius, 144.
Evans, J., 174.
Evers, J. W. Staats, zie Staats.
Ewald, H., 121, 125, 129, 242.
——— J. L., 121, 124, 168, 182, 205, 214, 282, 287.
Ewijk, H., 248.
Eyk, J. P. Sprenger v., zie Sprenger.
Eylert, H., 137.
——— R. Fr., 301.
Eyndius ab Haemstede, J., 92.
Eyth, E., 291.
Faber, B., 316.
——— J., 20.
——— T., 315.
Fabricius, J. A., 111, 272, 275, 276, 314, 316.
Fabrotus, C. A., 298, 299, 332.
Faernus, G., 317.
Fairbairn, A. M., 123.
Farmer, H., 168, 179.
Fauchet, C., 81.
Faukelius, H., 4.
Fausböll, V., 234.
Fayus, A., 27, 91.
Fechner, G, T., 162.
Feith, H. O., 263.
——— R., 326.
Fénélon, 178, 205.
Ferenczy, J., 124.
Feuchtersleben, E. v., 285.
Fichte, J. G., 282.
Ficinus, M., 73.
Field, F., 147.
Findlay, R., 160.
Finlayson, J., 216.
Firmianus, L Coel., 17.
Fischer, F., 203.
——— J. F., 279, 315, 316.
Flaccus Illyr., 49, 55.
Flacius, M., 8.
Flatt, J. F. v., 139, 199.
Fléchier, 213.
Flier, G. J. v. d., 191.
Florian, 328.
Florus, 78.
Fockens, H. F. T., 105, 106.
Foeclerus, I., 31.
Fontanès, 157, 192.
Foortmeyer, J. F., 154.
Foppens, J. F., 275, 306.
Fox, Joan., 58.
Franciscus, Arch. Rothom., 20.
Franck, G. F., 247.
Francke, F., 171.
——— G. S., 161.
——— O., 232.
Francus, 91.
Franken Az., W., 98, 136, 161, 167, 202, 203, 207, 307, 332.
Frédéricq, P., 307.
Freherus, M., 11, 51.
Freinshemius, J., 296.
Fremery, B., 324.
Frerichius, E., 247.
Frets, F., 313.
——— T., 172.
Friderick, T., 56.
Friedländer, D., 281.
Friedlieb, J. H., 166.
Frisius, J. J., 71.
Fritzsche, C. F. A., 134, 135, 139, 140, 201.
——— D. T., 129.
Frohschammer, J., 162.
Frommann, K., 170.
Fromondus, L., 72.
Fronmüller, G. J. C., 206.
Frontinus, 76.
Froumenteau, N., 82.
Fruin, R., 287, 309.
Fuchs, M., 162.
Fuhrmann, W. D., 96.
Füller, J. L., 114.
Funccius, Joh., 79.
Furmerius, B., 59.
Gabelentz, H. C. de, 103.
Gacon, 315.
Gafferus, C., 32.
Galatinus, P., 16.
Gale, T., 280.
Gallasius, N., 17.
Galle, F., 249.
Gallois, L., 245.
Gallus, C., 91.
——— J. B., 86.
Gansfortius, W., 148.
Gargon, M., 101.
Garve, C., 280, 284.

Gasparin, A. de, 166, 244, 328.
Gastius, J., 8.
Gassarus, A. P., 92.
Gay, Delph., 328.
Geel, J., 297.
Geesink, W., 258.
Geesteranus, P., 223, 224.
Geffcken, J., 220.
Gehle, H., 243.
Geisteranus, Joan., 66.
Gelenius, S., 17.
Gellert, C. F., 284, 330.
Gellius Snec., 8, 32.
Gelzer, H., 200, 249, 329.
Gemma Frisius, 77.
Genebrardus, G., 22.
Genesius, J., 299.
Gentilis, A., 76.
Georgii, 159.
Georgius, D., 241.
Gerardus de Trajecto, 107.
Gerbelius, Nic., 107.
Gerdes, D., 247.
Gerhardus, J., 31, 155.
Gerok, K., 206.
Gesenius, G., 118.
Gesnerus, C., 59.
Gess, W. F., 162.
Gesseler, H. v., 169.
Gessner, G., 158, 330.
Geuchies, H. B., 207.
Geuns, J. v., 203.
Gevers Deynoot, W. T., 295.
Geijer, E. G., 302.
Gibbon, E., 298.
Gibbonus, J., 19.
Gieseler, J. C. L., 239, 260.
Gildemeester, F. v. Gheel, 98.
Gilles, P., 246.
Gilse, J. v., 131, 201.
Girard, Bern. de, 81.
Girardet, F., 225.
Girardin, E. de, 328.
Giry, F., 241.
Gittichius. M., 275.
Gladstone, W. E., 302.
Glareanus, H. L., 80.
Glasius, B., 258, 262.
Glazemaker, J. H., 307.
Gloël, J., 170.
G. L. V., 56.
Glycas, M., 298.
Gnapheus, G., 92, 256.
Goar, J., 298, 299.
Goclenius, R., 31, 74.
Godet, F., 136, 163, 192.
Goede, J. de, 159.
——— W., 176, 182, 218, 222.
Goedkoop, A., 207.
Goens, F. C. J. v., 144.
Goeree, W., 124.
Goergens, E. P., 237.
Goes, J. A. v. d., 322.
Goguel, G., 185.
Goguet, A. IJ., 274.
Goldast, M., 80.
Goldsmith, O., 301.
Gomarus, F., 35, 92.
Gontery, I., 20.
Gooszen, M. A., 173.
Gordon, John, 34, 58.
Gorkum, G. v., 213, 218, 275.
Gorter, D. S., 189.
——— S., 208.
Gothofredus, D., 72.
Gouda Quint, P. J., 136.
Goudschaal, U. P., 249.
Goudsmit, J. E., 295.
Goulart, S., 8, 54, 82.
Graaff, C. N. de, 142.
Graafland, N., 273.
Grabe, J. E., 105.
Graevius, J. G., 297.
Graf, M., 259.
Gram, J., 313.
Grandpierre, J. H., 226, 251.
Graswinckel, D., 75.
——— Th., 5, 84, 224.
Graul, K., 243.
's Gravezande A., 308.
Grawerus, A. 44.
Greaves, T 216.
Gregoras, Nic., 299.
Gregorius, IX, 51, 244.
——— J., 107.
——— Magnus, 15, 16.
——— Nazianz., 16.
——— Nyss. Episc., 16.
Grenade, L. de, 20, 21.
Greiff, J. J., 148.

Gretserus, J., 19, 66, 299.
Greve, D., 199.
Grevinchovius, N., 46, 65.
Griethuysen, T. J., 133.
Griesbach, I. I., 108, 111.
Griethuijsen, W. Th, van, 272, 327.
Grim, Egb., 52.
Grimm, C. L. W., 129.
Grischovius, J. H., 150, 240.
Grodecius, J., 16.
Groen A.Jzn., J. A., 273.
Groenewegen, H., 211.
—— H. Y., 282.
Groenewoud, J. J., 118.
Groen v. Prinsterer, G., 190, 287, 307.
Grommé, W. D., 227.
Gronbeccius, Is., 89.
Groneman, zie de Ruever Gr.
Gronovius, J. F., 297.
Groot, C. P. Hofstede de, zie Hofstede.
—— D. A. de, 273.
—— H. de, 63, 309, 321, 322, zie Grotius.
Groshans, G. Ph. F., 144.
Grote, L., 249.
Grotius, Hugo, 68, 76, 86, 87, 90, 92, 149, 160, 224, 265, 275, 304, 307, 318. Zie de Groot.
Grudius, N., 92.
Grulich, F. J., 168.
Gruterus, J., 297.
—— R., 11.
Grynaeus, J. J., 14, 31.
—— S., 25.
Gualtherus, M., 46, 65.
—— R., 11, 12, 13, 27.
Guay, G., 81.
Gudius, M., 297.
Guenther, S., 155.
Guericke, H. E. F., 115, 240.
Guevare, A. de, 75, 83.
Guicciardini, L., 84.
Guizot, F. P. J., 157, 300.
Gunning J.Hzn., J. H., 192, 200, 262.
—— Jr., J. H., 123. 158, 181, 182, 230, 261, 280.
Guthrie, T., 217.
Gützlaff, 110, 272, 294.
Gysius, J., 256.
Haafner, J., 271.
Haar, B. ter, 208, 237, 239, 248, 254, 255.
Haas, G. de, 182.
Hachtingius, Arn., 196.
H(ackius), P., 3, 4.
Haemstede, A., 256.
Haer, F. v. d., 85.
Haes, J. de, 269.
Hagedoorn, A. H., 324.
Hagenbach, K. R, 173, 193, 222, 239, 248.
Hahn, A., 109.
—— G. L, 115.
Haiminsfeldius, M., 51.
Hales, J., 258.
Hall, F. A. v., 312.
—— H., 295.
Ham, K. G. F. W. v. d., 242.
Hamel, A. G. v., 157, 213, 230.
Hamelsveld, Y. v., 104, 160, 166, 168, 208, 234, 238.
Hamerster, A. J., 169.
Hammondus, H., 109, 111.
Haneraw, V. de, 126.
Hänlein, H. C. A., 99.
Haraeus, F., 50.
Harderwijk, I. v., 100.
Harduinus, J., 292.
Haren, O. Z. v., 310, 323.
—— W. v., 323.
Hariri, 314.
Harlesz, G. C. A., 199, 263.
Harms, Cl., 120, 158, 214.
Harnack, A., 99, 169, 173.
Harting, D., 98, 253.
Hartman, T., 77.
Hartog, J., 130, 163, 206.
Hartsoeker, C., 110, 134, 135.
Hasaeus, Theod., 128.
Hase, C. A., 136, 148, 176.
—— K., 122, 176, 239, 244, 246.
Hasebroek, E. J., 161.
—— J. P., 208, 227.
Hasenmuller, E., 53.
Hasse, E. R., 163.
Hasselt, S. F. v., 260.

Hauber, A., 247.
Hauck, Alb, 94.
Hauri, J., 237.
Hausrath, A., 123, 124, 157, 159, 242.
Have, J. v. d., 307.
Havercamp, S., 233.
Havernick, H., 131.
Hayus, J., 23.
Hebel, J. P., 120.
Heda, W., 59, 254.
Hedericus, B., 119.
Heel, J. P. v., 324.
Heeren, A. H. L., 292.
——— C., 196.
Hefele, C. J. v., 243.
Heffter, H. W., 236.
Hegesippus, 146.
Heine, H., 331.
Heine, O., 280.
Heinig, J. G., 182.
Heiningus, F., 33.
Heinsius, Dan., 72, 91.
Heintz, K., 158.
Heldring, L., 98.
——— O. G., 273.
Heller, A., 199.
Helmers, J. F., 324.
Helvetius, C. A., 281.
Helvicus, C., 11.
Hemert, P. v., 168, 187, 188, 205, 270, 282, 318.
Hemmingius, N., 30, 31, 35.
Hemsterhuys, F., 281.
——— T., 280.
Hendrickssz, Joost, 70.
Hengel, W. A. v., 100, 139, 141, 184, 205, 208, 291, 300.
Hengstenberg, E. W., 143, 164.
Henhöfer, A., 185.
Hennicke, F. A. C., 173.
Henricus, J., 32.
Henricus, Jul. Sax., 86.
Henry, P., 250.
Hentenius, J., 13.
Heppe, H., 200.
Heraclides, 315.
Herbart, J. F., 283.
Herberay, N. de, 75.
Herbert, H., 194.
Herberts, Herm., 60.
Herder, J. G. v., 126.
Herderscheê, J., 234.
Heringa, J. 127.
——— Elz., Jod., 114, 133, 134, 141, 150, 165, 187, 203, 208, 277, 278.
——— K., 208.
——— S. G., 305.
Herius, P., 32.
Hermas, 143.
Hermens, 163.
Hermias, 146.
Herminjard, A. L., 250.
Herodotus, 296.
Hertelius, J., 9.
Hervetus, G., 15.
Herwerden, C. H. v., 158, 226.
——— C.Hzn., C. H. v., 161, 180, 190, 208, 272.
——— C.Wzn., C. H. v., 256.
——— C.Wzn., C. W. v., 227.
——— Hzn., C. H. v., 251.
——— H. C. H. v., 243.
Herzog, J. J., 94.
Hesiodus, 315.
Hess, J. J., 98, 121, 123, 184, 214.
Hesse, J. G. G., 173.
Hessels, J. H., 257.
Heubner, H., 116.
——— H. L., 214.
Heumannus, C. A., 275.
Heusde, P. W. v., 276, 279, 282, 290, 291, 295 318.
Heussen, H. F. v., 254.
Heyder Jr., D. J. de, 227.
Heije, J. P., 325.
Heyne, C. G., 316, 318.
Heijningen, H. v., 112.
Heijns, S. P., 146.
Heyse, P. A., 331.
Heyst, B. G. de Vries v., 106.
Hiebink, H., 272.
Hieronymus, 11, 16, 17, 109, 126.
——— Alex., 30.
——— Eusebius, 146.
——— Pragensis, 52, 246.
Hilarius, 17.
Hilgenfeld, A., 99, 115, 116, 143, 164, 242.

Hille, I. I. v., 202.
Hillers, H., 218.
Hinlopen, J., 128, 208, 225.
——— N., 100.
Hippolytus, 17, 146.
Hippel, T. G. v., 184.
Hitzig, F., 128, 130, 131, 234.
Hirn, G. A., 183.
Hlawacek, E., 330.
Hobbes, T., 280.
Hoedemaker, P. J., 192, 261.
Hoekstra, Bzn., S., 98, 129, 130, 139, 156, 163, 165, 166, 173, 177, 180, 182, 194, 200, 208, 213, 228, 229, 234, 236, 285.
Hoen, P. 't, 311.
Hoeschelius, D., 299.
Hoeufft, J. H., 320.
Hoeve, A. H. v. d., 301.
Hoëvell, G. R. v., 174.
Hoeven, A. des Amorie v. d., 151, 205, 218, 269, 270, 326.
——— Azn., A. des Amorie v. d., 218, 252, 269.
——— C. Pruijs v. d., 156, 228, 276.
——— J. v. d., 280, 285, 288, 289, 291.
——— T. v. d., 172.
Hoevers, W., 115.
Hofdijk, W. J., 307, 321.
Hoffmann, C. D. F., 139.
——— G. C. J., 226
——— W., 229, 271, 272.
Höfling, J. W. F., 184.
Hofmann, R., 171.
Hofmeyr, N. G., 230.
Hofstede, P., 259.
Hofstede de Groot, C. P., 96, 112, 113, 169, 248, 255.
——— P., 94, 97, 117, 120, 145, 150, 157, 172, 176, 177, 189, 190, 200, 208, 226, 239, 240, 249, 250, 257, 260, 307, 312.
Hogendorp, F. v., 312.
Hogerzeil, H. V., 261.
Hohlenberg, M. H., 273.
Holderus, P., 86.
Holmes, R., 105.
Holossy, d', 284.
Holstenius, L., 126.
Holtius, N., 197, 198.
Holtrop, J., 328.
Holtzmann, H., 95, 121, 253.
——— H. J., 116, 141.
Holwerda, J. H., 127, 133, 166.
Homerus, 315.
Hommius, F., 40, 221.
Honert, T. H. v. d., 138, 243.
——— T.Hzn., J. v. d., 221.
Honig, A., 332.
Hooft, P.Czn., 306, 307.
Hooght, E. v. d., 117, 119.
Hoogstraten, D. v., 320.
Hoogvliet, A., 317, 324.
——— F. C. A., 285.
Hoop Scheffer, J. G. de, zie Scheffer.
Hoorn, S. A. v. d., 182, 258.
Hoornbeek, J., 159.
Hooijer, C., 166.
Hooykaas, I., 100, 105, 126, 157, 172, 179, 218, 262.
——— Herderscheê, J., 98, 157, 213, 272,
Hopperus, J., 10.
Horatius Flaccus, Q., 91, 317.
Hora Siccama, J., 305.
Hornius, G., 147, 318.
Hörschelmann, F., 293.
Horst, D. G. v. d., 246.
Hortensius, L., 59, 254, 306.
Hosius, S., 21.
Hospinianus, R., 33, 48.
Hossbach, W., 252.
Hostal, P. de l', 83.
Hottinger, J. J., 250.
Houbigant, C. F., 104.
Houten, S. v., 235.
Huarte, J., 74.
Huberts, W. J. A., 301.
Huberus, S., 32.
Hubrecht, P. F., 163.
Huernius, J., 41.
Huet, P. J. L., 141.
——— D. T., 142, 154, 208, 213, 310.
——— l'Ange, J., 282, 286.
——— Cd. Busken, 113, 156, 231.
Hudson, J., 233.

Hufeland, C. W,, 228, 282.
Hüffell, L., 201,
Hug, J. L., 114.
Hugenholtz, P. H., 124, 140.
——— Jr., P. H., 98, 230.
——— Ph. R, 181, 208, 231.
——— H. J. de Haan, 137.
Hugenpoth, J. B. v., 265.
Hugo, V., 300, 328.
Hulshoff, A., 208.
Hulst Lzn., J. v., 112,
Humboldt, A. v., 289.
Hume, D., 281, 300,
Humfredus, L., 40.
Hunnius, A., 33.
Hus, J., 52, 246.
Hussem, W. F. K., 193.
Huther, J. E., 132.
Huttenus, A., 68, 69, 224.
Hutterus, E., 2, 4, 5.
Huijdecoper, B., 317, 319.
——— T. C. R., 166.
Huijsers, H., 137.
Hyperius, A., 33, 62.
Ideler, K. W., 193.
Ignatius, 143.
Ikenius, C., 128, 134.
Immer, A., 165.
Immerzeel Jr., J., 325.
Innocentius Papa III, 18.
Iperen, J. v., 204, 257.
Irenaeus, 17, 146.
Isidorus, 89.
Iterson, F. H. G. v., 227.
Ivelli, (J. Wellius), 40.
J. F. F., 126.
Jacobi, A. F. E., 135.
——— H., 235.
——— J. C. Schultz, zie Schultz.
Jacobs, F., 159.
Jacobsz, A., 70.
Jacobus, Britt. Rex., 53, 59.
Jager, A. de, 119, 319, 320.
——— H. de, 267.
Jahn, J., 113.
Jahr, F. W., 113.
Jamblichus, 280.
James, J. A., 227.
Janet, P., 280, 286.
Janus, 246.
Jansen, A., 192.
Janssen, H. Q., 257, 258.
——— L. J. F., 130.
Jansonius, R., 43.
Janssonius, R. Bennink, 212, 265.
Jarchi, S., 104.
Jas, P., 246.
Jay, G. M. Le, 1.
Jean Paul, zie Richter.
Jentink, M. A., 159, 166, 170, 199.
Jerusalem, J. F. W., 154.
Joannes Secundus, 92.
Jon, F. du, zie Junius.
Jöcher, C G., 275.
Jonckbloet, G., 131.
——— W. J. A., 313.
Joelles, 299.
Johnson, S., 329.
Johnston, T., 316.
Joly, de, 284, 285.
Jolly, J., 234, 235.
Jones, M. D., 310.
——— W., 301.
Jong, J. L. de, 218.
——— P. de, 130.
Jongh, A. C. C. de, 166.
Jonker, A. J. Th., 98.
——— H., 167.
Jordan, S., 245.
Jorissen, E. J. P., 263.
——— M., 203, 225.
——— S. G., 95. 227.
——— Th., 312.
Josephus, Flavius, 233.
Jouault, A., 302.
Jowett, B., 153.
Juda, L., 2.
Julien, F., 302, 314.
Julius Ruf., 317.
——— D., 264.
——— P., 172.
Jung, Th., 300.
Jungmann, J. A., 287.
Junghuhn, Fr., 295.
Junius, F., 2, 3, 5, 8, 9, 11, 17, 31, 33, 34, 80, 91.
——— F. J. J. A., 146, 206, 212.
——— H., 84, 88, 318.
——— I., 68.
——— M., 92.

Junius, P., 10.
Justi, K. W., 126.
Justinus, 17, 146.
Justinianus, 75.
Justus Batavus, 284.
Justellus, C., 147.
Juvenalis, 91.
Kaakebeen, D. M., 226.
Kahn, J., 214, 313.
Kahnis, K. F. A., 253.
Kaiser, F., 288.
Kalff, H. W., 218.
Kalkar, C. H., 120.
Kalthoff, J. H., 125.
Kampen, N. G. v., 154, 290, 291, 295, 302, 303, 304, 305, 321.
Kamphuizen Rzn., D., 149, 322.
Kant, I., 281, 282.
Karsten, J. A., 205.
——— S., 316.
Kâshinâth Trimbak Telang, 234.
Kasteele, P. L. v. d., 324, 329.
Kate, H. L. ten, 285.
——— J. J. L. ten, 189, 325.
Kattenburch, A. v, 218. Zie a Cattenburch.
Kautzsch, E., 99.
Kayser, A., 164.
——— F., 228.
Kehr, C., 221.
Keil, K. F., 114, 125.
Keim, T., 122.
Keith, 164.
Keizer, I. Busch, 239.
Kemink, H. H., 129.
Kemp, C. M. v. d., 188, 255, 258.
Kemps Jzn., M., 186.
Kennicott, B., 100, 104, 113.
Keppel, B., 135.
Kerbekius, A., 22.
Kerckhoven, P. F. v., 326.
Kern, H., 235.
Keyser, J. P. de, 97, 181, 248.
Kiel, C, 147.
Kielstra, T., 178.
Kimedoncius, J., 34.
Kimhus, R. D., 4.
King, P., 171.
Kinker, J, 319.
Kist, E., 209, 225.
Kist, N. C., 212, 239, 243, 253, 263, 267, 277, 285.
——— W., 239.
Klerck, A. W. de, 291.
Kleijn, H. G., 261.
Kling, C. F., 206.
Klinkenberg, W. F. K., 250.
Klopstock, F. G., 329, 330.
Klijn, H. H, 324
Knapp, G., 130.
——— G. C., 150, 173, 176.
Knappert, J., 157, 191.
Knobel, A., 128, 129.
Knoop, W. J., 312.
Knottenbelt, W. C., 243, 260, 310.
Koch, E. J. W., 230.
——— J. C., 170.
Koe, S. S. de, 123.
Koekebakker Jr., H., 230.
Koenen, H. J., 304, 310.
Koetsveld, C E v., 113, 134, 209, 226, 229, 230.
Köhler, A., 132.
Kohlbrügge, H. F., 195.
Kok, J., 266, 304.
Koning, J., 276, 292.
——— L.Dzn., C., 326.
——— A. de, 225. 226.
Konijnenburg, J., 164, 199, 201.
Koopmans, W. C., 95.
Koorders, D., 127, 184, 188, 189, 236.
——— S. H., 155, 186, 209.
Kooten, G. v., 120, 142.
Koppe, 138.
Köppen, D. J., 183.
Körner, Th., 330.
Köster, F. B., 114.
——— K. M. L., 124.
Kosters, W. H., 105.
Köstlin, F., 131.
——— J., 99, 162, 249.
——— K. S., 170.
Krabinger, J. G., 145.
Krause, J. C. H., 173.
——— K. C. F., 283, 285.
Krauss, A., 184.
——— A. E., 183.
Kreet, H. A., 311.
Krieger, W. L., 222.

Kriegk, G. L., 290.
Krieken, J. v., 327.
Krighout, J., 198, 270.
Krom, J. H., 97, 161, 225.
Kromayerus, J. A., 131.
Kroon, T. T., 236.
Krummacher, E. W., 193.
——— F. A., 115, 129, 223, 287.
——— F. W., 214.
Kruse, C., 293.
——— F., 293.
Kruseman, H. L., 218.
Kruyf, E. F., 157, 247.
Kruyff, J. de, 136.
Kuenen, A., 97, 98, 105, 111, 114, 126, 190, 213, 234.
Kuhnert, A., 200.
Kuiper, I., 243.
Kulk, T. C. v. d., 239.
Kurtz, J. H., 125, 127.
Kusterus, L., 107.
Kuyper, A., 113, 191, 257, 260, 261.
——— K., 236.
Labbe, P., 147, 298.
Lactantius, 17.
Laetmatius, H., 33.
Lagarde, P. de, 105.
Lamartine, A. de, 327.
Lambinus, D., 72, 79, 90, 91.
Lambrechtsen, N. C., 303.
Lamers, G. H., 157, 158, 200, 273.
Lamotius, J., 30.
Lampe, B., 332.
——— F. A., 135.
Lamping, I. A., 169.
Lampsonius, D., 92.
Lancelotus, 34,
Lancelotz, H. 23.
Land, J. P. N., 283.
Landerer, 159.
Lang, H., 156, 177, 249, 253, 285.
——— W.: 159.
Lange, J. P., 94, 162, 165, 177, 206.
——— J. de, 135.
Langedult, P., 146.
Langeraad, L. A. v., 257.
Langhans, E., 120, 222.
Langsdorf, K. C. v., 182.
Langus, J., 119.
Lannoy, J. C. de, 324.
M de, 21.
Lansbergius, Ph., 35.
Lapide, C. C. a, 8.
Lapie, 293.
Lardner, N., 168.
Larue, C. de, 147.
Lasonder, B. A., 270.
——— E. H., 272.
Lastdrager, A. J., 312.
Latomus, B., 22.
Lau, G. J. T., 244.
Laudi, J. L, 168.
Launay, P. de, 138.
Launoi, J., 149.
Laurent, F., 300.
Laurentius, D., 16.
J., 195.
Lavater, J. C., 224, 227, 228.
Lavaterus, L, 9, 10, 11.
Laveleye, E. de, 302.
Layard, A. H., 296.
Lechler, G., 206.
——— G. V., 242, 252.
Lectius, J., 10, 34, 91.
Lee—Childe, Mme, 302.
Leemans, C., 296.
Leeuw, C. de, 104, 106, 107.
——— G. v. d., 119.
Leeuwen, J. v., 218, 219, 263, 315, 318.
——— Jzn., J. v., 276.
——— P.T.Mzn., F. v., 120.
Legge, J., 234.
Lehman, P. A., 309.
Leibnitz, C. G., 281.
Leipoldt, W., 222, 240.
Leiserus, P., 53.
Leisner, I. F., 297.
Leland, J., 160, 183, 281.
Le yveld, F. v., 319.
Lemke, G., 131.
Lemnius, L., 9.
Lennep, D. J. v., 317.
J v., 303, 312.
Lenocerius, G., 48.
Lenting, L. E., 304.
Lentz, C. G. H., 173.
——— J. F., 137.

Lentz, L. C, 190.
Leonardis, A. de, 211.
Leonicia, C. L. a, 41.
Lequien, M., 145.
Lesage, A. R., 327.
Lesbazeilles, E., 328.
Less, G., 154, 175, 199.
Lessing, G. E., 290, 330.
Lessius, L., 21.
Leuliette, J. J., 248.
Leunclavius, J., 51, 84, 298.
Leusden, J., 104, 106, 107, 108, 109, 117, 118.
Leuvenklaius, J., 16.
Leijdekker, J., 255.
Leyden, P. de. 275.
Liberius, 185.
Liebner, C. T. A., 169.
Liefde, J. de, 190.
Liernur, J. G., 171.
Lieuwes, A. J., 259.
Lightfoot, J., 149.
Lignaridus, H., 34.
Lil, H. v., 244, 245.
Limborch, P. a, 137, 141, 149, 159, 175, 184, 185, 187, 218, 224, 245, 258. 265, 266, 269.
Lindanus, W. D., 21.
Lindenhout, J. van 't, 287.
Lipman, S. P., 110, 291.
Lipomanus, A., 50.
Lipsius, J., 72, 86, 90.
——— R. A., 99, 169, 178.
Liranus, N, 3.
Lisco, F. F., 214.
——— F. G., 103.
Livius, T., 297.
Llorente, J A., 245.
Lobscheid, W., 110.
Lobwasser, A., 5.
Loch, Valent., 103.
Locke, 165, 281.
Lodeesen, D., 123.
Lodensteijn, J. v., 322.
Loebe. J., 103.
Loebell, J. W., 290.
Loeff, G. M. C., 270.
——— zie Rutgers.
Loenen Martinet, J. v., 213.
Löher. F. v., 306.
Lohman, A. F. de Sav., 261.
——— W. H. de Sav, 262.
Lohr, H. C., 157, 172.
Loman, A. D., 98, 165, 249.
Lombardus, P., 18.
Loncq G.Jzn.. G. J., 277.
Long, I. le, 101, 256.
Longolius, G., 79.
Loon, J. Marissen v., 212.
——— P. v., 224.
Loosjes Pzn., A., 309, 326.
——— Azn, P., 160.
Loots, C., 324.
Looijen, C., 239.
Loque, B. de, 24.
Lorié, P., 198.
Lorinus, J., 14.
Lotze, H., 283.
Loveling, V., 326.
Lowth, R., 126.
Loyola, I., 53.
Lubbertus, S., 35, 41, 62. 63, 65.
Lublink, de Jonge, J., 284, 326.
——— Weddik, B. T., 155, 249.
Lucas, Fr., 8, 102.
Lucianus, 280.
Luden, H., 309.
Ludke, F. G., 198.
Lulofs, B. H., 319, 321.
——— J., 154.
Lummel, H. J. v., 321.
Lünemann, C. G. C., 132.
Luthardt, C. E., 116, 122, 136, 162, 200, 214, 253.
Luther, 103, 104, 109, 112, 148, 227.
Luijken, J., 221.
Luzac, J., 311.
Lycosthenes, C., 91.
Lydius, J., 62.
Lykoedes. C., 316.
Lypsius, M., 17.
Lyra, N. de, 127.
Lyserus, P., 7.
Maanen, J. M. v., 167.
Maanen, J. W. G. v., 120, 223.
Macaris, 146.
Macaulay, T. B., 292.
Machiavelli, N., 75.
Maclaine, A., 310.

Magendeus, A., 238.
Magirus, J., 36.
Magistris, S. de, 106.
Magius, H., 21, 79.
Maimonides, 233.
Maistre, X. de, 327.
Maittaire, M., 108.
Maius, A., 102, 145, 287.
Maizeaux, des, 292.
Major, G., 5.
Malala, J., 299.
Malderus, J., 66.
Maldonatus, J., 12, 21.
Malsburg, E. F. G. G. v. d., 328.
Maltretus, C., 298.
Malvezzi, V., 93.
Man Pzn., H. de, 228.
Manasse, C., 298.
Manen, J. v., 106.
Manen, W. C. v., 115, 117, 144.
Mangey, T., 233.
Manson, S. L., 125.
Mansi, J. D., 238.
Manutius, P., 15.
Marc—Aurèle, Ant., 284.
Marck, J. a, 175.
Marckius, J., 131.
Maresius, S., 171, 175, 182, 185, 187, 244.
Marheineke, P., 226, 238, 248.
Marinus, M., 88.
Marissen v. Loon, J., zie Loon.
Marius, E., 181.
——— H., 92.
Marloratus, A., 110.
Marmontel, J. F., 327.
Marnix v. St. Aldegonde, 5, 35, 149, 185.
Maronier, H., 325.
——— J. H., 127, 142, 158, 179, 216, 219, 220, 223, 229, 230, 241, 250, 270.
Marot, C., 110.
Marron, 311.
Marsilius Andreasius, 24.
——— Patav., 35.
Martene, E., 143.
Martens, J. G. D., 157.
Martensen, H., 177, 200.
Martha, C., 283.
Martianay, J., 146.
Martin, J., 213.
Martinet, J. F., 225, 288.
Martinius, M., 35.
Martino, L. a S., 3.
Martyr, P., 9, 13, 27.
Mascaron, 213.
Mason, J., 284,
Massau, G., 51.
Massillon, 201, 313, 224.
Massmann, H. F., 103.
Massonus, Papirius, 51.
Massuet, R., 146.
Mathieu, M., 322.
Matthaei, C. F. de, 108.
Matthaeus, A., 305.
Matthes, C. S., 170.
——— J. C., 229.
Matthiä, A., 283.
Matthieu, P., 83.
Matthisius, A., 185.
Maupertuis, P. L. M. de, 281.
Maury, L. F. A., 236.
Maussacus, 72.
Maximus Tyrius, 72.
Mayerhoff, E. T., 117.
Mebius, G., 236.
Medhurst, W. H., 273.
Meer de Wijs, J. P. v. d., zie Wijs.
Meerman, J., 305.
Meersch, A. A. v. d., 145, 160, 266, 267.
Meersch, P. v. d., 224.
Meerten-Schilperoort, A. B. v., 226, 227, 322.
Meer v. Kuffeler, F. C. v. d., 273.
Mees R.Azn., R. P., 301.
Megrandus, G., 12.
Mehrin, F., 287.
Meidanus, 314.
Meier, E., 129.
Meili, F., 99.
Meiners, C., 291.
——— E., 256.
Meister, C. G. L., 330.
Meissner, N. F. W., 296.
Melanchthon, Ph., 25, 26, 27, 80, 249.
Melissus, P., 91.
Mellet, J., 198.

Melvinus, A., 65.
Menander, 280.
Menasseh-ben-Israel, 49.
Mencius, 235.
Mendelssohn, M., 281.
Mensing, C. M., 331.
Mensinga, J. A. M., 219.
Mentzer, B., 35.
Menzel, K. A., 290.
Mercerus, J., 9, 88.
Merens, F. G., 137.
Merken, L. W. v., 322, 323.
Merle d'Aubigné, J. H., 248, 251.
Merleker, K. F., 244.
Mermannius, A., 50.
Meroschwa, W., 86.
Mersennus, M., 275.
Merula, P., 50.
—— G., 50.
Meschivus, G., 28.
Messchaert, N., 154.
Messie, P, 92.
Messner, H., 168, 187.
Mestrab, A. de, 253.
Metelerkamp, C. L. P., 138.
Meteren, E. v., 85, 306.
Methodus, 6.
Metzlar, I. J., 212.
Meulen, M. E. v. d., 230.
Meursius, J., 87, 297, 298.
Meusevoet, V., 37.
Mey, O., 32.
Meyboom, L. S. P., 113, 120, 122, 155, 156, 164, 179, 213, 236, 281.
Meijer, G. J., 328.
—— H. A. W., 109, 132.
—— J., 170.
—— L., 289.
—— L. C., 142.
—— O., 272.
Meijere, J. L. F. de, 209.
Meijier, W. de, 213.
Michaelis, J. D., 125, 126.
Michaud, 294, 300.
Michelet, C. L., 167.
—— J., 201, 328.
Michelsen, A., 111.
—— J. H. A., 135.
Mieris, F. v., 306.
Millius, J., 107.
Minellius, J., 317.
Minois, C., 91.
Minutius Felix, 146.
Miquel, F. A. W., 289.
Mirabeau, 311.
Miraeus, A., 306.
Misathée, Th., 57.
Moded, H., 39.
Modderman Azn., T., 170, 209, 212, 213.
Modestus, 76.
Modus, F., 76.
Moerbeek, A. A. v., 135.
Molina, L., 22.
Molinaeus, J., 217, 221, 224.
—— P., 175, 185.
Moll, E., 128, 137, 221.
—— G., 278, 304.
—— Jbzn., J., 207, 229.
—— W., 101, 202, 240, 254, 256.
Mollerus, H., 10.
Moltzer, M. N. J., 191.
Money, J. W. B., 295.
Monhemius, J., 222.
Monod, A., 192, 213.
—— Ed., 163.
—— J., 155, 163.
Mont, P. du, 21.
Montaigne, M. de, 74.
Montanus, B. A., 1, 4, 6, 7, 88, 102.
—— R. G., 54.
Montesquieu, 287.
Montfaucon, B. de, 143, 147.
Montijn, C. G., 178, 255.
—— C. J., 116.
—— G. C., 127.
Monserrate, M. de, 35.
Moquette, F. J. P. 123.
Moonen, A., 319, 320.
Moorrees, B., 188.
—— F. D. J.' 255, 258.
More, H., 169.
Morelius, G. 15.
Morellus, F., 13, 296.
Morenus, P., 4.
Moreri, L., 292.
Moringus, G., 11.
Morinus, J., 2.

Mornay, Ph. de, 36, 52, 56.
Morus, S. F. N., 175.
——— Th., 25.
Mortonius, Th., 22.
Moscorow, H. a., 44, 45.
Mosheim, J. L., 126, 135, 138, 258.
Mosselmans, B. C. J., 153.
Mottraye, de la, 301.
Moulin, P. du, 20, 35, 36, 56.
Mounier, A. A. T., 135 172.
Muir, W., 237.
Mulder, G. J., 230, 276, 289.
Müller, C., 244.
——— F. M., 232, 234, 235, 271.
——— G. F., 273.
——— J., 181.
——— J. G., 154, 200, 247.
——— J. P., 174,
Muller, P. L., 308.
——— S., 201, 209, 263, 264.
——— W. D. Statius, zie Statius.
——— J. v., 290.
Munting, W. N., 247, 250.
Muntinghe, H., 106, 118, 120, 129, 165, 173, 176, 238.
Munsterus, S., 5, 7.
Muré, J. C. H., 186.
Muretus, M. A., 90.
Musculus, W., 11, 78.
Musgravius, S., 315.
Muslin, D., 215.
Muston, C. R., 183.
Mutzenbecker, C. H., 205.
Muurling, W., 95, 110, 124, 157, 188, 193, 202, 209, 229, 256, 285.
Myconius, O., 25, 249.
Mylius, J. C., 276.
Mynster, J. P., 172.
Naber, J. C. 258.
——— S. A., 115.
Nachenius, B. fil., B., 170.
Naeranus, 275.
Nanninga Uiterdijk, J., 306.
Nannius, P., 14.
Nanquerius, S., 90.
Narveza, 74.
Nauclerus, J., 90.
Naville, E., 213.
Neander, A., 122, 141, 142, 147, 187, 238, 239, 241.
——— A. F., 249.
Necker—de Saussure, Mad., 286.
Neomarius, J., 44.
Nepos, C., 79, 297.
Nepveu, J. I. D., 324.
Nervius, B., 54.
Nes, H. M. v, 231.
Nestle, E., 105.
Neufville, M. J. de, 326.
Neurdenburg, J. C., 271.
Nicephorus, Callistus, 49.
——— Caes. Brienn., 298.
——— Gregoras, 299.
Nichols, J., 194.
Nicolai, Ph., 61.
Nicolas, M., 112, 234.
Nicolaides, Th., 45.
Niceron, J. P., 275.
Nicetas, 10.
——— Acominatus, 299.
Niebuhr, B. G., 297.
——— C., 294.
Niedner, C. W., 236.
Niellus, 224.
Nielsen, R., 111, 215.
Niemann, G. K., 236.
Niemeijer, A. H., 163, 286.
Niermeyer, A., 97, 116, 117.
——— M. F., 189.
Nierstrasz Jr., J. L., 325.
Nieupoort, G. H., 297.
Nieuwenhuis, G., 274.
——— F. Domela, 123, 260.
——— F. C. Domela, 288.
——— F. J. Domela, 101, 189, 199, 202, 203, 206, 233, 234, 270.
Nieuwenhuijzen, F. N., 313.
Nieuwland, P., 314.
Nipho J.fil., F. a. 76.
Nippold, F., 252, 254.
Nisard, D., 249.
Nissen, J., 129.
Nitzsch, C. I., 177.
——— K. J., 249.
——— F., 141.
——— F. A. B., 178.
Noack, L., 155, 172.
Nodell, J. A., 317.

Noël, W., 253.
Nonhebel, J. P., 202.
Noordbeek, G., 96.
Noordbergh, A., 170.
Noordink, J. B., 209.
Noordziek, J. J. F., 276.
Nooteboom, E., 160, 183, 281.
Novalis, 330.
Novatianus, 147.
Nozeman, C., 172, 197.
Numan, C. Star, zie Star.
Nuijens, W. J. F., 307.
Nyendaelius, L., 87.
Nijhoff, J. L., 209.
Nijloë, J., 319.
Ochagavia y Mauleon, P. de, 22.
Ochinus, B., 22, 24, 56.
Ockerse—Kleijn, A., 146, 227.
Ockerse, W. A., 226.
Oecumenius, 13.
Oehler, G. F., 159, 163.
Oelsner, E., 179.
Oecolampadius, J., 11, 25,
Offenbach, P., 76.
Offerhaus Lzn., J. 98.
Okken, U. P., 96.
Oldenbarnevelt, J. v., 86.
Oldenberg, H., 235.
Ollivier, E., 246.
Olshausen, H., 132.
Oltramaro, H, 140.
Onderdenwijngaart Canzius, J. H., 264.
Oom, S., 197.
Oorde, W. v., 219.
Oordt J.Wz., J. F. van, 95, 97, 154, 201, 203.
Oort, H., 105, 125, 127, 131, 157, 223.
Oosterzee, H., M. C. v., 101, 262.
——— J. J. v., 122, 136, 152, 165, 178, 180, 183, 190, 202, 206, 209, 210, 220, 239, 312.
Oosthovius, H. V., 15.
Opitius, J. H., 118.
Opperman, A., 282.
Opsopoeus, J., 48.
Opzoomer, C. W., 157, 161, 179, 188, 190, 236, 283, 300.
Orelli, C. v., 280.
Origenes, 147.
Orleaus, d', 82.
Orthius, W., 33.
Orville, J. P. d', 297.
Os, P. v., 290.
Osiander, J. E., 140.
Ossian, 329.
Ostervald, J. R., 225.
Ostorodt, C., 45.
Oswiecinski, R. v., 230.
Otho, G., 118.
Otway, T., 329.
Oudaan, J., 236, 322.
Oudemans, A. C., 309, 320.
Oudenhoven, J. v., 306.
Oudin, C., 74, 90.
Oudijk v. Putten, J., 190, 228, 272.
Outhof, G., 320.
Overdorp, J. L., 164.
Ovidius Naso, P., 317.
Owen, D., 58.
——— J., 197.
P. D. L., 12.
Paauw, A., 248.
——— P. v. d. Breggen, zie Breggen.
Pacatus, L., 86.
Pachymeres, G., 299.
Pagninus, S., 2, 3, 4, 88, 102.
Pagus, A., 238.
Palaephatus, 316.
Paley, W., 138.
Palm, F., 119.
——— J. H. v. d., 104, 120, 130, 131, 210, 212, 319, 326.
Palmer, C., 159, 177, 202, 221.
——— E. H., 234.
Pamelius, J., 15, 17.
Panigarola, 22.
Panormitanus, 51.
Pape, C. W., 189.
Pappius, P., 148.
Pappus, J., 19, 50
Pareau, A. H., 129, 184.
——— H., 125.
——— J. H., 127, 128, 129, 165.
——— L. G., 94, 97, 112, 139, 150, 161, 177, 199, 201, 314, 318.
Pareus, D., 13, 20, 36, 40, 62, 221.
Parker, T., 202, 216.

Parraeus, H., 59.
Parsons, J., 105.
Parvus, D. G., 79.
Pascal, B., 200.
Paschalius, C., 75, 89.
Pasquier, E., 75.
Pasor, G., 89.
Passchier de Fyne, 195.
Passier, Mad. F. de, 74.
Passius, J. de, 324.
Passow, F., 119.
Pasteur, J. D., 293.
Patrick, S., 224.
Pattison, M., 153.
Paulo, C. a S., 126.
Paulsen, A., 283.
——— H. C., 126.
Paulus, H. E. G., 99, 111, 244.
——— P., 308.
Pécaut, F., 183, 192.
Peerlkamp, P. Hofman, 317.
Peletier, C. le, 243.
Pellico, S., 284.
Pellier, A., 245.
Peltius, J., 67.
Peraldus, G., 22.
Pererius, B, 77.
Perionius, J. 16, 49.
Perk, M. A., 246.
Perkins, W., 28, 37.
Perottus, N., 78, 296.
Perquinas, G., 51.
Perrens, F. T., 302.
Perron, Anquetil du, 235.
Persius, 91.
Peruschus, J. B., 71.
Petavius, D., 16, 174, 292.
Petermann, H., 118.
Petit, J. F. le, 85.
——— L. D., 303.
Petkum, J. a, 32.
Petrarcha, F., 73, 280.
Petri, Suffr., 59, 254.
Petzold, S., 275.
Peucerus, C., 37, 80.
Pezellius, C., 25, 27, 39.
Pfaffius, C. M., 131.
Pfeiffer, J. G., 148.
Pfenninger, J. C., 124.
Pfleiderer, O., 99, 157, 158.
Phaedrus, 317.
Philalethes, 198.
Philipsz, D., 42, 69.
Philo Judaeus, 49, 233.
Philodusus, J., 91.
Philostratus, 280.
Philoxenes, 89.
Photius, 147.
Phrantza, G., 299.
Pichler-von Greiner, C., 330.
Picus Mirandula, J., 73.
——— J. F., 73.
Piccardt, R. A. S., 313.
Piccolomineus, F. 73.
Pierius, J., 48.
Pieterson, H., 320.
Pietersz, R., 37.
Pierson, A., 115, 134, 156, 158, 162, 173, 179, 189, 190, 210, 244, 283, 286, 292, 326.
Pighius, A., 22, 26.
Pindarus, 316.
Pinkerton, R., 247.
Piscator, J., 4, 37, 46, 132.
Pisidas, G., 299.
Pithoeus, F., 243.
——— P., 91, 243, 317.
Placaeus, J. 175.
Placcius, V., 275.
Place, C. de, 181.
Planck, A., 249.
——— G. J. 94, 161, 173, 238. 241.
Plato, 71, 278, 279.
Platow, 247.
Plautus, 90.
Pletho, 48.
Pleyte, W., 203.
Plinius Sec., 76, 317.
Plitt, G. L., 94.
Plutarchus, 72, 79, 90, 280.
Pococke, E., 8.
——— R., 293.
Poelenburg, A., 196.
Poelman, A. L., 98.
Polanus a Polansdorf, A., 27, 32.
Pölitz, K. H. L., 290.
Pollot, L., 37.
Polman Azn., H., 221.
Polstorff, L., 225.

Polus, M., 128, 141.
Polyander, J., 38, 39.
Polybius, 78.
Polycarpus, I., 16, 143, 145.
Pons, A. J. 242.
Pontanus, J., 219, 298.
Pope, A., 329.
Popeliniere, de la, 81.
Popitz, F., 215.
Poppius, C., 46, 224, 267.
Porphyrius, 280.
Portum, Jac. ad, 38.
Possevinus, A., 22.
Possinus, P., 298, 299.
Post Gz., J., 285.
Pot, C. L. v. d., 144,
——— C. W. v. d., 178, 179, 219, 228, 239, 325.
——— W. v, d., 269, 323.
Pott, D. J., 175.
Poudroyen, C., 221.
Pouget, A., 146.
Poujoulat, 294.
Poulain, N., 179, 192.
Powell, B., 153.
Pozzy, B., 163.
Praevostius, 224.
Praescott, W. H., 301.
Pressensé, E. de, 123, 155, 163, 192, 213, 242, 286.
Prevostius, B., 204.
Prevotius, J., 16.
Price, R., 154.
Prideaux, H., 121.
Primaudaye, de la, 56, 73, 74.
Prins, I.. 120, 210, 249.
Prins, J. J., 110, 112, 137, 140, 170, 172, 180, 191, 202, 222, 246, 262.
Prinsen, P. J., 286.
Probus, A., 79.
Procopius, 73, 298.
Proes, L., 138, 210.
Propertius, 91, 316.
Przipcovius, S., 149.
Psellus, E., 16, 48.
Ptolemaeus, C., 293.
Puaux, F., 100.
Pucci, F., 22.
Pulmannus, T., 91.
Pünjer, B., 99.
Puteanus, E., 83, 86, 87.
Pijnappel, J., 182.
——— Gzn., J., 294.
Pijper, F., 257.
Pijzel, E. D., 302.
Quack, H. P. G., 278.
Quinctilianus, 317.
Quinet, E., 192.
Quinton, J. A., 228.
Quirinus, 246.
R. C. P. L., 86.
Raadt, P. de, 287.
Rabus, P., 269, 317.
Radersma, J., 210.
Radijs, A., 226, 227.
Raemond, F. de, 54.
Ramaer, J. N., 289.
Rambonnet, J. J., 143.
Ramburtius, A., 175.
Ramus, P., 38.
Rainoldus, J., 38.
Rainsford, M., 295.
Rau, H., 222.
——— S. F. J., 167, 214.
Raumer, K. v., 127, 302.
Rauwenhof, L. W. E., 98, 156, 169, 189, 191, 213, 246.
Ravenspergerus, H., 62.
Ravisius Textor, J., 91.
Raynaldus, O., 238.
Reatinus, M. V., 16.
Reddingius Gzn., J. H., 161.
——— W. G., 141, 210.
Reeken, C. G. v., 191.
Rees, B. v., 311.
——— O. v., 303.
Reesema Szn., A. v., 287.
Refuge, E. du, 76.
Regenbogen, J. H., 176.
Regenboog, J., 266.
Reginaldus, G., 22.
Regnault, R., 84.
Regnier de la Planche, L., 82.
Regt, J. K. de, 306.
Regthart, C., 185.
Rehoorn, G., 118.
Reichard. M., 300.
Reinhard, F. V., 199, 206, 215, 225, 248.

Reiche, G. H., 249, 250.
Reiff, F., 172, 178.
Reimarus, H. S., 154.
Reinecke, C. F. C., 167.
Reinhold, E., 155, 278.
Reiske, J. J., 315.
Reitsma, A. T., 190.
Renan, E., 106, 122, 232, 234, 242, 278, 280, 314.
Rendu, E., 301.
Rennecherus, H., 89.
Rennenkampff, A. v., 245.
Rennoy, Q., 38.
Rensing, C., 166.
Rettig, H., 302.
Reuchlinius, A., 45.
Reuchlin, J., 16.
Reuss, E., 101, 112, 114, 164, 168.
Reville, A., 122, 134, 156, 162, 168, 174, 182, 189, 213, 214, 233, 242.
Reyd, E., v., 85.
Reijn, G. v, 183.
Rheinwald, F. H., 141, 240.
Rhenanus, B., 17.
Rhodiginus, L. C., 90.
Rhijn, C. H. v., 98.
——— L. J. v., 155, 188, 190, 210, 229, 260, 273.
Rhys Davids, T. W., 234, 235.
Ribittus, J., 24.
Richelieu, de, 22.
Richeome, L., 53, 57.
Richter, Jean Paul, 330.
Rickli, K., 142.
Ridder, J. H. de, 219, 242, 246, 264, 268, 270.
——— Jr. J. H. de, 268.
Ridderus, F., 224.
Riehm, E. C. A., 101.
——— J. C. 116.
Rienstra, B., 145.
Rietveld, H., 207.
Rigaltius, N., 83.
Riggenbach, C. J., 190.
Rinck, G. F., 117.
——— H. W., 183.
Rio, J. del, 11.
Rittangelus, J. S., 49.
Ritter, J. L., 202.
Ritter, P. H., 281, 286.
Ritschl, A., 178, 193, 247.
Rive, W. de la, 302.
Rivet, A., 38, 39, 149.
Rivius, J., 24.
Robertson, G., 301, 302.
——— Smith, W., 233.
Rochemore, J. de, 75.
Roëll, W. F., 312.
Roemer, J., 167, 276, 308.
Roentgen, P. H. A., 252.
Roest, J. v. d., 183, 210.
Rogge, C., 154.
——— H. C., 253, 265, 266, 267, 269.
Rolevinck, W., 80.
Romang, J. P., 285.
Römer, R. C. H., 254.
Römheld, C. I., 284.
Roode, P. J. de, 171.
Roodhuijzen Jr., H., 256.
Rookmaker, H. R., 210.
Roorda, T., 162, 282, 284, 320.
Roorda v. Eysinga, S. F. W., 179, 189.
Rooses, M., 326.
Roozeboom, J. J., 210.
Roozemeyer J. H. L., 162.
Rosenmüller, E F. C., 129.
——— J. G., 112, 221.
Rossen, C. v., 219.
Rossi, J. B. de, 102, 113.
Rost, V. C. F., 119.
Rosweydus, H., 16, 23, 241.
Rotarius, I., 34.
Rotermund, H. W., 248.
Rothe, R., 178, 199, 215, 252.
Rotteck, C. v, 290.
Roud, F. C., 327.
Rousseau, J. J., 327.
Roussel, N., 186.
Roux, A., 144.
Rovers, J. A. C., 277.
——— M. A. N., 125, 144, 156, 169, 277.
Rowe, N., 329.
Roy, J. J. le, 248.
Royaards, H. J., 140, 163, 237, 239, 253, 254, 256, 263, 277.
Ruarus, M., 275.

Rückert, L. I., 139, 140, 141.
Rue, P. de la, 275.
Rueus, F., 9.
Ruever Groneman, S. A. J. de, 162, 177. 183.
Ruffinus, 17.
Ruhkopf, F. E., 280.
Ruhnkenius, D., 279, 297, 315, 316, 317.
Ruperti, G. A., 175.
Rütenick, K. A, 176.
Rutgers, A., 121.
—— C. P. L., 165.
—— F. L., 258, 261.
—— S. J., 186.
—— v. d. Loeff, A., 166, 222, 228, 271, 286.
Rutilius Lupus, 317.
Rütz, F. G. C., 137.
Ruyl, H., 255.
Ruytinck, S., 257.
Rijkens, R. G., 287.
Rijswijk, G. J. v., 203, 221.
S. D. B, 332.
S. G. S., 39, 55, 92.
S., T. M., 39.
Sack, K. H., 179, 222.
Sackreuter, K. L., 239.
—— L., 185,
Sadeelus, A, 23, 40, 59.
Sainctes, C. de, 33.
Sailly, Th., 23.
Sainte-Beuve, 328.
Saint-Pierre, J. H. B. de, 327.
Saint-Simon, de, 329.
Salazar, J. T. de, 246.
Sale, G., 236.
Sales, F. de, 23.
Salis, U. v., 252.
Sallustius, 297.
Salmasius, C., 14, 72, 77, 317, 332.
Salomon, G., 215.
Saluste, Seign. du Bartas, G., 92.
Sander, H., 106, 178.
—— J. C. A., 225, 226, 245, 248.
—— J. E. F., 142.
Sandis, E., 50.
Sandius, C. C., 96.
Sannes, G. W., 240.
Sanson, N., 126.
Santo, 91.
Sappho, 315.
Sapma, D., 63, 224.
Saravia, H., 39.
Sarpi, P., 52.
Sartorius, G. F., 161.
—— J., 90.
Sasbout, A., 148.
Saurin, J., 214.
Saussay, A. du, 50.
Savornin Lohman, zie Lohman.
Savaron, J., 79.
Sayous, A., 248.
Scaliger, J., 7, 8, 48, 79, 297.
Scaliger, J. C., 73, 89, 92.
Schaaf, C., 109, 118.
Schacht, J. H., 134.
Schaefer, G. H., 315.
Schaeffer, A., 183.
Schaff, P., 253.
Scharpius, J., 160.
Scheffer, J. H., 305.
—— W., 211, 286.
—— J. G. de Hoop, 208, 255, 263.
Scheidius, E., 118.
—— J., 225.
Schelcus a Jeveren, 34.
Schelius, R. H., 306.
Scheller, J. J. G., 316.
Schelling, P. v. d., 305.
Scheltema, C. S. Adama v., 230.
—— J., 305, 321.
—— P., 265.
—— Ezn., M. W., 229, 268.
Schenk, A., 329.
Schenkel, D., 95, 167, 178, 186, 193, 215, 249.
Scherer, E., 156.
—— M., 192.
Scherr, J., 331.
Schetus, C, 306.
Scheuchzer, J. J., 288.
Scheuer, J. J., 273.
Schillung, G., 171.
Schimmel, J. H., 325.
Schirlitz, S. Ch., 119.
Schlegel, F., 330.
Schleiermacher, F., 94, 155, 161, 176, 215.

Schleusner, J. F., 119.
Schlichtingius, J., 43.
Schlosser, F. C., 290.
Schmalenbach. Th., 230.
Schmick, J. H., 183.
Schmid, C. 223.
—— C. F., 165, 199.
—— L. C. G., 206.
Schmidius, E., 119, 132
Schmidt, C. 247.
—— P W., 96.
Schneevoogt, G.E.Voorhelm, 289.
Schneider, J. G., 279, 296.
—— K. F. Th.. 141, 142.
Schneidewin, F. G., 146.
Schöffle, A., 287.
Scholten, J. H., 95, 115, 116, 161, 165, 177, 178, 188, 189, 190, 204, 211, 232, 242, 277.
—— J. J., 133.
—— W., 133.
Scholtz, J. G. L., 254.
Schonsheimer, J. F., 164.
Schoone, N. v., 172.
Schott, H., 139. 240.
—— H. A., 180, 205.
—— T., 140, 142.
Schotel, G. D. J., 143, 203, 220, 276, 305, 307, 308.
Schouten Hzn., K., 211.
—— Hzn, L., 260.
Schow, N., 315.
Schrader, 99.
Schramm, R., 163.
Schrant, J. M., 144, 223.
Schreiber, H., 176.
Schröckh, J. M., 238.
Schröder, J. F. L., 282, 284.
Schroeder, N. G., 118.
—— Steinmetz, L. A., 293.
—— v. d. Kolk, J. L. C., 285.
Schubert, G. H., 252.
Schubertus, C., 49.
Schueren, G. v. d., 320.
Schukking, L., 211.
Schultens, A., 106, 118, 314.
—— H. A., 129.
—— J. J., 187.
Schulting, C., 23.
Schultz, H., 163, 164.
Schultz Jacobi, J. C., 211.
Schulze, G. E., 284.
Schumann, A., 166.
Schürer, E., 99, 121.
Schurman, A. M. a, 318
Schutte, R, 115, 294, 324.
Schuuring Jzn, P., 228.
Schwab, G., 330.
Schwartz, W., 199.
Schwarz, C., 155, 158, 215.
—— F. H. C., 286.
Schweighaeuser, J., 296, 316.
Schweizer A., 135, 173, 177, 206.
Scialach, V., 15.
Scioppius, C, 23.
Scot, A., 89.
—— R., 77.
Scribanius, C., 23, 77.
Scrinerius, J., 131.
Scriverius, P., 306.
Sebald, H. L, 227.
Seckendorf, V. L. v., 247.
Segaar, C., 106, 135, 145.
Segers, E. C., 261.
Seidel, M., 123.
Seidler, A., 315.
Seiler, G. F., 127, 180.
Selden, C., 300.
Senden, G. H. v., 127, 136, 161, 211, 294.
Seneca, L. A., 72, 280.
—— M. A., 72.
Sepp, C., 96, 165, 199, 226, 237, 253.
Serranus, J., 72.
Serres, J. de, 81.
Serrure, C. A., 321.
Servetus, M., 187.
Servilius, H., 144.
Setten, K. F. v, 192
Sevigné, Mad. de, 327.
Sewel, W., 233, 240.
Sextus Philos., 79.
Seydel, R., 166.
Seyffarth, G., 296.
Sherlock, W. 200, 310.
Siccama, J. Hora, zie Hora.
Siclen, G. W. v., 302.
Siebenhaar, F. O., 161.
Siegenbeek, M., 219, 320, 325.

Sigebertus Gemblac., 79.
Sigfridus, Th., 33.
Sigonius, C., 297.
Simons, A., 313.
Simplicius, 72.
Sixtus Senensis, 23.
Sleeckx, J. L. D., 301, 327.
Sleidanus, J., 54, 81.
Slichting, J., 149.
Slotemaker, L. H., 136.
Sluyters, H., 292.
Smalcius, V., 43, 44, 45.
Smiglecius, M., 44.
Smiles, S., 329.
Smith, Th., 275.
Smithof, N., 301.
Snellaert, F. A., 321.
Snouck Hurgronje, A. I., 164.
Socinus, F., 43, 44, 45, 149, 175.
Socrates Scholast., 144.
Soesman, E, 118.
Sofridus, S, 32.
Sohnius, G., 39.
Solinus, C. J., 317.
Söltl, J. M., 301.
Somalius, H., 15.
Somer, B., 211.
Sonius, B., 39.
Sonnius, F., 23.
Sophocles, 316.
Soranus, C. B., 71.
Sorof, G., 280.
Sota, P. à, 22.
Souhait, du, 83.
Souvestre, E., 328.
Sowden, B., 284, 310.
Sozomenus, H., 144.
Spandaw, H. A., 324.
Spanhemius, F., 38, 150, 181.
Spener, P. J., 139.
Spengler, F. R., 254.
Spethe, A., 5.
Spieghel, H. L., 90.
Spieker, C. W., 239.
Spiljardus, J., 221.
Spitta, C. J. P., 331.
Spittler, L. T., 238, 244.
Spondanus, J., 50.
Sporschil, J., 300.
Sprecherus, F., 84.
Sprenger v. Eyk, J. J., 262.
—— J. P., 251.
Spunglius, H., 10.
Spurgeon, C. H., 230.
Spijker, H. J, 147, 177, 211.
Staats Evers, J. W., 257
Staël, Mad. de, 327.
Stähelin, J. J., 164.
Stahl, F. J., 193.
Stange, E., 201.
Stapf, J. B., 215.
Stapleton, Th., 24.
Star Numan, C, 277, 287, 313.
Staring A. C. W., 324.
Statius Mu ler, W. D., 228.
Stäudlin, C. F., 184, 199.
Staveren, A. v., 297.
M. v., 165, 212, 241.
Stadius, J., 78.
Steele, R., 224, 329.
Steenhoff, G., 111, 189.
Steenmeijer, J., 262.
Steger, B. S., 271.
Stemberg, B., 211.
Stemler, G. W., 123.
Stenius, N., 245.
Stephanus, C., 292.
—— H., 79, 279, 315.
—— H. C, 78.
—— R., 2, 12, 88.
Sterk, A., 125.
Sterne, L., 216.
Steuchus, A., 73.
Steudel, J. C. F., 132.
Stevartius, P., 53.
Steven, W., 263.
Stewart, 183.
Stewechius, G., 76.
Steiger, W., 142.
Stein, C. G. D., 293.
Steinbarts, G. S, 284.
Steinmeijer, F. L., 181.
Steyn Parvé, D. C, 295.
Stier, R., 141, 168, 193, 201, 203.
Stiller, F, 286.
—— H. T., 215.
Stinstra, J., 164, 212, 221.
Stilling, H., 252.
Stirm, C. H., 161.
Stobaeus, J, 90.

Stöcker, A., 99.
Stockius, C., 118, 119.
Stockmeijer. I., 171.
Stoienski, J., 44.
Stolberg C.zu, 330.
——— F.L.zu, 330.
Stolk Czn., A. v., 229, 312.
——— D. v., 324.
Stolker, A., 252, 267, 268, 269, 271, 318.
Stoll, H. W., 236.
Stollius, G., 276.
Storr, G. C., 128, 173.
Stouppe, 259.
Stowe, H. B., 329.
Strabo, 296.
Strabus, F., 3.
Strada, F., 318.
Strass, F., 290.
Strauss, D. F., 122, 193, 281.
——— F., 227.
Streso, J. A., 241.
Stricker, J., P, 123, 170.
Stronck, C. W., 170, 225.
Struchtmeijer, J. C., 121.
——— P. L., 121.
Struthers, J., 289.
Stuart, A. A., 151, 288.
——— G., 251.
——— M., 219, 298.
——— M. Cohen, 134, 151, 156, 162, 216, 219, 220, 253, 256, 270, 305.
Stuckius, J. G., 32, 48, 79.
Stuffken. J. H., 147.
Stuppa, P., 259.
Sturmius, H., 32, 39.
Stijl, S., 303.
Suarez, F., 24.
Subhadra Bickshoe, 235.
Suderman, W., 172.
Suetonius, 297.
Suicerus, J. C.,
Sulpitius Severus, 147.
Surenhusius, G., 233.
Surik, J., 131.
Suringar. J. G., 240.
—— W. H., 288.
Sutlivius, M., 24.
Schuurbeque Boeije, M. J., 287.
Swalue, E. B., 248.
Swart, N., 220, 270, 285.
Swete, H. B., 105.
Swiers, J. J., 156, 159, 212, 216, 222, 227.
Swift, J., 310.
Swildens, J. H, 311.
Sybel, H. v., 300.
Sybrandi, K, 222, 316.
Sylburgius, F., 2, 15, 78, 144.
Sylvius, T., 203.
Symons, M., 70, 148.
Syncellius, G., 298.
Synesius (episc. Cyren.), 16.
Szalay, C., 246.
Szathmarus, S., 131.
Szegedinus, S, 39.
Taats, B. J. H., 182.
Taillandier, Saint René, 301.
Taillepied, F. N., 83.
Tait, 183.
Tasso, T., 328.
Tatianus, 146.
Taufrerus, J., 65.
Taurellus, N., 74.
Taurinus, J., 64.
Tayler, J. J., 136.
Teelinx, C. E., 259.
Teellinck, W., 223, 259.
Teelman, H., 137.
Tegow, H., 162.
Teichmüller. G., 182.
Teissèdre l'Ange, zie l'Ange.
Temple, F., 153, 158.
——— W., 310.
Terentius, 90, 38.
Tertullianus, 17, 146, 147.
Terwen, J. L, 320.
Testardus, P., 39.
Teutem, H. N. v, 114, 137, 151, 212, 236, 268.
Textor, B., 37.
Thenius, O., 127, 128, 129.
Theocritus, 315, 316.
Theodoretus, 36, 144.
Theodorus Presbyter, 17.
Theodosius Diac, 299.
Theodotus, S., 65.
Theophanes, S., 298.
Theophilus, 146.

Theophrastus, 279.
Theophylactus. 298.
Theremin, F., 206, 215.
Thibaut, G., 235.
Thierry, A., 243.
Thiersch, H. W. J., 186.
Thikötter, J., 193.
Thilo, C, 176.
——— J. C., 111.
Thirlby, S., 146.
Thoden v. Velzen, E. U., 184.
——— S. K., 180, 181, 212, 230, 278.
——— U. W., 143.
Tholuck, A., 114, 130, 133, 134, 135, 141, 155, 181, 183, 215, 216, 227.
——— F. A. G., 139.
Thoma, A., 136, 199.
Thomas a Jesu, 24.
Thomas a Kempis, 223.
Thomasius, T, 89.
Thoringus, M., 3.
Thuanus, J. A., 82, 83.
Thucydides, 296.
Thym, D. C., 98.
Thysius, A., 39.
Tibullus, 91, 316, 317.
Tichler, J., 227, 250.
Tiddy, W. P. 265.
Tideman, J., 152, 193, 194, 220, 236, 239, 267, 268, 269, 322.
——— Jzn., B., 144, 234, 268.
——— M. C., 310.
Tieck, L., 330.
Tiele, C. P., 98, 136, 153, 157, 212, 220, 232, 233, 235, 296, 308, 314.
——— P. A., 276, 303.
Tilenus, D., 19. 54, 66, 195, 196.
Timaeus, 279.
Timmerman, T. G., 137.
Timmers Verhoeven, H. P., 134.
Tinga, E., 176.
Tirinus, J., 185.
Tischendorf, A. F. C., 100, 102, 105, 109, 110, 111, 112, 116, 136, 162, 294.
Tischer, G., 280.
——— J. F. W., 161.
Tittel, G. A., 281.
Tittmann, C. C., 173.
Tittmannus, J. A. U., 109, 119, 238.
Tjeenk Willink, H. D., 146.
Todt, R., 157.
Toe Laer, R., 135.
Toewater, G. C. H., 147.
Tol, H. J., 137.
Toletus, F., 13.
Tollens Czn., H., 325, 330.
Toorenenbergen, A. v, 158, 247.
——— J. J. v, 149, 171, 179, 212, 237, 257, 258, 287, 307.
Tossanus, D., 71.
Tours, J. A., 260.
Touttee, A. A., 145.
Treckleton, G., 289.
Trelcatius Jun., L., 39.
——— Sen., L., 39.
Tremellius, I., 1, 3, 5.
Tretzel, W., 186.
Triggus, F., 14.
Trigland, J., 38, 265.
Trip, Ch. J., 124, 165.
Tritemius, J., 24.
Trognon, A., 300.
Trommius, A., 119.
Troosting, E., 144.
Tuinman, C., 319, 320.
Tursellinus, H., 84.
Tuuk, H. v. d., 180.
——— H. E. v, d., 259.
——— Adriani, N. v. d., 183.
Twesten, A. D. C., 176.
Twisk P.Jzn., 4, 70.
Tydeman, B. F., 120.
Tyssen, D. H. H., 169, 231.
Tyssens, G., 288.
Tzschirner, H. G., 236, 238.
Uden Masman, H., 157, 178, 19?.
Uhlhorn, G., 162, 193, 240, 242, 243.
Uhlich, 287.
Ulenbergius, C., 32.
Ulfilas, 103.
Ullmann, C., 99, 145, 155, 180, 192, 193, 247, 330.
Ulloë, A. de, 85.
Uloth, C. E. B., 133.

Ulsteri, L., 169.
Umbreit, F. W. C., 130, 131, 139, 181.
——— J. W. C., 99.
Ungewitter, F. H., 294.
Urbanus, J., 46.
Ursinus, J., 36.
——— Z., 39, 40, 221.
Utrecht Dresselhuis, J. ab, 97.
Uitenbogaert, J., zie Wtenbog.
Vaenius, O., 52.
Valckenaer, L. C., 132.
Valenti, de, 226.
Valentiner, C., 227.
Valentijn, F., 294.
Valera, C. de, 4.
Valesius, H., 144.
——— F., 9.
Valeton Jr., J. J. P., 98, 164, 200, 212, 233.
Vandendaele, J. H., 327.
Vandermaelen, 293.
Vasseur, J. le, 175.
Vast, H., 244.
Vatablus, F., 1. 2, 3, 4.
Vater, J. S., 238.
Vedelius, N., 27. 51, 68.
Veder, G. R., 247.
Veen, J. H. v. d., 163.
Veer, H. de, 191, 275.
Vegetus, F., 76.
Velcurio. J., 90.
Velde, J. v. d., 308.
Velderman, G., 314.
Velserus. M., 297.
Venator, A., 64. 183.
Venema, H., 120, 128, 130, 131, 132, 145, 164, 180, 187.
Veranius Modestus Pacim., 54.
Verburg, J., 95.
Verdier, A. du, 93.
Verheiden, J., 55, 85.
Verheyden, G., 85.
Verhoeven T., 305.
Ver Kindert, P., 70.
Vernuilh, J., 28.
Veron, F., 57.
Verri, A., 328.
Verryn, J., 143.
Verwey, B., 214, 225, 226, 287.
Verwey, J., 256.
——— W., 212.
Verwijs, E., 241.
Veth, P. J., 101, 127, 239.
Viantinus, L A., 92.
Vierhout, C. H. M., 304.
Vignier, N., 40, 50.
Villagagnones, N, 25.
Villamont, 84.
Villaume, 181.
Villers, C., 248.
Villeroy, de, 83.
Vilmar, A. F. C., 193.
Vincentinus, L., 20.
Vinen, Gamma der, 259.
Vinet, A., 134, 202, 228.
Vinetus, E., 91.
Vinke, H. E., 133, 137, 150, 155, 156, 171, 208.
——— H. L, 212.
Vinsemius, D., 62.
Vio Cajetanus, T. de, 18, 92.
Virelle, M., 40.
Viretus. P., 26.
Virgilius, 317. 318.
Visscher, A., 104.
——— J., 158.
Vissering, G., 110.
——— S., 287.
Vitringa, C., 126.
——— A. J., 283, 326.
Vitus, R., 76.
Vives, L., 25.
Vlooten, C. H. v., 307.
Vloten, J. v., 138. 161, 191, 269, 276, 303, 307, 308, 326.
Voet, J. E., 204, 323.
Voget, A., 145.
Voigtländer, J. F., 170.
Vollenhoven, H., 309.
——— J. J. v., 145, 186, 268.
Volkelius, J., 44, 154.
Volkmar, G., 99, 116, 123.
Volney, C. F., 232.
Volkom, W. v., 284.
Voltaire, 301.
Volusaenus, F., 75.
Vondel, J. v., 322.
Voorduin, J. C., 270.
Voogt, J. E. de, 130.

Voorhoeve, H. C., 182.
Voorst, J. v., 176.
Voorthuijsen Wzn.. J. v.. 325.
Vorstius, C., 46, 47, 63, 64. 196, 265.
——— G. C. F., 196.
Vorstman, J. M, 147, 212.
——— M. A. G., 130.
——— R., 278.
Vos, J. A., 281.
——— Azn, G. J., 101, 202, 261.
Voss, J. H., 315.
Vossius. G. J., 40, 51, 64, 87, 89, 318.
Vranck. S., 61.
Vries, J. de, 286, 309, 322, 323.
——— M. de, 308.
——— W. M. de, 268
——— van Heyst, B. G. de, 106.
Vrolik, W., 156.
Vrij, F. de, 266.
Vrijer, A. de, 179.
Vulcanius, B., 16, 89, 298.
Vulliet, A., 251, 290.
Vultejus, H., 31.
Vulteius, J., 78.
Vuuren, J. v, 186.
Vijgeboom, J. W., 188.
Vynckt, L. J. J. v. d., 307.
Waalkes, P. v. Borssum, 212.
Waasdijk, A. v., 270.
Wachenhusen, H.. 300.
Wachsmuth, W., 291.
Wagenaar, J.. 206, 303, 305, 311.
Wagener, J. H. C., 251.
Wagenseil. J. C., 49.
Wahl, C. A., 112.
Walaeus, A., 39, 40, 64.
Walden, E.. 329.
Wallman. J. C., 272.
Wallon, J, 246.
Walré, J. v., 324.
Walter, W. G E., 326.
Walton, B., 102.
Wap, J. J. F., 270.
Wappäus, J. E., 293.
Warnekros, H. E., 125.
Wassenaer, N. a. 332.
Wassenbergh, E., 133.
Water, W. te, 256.
Watterich, 300.
Watts, I., 224
Weber, C. F., 146.
——— C. J., 245.
——— G., 121, 291.
——— G. F. C., 291.
Websky, J. E., 99.
Weckers, P. J., 329.
Weddik, J. W. Th., 167.
Wedelius, J., 59.
Wegschneider, J. A. L, 176.
Weiland, P., 168, 172, 319, 320.
Weiss. B., 115. 123, 165.
Weizsäcker, C., 165, 243.
Wells Williams, S., 294.
Wellus, J., 40.
Welter, Th. B., 291.
Wenckebach, C. J, 325.
Wendt, H. H., 165, 170.
Wenger, R., 135.
Werner, R, 183.
Wernicke. C., 291.
Wernik, J. R., 133.
Werst. J., 10.
West. E. W., 234.
Westberg, P., 172.
Westendorp, N., 137.
Westerbaen Wzn., K, 141, 168.
——— C. W., 151.
Westhoff, A. J., 261.
——— J. P. G., 137.
Wetstein, J. J., 100, 108, 145, 269.
Wette, L. de, 295.
——— W. M. L. de, 110, 125, 135, 139, 140, 142, 143, 155, 176
Weijer, S. van de, 281.
Weijers, H. E., 117.
Weyerman, J. C., 325
Whitaker. G., 38, 40, 41, 58.
Whitby, D., 114, 197.
Whitney, W. D., 314.
Wiarda, J., 257.
Wichern, 228.
Wickstead, P. W., 260.
Widdrington, R., 25.
Wieland, C. M., 330.
Wierus, J., 77.
Wieseler, K., 123, 140.
Wiesinger, A., 132.

Wiesinger, J. T. A., 141.
Wigersz., Corn., 60.
Wilberforce, W , 154.
Wildermuth, O. 331.
Wildschut, D. H., 212, 277.
Willems, J. F., 326.
Willes. B. v., 97, 134, 135, 166.
Williams, Rowland, 153.
Willigen, P. v. d., 207, 212.
Wilson, H. Brustow, 153.
Winckelmannus, Joh., 59.
Winer, G. B., 101, 119, 140, 174.
Winkel, L. A. te, 319.
Winkler Prins, A., 293.
Winkler, E. G., 180
Winter, N. S. v., 323.
Wirth, Z, 123.
Wirts, J. C, 134, 135.
Wiselius, S. Ip.zn., 324.
Wiskemann, H., 200.
Witsen Geysbeek, P. G., 290.
Withuys, 312.
Witkop, J., 156, 180, 251.
Witmond, J., 240.
Witt van Jaersveld, de, 311.
Wittichen, C., 123.
Witz, H., 211.
Wohlfahrt, J. F. T., 183, 252.
Woide, C. G., 108.
Woillez, 284.
Wolderus, D., 4.
Wolf. F. A, 315.
Wolff, E., 323.
——— M., 136.
Wolfius, H., 72.
Wolphius, H. 41, 71.
——— J., 9.
Wolterbeek, J. L., 212.
Wolters, A., 100.
Woltmann, J. G, 290.
Wolzogen, J. L, 135, 149.
Wood, A., 278.
Woordt, A. v. d., 325.
Wolton, W., 94.
Wraxall, R. W., 300.
Wtenbogaert, J., 40, 47, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 194, 195, 220, 224, 265, 266, 267.
Wullen, W. L., 203.
Wurm, P., 235.
Wulp, J. K. v. d., 303.
Wyck, B. H. C. K. v. d., 282, 286.
Wijk Jr., P. v., 212.
——— Rz., J. v., 293.
——— P. C. v., 268.
Wylie, J. A., 248.
Wijn, H. van, 303, 305.
Wynne, J. A., 277, 278, 295.
Wijnpersse, D. v. d., 282.
Wijs, J.Czn., J., 212.
——— J. P. v. d. Meer de, 139.
——— G. E. W. de, 124, 125.
Wyttenbach, D., 279, 280, 281, 315, 318.
Xylander, 72, 78, 296.
Ximenes, Franc., 1.
Xenophon, 279, 296.
Yorick, 216.
Young, E., 329.
Ypey, A., 119, 172, 238, 247, 252. 255, 319.
Ysenbeek, D., 185.
Zaalberg, Pzn, J. C., 97, 190, 212.
Zaalberg, W., 158.
Zabarella, J, 25.
Zanchius, H. 14, 41, 42, 71.
Zannachius, J., 61.
Zeevenhuyzen, J. C., 212.
Zeller, E., 124, 153, 278.
Zeijdelaar, E., 319.
Ziemssen, O., 182.
Zimmermann, J. G., 284.
Zöckler, O, 162.
Zohrabus, J., 145.
Zollikofer, G. J., 216.
Zonaras, J., 298.
Zoroaster, 48, 235.
Zovitius, J., 92.
Zschokke, H., 228,
Zubli, N. H. T., 135.
Züllig, F. J., 143.
Zündel, F., 123.
Zurck, E. a, 317.
Zuylen v. Nyevelt, W. v., 80.
Zwaag, W. C. v. d., 212.
Zwinglius, H., 12, 25, 26.